

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ.

ΤΟΜΟΣ ΙΕ'.

ΜΕΡΟΣ Α'.

1880-81.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

1884

Ἔξοδος τοῦ Συλλόγου :

Πάρις, Ὁδὸς Τοπτελλέρ, ἀριθ. 18.

Πρόκτορες διὰ τὸ ἑξωτερικόν :

Loreutz et Keil, Librairie internationale.

Πάρις, Μεγάλη Ὁδὸς, ἀριθ. 457.

ΤΥΠΟΣ Σ. Ι. ΒΟΥΤΥΡΑ.

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

Τ

ΛΟΓΟΣ

ON.

ΕΙ,

Διά το εξωτερικόν:
Librairie internationale
αλφ. Όδης, αρ.θ. 457.

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

0

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ.

ΤΟΜΟΣ ΙΕ'.

ΜΕΡΟΣ Α'.

1880-81.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ,

1884.

*Κερα του Συλλόγου :

Πέραν, Ὅδὸς Τοπτσιλάρ, ἀριθ. 18.

Πράκτορες διὰ τὸ ἑξωτερικόν :

Lorentz und Keil, Librairie internationale

Πέραν, Μεγάλη Ὅδὸς, ἀριθ. 457.

ΤΙΠΟΙΣ Σ. Ι. ΒΟΥΤΥΡΑ.

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА

Наукова бібліотека
ОДЕСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА

Μ Ε Λ Η

ΤΟΥ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ.

ΙΔΡΥΤΑΙ.

1861.

- † ΑΠΟΣΤΟΛΙΑΝΣ Τ. Δ., ἔμπορος.
† ΑΠΟΣΤΟΛΙΑΝΣ Ι., ἱατρός.
ΑΡΙΣΤΟΚΑΝΣ Ἰωάννης.
ΒΑΣΙΛΙΑΝΣ Προκλῆς, ἱατρός ἐν Κ/πόλει.
ΒΑΦΙΛΙΑΝΣ Ἀπόστολος, ἱατρός ἐν Κ/πόλει.
† ΒΛΑΣΤΟΣ Ἀντώνιος, τραπέζιτης.
† ΓΑΛΑΤΗΣ Γ. Σ., ἱατρός.
ΓΕΝΙΔΟΥΝΙΑΣ Δημήτριος, ἔμπορος ἐν Κ/πόλει.
ΓΚΙΟΥΜΟΥΣΓΚΕΡΑΛΙΑΝΣ Μ., ἔμπορος ἐν Φιλιππουπόλει.
† ΕΥΘΥΦΡΩΝ Π., ἱατρός.
ΖΑΝΟΣ Α. Π.
† ΖΩΓΡΑΦΟΣ Θεόδωρος, ἱατρός.
ΖΩΓΡΑΦΟΣ Ξενοφών, ἱατρός.
ΖΩΗΡΟΣ Ἀλέξανδρος, ἱατρός ἐν Κ/πόλει.
† ΠΓΛΑΞΗΣ Α., ἔμπορος ἐν Κ/πόλει.
ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ Ἐμμανουήλ, καθηγητὴς ἐν Ἀμοργῷ.
ΚΑΛΑΪΔΙΑΝΣ Κωνσταντίνος, πρῶν Σμβούλος τῆς Ἐπικρατείας.
ΚΑΡΑΘΕΟΔΩΡΗ Ἀλέξανδρος, πρῶν ὑπουργός ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Τουρκίας.
† ΚΑΡΑΘΕΟΔΩΡΗ Κωνσταντίνος, ἱατρός.
† ΚΑΡΑΘΕΟΔΩΡΗ Στέφανος, ἱατρός.
ΚΟΣΟΓΙΑΝΣ Θεμιστοκλῆς, τραπέζιτης ἐν Κ/πόλει.
† ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΑΝΣ Χ' Γεώργιος, κτηματίας ἐν Κ/πόλει.

- † ΛΑΣΚΑΡΙΣ Ἀλέξανδρος, μητροπολίτης Σισανίου.
 ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ πλοῦς Σπυρίδων, ἀρχίατρος καὶ ἰδιαιτέρας ἰατρὸς τῆς Α. Α. Μ. τοῦ Σουλτάνου.
 ΝΕΟΚΟΣΜΟΣ Δημήτριος, ἔμπορος ἐν Κ/πόλει.
 † ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΣ Α., γενικὸς πρέσβεις τῆς Ἑλλάδος.
 ΠΑΣΠΑΛΗΣ Δημήτριος, τραπέζιτης ἐν Κ/πόλει.
 ΠΥΛΑΔΗΣ Βασίλειος, λόγιος ἐν Κ/πόλει.
 ΡΑΖΗΣ Δημήτριος.
 ΣΑΒΒΑΣ πασσᾶς Ἰωάννης, πρῶτον ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Τουρκίας.
 ΣΟΦΟΚΛΗΣ Γαβριήλ, καθηγητὴς ἐν Ἀθήναις.
 † ΧΡΥΣΟΒΕΡΓΗΣ Γεώργιος, καθηγητὴς.
-

ΤΑΚΤΙΚΑ ΜΕΛΗ.

A.

*Ετος έκλογής.

ΑΓΓΕΛΙΟΥ Γεώργιος, έμπορος εν Κ/πόλει	1880
ΑΓΓΕΛΑΚΤΟΣ Δημόσθενης Στ., έμπορος εν Κ/πόλει	1873
ΑΔΑΜΑΝΤΙΔΗΣ Γεώργιος, γραμματεὺς τοῦ ἀγίου Στρωμνίτης	1871
ΑΘΗΝΟΓΕΝΗΣ Γεώργιος, έμπορος εν Κων/πόλει	1861
ΑΘΗΝΟΓΕΝΗΣ Παῦλος, ἀναπεζίτης εν Σμύρνη	1871
ΑΚΑΤΟΣ Νικόλαος, έμπορος εν Κ/πόλει	1865
ALBERT LONG, καθηγητὴς εν τῷ Ροβερτεϊῳ Λυκείῳ	1879
ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΔΗΣ Δημήτριος, ὑπὸ ἀλλοτρίαν αὐτοκρατ. τηλεγράφων	1872
ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΔΗΣ Δημήτριος, ἱατρός	1872
ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΔΗΣ Ζαχαρίας, έμπορος εν Κ/πόλει	1869
ΑΛΕΞΙΑΔΗΣ Ἀλέξιος, έμπορος εν Κ/πόλει	1880
ΑΙΜΙΜΕΡΗΣ Ἰωάννης, γραμματεὺς τοῦ κ. Κίως. Ζήππα εν Βροσθενίῳ	1872
ΑΜΑΘΟΠΟΥΛΟΣ Εὐάγγελος, καθηγητὴς εν τῷ Πάρι	1880
ΑΜΠΑΤΗΣ Σθένελας, ἄξιωματικός	1880
ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ Ι., μητροπολίτης Κασαρίας	1876
ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ Ἰωακείμ, έμπορος εν Κ/πόλει	1872
ΑΝΔΡΕΑΔΗΣ Ὀδυσσεύς, λόγιος εν Κ/πόλει	1880
ΑΝΔΡΕΙΑΔΗΣ Ὅθων, κτηματίας εν Σηλυβρίας	1881
ΑΝΔΡΕΟΥ Χ' Δημήτριος, έμπορος εν Κ/πόλει	1873
ΑΝΔΡΟΝΙΚΟΣ ἱερμόναχος	1879
ΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ Κωνσταντίνος, Γερουσιαστὴς καὶ γενικός εἰσαγγελεὺς τοῦ κράτους	1864
ΑΝΤΥΝΑΣ Διονύσιος, έμπορος εν Κ/πόλει	1866
ΑΝΤΥΝΑΣ Ἰωάννης, διευθυντὴς τοῦ εν Πύρῳ Τηλεγραφείου	1879
ΑΝΤΩΝΙΑΔΗΣ Ἰωάννης, έμπορος εν Κ/πόλει	1874
ΑΝΤΩΝΙΑΔΗΣ Σωτήριος, ἱατρός εν Φιλιππουπόλει	1873
ΑΠΟΣΤΟΛΙΑΔΗΣ Γεώργιος, δικηγόρος εν Κ/πόλει	1877
ΑΠΟΣΤΟΛΙΑΔΗΣ Θεόδωρος, ἑλεγκτὴς τῆς Τραπεζῆς Κων/πόλεως	1878
ΑΠΟΣΤΟΛΙΑΔΗΣ Καλλιόχης, εν Κ/πόλει	1871
ΑΠΟΣΤΟΛΙΑΔΗΣ Περικλῆς, έμπορος εν Βούλῳ	1870
ΑΡΓΥΡΙΑΔΗΣ Δημήτριος, έμπορος εν Φιλιππουπόλει	1871
ΑΡΓΥΡΟΣ Ἀθ.	1880
ΑΡΙΣΤΑΡΧΟΣ Σταυράκης, Μίγας Λογιστὴς καὶ Γερουσιαστὴς	1862
ΑΡΙΣΤΟΚΛΗΣ Ἰωάννης Δ., πρῶτον μέλος τοῦ ἀνωτάτου Συμβουλίου τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας	1861
ΑΡΤΕΜΙΑΔΗΣ Ἰάκωβος, πρῶτον Σύμβουλος τῆς Νομαρχίας Ἰωαννίνων	1876

B.

Έτος έκλογής.

ΒΑΣΙΛΙΑΔΗΣ Κωνσταντίνος, Μητροπολίτης Μυτιλήνης	1874
ΒΑΣΙΛΙΑΝΟΣ Βασίλειος Μ., έμπορος έν Κ/πόλει	1871
ΒΑΣΣΑΜΟΣ Ι., μεσίτης έν Κ/πόλει	1872
ΒΑΣΤΑΤΖΗΣ Μιλιτιάδης, τραπέζίτης έν Κ/πόλει	1871
ΒΑΜΒΑΚΗΣ Νικόλαος, έμπορος έν Κ/πόλει	1871
ΒΑΟΣ Γ., ιατρός έν Κ/πόλει	1881
ΒΑΡΔΑΥΤ Α., δικηγόρος έν Κ/πόλει	1878
ΒΑΡΟΥΤΣΗΣ 'Ιάκωβος » »	1878
ΒΑΣΙΛΙΑΔΗΣ 'Προκλής, ιατρός	1861
ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ Γ., κτηματίας έν Χάλαη	1881
ΒΑΣΨΑΤΖΙΑΝΗΣ Ι., Διευθυντής του έν Πέρη Έλλ. Έκπαιδευτηρίου	1881
ΒΑΦΕΙΑΔΗΣ Γεώργιος, δημοσιογράφος	1868
ΒΑΦΕΙΑΔΗΣ Φιλάρειτος, καθηγητής έν τή κατ' Χάλαη Θεολογική Σχολή	1878
ΒΑΦΙΛΙΑΔΗΣ 'Απόστολος, ιατρός έν Κ/πόλει	1861
ΒΕΛΙΣΣΑΡΙΟΣ Γεώργιος, έμπορος έν Κ/πόλει	1872
ΒΕΛΙΣΣΑΡΙΟΣ 'Ιωάννης, έμπορος έν Κ/πόλει	1873
ΒΕΛΛΟΓΙΑΝΝΗΣ Μ., τραπέζίτης έν Κ/πόλει	1877
ΒΕΡΝΑΡΑΚΗΣ 'Αθανάσιος, οικονομολόγος έν 'Αθήναις	1870
ΒΙΘΥΝΟΣ 'Ιωάννης, πρωτόδικος έν Πέρη	1876
ΒΙΚΕΛΑΣ Δ., τραπέζίτης έν Λαυρέναι	1872
ΒΑΣΤΑΡΗΣ Κωνσταντίνος, έμπορος έν Κ/πόλει	1874
ΒΑΣΣΤΟΣ 'Ερνέστος, μηχανικός έν Παρίσιον	1874
ΒΟΔΙΤΖΑΣ 'Ιωάννης, ναυλοτραπέζίτης	1879
ΒΟΥΓΑΛΑΣ Χριστόδουλος, έμπορος έν Κ/πόλει	1877
ΒΟΥΤΡΟΣ Περικλής, έμπορος έν Κ/πόλει	1867
ΒΟΥΤΥΡΑΣ Σταύρος Ι., διευθυντής καί αρχισυντάκτης τής εφημερίδας Νεολόγος	1866
ΒΡΕΤΟΣ 'Ιωάννης, δημοσιογράφος έν Κων/πόλει	1871

Γ.

ΓΕΝΙΔΟΥΝΙΑΣ Δημήτριος, έμπορος έν Κ/πόλει	1861
ΓΕΡΑΡΔΟΣ Κωνσταντίνος, βιβλιοδότης έν Κ/πόλει	1873
ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ, μητροπολίτης Σαυβοπόλεως, επίτροπος του Μακρωτάτου καπνάρχου 'Ιεροσολύμων έν Κ/πόλει	1879
ΓΕΡΜΑΝΟΣ, μητροπολίτης Ρόδου	1876
ΓΕΡΓΑΛΑΣ Κ., διδάσκαλος	1876
ΓΕΡΓΑΚΤΟΠΟΥΛΟΣ 'Ιωάννης, δικηγόρος έν Κων/πόλει	1876
ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ Θεόδωρος, ιατρός	1861
ΓΙΑΔΟΥΣΗΣ Μιλιτιάδης, τραπέζομεσίτης	1878
ΓΙΑΝΝΑΡΟΣ Θρασύβουλος, έμπορος έν Κ/πόλει	1879
ΓΙΑΝΝΕΛΗΣ 'Ιωάννης, έμπορος	1867
	1878

"Ετος εκλογής.

ΓΚΙΟΥΜΟΥΤΚΕΡΑΝΗΣ Μ., έμπορος ἐν Φιλίππουπόλει	1861
ΓΚΙΩΝ Ίωάννης, διευθυντής τοῦ πρακτορ. τῆς ἀσφαλιστ. εταιρίας "Ο Φοινὴ ἐν Κίπóλει	1864
ΓΚΙΩΝΗΣ Μιχαήλ, έμπορος ἐν Κίπóλει	1871
ΓΥΤΚΑΣ Νικηφόρος, μητροπολίτης Μεθώνης	1872
GODEL ΛΑΠΠΟΥ, ἐπιτετραμμένος τῆς Αὐστρουγγαρίας ἐν Τεχεράνῃ	1874
ΓΟΙΓΟΡΙΩΣ Γεώργιος, ἐν Ροστωίῳ	1879
ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ, μητροπολίτης Πρακλείας	1874

Δ.

DALESSIO J., τραπέζης	1874
ΔΑΝΗΑ ἱεροδιάκονος	1874
ΔΕΚΑΣΤΡΟΣ Αὔγουστος, τραπέζης ἐν Κίπóλει	1872
ΔΕΛΛΑΠΟΡΤΑΣ Βρασίδας, έμπορος ἐν Ταϊγανίῳ	1873
ΔΕΠΑΣΤΑΣ Νικόλαος, βιβλιοπώλης ἐν Κίπóλει	1872
DERENTHAL Chev. de, σύμβουλος τῆς Γερμανικῆς Πρεσβείας ἐν Ρώμῃ	1872
DEVEAUX Emile, διευθυντής τῆς Α. Οὐκρανικῆς Τραπεζῆς ἐν Κίπóλει	1873
ΔΥΜΗΤΡΙΑΔΗΣ Ἀθανάσιος, καθηγητὴς ἐν Κίπóλει	1871
ΔΥΜΗΤΡΙΑΔΗΣ Γ. Α., μηχανικός	1871
ΔΥΜΗΤΡΙΑΔΗΣ Κοσμάς, έμπορος	1879
ΔΥΜΗΤΡΙΑΔΗΣ Ξενοφών, έμπορος ἐν Κίπóλει	1873
ΔΙΑΓΓΕΛΗΣ Γ., δικηγόρος ἐν Κωνίπόλει	1874
ΔΙΑΔΕΓΜΕΝΟΣ Γεώργιος, διευθυντής ἀσφαλιστικῶν εταιριῶν	1872
ΔΙΓΕΝΗΣ Β., υπάλληλος τοῦ ἑλλ. Προξενίου ἐν Κίπóλει	1878
ΔΟΡΑΟΥΦΗΣ Π., έμποροῦπάλληλος ἐν Ὁδησσῷ	1878
ΔΟΥΔΑΣ Κωνσταντίνος, καθηγητὴς	1879
ΔΡΑΚΟΣ Ἀντώνιος, έμπορομασίτης ἐν Κωνίπόλει	1880
ΔΡΑΚΟΣ Νικόλαος, μεσίτης ἐν Κίπóλει	1873

Ε.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΔΗΣ Λεόντιος, μέγας ἀρχιμανδρίτης τῆς Μ. τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας	1881
ΕΛΠΙΑΝΣ Γ., γραμματεὺς τοῦ ἐνταῦθα Ἑλληνικοῦ Προξενίου	1874
ΕΜΜΑΝΟΥΙΛ Παναγιώτης, έμπορος	1879
ΕΞΑΚΟΥΣΤΟΣ Πέτρος, μηχανικός ἐν Κίπóλει	1872
ΕΥΓΕΝΙΑΝΣ Δημοσθένης, τραπέζης ἐν Κίπóλει	1873
ΕΥΓΕΝΙΑΝΣ Εὐστάθιος, διευθυντὴς τῆς Ὁθ. Ἐταιρίας Συναλλαγῶν καὶ Ἀξιών	1871
ΕΥΘΥΒΟΥΛΗΣ Δημήτριος, ἱατρός ἐν Κίπóλει	1878
ΕΥΘΥΦΟΦΟΥΤΑΣ Ἀλ. ἱερομόναχος, γραμματεὺς τῆς Κοινότητος τοῦ Ἀγ. Ὁρους	1875

Ζ.

ΖΑΜΒΑΚΟΣ Δημήτριος, ἱατρός ἐν Κίπóλει	1871
ΖΑΝΝΕΛΗΣ Εὐμανουὴλ, έμπορος ἐν Μυτιλήνῃ	1868

ΖΑΡΑΣ Άνδρέας, έμπορος ἐν Κ/πόλει	1880
ΖΑΡΙΦΗΣ Γεώργιος Π., έμποροῦπάλληλος ἐν Κ/πόλει	1880
ΖΑΡΙΦΗΣ Ἰωάννης Π., " " " " " "	1880
ΖΑΡΙΦΗΣ Λεωνίδας, τραπέζίτης ἐν Κ/πόλει	1872
ΖΑΡΙΦΗΣ Πέτρος, τραπέζίτης ἐν Κ/πόλει	1873
ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΣ Νικόλαος, ἐν Ῥοστοβίῳ	1879
ΖΕΡΒΟΥΔΑΚΗΣ Π., έμπορος ἐν Μαργαστρέῃ	1878
ΖΗΦΟΣ Ἰωάννης, ιατρός ἐν Κ/πόλει	1869
ΖΗΦΟΣ Θεμιστοκλής, ἐν Ῥοστοβίῳ	1879
ΖΗΦΟΣ Μιλτιάδης, ἐν Ῥοστοβίῳ	1879
ΖΗΦΟΣ Παύλος, ἐν Ῥοστοβίῳ	1879
ΖΗΤΡΑΦΟΣ Ξενοφών, ιατρός	1861
ΖΗΤΟΥ Στέφανος, ἐν Πανόρμῳ	1874

Η.

ΗΛΙΑΔΗΣ Στέφανος, έμπορος	1878
ΗΡΩΙΔΗΣ Γεώργιος, έμπορος	1879
ΗΣΑΪΑΣ Μιχαήλ, γκαμπιέρ του Μητροπολίτου Ἐρίσου	1881

Θ.

ΘΕΟΔΩΡΙΔΗΣ Ἀθανάσιος, καλὴ γράψις ἐν Κ/πόλει	1875
ΘΩΜΙΑΔΗΣ Ἀθανάσιος, έμπορος, ἐν Φιλιππουπόλει	1872

Ι.

ΙΑΚΩΒΟΣ, επίσκοπος Ἀμεριπόλεως	1875
ΙΑΚΩΒΟΥ Ἰάκωβος, τραπέζίτης ἐν Κ/πόλει	1874
ΙΑΚΩΒΟΥ Μιλτιάδης, δικηγόρος ἐν Κ/πόλει	1872
ΙΑΛΕΜΟΣ Ὀδυσσεύς, δημοσιογράφος	1872
ΙΑΚΕΙΜ, μητροπολίτης Δέκρων	1874
ΙΑΚΕΙΜ, " Ἀθήνων	1874
ΙΑΝΝΙΔΗΣ Εὐστάθιος, ιατρός	1879
ΙΑΝΝΙΔΗΣ Κωνσταντῖνος, έμπορος ἐν Κ/πόλει	1871
ΙΑΣΑΦ, ιεροφάτης ἐν Κ/πόλει	1874

Κ.

ΚΑΒΟΥΡ Σ., ιατρός ἐν Αἰνῷ	1878
ΚΑΖΑΝΟΒΑΣ Γεώργιος, έμπορος ἐν Κ/πόλει	1871
ΚΑΖΑΝΟΒΑΣ Παντελῆς, " " " " " "	1872
ΚΑΛΒΟΚΟΡΕΣΣΗΣ Δημήτριος, έμπορος ἐν Κ/πόλει	1871
ΚΑΛΒΟΚΟΡΕΣΣΗΣ Ν. Ζ., λογιστής	1879
ΚΑΛΑΪΔΗΣ Κωνσταντῖνος, πρώην μέλος τοῦ συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας	1861

ΚΑΛΑΙΒΟΥΡΤΣΗΣ Πέτρος, ιατρός.....	1871
ΚΑΛΑΙΝΙΚΟΣ, μητροπολίτης Θεσσαλονίκης.....	1875
ΚΑΛΑΙΝΙΚΟΣ Δημήτριος, έμπορος εν Κ/πόλει.....	1871
ΚΑΛΟΦΟΛΟΥΣ Κ., ιατρός εν Κ/πόλει.....	1879
ΚΑΣΑΚΗΣ Κ., έμπορος εν Κ/πόλει.....	1871
ΚΑΣΑΚΗΣ 'Αθανάσιος Π., έμπορος εν Κ/πόλει.....	1871
ΚΑΡΑΒΑΣΙΩΝ 'Ιωάννης, διδάτωρ τέ νομικῶν.....	1876
ΚΑΡΑΒΕΛΛΑΣ Τίτος, λόγιος εν Κ/πόλει.....	1879
ΚΑΡΑΒΟΥΚΟΥΣ Μιλτιάδης, δικηγόρος εν Κ/πόλει.....	1876
ΚΑΡΑΘΕΟΔΩΡΗ 'Αλέξανδρος πασσαζ, πρώην υπουργός επί των 'Εξωτερικῶν.....	1861
ΚΑΡΑΘΕΟΔΩΡΗ 'Αλέξανδρος Κ., Α' γραμματεὺς τῆς ἐν Βρυξέλλαις 'Οθ. Πρεσβείας....	1874
ΚΑΡΑΘΕΟΔΩΡΗ Κωνσταντῖνος Στεφ., Σύμβουλος τῆς 'Επικρατείας.....	1867
ΚΑΡΑΘΕΟΔΩΡΗ Στέφανος, πρεσβυτὴς τῆς Υ. Πύλης ἐν Βρυξέλλαις.....	1867
ΚΑΡΑΘΕΟΔΩΡΗ Τηλέμαχος, μηχανικός εν Κ/πόλει.....	1874
ΚΑΡΑΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Γ., ὑπὸ κλήρος.....	1880
ΚΑΡΑΠΑΝΟΣ Κωνσταντῖνος, βουλευτὴς, μέλος ἀντιπροσέτιλλον τοῦ Πανακκαδημίου τῆς Γαλλίας ἐν 'Αθήναις.....	1862
ΚΑΡΑΤΖΑΣ Πρίγκηψ Ι. Κ., πρεσβυτὴς τῆς Υ. Πύλης ἐν Στοκχόλμῃ καὶ Χάγρ.....	1879
ΚΑΡΟΛΙΔΗΣ 'Ιωρδάνης, καθηγητὴς ἐν τῇ κατὰ Χέλδην Θεολογικῇ Σχολῇ.....	1871
ΚΑΣΤΕΛΛΑΝΗΣ 'Ιωάννης, έμπορος εν Κ/πόλει.....	1872
ΚΑΤΙΝΑΚΗΣ Μιλτιάδης, έμπορος εν Κ/πόλει.....	1871
ΚΑΤΣΙΠΤΡΑΣ Θωμάς, έμπορος εν Φιλιππουπόλει.....	1872
ΚΕΡΕΤΖΗΣ Σταύρος, έμπορος εν Κ/πόλει.....	1872
ΚΕΣΣΙΣΟΦΟΛΟΥΣ Α., ἐν Ροστωβίω.....	1879
ΚΕΧΑΠΙΑ Καλλιόπη, διευθύντρια τοῦ Ζαπτείου Παρθεναγωγείου εν Κ/πόλει.....	1875
ΚΛΕΔΑΝΘΗΣ Ζήνων, ἀρχιτέκτων εν Κ/πόλει.....	1865
ΚΛΟΥΜΑΣΗΣ Δ., έμπορος εν Κ/πόλει.....	1878
ΚΟΚΚΩΝΗΣ Δ., έμπορος εν Κ/πόλει.....	1871
ΚΟΡΤΖΗΣ Πάνος, έμπορος εν Κ/πόλει.....	1879
ΚΟΡΩΝΑΚΗΣ Π., έμπορος εν Κ/πόλει.....	1873
ΚΟΡΩΝΙΟΣ Γ., τραπεζίτης ἐν Παρίσις.....	1872
ΚΟΣΟΥΔΗΣ Θωμιστοκλής, τραπεζίτης εν Κ/πόλει.....	1861
ΚΟΣΤΟΜΙΤΣΗΣ Γεώργιος, ιατρός ἐν 'Αθήναις.....	1880
ΚΟΥΤΣΙΑΠΗΣ Γεώργιος, καπνέμπορος ἐν 'Αμυσῷ.....	1875
ΚΟΥΤΣΟΥΜΤΖΙΑΝ Πετρός ἐφένδης, διευθυντὴς τῶν δασῶν καὶ μεταλλείων.....	1872
ΚΟΥΜΑΡΙΑΝΟΣ Δημήτριος, διευθυντὴς τῆς ἐφημερίδος ἡ Φιλιππουπόλεως ἐν Φιλ/πόλει.....	1877
ΚΟΥΜΑΤΟΣ 'Ανδρέας, έμπορος εν Κ/πόλει.....	1872
ΚΟΥΜΠΑΡΗΣ 'Αριστέλης, διευθυντὴς τοῦ Αὐτοκρατορικοῦ Μετεωρολογίου.....	1864
ΚΡΙΕΖΗΣ Κωνσταντῖνος, γραμματεὺς τῆς 'Ελλ. Πρεσβείας ἐν Βερολίνῳ.....	1880
ΚΡΙΚΟΥΤΣΟΣ 'Ιωάννης, μεσίτης ἐν Παρίσις.....	1879
ΚΡΙΚΟΥΤΣΟΣ Νικόλαος, μεσίτης ἐν Παρίσις.....	1864
ΚΡΙΝΟΣ Κ., ἐν Ροστωβίω.....	1879

ΚΡΙΣΤΕΥΤΟΣ, ἱατρός ἐν Κ/πόλει.....	1879
ΚΥΜΠΡΙΤΗΣ Δημήτριος, δικηγόρος ἐν Κ/πόλει.....	1879
ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ Ἐπεικλῆς, διευθυντὴς τῆς ἐφημερίδος Phare du Bosphore.....	1872
CURTIS Rev. C. G., πρεσβύτερος τῆς Ἀγγλικανῆς Ἐκκλησίας Memorial Church ἐν Κ/πόλει.....	1871
KUTSCHERA Hugo, γραμματεὺς τῆς ἐνταῦθα Αὐστριακῆς Πρεσβείας.....	1880
ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΡΑΣ Χρ., κοσμηματοπώλης ἐν Κ/πόλει.....	1879
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ Γεώργιος, ἀδελφικοποπώλης ἐν Κ/πόλει.....	1872
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ Δημήτριος, ἀδελφικοποπώλης ἐν Κ/πόλει.....	1872
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ πασῶς Ἀλέξανδρος, πρῶτον σύμβουλος τῆς ναυαρχικῆς Θεσσαλονίκης.....	1872
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ Χ' Γεώργιος, κτηματίας ἐν Κ/πόλει.....	1861

Δ.

ΔΑΔΟΠΟΥΛΟΣ Γεώργιος, ἔμπορος ἐν Κ/πόλει.....	1871
ΔΑΤΡΟΣ Γεώργιος, ἔμποροῦν ἄλληλος ἐν Κ/πόλει.....	1871
ΔΕΘΥΛΙΑΣ Σάββας, διευθυντὴς τοῦ Περναγωγείου Παλ. Πάρος ἐν Κ/πόλει.....	1872
ΔΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ Γεώργιος, καθηγητὴς τῶν μαθηματικῶν ἐν τῇ Θεολογικῇ καὶ Ἐμπορικῇ Σχολῇ τῆς Σάκης.....	1875
ΔΙΟΥΜΑΣ Ἀπόστολος, καθηγητὴς ἐν Κ/πόλει.....	1868
ΔΟΥΣΗΣ Βασίλειος, ἱατρός ἐν Κ/πόλει.....	1881
ΔΟΥΤΡΑΚΗΣ Νικόλαος, κληρικός.....	1879

Μ.

ΜΑΘΙΟΥΔΑΚΗΣ Ἀλέξανδρος, διευθυντὴς τῆς Τραπεζῆς Ἑπιμεροεσσαλίας ἐν Βιάλφ.....	1875
ΜΑΚΡΗΣ Κωνσταντῖνος, ἱατρός ἐν Κ/πόλει.....	1880
ΜΑΛΙΑΚΑΣ Ἀβραάμ, καθηγητὴς ἐν Κ/πόλει.....	1877
ΜΑΛΑΛΙΑΔΗΣ Δημήτριος, δικηγόρος ἐν Κ/πόλει.....	1865
ΜΑΛΑΛΙΑΔΗΣ Μ.....	1878
ΜΑΝΟΣ Γρηγόριος.....	1880
ΜΑΝΩΛΟΠΟΥΛΟΣ Ἐρμάνουήλ.....	1881
ΜΑΡΙΝΟΣ Γεώργιος, ἔμπορος ἐν Κ/πόλει.....	1873
ΜΑΣΤΟΡΑΚΗΣ Ἀριστίδης.....	1879
ΜΑΥΡΙΚΟΣ Ἰωάννης, στρατιωτικὸς ἱατρός.....	1879
ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ Ἀλέξανδρος Σπ., Ἀ' γραμματεὺς τῆς ἐν Μαδρίτῃ Ὀθωμ. Π. ἐδ. Σα.....	1870
ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ Δημήτριος, ἔμπορος.....	1871
ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ Σπυρίδων, ἀρχίατρος καὶ ἰδιαιτέρως ἱατρός τῆς Α. Μεγαλειότητος τοῦ Σουλτάνου.....	1831
ΜΑΥΡΟΓΟΡΔΑΤΟΣ Ἐλευθέριος.....	1871
ΜΑΥΡΟΓΟΡΔΑΤΟΣ Θεόδωρος Α., τραπεζίτης ἐν Κ/πόλει.....	1873
ΜΑΥΡΟΓΟΡΔΑΤΟΣ Α. Φραγκούλης, ἔμπορος ἐν Κ/πόλει.....	1874
ΜΑΥΡΟΓΟΡΔΑΤΟΣ Ἐρμάνουήλ, τραπεζίτης ἐν Κ/πόλει.....	1873
ΜΕΓΑΚΑΚΗΣ Ἀθανάσιος, μέγας Πρωτοσύγγελλος.....	1877

"Ετος έκλογής.

ΜΕΘΟΔΙΟΣ, πρόεδρος Διδυμοτείχου.....	1876
ΜΕΛΑΝΔΙΝΟΣ Έμμανουήλ, ἐν Κ/πόλει.....	1877
ΜΕΛΑΝΔΙΝΟΣ Παναγιώτης, ἐμποροῦπάλληλος ἐν Κ/πόλει.....	1880
ΜΕΝΑΞΕΝΙΔΗΣ Σταύρος, ἐμπορος ἐν Ἰερικίῳ.....	1872
ΜΕΤΣΟΡΑΣ Κυριακός, ἐμπορος ἐν Φιλιππουπόλει.....	1871
ΜΗΤΛΑΝΣ Μ., ἐμπορος ἐν Κ/πόλει.....	1878
ΜΙΣΑΝΑΪΔΗΣ Εὐαγγελινός, διευθυντὴς τῆς ἐφημερίδος ἡ "Ανταλή.....	1872
ΜΙΧΑΗΛ Μυηλ Ν., ἐμπορος ἐν Θεσσαλονίκῃ.....	1870
MIZZI LEWIS, νεγρός ἐν Κ/πόλει.....	1873
ΜΟΜΦΑΙΟΣ Έμμανουήλ, βιομήχανος.....	1879
MORDTMANN Dr A. O., ἰατρός, μέλος τοῦ Ὑγειονομικοῦ Συμβουλίου ἐν Κ/πόλει.....	1871
MORDTMANN Jean, διαρκὲς τῆς Γερμανικῆς πρεσβείας ἐν Κ/πόλει.....	1872
ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΣ Χ. Θεόδωρος, γραμματεὺς τῆς Ρουμανικῆς Πρεσβείας ἐνταῦθα.....	1880
ΜΟΥΖΑΛΑΣ Π., ἐμπορος ἐν Κ/πόλει.....	1872
ΜΟΥΣΙΚΟΣ Ἰωάννης, διδάσκαλος.....	1878
ΜΗΛΑΙΔΗΣ Σταύρος, ἰατρός ἐν Κ/πόλει.....	1875
ΜΗΔΕΣΣΑΣ Ν. Γ., γενικός ἐλεγκτὴς τῆς Γενικῆς Ἐταιρίας τοῦ Ὁθωμ. Κράτους.....	1871
ΜΟΥΣΤΑΚΗΣ Παναγιώτης, ἐμπορος.....	1879
ΜΥΚΑΡΟΣ Γ.....	1873

N.

ΝΑΪΔΗΣ Νικόλαος, ἐμπορος ἐν Κ/πόλει.....	1880
ΝΑΟΥΜ Ἀλέξανδρος, διδάκτωρ τῆς νομικῆς.....	1880
ΝΕΓΡΟΠΟΝΤΗΣ Ἰωάννης.....	1871
ΝΕΓΡΙΗΣ Νικόλαος, ἐν Ἀθήναις.....	1874
ΝΕΜΤΣΟΓΛΟΥΣ Ζήσης, ἐμπορος ἐν Φιλιππουπόλει.....	1871
ΝΕΟΚΟΣΜΟΣ Δημήτριος, ἐμπορος ἐν Κ/πόλει.....	1861
ΝΕΟΦΙΤΟΣ, μητροπολίτης Ἀδριανουπόλεως.....	1871
ΝΕΟΦΙΤΟΣ, μητροπολίτης Λαρίσσης.....	1874
ΝΙΚΟΛΑΪΜΟΣ, μητροπολίτης Κιλικίου.....	1877
ΝΙΚΟΚΑΒΟΥΡΑΣ Σ. Α., καθηγητὴς.....	1871
ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ Γεώργιος, ἐμπορος ἐν Ξάνθῃ.....	1873
ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ Δ., δημοσιογράφος.....	1878
ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ Ἰωάννης, ἐν Ροστωβίω.....	1879
ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ Δ. Α' γραμματεὺς τῆς ἐνταῦθα Ἀγγλικῆς Πρεσβείας.....	1880
ΝΟΜΙΚΟΣ Α., ἐν Ροστωβίω.....	1879
ΝΟΝΝΟΤΤΗΣ Αἰμίλιος, καθηγητὴς ἐν Κ/πόλει.....	1873

Ξ.

ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ Δ., κτηματίας.....	1874
ΞΑΘΟΣ Γεώργιος, δικηγόρος.....	1878
ΞΥΔΙΑΣ Δ., ἐν Ροστωβίω.....	1879
ΞΥΔΙΑΣ Θ., ἐν Ροστωβίω.....	1879

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ Γεώργιος, ιατρός ἐν Κ/πόλει	1880
ΟΛΥΜΠΙΑΔΗΣ Δ., ἐν Ῥοστωβίω	1879
ΟΜΗΡΟΣ Γ., τραπεζίτης ἐν Κ/πόλει	1873
ΟΡΦΑΝΟΥΔΑΚΗΣ Κωνσταντῖνος, καλλιτέχνης	1879

ΠΑΓΟΥΝΗΣ Ίωάννης, διευθυντής τῆς ἐν Νεοχωρίῳ ἑλληνικῆς Σχολῆς τῶν ἀρρένων	1874
ΠΑΔΑΜΑΣ Γρηγόριος, ἀρχιμανδρίτης, σχολάρχης τῆς Μεγάλης τοῦ Γένους Σχολῆς	1879
ΠΑΝΟΥΡΓΙΑΣ Κ., πρῶτον ὑποπρόξενος τῆς ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ἐν Κ/πόλει	1878
ΠΑΝΟΥΡΓΙΑΣ Δημήτριος	1880
ΠΑΝΤΕΥΡΗΣ Δημήτριος, ἔμπορος ἐν Κ/πόλει	1871
ΠΑΝΤΕΥΡΗΣ Κωνσταντῖνος, ὑπάλληλος ἐν Κ/πόλει	1875
ΠΑΝΘΡΙΟΣ Κ., ἔμπορος	1865
ΠΑΠΑ Δανιὴλ, ἔμπορος ἐν Κ/πόλει	1872
ΠΑΠΑ Θεοδόσιος, ἔμπορος ἐν Κ/πόλει	1874
ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ Δημήτριος, ιατρός ἐν Κ/πόλει	1871
ΠΑΠΑΡΡΟΥΣΗΣ Πέτρος, καθηγητὴς ἐν Κ/πόλει	1875
ΠΑΠΗΣ Τιμοθέων, λογιστὴς τριεπίτικου καταστήματος	1874
ΠΑΡΑΝΙΚΑΣ Ματθαῖος, γυμνασιάρχης ἐν Σμύρνῃ	1862
ΠΑΡΑΝΙΚΑΣ Νικόλαος, καθηγητὴς ἐν Κ/πόλει	1871
ΠΑΡΗΓΟΡΗΣ Κ. Α., ἀρχιτέκτων ἐν Κ/πόλει	1872
ΠΑΡΙΣΗΣ Γεώργιος, τραπεζίτης ἐν Ἀθήναις	1873
ΠΑΣΠΑΛΗΣ Ἀλέξανδρος, ἔμπορος	1870
ΠΑΣΠΑΛΗΣ Δημήτριος, τραπεζίτης	1861
ΠΑΣΠΑΛΗΣ Νικόλαος, ἔμπορος	1871
ΠΑΣΠΑΤΗΣ Ἀλέξανδρος Γ., ιατρός	1862
ΠΑΥΛΙΔΗΣ Ἀργύριος, ἔμπορος ἐν Φιλιππουπόλει	1872
PEARS Edwin, δικηγόρος ἐν Κ/πόλει	1874
ΠΕΡΑΙΚΙΔΗΣ Κυριακός, ἔμπορος	1871
ΠΕΡΙΣΙΝΑΚΗΣ Σπυρίδων, ἔμπορος ἐν Βραζιλίᾳ	1880
ΠΙΔΑΚΙΑΣ Ἀλέξανδρος, ἐν Ῥοστωβίω	1879
ΠΙΝΙΑΤΕΛΗΣ Ν., ἐν Ῥοστωβίω	1879
ΠΙΣΑΝΗΣ Νικόλαος, ἔμπορος ἐν Κ/πόλει	1880
ΠΙΛΑΤΩΝ Γρηγόριος, ἐν Ῥοστωβίω	1879
ΠΟΛΥΚΑΡΙΩΣ, ἱεροδιδάκκος	1872
ΠΟΡΤΟΚΑΛΗΣ Περικλῆς	1872
ΠΟΡΦΥΡΙΟΣ, ἡγούμενος τοῦ Σιναιτικῆς μεταχίου	1880
ΠΡΩΙΟΣ Νικόλαος, ἔμπορος ἐν Κ/πόλει	1874
ΠΥΛΑΔΗΣ Βασίλειος, λόγιος ἐν Κ/πόλει	1874

Р.

"Ετος έκλογής.

ΡΑΖΗΣ 'Αλέξανδρος, διερμηνεύς τῆς Ἑλληνικῆς Πρεσβείας ἐν Κ/πόλει.....	1875
ΡΑΖΗΣ 'Αριστείδης, μηχανικός ἐν Κ/πόλει.....	1873
ΡΑΔΑΗΣ 'Αλέξανδρος Στεφ., τραπέζιτης.....	1872
ΡΑΔΑΗΣ Κωνσταντῖνος, ἐμποροῦπάλληλος ἐν Κ/πόλει.....	1875
ΡΑΔΑΗΣ Στέφανος, τραπέζιτης ἐν Παρίσις.....	1863
ΡΑΦΑΗΛ 'Αλέξανδρος, ὑπάλληλος ἐν Κ/πόλει.....	1874
ΡΑΦΑΗΛ Ἐλευθέριος, δικηγόρος.....	1874
ΡΕΒΕΛΛΑΚΗΣ Ἀμυσθένης.....	1878
ΡΕΝΙΕΡΗΣ Δ., ἐν Ροστοβίφ.....	1879
ΡΟΖΟΛΥΜΟΣ 'Αδωνάσιος, ἐμπορος ἐν Κ/πόλει.....	1871

Σ.

ΣΑΒΒΑΣ πασάς Ἰωάννης, πρῶτος ὑπουργός ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ἐν Κ/πόλει.....	1861
ΣΑΓΡΑΝΤΗΣ Ἰωάννης, ἐμπορος ἐν Ἀθήναις.....	1878
ΣΑΚΕΛΑΡΙΔΗΣ Δ., ἐν Ἀλεξανδρείᾳ.....	1878
ΣΑΔΒΑΓΟΣ Κ., τραπέζιτης ἐν Παρίσις.....	1878
ΣΑΔΤΕΛΗΣ Θ., καθηγητὴς ἐν Κ/πόλει.....	1875
ΣΑΜΑΡΤΣΙΔΗΣ Χριστόφορος, καθηγητὴς ἐν Κ/πόλει.....	1877
ΣΑΠΟΥΤΖΗΣ 'Αθανάσιος, ἐμπορος ἐν Βώλφ.....	1872
ΣΑΡΑΚΙΣΤΗΣ Βασίλειος, ἰατρός ἐν Κ/πόλει.....	1865
ΣΑΡΑΝΣΚΗΣ Κωνσταντῖνος, δικηγόρος ἐν Κ/πόλει.....	1868
ΣΑΡΣΕΝΤΗΣ Πίλκς, ἐν Ροστοβίφ.....	1879
ΣΑΤΡΑΖΑΝΗΣ Στάυρος, κυβερνητικὸς ὑπάλληλος.....	1879
ΣΓΟΥΤΑΣ Δημήτριος, τραπέζιτης ἐν Παρίσις.....	1871
ΣΕΒΑΣΤΟΠΟΥΛΟΣ Ζωρζής, ἐμπορος ἐν Κ/πόλει.....	1871
ΣΕΒΑΣΤΟΠΟΥΛΟΣ Νικόλαος, ἰατρός ἐν Κ/πόλει.....	1880
ΣΕΪΤΑΝΙΔΗΣ Γεώργιος, βιβλιοπώλης ἐν Κ/πόλει.....	1872
ΣΙΔΕΡΟΠΟΥΛΟΣ Ξενοφών Α., ἐν Κ/πόλει.....	1880
ΣΙΣΜΑΝΟΓΛΟΥΣ Ἰωάννης, τραπέζιτης.....	1873
ΣΚΑΝΑΒΗΣ Νικόλαος, ἐν Ροστοβίφ.....	1879
ΣΚΑΡΑΜΑΓΚΑΣ Ε., ἐν Ροστοβίφ.....	1879
ΣΚΑΡΑΜΑΓΚΑΣ Ἰωάννης, ἐν Ροστοβίφ.....	1879
ΣΚΑΛΒΟΣ Φώτιος, φαρμακοποιὸς ἐν Κ/πόλει.....	1878
ΣΚΟΡΔΟΣ Κωνσταντῖνος, ἐμπορος ἐν Κ/πόλει.....	1871
ΣΚΟΥΛΟΥΔΗΣ Στέφανος, τραπέζιτης ἐν Ἀθήναις.....	1871
SCHROEDER Paul, γενικὸς πρόξενος τῆς Γερμανίας ἐν Βηρυττῷ.....	1871
ΣΟΥΒΑΤΖΟΓΛΟΥΣ Βασίλειος, ἐμπορος ἐν Κ/πόλει.....	1879
ΣΟΥΤΑΟΥΡΗΣ Π., ἐν Ροστοβίφ.....	1871
ΣΟΥΤΑΙΔΗΣ Νικόλαος, δικηγόρος ἐν Κ/πόλει.....	1881
ΣΟΥΤΣΟΣ 'Αλέξανδρος.....	1861
ΣΟΦΟΚΛΕΣ Γαβριήλ, καθηγητὴς ἐν Ἀθήναις.....	1861

ΣΠΑΘΑΡΗΣ Άνδρέας, καθηγητὴς τῶν μαθηματικῶν ἐν Κ' πόλει.....	1874
ΣΠΑΘΑΡΗΣ Γ., ἑμποροῦ πᾶλληλος.....	1874
ΣΤΑΜΑΤΙΑΔΗΣ Δημήτριος, ἱατρὸς ἐν Κ' πόλει.....	1872
ΣΤΑΜΑΤΙΑΔΗΣ Νικηλῆος, διδάκτωρ τῶν νομικῶν ἐν Σάμῳ.....	1878
ΣΤΑΜΟΥΔΗΣ Άναστάσιος, ἑμπορὸς ἐν Σηλυβρίας.....	1879
ΣΤΑΥΡΑΚΗΣ Μάριος, ἑμπορὸς.....	1897
ΣΤΕΦΑΝΟΠΙ Πάυλος, τραπεζίτης ἐν Κ' πόλει.....	1875
ΣΤΟΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ Εὐθύμιος, ἀρχιτέκτων.....	1879
SHAW William, ἐν Ἀθήναις.....	1872
ΣΟΦΡΟΝΙΟΣ, μητροπολίτης Ἰωαννίνων.....	1871

Τ.

ΤΑΛΗΣ Άναστάσιος.....	1872
ΤΑΛΗΣ Πάυλος, καθηγητὴς ἐν Κ' πόλει.....	1875
TAMBAKIOU ΛΑΪΣ, ταμίας τοῦ Ἑλληνικοῦ Προξενείου.....	1880
TAMBAKIOU Ν. Δ., ἑμπορὸς ἐν Κ' πόλει.....	1863
TANTALIADES Ἰωάννης, δημοσιογράφος ἐν Κ' πόλει.....	1875
TANISIOS Ἐλευθέριος, ἑμπορὸς.....	1872
ΤΑΣΗΣ Βασίλειος, ἑμπορὸς.....	1871
ΤΕΤΣΗΣ Γεώργιος, δικηγόρος ἐν Ἀθήναις.....	1874
ΤΕΤΣΗΣ Ἰωάννης, καθηγητὴς ἐν Παλάτῳ.....	1872
ΤΕΥΤΣΗΣ Ἰωάννης, καθηγητὴς ἐν Ἰωαννίνοις.....	1879
ΤΡΑΝΟΣ Ἐμμανουὴλ, μεσίτης ἐν Κ' πόλει.....	1870
ΤΣΑΜΠΟΥΔΑΣ Ἰωάννης, ἑμπορὸς ἐν Κ' πόλει.....	1880
ΤΣΕΡΑΕΝΤΗΣ Βελισσάριος, ἑμπορὸς ἐν Κ' πόλει.....	1873
ΤΣΕΡΩΝΗΣ Κωνσταντῖνος, δικηγόρος ἐν Κ' πόλει.....	1871
ΤΣΙΚΑΛΙΩΤΗΣ Στέφανος, ἑμπορὸς.....	1871
ΤΣΙΤΣΟΠΟΥΛΟΣ Κωνσταντῖνος, κοσμηματοπώλης.....	1878
THOMAN A., διδάσκαλος ἐν τῇ Γερμανοεὐβειτικῇ Σχολῇ.....	1875

Υ.

ΥΔΑΝΑΡΕΥΜΕΝΟΣ Ζαχαρίας, ὑπάλληλος τῆς Ὑψ. Πολίτ.	1877
---	------

W.

WEISSBACH Augustin, ἱατρὸς ἐν Κ' πόλει.....	1873
---	------

Φ.

ΦΑΚΑΡΟΣ Μ., διαμενόντις τοῦ Ἑλληνικοῦ Προξενείου.....	1871
ΦΑΜΗΛΙΤΟΣ Ν., ἑμπορὸς ἐν Κ' πόλει.....	1874
ΦΕΪΚΗ Μπέης, πρόξενος τῆς Τουρκίας ἐν Τριλίδι.....	1874
ΦΕΙΔΙΟΣ Δ., διδάκτωρ τῆς φιλοσοφίας ἐν Ἀθήναις.....	1874
ΦΙΛΙΠΠΟΠΟΥΤΣ Δημήτριος, ὑπάλληλος τοῦ Αὐστρο-Οὐγγρικοῦ ταχυδρομείου.....	1872
ΦΡΑΓΚΑΤΟΣ Μιχαὴλ, δικηγόρος.....	1880

Έτος έκδοσης.

ΦΥΓΔΑΣ Ν., καθηγητής τῆς γαλλικῆς.....	1874
ΦΩΤΙΑΔΗΣ Δ. Ν., ἔμπορος ἐν Κ/πόλει.....	1876
ΦΩΤΙΑΔΗΣ Ν., ἔμπορος ἐν Κ/πόλει.....	1861
ΦΩΤΙΑΔΗΣ Φώτιος, ἱατρός ἐν Κ/πόλει.....	1878

X.

HANSEN J., τακτοποιητής ἐν Κ/πόλει.....	1875
ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗΣ Ν., δικαστής ἐν Κ/πόλει.....	1879
ΧΑΣΙΩΤΗΣ Γεώργιος, λόγιος ἐν Παρίσις.....	1869
ΧΑΤΖΗ ΧΡΗΣΤΟΣ, ἐργάτης, ιδρυτής τοῦ ἐν τῷ Πέραν Ἑλλ. Λυκαίου.....	1872
HEIDENSTAM OSCAR C. de, γραμματ. τῆς Σουηδ. καὶ Νορβηγικ. Πρεσβείας ἐν Κ/πόλει.....	1874
ΧΕΛΛΗΣ Μιχαήλ, φαρμακοποιός.....	1873
ΧΡΗΣΤΙΑΝΣ Ἀναστάσιος, ἱατρός.....	1879
ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΙΔΗΣ Θεμιστοκλής, πρόεδρος τοῦ κακουργιοδικείου ἐν Κ/πόλει.....	1875
ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΙΔΗΣ Σπυρίδων, ἱατρός ἐν Κ/πόλει.....	1876
ΧΡΥΣΘΕΑΣΔΗΣ Ἀριστοτέλης, ἔμπορος ἐν Κ/πόλει.....	1873
ΧΡΥΣΘΕΑΣΔΗΣ Λεωνίδας, ἔμπορος ἐν Κ/πόλει.....	1866
ΧΡΥΣΘΕΑΣΔΗΣ Μιχαήλ, ἔμπορος ἐν Λίβαρ, Σουηδ.....	1876
ΧΡΥΣΘΕΑΣΔΗΣ Ξενοφών Ε.....	1880

Y.

ΥΓΑΧΑΡΟΠΟΥΛΟΣ Κωνσταντίνος, τακτίας τῆς Ρώσικῆς Ἀποστολικῆς Ἐκκλησ. ἐν Κ/πόλει.....	1875
ΥΓΙΧΑΡΙΣ Νικόλαος.....	1880

ΕΠΙΤΙΜΑ ΜΕΛΗ.

Α.

ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΟΣ, Μητροπολίτης Έφύσου.....	1881
ΑΡΙΣΤΑΡΧΗΣ Γρηγόριος, πρεσβευτής τῆς Ὑψ. Πύλης ἐν Οὐασιγκτῶν.....	1879
ΑΡΙΣΤΑΡΧΗΣ Ἰωάννης, πρῶν πρεσβευτῆς τῆς Ὑψ. Πύλης ἐν Βερολίνῳ.....	1873
ΑΡΜΕΝΗΣ Βράϊλας, πρεσβευτής τῆς Ἑλλάδος ἐν Παρίσις.....	1864

Β.

ΒΑΣΙΛΕΥΣ Ἰωάννης, διευθυντῆς τοῦ ἐν Λονδίνῳ Ἑλληνικοῦ Ἐκπαιδευτηρίου.....	1874
BAUTHELEMY Saint-Hilaire, μέλος τοῦ Πανακαδημίου τῆς Γαλλίας καὶ Γερουσιαστῆς.....	1871
ΒΑΛΑΙΑΝΟΣ Ἀνδρέας, ἑμπορος ἐν Μασσαλίᾳ.....	1871
BANCROFT Georges, πρῶν πρεσβευτῆς τῶν Ἰνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς ἐν Ρώμῳ.....	1872
ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ Γεώργιος, ἀποδιοικητῆς τῆς Ἑθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος.....	1871
ΒΕΡΝΑΡΔΑΚΗΣ Δημήτριος, καθηγητῆς τῶν βασιλοπαίδων ἐν Ἀθήναις.....	1874
ΒΕΡΝΑΡΔΟΣ X., ἱατρός ἐν Σμύρνῃ.....	1863
ΒΡΕΑΝΗΣ Πανταζής, ἐν Γάλλῳ.....	1881
BITTBRIS Ἰωάννης, ἐν Ἀλεξανδρίᾳ.....	1881
BLACKIE J. Stuart, καθηγητῆς τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων ἐν τῷ ἐν Ἐδιμβούργῳ Πανεπιστημίῳ.....	1868
VOGUÉ Melchior Comte de, μέλος τοῦ Πανακαδημίου τῆς Γαλλίας, πρῶν πρεσβευ- τῆς ἐν Παρίσις.....	1871
BOKER, πρῶν πρεσβευτῆς τῶν Ἡν. Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς ἐν ταῦθα, Washington.....	1862
ΒΟΥΤΣΙΝΑΣ Ἀλέξανδρος, ἑμπορος ἐν Ὁδησσῷ.....	1881
ΒΟΥΤΣΙΝΑΣ Ἰωάννης, Γεν. Πρόξενος τῆς Ἑλλάδος ἐν Ὁδησσῷ.....	1881
BURSTAN C., καθηγητῆς τοῦ ἐν Μονάχῳ Πανεπιστημίου.....	1870
BURNOLF Emile, πρῶν διευθυντῆς τῆς ἐν Ἀθήναις Γαλλικῆς Σχολῆς, ἐν Παρίσις.....	1867

Γ.

GAMBERTTA Léon.....	1878
GEMMA Adolfo, διευθυντῆς τοῦ Περιοδικοῦ Revista.....	1871
GLADSTONE William, πρωθυπουργὸς τῆς Ἀγγλίας.....	1862

Δ.

DERBY Lord.....	1870
DUMONT Albert, μέλος ἀντεπιστάλλον τοῦ Πανακαδημίου τῆς Γαλλίας, διευθυντῆς τῆς ἀνωτάτης ἐκπαιδεύσεως ἐν τῷ ὑπουργίῳ τῆς Παιδείας, ἐν Παρίσις.....	1868
DERUY Victor, μέλος τοῦ Πανακαδημίου τῆς Γαλλίας, πρῶν ὑπουργὸς τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως, ἐν Παρίσις.....	

Ε.

*Έτος έκλογής.

ECHSTREIZ, καθηγητής του Πανεπιστημίου Λειψίας και γυμνασιάρχης της Σχολής του Αγίου Νικολάου	1879
ΕΛΑΞΗ πασάς, Υπουργός επί των Έσωτερικών	1905
ΕΜΙΛΕ Emilie, μέλος του Πανακδημίου της Γαλλίας, καθηγητής του πανεπιστημίου εν Παρίσις	
ΕΙΣΗΤΗΛ Gustave d', μέλος της άσκατικής Έταιρίας εν Παρίσις	1864
ELLIOT Sir G. Henri, πρεσβευτής της Άγγλιας εν Βόννη	1872
ΕΥΣΤΡΑΤΙΑΔΗΣ Π., έφορος των άρχαιοτήτων εν Ελλάδα	1879

Ζ.

ZAMBALDI F., καθηγητής της ελληνικής και λατινικής γραμμ. εν Βενετία	1872
ΖΑΨΙΑΣ Κωνσταντίνος, κλημ. εν Βροσθενίω	1874
ΖΑΡΙΦΗΣ Γεώργιος, τραπέζης εν Παρίσις	1863
ZICHY Comte, πρώην πρεσβευτής της Αυστροουγγαρίας εν Κίπρι	1874
ΖΗΡΑΦΟΣ Χρηστάκης, τραπέζης εν Παρίσις	1863
IGNATIEFF, Général	1865
ΙΣΤΡΙΑΣ Δώρξ	1868
ΙΩΑΚΗΜ Γ', Οικουμενικός Πατριάρχης	1878
JEBB, καθηγητής εν Γλασκωβή	1878

Κ.

ΚΑΛΑΓΙΑΣ Π., καθηγητής του εν Αθήναις Πανεπιστημίου	1871
ΚΑΣΤΟΡΧΗΣ Εύδημος, καθηγητής του εν Αθήναις Πανεπιστημίου	1871
ΚΑΦΤΑΝΤΖΟΛΟΥΣ Α., άρχιτέκτων εν Αθήναις	1871
ΚΕΜΑΑ πασάς, γερουσιαστής, ύπουργός του Αυτοκρατορικού Οίκου	1871
KEUDELL von, πρεσβευτής της Γερμανίας εν Ρώμη	1872
CHRIST, καθηγητής του εν Μονάχω Πανεπιστημίου	1870
KIRCHHOFF A., καθηγητής του εν Βερολίνω Πανεπιστημίου	1872
ΚΟΚΚΙΝΟΣ Έμμανουήλ, καθηγητής του εν Αθήναις Πανεπιστημίου	1863
ΚΟΝΤΟΣ Κ., καθηγητής του εν Αθήναις Πανεπιστημίου	1874
ΚΟΥΜΑΝΟΥΔΗΣ Στέφανος, καθηγητής του εν Αθήναις Πανεπιστημίου	1863
ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ Αλέξανδρος, πρωθυπουργός της Ελλάδος	1878
ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΔΗΣ Άνδρέας Γ., πρεσβευτής της Ελλάδος εν Κίπρι	1875
CURTJUS Ernest, καθηγητής του εν Βερολίνω Πανεπιστημίου	1870
CHASSANG, γενικός επιθεωρητής της δημοσίας εκπαιδεύσεως εν Παρίσις	1868

Λ.

ΛΑΜΠΡΟΣ Π., νομισματολόγος εν Αθήναις	1871
LESSEPS Ferdinand de, εν Παρίσις	1865

LEVÉQUE Charles, μέλος τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Γαλλίας, καθηγητὴς ἐν τῷ Collège de France, ἐν Παρίσις,	1866
AIDAKIS Θεοφάνης, λόγιος ἐν Βιέννῃ,	1874
LUDOLFF Comte, πρῶτος πρεσβευτὴς τῆς Αὐστρουγγαρίας ἐν Κ/πόλει,	1872
LYONS Lord, πρεσβευτὴς τῆς Ἀγγλίας ἐν Παρίσις,	1865

Μ.

ΜΑΥΡΟΚΟΡΑΪΟΣ Ν., πρῶτος τοῦ ἐν Ἀθήναις πρὸς διδάσκειν τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων Συλλόγου,	1864
ΜΕΤΑΞΑΣ Σταύρος, ἱερεὺς ἐν Μεσσηλίᾳ,	1880
ΜΥΤΕΡΟΠΟΥΛΟΣ Πρακλῆς, καθηγητὴς τοῦ ἐν Ἀθήναις Πανεπιστημίου,	1873
MÜLLER Emmanuel, μέλος τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Γαλλίας, καθηγητὴς ἐν τῇ Σχολῇ τῶν νεωτέρων ἀνωτάτων γλωσσῶν,	1863
MORLEY Jan, πρῶτος πρεσβευτὴς τῶν Ἰωμερίων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς ἐν Κ/πόλει,	1865
MOYNIΣ παρ' ὧν,	1865

Ο.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ Γεώργιος, πρῶτος γραμματεὺς τοῦ Βασιλείου τῶν Ἑλλήνων,	1873
ΟΡΦΑΝΙΔΗΣ Θεόδωρος, καθηγητὴς τοῦ ἐν Ἀθήναις Πανεπιστημίου,	1867

Π.

ΠΑΑΛΗΣ Α., καθηγητὴς τοῦ ἐν Ἀθήναις Πανεπιστημίου,	1872
ΠΑΠΑΖΗΣ Δ., τριηκατάρχης ἐν τῷ Ὑπουργίῳ τῆς Παιδείας ἐν Ἀθήναις,	1872
ΠΑΠΑΖΙΑΝΗΣ Ἰωάννης, καθηγητὴς τοῦ ἐν Ἀθήναις Πανεπιστημίου,	1874
ΠΑΠΑΡΡΙΘΟΠΟΥΛΟΣ Κ., καθηγητὴς τοῦ ἐν Ἀθήναις Πανεπιστημίου,	1879
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ Ἀχιλλεὺς, Πρόεδρος τῆς Ἑλληνικῆς Ταγματικῆς,	1880
PERROT Georges, μέλος τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Γαλλίας, ἐν Παρίσις,	1874
PETROS Β', Αὐτοκράτωρ τῆς Βραβιλίας,	1873
ΠΡΟΤΕΡΤΕΡΗΣ Χ., καθηγητὴς τοῦ ἐν Ἀθήναις Πανεπιστημίου,	1871

Ρ.

ΡΑΓΚΑΝΗΣ Ἀλέξανδρος, πρεσβευτὴς τῆς Ἑλλάδος ἐν Βερολίνῳ,	1863
ΡΑΛΛΗΣ Γ., καθηγητὴς τοῦ ἐν Ἀθήναις Πανεπιστημίου,	1869
RENÉ Briant, βιβλιοφυλάξ τῆς ἐν Παρίσις Ἰατρικῆς Ἀκαδημίας,	1876
RENIERE M., διοικητὴς τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος,	1864
ROSENTHAL J. P., μέλος τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Γαλλίας,	1864

Σ.

SAVET παρ' ὧν, πρῶτος μέγας διζῆρας, γενικὸς ἐπιθεωρητὴς τῶν ὁμογενείων,	1861
ΣΑΪΤ Πασσῆς, μέγας διζῆρας,	1861
ΣΑΡΗΦΙΔΗΣ Νικόλαος, μέλος τοῦ ἐν Βρυξέλλαις Συλλόγου τοῦ διεθνούς δικαίου,	1861
SAURPE Hermann, καθηγητὴς τοῦ ἐν Γουττιγγ Πανεπιστημίου,	1875
SCHMIDT Bernhard,	1870
SCHMIDT Moritz, καθηγητὴς τοῦ ἐν Ἰννερ Πανεπιστημίου,	1871

Τ.

*Έτος έκδογῆς.

TISSOT Charles, πρῶην πρεσβευτὴς τῆς Γαλλίας ἐν Κ/πόλει	1880
THUROT Charles, μέλος τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Γαλλίας ἐν Παρίσις	1873
ΤΡΑΚΟΥΤΗΣ Χαρίλαος, πρωτοπυργὴς ἐν Ἀθήναις	1878
TOOTHMAN Charles, πρῶην πρεσβευτὴς τῶν Ὁν. Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς ἐν Κ/πόλει	1873

Υ.

ΥΓΗΑΝΤΗΣ Κηρύκος, πρεσβευτὴς τῆς Ἑλλάδος ἐν Βιέννῃ	1874
--	------

V.

VOUGÉ Melchior de, μέλος τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Γαλλίας, πρῶην πρεσβευτὴς ἐν Παρίσις	1874
---	------

W.

WADDINGTON W. Henri, μέλος τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Γαλλίας, γερουσι. ἐν Παρίσις	1878
WEIL Henri, καθηγητὴς τῆς ἱστορίας καὶ λογογίας ἐν Παρίσις	1867
WERTHER Baron von, πρῶην πρεσβευτὴς τῆς Γερμανίας ἐν Κ/πόλει	1875
WIESELER Friedrich, καθηγητὴς ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Ρατίγγης	1873
WITTE Baron de, μέλος τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Γαλλίας, ἐν Παρίσις	1876

Φ.

FABRI	1878
ΦΑΙΗΜΟΝ Τιμοθέων, ἑφορος τῆς βιβλιοθήκης τῆς Ἑλληνικῆς Βουλῆς	1879
ΦΑΙΗΜΟΝ, στρατηγὸς ἐν Ρωσσίᾳ	1878
FOURNIER Ch., πρῶην πρεσβευτὴς τῆς Γαλλίας ἐν Κ/πόλει	1878
ΦΡΕΑΡΤΙΝΗΣ Κωνσταντίνος, καθηγητὴς τοῦ ἐν Ἀθήναις Πανεπιστημίου	1867

H.

HATZFELDT V., πρεσβευτὴς τῆς Γερμανίας ἐν Κ/πόλει	1880
HAVET Ernest, καθηγητὴς ἐν τῷ Κολλεγίῳ τῆς Γαλλίας ἐν Παρίσις	1867
HEAR H. G. Gen, πρόξενος τῶν Ὁνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς ἐν Κ/πόλει	1880
HENGEL W., Γερμανικεὺς τοῦ Instituto di Corréspendenza Archeologica	1872
HEUZEY Léon, καθηγητὴς ἐν τῇ Σχολῇ τῶν Ὑλικῶν Τεχνῶν ἐν Παρίσις	1874
HOLTZENDORFF Franz von, καθηγητὴς τοῦ Δικαίου ἐν Βερολίνῳ	1872
HOUSSEY Henri, λόγος ἐν Παρίσις	1879

ΑΝΤΕΠΙΣΤΕΛΛΟΝΤΑ ΜΕΛΗ.

A.

*Ετος έλλογής.

ΑΓΓΕΛΙΑΝΗΣ Τηλέμαχος, κτηματίας εν Κίω.....	1863
ΑΝΘΙΜΟΣ, μητροπολίτης Βελεγράδων.....	1868
ΑΡΒΑΝΙΤΑΚΗΣ Αλέανδρος, καθηγητής της εν Χάλκη Θεολογικής Σχολής.....	1863
ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ Β., καθηγητής εν 'Αλεξανδρείᾳ.....	1872
ΑΡΙΣΤΑΡΧΗΣ Δημήτριος, εν Κ/πόλει.....	1875
ΑΡΙΣΤΕΙΑΝΗΣ Γ., σχολάρχης εν Κυθωνίαις.....	1876

B.

ΒΕΛΟΥΛΟΣ Ι., διευθυντής της εν Βενετίᾳ Μαρκαῆς βιβλιοθήκης.....	1871
ΒΕΡΣΕΤΤΙ Παναγής, εν Κερκλινίᾳ.....	1878
BERTINERAND, γενικός γραμματεὺς της εν 'Αλγερῇ κλιματολογικῆς Ἑταιρίας.....	1870
ΒΑΛΒΙΑΝΟΣ Ν. Νικήτας, δῆμαρχος εν 'Αμοργῷ.....	1864
ΒΑΛΛΟΣ Ἀργεῖος, συμπατριάρχης εν τῷ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργ. τῆς Ἑλλάδος.....	1875
ΒΥΖΑΝΤΙΟΣ Ἀλέξ. Πέτρος, δημοσιογράφος εν Τεργέστῃ.....	1879
ΒΥΖΑΝΤΙΟΣ Ἀναστάσιος.....	1879

Γ.

GERHARDT W., ἀρχιαιολόγος εν Γοττίνῃ.....	1873
ΓΕΩΡΓΙΑΝΗΣ Ν., ἱατρός εν Βαδῷ.....	1863
GIDEL Charles A., proviseur τῆς Λυαίου Louis-le-Grand, εν Παρισίοις.....	1867
ΓΡΗΓΟΡΑΣ Γερμανός.....	1863
ΓΡΗΓΟΡΙΑΝΗΣ Α., καθηγητής.....	1864

ΔΑΜΩΝ Δ., ἱατρός.....	1872
ΔΕΚΗΓΑΛΛΑΣ Ι., ἱατρός εν Νάξῳ.....	1864
ΔΕΣΤΟΥΝΗΣ Γ., καθηγητής της ἑλλ. γλώσσης εν τῷ Πανεπιστημίῳ Πετρούπλεως.....	1876
ΔΕΦΝΕΡ Μιχαήλ, ὀρηγητής εν τῷ εν Ἀθήναις Πανεπιστημίῳ.....	1875
ΔΟΜΗΤΕΑΣ Κ., ἱατρός εν Ἀδριανουπόλει.....	1871
DOZON Auguste, πρόεδρος τῆς Γαλλίας εν Θεσσαλονίκῃ.....	1872

Η.

ΗΑΙΑΝΗΣ Αιωνίδας, καθηγητής εν Ἀθήναις.....	1873
---	------

Θ.

ΘΕΟΔΩΡΙΑΝΗΣ Κ., ἑμπορος εν Ραιδεστώ.....	1870
ΘΕΡΕΙΑΝΟΣ Διονύσιος, δημοσιογράφος εν Τεργέστῃ.....	1863

Ι.

ΙΩΑΝΝΙΑΝΗΣ Ἐμμανουήλ, καθηγητής εν Ἀμοργῷ.....	1871
ΙΩΑΝΝΙΑΝΗΣ Σάββας, πρῶτον διδάσκαλος εν Τραπεζούντῃ.....	1870
ΙΩΑΝΝΙΑΝΗΣ Σεραφίων, καθηγητής εν Καισαρείᾳ.....	1863

Κ.

*Ετος έκλογής.

CAILLEMER Euphère, πρόεδρος τῆς νομικῆς Σχολῆς Αουγδούρου.....	1870
KOEN, συντάκτης τῶν Ἰσραηλτικῶν Χρονικῶν ἐν Κερκύρῃ	1863
ΚΟΣΜΙΑΝΣ Κυριακὸς, ἐμπορὸς ἐν Πτολεμαίδι.....	1863
ΚΟΥΡΤΙΔΗΣ Παναγιώτης	1864
COUSSEMAKER Arthur, νομικὸς ἐν Αἰθ.....	1870
ΚΡΗΤΙΝΙΣΗ Ἐμμανουὴλ, ἱατρὸς ἐν Σύρῳ	1870
KRINOS A., χρηματικοὺς ἐν Ἀθήναις.....	1865
QUEUX DE SAINT-HILAIRE marquis de, λόγιος ἐν Παρίσις.....	1867
CULLEN D.....	1880
ΚΥΡΙΑΚΙΑΝΣ Κ., πρὶν σχολάρχης τῆς ἐν Τραπεζοῦντι Ἑλληνικῆς Σχολῆς.....	1864
CHIARI Chevalier Garud de,	1872
ΚΩΔΑΙΛΑΤΟΣ Σωκράτης, πρὶν διευθυντὴς τῆς ἐν Ἀθήναις Ριζαρίου Σχολῆς.....	1878
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΑΝΣ Γ., διδάκτωρ τῆς φιλοσοφίας ἐν Ἀθήναις.....	1876

Λ.

ΛΑΜΠΡΙΔΗΣ Ἰωάννης, ἱατρὸς ἐν Ἰωαννίναις.....	1874
ΛΕΒΙΔΗΣ Δ. Ν., δικηγόρος, πρὶν πρόεδρος τοῦ Συλλόγου Πατριαστοῦ ἐν Ἀθήναις....	1872
LEGRAND Emile, προγραμμαστὴς ἐν τῇ Σχολῇ τῶν νεωτέρων ἀνατολικῶν γλωσσῶν ἐν Παρίσις.....	1870
LEONARDI Giovanni, χρηματικοὺς ἐν Κερκύρῃ.....	1871
ΛΗΜΝΙΟΣ Ν., ἱατρὸς ἐν Ἀρτάκῃ.....	1872
ΛΥΚΟΥΔΗΣ Ἐμμανουὴλ, δικηγόρος ἐν Ἀθήναις.....	1874

Μ.

ΜΑΜΟΥΚΑΣ Ἀνδρέας, χρηματικὸς τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως τῆς Ἑλλάδος.....	1878
ΜΑΝΑΡΗΣ Σπυρίδων, γυμνασιάρχης ἐν Ἀθήναις.....	1863
ΜΑΝΑΡΑΣ Γρηγόριος, ἐμπορὸς ἐν Μυτιλήνῃ.....	1873
ΜΑΤΣΑΝΟΣ Γ., κληρονομήτης ἐν τῇ Ἰωαννικῇ Σχολῇ ἐν Ἰωαννίνοις	1872
MONTANI Pietro	1866
ΜΟΡΔΟΣ Σχμουήλ, δημοσιογράφος ἐν Κερκύρῃ.....	1864
ΜΥΡΙΑΝΘΕΤΣ Περώνυμος, ἐφημέριος τῆς ἐν Λονδίνῳ Ἑλληνικῆς ἐκκλησίας	1872

Ν.

ΝΑΧΑΘΟΥΔΗΣ Ἰωσήφ, δημοσιογράφος ἐν Κερκύρῃ.....	1861
ΝΕΡΟΥΤΣΟΣ Τάσος, ἱατρὸς, διευθυντὴς τοῦ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ὕγειονομικοῦ Συμβουλίου.....	1875

Ξ.

ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ Κωνσταντῖνος, κληρονομήτης.....	1863
---	------

Ο.

ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ Παναγιώτης, διευθυντὴς ἰδιωτικῆς Σχολῆς ἐν Κερκύρῃ.....	1868
---	------

Π.

ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ Γ., διδάσκαλος ἐν Ἀρτῇ.....	1872
ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ Μ., ἱατρὸς ἐν Θεσσαλονικῇ.....	1863

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ Χρῆστος, λόγιος.....	1864
ΠΑΠΑΔΟΓΛΟΥΣ Κλεάνθης, λόγιος ἐν Βελίτζ.....	1871
ΠΕΤΡΙΔΗΣ Ἀθανάσιος, σχολάρχης ἐν Κυπαρισσίᾳ.....	1864
ΠΕΡΙΔΗΣ Δ., λόγιος ἐν Κύπρῳ.....	1871
ΠΙΝΙΑΤΕΡΟΣ Γεράσιμος.....	1878
ΠΟΛΙΤΗΣ Ν. Γ., λόγιος ἐν Ἀθήναις.....	1878

P.

ΡΑΓΚΑΒΗΣ Ρ. Ἀλέξιος, ἐπὶ πλείστον τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργείου τῆς Ἑλλάδος.....	1870
ΡΑΔΛΗΣ Ν., ἱατρός ἐν Περγάμῳ.....	1872
ΡΑΙΜΙΟΣ Ι., σχολάρχης Ἀρτῶν.....	1864
ΡΕΜΑΝΟΣ Ἰωάννης, καθηγητὴς ἐν Κερκύρᾳ.....	1874

Σ.

ΣΑΓΓΑΣ Κωνσταντῖνος, μεσιωνοδότης ἐν Παρισαίοις.....	1868
ΣΑΡΡΟΣ Στέφανος, ἱατρός ἐν Βουκουρεστίῳ.....	1874
ΣΚΟΡΔΕΛΗΣ Πάριος, καθηγητὴς ἐν Ἀθήναις.....	1868
ΣΚΥΛΙΣΣΗΣ Ι., δημοσιογράφος ἐν Ἀθήναις.....	1863
ΣΤΑΜΑΤΙΑΔΗΣ Εὐαγγελινὸν δας, διευθυντὴς τοῦ ἡγεμονικοῦ γραφείου ἐν Σέμῳ.....	1867
SCHLEMMANN Έρρίκος, δόκτωρ τῆς φιλοσοφίας ἐν Ἀθήναις.....	1871
ΣΚΟΡΤΕΑΝΙΤΗΣ Δ., πρῶτον σχολάρχης ἐν Ἀρτῇ.....	1871

T.

ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗΣ Κ., καθηγητὴς τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων ἐν Βενετίᾳ.....	1872
ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗΣ Ν.....	1863
ΤΣΑΠΑΡΑΣ Π., γυμνασιάρχης ἐν Κερκύρᾳ.....	1876

VEIDNER André, καθηγητὴς ἐν Μπλνδερβούργῳ.....	1872
--	------

Φ.

ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΥΣ Χ. Ν., τυπογράφος ἐν Ἀθήναις.....	1864
FRESHFIELD Edwin, ἐν Λονδίνῳ.....	1877

X.

ΧΑΣΙΩΤΗΣ Δ., ἱατρός ἐν Ἰωαννίνοις.....	1874
HIRSCHFELD Gustave, καθηγητὴς τῆς ἀρχαιολογίας ἐν Καυνησίδει.....	1873
ΧΡΟΝΙΑΣ Κ., λόγιος ἐν Ἀθρνανοῦπόλει.....	1863

ΜΕΓΑΛΟΙ ΕΡΕΡΓΕΤΑΙ.

Χρ. Ζητράφος.

ΕΡΕΡΓΕΤΑΙ.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΖΑΡΦΗΣ.

ΜΙΧΑΕΛΟΣ ΝΕΓΡΟΠΟΝΤΗΣ.

† ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΘΕΟΦΙΛΑΟΥ.

ΜΕΓΑΛΟΙ ΔΩΡΗΤΑΙ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΑΓΑΝΟΣ.

ΤΟ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΕΣΚΙΟΝ ΔΑΚΕΠΙΣΤΗΜΟΝ.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΡΝΕΛΙΟΣ.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΡΑΛΛΗΣ.

† ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΒΑΣΕΤΟΣ.

† ΠΑΝΤΙΑΣ ΣΕΚΙΑΡΗΣ.

ΔΩΡΗΤΑΙ.

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΚΗ ΘΩΜΑΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ.

ΓΕΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΟΥ ΘΩΜΑΝΙΚΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ.

ΤΟ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ.

Ο ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΠΡΟΣ ΔΙΑΔΟΣΙΝ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙ-

ΚΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΥΛΛΟΓΟΣ.

ΖΑΝΝΗΣ ΣΤΕΦΑΝΟΒΙΚ.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΒΑΛΛΙΑΝΟΣ.

ΑΥΣΤΡΟΤΟΥΡΙΚΗ ΠΙΣΤΩΣΙΣ.

† ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΔΟΣΙΟΣ.

ΘΕΟΔ. Α. ΜΑΥΡΟΓΟΡΖΑΤΟΣ.

† ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΞΕΝΟΚΡΑΤΗΣ.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΣΟΥΒΑΤΖΟΓΛΟΥΣ.

Θ. κζι Β. ΣΟΥΒΑΤΖΟΓΛΟΥΣ κζι Σ^ρ.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΣΕΒΑΣΤΟΠΟΥΛΟΣ.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΣΥΓΓΡΟΣ.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΣΚΟΥΛΟΥΔΗΣ.

ΑΝΑΣΤ. ΠΦΑΙΣΤΙΔΗΣ.

† ΑΡΧΙΜΑΝΤΡΙΤΗΣ ΑΝΑΝΙΑΣ ΒΑΤΟΠΑΙΔΙΝΟΣ.

ΖΗΝΩΝ ΚΑΛΑΝΘΗΣ.

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΣΠΗΘΑΚΗΣ.

ΑΔΕΛΦΟΙ ΑΝΤΩΝΙΔΑΙ.

† Σ. ΑΡΧΙΘΕΝΗΣ, Ιατρός.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ Η. ΣΚΥΛΙΤΣΗΣ.

ΥΙΟΙ ΣΕΒΑΣΤΟΠΟΥΛΟΥ.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΣ.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΚΟΥΝΙΑΣ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΑΙΑΣΚΟΣ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΖΑΠΠΑΣ.

ΠΡΟΕΔ. ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΚΑΡΑΘΕΟΔΩΡΗ . . . 1861—62

ΠΕΤΡΟΣ ΖΑΝΟΣ 1862—63

ΠΡ. ΒΑΣΙΛΑΔΗΣ 1863

ΣΠ. ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ 1863—64

ΑΛ. Γ. ΠΑΣΠΑΤΗΣ 1864—65

ΣΠ. ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ 1865—66

Κ. ΚΑΡΑΘΕΟΔΩΡΗ 1866—67

ΞΕΝ. ΖΗΤΡΑΦΟΣ 1867—68

ΠΡ. ΒΑΣΙΛΑΔΗΣ 1868—69

ΙΟΥΛΙΟΣ ΜΙΑΥΤΕΝ 1869—70

ΣΤΑΥΡ. ΑΡΙΣΤΑΡΧΗΣ 1870—71

Κ. ΚΑΡΑΓΑΝΟΣ 1871—72

Κ. ΚΑΡΑΓΑΝΟΣ 1872—73

ΠΡ. ΚΑΡΑΓΑΝΟΣ 1873—74

Κ. ΚΑΛΑΜΑΝΗΣ 1874—75

ΑΛ. Γ. ΠΑΣΠΑΤΗΣ 1875—76

ΙΩ. ΑΡΙΣΤΟΚΑΝΗΣ 1876—77

ΙΩ. ΑΡΙΣΤΟΚΑΝΗΣ 1877—78

ΘΑ. ΙΑΛΕΜΟΣ 1878—79

ΑΛ. ΠΑΣΠΑΤΗΣ 1879—80

ΠΡ. ΒΑΣΙΛΑΔΗΣ 1880—81

ΚΟΣΜΗΤΟΡΕΣ

Κατὰ τὸ ἔτος 1880—81.

Πρόεδρος ΠΡ. ΒΑΣΙΛΑΔΗΣ.

Ἀντιπρόεδρος { ΘΑ. ΙΑΛΕΜΟΣ.

Ἀντιπρόεδρος { Θ. ΣΑΛΤΕΑΝΗΣ.

Γεν. Γραμματεὺς Δ. ΚΥΜΠΡΙΤΗΣ.

Εἰσφ. Γραμματεὺς ΑΘ. ΑΡΓΥΡΟΣ.

Τομὴς Ν. ΒΑΜΒΑΚΗΣ.

Βιβλιοφύλαξ Θ. ΣΑΛΤΕΑΝΗΣ.

ΜΕΛΗ ΔΙΑΡΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ

κατὰ τὸ ἔτος 1880—81.

Α'. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ.

1. ΑΝΤΩΝΙΑΔΗΣ Θ.
2. ΒΑΦΕΙΑΔΗΣ ΑΗ.
3. ΒΟΖΑΝΗΣ ΒΡΑΝΟΣ.
4. ΘΕΟΔΩΡΙΔΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ.
5. ΙΛΑΕΜΟΣ ΘΑΥΣΕΥΣ.
6. ΚΑΛΑΙΑΔΗΣ ΚΩΝΣΤ.
7. ΛΟΥΤΡΑΡΗΣ Ν.
8. ΜΑΛΙΑΚΑΣ ΑΒΡ.
9. ΠΑΡΑΝΙΚΑΣ Ν.
10. ΣΑΛΤΕΑΔΗΣ Θ.
11. ΧΑΤΖΗΧΡΗΣΤΟΥ ΧΡΗΣΤΟΣ.

Β'. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ.

1. ΔΟΝΧΟΥΣΗΣ Γ.
2. ΑΚΑΤΟΣ Ν.
3. ΒΑΣΙΛΙΑΝΟΣ Η.
4. ΒΑΣΙΛΑΜΟΣ Ι.
5. ΒΕΛΛΟΓΙΑΝΝΗΣ Μ.
6. ΒΑΣΙΛΑΡΗΣ Κ.
7. ΓΙΑΝΝΑΡΟΣ ΘΡ.
8. ΓΚΙΩΝ Ι.
9. ΙΑΚΩΒΟΥ ΙΑΚΩΒΟΣ.
10. ΜΑΥΡΟΓΟΡΔΑΤΟΣ ΦΡΑΓΚΟΥΔΗΣ Α.
11. ΠΑΡΙΣΗΣ Γ.
12. ΣΑΡΑΚΙΩΤΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ.
13. ΤΑΜΒΑΚΟΣ Δ.

Γ'. ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ.

1. ΑΡΙΣΤΑΡΧΗΣ ΣΤ.
2. ΚΑΡΑΘΕΟΔΩΡΗ Κ. ΣΤ.
3. MORITMANN A. } *visi*.
4. MORITMANN J. }
5. ΠΑΣΠΑΤΗΣ ΑΑ.
6. ΠΕΡΔΙΚΙΔΗΣ ΚΥΡΙΑΚΟΣ.
7. SCHROEDER PAUL.

Δ'. ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗΣ.

1. ΑΡΙΤΥΡΟΣ ΑΘ., *Ειδ. Γραμματεὺς*.
2. ΔΕΒΑΣΤΑΣ Ν.
3. ΘΕΟΔΩΡΙΔΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ.

4. ΙΛΑΕΜΟΣ ΘΑ.
5. ΚΑΡΑΒΑΣΙΑΔΗΣ ΙΩ.
6. ΚΥΜΠΡΙΤΗΣ Δ., *Γεν. Γραμματεὺς*.
7. ΛΟΥΤΡΑΡΗΣ Ν.
8. ΜΑΛΙΑΚΑΣ ΑΒΡ.
9. ΠΕΡΔΙΚΙΔΗΣ Κ.

Ε'. ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗΣ.

1. ΒΟΖΑΝΗΣ ΒΡΑΝΟΣ.
2. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ ΑΘ.
3. ΜΑΛΙΑΚΑΣ ΑΒΡ.
4. ΜΑΣΤΟΡΑΚΗΣ ΙΩ.
5. ΝΟΚΣΟΤΤΗΣ ΑΙΜ.
6. ΝΤΟΥΔΑΣ Κ.
7. ΣΑΛΤΕΑΔΗΣ Θ.
8. ΤΑΓΗΣ Θ.
9. ΧΑΤΖΗΧΡΗΣΤΟΥ ΧΡΗΣΤΟΣ.

ΣΤ'. ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ.

1. ΑΡΙΣΤΑΡΧΗΣ ΣΤ.
2. ΒΑΡΟΥΤΗΣ ΙΑΚ.
3. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ.
4. ΕΥΘΥΒΟΥΔΗΣ Δ.
5. ΙΑΚΩΒΟΥ ΜΙΑΤ.
6. ΙΛΑΕΜΟΣ ΘΑ.
7. ΚΑΡΑΒΑΣΙΑΔΗΣ Ι.
8. ΚΑΡΑΘΕΟΔΩΡΗ Κ. ΣΤ.
9. ΚΑΡΑΘΕΟΔΩΡΗ ΘΕΑΓΜΑΝΟΣ.
10. ΜΑΛΙΑΔΗΣ Δ.
11. ΣΑΡΑΚΙΩΤΗΣ Ν.
12. ΣΤΑΜΑΤΙΑΔΗΣ Α.
13. ΣΥΝΒΕΤ ΑΛ.
14. ΦΩΤΙΑΔΗΣ Φ.

ΕΠΙΜΕΛΑΝΤΑΙ

τῆς Ὀργανοθήκης.

ΘΗΑ. ΚΑΡΑΘΕΟΔΩΡΗ.

Γ. Α. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ.

ΕΠΙΜΕΛΑΝΤΗΣ

τῶν ἀρχαιογραφικῶν ἀπολογῶν.

Κ. ΠΕΡΔΙΚΙΔΗΣ.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ.

ΑΠΟ ΜΑΪΟΥ 1830 ΜΕΧΡΙ ΜΑΪΟΥ 1881.—ΤΟΜΟΣ ΙΕ', ΜΕΡΟΣ Α'. (*).

ΜΕΛΕΤΗ

ΤΩΝ «ΟΡΝΙΘΩΝ» ΤΟΥ ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ,

(Ἀνεγνώσθη ἐν τῇ ΦΨΠ' Συνεδρίᾳ)

Οἱ Ἀθηναῖοι ἐκχυζόντο τὸ πάλαι ὡς αὐτόχθονες. Ἐνόμιζον ὅτι, ὅτε ἡ πόλις αὐτῶν ὤκειτο δὲν ὑπῆρχεν ἑτέρα τις πόλις. Ῥήτορες καὶ ποιηταὶ μεταγευσθεύσαν ἐπιτηδεύειν τὴν περὶ αὐτοχθονίας τῶν Ἀθηναίων ἰδέαν, τοῦτο δι' ἐκείνους συνβάλλειν εἰς τὴν δόξαν καὶ τὴν ὑπεροχὴν τῶν Ἀθηνῶν¹. Καὶ κατὰ μὲν τοὺς ἀρχαιοτέρους χρόνους καὶ μέγιστα ἀπὸ τῶν Μηδικῶν μέχρι τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου (490—431 π. Χ.) ἡ πόλις τῶν Ἀθηνῶν κυβερνομένη ὑπὸ φιλοπατρίδων ἀνδρῶν προέκοψε λίαν καὶ οὐ μόνον ἐφ' ἑμῶς ἐγένετο τῆς ἀντιζήλου Σπάρτης, τὴν ἡγεμονίαν τῆς Ἑλλάδος τότε ἔχουσας, ἀλλὰ καὶ κατὰ πολλὰ ἄνωτέρα ταύτης ἐφάνη ἐπὶ Περιλήδους, πλὴν ἰσως τῶν κατὰ τὸν πόλεμον.

(*) Σημ. τῆς Συντακτ. Ἐπιτροπῆς. Ὁ ἸΕ' οὗτος τόμος ἀποτελεσθήσεται ἐκ δύο μερῶν, ὧν τὸ μὲν ἔστι τὸ ἀνὰ χεῖρας, τὸ δὲ ἐκδοθήσεται ἐπὶ ὀνόματι καὶ ἀποτελεσθήσεται ἐκ τῶν ἀναγνωσμάτων τοῦ κ. Πρ. Βασιλάδου, ὃν περὶ τῆς μετὰ τὴν παρόντι ὑπάρχει.

1) Ἀναλ. ἐπιτ. α'. Ἰσοκρ. πανηγυρ. β'.

(ΕΛΛ. ΦΙΛΟΛΟΓ., ΣΥΛΛΟΓ., ΤΟΜ. ΙΕ'.)

Θανόντος ὅμως τοῦ Περικλέους τῷ δ' ἔτει τοῦ ἑμφυλίου πολέμου, τοῦ Πελοποννησιακοῦ, ἤλθον πλέον εἰς τὰ πράγματα δημοκράται, προεστώτες ὁμηροὶ καὶ κακοὶ πολλοὶ ἀνὰ κρίματι καὶ συγγένειαν τὴν πολιτείαν. Προχωρούντων δὲ κακῶς τοῖς Ἀθηναίοις ὥς ἐπὶ τὸ πλείστον τῶν πραγμάτων, ἰδίᾳ μετὰ τὴν Νικίαν εἰρήνην ἐπὶ τοῦ Δικαίου πολέμου, κατήντησεν ἀφόρητος πλέον ἢ ἐν Ἀθήναις διαμονὴ πρὸ πάντων διὰ τὸ φιλοδίκον καὶ στρεψόδικον τῶν Ἀθηναίων.

Τὴν τοιαύτην κατάστασιν τῆς τῶν Ἀθηναίων πολιτείας ὁρῶν ὁ Ἀριστοφάνης καὶ τοῖς ἀγανακτῶν, ἀφ' οὗ ἐν ἄλλοις αὐτοῦ δράμασι διὰ τῆς κωμῶδίας ἡλεγε τοὺς κακῶς πολιτευομένους, ἐν ταῖς Ὀρνίθι' ἐπενόησε μεγαλοπρεπὲς τι σκῆδιον. Προτείνει δηλαδὴ ἐν τῇ κωμῶδιᾳ ταύτῃ τὴν ἀπομύκρυνσιν πλὴν ἐκ τῆς Ἀθηναίων πόλεως, τὴν ἰδρυσιν νέας πολιτείας Ἀλ-λαχού, τὴν εἰσχωγὴν νέας θερηκαίας ἀντὶ τῆς ὀρεστώσεως, τὴν λατρείαν νέων θεῶν καὶ τὰ ὁμοῖα, ὡς τῆς τῶς πολιτείας νοσούσης ἀνιέρ-
1

πειτον νόσον και διεσθαιμένης υπό των προειστωτών.

Τὰ πράγματα τότε τῶν Ἀθηναίων ἦσαν, ὡς εἴρηται, εἰς κακὴν κατάστασιν. Τὸ νωτικόν αὐτῶν εἶχε καταστραφῆ περὶ τὴν Σικελίαν, εἶχον ἀποθάνει οἱ στρατηγοὶ Λάμαχος καὶ Νικίας, οἱ Λακεδαιμόνιοι εἶχον ταῖς τὴν Δικελίαν, Ἀγας ὁ στρατηγός αὐτῶν ἐπολιόρκει τὴν Ἀττικὴν, ὁ Ἀλκιβιάδης ἐφρόνει τὰ τῶν Λακεδαιμονίων, ἐν δὲ τῇ ἐκκλησίᾳ αὐτῶν συνιέουσαν τὰ συμφέροντα αὐτοῖς. Τοιαῦτα ἦσαν αἱ συμφοραὶ τῶν Ἀθηναίων καὶ ὁμως οὐκ ἀπαίχοντο τοῦ καταπραγμαίνειν καὶ συκοφαντεῖν. Εἰκάζεται ἐκ τούτου ὅτι ἡ κομωδία αὕτη ἐσιδύθη ἐπὶ Χαβρίου ἀρχόντος τῶν Ἀθηναίων ἀντὶ τοῦ ποιητοῦ Ἀριστοφάνους μεταξὺ τῆς α' καὶ ιγ' ἐκκλησιᾶς τῶν ἔτεος τ' 914* Ὀλομπίδης, ὁ ὅστις, κατὰ τὴν ἡμετέραν χρονολογίαν, εἰς μίαν τῶν τελευταίων ἡμερῶν τοῦ Μαρτίου, ἢ εἰς μίαν τῶν πρώτων τοῦ Ἀπριλίου τοῦ ἔτους 414 π. Χ. Οἱ μὲν νωότεροι κριταὶ θεωροῦσιν αὐτὴν τὴν ἐποικιστικὴν καὶ ὡς ἀπὸ τῶν μέρων ἡμῶν διασωθείσαν κομωδίαν τοῦ ποιητοῦ, οἱ ἀρχαῖοι ὁμως, οἱ ἐπιστρεφόμενοι ἐν Ἀθήναις κριταί, διὸ θεωροῦσαν αὐτὴν ταινίαν, διὸτὶ ἀπένειμαν αὐτῇ οὐχὶ τὸ πρῶτον χάριον ὡς πολλοὶς ἄλλοις τῶν ποιητῶν, ἀλλὰ τὸ δεύτερον, προτιμῶντες τὰς κομωδίας τοῦ Ἀριστοφάνους, ὃν ὁ Ἀριστοφάνης ἐν Βακχίῳ (στ. 14) κατηγορεῖ ὡς ἀδείων ποιητὴν.

Εἰς τὴν ἀπόφασιν ταύτην τῶν κριτῶν πιθανὸς ἰδῶμεν ἀφορμὴν ἄλλα αἰτία, οὐχὶ δὲ ἡ ἀπροκατάληπτος ἐκτίμησις τῆς ποιητικῆς ἀξίας τοῦ ποιήματος. Ἰσως ὁ ποιητὴς τῶν Κομωδῶν ἡνέκτετο ἀρκετικότερα καὶ περὶστα ἐφαλερτικότερον τὰ τελευταία τότε γεγονότα καὶ μέλητα τὴν ἀποκοπὴν τῶν Ἑρῶν καὶ τὰς ἐκ τούτου καταγραφείας καὶ καταδίνας. Ὅπως ὅποτε ὁμως ἡ κρίσις τῶν νωτέρων εἶναι ἐρωτήματα διὰ τὰ τὸ τολμηρὸν καὶ κινδύνον τῆς ἐρέσεως τοῦ μύθου, διὰ τὸ πλῆθος καὶ ζωηρὸν τῆς διειδήσεως, εἶναι ἀπαντῶμεν καὶ εἰς ἑλὸς δρχματὰ τοῦ ποιητοῦ, πολλὰ δὲ περισσότερον καὶ ἀρκετικωτέρως ἐν τῇ προκειμένῳ.

* Ἀλλὰ ποτε εἶναι τὸ σχέδιον καὶ τίς ὁ σκοπὸς τοῦ δρχματός τούτου; Οἱ νωότεροι κριταί

καί, ὡς εἴρηται, θεωροῦσιν αὐτὸ διὰ τὰς πολλὰς αὐτοῦ ἀρετὰς καὶ τὴν ποιητικὴν τοῦ ἀξίαν, διακρινούσιν ὁμως μεγάλως περὶ τοῦ σχέδιου καὶ τοῦ σκοποῦ αὐτοῦ. Οἱ μὲν νομίζουσιν ὅτι ὁ ποιητὴς παρίκει ἐν αὐτῷ λεπτομερεστάτην ἱστορικὴν καὶ ποιητικὴν ἀλληγορίαν τῶν συγχρόνων γεγονότων, οἱ δὲ ἐνορῶσι συμβολικὴν περὶστασιν γενικῶν τινων φιλοσοφικῶν καὶ ποιητικῶν ἰδεῶν περὶ τῆς τότε καταστάσεως τῆς πολιτείας τῶν Ἀθηναίων. ἑτέροι τούτων οὐδένα βαθύτερον ἐμβλέπουσιν ἐν αὐτῷ σκοπὸν ἢ τὴν εἰρημὴν μὲν πλὴν ἀδιάρρητον διακομωδῆσιν θείων καὶ ἀνθρωπίνων, ὡς πολλὰ καὶ τῶν ἀριστουργημάτων τοῦ πρῆκτου ὁ Ἀριστοφάνους. ἑτέροι πάλιν νομίζουσιν ὅτι ἐνὶ πρότερον ἐν ἑλλείας δρχμασιν ὁ ποιητὴς προσέθηκε τοὺς ἑχθροὺς τῆς τοῦ λαοῦ θρησκείας ἥδη αὐτοῖς οὗτος πολέμῳ αὐτῇ, φαίνεται δὲ καὶ φίλος τῶν πολλῶν, ἐνὶ πρότερον ἐλλείας καὶ ἐργάζετο ὑπὲρ τῆς εἰρήνης. Ἄλλοι παρατηροῦσιν ἐν αὐτῷ σάτυραν τῶν ἀδυναμιῶν καὶ τῆς κομωδίας τῶν Ἀθηναίων ἡδύς ἀκροατικῶν παντὶς λαλοῦ τοιαῦτα τῆς φαντασίας πλάσματα ὑπερφυομένῳ ἄλλοι τελευταῖον οὐδένα πολιτικὸν σκοπὸν ἐν ταῖς Ὀρίαι διαβλέπουσι, νομίζουσι δὲ ὅτι ὁ ποιητὴς περὶ ταῖς νῆ ἐκκλησίᾳ καὶ ἀποτρέψῃ αὐτῶν καὶ τοὺς ἀνοήτους τοῦ ἀπὸ τοῦ πηγερὸς ἀέρος τῆς πραγματικότητος καὶ μεταβιβάσῃ εἰς τὴν χρῆσιν αὐραν τῆς ποιήσεως, διὸ περὶστασιν οἰοῖται ὄναρον εὐχεστον, λαμπρὸν μὲν, ἀλλ' ἀπραγματοποίητον. Τοιαῦτα λοιπὸν σύγγημι καὶ διαφορὰ γνώμης ἀνορατὶ περὶ τοῦ σκοποῦ τοῦ λαμπροῦ τούτου δρχματός περὶ τοὺς νωτέρους. ἵνα ἰνοηθῶμεν ἀλλήτερον τὸν σκοπὸν αὐτοῦ, ὡς ἀνάλωσιν λεπτομερεστέρον αὐτό, ἐκ δὲ τῆς ἀνάλωσιν παραβῶμεν νῆ ἐξαγγέλωμεν ἀσφαλῆς τι συμπεράσματι.

Διὸ Ἀθηναῖοι πολὺται ἐν τοῖς χαρακτικῆς κἀλλιστα δηλοῦν τὰ ἀνέκδοτα αὐτῶν, Πασθέ-τερος, ὁ πῶλον τοῖς ἐταῖροις, καὶ Εὐσεπιδῆς, ὁ πάντοτε ἀγαθὴν ἐλπίδα ἔχων, ἀπαικασάντες τὸν ἐν ἈΘῆναις βίον καὶ μέλει καὶ τὸ ἀνέκδοτον δίκας τῶν συμπολιτῶν τῶν ἀπορραγῶν καὶ νῆ μεταναστεύουσιν εἰς ἄλλον τόπον, ἐν ᾧ ἡνέκτο νῆ ζῆουσιν ἡσύχως.

ἡμεῖς δὲ πολὺ καὶ γένει τιμώμενοι
ἀσπὶ μετ' ἀσπῶν, οἱ σοδοῦντες οὐδένα
ἀνεπόμεθα ἐκ τῆς πατρίδος ἀμῶν τοῖν ποδῶν
.....
..... Ἀθηναῖοι δ' αἰ
.....

1) Ἐν τῇ ἐκθέσει τῶν «Ὀρίων» εἴρηται: «Εἰσελθὼν ἐπὶ Χαβρίῳ διὰ Καλλιστράτου ἐν ᾧ, ὡς ἐν δεύτερῳ ταῖς Ὀρίαι, πρώτος Ἀμειφίας Κομωστικῆς, τρίτος Φρύνηος Μονοτρεφῆς».

Ἰσχυότες οὖν ὁδογούς δύο πτηνὰ, μίαν κο-
ρώνην καὶ ἓνα κολοῖόν, φέρονται εἰς χώραν ἐ-
ρημον μετὰ δασῶν καὶ βράχων, πέραν χιλιῶν
σταδίων ἀπὸ τῆς Ἀθηνῶν. Ἡ χώρα αὕτη εἶναι,
βεβιασμένη, πλεῖστή, καθορὸν τῆς τοῦ ποιητοῦ
φαντασίας ἀπολύτως. Ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ εὐ-
εῖσκονται τὴν κατὰ τὴν τοῦ Ἑποτοῦ.

Ὁ Ἐσφοῦ δὲ ἦν καὶ ἄφρων, ἐκάλειτο
Τηρεὺς. Κατὰ τὴν ἀλλοτρίαν τὴν φιλοχρίαν ὁ Τη-
ρεὺς ἤτο βασιλεὺς τῶν Ὁστρού. Αὐτοῦν δὲ
βασιλεὺς τῶν Ἀθηνῶν ἐπέκλησε πρὸς τὴν
Δαδρακὸν τὸν βασιλεὺς τῶν Ὁστρού. Ἐξήντη
λοιπὸν τὴν βοήθειαν τοῦ Τηρεὺς κατὰ τὸν
Λαδρακόν, ὃς ἀκούσας διέδοκεν αὐτῷ τὴν
θυγατέρα Πρόχραν ὅς ἦν βασιλίσσα ὁ δὲ βασιλεὺς
τῶν Τηρεὺς καίτοι παιδοποιήσας ἐξ αὐτῆς, τὴν
Τεῖν, προεστράφη διὰ τὴν Πρόχραν ἀπέβηκε καὶ
ἐκάλεσε τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς Φιλομήλαν· αὐτὴ
ἐκαταλύσασα τὴν ἀπὸ τὴν γέννησιν ὅτι ἀποκα-
λύψῃ ἰδίαν συμφορὰν· ἀλλ' ὁ Τηρεὺς ἀπέκοψε
τὴν γέννησιν αὐτῆς, τῆς ὁμοῦ ἀπέκοψε καὶ τὴν
καὶ αὐτὴν εἰς τὴν Πρόχραν διὰ νεμετήσας
τινας. Ἡ Πρόχραν ἐκδικήσασα τὴν Τηρεὺς, ἐστρέψε
τὸν υἱὸν τὴν Τεῖν καὶ παρέθηκε αὐτὸν εἰς βρῶ-
σιν τοῦ ἰδίου πατρὸς. Ὁ Τηρεὺς ἐνόησε καὶ κακοῦ-
ργημα, κατέβηκε τὸν ἀδελφὸν καὶ τότε καὶ
ἀπόφρων τὸν υἱὸν μεταβίβλησεν εἰς στήνους
εἰς πηνὴν· καὶ ἡ μὲν Πρόχραν ἐγένετο ἀπὸ τὸν
κλείσας τὸν Τεῖν, ἡ Φιλομήλα δὲ τὴν ἀπο-
κοπήν τῆς γέννησός τινος χεῖλον, αὐτὴς δὲ ὁ Τη-
ρεὺς ἐγένετο ἡ Προφί.

Κατὰ τὸν ὅριον τούτων μύθον, ὁ Ἐποφύητο ὁ Τηρέης, τὸν ὅριον μὴ βασιλεῖς, ἀλλ' ἐξούσιος τῆς Πρώτης θυγατρὸς τοῦ βασιλέως, τὸν Ἀθηναῖον Παυδάμω, συγγενὴς τὸν Ἀθηναίων διὰ τὴν συγγένειαν ταύτην καὶ τὴν μεγάλην τοῦ ἑμπερίαν, ἦν ἐκείνητος, ὡς πεπρωμένον ἱστῶμεν ἔτιδε καίτοις, ἦν ὁ καταλλότατος, ὅπως συμβολίσαντος τοῦ Ἀθηναίου μετανάστῃς τὴν μέλλουσαν ἀρίστην συνίεναι αὐτοῖς καὶ ἐκείνων. Ἐπειδὴ ὅμως οὐδὲς τῶν ὑπὸ τοῦ Ἐποφύου δειγνέντων τύπων ἦρκεεν, αὐτοῖς, ὁ Πυθαγόρας ἀπορρίπει μετὰ τοῦ ἱστοίου Εὐελπίου καὶ μένουσι παρὰ ταῖς Ὀ-

νισι, τῇ δὲ βοηθείᾳ αὐτῶν καὶ κτίσασι πόλιν
μεταξὺ οὐρανοῦ καὶ γῆς· αὕτη δὲ ἡ πόλις και-
μένη ἐν μέσῳ τῶν δύο θέλει ἄρχαι ὡς ἐκ τῆς
θέσεώς της θεῶν καὶ ἀνθρώπων.

Ὁ Ἐποφ ἀκούσας τὸ σχέδιον ταῦτο, ὑπο-
ταγζόμενος δι' ὑπὸ τῆς γυναικὸς τοῦ Ἀδῶ-
νος (Πρόκλῃ) ἀμέσως συγκαλεῖ ἑκατόν ἐκα-
κλησίαν τῶν Ὀρθῶν. Τὰ πτηνὰ ἀκούσαντα
ὅτι παρ' αὐτοῖς μέλλουσιν να κατοικήσῃσιν ἄν-
θρωποι, οἱ ἐδιέσχευον ἐχθρὸν τοῦ γένους αὐ-
τῶν, τὸ πρῶτον μὲν ἀνίστανται σφοδρὰ εἰς
τὴν πρόστασιν τοῦ Τηρώος, τέλος ὅμως ἐπιτρέ-
πουν τὸ Πανθεῶς ἐπὶ τὸν λόγον.

ΧΟΡ. Δολερὸν μὲν αἶψά κατὰ πάντα δὴ τρόπον
πέφυκεν ἄνθρωπος· σὺ δ' ὅμως λέγε μοι,
(451—452).

Οἱ ὄρνιθες ἀκούσαντες τῶν λόγων τοῦ Παισθεταίρου καὶ πεισθέντες δέχονται ἡδέως καὶ ἐνθουσιῶντες μάλιστα τὸ σγέδιόν των.

συ δέ μοι κατὰ δαίμονα καὶ κατὰ συντυχίαν
 ἀγαθὴν ἦκεις ἐμοὶ πωτήρ.
 ἀναθεὶς γὰρ ἐγὼ σοι
 τὰ νοστήα κάμαυτόν οἰκήσω.
 ἀλλ' ὅ,τι χρεῖν ὄρῃν, σὺ δίδασκε παρών. . .
 (539—556).

Ὁ Ἐποψ διὰ μαγικῆς τινος ῥίξης προσέ-
θηκε περὶ εἰς τοὺς δύο ἐπήλυδας, Παισιθέται-
ρον καὶ Εὐελπίδην, οὗτω δὲ προσφικέωσεν αὐ-
τοὺς περισσότερον ταῖς ἡνισί.

Ἀμέσως μετὰ τήχους θαυμασίου κτίζεται ἡ
νίκ πολλοὶ ὑπὸ τῶν Ὁραθίων αὐτῶν διὰ δὲ πρ

νηγρικῆς τινος θυσίας ἐγκαινιάζεται τῇ ἐπι-
κλήσει τῶν θεῶν τῶν Ὀρνέων.

ΕΓ. Ἄγε δὴ εἰ γὰρ ὄρνι· ΠΙΕ. Πρῶτον δοῦμα τῇ
(πᾶλει

θεῶσαι τι μέγα καὶ κλεινόν, εἴτα τοῖς θεοῖς
θεῖσαι μετὰ τοῦτο (809—814).

Ὁ Πεισέτιαιρος καλεῖ τὴν νέαν πόλιν, ἥτις
ἐκτίσθη μεταξύ οὐρανοῦ καὶ γῆς, μεταξύ θεῶν
καὶ ἀνθρώπων, Νερελοκοκκυρίαν· ὁ δὲ ἱερεὺς
βλαφημῶν παρωδῶν τὰς συνθήκας εὐχὰς τοῖς
θεοῖς ἐπὶ τοῖς ἐγκαινίοις τῆς νέας πόλεως εὐ-
χεται τοῖς Ὀρνέσιν οὕτως:

Εὐχέσθε τῇ Ἐστίᾳ τῇ ὀρνέϊοι καὶ τῇ ἰκτινῷ
τῇ Ἐστιούρῃ, καὶ ὀρνέσιν
Ὀλῳπίοι καὶ Ὀλῳπῆρσι
πᾶσι καὶ πάσσιν

καὶ κῶν· Πόλιν καὶ Ἀγλίῳ καὶ Ἀητοῖ Ὀρτυ-
γομήτρῃ καὶ Ἀρσινίδι Ἀκαλανθίδι

καὶ ἥρσιν ὄρνισιν καὶ ῥῶνιν παῖσι, πορφυρίῳν, καὶ
πελεκᾶνι, καὶ πελεκίνῳ, καὶ φελίδι, καὶ τέτρακι,
καὶ τῶν, καὶ ἐλεῖ καὶ βαλεῖ καὶ ἀσπῇ καὶ ἰρῶδιφι,
καὶ καταρῆκτι, καὶ μελαγκορῶν, καὶ αἰγιόβαλλιν,
(814—889).

Τότε παρουσιάζεται καὶ ποιητὴς τις διὰ τῶν
ἡμεῶν του εὐχόμενος τὰ βέλτεστα τῇ πόλει

Νερελοκοκκυρίαν τὴν εὐδαίμονα
κλήρον, ὡς Μούσα, τελεῖ ἐν ὕμνῳν δοῦσαι.
(904—905).

Ἐρχονται καὶ ἄλλοι κατοπίν ἐκ τῆς γῆς,
ἐν ὁπωσδήποτε ὠφελήθῃσιν ἐκ τοῦ νέου τοῦ-
του ιδρύματος, οἷον χρηματολόγος, ὁ ἀστρονόμος
καὶ γεωμέτρης Μίτων, ψηφισματοπώλης καὶ
ἄλλοι. Ταῦτα δὲ γίνονται ἐκτός τῆς σκηνῆς.

Οἱ ἐν Ὀλῳπιρ θεοὶ μετὰ λύπης ἤκουσαν καὶ
εἶδον τὴν νέαν καὶ παρὰδοξον ταύτην ἐπιγί-
ρῃσαν, τὴν κτίσιν τῆς νέας πόλεως Νερελοκοκ-
κυρίας, ἀμείψως λοιπὸν πέμπουσι τὴν Ἴριν,
ὅπως διατάξῃ αὐτοὺς καὶ θέσωσι τοὺς δυσχε-
στεύμενους θεοὺς.

Ὁ Πεισέτιαιρος ἰρωτᾷ:

αὕτη σὺ ποῖ ποῖ, πέττει: . . .

τίς εἰ: ποδαπή: λέγειν ἐρχῆν ὀπθῆν πέττει

IP. παρὰ τῶν θεῶν ἔγωγε τῶν Ὀλῳπιέων.

ΠΙΕ. δοῦμα δὲ σοὶ τί ἐστὶ: πλοῖον ἢ κυνῆ:

IP. Ἴρις ταχέως

ἐγὼ: πρὸς ἀνθρώπους πέτοιμαι παρὰ τοῦ πατρὸς
φράσσουσα θένειν τοῖς Ὀλῳπιέσι θεοῖς
μηλοσπαγῆναι τε βοῦβότοις ἐπ' ἐσχάραις
κυσῶν τ' ἀγνῆας. ΠΙΕ. Τί σὺ λέγεις: πόσις
(θεοῖς:

IP. ποῖσιν: ἤμιν τοῖς ἐν οὐρανῷ θεοῖς.

ΠΙΕ. θεοὶ γὰρ ὁμοῖ: IP. τίς γάρ ἐστ' ἄλλος θεός:

ΠΙΕ. ὀρνέας ἀνθρώποισι νῦν εἰσι θεοί.

οἱς θεοῖν αὐτοὺς, ἀλλὰ καὶ Δί' οὐ τῷ Δίᾳ.
(1499—1237).

Ἡ Ἴρις ἐπιθυμεῖ καὶ πετάξῃ ἡσύχως διὰ μέ-
σου τῆς νέας πόλεως, τὴν ὅποιαν ὁμοῖ δὲν πα-
ρατρῆαι διόλου, ὡς ἔλωσι ἐναέριον προῖον: οἱ
πυλωροὶ ὁμοῖ ἐμποδιζέουσιν αὐτήν, ὁ δὲ Πεισε-
τιαιρος μετ' ἀπειλῶν ἀσπτερῶν ἀποδιώκει αὐτήν.

ΠΙΕ. Οὐκ ἀποσπῆραις: σὺ ταχέως: εὐρὰς πατάξ.

.....

XOP. Ἀποκεκλήκαμεν διονεῖσι θεοῖς
μηκέτι τὴν ἐμὴν διαπερᾶν πόλιν,
μηδέ τιν' ἱερὸν οὐκ ἀνὰ δάπεδον εἶναι
τῆς βροτῶν θεοῖσι πέμπειν καπνόν.
(1258—1266).

Ὁ Πεισέτιαιρος δὲν ἐκρίσθη εἰς τοῦτο μόνον,
ἀλλ' ἐπιμετρήσας πρὸς τοὺς βροτούς ἐπὶ γῆς,
ἐν ἀναγκαίᾳ τὴν ἰδρυσιν τῆς νέας πόλεως.
Ὁ κῆρυξ ἐπιστρέφας φέρει τὴν εἰδήσιν, ὅτι οἱ
ἀνθρώποι μετ' ἐνθουσιασμοῦ ἤκουσαν τὴν ἰδρυ-
σιν τοῦ νέου κράτους τῶν ὀρνέων καὶ τὴν παγ-
κόσμιαν κυριαρχίαν των, πλήθος δὲ μεταναστῶν
ἐντός ὀλίγου θέλει ἔλθει ἐκ τῆς γῆς εἰς τὸ νέον
κράτος, τὴν Νερελοκοκκυρίαν.

Ὁ κῆρυξ λέγει:

Ὁ Πεισέτιαιρ', ὦ μακάρι', ὦ σοφώτατε,
καλὴν ἔσται, ὦ σοφώτατ', ὦ γλαυρωτάτε,
ὦ τοι μακάρι', ὦ κατακλειευτόν.

.....

ὦ κλεινοτάτῃσι πόσιν οἰκίσας πόλιν,
οὐκ εἰσὶ δὴν τῶν ἀνθρώπων φέρει,
θεοὺς τ' ἐραστὰς ἱερῶν τῶν πόλεως ἔχει.

.....

ὦ δὲ σοὶ λέγω
ἦσαν δαῖμον πλεῖν ἢ μύρον
περὶ τῶν εὐδαίμων καὶ τῶν πᾶσι γαμψοῦσιν
ὥστε περὶ τῶν τοῖς ἐπὶ τοῖς δαίμονι
(1271—1307).

Ὁ Πεισέτιαιρος ἀκούσας ταῦτα ἀμείψως ἐτοι-
μάζει φορτία περὶ τῶν, ὅπως περὶ τῶν τοῖς ἐπὶ
λύδας. Ἐρχονται τῶν πολλοὶ ὅπως κατοικ-
ήσωσιν ἐν τῇ νέᾳ πόλει, ἀλλ' ὁ Πεισέτιαιρος

δὲν τοὺς θεωρεῖ ἀξίους καὶ δὲν παραδίχεται αὐτοὺς πολιτικῆς τῆς Νεφέλοκοκκυίας του. Ἀνύπνουν τινα π. γ. υἱὸν πατρολοῖαν, λακοποιούντα τὴν πατέρα του, μεταβάλλει εἰς ἀλίκτορα, ἄλιν διατρέχει αὐτὸν νὰ φύγῃ εἰς Θέρκην, ὅπως καὶ πομπῶν ἐντίμως διακρίνῃ.

ΠΕΙ. Ἐπειδὴπερ γὰρ ἦλθες, ὦ μέλα, ἄνευ περὶ σὸς ὥστερ ὅρην ὀρρᾶνόν σοι δ' ὡς κινέσκ', οὐ κακῶς ὑποθήσονται, ἀλλ' οἷός περ αὐτοῖς ἐμαθὼν δὲ παῖς ἦν· σὺ γὰρ τὸν μὲν πατὴρ καὶ ἡ τύπτει ταύτην δὲ λαβὼν τὴν πέτρην, καὶ ἔκρουε τὸ πλῆκτρον βιτέρρ, νομίσας ἀλεκτροῦ σὺ γὰρ τὸνδὲ λόφον, φρούρει στρατεύων, μὴ πόρορῶν σκυτὸν τρέφει, τὸν πατέρα δὲ ἦν· εἰ μὴ μάχης εἰ, εἰς τὰπὶ Θέρκης ἀποστέλλει, γὰρ καὶ μάχου. (1368—1369).

Ἐπίσης ἀποπέμπει καὶ τὸν δ' ὄρρη μὲρ ποῖον Κινησίαν, τὸν ἀγαπητότατον καὶ ὄρρη σφιμάτατον ἀντιπρόσωπον τῆς νεωτερικῆς τῶν εἰδῶς τῆς ποιήσεως καὶ μουσικῆς ἦν συνεχῶς καὶ σφόδρα ἐπολιμένης ὁ Ἀριστοφάνης.

Καὶ συκοφαντῇ τις, οὗ τὸ γένος ἦν ἡμεῖς τότε ἐν Ἀθήναις, ἔρχεται ἵνα κατοικήσῃ καὶ ἀσκήσῃ τὸ στυγιον ἐργὸν του ἐν τῇ νέῃ πόλει, ἀλλ' ἐκδιώκεται ὑπὸ τοῦ Παισθέταιρου.

ΣΥΓ. Οἷμαι τάλας μάστιγι' ἔχεις. ΠΕΙ. περὶ μὲν οὖν, αἰσὶ σι ποῖντῳ τῆμερον βευδιχθῖν.

ΣΥΓ. Οἷμαι τάλας. ΠΕΙ. οὐ περυγυεῖς ἐντευθενί; οὐκ ἀποδιδοῖς, ὦ κακίστ', ἀπολούμενος; πικρὰν τάχ' ὄμει σπυροβουκοπανουργίαν. ἀπίωμεν ἡμεῖς ἐλλαθέμενος τὰ περὶ. (1464—1469).

Τὸ κακὸν προχωρεῖ· οἱ ἄνθρωποι ἐπιθυμοῦσι νὰ μεταναστεύσωσιν εἰς τὴν νέαν πόλιν, οὐδεὶς ὅμως πλέον τοῖς Ὀλυμπίοις θεοῖς, λιμὸς δὲ φοβερὸς ἐννοκτεῖν εἰς τὸν Ὀλυμπον. Τοῦτο ἐνόησαν ὁ ἑλὶος τῶν ἀνθρώπων Προμηθεύς, ὁ ἄλλοτε κλέψας ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ τὸ πῦρ καὶ μεταδόσας τοῖς ἀνθρώποις. Πνευστῶν οὗτος καὶ ἀγωνιστὴς ἐπὶ τὸ κομιμώτερον, μήπως ἐνόησῃ αὐτὸν ὁ Ζεὺς καὶ τιμωρήσῃ διὰ τὴν προδοσίαν του, παρουσιάζεται εἰς τὸν Παισθέταιρον καὶ λέγει αὐτῷ, ὅτι πᾶς τῶν θεῶν πράγματα ἔχουσι κακῶς, διότι οὐδεὶς τῶν βροτῶν ὅμως πλέον αὐτοῖς, ὑπὸ λιμοῦ δὲ μεγάλῳ μασιτίζονται οἱ ἀθῆναιοι θεοί, οἱ δὲ θεοὶ τὸν βαρβάρου οἱ Τριβαλλοὶ ἐνομιλῶνται νὰ ἐπικρατήσῃσι κατὰ τοῦ Διός.

ΠΡΟ. ἄκουε δὴ νυν. ΠΕΙ. ὡς ἀκούοντας λέγε. ΠΡΟ. ἀποδύκων ὁ Ζεὺς. ΠΕΙ. πηλὴν' ἄτ' ἀπώλετο;

ΠΡΟ. εἰ ὅπερ ὅμεις ἠκούσατε τὸν ἄερα· οἷμαι γὰρ οὐδεὶς οὐδὲν ἀνθρώπων εἶναι θεοῖν, οὐδὲ κτεῖα μέρων ἔπο ἀνθρώπων ὡς ἡμεῖς ἀπ' ἐκείνου τοῦ χρόνου, ἀλλ' ὅσπερ αἱ θεομορφοὶ νηυστομεν ἀνευ θυλῶν· οἱ δὲ βάρβαροι θεοὶ πενδόντες ὅσπερ Ἰλλυριοὶ κεκρυφέντες ἐπιστρατεύουσιν γὰρ' ἀνῆλθεν τῇ Διὶ, εἰ μὴ παρῇσι τὰμ πόρ' ἀνεωρμέναν, ἵν' εἰσαίγῃτο σπλάγγνα κατατεταμένην. (1513—1524).

Ὁ Ζεὺς λοιπὸν, ἐξακολουθεῖ λέγων ὁ Προμηθεὺς τῷ Παισθέταιρῳ, ταῦτα φοβούμενος θέλει πείθει πρέσβεις πρὸς αὐτὸν περὶ διαλλαγῶν. Συμβουλεύει αὐτῷ ἐπ' οὐδενὶ ἔργῳ νὰ μὴ συμβιβασθῇ μετὰ τοῦ Διὸς ἐκτός ἐκὼν ὁ Ζεὺς παραχώρησιν τοῖς μὲν ὀρνίσι τὸ σκήπτρον, αὐτῷ δὲ τῷ Παισθέταιρῳ σκῆπτρον τὴν Βασιλείαν δῆλα δὴ τὴν προσωποποιήσιν τῆς ἀρχῆς.

ΠΡΟ. μάλιστα πάντων· ἐν δὲ σοὶ λέγω παρῇ· ἤξουσιν πρέσβεις δεῦρο περὶ διαλλαγῶν παρὰ τοῦ Διὸς καὶ τῶν Τριβαλλῶν τῶν ἀνῶ· ὅμεις δὲ μὴ σπένδουσ', εἰ μὴ παραδίδῃ τὸ σκήπτρον ὁ Ζεὺς τοῖσιν ὀρνίσι πάλιν, καὶ τὴν Βασιλείαν σοὶ γυναικί' ἔρχει διδῶν.

ΠΕΙ. Τίς ἐστὶν ἡ Βασιλεία; ΠΡΟ. καλλίστη κόρη, ἥπερ καυμεῖ τὸν κεραυνὸν τοῦ Διὸς καὶ τὰ ἄλ' ἀπαξέπαντα, τὴν εὐδουλίαν, τὴν εὐνύμφην, τὴν σωφροσύνην, τὰ νεώρια, τὴν λοῖστρον, τὸν καλακρέτην, τὰ τριβόλια. (1531—1541).

Καὶ ἀληθῶς μετ' ἄλλων ἔρχονται πρέσβεις πρὸς τὸν Παισθέταιρον, ὁ Ηοσιδῶν, ὁ Ἑρακλῆς καὶ Τριβαλλὸς τις. Οὗτοι ἀνεπιρροῦσι κκίστα τὴν διπλωματικὴν αὐτῶν ἀποστολήν. Ὁ μὲν Ἑρακλῆς ὀργισθεὶς κατ' ἀρχάς, γαργαλίζεται κατόπιν καὶ μαλακώτερος καθίσταται ὑπὸ τοῦ Παισθέταιρου δαιτυνόντος αὐτῷ ὤρειον ψῆτον. Ἐπειδὴ δὲ καὶ ὁ Τριβαλλὸς καίτοι τραυλίζων πως συναινεῖ, ὁ Ηοσιδῶν ἀναιμωρῶμενος σωπᾷ.

ΗΟΣ. σπῶν οὖν διαλλάττεσθε καὶ ἐμβαδίνετε· ἐγὼ δ', ἐπειδὴ σπῶν δοκέω, σιγῶμαι. (1683—1685).

Τότε ὁ μὲν Ἑρακλῆς μένει εὐλαξ τοῦ ψῆτου, ὁ δὲ Παισθέταιρος μετὰ τῶν δύο ἑταίρων ἀναβαίνει εἰς τὸν Ὀλυμπον, ἵνα λάβῃ σκῆπτρον τὴν Βασιλείαν· διὰ δὲ τοῦ θριμμβίου καὶ τῆς γαυλιου πομπῆς τελευτᾷ τὸ δράμα.

ΧΟΡ. ἀνέγει, δίεχε, πάρεχε, πάρεχε, περιπέτεσθε μάκαρα μάκαρι σὺν τύχῃ, ὁ φεῦ φεῦ τῆς ὥρας, τοῦ καλλοῦς.

МЕЧНИКОВА

ὡ μακροσπένδον οὐ γάρμον τῆδε πόλει γήμας·

μεγάλη μεγάλη κατέρχουσι τύχαι
γόνος ὀνύθων

διὰ τόνδε τὸν ἄνδρ', ἀλλ' ὁμεναίους
καὶ κυριεύσεις διέχουσι ὁδοὺς

αὐτὸν καὶ τὴν Βασιλείαν.

Ἦρ' ποτ' Ὀλυμπιεῖ
τῶν ἡλιβάτων ὁρόων

ἀργοντα θεοὺς μέγαν
Μοῖραι τυκκοῖσιν

ἐν τοιῷδ' ὁμεναίῳ.

Ἦν δ' ὡ, Ἦν δ' ὡ. (1720—1736).

Καὶ ὁ Πισοβίταιρος ἐπὶ ταῖς ὁδοῖς ταύταις
χαίρει μέγα λέγῃ·

ἔχοντι θυνοῖς, ἔχοντι ὁδοῖς·

ἀνταμί δὲ λόγων, ἀγαθὸν αὐτοῦ

καὶ τὰς γυναικας κλέπτει βρονταῖς,

καὶ τὴν πορδαίαν διδὲ ἀστεροπαί,

καὶ τὴν ἀργητὰν κεραυνῶν.

(1743—1747).

Ἐπίσης προέχει πάντα τὰ ρήματα τῶν ὀνύθων
νὰ χαρῶνται καὶ συγχερούσιν.

ΠΕΙ· Ἐπειδὴ νῦν γὰρ μέγα ἡ πόλις πάντα συνήκων
περὶ σφῆρ', ἴε' ἐπὶ τὴν μέδ' καὶ λόγος γαμήλιον.
ὄρετον, ὡ μακάριε σὴν γαί', καὶ περὶν ἔμην
λαβούσα συγχερούσιν αἶφον ἐν κοῦρ' ὡς ἔργα.

Καὶ ὁ χορὸς τῶν ὀνύθων ἐπὶ τούτων·

ἀλαλαλα, ἡ Παιών,

τῆμελα καλλιπας, ὡ

δαίμονον ὑπέρτατε. 1756—1765.

Ὅπως ἐν μέσῳ φεράτων καὶ χορῶν ἔμην
γάρμῳ τοῦ Πισοβίταιρου καὶ τῆς Βασιλείας.
Ἐλθεν ἐκ τοῦ διός ἐν Ὀλύμπῳ ὁ ἰδρυτὴς τῆς
Νερελοκουκίας, ἀποπερατοῦται ἡ κομμοδία.

Ὁ μετὰ προσοχῆς περατρῶν, καὶ ἀνεκρυ-
νύσκων τὰ κυριώτερα μέρη τοῦ μύθου τῆς κομ-
μοδίας ταύτης πείθεται, ὅτι τὸ ὄρμα τοῦτο
δὲν εἶναι ὅλος πλάσμα τῆς φαντασίας· εἰς τέρ-
φιν μόνον καὶ γήλοτα τῶν θεατῶν προωρισμέ-
νον, ἀλλ' ἔχει ὅπως ὅποτε καὶ σκοπὸν τινα.

Ὁ μίγας κομμοδίας ὅλη δὴ σκοπὸν ἐν αὐτῷ νὰ
περαιοτήσῃ ποιητικώτερον τῆς ἰδέας τοῦ ἐπὶ τῇ
τῶν περὶ τῶν καὶ τῶν πρὸ ὀλίγου συμβεβη-
κότων, διὰ δὲ τῆς περαιοτήσεως ταύτης νὰ
ἐπιτηρήσῃ οὐ μόνον εἰς τὴν φαντασίαν, ἀλλὰ
καὶ εἰς τὴν διάνοιαν τῶν θεατῶν.

Ἀλλὰ πῶς ἀντικείμενα νὰ ἐξηγητήσωμεν καὶ
ἀντιμετωπίζωμεν τὸν σκοπὸν τοῦ ποιητοῦ
ἐν τῷ ὄρματι τούτῳ; Ἐξελθόντων πρῶτον τῶ
κυριώτερον πρόσωπον, τὸν πρωταγωνιστὴν τοῦ
ὄρματος, τὸν Πισοβίταιρον.

Ἐκὼν ἐξαγέσωμεν τὴν πλῆρη πρώτην πα-

ράδαον (676—800), τὴν ἀτελὴ δευτέραν
(1470—1493 καὶ 1694—1705), ὅτινα
πληροῦσι τῆς διακοπῆς τῆς πράξεως; ὁ Πισοβί-
ταιρος πάντοτε περισταταὶ ἐπὶ τῆς σκηνῆς· ὁ
ἱταῖρος αὐτοῦ Εὐελπίδης περισταταὶ μὲν καὶ
αὐτὸς διαρκῶς ἐπὶ τῆς σκηνῆς καθ' ὅλον τὸ
πρῶτον ἥμισυ τοῦ ὄρματος (μέχρι τοῦ στί-
χου 847), ἔπειτα ὅμως ἀρχνίζεται ἀπὸ τῆς
σκηνῆς. Τούτο πράττει ὁ ποιητὴς εἴτε διότι
ἔχει ἀνάγκη νὰ ἀποκαθῇ καὶ ἕτερα ὑποδεί-
στερα πρόσωπα ὁ τὸν Εὐελπίδην ὑποκρινόμενος
δευτεραγωνιστῆς, εἴτε διότι ἐξεπλήρωσε τὸν
σκοπὸν τοῦ, δηλαδὴ περαιοτήσεως διὰ τοιαύτων
ευφρών τρώων καὶ χερυτολογῶν τὴν ἡσίαν
τοῦ εὐμεστερέου ἱταῖρου τοῦ Πισοβίταιρου μετὰ
τοῦ Ἑποπος καὶ τῶν λοιπῶν ὀνύθων καὶ ἐπὶ-
δαίει κομμοκώτερον τὸ στέλμα αὐτοῦ.

Πῶς λοιπὸν διακρίνουσι τὴν ἀλληγορίαν καὶ
πρὸς τίνας παραβέβηκεν τὰ πρόσωπα ταῦτα;
Ἐνθάπτεν τινα, ὅτι ὁ Πισοβίταιρος εἶναι μίγ-
μα τοῦ Ἀλκιβιάδου καὶ Γοργίου, ὁ δὲ Εὐελπί-
δης εἶναι ὁ Πόλιος ὁ μεθυστὴς τοῦ Γοργίου, ἡ
μέλλων προσωποποιήσεως τοῦ πᾶντος τοῦ πα-
ρακολληθέντος τοῦ Ἀλκιβιάδου. Ἡ ἐξηγήσις
ὅμως αὕτη δὲν φαίνεται ἐπιτηρήσῃ· πρῶτον
διότι ὁ Γοργίας καὶ ὁ Πόλιος ἦσαν ἔθνη καὶ
ἐπομένως πρόσωπα λίαν ἀσύμμετρα διὰ τὸν
Ἀριστοφάνην, ὅπως προσέβηκε αὐτὰ τοσοῦτον·
ἔπειτα καθ' ὃν ἐπὶ τῇ γῆν τὸ ὄρμα τοῦτο
ὁ Ἀλκιβιάδης εἶχε καταρτίει εἰς Σπάρτην, ἐν
δὲ Ἀθήναις εἶχε καταδικασθῇ ἐρχομῇ εἰς Θά-
νατον. Ἦθελαν εἶναι λοιπὸν ὅλος ἀκατάληπτος
ἡ παραστήσις αὐτὸν κατ' ἐκείνην τὴν περί-
στασιν εἰς πείθοντα τοὺς Ἀθηναίους εἰς ἐπί-
λητον παρατόλμων ἐπιτηρήσεων.

Ἐκὼν ἄλλιν ἐκλέβωμεν τὴν μετανέστησιν
τοῦ Πισοβίταιρου ἐξ Ἀθηνῶν ἀντιπομπήν τὴν
ρυθμὸν τοῦ Ἀλκιβιάδου εἰς Σπάρτην, ὅπως ἀ-
πορίρη τὴν κατ' αὐτὴν κινήσειαν διάνοιαν, τότε
πρέπει αἱ ὁδοὶ, ὅπως ἐπὶ καταρτίει ὁ Πισοβί-
ταιρος, νὰ σημαίνουσι εἰς τὴν Σπάρτην, ὅπου
ὅμως ἀδύνατον. Τότε αὖτις, ὅτι ὁ Ἀριστοφ-
άνης παρίσταται ἡμῖν ἐν Βακτρῶν (στιχ. 1431)
τὸν Αἰσχύλῳ ὁμιλοῦντα περὶ τοῦ Ἀλκιβιάδου:

« οὐ γὰρ λίοντος σκύμνον ἐν πόλει· ὅστις
ἦν δ' ἐκτραφέηται, τοῖς τρόποις ὁμοιωμένην »

φαίνεται ὅτι εἶχε πολὺ μεγαλειότεραν ἰδέαν περὶ
αὐτοῦ καὶ τῆς πολιτικῆς τοῦ θέματος ἐν Ἀθῇ-
ναις, ἢ ὅπως παρίσταται τὸν Πισοβίταιρον, ἐν
ὅστις ὅτι μέλλουσα παρίρη καὶ δαίλιν (στιχ.
68 καὶ 91).

Ἦς δὲ ἐν τῷ Πισυεταίρῳ δὲν δυνάμεθα ν' ἀναγνωρίσωμεν τὸν Ἀλκιβιάδην, οὕτω καὶ οὐδὲν ἕτερον εὐρίσκωμεν πρόσωπον ταῦτα ῥηθέν καὶ περὶ τοῦ Εὐκλιδῆ. Διὸ δέον νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι ὁ Ἀριστοφάνης ἐν τῇ κομῳδίᾳ ταύτῃ δὲν ἐπροσωποποίησεν ὀρισμένα ἄτομα, ὡς τὰς διὰς, πολιτικὰς, θεοκρατικὰς καὶ ποιητικὰς τάξεις ἐπολέμει, ἀλλὰ μᾶλλον ἐν τοῖς ὄντι τοῖς ἀνθρώποις τοῦ δρχματός του, τῷ Πισυεταίρῳ καὶ Εὐκλιδῇ, παρίστανει ὁλοκλήρους εἰκῆς τοῦ δήμου τῶν Ἀθηναίων.

Κατὰ ταῦτα ὁ Πισυεταίρος καὶ ὁ Εὐκλίδης παρίστανουσι τὰς ἰσὺς καὶ προσπάθειας πολλῶν Ἀθηναίων πολιτῶν, ὡς ὁ δικαιοπόλις ἐν Ἀγχευρίῳ, ὁ Τρυφίδης ἐν Ἰππείῳ, ὁ Φιλοκλέων καὶ Πόλεοκλῆς ἐν Σερξίῳ· καὶ οὕτως ὁ ἄλλαν- τοπώλης ἐν Ἰππείῳ δύνανται καὶ παραστήσῃ κομικῶς τὸν ἰδανικὸν τῶν ἑκατομμυρίων τοῦ μέλλοντος, τῶν υπερβαινόντων καὶ ὑπὸ τὸν Κλέωνα. Ὁ Πισυεταίρος εἶναι ὁ τύπος τῶν τυροδικωτῶν ἐκείνων κομματορχῶν οἵτινες συλλαμβάνουσι σχέδια καὶ λέγουσι πολλὰ καὶ μέγιστα ἐν ταῖς ἐταιρίαις δηλαδὴ ἐν ταῖς πολιτικαῖς λέσχαις. Ὁ Εὐκλίδης ἀρ' ἑτέρου εἶναι ὁ τύπος τῶν κατωτέρων μελῶν τῶν ἐταιριῶν τούτων, ἅτινα ἄγονται καὶ φέρονται ὑπὸ τῶν ἀρχηγῶν αὐτῶν καὶ βοηθοῦσιν αὐτοῖς, ἵνα ἐπι- τῶνται τῆς νόμιμης τοῦ πληθους εἰς ἐκτέλεσιν τῶν σχεδίων αὐτῶν.

Οἱ ὁ Πισυεταίρος καὶ ὁ Εὐκλίδης δὲν παρίστανουσι τὸ πλῆθος τοῦ δήμου τῶν Ἀθηναίων καὶ τοῦ τότε ἐπικρατοῦντος δημοκρατικοῦ κόμματος, ἀποδεικνύει ὁ χορὸς τῶν ὀρνί- θων οὗς πιθανώτατα δυνάμεθα νὰ θεωρήσωμεν ὡς παρίστανοντα τὸ πλῆθος τοῦ δήμου τῶν Ἀθηναίων. Ὁ Ἀριστοφάνης παρίστησι πιθανῶς τοὺς συμπολίτας τοῦ Ἀθηναίου ὡς ὀρνίθους, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῆς συμβουλῆς, ἣν ὁ Πισυε- ταίρος δίδωσι τῷ Ἰπποκρίτῃ, τῷ ἀντιπροσώπῳ ὅλων τῶν ὀρνίθων· ὁ Ἰπποκρίτης λέγει·

πρῶτα μὲν
μὴ περιπέσῃς πανταχῇ κεχρηγότες
ὡς τοὺς ἄλλους τοῦργον ἐστίν. (164-165).

ἡ λέξις κεχρηγότες ἀναμφιβόλως ἀναφέρεται εἰς τὸν χαρακτήρα τοῦ δήμου τῶν Ἀθηναίων. Τὴν λέξιν ταύτην περὶ τοῦ δήμου τῶν Ἀθηναίων μεταχειρίσθη καὶ ἐν τοῖς Ἰππείῳ καὶ Ἀριστο- φάνῃ·

ἐπὶ δ' ἐπὶ ταυτέρῃ καθήται τῆς πέτρας
(τῆς Πυκνῆς)
κλήρην ὡσπερ ἐμποδίζων ἐγώδεκας
(Ἰππ. 754-5).

καὶ ἀλλαχοῦ τοῦ αὐτοῦ δρχματος (στ. 1262).

καὶ μὴ ἐγὼ σε, ὦ ἄνθρωπε, θεραπεύσω καλῶς
ὡσθ' ὁμολογῇς τε μὴδὲν ἄνθρωπον ἐμὸν
ἵδμεν ἄμεινον ἢ τῇ Κεχρηγῶν τάδε.

Ὁ ἄκοῦον λοιπὸν τὴν λέξιν κεχρηγότες, γνω- ρίζει ὅπως δῆποτε καὶ τὸν σκοπὸν τοῦ ποιητοῦ, ἴσως καὶ ἐξ ἄλλων ὁμοίων περιστάσεων, ὡς εἴρηται, ἱστέπει νὰ ἐννοήσῃ περὶ τίνος πρόκει- ται. Τὸ ἀσταθές, ἐμμετάβολον καὶ κουρόνουν τοῦ δήμου τῶν Ἀθηναίων, ἅτινα οἱ Ἀθηναῖοι ἰδεῖσκον πρὸ πάντων ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τοῦ δήμου, εἰδωκαν ἀφορμὴν εἰς τὸν Ἀριστοφάνην ὅπως παραστήσῃ αὐτοὺς ἐπὶ τῆς σκηνῆς ὡς ὀρνίθους, κουρούς δηλαδὴ ἐμμεταβόλους καὶ ἄνογας.

ἴσως συνετίλειπε εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ προσω- πείου τούτου καὶ ἡ γλώσσα. Παρὰ τοῖς τρα- γικοῖς τῶν Ἀθηναίων ὡς καὶ παρὰ Ἑσπερίοις καὶ Πλάτωνι συνεχῶς εὐρίσκωμεν τὴν λέξιν ἀναπετεροῦν σημαίνουσαν μεταφορικῶς τὴν τῆς ψυχῆς ἐξέγερσιν. Ἀναλόγως ἐχρήσατο τῇ λέξει καὶ ὁ Σοφοκλῆς ἐν Οἰδ. Τυραννῇ ἀπείτομαι ἡ ψυχή μου (στχ. 487). Πιθανῶς αἱ λέξεις πετεροῦν ἀναπετεροῦν, πέττεισθαι, πεποτῆσθαι, εἶναι ἡ Ἀθηναίος κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην συνήθε· τὸ συρμόν, ὡς λέγομεν, εἰς δόλωσιν τοῦ ἐνθουσιασμοῦ, τῆς ἐνθουσιώδους ἐξέγερ- σεως τῆς ψυχῆς ἐπὶ τὴν αἰονόδηποτε. Οἱ λόγοι τοῦ Πισυεταίρου (στχ. 1436 καὶ 1445).

νῦν τοι λέγων περὶ σε

καὶ

πάντες τοὺς λόγους σπασσοῦνται

ἐξηγουμένη ἐκ τῶν συνήθων· ὡς ὅτι τῶν πε- τέρων, ὡς τινες διασκεδάζοντες, ἔντες ἐν τοῖς κουρεῖαις περὶ τῶν υἱῶν τῶν

ἐκείνων γέ μου τὸ μεράκιον διατρέψῃς
λέγων ἀνιπετεροῦμαι ὡσθ' ἱππηλάταιν.

ὁ δὲ τις τὸν αὐτὸν ῥῥον ἐπὶ πραχνοῖς
ἀναπετεροῦσθαι καὶ πεποτῆσθαι τὰς ῥῥνας.

(Ὀρ. 1442-1445)

Ἐπίσης λέγει ὁ Στρεψιάδης περὶ τοῦ Φιλίπ- πιδου ἐν Νεφέλαις (στχ. 319)·

ταῦτ' ἀρ' ἀκούεσθ' αὐτῶν τὸ φέγγ' ἡ ψυχῇ μου
[παρότρυνται].

Καὶ ἐν ἄλλοις ὁμοίως, ἐννοοῦντες πιθανῶς ὡς διὰ τοῦτο ἡ ἐκείνη ἐνθουσιῶντες.

Ἐάν δέ τις δὲν παραδέχεται ἐπὶ ὁ ποιη- τὴς διὰ τοῦ χοροῦ τῶν ὀρνίθων αἰνιγτῆται τὸν δῆμον τῶν Ἀθηναίων καὶ μάλιστα ἐν τῇ ἑκ- κλησίᾳ, διότι ὁ Πισυεταίρος, καὶ ὁ Εὐκλίδης

κατίπινον τὰς Ἀθήνας καὶ ἐβάδισαν ἐπείκειν τῶν χιλίων σταδίων ὅπως φθάσωσιν εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ Ἐποπῆς, ἃς παρατηρήσῃ πρὸς τοῦτους ὅτι, ὁ ποιητὴς διὰ τὴν πρᾶξιν τοῦ δρᾶματός του ἐγχείρησεν φανταστικὴν τινα χώραν, οὐτοσίαν τοιαύτην διὰ τὴν χώραν εἶναι ἡ Νερελοκοκκινγία σέλιον ἔχουσα τὸ μὲν πρὸς τὰς νεφέλας, τὰς θεὰς τῶν μεταμορφωσιῶν καὶ μεταμορφωμένων, τὸ δὲ πρὸς τὴν κόκκιναν τὸ σύμβολον τῶν ἀπλῶν καὶ κούρων ἀνθρώπων. Τοῦτο λοιπὸν εἶναι κατ'ἀλλήλων σύμβολον διὰ τὰ τυχοδιωκτικὰ σχέδια μεμακρυσμένων ἀποικισίων καὶ δι' αὐτῶν ἰδρύσεως μεγάλῃς δυνάμεως. Τοιαύτας δὲ ἰδέας συνελάμβανον τότε πολλοὶ Ἀθηναῖοι δραμαγωγοὶ καὶ μέλιστα οἱ σπουδαῖοι Ἀλκιβιάδην, ταύτας δὲ ἐνεκοκκινούτο μετὰ τὴν πολλὰν ἐπαβολὴν αὐτῶν, τὸ δὲ πλῆθος τὰς παραδίδετο ἀμέλως.

Ἐποπῆς καὶ τὰς κοσμογονίαν καὶ θεογονίαν, ἣν κηρύττουσιν οἱ Ὀρφικοὶ ἐν τῇ παραδίδεσσι (στίχ. 685), ὡς παρὰ τὴν τῶν εὐχῶν ἐν τῇ θυσίᾳ, ὁ φανερός πόλεμος τῶν Ὀλυμπίων θεῶν καὶ τῶν δικαιοκρατῶν πτωχῶν, πάντα ταῦτα ἀναφέρονται εἰς τὴν ἀντιφασκευτικὴν κίνησιν τῶν χρόνων ἐκείνων, ἀπορρίπτειν τοῦτο μὲν ἐκ τῆς δεισιδαιμονίας καὶ τοῦ μεταναστεύειν, τοῦτο δὲ ἐκ τῆς ἀπιστίας καὶ ματαιότητος. Ἡ κατάστασις αὕτη ἐκρίνετο τὸν Ἀριστοφάνην ἐπικλίνοντος οὐχὶ ἐκ θρησκευτικῶν, ἀλλὰ μᾶλλον ἐκ πολιτικῶν λόγων, ἐπομένως ἀπορρίπτειν. Ἐνταῦθα ἐννοοῦνται τὰ ὑπὸ τῶν λεγομένων Ὀρφικῶν καὶ ὁμοίων ἀνθρώπων τελοῦμενα καὶ ἡ γλῆσι τῶν ὑπὸ τῆς πόλεως προστατευομένων μυστηρίων ἐν ἰδιωτικοῖς οἰκοῖς, ὡς ἡ ὑπὸ τοῦ Ἀλκιβιάδου, ἐπὶ δὲ ἡ ἀποκοπὴ τῶν Ἑρμῶν ἀποδιδομένη κυρίως εἰς τὴν ἑταιρίαν τοῦ Εὐρύκλητου. Ταῦτα ὅμως εἰσὶν ὅπως γενικὰ μὴ ἀνιπτόμενα ἰδιαιτέρα συμβάντα ἢ ὁρισμένα πρόσωπα.

Ἄλλοι πάλιν θεωροῦν ἐν τῇ Ἐποπῇ μετὰ τοῦ ὠφέλου λόφου τῶν πετῶν τὸν στρατηγὸν τῶν Ἀθηναίων Ἀλκαχον, ἐν τοῖς θεοῖς τοῖς Πελοποννησίου, ἐν τοῖς ἀνθρώποις τοῖς ἐκατέρωθεν συμμάχοις. Ταῦτα ὅμως κατεβιβάζοντα τὸ λαμπρὸν πρῶτον τῆς φαντασίας τοῦ ποιητοῦ εἰς ψυχρὸν καὶ δυσεξηγητόν αἰνίγμα δυσκόλως λύνουν αὐτό.

Ἐπειδὴ δὲ ἡ τομηρὰ καὶ παράλογος ἐπιχειρήσις τοῦ Πισιστευτοῦ ἐν τῇ κωμῳδίᾳ παραποιεῖται αἰσίως, τὸ δὲ δρᾶμα τελειοῦται διὰ τοῦ θριαμβικοῦ τοῦ Πισιστευτοῦ κατὰ τῶν Ὀλυμπίων θεῶν καὶ τῆς συζύγου τοῦ μετὰ τῆς

Βασιλίδος διὸν νὰ παραδειχθῶμεν, ὅτι ὁ Ἀριστοφάνης σπουδαίως ἐποδοκίμαζε ταῦτα παρὰ τοῖς συμπολίταις αὐτοῦ τὸ μεγαλοπρεπὲς τοῦτο ἀνθρωπογενὲς σχέδιον, ὅλην δὲ τὴν μεταβολὴν τῆς Ἀθηναϊκῆς πολιτείας εἰς παγκόσμιον ἐρχοῦσαν δημοκρατίαν, ὡς ἐπὶ Περικλέους.

Βεβαίως οὐχί! οὐδένα ἔχομεν λόγον νὰ παραδειχθῶμεν, ὅτι ὁ ποιητὴς μετέβαλε μίσηδον τὰ πολιτικὰ τὰ φρονήματα γενόμενα ἀπὸ συντηρητικοῦ μίσους καὶ ἔπειτα αὐτοὶ οἱ ἰδρυταὶ τῆς νέας πόλεως ἐπανειλημμένως καταρρονοῦσι τὴν τε ἐπιχειρήσιν αὐτοῦ καὶ τὸ ὄνομα τῆς πόλεως τῶν ὀρνίθων, ὁμοιοῦσι δὲ περὶ πόλεως, τὴν ὅπου οἱ θεοὶ διόλου δὲν βλέπουσιν.

Αἱ δὲ ἀπειρήσεις, ἃς οἱ δύο μετανάστες προσβάλλουσιν τῇ Ἐποπῇ πρὶν ἀποφασίσαι νὰ μείνωσιν παρὰ τοῖς ὀρνίθων εἰς τὴν νέαν πόλιν τῶν δὲν ἀφορῶσιν εἰς νῦν τε σχέδιον ἀλλὰ μόνον εἰς ἡδονὴν καὶ τέρψιν τῶν αἰσθησίων.

Ὁ ποιητὴς λοιπὸν δὲν παραδίδεται τὰς πράξεις καὶ τὰ σχέδια τῶν ἡρώων τοῦ δρᾶματός του, τοῦτο ὅμως περατοῦται αἰσίως, διότι οἱ μετανάστες ἐπιτυχάνουσι τοῦ σκοποῦ αὐτῶν. Τί συμβαίνει λοιπὸν; Οὐδὲν ἄλλο ἢ εἰρωνεῖα, ἥτις καίτοι κρύπτουσα τὴν ἀληθῆ αὐτῆς ἰδέαν ἀναγνωρίζεται εὐκόλως ὑπὸ τῶν εἰδυμένων οὐτὶ δηλαδὴ ἐννοοῦσιν ἐν τῇ παραστάσει τῶν Ὀρνίθων τὸν μεθασμένον καὶ ἀντίστορον καὶ τὴν ἀνοσίαν. Καὶ ὁ ἀπλούτερος Ἀθηναῖος ἐννοεῖ ὡς ἀσέβητος τὴν κωμῶν καὶ μὴ θεωρῶν αὐτὴν, ὡς ἀπλὴν διακωμῶσαν, ἀλλὰ μᾶλλον ἐκ ταύτης (εἰς τοῦτο δὲ ἐπὶ συνειδήσει αὐτοῦ ὅτι Κερταῖνος καὶ ὁ Ἀριστοφάνης) βλέπων ἰδρυμένην πόλιν ἀνεργατῶν, τὴν δὲ ἔρχοντα αὐτῆς ἀφαιρίσαντα τὸν Δία τὸν σφετέρων καὶ τὴν Βασιλείαν, τὰς δὲ πράξεις τῶν ἐν τῇ κωμῳδίᾳ προσώπων ὁμοίως παραπληροῦσι τοῖς τῶν ἐν ταῖς ἑταιρίαις καὶ τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ δήμου τῶν Ἀθηναίων καὶ τῶν κυριωτέρων δραματῶν, ὅντα νὰ εἴπω ἀμείλιστα, μέλιστα. Τοιοῦτοι ἀντιπαρατίθενται καὶ ἀπατείνες εἶναι καὶ οἱ πολιτικοὶ ἡμῶν ἄνδρες, ἀνόητοι δὲ εἰς τὰς ἡμέρας, οἵτινες ἀπατείνονται ὑπ' αὐτῶν καὶ βυθίζουσαν αὐτοὺς εἰς τὴν ἀβυσσὶν τῶν ἀνοήτων σχεδίων τῶν, τῶν ἐκείνων κτήριων ζῶν αὐτοὶ μὲς ὑπαγκυλίζονται ὀρνίθων γάλα καὶ ἡμέας τὰ πιστεύομενα.

Ἐκν λοιπὸν οἱ δεδιότες βιασταὶ ἡ σοφοὶ πρὸς οὐς ἀποτίνονται ὁ Ἀριστοφάνης, ἐνόησαν τοῦτο ἀμέλως, ὁ ποιητὴς ἐπέτυχεν τοῦ σκοποῦ του· ὁ σκοπὸς του ἦτο νὰ παραστήσῃ εἰς τοὺς συμ-

πολίτας του κομικώτερον, ἐν μίσῳ τῆς μέθης καὶ τῆς χαρᾶς τῶν Διονυσίων τὰ ἀνδραγάδια τῶν κοίτων πολιτικῶν τῶν ἀνδρῶν. Δι' ἐκείνους ὅμως, οἵτινες ἐν γνῶσει ἢ ἐν ἀγνοίᾳ ἐτύφλωτόν καὶ διὲν ἀναγνώριζον τὴν οὐσιμότητα τοῦ γελίου καὶ πραγματικοῦ, τὸ ὅλον τοῦ δοξμάτος ἦν εὐχάριστος παιδιὰ, ἐν ᾗ χαρμίνης προσεβέβλητο πλεονέκτως γινώσκῃ πρόσωπον, ὡς ὁ Ἑξαισιπύδης (στιχ. 11), ὁ λαίμαργος καὶ δαίλεις Κλεώνυμος (289), ὁ ὑπὸ τῶν συκοφαντῶν καὶ τῶν γυναικῶν ἐκτελλόμενος Καλλίας (285), οἱ καταβροχθισταὶ καὶ ἀλαζόνες διὰ τὴν πλῆθος των Θεαγένης καὶ Αἰσχίνης (822), ὁ ἐν μίσῳ Μίτων (922—), ὁ ποιητὴς ἡ μελοποιὸς Ἰωνσίας (1373—), ὁ ἱματιοκλέπτης Ὀρίστης (1441), ὁ φιλόσοφος Σωκράτης καὶ ὁ φίλος καὶ μισθότης του Χαιρέων (1555 καὶ 1556—), ὁ παῖς ἄλλῃ δαίλεις Πείσανδρος ἐξ Ἀρχάνων (1556—).

Τὸ αὐτὸ περίπου συμβαίνει καὶ ἐν ταῖς Ἑκκλησιαζούσαις: ὡς ἐν ταῖς Ὀρσοῖς ὁ Πισθέλατος καὶ ὁ Εὐελπίδης μετὰ τοῦ χοροῦ τῶν παιδῶν ἐκτελεῖ τὸ σγέδιόν του, κτίζει πῦλιν ἐν τῷ αἰθέρι, θριαμβεύει δὲ καὶ νικῶν τοὺς θεοὺς βλί-

πει ὅλον τὸν κόσμον ὑπὸ τοῖς πόδας του, οὕτω καὶ ἐν ταῖς Ἑκκλησιαζούσαις ἡ Πραξιγόρα κατορθοῖ μετὰ τῶν ἑταίρων αὐτῆς γυναικῶν νὰ δοθῇ ἡ ἐξουσία τοῦ δήμου εἰς τὰς γυναικας· οὕτω δὲ διὰ τῶν βίαιωτικῶν τοῦτων μεταρρυθμίσεων, διὰ τῆς κοινοκτημοσύνης κτημάτων καὶ γυναικῶν θεραπεύονται ὅλα τὰ πολιτικὰ καὶ κοινωνικὰ ἀμαρτήματα. Ἐπίσης καὶ ἡ κωμῳδία αὕτη «Ἑκκλησιαζούσαι» παρατοῦται διὰ θρησκευτικοῦ δειπνοῦ παρασκευασθέντος δαπάνῃ τῆς πόλεως εἰς τοὺς πολίτας καὶ τὰς πολίτιδας. Ὅρεϊσμεν λοιπὸν νὰ παραθεγῶμεν ὅτι ὁ Ἀριστοφάνης πράγματι εἶχεν αὐτὸν τὸν σκοπὸν, αὐτὸ τὸ ἰδανικὸν τῆς ποιήσεώς του, τὸν κοινωνισμὸν τῶν νεωτέρων; Βεβαίως ὄχι!

Σκοπὸς λοιπὸν αὐτοῦ ἦτο ἐν ταῖς Ἑκκλησιαζούσαις καὶ ταῖς Ὀρσοῖς νὰ παραστήσῃ ὁ πανούργος ἐν φανταστικαῖς εἰκόσιν εἰς τοὺς συμπολίτας του τὰς ἀνοήτους πολιτικὰς καὶ κοινωνικὰς θεωρίας καὶ προσπαθείας τινῶν ἐκ τῶν συγχρόνων συμπολιτῶν του!

Μ. ΠΑΡΑΝΙΚΑΣ.

ΑΘΑΝΑΣΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

Π

ΑΝΕΥΡΕΣΙΣ ΤΗΣ ΟΜΗΡΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

ΕΝ ΤΑΙΣ ΔΗΜΩΔΕΣΙ ΔΙΑΛΕΚΤΟΙΣ ΤΗΣ ΣΥΓΧΡΟΝΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ.

(ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ ΕΞ ΑΝΕΚΔΟΤΟΥ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΟΣ).

(Ἀνεγνώσθη ἐν τῇ 4^{τῇ} συνεδρίᾳ).

Κύριοι,

Παράν ἐπὶ τὸ βῆμα τοῦ ἀνωτάτου τούτου φιλολογικοῦ κριτηρίου τῆς Ἀνατολῆς διὲν προτίθεμαι νὰ λαλήσω ὅριν περὶ τῶν θεμασίων λευφάνων τῆς ἀρχαίας καλλιτεχνίας, ὧν ἡ θία ἀναπτύσσεται τὰς πτέρυγας τῆς ποιητικῆς φαντασίας καὶ ἀνοίγει εὖρὶ στάδιον εἰς φιλοσοφικὰς μελέτας περὶ τοῦ ἰδανικοῦ καλοῦ, ἄλλὰ ποιήσομαι τὸν λόγον περὶ παλαιῶν μνημείων.

(ΕΛΛ. ΦΙΛΟΛΟΓ. ΣΥΛΛΟΓ. ΤΟΜ. ΙΕ'.)

μέγα ἔχοντων τὸ ἐνδιαφέρον διὰ πάντα ὅστις σημνύνεται ἐπὶ τῇ ἑλληνικῇ αὐτοῦ καταγωγῇ. Ἐρχομαι καταδείξων ὅτι ἡ γλῶσσα ἐν ᾗ ἔψαλλον ὁ ἡμῶν πρό τριῶν περίπου χιλιᾶδων ἑτῶν σώζεται καὶ σήμερον ἔτι ἐν ταῖς δηλώσει διὰ τῆς τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, ὅτι ἐπομένως τὰ περὶ Ὀμηρικῆς γλώσσης ἀμυρομένη.

1) Πρβλ. Bursian's, Ueber die Tendenz der Voegel des Aristophanes.

μοτα δὲν δόναται νὰ λοθῶσιν ἄλλως ἢ διὰ τῶν συγγένων ἐλληνικῶν διαλέκτων.

Καὶ τῷ ὄντι μετ' ἅλα τὰ περὶ ὁμηρικῆς γλώσσης ὑπομνήματα τῶν τῶ ἀρχαίων καὶ τῶν νεωτέρων φιλολόγων, μετ' ἅλας τὰς προσόδους τῆς συγκριτικῆς γλωσσολογίας περὶ τοῦ ἐθνικοῦ τῶν λέξεων, πολλὰ εἰσὶν ὁμηρικὰ λέξεις στερεοῦνται ἀκριβοῦς καὶ ἀπογνώστως ἐρμηνείας.

Τίς ἀρ' γὰρ ἡ αἰτία τούτου; Ἐγὼ νομίζω ὅτι τοῦτο προέβλεπε πρῶτον ἐκ τῆς ἐλιγνότητος τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων σχολιαστῶν τοῦ ἐξακριβώσαι τὰς συγγένους αὐτοῖς διαλέκτους, ἐκ τῆς ἀπορροισίας τοῦ ζητήσαι εἰ αἱ θεωρούμεναι ὑπ' αὐτῶν ὡς ἐκλείψαντο ὁμηρικὰ λέξεις ἐκείνων ποῦ, διότι ἀκατανόητον εἶναι τὴν πρόφασιν ἐπικαλεῖται, οὐδὲ ὡς μνημονεύμεναι ὑπ' αὐτῶν ὡς σωζόμεναι, αἰετὸς ἀναφαίνεται σήμερον διὰ τῆς δημώδους διαλέκτου καὶ ἀκριβοῦς κατὰ τὴν μνηρικὴν σχηματίζον δευτέρου αἰτίου τοῦτο ἐστὶν ὅτι οἱ εὐρωπαῖοι ἑλληνοῦσαι οὐδὲ κἀν ἑρμηνεύσαντες ὅτι ἤδυναντο νὰ λύσῃσι τὰς ἀπορίας αὐτῶν περὶ πολλῶν ὁμηρικῶν λέξεων διὰ τῆς βοήθειας τῶν συγγένων ἐλληνικῶν διαλέκτων. Ὅμως αἰτεῖται ἐν τῇ ἐρμηνείᾳ τοῦ Ὀμήρου παρεκκλίθεισαν αἱ δημώδεις διαλέκτοι ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι σήμερον, καὶ οὕτω πολλὰ κερταί, ἃς ἤδυναντο νὰ παραχρῶσιν ἡμῖν ἀπὸ τῶν αὐτῶν, σώζονται ἡμῖς καὶ σήμερον ἐπὶ σπουδαίᾳ λείψανῳ τῆς ὁμηρικῆς γλώσσης, ἵκανὰ νὰ ἀνακαρτήσωσι πολλὰ σκοτεινὰ χωρία τοῦ Ὀμήρου, νὰ καταδείξωσι διὰ τῆς πληθύνει αὐτῶν τῆς ἐκτικότητας τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης καὶ τὴν ἐνστάτην τῆς διασωστικῆς αὐτῆς φυλῆς μετὰ τὴν κληροδοτησάντων αὐτῇ τελικοῦτον πλοῦτον.

Τοιοιούτοισι μὲν ἔχοντες τοῦ λοιποῦ νὰ περιμένωμεν παρὰ ζήνων ὑπομνηματιστῶν, ἀνέχεται νὰ στρέψωμεν τὴν προσοχὴν ἡμῶν πρὸς τὰς πηγὰς, τὰς διασωθείσας ἐν ταῖς δημώδεσι διαλέκτοις. Διὰ τοῦτου θέλω νὰ εἰπῶ ὅτι τοῦ λοιποῦ ἡ τοῦ Ὀμήρου καὶ τῶν λοιπῶν ἀρχαίων ἡμῶν συγγραφέων ἐρμηνεία ἀνήκει ἡμῖν αὐτοῖς, διότι οἱ ἀρχαῖοι ἑλληνισμοὶ ἐν τῇ γλώσσῃ καὶ ταῖς παραδόσεσι δὲν ἐξέλιπον. Ἡ τοῦ Ὀμήρου γλώσσα ζῇ ἐν ταῖς δημώδεσι διαλέκτοις τῶν ἀπανταχῶ Ἑλλήνων, καὶ ζῇ σχεδὸν ἀκαταίε. Ἐν λέξει τὴν ἐξέλιπον ἐνταῦθα, ἀναρτάνεται ἐκεῖ, ἐν οὐδεμίᾳ παραδόσει διασωθῇ περὶ τοῦ Τρωικοῦ πολέμου παρὰ τοῖς πλείστοις τῶν Ἑλλήνων δὲν σημαίνει ἐπὶ οὐδὲμία τὴν τοιαύτην ἐρμηνείαν μέγας ἡμῶν.

Υπάρχουσι εἰσὶν Ἕλληνας εἰς ὧν τὰ ὤτα

βουβούσιν καὶ αἰσῶναι καὶ εὐχῶναι τῶν ὑλεσάντων καὶ ὁλομένων ἀνθρώπων ἐν Τροίᾳ, ζῶσιν εἰσὶν Ἕλληνας ἀκούσαντες παρὰ τῶν προγόνων αὐτῶν τὰς ἐπιβλήσας συμφορὰς εἰς τὸν οἶκον τοῦ Πριάμου ἐνεκα τῆς Ἀργείας Ἑλένης.

Πρὸς ἀπόδειξιν τῶν λεγομένων ἀρχομαι πρῶτον ἀπὸ τῶν παραδόσεων, ἃς ἀνυπόκριτον ἐν δυοὶ παροιμίαις τοῦ Εὐζέινου Πόντου καὶ ἰδίως τῆς ἐν Καππαδοκίᾳ Κρώμνης, ἥτις ἴσως ἐστὶν ἀποικὸς τῆς καθ' Ὀμήρον ἐν Παρλαγονίᾳ, εἰ μὴ ἴσθιν αὕτη αὕτη ἐνεκα τῆς γαυτοῦς, διότι τῷ Ὀμήρῳ ἐστὶν ἀγνωστος ἡ Καππαδοκία. Οἱ ἀπόγονοι λοιπὸν τοῦ Εὐζέινου Πόλεμου, τοῦ ἡγουμένου τῶν Παρλαγονέων, ἐν τῇ ὑπερασπίσει τοῦ ἴδιου, θέλοντες νὰ ἐξενήγκωσι μεγάλην ἀκὴν κατὰ τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν λέγουσι «Τῆς Τρωάδας τὰ κακὰ ἔς τὸ κεφάλαιον αὐτῶν» ἥτοι τῆς Τρωάδος τὰ κακὰ εἰς τὴν κεφαλὴν αὐτῶν. Καὶ ἄλλοις πάλιν βλέποντες ὅτι ἐνεκα τῆς νεότητος ἀνεγέρσαντο διχνοῖαι ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ γαμβροῦ ἀναμνησκόμενοι τῶν ἑλένης ἐνεκα ἐχθρῶν μεταξὺ Ἑλλήνων καὶ Τρώων καὶ ἐπιλέγουσιν οὕτως «Ἑλέν' ἐσέβειν ὅς τὸ σπῆν» ἔπει ἐστὶν ἡ Ἑλένη εἰσέβη εἰς τὸν οἶκον.

Αἱ δύο αὗται παροιμίαι διασωθείσας ἐν γόρῃ μεσογείῃ, ἐπὶ ὑψηλῶν ὄρεων, παρ' Ἑλλήνων ἀπομνημονεύμεναι ἀπὸ πάσης ἄλλης γένεως φυλῆς, εἰσι προαρίστατα ἀπὸ τῆς τῶν περὶ τοῦ Τρωικοῦ πολέμου παραδόσεων, αἵτινες δὲν ἤδυναντο νὰ ὑπερῶσιν, εἰ μὴ οἱ Τρωικοὶ πολέμους ἦν γενομένους.

Ἀρα καὶ οἱ δύο αὗται παροιμίαι ἐργάζονται ἐπὶ ἐπιμάρτυσιν τοῦ Τρωικοῦ πολέμου, εἰ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις καὶ ἀρχαιολόγοις ὑπάρχουσιν εἰσὶν ἀμείβομαι περὶ τούτου.

Ὅτι παρὰ τῷ ἑλληνικῷ λαῷ διασωθῆσαν καὶ ἄλλαι παροιμίαι οὐνεβημύσσαι ἱστορικὰ γεγονότα περὶ τούτου ποιησέμεθα λόγον ἄλλοτε, καὶ πῶς παρὰ τῶν ἀκούστων καὶ αὐτῆς λαλοῦντα ἀπὸ τοῦ βίου τῶν αὐτῶν περὶ τῆς παρελθούσης δόξης τῶν προγόνων ἡμῶν. Ἦν δὲ τοιαῦτα εἰπὼν περὶ παραδόσεων, ἐναργέστατα ἀποδεικνύουσιν τὸν αὐτὸν ἔρπον ὡς ἡμῶν σύνδεσμον μετὰ τῶν ὁμηρικῶν παραδόσεων, οἷμαι ἐπὶ ἄλλῃ ζῶντα ὁμηρικὰ μνημεῖα ἐν ταῖς δημώδεσι διαλέκτοις, ἀπὸ ὧς καὶ τὰ ἐκδοθέντα ἤδη παρ' ἡμῶν οὐ μικρὸν ἐπιγίνονται ὥς εἰς τὴν ἀκριβοῦσαν μέχρι σήμερον ἐρμηνείαν πολλῶν ὁμηρικῶν λέξεων.

Ἡ λέξις ΔΝΟΠΑΛΙΩΝ ἀπαντᾷ δις μόνον παρ' Ὀμήρῳ, ἐν Ἰλιάδῃ Δ, 472 ἀντὶ ἀνδρῶν

ιδινοπάλλειν» καὶ ἐν Ὀδυσσεΐχ Ξ, 512 αὐτὰ σὰ ῥάκεα δνοπαλλίσεις». Τὰ δὲ περὶ αὐτοῦ σημειούμενα ὥστε τῶν ἀρχαίων καὶ νωτέρων σχολιαστῶν εἰσι σκοτεινὰ καὶ ἀόριστα καὶ ὡς λίαν περίεργα παρατιθεμέν διόκληρα ὡς ἔχουσιν περὶ τῷ κυρίῳ Πανταλίδῃ λέγοντι «Τὸ δνοπαλλίω λαβὸν πολλὰς παραγωγὰς καὶ ἐρημνίας κατὰ μὲν τὸν Λόδεον ἐκ τοῦ ἀρχέστου οὐστῆτου δνοπαλλίς ἡ δνόπαλος, ὅπερ ἐκ τοῦ ἀρχέστου δόνος (ἔθεν τὸ δουεῖν καὶ ὁ δόναξ) καὶ τοῦ πάλῳ ἐπικρατίσθη, σημαίνει δὲ ἐν Παιδὶ μὲν τινάσσω, διασείω, ῥίπτω τῇδε κάκιστος, ἐν Ὀδυσσεΐχ δὲ γοῶ ἢ περιβάλλομαι, κατ' ἄλλους δὲ ἐκ τοῦ αἰολικοῦ γράφατορ=ἀνέλαλιν καὶ σημαίνει διατινάσσω, ὡς ὁ κυρφεὺς ὅτιν τινας, τὸ ἐν Ὀδυσσεΐχ Ξ, 512 ἐρημνεύουσιν θὰ καθάρωρε, θὰ ξεπλῶρη» ἡλλοὶ δὲ παρεχουσιν ἐν τῇ Σανσκριτικῇ ῥίζῃs pabli, ver (ἔθεν ῥέρεα, ῥέρεος, δνόσος) καὶ ἐρημνεύουσι τυλίσσω, καθάρω, γορεύω. Τέλος ὁ Δοντήριος παρέχει ἐκ τοῦ ἀρχέστου δνόπαλος, ὅπερ ἐκ τῆς ῥίζης δνοπα καὶ ἐρημνεῖται δὴ τὸ ἀπτομαι, λαμβάνω, ὁ περ ἀμφότες ἐπίσης τὸ ἀμφοτέρω τὰ χωρία».

Ἀλλὰ τί ἄλλο ἐξήκει τις μετὰ τὰς πολλὰς ταύτας καὶ ἀντιπραγματικὰς παραγωγὰς καὶ ἐρημνεύας, εἰ μὴ ὅτι ὡς ἔλεγεν ὁ Εὐστάθιος αἰν τὰς χερσὶν εἴς, τὰς παλάμαις δονήσεις ἢ δινήσεις, οἷα συρράπτων ἢ καὶ ἄλλως μεταχειριζόμενος καὶ καλύπτων τὰ ἐκείνη τὰ μέρη τοῦ σώματος, τὰ ῥυμὰ δηλαδὴ, διὰ τὸ διεργασμένα εἶναι τὰ ῥάκεα καὶ ἔστι δνοπαλλεῖν, ὡς εἶπεν τὸ δνοπαλλίδειν ἢ δνοπαλαμύλειν», καὶ κατωτέρω, ὡς ἐν τινι ῥητορικῷ λεξικῷ ἐγχεῖται ὡδνοπαλλεῖν τὸ κενεῖν, τὸ ταρᾶσθαι, ἐκτινάσσειν, αἰεῖν, ἔστι δὲ ὅτε καὶ κτείνειν καὶ πολεμεῖν».

Ὅπως γίνεται καταληπτότερον περὶ τίνος πρόκειται ἐν τοῖς δυσὶ τούτοις χωρίοις, θεωροῦμεν ἐπὶ ἀναρχίας νὰ ἀρηγηθῶμεν τὰ περὶ τούτων καλ' Ἠρόδω.

Οἱ Τρώες καὶ οἱ Ἑλλήνες ποιοῦνται συνθήκας ὅπως ὅτε Πάρις καὶ ὁ Μενέλαος μονομαχήσουσι καὶ ὁσπότερος νικήσῃ καὶ κρείσσων γένεταὶ νὰ λάβῃ τὴν Ἑλένην. Συγκροτεῖται ἡ μονομαχία καὶ ὁ Μενέλαος διαμχὲ τὸν χιτῶνα τοῦ Πάριδος διὰ τοῦ ἔγχους, διαβλύπτει τὸ ξίφος ἐπὶ τῆς κόρυμβος αὐτοῦ καὶ λαβὼν ἐκ ταύτης ἔλκει αὐτὸν πρὸς τοὺς ἐκνήμειδας Ἀχαιοὺς, ἀλλ' ἡ Ἀφροδίτη ταχέως ἐνοήσασα τοῦτο ῥήγνυσιν τὸν ἱμάντα τῆς τρυφαλείας καὶ καλύψασα αὐτὸν δι' ἡέρος πολλῆς ἐξαεπάει καὶ φέρε πρὸς

τὴν Ἑλένην, ἐνῷ μικρὸν εἶδεναι νὰ ῥηται μέγα κύδος ὁ Μενέλαος. Ἐπειδὴ ὅμως ἡ νίκη ἐφαίνετο ὑπὲρ τοῦ Μενέλαου, ὁ ἀναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων προχωρεῖ πρὸς τὸν ἑμίλον τῶν Τρώων καὶ προσκαλεῖ αὐτοὺς νὰ ἐκδώσι τὴν Ἀργεῖαν Ἑλένην καὶ σὺν αὐτῇ πάντα τὰ κτήματα, ἀλλ' οἱ Τρώες παραβάνουσι τὰ ὅρια καὶ ἐπιμύθεου τῶν Ὀλυμπίων Θεῶν ὑπὲρ ἐκείτων τῶν διαμαχομένων μερῶν συνάπτεται γενικὴ μάχη. Πρῶτος ὁ Νεστορίδης Ἀντίλοχος ρονεῖται τὸν ἐκ τῶν Τρώων Θηλυκίδην Ἐρέπωλον. Τὸν δὲ Τρώων πειρωμένον ν' ἀναλάβωσι τὸ σῶμα αὐτοῦ,

ἔργον εὐτόχῃ
ἀρχαίων Τρώων καὶ Ἀργαίων οἱ δὲ λύκοι ὡς
ἀλλήλους ἐπύρουσαν, ἀνὴρ δ' ἄνδρα δνοπαλλίσειν».

Μετὰ τοιαύτην φρικτὴν μάχην, καλ' ἦν αἱ πολυμισαὶ ἐπίπτοντες κατ' ἄλληλων ὡς λύκοι, τὸ δνοπαλλίω ἔπρεπε νὰ σημαίνῃ τὸ ποιοῦμενον ὑπὸ τῶν λύκων, δηλαδὴ σπαράττω, διὰ τοῦτο καὶ ὑπελήφθη σημαίνειν κτελεῖν.

Ὅπως δ' ἐνοήσωμεν τί σημαίνει καὶ τὸ ἐν Ὀδυσσεΐχ Ξ, 512

ἰατὰρ ἦθ' ὅθεν γε τὰ σὰ ῥάκεα δνοπαλλίσεις»,

πᾶσι νὰ ἐνθυμηθῶμεν τὸ ἐξῆς.

Ὅτε ὁ Ὀδυσσεὺς δεδυημένος ὕπνῳ κατεῖθε ὑπὸ τῶν Φαιάκων ἐπὶ ψαλκῇσιν Ἰθάκης καὶ ἱερθεῖς δὲ ἐγνώριξε πού εἰρίσταται, ἢ Ἀθηναίη θέλουσα καὶ μὴ ἀναγνωρίσθαι τὸν Ὀδυσσεῖα ἢ ἄλλοις, οἱ ἀστοὶ καὶ οἱ φίλοι, πρὶν αὐτὸς πᾶσαν ὑπερβολὴν ὑπερτήρας ἀποτίσῃ, μεταμορφοῦνται εἰς ἀνδρα πρῶτοντα μύλων, πλησιάζει τὸν Ὀδυσσεῖα, διαταράττει τὴν ψίζην, δεικνυσὶν αὐτῷ τὸ ἔδος τῆς Ἰθάκης καὶ προτρέπει νὰ τεύξῃ αὐτὸν ἀγχιπτόν ἀπέναντι βορροῖσι. Διὸ ἐπιμασμένη αὐτὸν βροχὴ».

κάρφην μὲν γὰρ καλὸν ἐνὶ γναμπτοῖσι μύλων, ξανθὰς δ' ἐκ κεφαλῆς ὄλεσιν τρίχας, ἀμφὶ δὲ δέσμα πάντεςιν μελέεσσιν παλαιῶ ὄρεα γέροντος· κνύσωσιν δὲ οἱ ὄστε, πάρος περικαλλὲ' ὄντες· ἀμφὶ δὲ μιν ῥάκος ἄλλο καὶ δὲ μιν ἦλ' ἡλιχίτων, ῥωγαλέα, ῥυπόδωτα, κακῶ μεμυρμένα καπνῷ· ἀμφὶ δὲ μιν μέγα δέσμα ταχέϊς· ἐστ' ἐλαφροὶ φίλοι· ὄρεα δὲ οἱ σκῆπτρον καὶ ἀεικέα πτερον, ποικυῖα ῥωγαλέην· ἐν δὲ σπέρῳ ἦεν ἀορτίς¹.

Ἐκ τῆς περιουσίας ταύτης βλέπομεν καθαρώς ὅτι ὁ διὰ μαχητῆς ῥέξθου τῆς Ἀθηναίας μεταμορφωθείς εἰς ἐπὶ τὴν Ὀδυσσεῖα ἐπαιεῖ ῥάκος καὶ χιτῶνα καταδεδυμένον, καταδρω-

1) Ὅσον. N, 430—440.

μένα και καταμαρμαρμένα υπό καπνῶ. Ὅτε δὲ κατόπιν ἐν τοιαύτῃ καταστάσει ἐφίλοξενήθη ὑπὸ τοῦ σὺβωτου αὐτοῦ Εὐμαίου καὶ διηγήθη αὐτῷ πλοσθὴν ἱστορίαν, δι' ἧς ὑπὸ γνῶσιν αὐτὸν κακὴν αὐτοῦ ἰούθητα, ὁ Εὐμαῖος ἀπαμειβόμενος εἶπεν·

Ἦ γέρον, αἰνὸς μὲν τοι ἀμύμων, δὲ κατελέσας, Οὐδέ τί πο παρὰ μοῖραν ἔπος νημερδὲς εἴσεις. Τῷ οὐτ' ἐσθλὸς δευτέραι οὔτε τοῦ ἄλλου, ὡν ἐπείγῃ, ἰκέτην ταλαπείριον ἀντιάσαντα, νῶν ἀτὰρ ᾧδόνεγα τὰ σὲ βάκκα δροπαλίζει· οὐ γὰρ πολλὰ γλαίνοι ἐπημοῖβοι τε χιτώνες ἐνάδε ἐνωσθη· μία δ' ὅλη φωτὶ ἐκάστη.

Τί λοιπὸν σημαίνει ἐνταῦθα τὸ δροπαλίζει; ὁ Alexis Pierron, ὁ τελευταῖος γάλλος ἐκδότης τοῦ Ὀμήρου λέγει tu manieras, c'est-à-dire tu nettoiras et rapiéceras, ὅπερ ἐστὶ τὸ καθάριον καὶ συγκολληθῆναι ἀδία χειρῶν ἑξῆς, δηλαδή θύ παύσης τὸ χέρι. Κατὰ δὲ τὸν Εὐστάθιον, ὡς ἀνωτέρω εἰπόμεν, αἱ τὰς χειρῶν ἑξῆς, τὰς παλῆμας δυνάμεις, αἱ συρράπτων ἡ καὶ ἄλλως μεταχειρῶμεναι καὶ καλύπτων τάδε ἡ ἐκείνη τὰ τοῦ σωφίας μέρη, τὰ γυμνὰ δηλαδὴ, διὰ τὸ διεργαζομένη τὰ ῥάκια καὶ ἐστὶ δροπαλίζειν, ὡς εἰπὶν, τὸ δροπαλεῖν, ἢ δροπαλέμειν. Ἄλλᾳ δὲν τρόπον γὰρ ἐπιλοφώμεν ὅτι τὸ ῥάκος καὶ ὁ χιτὼν τοῦ Ὀδυσσεύς ἦσαν ῥωγαλῆα, ρυτίσμενα, κακῶς μεταχειρῶμενα καπνῶν, ὅτι τὸ ἀδυναλῆω ὅπως ἐρμηνεύεται ὑπὸ Alexis Pierron καὶ Εὐσταθίου, ἀνάγκη γὰρ δύο ἀντιθέτους σημασίας, καθορῶμεν, πλῆναι ἢ ἐκκορῶν καὶ διορῶν, συρράπτειν. Τοῦτου παραδειχτοῦ γενομένου, ἀνοτανόητον τίνι τρόπον ἡ αὐτὴ λέξις δύναται γὰρ λήγῃ καὶ περὶ πολυμοσιῶν ἐρμηνεύωντων κατ' ἑλλήνων ὡς δύνων, ὅτε ἔπρεπε γὰρ σημαίνει κατασπαρῶσα, ὅπερ πάντῃ ἀλλότροπον τοῦ συρράπτειν, ἀλλ' ὁ Alexis Pierron θέλει γὰρ μὴ ἐξεληθῇ τῆς κυρίας σημασίας manier καὶ ἐργαίει ὁ ἄνθρωπος ἐνδοπαλίζειν le guerrier secouait le guerrier, c'est-à-dire, le prenait à bras-le-corps et le terrassait. διὰ τῆς ἀορίστου λοιπὸν ἐκφράσεως μετὰ τῶν χειρῶν ἡ τὰς χειρῶν ἑξῆς ἢ ἀνταποδίδωσι διὰ τοῦ γαλλικοῦ manier φαντάζεται ὅτι ἐρμηνεύει ἀποσχρῶντος ἀμφοτέρω τῇ χωρίᾳ, ἐν αἷς ἄπαν τῶμεν τὸ ἀδυναλῆω.

Ἄλλᾳ τοιαύτας αὐθαίρετους ἐρμηνείας βραχυμένους πάντοτε ἐπὶ τῶν ἀρχαίων σχολίων ἢ νωτέρᾳ ἐπιστήμῃ δὲν δύναται γὰρ παραδεχθῆ ἀσκήτη. Αὐτὴ ἐισδύουσα εἰς τὴν ἀρχὴν καὶ γένεσιν τῶν γλωσσῶν ἐπιλαμβάνεται τῆς

ἐξ ἧς συνίστανται ὅλῃς καὶ ἀναλίσκουσιν τὰς λέξεις ἀνεύρῃσι διὰ τῆς συγκατακτιῆς ἐτυμολογίας τὴν ἀρχικὴν αὐτῶν σημασίαν. Ἀφοῦ δὲ οἱ ἀρχαῖοι τοιαύτην ἐπιστήμην οὐτ' ἐραντῶσθον οὐτ' ἐδημιούργησαν, ἐννοεῖται ὅτι ἡμεῖς οἱ νωτέρω δὲν δυνάμεθα ν' ἀρκεσθῶμεν εἰς τὰς ἀτομικὰς τῶν παλαιῶν ἐρμηνείας, αἱτινες ἄλλο δὲν ἐκτρέφουσιν ἢ γνῶμην ἀπορρέουσιν ἐκ τῆς ἰδίας ἐκείνων ἀντιλήψεως, ἐπομένως ἀνάγκη γὰρ ζητήσωμεν ἀλλαγῇ τὸ ἔτυμον τοῦ δροπαλίζειν.

Ἐν τῇ ἑλληνικῇ γλώσσῃ ὑπάρχουσι δύο μόνον λέξεις ἐκ δὲ ἀρχόμεναι, εὐρισκόμεναι δὲ ἀμφοτέραι παρ' Ὀμήρου, τὸ δροσπερῶν, ὅπερ ἴσον τῷ ἱσπερῶν ἐκ τοῦ παρ' ἄλλοις ποιηταῖς δρόσος, παρ' Ὀμήρῳ ἐόσος καὶ τὸ ἀδυναλῆω, ὅπερ πρέπει ν' ἀντιστοιχῇ ἀρσῶν τινὶ ῥοπαλῆω, παραγομένο ἐξ οὐκαστικῶν ῥοπαλῶν, καὶ τοῦτο ἐξ ἄλλου τινὲς ῥοπα σωζόμενον ἐν Εὐζέειῳ Πόντῳ καὶ σημαίνοντος τὸν παρ' ἄλλοις στρωμπεύον, ἐστραμμένον ἀνύμακτρον ἢ γεφυμάκτρον, δι' οὗ οἱ παῖδες παίζουσιν ἀλλήλους ἐν διαφόροις παιδιαῖς. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον καὶ τὸ ῥοπαλῆω παράγεται ἐκ τοῦ ῥοπαλῶν, ῥοπή, καὶ τὸ κροπαλῆω ἐκ τοῦ κροπαλῶν, κρότος. Τὸ ὑποτιθέμενον τοῦτο ῥοπαλῆω, ὅπερ ἔβηλε σημαίνει παῖον διὰ τῆς ῥοπᾶς, μολύνει τοῦ ο εἰς ὃν ἔβηλε εἶναι ῥοπαλῆω, καὶ ἐπ' αὐτῷ τοῦ μεταγενετέρου ἰ εἰς τὸ ἀρχαιότερον ρ ῥοπαρῆω, δωρικώτερον ῥοπαρῶν, ὅπερ σώζεται ἐν ταῖς κατὰ τὴν Μικρὴν Ἀσίαν ἑλληνικαῖς κώμαις, ταῖς διεσπαρμέναις ἀπὸ Ἀργουπόλεως μέχρι Διαβοκίῃ, προτιμῶν ἐκδοπαρῆω, καὶ σημαίνει ἐκδοπαλῆω, ὅπερ ἴσον τῷ ἀπῶς τίπειν, λέγειν Ὅθεν συμπεραίνωμεν ὅτι τὸ ὀμπερῶν «δυναλῆω» σημαίνει κρείως πάω ἐξελθὼν ἢ ῥοπαλῶν ἢ ἄλλῳ τινὶ ὁμοίῳ, καὶ κατόπιν πληρῶς ἐντείνω ἐκ τοῦ πληροῦ καὶ οὐδὲν ἄλλο, διότι ἐν συμπλοκῇ ἐκ τοῦ συντάδην παῖον καὶ παίοντι οἱ διαμαχόμενοι παντὶ τῷ ἀπῶς τινί, ὡς τὰ παλαιότερα παῖδια καταφέρων ἐπὶ ἄλλους πληγὰς διὰ τῶν λοιπῶν ἢ στρωμπεύοντων.

Ἐπιτιθεὶς δὲ παῖον τὰς ἐκτινέσκει καὶ τὸν κοινωτόν, οὐδὲν θαυμαστόν ὅτι ὁ Ὀμήρῳ ἡμεῖς χειρὶσθὴ τὴν αὐτὴν λέξιν καὶ περὶ ἐκδοπῶν, στρωμπεύοντων, παλαιῶν καὶ παίοντων ἐπὶ ἀδυναλῆω ὡς ἐν Ὀδυσσεΐ β, 512. καὶ ἐνταῦθα τὸ ἀδυναλῆω ἄλλο δὲν σημαίνει ἢ ἀποσπῶν τὴν κόην, ἐκκορῶν, ὡσαύτῃ διὰ ῥοπᾶς ἢ ῥοπαλῶν παῖον ἢ δι' ἄλλου τινὲς εἰς τοῦτο τῆς οἰμῆς. Εἰ ἐπὶ τῆς ὀμπερῆς ἐπὶ οἷος ἦσαν γνῶ-

στά τὰ σημερινὰ ψήφισμα καὶ εὐρίσκοντο ἐν τῇ κλισίᾳ τοῦ Εὐαχίου, βεβαίως ἐν τῷ μνημονευθέντι χωρίῳ ἤθελε καθίστα ἄλλη λέξις, ἀλλὰ κρίνεται ὅτι κατ' ἐξαιρὴν τὴν ἐποχὴν ἡ ἀποστροφῆς τῆς κίνου ἀπὸ τῶν ἱματίων καὶ ἄλλων ἰσως ἐπιπλῶν ἰγίνετο διὰ τῆς ἀποκρούσεως βράβειω ἢ ἄλλω τινὶ ὁμοίῳ, ὡς καὶ σημερινῶν πολλοὶ ποιοῦσιν ἐν ἀνάγκῃ.

«Ἀλλ' ὅτ' ἡμεῖς ἐρωτῶντί μοι, ἡ λέξις «ῥάπα» ἐστὶν ἁπλῆ καὶ; ἐρεῖτε βεβαίως ἀήμας μέχρι τοῦδε ὡς ἄλλοι ἀνομεν αὐτὴν τουρκικὴν, διότι καὶ οἱ Τούρκοι λέγουσι «σάπα» σημαίνοντες διὰ τοῦτου τὸ ῥάπαλον».

Εἰς ταῦτα ὁ ὁμοκλήτωρ — εἰ ἡ λέξις αὕτη εὐρεται καὶ ἐν τῇ τουρκικῇ γλώσσῃ οὐδὲν ἄλλο ἀποδεικνύει ἢ ὅτι μετὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνδοευρωπαϊκῶν γλωσσῶν, ὡς τῆς Περιστικῆς, ἢ τῶν νοτιοασιατικῶν γλωσσῶν τῆς Ἰνδικῆς, ἐνεκα τῆς γεινιχίας καὶ ἐμπειρίας, ὡς τοῦτο συνέβη καὶ ἐπὶ πολλῶν ἄλλων λέξεων. Ὅθεν παρατηροῦμεν ὅτι «s'ak'a» ἐν τῇ Σανσκριτικῇ καὶ «saka» ἐν τῇ Αἰθιοπικῇ καὶ «saka» ἐν τῇ Ρωσικῇ, ὅθεν καὶ τὸ «saky» μασιγίῳ ἐκινῶ, σημαίνοντι «κλάδοι», τὸ δὲ ἐν τοῦτοις «k» ἰσοδυναμεῖ τῷ π, ὅπερ εὐρίσκουμεν ἐν τῷ Λατινικῷ «cippus», πρέμνος, στέλεχος, ἐν τῇ Κελτικῇ καταγωγῇς «prymnos» «ceap», ἐν τῷ Ἰταλικῇ «ceppo», ἐν τῷ Ἰσπανικῷ «cepa», ἐν τῷ Γαλλικῷ «cep» καὶ «cerpe» θηλυκῶς κατὰ τὸν δέκατον ἑκτον αἰῶνα, σημαίνοντι «κλάδοι ἡ πέλοι» καὶ ἐν τῷ τῶν Οἰνείων τσίχη, δηλοῦντι φυλάξαι, ἐμπληρῶμενον εἰς τὴν τῶν πίθων ὅπην ἐξ ἧς ἐκρέει τὸ ἐμπιεζόμενον βουτύρον, ἐν τῷ τῆς συγχρόνου Περιστικῆς «sour», σημαίνοντι ῥάπαλον καὶ τίλος καὶ ἐν ἄλλῃ τουρκικῇ λέξει τῇ «sac», σημαίνοντι «στέλεχος» καὶ «στέλεθρ». Ἀρξ ἡ «ῥάπα» σημαίνει κυρίως «κλάδοι». Ἐπειδὴ δὲ ἐκ τοῦτου γίνονται καὶ ἡ βράβειος καὶ τὸ ῥάπαλον, ἀναιμιβόλως καὶ τὸ «σποραδελῶν» ὅπερ ἴστω τῷ «σποαδῶν», παραγομένῳ ἐκ τοῦ ἀρρήτου «ῥάπαλο», καὶ τοῦτου ἐκ τοῦ «ῥάπα», οὐδὲν ἄλλο ἐμφανίει ἢ «βράβειος», «σποαδῶν», ἐν ὅλῳ ἥτοι πάλιν «βράβειος», «σποαδῶν», ἢ «βραβ», καὶ προκειμένου μὲν περὶ ἀνθρώπου «πληγὴς ἐν πλάτῃ πάλιν «βράβειος», ἢ «σποαδῶν», ἢ ἄλλω τινὶ ὁμοίῳ, περὶ δὲ πραγμάτων ἐκτενέστερον τὴν κόνην πάλιν «βράβειος» ἢ τοιοῦτον τινί.

Τοιαύτη καὶ ἡμᾶς ἡ σημασία καὶ ἐμφανεία τῆς λέξεως πύκτει, ἥτις ἀλλοῖστα ἀρμυζοῖ καὶ εἰς τὰ δύο μνημονευθέντα χωρία τοῦ Ὁμήρου.

Τὰ περὶ τῆς λέξεως ΔΗΛΑΞ παρὰ τὰ ἀρχαίων καὶ νεωτέρων ἐμφανειῶν σχολιασθέντα εἰσὶν ἀντιφαστικὰ καὶ ἀόριστα. Ὡς ἐπιβεβαιωμέν μὲν ἔχοντες «διπλαξ», μὴ ὅμως «διπλαξ», καὶ ὡς παρὰ δόγμα φέρεται τὸ ἐν Ἠλ. Μ', 243·

«Καὶ τὰ μὲν (ὅστέα Πατρόκλοι) ἐν χρυσῇ φαλῇ καὶ διπλακί δηρὸν θέσαν».

καὶ ὀλίγον κατωτέρω ἐν 253

«Κλαίοντες δ' ἑτάροισι ἐνὶ δόξῃ λευκὰ ἄλεγον ἐς χρυσῇ φαλῇ καὶ διπλακί δηρὸν».

Ὡς οἰκιστικὴν δὲ θηλυκῶς ἡ «διπλαξ» παρέσχε πρῶτα εἰς τοὺς πλεῖς ἐποχὰς σχολιαστὰς. Ἐθεωρήθη ἀγλαῖνα διπλαξ ἢ ἐστὶ δις ἀμείσασθαι, ἀντιθέτως τῷ «χλαῖνα» διπλαξ, ὅπερ ἰπίσκει; ἀπαντᾷ παρ' Ὁμήρῳ. Καὶ τινες μὲν φρονοῦσιν ὅτι ἐστὶν ἱμάτιον διπλαξ ὁρῶς οὗτος, ὥστε ἡ μὲν κυρία ὁρὴ νῆ ἢ λευκὴ, τὰ δὲ κοσμητικὰ παρρηξ, ἄλλοι δὲ ὅτι ἐστὶν ἐκ δμῆτου ὕδατος.

Οὐδεμία τῶν ἐμφανειῶν τούτων, κατ' ἐμὴν γνώμην, ἐστὶν ἀληθής. Ὁδοιστικῶς ἡ «διπλαξ» σημαίνει κυρίως εἶδος ὕδατος, ὅθεν διὰ τοῦτο ἦν διασπορὰ τῇ ἐξῆς.

Ὁμοιωτὶς τὸ ἐν Ἠλ. Π', 125—127 α' ἴρις ἦλθε, ἄγχιος τῇ λευκολίῳ Ἑλῆνι, εἶρεν αὐτὴν ἐν γέφυρῳ.

ἢ δὲ ἄλλω ἰσὺν ὕδατι, διπλακὰ παρρηξ, πολλὰς δ' ἐνέπασσεν αἰθλούς Τρώων δ' ἰπποδάμων καὶ Ἀχαιῶν χαλκροτόμων.

Καὶ ἄλλαχθ' ἐν Ἠλ. Π', 440—441 ἢ Ἀνδρομάχῃ ἀγνούσῃα τέ φη' Ἀχιλλεῖος; θάνατον τοῦ συζύγου αὐτοῦ; Ἐπειτα,

«... Ἰσὺν ὕδατι, μαχρὸν δόμας ὕψηλόν, διπλακὰ παρρηξ, ἐν δὲ ὁρῶα ποικίλ' ἐπασσεν».

Ἐκ τῶν παρατιθεμένων στίχων καταφαίνεται ὅτι ἡ παρρηξ διπλαξ ἐστὶν ἐπιτέχνη; τοῦ ἰστού, ὅτι ἐνόσω αὕτη ὕδατι ἦν ὕδατος καὶ οὐδὲν πλεόν, ἀλλ' ὁποῖου εἶδους ἀντιτετε.

Πρὶν ἀποκριθῆ εἰς τοῦτο δὲν δύναται νῆ μὴ ἀποκρίσθαι ὅτι ἡ διπλαξ εὐρεται καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ Τ, 225. Ἐν τῇ πλαστῇ ἱστορίᾳ, ἢ ἐν Ὀδυσσεύς διηγέται τῇ Πηνελόπῃ λέγει ὅτι χλαῖναρ παρρηξ ὅλην ἔχε δὸς Ὀδυσσεύς, διπλαξ.

Καὶ ὀλίγον κατωτέρω

«οἱ ἐγὼ... διπλακὰ δόμα καλὴν παρρηξ, καὶ περιμένοντα μύθων».

Ἐνταῦθα πιθανόν ἡ διπλαξ νῆ σημαίνει

МЕЧНИКОВА

χ.λαῖνα, ἄλλᾳ, καθ' ἑμᾶς, ἐκ τοῦ ὀφάσματος, ἐπὶ ἐκλείτο δι.λαῖ. Ἡ ἀνωτέρω πορρωτέρη, οὐδὲ καὶ δι.πλ. χ.λαῖνα τοῦ ὀδυσαίου κἀλλιστα ἀποδεικνύει ὅτι αὕτη ἦν οὐλὴ ἐκπύρωσιν καὶ διὰ τοῦτο δι.πλ. καλεῖται ἀντιθέτως τῇ ἀπ.λαῖ, ὅτις ἦν οὐλὴ ἐξ ἐνὸς μόνου μέρους, ὡς τῶντι καὶ νῦν ἐστὶ ὑπάρχουσι καὶ αἱ φ.λοκάται καὶ ἀπ.λαῖ καὶ δι.π.λαῖ, ἥτοι ἐξ ἐνὸς μέρους ἡ καὶ ἐκ τῶν δύο μερῶν οὐλαὶ ἡ βοστρυχωταί, οἷα αἱ τῶν χωρικῶν τῆς Ἑλλάδος ἡ αἱ τῶν Καυκασίων λαῶν. Ἀλλὰ τίνι τρόπῳ ἐπὶ οὐλοῦ ὀφάσματος δυνατὸν νὰ ἐμφανίζονται ποικίλα ὀνόμα καὶ πολυπλάκᾳ ἀέθλα; Τοῦτο καίτοι μὴ ἦν τεχνικῶς ἀδύνατον ἰδύνατο νὰ σημερινὴν ὅτι ἡ ἀπ.λαῖ τήν τεχνικὴν τέχνην κατὰ τὴν ὁμηρικὴν ἐποχὴν ἦν ἀσώτως προωθημένη, ὥστε κατ' ὅρθον καὶ ποικίλῃ κατὰ εἰς τοιοῦτου εἶδους ἰστούς. Οὐδὲν ἄλλο ἐκ τῶν ἐμῶν νὰ παραδειχθῶμεν καὶ ἐν ἑνὶ ὀνόματι ὅτι ἡ πορρωτέρη δι.π.λαῖ ἦν διμερὲς ὕψωμα ἐξ οὗ ἐκπύσσον διὰφορα ποικίλματα, καὶ ταῦτα δύο ἡμῶν ταῦτα ὑποθέσεις στεινόμεν ἐπὶ τῶν ἑσῶν. 1) ὅτι δι.π.λαῖ ἐν Οἰνῇ καὶ ἀλλὰ ἐν ἐν ἑνὶ ὀνόματι λέγεται μάλιστα ἐν ἀπ.λαῖ οὐλοῦ ἐκπύρωσιν καὶ πολλὰς πεποικιλμένον διὰφορὰς χροῦμασι. Ἐκ δὲ τοῦ Ὀμήρου γνωσκόμεν ὅτι ἡ χ.λαῖ ἐχρηστέμε καὶ ὡς σκίπασμα νυκτερινόν, ἥτοι ὡς σκίπασμα διὰ τοῦ κοιμηθέντος. Π. Ο, 846 Ὀδυσ. Γ, 349, 351 Δ, 299 Α, 189 καὶ Ἀλλὰ τοῦ. Εἰ λοιπὸν ἡ δι.π.λαῖ ἦν ἡ ἄλλως χ.λαῖνα καὶ Ὀμήρῳ λεγόμενη, ἡ ὕψωμα ἐξ οὗ ἐγένοντο ἀπ.λαῖ, ἰννοῦται ὅτι αὐτὸ τοῦτο τὸ ὕψωμα ὡς τοιοῦτον καὶ ἡ χ.λαῖνα ἰδύνατο νὰ χρησιμεύσῃ καὶ εἰς νυκτερινὸν σκίπασμα, ἐπομένως ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ δι.π.λαῖ ἐστὶν αὐτὸ τὸ σημερινὸν δι.π.λαῖ τῶν ἐν Εὐζέινῳ Ἑλλήνων. 2) κατόπιν τὰ διὰφορα εἶδη τοῦ δι.π.λαῖος, πιθανὸν μάλιστα ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον ὀφάσματος, ἐχρηστέμεν καὶ διὰ πᾶν ἄλλο εἶδος ἱματισμοῦ διὰ σήμερον εἰδικῶς δι.π.λαῖ ἐν Κεραικῇ λέγεται τὸ διμερὲς ὕψωμα, ἐξ οὗ οἱ χωρικοὶ ποιοῦσι τὰ ἐαυτῶν ὀφάσματα.

Συγκαταλέγουσιν τὰ ἀνωτέρω δυσχερῆς ἐμῶν ὅτι ἡ δι.π.λαῖ ἐκ τῶν προεκτεθέντων ὁμηρικῶν χωρίων σημαίνει κυρίως εἶδος ὀφάσματος καὶ οὐχὶ εἶδος ἱματισμοῦ, εἰ δὲ ἐστὶ σύνθετος ἐκ τοῦ δι.π. καὶ π.λαῖ, κατὰ τὴν Κοῦρτιον, ἡ ἐκ τοῦ δι.π. καὶ π.λαῖ κατ' ἄλλους, καθ' ἑμᾶς δὲ τύπος ἰσοδύναμος τῷ λατινικῷ duplex ἔνικα τῆς ἐπιθετικῆς αὐτοῦ σημασίας, περὶ τοῦτο κρινέμεν οἱ γλωσσολόγοι.

Καὶ ἡ λέξις ΧΟΑΝΟΣ ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς

τοὺς εὐρωπαίους ἑρμηνευτὰς τοῦ Ὀμήρου νὰ εἰπωσιν ἄλλ' ἂντ' ἄλλων. Ὁ μὲν Δοιδεργίους νομίζει ὅτι ὁ χόανος ἐστὶν ὁ σωλὴν τῆς φήσας, τοῦ φουετοῦ, ἄλλος δὲ εἰς ὅτι ἐστὶν εἶδος χωνευτηρίου, πηλίνου πυροπλάκτου, ἀντιχόαντος δηλαδὴ εἰς τὸ πῦρ, ὁ δὲ ἄλλος ἐκδότης, οὗ ἐμνήσθημεν ἐν τῷ ἀνατολίῳ, σημαίνει τὰ ἐξῆς: α' Ἐν χόανσις, dans les creusets. La traduction in fornacibus n'est point inexacte, puisque les creusets sont dans le foyer de la forge; mais elle manque de précision χόανος ou χόανος vient de χέω, fondre, et désigne ce qui contenait le métal destiné à être fondu. Les lexicographes donnent, au nominatif singulier χόανος, masculin. Mais on ignore, en réalité, si le mot χόανσις est masculin, féminin ou neutre. Eustache: Πρὸς τὸν οὐλοῦ τὸ γένος τοῦ χόανου ἀπ.λαῖ ἐστὶν αἰνῶς. Τέλος ὁ Πανταζίδης λέγει: χόανος=χόανος, χόανη, χωνευτήριον, βόθρος, ἡ κλίμας, ἐνθα χωνεύονται τὰ μέταλλα.

Ἐκ τῶν πολλῶν τούτων ἑρμηνειῶν διατρίβοντες νὰ παραδειχθῶμεν μίαν τινὰ ἀσυνέτη. Τὸ χόανον εἴρηται ἀπ.λαῖ μόνον ἐν Ἑλλάδι Σ, 470 κατὰ τὴν ἐξῆς περίστασιν.

Ὅτε ὁ πιστὸς ἑταῖρος τοῦ Ἀχιλλέως Πάτροκλος ἰδὼν ὑπὸ τῶν Τρώων καὶ ἀπώλειε τὰ τοῦ φίλου αὐτοῦ ὄπλα, ἀνέδυ, ἡ μήτηρ τοῦ Ἀχιλλέως Θέτις πορεύσασα εἰς τὸ δῶμα τοῦ Πριάστου παρεκάλεισεν αὐτὸν νὰ κατασκευάσῃ νέα ὄπλα διὰ τὸν υἱὸν αὐτῆς. Ὁ δὲ ἄριστος εἶπεν αὐτῇ θεοστέην ἔξ ἐπὶ φύσας:

Ἐγὼ δ' εἰς πῦρ ἔπειρα, κλειυσι τὰ ἐργάσασθαι. Φύσας δ' ἐν χόανσις ἐκίκοι πάσαι ἐρῶσαν παντοῖαν ἀσπληγὴν ἀσπληγὴν ἐκασταί.

Ἡ ἐννοία τῶν στίχων τούτων ἐστὶν τοσοῦτον σαφές, ὥστε ἀπορούμεν τίνι τρόπῳ ὁ ἑρμηνευτὴς τῆς Ἑλλάδος Döderlein νομίζει ὅτι ὁ χόανος ἐστὶν ὁ σωλὴν τῆς φήσας. Ὁ Ὀμήρος ἀφ' ὅτου λέγει ὅτι ὁ Πάτροκλος ἔπειρα τὰς φύσας εἰς τὸ πῦρ καὶ ἐκίκοι σπῆλαι αὐτῆς ἐν ἐργάζωνται, αἱ δὲ φύσαι αὐταὶ ἐστὶν αἱ πάσαι τὸν ἀπ.λαῖν ἰστούς ἐν χόανσις. Ἡ δὲ φράσις τῶν ὀπλων γνωσκόμεν καὶ ὁ φησας τῶν Ἑλλήνων. Ὑπολείπεται νὰ μάθωμεν τί ἐστὶν ὁ χόανος ὡς καὶ πάλιν ἀποδειχθῇ ὅτι ὁ γερμανικὸς ἑρμηνευτὴς τοῦ Ὀμήρου περίσσειαν οὐχὶ ἀπ.λαῖ παρεδόξατο.

Αἱ φύσαι, ὡς εἰδομεν, ἐστράφησαν ὑπὸ τοῦ Πριάστου εἰς τὸ πῦρ καὶ διετρίβοντο καὶ φούσων ἐν τοῖς χόανσις, ἀπ. τὸ πῦρ ἐκίκοι

ἐπ' αὐτοῦ τοῦ σημείου τῆς καμίνου, ἐφ' οὗ ἦσαν καὶ οἱ χόανος. Χόανος λοιπὸν ἦν τὸ μέρος, ἐνθα ἔκειτο τὸ πῦρ. Εἰ νῦν καὶ τὸ κατεργασμένον μέταλλον εὐρίσκειτο ἐκεῖ, ἐνθα ἔκειτο τὸ πῦρ, περὶ ταύτου οὐδεμία ὑπολείπεται ἀμφιβολία, διότι κατὰ τοὺς ὁμηρικούς χρόνους, ὡς τοιοῦτον συμβαίνει καὶ σήμερον πολλὰ καὶ, τὸ πῦρ ἐπὶ τῇ ἐκείνῃ ὑπέρκειται τοῦ μετάλλου ἐν τῇ βοθρῷ τῆς καμίνου, καὶ ἐπὶ τοῦ πυρὸς ἰδίως ἐπρεπε νὰ ἀνυψόντο. αἱ ρῦσαι, ἐπομένως ὁ χόανος ἦν ἐκεῖ, ὅπου ἦν καὶ τὸ πρὸς χόανουσιν μέταλλον καὶ τὸ αἶμα.

Τὴν ἰδίαν ἡμῶν ἀντιπροβαλλόμεν ἐπὶ τοῦ διασπέντος ἐν Οἰνῷ κατ' ἀρσενικὸν γένος χρῶνος, προελθόντος συνιπτάται ἐκ τοῦ χόανος καὶ σμηνάοντος τὸ μέρος τῆς καμίνου, ἐνθα καίτοι τὸ πῦρ, ὅπου καὶ ἄρσενον ἔχον λέγεται. 'Ο τῶν Οἰνῶν λοιπὸν ἁγῶνος ἐκτὸς τῶ ὅτι αἶρει πᾶσαν ἀμφιβολίαν περὶ τοῦ γένους τοῦ 'αἰσχροτάτου' ἀποδοκνέουσι καὶ τοῖον μέρος τῆς καμίνου ἐλέγετο χόανος. 'Ἔστε ἡμεῖς βέλπομεν ἐκ τοῦ ὁμηρικῷ χωρίου ὅτι τὸ πῦρ ἦν ἐκεῖ, ἐνθα ἦσαν καὶ οἱ χόανος, διότι αἱ ρῦσαι δὲν ἠδύναντο νὰ στραφῶσι συγχρόνως εἰς δύο διάφορα σημεία, δὲν διασπένοντο νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι ἐν τῇ βοθρῷ, ἐν ᾧ ἱστέον τὸ μέταλλον, ἦν καὶ τὸ πῦρ, καὶ τὸ μέρος τοῦτο, ἐνθα ἔχοντες καὶ τὸ πῦρ καὶ τὸ μέταλλον, ἐλέγετο χόανος καὶ ἐξακολουθεῖ καὶ σήμερον νὰ ὀνομάζεται χρῶνος.

Ἐκ τῶν ὀλίγων καὶ συντόμων τούτων ἔρευνῶν περὶ τῶν σωζομένων ὁμηρικῶν μνημείων ἐν ταῖς δηλώσεσι διαλέκτοις τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ γίνονται κατάδηλον ὅτι οὐ μόνον ἡ ὁμηρικὴ γλῶσσα ζῇ ἐν τῇ γλώσσῃ τῶν ἀπανταχῶς ἑλλήνων, ἀλλ' ἐκεῖ καὶ ὅπως κἄλλιον εἰσδύση ὁ σημερινὸς ἑρμηνευτὴς τοῦ 'Ομήρου εἰς τὸ πνεῦμα τῶν ἀθανάτων αὐτοῦ ἐπὶ ἀνάγκῃ νὰ μὴ παραβλέπῃ τὰ περισσθέντα ὁμηρικὰ λειψάνα ἐν τῇ γλώσσῃ τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, ὅτι, ἂν καὶ εἰς τὸ ἔξῃς πρέπει νὰ ἀναμεικτῶνται καὶ ἰσολοκρεαίαι τῶν ἀρχαίων σχολιαστῶν, μετὰ παρελθόντων ἱκανοτατητηρίδων, ὅτε νομίζω οὐδ' ἔγνων ἐκ τῶν ζώντων σήμερον ἀρχαίων γλωσσικῶν μνημείων ὑπολειφθήσεται, ἡ ὁμηρικὴ γλῶσσα ἀπολείπει τὸν μῦτον, δι' οὗ καὶ μόνον ἠδυνάμεθα νὰ διαλύσωμεν τὴν περικαλύπτουσαν πολλὰς λέξεις ἀρχὴν καὶ διδῶμεν τὴν πρῶτην καὶ ἀληθῆ σημασίαν αὐτῶν.

Τὸ ἔργον λοιπὸν τῆς παραβολῆς τῶν ὁμηρικῶν λέξεων πρὸς τὰς σήμερον κατὰ τύπους σωζόμενας ἐστὶ κατεπεύγουσα ἀνάγκη διὰ τὴν ἑλληνικὴν φιλολογίαν δι' ἐν ὑπείδειχα κίνδυνον,

καὶ καθῆκον ἑθνικόν, καὶ εἰ μὴ ἔτι οὐδὲν διατρέχοντες κίνδυνον, διότι ὁ σωζόμενος ὁμηρικὸς πλοῦτος ἐν ταῖς δηλώσεσιν ἡμῶν διαλέκτοις κἄλλιον παντὸς ἄλλου, ἀρσενικότερον πάσης ἑθνολογικῆς ἑρένης, ἀποδοκνέουσι τὴν ταυτοτητα ἡμῶν μετ' ἐκείνων, ὡς λαοὺς τὴν γλῶσσαν καὶ ὡς καυχόμεθα ὅτι ἴσμεν ἀπότηγοι. Οὐ μὴν ἀλλ' ἐκ τῶν ἀπὸ Κωραῆ μέχρι σήμερον γραφέντων περὶ τῶν ζώντων μνημείων τῆς ἑλληνικῆς γλώσσας, ἐκ τῆς συλλέξεως ὅλης ἐνταῦθα καὶ ἐν Ἀθήναις ἐπρεπε νὰ ἐξέλθῃ πρακτικὴ τις ὥρεσις διὰ τὴν διδασκαλίαν τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς, καὶ ταύτης κἄλλιον δὲν ἠδυνάμεθα ἄλλως νὰ ἐπιτύχωμεν ἢ ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ τῶν τε ποιητῶν καὶ πεποιημένων μεταχειρζόμενοι ὡς πιστὸν συμβόλουν τὴν γλῶσσαν τοῦ λαοῦ τῶν πασῶν καὶ τῶν ὀρίων, τοῦ γνησίου τούτου κληρονόμου τῶν ἑθνικῶν ἡμῶν παραδόσεων περὶ γλώσσας καὶ ἱστορίας.

Ἐάν τωρὸντι ἡμεῖς εὐαικρινῶς πιστεύομεν ὅτι ἡ σύγχρονος ἡμῶν γλῶσσα οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν ἢ μία τῶν πολλῶν περιούσιων, ἃς δίδουσι, τίς πῶς ἐστὶ δυνατόν ὁ ἑρμηνεύων εἰς ἑλληνὸν αἶδας τὴν 'Πιάδα νὰ μὴ ἀναγκασθῇ εἰς ἐκαστὴν λέξιν, ἥτις σωζεται πού παρὰ τῷ ἑλληνικῷ λαῷ, καὶ νὰ μὴ λέγῃ εἰς τοὺς μαθητάς αὐτοῦ ὅτι, ἐπειδὴ ἡ πρώτη λέξις, λόγου χάριν, τῆς 'Πιάδος σωζεται ἐν Καλῷ μῶν κατ' ἀρσενικὸν γένος, ἁμῆριον καὶ ἀλλαχῶς ἐκ τῆς αὐτῆς ῥίξης κατ' ἄλλαν ἑμὸς τύπον, θεωρεῖ περὶ τῶν νὰ ἀντικαταστήσῃ αὐτὴν διὰ τῶν λέξεων πότος, χόλος, σπῆρ, θυμός, διότι οὐδὲν τούτων ἀνταποδίδουσι ἀκριβῶς τὴν σημασίαν τῆς 'αἰμῆριον' ἐπειδὴ μεταξὺ τῆς 'αἰμῆριον' καὶ τοῦ πότος ἡ τοῦ χόλου, ἡ τῆς ὀργῆς ἡ τοῦ θυμοῦ, καίτοι κατὰ τὸ φαινόμενον συνωνύμων, ὑπάρχει τοσαύτη διαφορὰ ὅση μεταξὺ τοῦ κινεοῦ καὶ πρᾶσιου χρωματός. Γνωστὸν δὲ ἐκ τῆς συνωνυμολογίας ὅτι λέξεις ἐκ διαφόρων ῥιζῶν παραγόμεναι οὐκ ἐστὶ δυνατόν νὰ ὦσιν ἀκριβῶς συνώνυμοι.

Ἠδυνάμεν, κύριοι, νὰ μακρογραφῶμεν εἰ ἀπαραίτητον πάσας τὰς ὥρεσις, ἃς δυνατόν νὰ ἀρσυνθῶμεν ἐκ τῆς συγκριτικῆς διδασκαλίας τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς πρὸς τὰς συγχρόνους διαλέκτους τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, ἀλλ' ἐξ ὅσων ἤδη εἰδημοσίευσαν περὶ τούτου ἐν ἰδιαιτέρῳ βιβλίῳ καὶ ἐξ ὅσων σήμερον εὐρεσθησύντη νὰ ἀκούσῃτε παρ' ἐμοῦ εὐκόλως κατανοεῖτε ὅτι τοῖς περὶ διδασκαλίας τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς γλώσσας ζήτημα ἄλλως ἔχει παρ' ἡμῶν ἢ ὅπως παρὰ τοῖς ξένοις ἔθνεσιν.

МЕЧНИКОВА

Ἡμεῖς δὲν δυνάμεθα νὰ ἀρκεσθῶμεν εἰς ὅσα περὶ ὁμηρικῆς γλώσσης ὑπομνήματα κατέλιπον ἡμεῖς οἱ παρεργονότες Ἕλληνες, καὶ εἰς ὅσα νῦν τῦχον οἱ σύγχρονοι γλωσσολόγοι ν' ἀνακαλύψωσιν ἐν τῇ συγκρίσει τῶν ἰνδοευρωπαϊκῶν γλωσσῶν, ἡμεῖς ἔχομεν ἀνάγκην καὶ τῆς μαρτυρίας τῶν λαλουμένων σήμερον ἑλληνικῶν διαλέκτων, τῶν πολυτῶν τούτων συντηρημάτων τοῦ ἀρχαίου ἑλληνισμοῦ, πρὸς πίστωσιν τῆς ἀληθείας, ὅπως δυνθῶμεν ἀσφαλῶς νὰ ἐξε- νείκωμεν κρίσιν περὶ τῶν ἀκριβοθυμμένων ἐρμηνειῶν. Ἐξ ἕνεα ἔβη πάντῃ διάφορον ἐπι- διώκοντα σκοπὸν ἐν τῇ ἐκμαθήσει τῆς ἑλληνι- κῆς γλώσσης καὶ οὐδαμῶς συνδεδεμένοι μετ' αὐτῆς φιλετικῶς ἢ διαλεκτικῶς δὲν ἔχουσι

σπουδαίους λόγους νὰ συμπαραβάσωσιν ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης ἀπάσας τὰς φράσεις αὐτῆς. Ὅπως δὴ ποτε ὅμως οἱ εὐ- ρωπαῖοι ἑλληνιστῶν ὅταν ἴδωσι καὶ πισθῶσιν ὅτι ἡ λύσις πολλῶν περὶ τῆς ὁμηρικῆς γλώσ- σης ἀποριῶν ἀσφαλτέστερον ἐπιτυγχάνεται διὰ τῶν σωζομένων ὁμηρικῶν μνημείων ἐν ταῖς δι- αλέκτοις διαλέκτοις τῆς συγχρόνου ἑλληνικῆς, ἀναγκασθῶσονται νὰ ἐγκρίψωσι καὶ εἰς τὴν μελέ- την τῆς καθ' ἡμᾶς γλώσσης, καὶ νὰ μὴ ὑπαγο- ρεύωσιν ἡμῶν καὶ τῇ ἐκυτὼν νολοῖσι ἐρμηνείας περὶ ὁμηρικῶν λῆξεων ἀνευ τῆς ἐπιμωρώσεως τῶν σημερινῶν ἑλληνικῶν διαλέκτων.

Κ. ΚΟΝΤΟΠΟΥΛΟΣ.

ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΙΑ

ΩΣ ΣΥΜΜΑΧΟΙ.

(Ἀναγνώσθη ἐν τῇ ΧΙΨ' Συνεδριάσει).

Ὁ μεταξὺ ἐπιστήμης καὶ θρησκείας ἀντα- γωνισμός θεωρεῖται ἤδη τεταρτημέμον ἕνεκα τῆς νεωτέρας φιλοσοφίας. Κήρυκες τοῦ Εὐαγγελίου καὶ ρουσιόφιροι ἐπίσης ἐξιστόρησαν ἐν πνεύματι πικρίας τὰς μάχας αἱ διεξήχθησαν, τὰς ἀδικίας, αἱς ὑπέβησαν καὶ τὰς πρὸς ἀλλήλους σπουδαίας ἀντεπαλήθους. Οἱ μαχημώτεροι πρεῖδοναν θρα- σείας εἰς τὴν συμπολὴν καὶ δι' οὗτόμου γρα- ρίδος ἡ γλώσσης ἐπὶνεγκον πλείονα ἐρεθισμὸν καὶ νέας αἰτίας παραπόνων. Εἰρηνόφιροι τινες ἄλλοι ἀπειρεῖσθον διὰ διαφορῶν συνδιαλλα- κτικῶν μέσων ἵνα πείσωσι τοὺς μαχητὰς ὅπως καταβῶσιν εἰς ὅπλα των. Ἱστοριοῖται ἐξη- γουήσαν καὶ ἐπανεύον λογομονήντα ἐπιστάδια τοῦ ἀγώνος, οἱ δὲ φιλοσοφικώτερον σκεπτόμε- νοι συνετίεσθον τὰ μύχια αὐτοῦ ἑλκτρία. Οὕτως ἡ ἄλλως πάντες συνετίεσαν εἰς τὸ νὰ ἐρελκίσωσι τὴν προσοχὴν τοῦ κόσμου πρὸς τὴν ἐγγλεχὴν στάσιν τῶν διαφερομένων.

Οὐδέ τις δυνάται νὰ ἀρνηθῇ ὅτι πολλὰκις συνε- κρούσθον πρὸς ἀλλήλους ἡ θρησκεία καὶ ἡ ἐπι- στήμη.

Ἀλλ' ἄρχε ἐνὶ ἀλήθειᾳ ὅτι ὅλη ἡ σειρά τῶν μεταξὺ των σχέσεων περιορίζεται εἰς αὐτὰ καὶ

μόνον; δὲν ὑπάρχει καὶ ἄλλη φάσις ταύτης τῆς υποθέσεως; νομίζομεν ὅτι ὑπάρχει.

Πολλὰ ἐπίσης ἡδύναντο νὰ λεχθῶσι, μοι φαίνεται, καὶ περὶ τῶν μεταξὺ ἐπιστήμης καὶ θρησκείας ἀμοιβαίων υποχρεώσεων καθὼς περὶ τῶν ἐχθροπραξιῶν των. Ἐπειδὴ ὅμως περὶ τῶν τελευτήτων μόνον τοιαῦτα ἠκολούθησαν ἀξίξει τὸν λόγον, τοὺς νὰ ἐξετάσωμεν ὀλίγον καὶ περὶ τῶν πρώτων. Ἐν πρώτοις λοιπὸν πρέπει ὁμολογήσωμεν ὅτι ἡ θρησκεία ὀφείλει σπου- δαίως ὑπηρετῆσαι εἰς τὴν ἐπιστήμην. Ἡ ἐπιστή- μη οὐ μόνον δὲν μετῴρε τὸ πρόσωπον ἀπλῶς εἰκονοκλάστου πρὸς τὴν ἀντιθέσιν, ἀλλὰ μάλ- λον ἀληθεύει ὅτι συνετίεσαν εἰς τὴν πρόσοδον τῆς θρησκείας. Διὰ τῶν νεωτέρων ἀκτινῶν τῆς ἐπιστήμης ἡ ἀφρονος ὕλη, ἡ ἀκρασταλμα- μένος στοχασμός τοῦ δημιουργοῦ, ἡ ἀνὴρ εἰς εὐνοήτους φωνὰς καὶ ἡμετέρους λόγους αὐτοῦ. Ὁ ἄλλος καὶ ἡ κ. φέλι, ἡ μαχητικὴ καὶ ἐκ- κρεταλλὸν ἀπεικτεσαν γλώσσαν καὶ ἑκαστὸν διηγήθη πράγματα, καὶ ἀπεκάλυψε κατορθώ- ματα, ἅτινα, ἐν προοίμῳ τις πρὸ χυλίων ἐτῶν, θε ἐνομίζοντο Ἀραβικαὶ μῦθοι. Οἱ θρησκῶοι δὲ οὗτοι τῆς ἐπιστήμης δὲν ἀντανακλῶσιν ἀπλῶς

ματαίαν τινά δοξάν εἰς ἐαυτήν, ἀλλὰ συνετέλεσαν πρὸς τοὺς εἰς τὴν εὐμερίαν τοῦ ἀνθρώπου καὶ εἰς δοξάν τοῦ Θεοῦ.

Ποῖον ἄλλο ἐπιγένημα περὶ ὑπάρξεως Θεοῦ ἔσχε πλείονα ἰσχύϊν ἢ τὸ ἐπιγένημα τὸ ἀπορίθουν ἐκ τῆς περροντισμένης κατασκευῆς τοῦ κόσμου; Ἐκ τῆς θαυμαστῆς ἀρμονίας καὶ προσεγγιστικῆς τῶν ὄντων ὁ φυσικὸς θεολόγος πορίσκει τὰς πειστικωτέρας ἀποδείξεις περὶ τῆς ὑπάρξεως Ὑπεράκτου Νοῦς πρὸ τῆς κτίσεως τοῦ Σμάρτους. Ποῦθεν ἀποκτάται ἡ μάθησις τῆς ἐντέλεξης διακοσμήσεως τῶν φυσικῶν ἀντικειμένων; Ὁ μολονομήνως ἐκ τῆς ἐπιστημονικῆς μελέτης τῆς φύσεως ἀφύρμητα τὴν ὑπερβάλλουσαν ἰσχύϊν τὴν πρὸς τὸ ἐπιγένημα. Κοινὴ παρατήρησις ἀνεγκλιτικῶς ὑψηλότερον ἀρχαῖον ἐκ τοῦ οὐτοῦτο ἐπιγένημα καὶ προσήκοντι οὐκ ὀλίγας διασαφηνᾶς εἰς μαρτυρίαν. Πρὸ τρισχιλίων ἐτῶν ὁ Ὑψίστος, πρέπειεν πρὸς μεγαλοπράγμονας καὶ πρὸς ἐξελίξεις ἐκείνας ἐρωτήσεις, «ὅς γυνέσκας τὸ οὐδ' οὐκ ἀναβεί; ἢ ὁ πλάσιος τὴν ὀφθαλμὸν οὐκ κατανοεῖ; ὁ παιδείαν ἔδωκε οὐκ ἐλέγξει; ὁ διδάσκειν ἀνθρώπων γινώσκων;» Ἐν αὐταῖς ἀκριβὲς ἐξελίξεις τὸ περὶ δημιουργικῆς προμελέτης ἐπιγένημα, ὁλοκληρῶν. Ἀλλ' εἰς τὰς νεωτέρας φυσικὰς ἐρευνας, ἰδίως ἐν τῇ ἀνατομικῇ, γημικῇ, φυσιολογικῇ κ.λ.π. ὀφείλονται αἱ διαπαραβίαι ἐκείναι ἀποκαλύψεις περιέργων ἰσοσταθμησῶν καὶ ἀλληλογουσίαν, αἵτινες ἐν τοῖς συγγράμμασι τοῦ Πάβλου ἢ τοῦ Καρόλου Βίλλ ἐνίσχυσαν καὶ ἐμεγαλύναν τοσοῦτον τὸ περὶ Θεοῦ Προνοίας ἐπιγένημα.

Παραβάλλοντες τὰς τοῦ Δαβὶδ καὶ ἀποστόλου Παύλου περὶ τῆς τοῦ Θεοῦ ἐνότητος καὶ Προνοίας γνωστὰς ἀποδείξεις μὲ τὰς ἀποκαλυπτομένας ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ Κούκ ἐν τῇ χημικῇ τοῦ Οὐγγεν ἐν τῇ Γεωλογικῇ ἢ τοῦ Ἀγκασίξ ἐν τῇ φυσικῇ ἱστορίᾳ καταλαμβάνομεν πόσον ὑπέρτεροι αἱ καταπληκτικαὶ εἰσιν αἱ τελευταῖαι!

Δεύτερον, ἡ ἐπιστήμη ὁμολογουμένως ἰσοθῆται τὴν θρησκείαν ὅπως διακαθάρη τὰς πεποιθήσεις τῆς καὶ διερρυθμίσει τὴν λατρείαν τῆς. Ὁ διασημὸς κορυφὸς δένδρου ἐπὶ τοῦ ὁποίου ὁ ἀνθρώπος ἐν τῇ ἀγρίᾳ αὐτοῦ καταστὰσι ἰσώθη διωκόμενος ὑπὸ θηρίου, ἢ ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ καταπεσούσας μελέγχρους λίθους, ὁ ὅρις ἢ ὁ κραυγῶν δαίμων, οὗτις ἢ παραξένος μορφή καὶ ἰσχύς μαχημένου τὸν πρωτογενῆ ἀνθρώπον, ταῦτα ἔσχατὰ ἀντικείμενα σεβασμοῦ καὶ λατρείας παρὰ τοῖς ἀνθρώποις ἐν τῇ ἀπολικῇ αὐτῶν ἀρχαϊότητι καὶ ἐπὶ πολλοὺς αἰῶνας ἡ θρησκεία

ἔμενεν ὡς παρὰ τοῖς Αἰγυπτίοις καὶ Ἀσσυρίοις εἰς ταύτην τὴν χαμηλὴν κατὰστασιν. Ἀλλὰ καθόσον αἱ γνώσεις ἤξανον οἱ ἄνθρωποι διεῖδον τὸ μάταιον καὶ τὴν οὐτιδανότητα ταυτῶν ἀντικειμένων πρὸς λατρείαν ὑπὸ λογικῶν ὄντων. Ὅθεν ἡ πίστις ἀνέβησεν τοὺς βραχίονας εἰς τὰ ὑπέρτερα ἀντικείμενα, τὸν ἀόρατον μὲν ἀλλ' ἀκατάσχετον ἀνεμὸν, τὸ ἐκτεταμένον τοῦ οὐρανοῦ στερέωμα, τὸ αἰθέριον πῦρ, τὸν ἥλιον θερμαίνοντα καὶ φωτίζοντα τὴν γῆν ὁλοκληρῶν. Ταῦτα λοιπὸν ὡς πανίσχυρα ὄντα ἐγένοντο σεβαστὰ διὰ δημοτελῶν ἱεροπραξιῶν καὶ θυσιῶν. Ἀλλ' ὅταν πάλιν ὁ ἀνθρώπος κατενόησε ὅτι καὶ ταῦτα ὑπεύθυνον εἰς σταθεροὺς νόμους, καὶ κινούνται ἐντὸς ὁρίσμένων τροχιῶν, καὶ μελετῶν ἐαυτὸν, ἐν τῇ συναισθήσει νοῦς καὶ τῆς διέπεισης βουλήσεως ἀνεγνώρισε ἐν ἐαυτῷ κρείττον τι τοῦ ἀνέμου καὶ τοῦ πυρὸς, τότε ἡ πίστις ἀνέφερε τὸν σεβασμὸν αὐτῆς πρὸς ἀποθεωθεῖσαν ἀνθρωπότητα, πρὸς θέσαν ἀνθρωπίνων θεοτήτων, οἷος ὁ Ζεὺς ὡς θεὸς τοῦ οὐρανοῦ, ἢ Ἡρᾶ ὡς βασίλισσα αὐτοῦ, ὁ Ἑρμῆς ἀγγελοφόρος τῶν θεῶν, ὁ Ἐρως ἐμπνέων συμπαιδείας καὶ οὕτω καθέξας. Ἀλλὰ καθόσον πάλιν κατενόητο ἡ ἐνότης ὅλης τῆς φύσεως, ἀνυψούτω βαθμῶν ὁ ἀνθρώπος μέχρι τῆς ιδέας ἐνὸς μόνου Ὑψίστου Θεοῦ τοῦ Ἰερωδοῦ, τοῦ Αἰωνίου, τοῦ Βαθέως, καὶ κατεβίβασεν πάλιν τὰς λατρεῖας θέητας εἰς τὴν θέσαν τῶν πνευμάτων, δαιμόνων ἢ διαβόλων.

Ἡ θρησκεία ὅμως δὲν εἶχεν ἐλευθερωθῆ εἰς ἐπὶ ἀπὸ τῆς δεισιδαιμονίας. Ἐπὶ πολλὸν χρόνον ἀκόμα ἐπόμενον εἰς τὴν διὰ πυρὸν θυσίαν, εἰς θύλακας κακώσεως, εἰς ἡμαρτίας ἀγνῶν καὶ πονηρῶν πνευμάτων, εἰς ἴδμεν περὶ Θεοῦ ζηλοτύπου, ἐκδικητικοῦ, εὐδικητικοῦ, μετανοοῦντος ἐνός δι' ὅτι ἀπαξ ἐποίησε καὶ μεσιτεύοντος ὅπως ἐπιδιορθώσῃ τὸ ἴδιον τοῦ ποίμνα.

Μὲ τὴν βαθμιαίαν αὐξήσιν τῶν γνώσεων ἐξήλπιον μίαν μετὰ τὴν ἄλλην καὶ αἱ πρόσθετοι αὐταὶ χειροπέδες τῆς θρησκείας, ὥστε κατανοήσασα αὐτὴ τὴν αἰδίον καὶ παγκόσμιον ἐνέργειαν τοῦ ἀπείρου καὶ τελείου ὄντος λατρεῖν αὐτὸ ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ.

Καὶ μὲν ἐν τῇ προσπαθείᾳ τῆς ὅπως διαφύγῃ τὴν ἀνθρωπότητα ἡ ἐπιστήμη κατέλυσε πολλὰ, ὅτινα ἦσαν προσφιλῆ εἰς αὐτήν, ἐξερριζώσαν ἀπερχομένης ιδέας καὶ ἐκρήμνισεν παραδεδομένα συστήματα φυσικὰ τε καὶ πνευματικὰ, αἱ δὲ περὶ κόσμου ιδεαὶ ἥδυν ἡλωθῆσαν ῥιζήδων. Ὁ Χριστιανισμὸς καὶ ἔτι ὅλον

τὸν μεσάκινα ἐπίστευον ὅτι ἡ γῆ ἦτο ἐπίπεδον παραλλήλογραμμον, ὅτι ἀπὸ τῆς ἰσωτερίας αὐτοῦ περιμέτρου ὕψοντο ὀφρανεμένη τείχη βαστάζοντα τὴν ἀψίδα τοῦ οὐρανοῦ, συνιστάμενη ἐκ σπειρῶν διαφανοῦς κρυστάλλου, ὅτι ἐν αὐτῇ ἦσαν προσκλιμένοι οἱ ἀπλανεῖς ἀστέρες, καὶ ἄνωθεν αὐτὸν εἰσόντο ἐνθεν καὶ καίθην ὑπὸ τῶν ἀστέρων ἡ Σελήνη καὶ ὁ Ἥλιος. Ὑπερέκειν τούτου τοῦ στερεώματος ἦτον ἡ οὐράνιος δεξιμένη ἡ ἀποχωρίζουσα τὰ ἄνω ὕδατα ἀπὸ τῶν ἐνερθεν τοῦ στερεώματος ὕδατων, ἀπὸ δὲ τῶν ὑπερῶν αὐτῆς ἀνιγομένην ἐνίστοι ὑπὸ φυλάκων ἀγγέλων, κατέρρειν ἡ βροχὴ πρὸς ἀδυσιν τῆς γῆς. Ὑπερέκειν τῆς δεξιμένης ἦτο ὁ ἀπώτατος οὐρανός, ἐπὶ δὲ τῆς ἀνωτάτης ἐνέργειας ἐκλήθητο ἐνθρονισμένος ἐν δόξῃ ὁ Ἰεῦς, ὃς περικυκλούμενος ὑπὸ ἀγγέλων καὶ ἀρίων.

Ἰδὼν ὅλῳιαις καὶ ἐμειχλυνεὶ ἡ ἐπιστήμη τὴν σὴ ἔρον αὐτὸν τὸν μικροκόσμον! Ὁ ἀστρόνομος ἐπὶ τῇ ἀπληστικῇ του πρὸς τὸ ἀδαμάντινον αἶνον πτέρωμα καὶ ἰδοὺ διελθὼν εἰς ἡέπτον ἀέρα.

Τὰ διελόμενα τῆς αἶνας σημεῖα τὰ στολίζοντα τὴν ἐπὶ κέντρον τῆς κυανοχρόου αἰλῆδος ἐμειχλύνθησαν εἰς πύλωμας ἡλίους χιλιῶς οὐρανωστέρας τῆς ἡμετέρας σφαίρας. Ὁ περιωρισμένος τῆς ἀποκαλύψεως οὐρανός, ἔχων δεκακυχίλιων σταδίων ἔκτασιν ἐκτεταμένος, ἐξετέθη εἰς ἀχανὲς χώρον, οὕτως ὥστε ὅπως εὐθέως εἰς τὸν πλησιέστερον ἡμῶν ἀπλανῆ ἀστέρα ταχυδρομοῦσα ἀγκυμάζα ἀπαιτεῖται 700,000 αἰώνων χρονικὸν διάστημα, καὶ ἐπὶ τῇ προχωρήσει αὐτῆς εἰς τοσαύτην ἀπόστασιν θέλει εὐρεθῆ εἰς τὰ πρόθερα ἄλλων ἀποστάσεων ἀστέρων ὧν αἱ ἀκτίνες προέρχονται ἀπὸ μεμακρυσμένων ἀπειραρίθμων ἡλίων. Ἡ ἡμετέρα γῆ ἀνέκεινται θεωρουμένη ἐπιφανὲς αἰνίγματος σταθμός, δι' ἣν ὁ περιπολὸν αὐτὴν ἥλιος καὶ λοιποὶ ἀστέρες ἦσαν ἀπλοὶ στολισμοί, συνεστῆλθαι εἰς μικρὸν σφαίριδιον κοσμικῆς ὕλης, ἐξετοπισθῆ ἀπὸ τῆς παγίου καὶ κεντρικῆς θέσεως καὶ ἀρῆθαι νῦν στροβιλίζῃ ὡς εἰς ἐκ τῶν ὑποδυστέριστων θορυβῶρων, κατόπιν κεντρικοῦ σώματος, τοῦ ἡλίου, μεγαλειότερος αὐτῆς ὅσον ὁ πρὸς ἡμᾶς ὑπερτερεῖ πῖσος, οὕτως δὲ εἶναι εἰς ἐκ τῶν εἰκοσιν εκατομμυρίων τοιούτων ἐν τῇ γαλακτικῇ ἀβύσσῳ τοῦ χώρου εὐρισκομένων ἡλίων. Ἄλλ' οὐκ αὐτὸς εἶναι στάσιμος, ἀλλὰ κινεῖται μετὰ τοῦ συνοδευόντος αὐτὸν σμήνους πλανητῶν, κατὰ λόγον τετρακισχίλιων μιλίων καὶ ἐκαστὴν ἡμέραν, ἐν κύκλῳ ἔχοντι ἀπώτατον τι κέντρον.

Ἡ ἐπιστήμη ἐπολλαπλασιάσει τεραστίως τοὺς ἀριθμούς κατὰ χρόνον οὐχ ἥττον ἢ κατὰ χώρον. Ἐνῷ ἡ χρονολογία τῆς Ἰερᾶς Γραφῆς ἀπέδιδεν ἰσδομένην μόνον ἑκατονταετηρίδας εἰς τὴν ἡλικίαν τοῦ κόσμου, ἡ ἐπιστήμη καὶ ἰσχυρίσθητο χιλιετηρίδας ἑκατονταεταίαι καὶ ἐνῷ κατὰ τὴν Γένεσιν προσδιορίζονται ἐξ ἡμέρας δὲ τὴν ἐργασίαν τῆς δημιουργίας, ἡ Γεωλογία ἀπαιτεῖ τοσαύτας μυριάδας ἐποχῶν. Ἡ ἐπιστήμη ὀρυξεν ἐντὸς σπηλαίων καὶ ἀνέυρεν ἐργαλεῖα καὶ ὄπλα τοῦ ἀνθρώπου μεταξὺ τῶν ὁσῶν τῶν μαστοδόντων. Ἠμῆρηναι σὲ τέρα-γλυρικὰ τῶν Αἰγυπτίων καὶ εἰς τῆς τέχνης καὶ ἱστορίας ἐποχῶν ἀρχαιοτέρων ἑκαίνης, καθ' ἣν οἱ ὑπομνηματισταὶ τῆς Ἰερᾶς Γραφῆς γνωματεύουσιν ἐπὶ ἐπλάσθῃ ὁ Ἀδάμ. Ἀπιδείξειν ἐπὶ εὐρύτατα στρώματα γῆς καὶ τιτανολίθου, διήκοντα εἰς τινων μυλίων πᾶχος ἐνίοτε, κατασκευασθῆσαν ὑπὸ μικροσκοπικῶν ζώων. Ὅτι ἡ γῆ ἀπὸ πυρίνου πέους συνεστῆλθαι εἰς βευστὴν στροβιλίζουσαν σφαῖραν καὶ ἐπὶ τῆς βευστῆς ταύτης λάβας σχηματίσθαι φλοῖος, ὅστις μᾶζ βρατάζει τῶρα ἄνωθεν τῆς εἰσέτι πυριφλογεῖς ἰσωτερικῆς μάζης. Ὀλίγον κατ' ὀλίγον μεθύνουσα ταῦτα ἡ ἐπιστήμη, ἠναγκάσθη νῦν παρεκτείνῃ τὴν χρονολογίαν τῆς κοσμογονίας εἰς ἀρχαιότητα, ἥτις συμφορημένη πρὸς τὴν μωσαϊκὴν πλησιάζει τὴν αἰωνιότητα. Οὕτω πως δὲ παρατείνουσα ἡ ἐπιστήμη τὴν ἡλικίαν τῆς ἀνθρωπότητος καὶ τοῦ κόσμου μετέβαλε τὰς ιδέας ἡμῶν περὶ τῆς μεθόδου, καθ' ἣν τὸ σύμπαν διαθετὴν τὴν ὑπαρξίν του, δὲν δύναται εἶναι νῦν θεωρηθῆ ὡς ἐξαπίνης δημιουργηθὲν ἐκ τοῦ μηδενός, ἀλλ' ὡς περὶ ὄργανοι, σφαιρὰ συνάρτης καὶ ὁμοῖα δι' ἑκάστον ἄτομον.

Ἐξ τῆς ἀμπεπιστοσύνης νεφελοῦς ἀτμίδας, εἰς τὴν θορυμνῶδη πυκνωσὶν φλέγουσαν ὑμῆλιν τῶν ἐμβρυωδῶν ἀστέρων, εἰς τὴν πυκνότεραν μὲν ἀλλ' ἐπὶ βευστὴν καὶ ἀνακατωμένην μάζαν τοῦ ἡλίου, εἰς τὴν ἀπὸ τῆς βευστῆς πλανήτην Κρόνον καὶ εἰς τὸν ἐπὶ τῆς βευστῆς Δία καὶ εἰς τὴν φαιδρὴν θερινὴν εἶναι τοῦ ἡμετέρου πλανήτου διακρίνει ὁ φυσιοδίφης καὶ διαφύρουσ σταθμούς, οὓς διέρχεται ἐκαστὸς τὸ πλανητικὸν σύστημα. Ἀπὸ τοῦ ἐτερογενούς εἰς τὸ ὁμογενές, ἀπὸ τοῦ ἀνοργάνου εἰς τὸ ὀργανικόν, ἀπὸ τοῦ ἀβύσσου εἰς τὸ ἡμυχον ζῶον, τοιοῦτος εἶναι ὁ βῆμας τῆς κοσμικῆς ἐξελίξεως.

Κοσμικῆς ἐξελίξεως! Ναί, αὕτη εἶναι ἡ προσώπια καὶ μεγαλοπρεπέστερα ἀλλοίωσις, ἣν ἡ ἐπιστήμη ἐπὶ νῆγμον εἰς τὰς ιδέας ἡμῶν περὶ

τῆς κυβερνήσεως τοῦ παντός. Πρὸ δύο ἑκατον-
ταετηρίδων ὑπῆρχε γενικὴ πεποιθήσις ἐν τῇ
χριστιανικῇ Εὐρώπῃ, ὅτι ἡ γῆ αὕτη ἦτο πα-
ραμυλῶν κόσμος, ὑποκαμένη εἰς ὑπερφυσικὰς
μεταβολὰς, καὶ ἀεὶ ποτε ἐπιπνιδνόμενος κατα-
στροφαῖς. Αἱ δυνάμεις τοῦ σκότους διεμάχοντο
ἀπὸ τοῦ φωτός, ποία νὰ κατισχύσῃ τῆς
ἄλλης. Ὑποκίχτο δὲ καὶ πλησίον τῆς ἐπιφαι-
νείας αὐτῆς, ἥσαν πυρροφλεγῆς ἀβύσσος, καὶ αἱ
σκιαὶ τοῦ θανάτου καὶ τῆς κολάσεως. Ὅτι διὰ σπηλαίων
καὶ μυστηρίων ἀτραπῶν πανοῦροι δαίμονες
καὶ κενετριεῖς πνεύματα ἀνῆρχοντο καὶ κα-
τήρχοντο πρὸς τὸν ἄνθρωπον ἢ ὅλεος τῶν
ζώντων ἐπὶ τῆς ἐπιφάνειας. Τὰ νεκροταφεῖα
ἥσαν κρησφύγετα τῶν φριχτοτάτων.

Ἡ ἐμφάνις κομῆτο ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων δυστυχίας
εἰς τὴν ἔλθιν, καὶ ὁ οὐρανόσδεπτος πρὸς ἀνθρώπου
τῆς ἰσχύος ἡμέρας τῆς κρίσεως. Μετὰ τὴν ἡμέραν
μετὰ τοῦ σατανᾶ οἱ μέγροι εἶχον δύναμιν νὰ
καταστρέψωσι τὴν συγκομιδὴν τῶν ἀνθρώπων, ἢ
καὶ νὰ καταβύλωσιν οἰκονομῶντες τὸν κόσμον
καὶ τὸν ἄνθρωπον. Τὰ συνήθη φαινόμενα ἐ-
θεωροῦντο ὡς φυσικὰ ἀποτελέσματα δημοφιλῶ-
ν καὶ ἀποκαταστάσεων. Ἄλλῃ δὲ, τὴν δόξα τοῦ
ἐκτός τῆς συνήθους τάξεως ἐνομίζετο ὅτι γίνε-
ται δι' ἰδιαιτέρας μεσολαβήσεως ἀγίου τινός
ἢ μέγρου, ἑωσφόρου ἢ ἀγγέλου, τοῦ σατανᾶ ἢ
τοῦ Θεοῦ.

Ἡ ἐπιστήμη ἀπεσκορξίσε πάντα ταῦτα
ἀπὸ τῶν πεποιθήσεων τῶν πεπειδευμένων.
Ἀντὶ τοῦ ἐκφυλισμοῦ τῆς ἀνθρωπότητος καὶ
ἐπικειμένου ὀλέθρου τοῦ κόσμου ἡ ἐπιστήμη
ἔδωκε τὴν ὁδὸν πρὸς τὴν βαθμικαὴν βελτίωσιν
τοῦ ἀνθρωπίνου γένους· ἀντὶ κατοικίας ἐν σπη-
λαίοις καὶ ἀντὶ ἐνδύματων δερματίνων ἐχρη-
γήσας τὴν εὐμάρειαν καὶ διαφύλαξιν τοῦ παρόντος
πολιτισμοῦ ἡμῶν.

Ἐπιστήμονες περιηγήθησαν ἀπ᾽ ὅσας τὰς
χωράς τῆς ὀρηκτοῦ καὶ ἡρένησαν ὅλον τὸ στε-
ρεῶμα τοῦ οὐρανοῦ, κατοπεύοντες πᾶσαν γω-
νίαν ἀνθρώπων· τίνας καὶ πάντα τὰ φαινόμενα,
ἀλλ' οὐτε τὰ τελευταῖα ὀπτικὰ ἐργαλεῖα οὐδα-
μοῦ ἀπεκάλυψαν κινήσιν διαβόλου, οὐδὲ τὰ βα-
θύτατα ὀρυζήματα φέροντα ἐρθεσαν εἰς εἰρήνῃ
τινα κολλάζοντα ψυχῶν. Αὐτοὶ προλέγουσιν
ἀπαιδέστως τὴν διευθύνσιν ἐνθὺς ὁ κορυφαῖος μέ-
λου νὰ ὀδεύσῃ, ἡρμήνευσαν τὴν αἰτίαν τοῦ σει-
σμοῦ, τὴν σχέσιν τῆς νόσου μετὰ τὴν φυσικὴ αὐτῆς
προηγούμενη καὶ εἶπον τὰ ἀντιφάρμακά της.

Τὰ φέροντα ἐξηγήθησαν ὅτι εἰσὶν ἀπλῆ ἀ-
πέτη τῶν ὀπτικῶν ὀργάνων, καὶ ἡ ἐπιληψία
παθήσις τῶν ἐγκεφαλικῶν ὁδῶν.

Αἱ γυνῆσαι καὶ αἱ νεράιδες τῶν ἀρχαίων
ἐξέλιπον ἐνὶ ὧπιν τῶν μαθηματικῶν φώτων,
ὡς σκιὰ φυσικῶν νυκτῶν εἰς τὴν ἐμφάνισιν
τῆς αὐγῆς.

Παρακλίσεις ἀπὸ τῆς καθοριστικῆς τάξεως
ὡπὸ μέγρου ἢ ἱεροῦ ἐξοριστοῦ διὰ πιστεύοντα
πλέον· ἀλλὰ νόμος, ἀκαμπτος νόμος, ἀνευ
ἐλαχίστης παρακροτῆς πιστεύεται ὅτι βασι-
λεῖται πανταχοῦ καὶ πάντοτε. Τὸ ἄνθος
τοῦ κρίνου, ὡς καὶ τὸ ἡλιακὸν σύστημα, ἐξελίσσον-
ται κατὰ ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν τύπον. Ἡ παρα-
κοπή τῶν αἰσθησέων, ἡ ἱστατική μαγία ἔχουσι
καὶ αὐταὶ φυσικὴν ἀφορμὴν ἐξ ἧς παράγονται
κατὰ κανονικὴν τινα τάξιν. Καὶ εἰς αὐτὰς τὰς
θεωρουμένας εἰσὶν οἱ ἐξαιρέσεις ὑποτασσάμε-
ναι βελυτέρως τῇ τάξει.

Μετὰ τοσοῦτον ἰσχυροῦ καὶ εἰκονοκλαστικοῦ
βραχυλόγου ἡ ἐπιστήμη κατέρριψε τὸν πύλαιον
εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῆς πίστεως· δι' ἣ καὶ
ἐλύθησαν οὐ μετρίως πολλοὺς εἰσεβείς ἀνθρώ-
πους, ὥστε νὰ παραπονῶνται ὅτι αἱ ἀνασκευαὶ
αὐτῶν, ἅς αἱ βρενναὶ τῶν νεωτέρων φυσιολόγων
ἐπὶ τὴν γῆν, κλονίζουσιν ἐκ θεμελίων τὴν θρη-
σκίαν, ὅτι ἀραιροῦσιν ἀπὸ τοῦ ἄνθους τῆς
πίστεως τὴν ἄρωμα τοῦ μυστηρίου καὶ τῆς ἱε-
ρότητας καὶ ὀδηγοῦσιν εἰς τὴν ἀπίσταν.

Πρέπει ἀπὸ τῆς νῦν ὁρμητικῆς διὰ ταῦτα μο-
φαινεταὶ ὅχι, ἀλλὰ μάλλον νὰ εὐχαριστῆται.

Ναὶ μὲν ἀντιπῶν ὅτι κατέρριψε τὸν πύλαιον
τῆς ἐπιστήμης εἰς πολλὰ εἶδη πίστεως,
ἀφῆκε πολλὰς ἀρχὰς ἐλλειψίας· διότι τὴν
σήμερον φέρομεν ἐντός τῶν θυλακίων ἡμῶν
φλόγα ἐσφαγμένην, ἐτοίμην ν' ἀναπνέσῃ
μετ' ἐλαφρὴν προστριβὴν τῆς ἀνεβύλου θρυα-
λίδος, καὶ καμμία θεότης διὰ τερμίνον νὰ τῇ
προσφέρωμεν τὰ πρωτότοκα ἡμῶν εἰς θυσίαν.

Τώρα ὅπου περιελίκομεν τὴν ἀστράτην τῆς
φύσεως καὶ τὴν μεταχειρίζομεν ὡς διαγέγρα-
φὴν ἡμῶν ὑπερτέτῃ, δὴν τὴν εὐλαβοῦμεθα πλέον
ὡς κερκυνὸν τοῦ Διός. Ἄλλ' ἡ ἐπιστήμη ἀντα-
πέδωκε πολλὰ μεγαλύτερα τῶν ὅσα ἀφῆκεν
ἀπὸ τῆς θρησκείας· καθὼς τὴν ἀπίστην ἀπὸ
τυφλῆς λατρείας εἰς τὰ ἀγνωστα καὶ φαντα-
σιώδη, καὶ ἀντικατέστησεν ἀντ' αὐτῆς λογικω-
τέρην λατρείαν πρὸς τὸ γινώσκον Μῆγα Ὀν.
Ἀντιβάζειν ἀπηνῶς πᾶσαν ἀδόξατον πα-
ράδοσιν καὶ μωρὴν πλάνην, παρατριβὴ ὅμως
μετὰ θρησκευτικοῦ σεβασμοῦ τὸ ἀπλοῦστερον
πραγματικὸν φαινόμενον. Ἀν' ἡ φύσις διὰ τὴν
πλέον ἀντικείμενον ἀνθρωπίνου ὁφθῶν, ἀλλ'
ὅμως ὡς χροῖσιν ταμίον, ἐνθὺν παρῶμεθα
τὴν τροφὴν ἡμῶν καὶ ὕλικούς ὑπασταυροὺς, ὡς

φιλέργος Τιτάν, ἐκτελὼν ὑπὲρ ἡμῶν ὑπηρεσίας ἐνθα ἡμῖς ἀποσβήτοισι δὴν ἰσχυρῶς ἐκτρέπεται τῶρα πλέον ἢ πρὶν. "Αν τὸ τηλεσκοπίον τοῦ ἀστρονόμου διδύμοι τὸ ἀρχαῖον οὐρανόγραμμα οὐρανίου στερεώματος, ἰδοὺ δεικνύουσιν ἡμῖν ἀντὶ ἰακίνου συστήματα ἀλλεπάλληλα οὐρανίων σωμάτων, διχλαμπόντων εἰς ἀκαταμέρητους ἀποστάσεις ἐν τῷ βάθει ἀχνοῦ γώρου. "Αν ἡ γεωλογία καθήρσεν τὴν ἰδέαν τῆς κτίσεως τοῦ κόσμου ὡς ἄπην ἐπιταλασθεύσας ἐντός ἐξ ἡμερῶν τοῦ ἔτους 5508 πρὸ τῆς Χριστοῦ γεννήσεως, ἀνταπέδωκεν ἡμῖν συνεχὲς ἱερακολουθῆσαι διδασκαλίας καὶ τελειοποιήσεως τοῦ παντός διήκουσαν ἐπὶ ἑκατὸν ἑκατομμύρια ἐτών.

Ἡ αὐτοκτῆ ἔρευνα τῆς φύσεως ὑπὸ τῆς ἐπιστήμης οὐδὲν ἡλάττωσε τὸν ὑπὲρ τῆς τελειότητος αὐτῆς θαυμαστὸν τοῦ κόσμου. "Αλλ' ἀπεκάλυψε καὶ θαύματα εἰς προσθήκην ἰακίνων, ἅτινα αἰετῶς ἐπιστοχάζοντο τὴν προσοχὴν τῆς ἀνθρωπότητος. "Η εὐρύσκει τοῦ κύκλου τὸν οἰσὶν ἀγνώστῳ, ἐκρηγνύουσιν εἰς τὸ νὰ παρουσιάσῃ βαθεῖα καὶ μυστήρια. "Η ἐπιστήμη ἀπεσπάρσεν θαύματα καὶ μαγείας ἀπὸ τῆς τάξεως τῶν φυσικῶν φαινομένων, ἀλλ' ἀνιδραβὲν αὐτὴ εἰς χεῖρας τῆς τὴν μαγικὴν βλάβον, καὶ ἔφερον εἰς τὸ φῶς παραδοξώτερον καὶ μεγαλοπεριπέτεστερα φαινόμενα, μᾶλλον ἢ φανερῶν καὶ καταπληκτικὰ ἔνεκα τῆς βεβαιότητος, ἣν συνικαθαρσέναι ὅτι ταῦτα δὴν ἀντίκεινται εἰς τὴν καθημερινὴν συνήθη ἡμῶν πείραν.

"Η ἐπιστήμη ἐργάζεσθαι τὰς γύρσας, τὰς τάξεις, νηριδίας, νύμφας, καὶ τοὺς δαίμονας ἐρημύσασα οὕτω πως τὸν ὑπερφυσικὸν κόσμον, ἀλλ' ἀντὶ τοῦ βεβήλου τούτου θίσου, οὕτως ἡ ἰδιορροπος περιβάσις συχνάκις παρέλπει τὴν Ἑλληνικὴν καὶ διέσπειρε τὴν καρδίαν τῶν διειδυαμένων, τὸ σήματα ἀνεπληρώθη διὰ τῆς παρουσίας Ἐνός, τοῦ Αἰωνίου καὶ Ἀπείρου εἰς τοῦ ὁποῖον τὸν νόμον τὰ πάντα ὑπείκουσι.

"Όσον ἀσπέρτερον διακρίνομεν τὴν ὁδὸν εἰς ἣν ἡ ἐπιστήμη ἀγεῖ, τόσοι ὀλιγωτέρον ἔχομεν νὰ φοβώμεθα περὶ τῆς ἀνθρωπότητος κινδύνου κρημνισμοῦ εἰς ἀσέβη τινὰ ἄβυσσον. Ἐξήγησαν εὐκρινῶς ταῦτα τὴν ὑπόθεσιν εἰς οἰονόηποτε, ἔπειτα ἰσώτησαν αὐτὸν ἕκαστον πρῶτον νὰ ἐκπύλλῃ εἰς τὸν νηπιώδην ἰακίνον μακροήμερον τοῦ μεσαιῶνος. Τίς θὰ παρέλγεται ἐκ νέου ὑπερβῇ τῆς κεραιῆς τοῦ θεολογικοῦ κροστᾶλλον στερίωμα, ἀντὶ τοῦ ἀπείρου γώρου; τίς θὰ περιωρῆεν εἰς ἐξ συνήθης ἑσπέρας καὶ πρωίας τὴν ἐνέργειαν τοῦ κατοικοῦντος ἐν τῇ αἰωνιότητι;

τίς θὰ ἐγκατελίπανε τὴν πεποῖθησιν, ἣ τὴν ἐλπίδα ἐκείνην, ἣν ἐμπνέει ἡ σταθερὰ πρόοδος τοῦ κόσμου, συμφάνους πρὸς τοὺς αἰωνίους σκοποὺς τῆς Προνοίας; "Η ἐπιστήμη λοιπὸν προσέφερεν εἰς τὴν πίστιν βεβήλιαν ἥτις ἀντασθαιμὴς πληρώματα, οἰονόηποτε βλάβην κατὰ τὸ φαινόμενον καὶ ἂν ἐπροέβλεπον αὐτῇ.

Ἐπίσης καὶ ἡ θρησκεία πραγματικῶς ἐβόηθη τὴν ἐπιστήμην, πλέον ἢ ὅτι, ὡς νομίζεται, τὴν παρεμπόδιεν. Εἰς τὸ λογικὸν ἀνάγονται συνήθως τὰ μεγάλα κατορθώματα τῶν φυσικῶν ἐρευνῶν.

Τῆς ἐπιστήμης ἡ δικαιοδοσία περιλαμβανέται ἀπλῶς, σαφῆ καὶ εὐκρινῆ πράγματα, ἐνῶ ἡ θρησκεία κατέχει τὸ κράτος τῶν αἰσθημάτων, ἀλλὰ πῶς ἴτο δυνατόν ποτε ἡ δυνάμις νὰ καθήρσῃ τὰς μεγάλας αὐτῆς νίκας ἄνευ τῆς συνδρομῆς τῆς καρδίας; πῶς νὰ εἰσδύσωναι αἱ αἰσθήσεις εἰς τῆς φύσεως τὰ ἄδυστα, ἂν δὴν ἐφύοντο ἐπὶ τῶν περὶ τῶν πνεύματος; τί ἴδυντο νὰ κατορθώσῃ ἡ ἐπιστήμη ἐπισημαίνου τῶν αἰσθημάτων, τῆς ἀπροσώπως καὶ τοῦ ἐνδοιασμοῦ; τοῦ αἰσθημάτων; τοῦ ἀληθοῦς καὶ τοῦ ὁμοίου, καὶ ἄνευ ἀκαίρων ἀγάπης πρὸς τὴν φύσιν; "Ας ἐξετάσῃ ἑκάστος ἑαυτὸν καὶ θέλῃ εὖρε ὅτι κατὰ τὰ ἐνέα δεκάτα ἡθικοὶ ἡ ἀνῆτικοι στοχασμοί, κατὰ τὴν περίπτωσιν, εἰσὶν ἡ δύναμις ἡ ὕψους τὴν διανοίαν ἐκίστου εἰς κίνησιν. «Τὰ μετὰ τὰ ἔργα, ἡλείει ὁ διάστροφος φυσιολόγος Huxley, ὀρεῖσθαι ὀλιγωτέρον εἰς τὴν διάνοιαν, ἢ εἰς τὴν ἁδελφότητα ἐκείνης τῆς διανοίας ὑπὸ ἐξέχου ἀνθρωπιστικοῦ πνεύματος».

"Ἐξετάζοντες τὰ ἀπαίτουμένα χαρακτηριστικά πρὸς ἐπιτυχὴ σπουδὴν τῆς φύσεως συνήθως ἀνισκομεν πνευματικὴν τινὰ πηγὴν, ἐξ ἧς οἱ φυσικοὶ ἐλαμβοὺν πρέρχοντα. Πρῶτον αἰτιῶμεν εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν τῆς ἐκκακτικῆς μεθόδου εἶναι ἡ τριτογενεὴς, ἥτις ὑπείκει εἰς τὴν ἀποδοξίαν τῶν πραγμάτων. «Εἰσπράτος εἰς τὴν βασιλείαν τῶν ἀνθρώπων, ἥτις βασιλεύει ἐπὶ τῶν ἐπιστημῶν, παραστὰς ὁρᾶται ὁ Βέλων, ἀμολίζῃ τὴν ἐπιστὴν εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν ἐνθα ἐπιτρέπεται νὰ ἀφύχονται μόνον παιδία».

Ἐτέρη συνθήκη πρὸς ἐπιτυχίαν εἶναι ἡ εὐμαρλοπονίας μὴ ἐπηρεαζόμενον ὑπὸ τῆς φύσεως, ἢ ὑπὸ τῆς ιδίας ἐπὶ ἡ ἐργασία εἶναι ἀσπέρτερος. Ἄλλη πάλιν συνθήκη εἶναι ἡ εὐθυμία ἥτις ἐξέτεκε πάντα τὰ περιστάτικα ὑποθέσεις τινος καὶ ἀπαράχεται πᾶσαν ἐνστασιν καὶ ἡ ἀρρώστια εἰς τὴν ἀλθιάν, ὡς τὸ οὐσιωδέστε-

ρον ἀντικείμενον. Ταύτας τὰς ιδιότητας οἱ ἐπιστήμονες θεωροῦν ἀναγκάσις ὅπως εἰσέλθωσιν ἐντός τοῦ καταπετάσματος τοῦ ναοῦ τῆς φύσεως· ἀλλὰ τί ἄλλο εἰσὶν αὐταὶ ἢ χάρις τοῦ Χριστιανισμοῦ; διὰ τῆς ὑποκείμενης ἐκείνης τὴν παιδείαν, ἣν συνέστησεν ὁ θεμελιωτής τῆς ἐπιστημῆς μεθόδου Βάκων, εἶναι ἀπερίθωτος ποικιλία, οἷον ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς παραγγέλλει.

Ἡ στήλη ἀνάγκη τῆς ἀληθείας, ἡ ἐπιβήλουσα αὐτοῦ ἐρευνᾶν τῶν αἰτίων καὶ αἰτιατῶν, πῶς ἰσχύοντα ὑπάρχον, ἐν πνευματικῇ πόδι διὰ τὴν ἀνέναντον ἀνέναντον τὰ κρίματα ἐλαττωμάτων αὐτῆς διὰ τῆς ἀκαρίστου ἐπιθυμίας πρὸς τὴν τελειότητα. Ἡ ἀκαρίστη εἰς τὸ ἐργάζεσθαι καὶ ἡ ἐμπειρία εἰς τὴν ὑπόληψιν τῆς ἐργασίας, ἥτις εἶναι οὐσίως ἐργάζον ἐπιστημονικῆς ποικιλίας, πόθεν ἀντὶ τῆς ἐν ἡμέρᾳ τῆς καὶ διακρίνει τὰ χριστιανικὰ ἔθνη· ὁ ἄνθρωπος Γερμανὸς συγγραφῆς παρατηρεῖ ὁρῶν, «Παρεῖ τοῖς εἰδωλοκρατοῦς προγόνους ἡμεῖς, καὶ τὴν σήμερον εἰσὶν, ὑποδύοιτο διὰ τὴν ἀντιπρόστατον τὸ Ευαγγέλιον, ἡ ἐργασία ἐνομιμῆς καὶ τοῦ, δι' ὃ ἡ ἐργασία διὰ τῆς, ἡ ἐμπειρία, πρὸ ἐπὶ τῆς ἐργασίας πνεύμα εἰς τὸν λαὸν ἦσαν πρὸς ἀσφαλίαν λόγῳ χαλαρώτερον. Τὸ καλὸν καὶ ἡ ἀξία τῆς ἐργασίας εἰς τὴν νεωτέρην ἐπιστήμην εἰσὶν ἐν ἐκ τῶν ἀνεκτιμήτων διακρίσεων τοῦ εἰπόντος. Ὁ πατήρ μου ἔως ἄρτι καὶ ἐν ἐργασίᾳ.

Εἶναι περίεργον ὅτι μ' ὅλην τὴν εὐχνοῖαν τῶν καὶ τὴν ἀκαρίστη λατρεῖαν πρὸς τὸ ὄρατον, ἀπὸ τῆς διέκρινον τοὺς ἡμετέρους προγόνους, καὶ ἀπέναντι τοῦ βελθὸς σεβασμοῦ πρὸς τὸν νόμον, τοῦ χαρακτηρίζοντος τοὺς Ῥωμαίους, καὶ οἱ μὲν καὶ οἱ δὲ τὸν ὅλγον κατώρθωσαν πρὸς ἐργασίαν τῶν μυστηρίων τῆς φύσεως. Ἐπειδὴ ἦσαν ἀκόροι τοιούτων προτερημάτων, διακρίματα μὲν πιστεύομεν ὅτι αἰσθανόμενοι τὸ γόητρον καὶ τὴν καλλομένην τοῦ ἐξωτερικοῦ κόσμου ὅς ἐννοητοῦτο μετὰ πλείονος ζήλου ὁ ἀνακαλῶνται τὰς ἀναλλοιώτους διατάξεις τῆς φύσεως. Εἶναι λοιπὸν περιέργον ὅτι ἀποδιδώμενοι μέγιστον μέρος τοῦ φαινομένου τοῦτου εἰς τὴν διακρίνον τοῦ θρησκευτικοῦ, ἥτις προσηλὸς διαχωρίζει ἐν κλασσικὸν κόσμον τοῦ χριστιανικοῦ; Ἡ πρῶτος ἡ ἐνωστικὴ ἀπομόνωση, ἡ ζήλοτος ἀπομόνωση τοῦ ἀρχαίου βίου διὰ ἐνέπνευσε τὸ αἶσθημα κοινῶν συμπεριφορῶν τοῦ ὅλου ἀνθρώπινου γένους, ὅπως δικαιοὶ τὰς χρηματικὰς ἀνισότητάς ἐργασίας τοῦ φυσικοῦ.

Παρεῖ τοῖς ἡμετέροις προγόνους ἐν τῷ αἰσθημα τῆς φιλοπατρίας ἡ μὲλλον τὸ ὑπὲρ τῆς πρὸς τὴν γενέτειραν πόλιν ἀγάπης ἦτο λαὸν σφοδρῶν, τὸ ὑπὲρ τῆς γενικῆς ἐφημερίας τῆς ἀνθρωπότητος οὐδὲν ὅσον ὥρην.

Μετὰ τὴν ἐμφάνισιν τοῦ χριστιανισμοῦ μόνον ἀνέβησαν ἡ ἰδέα τῆς ἀνθρωπότητος, ὡς μὲν μεγάλῃς οἰκογενείας, ἥς ἐκαστον μέλος ὥρην νὰ ἐργάζεται ὑπὲρ τῶν λοιπῶν.

Ἡ ἰδέα αὕτη εἶναι ἡ προφῶς οὐ μόνον τῆς πολιτικῆς ἐλευθερίας, ἀλλὰ καὶ τῆς νεωτέρας ἐπιστήμης. «Αἶ» ἡ ἐποχὴ ἡ λέξις βέβαιος, ὁ λόγος ὁ Max Muller, ἐξωδεδόθη ἀπὸ τοῦ λεξικοῦ τῆς ἀνθρωπότητος καὶ ἀνεγνωρίσθη τὸ ἀδικίωμα πάντων τῶν ἔθνων τοῦ κόσμου νὰ παζινομῶνται ὡς μέλη ἐνός γένους, ἐμπορεῖ αὐτὸς ἀλλῶς νὰ εἴπῃ, ὅτι ἦτο καὶ νὰ προσδεῖ ἢ ἐπιστήμη, ἡ δὲ μεταβολὴ αὕτη ἐτελέσθη ὑπὸ τοῦ Χριστιανισμοῦ.

Ἡ μεγάλη ἰδέα ἡ συνοδύουσα ταῦτο τὸ αἰσθημα τῆς ἀνθρωπίνης ἀδελφότητος, ἡ περιπτώσις τὴν ἑτέρον πόλιν τῆς Ἐκκλησίας, τοῦτο εἶναι ἡ εἰς ἐκ Θεὸν καὶ Πατέρα πίστις, ἡ ἡμετέρας οὐχ ἦσαν τὴν ἀπειτουμένην ἀνθρωπίνην ἀπορροὴν διὰ τὴν ἀντιπαρὰ βλάστησιν τῆς ἐπιστήμης. Ἐν τῇ τῆς πληθὸς τῶν ἔθνων καὶ ἐπιστολῶν θεῶν, τῶν φυλετικῶν πρὸς τοὺς καὶ τῶν ἐπιστολῶν θεοτήτων, αὐτὶς ἦσαν σεβαστὴ ἐν τῷ κλασσικῷ κόσμῳ, ἡ ἀνθρώπινος ἀντικειν ἀείποτε παρεξέτετο ἀπὸ τῆς ἐνότητος, ἥτις ὥρην νὰ συνδεῖ τὰ τέκνα τῆς αὐτῆς οἰκογενείας. Ἡ μονοθεὶς ἀνεγνωρίσθη τὴν ἐνότητα τῆς θεῆς ἐξουσίας ἀπέδωκε τὴν ἐνότητα καὶ ἐν τῇ τῆς φύσεως. Ἐν τῇ οἱ περίοικοι λαοὶ ἐπιστολῶν ἀπὸ τὰ φαινόμενα τῆς φύσεως καὶ μετὰ θεοπρόμονος τυρώσεως ἔθουν τὰ τέκνα τῶν εἰς μετέωρον ἡ ἐρίστητον πῦρ, οἱ ἔθνη ἀντιθέμενοι πάντα εἰς τὴν παντοδυναμίαν τοῦ Περσέως, τοῦ Αἰώνου, ἐκτός τοῦ ὅπου ἑτέρας θεῶν διὰ ὑπόληψιν, εὐρισκον εἰς πᾶσας τὰς διηγήσεις καὶ θαυμάσιον τῆς φύσεως πηγὴν θέρους καὶ εὐλογίας. Ἡ γὰ καὶ τὸ πᾶν ἀντικειν αὐτῆς ἀντικειν εἰς τὸν Κύριον, ὁρακοῦντες καὶ πᾶσα ἀδωκοῦν, πᾶρ, χάρις, χάρις, χριστὰ ἄλλοις, πνεῦμα κατὰ τὸν πᾶν τὸν πᾶν τὸν ὄρατον αὐτῶν, πάντα ταῦτα ὥρην νὰ αἰνῶσι τὸ ὄρατον τοῦ Κυρίου, αὐτὸς αὐτοὺς ἐτελέσθη καὶ ἐκτελέσθη, ὁρακοῦν αὐτὰ εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος πρόταγμα ἔτετο καὶ οὐ παρελθεῖται.

Ὁ χριστιανισμὸς ἐνεδείξατο καὶ διέδωκε τὴν

μεγαλοπρεπή ταύτην θεωρίαν τῆς σχέσεως τῆς φύσεως πρὸς τὸν Θεὸν καὶ πρὸς τὸν ἄνθρωπον. Καίτοι ἡ ἐκτίμησις τῆς ἀλλοιότητος, τῆς τάξεως καὶ μεγαλοπρεπείας τῆς φύσεως ἐν τῇ ἐνότητι κατελήσθη ἐπὶ τινα καιρὸν ὑπὸ τοῦ πνεύματος δοκτικοῦ ἀσκητισμοῦ τῆς ἑλληνικῆς μεταφυσικῆς καὶ τινος μεταμορφωμένης πολυθείας, βαθυλὸν ὅμως ἀνέκυψε πάλιν καὶ κατίσχε τὴν κυριαρχίαν ἐπὶ τοῦ πνεύματος τοῦ χριστιανισμοῦ. Ἡ ἀνακισθεὶσα περιέργεια πρὸς πᾶσαν τὰς ἀπύμους, μεταβολὰς καὶ νόμους τοῦ ὄντος, φυσικοῦ καὶ ζωικοῦ βασιλείου ἀρ' ἐνός, καὶ ἐξ ἄλλου ἢ ἐπακτικῆς μέθοδος τοῦ Βάκωνος ἐπλούτισαν τὰς φυσικὰς ἡμῶν γνώσεις κατὰ τοὺς τελευταίους τούτους χρόνους. Ἀλλ' ἔν ἐξελκόμεν τί ἔδωκε τὸ νέον τοῦτο ῥαγίζον εἰς τὴν φύσιν καὶ διέχευε τρόπον τινὰ θῆον ὥς ἐπ' αὐτῆς, δὲν εὐρίσκομεν ἄλλου παρὰ ὅντα τόσον περιφανῆ καὶ συντελεστικόν, ὡς τὰ ἅμα φυσικοῦτα δογματα, τὰ μέχρι τῶν ἡμερῶν ἡμῶν ἀλώεζα διατηρούμενα ἐν τῇ Παλαιᾷ καὶ Νέῃ Διαθήκῃ. Ὁ Humboldt, οὗτος τὸ ὄνομα ἡμεῖς γεγραμμένον μεταξὺ τῶν πρωτίστων ἐν τῇ ἀναλόγῃ τῶν ἐπιστημῶν, περιγράφει τὴν κατὰστασιν τοῦ ἑσχατικοῦ νόου ἐφ' ὅσον διακρίνεται ἀπὸ ἐκείνου τῶν λοιπῶν ἰθὺν ὡς ἐξῆς.

«Χαρακτηριστικὸν ἰδιαιτέρων τῆς ἑσχατικῆς ποιήσεως εἶναι τὸ ὅτι ὡς ἀπάνυγμα μονοθείας αἰτίποτε ἐγκλοπύεται τὸ σῶμα ἐν τῇ ἐνότητι αὐτοῦ, περιλαμβανουσα σὺν τῷ ἐν γαίᾳ βίῳ καὶ τῇ φωτοβολῶν βασιλείᾳ τῆς οὐράνῳ. Ὁ Ἑβραῖος ποιητὴς δὲν εἰκονογραφεῖ τὴν φύσιν, ὡς αὐτοπαράγον ἀντικείμενον, ἐνδοξον ἐν τῇ ἀτομικῇ αὐτῆς ὡραιότητι, ἀλλ' ὡς σχετιζομένην καὶ ὑποτεταγμένην εἰς ἀνωτέραν νοερὰν δύναμιν. Ἡ φύσις κατ' αὐτὸν εἶναι ἔργον δημιουργίας καὶ τάξεως, ζωῶν ἐκφρασις πανταχοῦ παρούσης θεότητος ἐν τῷ ὁρατῷ κόσμῳ.

Τούτου ἐνεκα ἡ λαυρὴ ποιήσις τῶν Ἑβραίων εἶναι μεγαλοπρεπὴς καὶ σεμνὴ, καὶ παρουσιάζει πλουσίαν καὶ ζωπρὸν ἰδέαν τοῦ βίου τῆς φύσεως. Ἐμπορεῖ τις νὰ εἰπῇ, ὅτι εἰς μόνον ψαλμὸς ἐκπροσωπεῖ τὴν καθόλου εἰκόνα τοῦ κόσμου. Ἐκπληθύνει αἰσθανόμενα εὐρίσκοντες εἰς λαυρὴν ποίημα τόσον περιωρισμένον, ὁλόκληρον τὸ σῶμα. Παρ' ὅμοιαν ἀπύμους τοῦ κόσμου ἀπάνυξις συγχέει εἰς τοὺς ψαλμοὺς καὶ ἐπὶ πληρίστερις εἰς τὸ ἀρχαϊκώτατον καὶ πρὸ τοῦ Μωϋσεως εἰς συνταγὴν βιβλίον τοῦ Ἰωβ».

Ἡ ὁρηκευτικὴ λοιπὸν εὐχάθεια παρ' Ἑβραίους ὠδήγησε τὴν ἀνθρωπότητα εἰς τὴν ἑρευ-

ναν καὶ γνώσιν τῆς φύσεως. Παρὶ δὲ τῆς ἐπιρροῆς τῆς ἐπὶ τῆς καλλιέργειας τῆς φυσιογνωσίας ὑπὸ τῶν νωτέρων, ἰδοὺ πάλιν πῶς ἀπορρίνεται ὁ μέγας φιλόσοφος τοῦ Βερολίνου. Ὁ αὐτὸς ἀπεσβέσθησαν τὰ αἰσθήματα, ἐξακολουθεῖ οὗτος, ἀτίνα ἐξωσγόνου τὴν κλασικὴν ἀρχαιότητα καὶ διεύθυνον τὸν ἄνθρωπον τὰ πνεύματα εἰς τὴν ὁρατὴν ἐκδήλωσιν ἀνθρωπίνης ἀρχαιότητος μᾶλλον ἢ εἰς τὴν πνευματικὴν μελέτην τοῦ ἐξωτικικοῦ κόσμου, νέον πνεῦμα ἀντίειλιν. Ὁ χριστιανισμὸς ἐξαπλόωμενος βαθυλὸν, οὐδὲν ὅσον ἐνδύθη, ὡς ὁρηκεία τῆς πολιτείας, οὐ μόνον ἐξήσκησεν εὐεργετικὴν ἐπιρροὴν ἐπὶ τῶν κατωτέρων τάξεων, διδάσκειυσαν τὴν προσήκουσαν ἐκτίμησιν τῶν κοινωνικῶν δικαιωμάτων, ἀλλ' ἐξέτεινε πρὸς τοὺς τὰς ιδέας ἐν ταῖς σχέσεσιν αὐτῶν πρὸς τὴν φύσιν. Ὁ ὀρθολογὸς δὲν ἐκπαύεται πλέον εἰς τὰς μορφὰς τῶν θῆων τοῦ Ὀλύμπου. Οἱ πατέρες τῆς ἐκκλησίας ἐν τῇ ὁρηκεῖ ὁρῇ καὶ πρακτικῶς εἰκονικῇ αὐτῶν διαλεκτῇ ἐδίδασκαν ὅτι ὁ δημιουργὸς ἐμεγαλύνει ἐκτὸν ἐν τῇ ἀφύρῳ, οὐχ ἥττον ἢ ἐν τῇ ἐμφύρῳ φύσει, διὰ τῆς ἀρχαίας τῶν στοιχείων διαμάχης ἐπίσης, ὡς καὶ διὰ τῆς σκληρῆς ἐνεργείας τῆς ὁρηκευτικῆς ἐξελίξεως τῶν ὄντων. Ὅθεν ἡ τάσις τοῦ χριστιανικοῦ πνεύματος ἦτο ν' ἀποδείξῃ ἐν τῇ διακοσμήσει τοῦ Παντός, καὶ τῆς ὡραιότητος τῆς φύσεως, τὸ μεγαλεῖον καὶ τὴν ἀγαθότητα τοῦ δημιουργοῦ· ἡ δὲ τάσις αὕτη τοῦ δοξάζειν τὴν θεότητα ἐν τοῖς ἔργοις αὐτῆς ἐγένετο ἀφορμὴ πρὸς τὰς φυσικὰς ἐρεῖνας.

Ἐκτὸς τῆς γενικῆς ταύτης συνδρομῆς εἰς τὴν ἐπιστήμην ὑπὸ τοῦ ὁρηκευτικοῦ πνεύματος ὄφειλε νὰ μὴ λησμονώμεν ὅτι εἰς τὴν ἐπὶ τῆς πτώσεως τῆς Ῥωμαϊκῆς αυτοκρατορίας ἐπελθούσας σύγχυσις, αἱ αυτοκρατορικαὶ σχολαί, αἱ προὔπουσαι ἐφ' ἑλὴν τὴν δυτικὴν Εὐρώπην, ἐξηραίνθησαν. Εἰς τὰς μόνας μόνον καὶ εἰς τὰ ἐν τοῖς μοναστηρίοις διατηρούμενα σχολεῖα, ἰδρυέντα τὰ πάλαι, διὰ τὴν σπουδὴν τῶν ἱερῶν Γραφῶν καὶ διὰ διανομένην ὑπὸ τῶν μοναστῶν, διασώθησαν ὅλγα γνώσεις ἐν τῇ δυτικῇ Εὐρώπῃ.

Κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον κληρικὸν ὄσαν αἱ διασώσαντες ἡμῖν ὁρηκεῖαν καὶ γλώσσαν, καὶ τὴν ἐθνικὴν ἡμῶν ὑπαρξίν. Οὗτοι περισσεύοντες λαίψαν τῆς ἀρχαίας σοφίας ἐν ταῖς μνηματικαῖς στήταις διετήρουν ζωπρὸς τῆς παιδείας καὶ διετέλουν ταμίαι αὐτῆς καὶ διδάσκαλοι τῶν τέκνων τοῦ λαοῦ.

Ἐπιστήμην λοιπὸν καὶ ὁρηκεῖαν παρέσχον

πρὸς ἀλλήλας σημαντικὴν βοήθειαν, ἀλλ' ἐπειδὴ οὐδετέρω δύναται νὰ ἰδιοποιηθῇ ἀπόλυτον κυριαρχίαν ἐν τῷ σταδίῳ τῶν μαθησίων καὶ ἐπειδὴ τὸ κτῆμα τοῦτο δὲν εἶναι δυνατόν νὰ μερισθῇ μεταξὺ τῶν ἀνάγκη εἶναι νὰ τὸ καλλιεργῶσιν ὅμοι. Ἀντὶ τοῦ νὰ ὡσι θυσμενίαι, ἀντιζήλοι ἢ ἀδιάφοροι πρὸς ἀλλήλας, ἐκάστη

ὀφείλει νὰ συντελῇ εἰς ἑναρμόνιον συμφωνίαν, ὥστε ἡ μάθησις μετὰ τῆς εἰσέλευσος, ἡ διανοικα μετὰ τῆς ψυχῆς, νὰ παρῇ μίαν καὶ μόνην ἀλλὰ καλλιτέλειαν καὶ τεμπνὴν συναιλίαν.

Δ. ΣΤΑΜΑΤΙΑΔΗΣ.

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

ΠΡΑΚΤΙΚΑ.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΦΨΧ'.

(Γακτική).

Τῆς 19 Μαΐου 1880.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. Πρ. ΒΑΣΙΛΑΔΟΥ.

Ἀναγιγνώσκονται ὑπὸ τοῦ κ. Θ. Σαλτέλη, ῥητῶν Ἰλακῶν, τὰ πρακτικὰ τῶν τριῶν ἡγουμένων γακτικῶν συνεδριάσεων. Ἐπ' αὐτῶν ὁ κ. **ΦΩ.** Ἐλεμῖος παρατηρεῖ, ὅτι ἐν τοῖς πρακτικοῖς τῆς ΦΨΧ' συνεδριάσεως περιλείφθη νὰ σημειωθῇ ὅτι τὴν πρότασιν αὐτοῦ, ἡ περὶ ἀναβολῆς τῆς ἐν τῇ ἡγεττέρῳ ἐπιστολῇ τῆς ἀρτισυστάτου Ἑκκαδευτικῆς καὶ Φιλανθρωπικῆς ἀδελφότητος ἀποκρίσεως τοῦ Συλλόγου εἰς ἑκτακτον συνάρεσιν, ἰσοψηρίας γενομένης ἀπερρίβη διὰ μόνον τῆς διπλῆς ψήφου τοῦ κ. προέδρου, ἀντιπροσέβην τοῦ συμβουλίου τῆς ἀδελφότητος, καὶ τὸ ἐκτελεῖ νὰ σημειωθῇ τοῦτο ἐν τοῖς πρακτικοῖς ἢ ἐκτελεσθῇ αὐτῇ τοῦ κ. **Οδ.** Ἰαλῆμου γίνεταί ἡμορφώσις διατῆ. Ἐπικυρωθέντων τῶν πρακτικῶν ὁ κ. Πρόεδρος ποιεῖται τὴν δε τὴν προστάλιν.

Ἀξιώσιμοι συνάδελφοι,

Χαλεποὶ οἱ χρόνοι καὶ οὐδ' ἀναλαμβάνω τὸ τέταρτον τὴν προεδρίαν τοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου, ἀλλ' οὐδαμῶς διατάξω ἀναλαβεῖν τὰ προεδρικὰ καθήκοντα, ἐπαρκῶς μάλιστα ὡς ἐν τῇ ἐκκαρδίῳ μου εὐχαριστίας ἐπὶ τῇ ἀπονεμηθείσῃ μοι τιμῇ διότι ἡ πύρα ἰδίδασκεν ἡμᾶς, ὅτι, ὅτε οἱ χρόνοι χαλεποὶ εἰσι καὶ μεγάλαι παρίστανται δυσχέρειαι, τότε ὁ Φιλολογικὸς Σύλλογος ποιεῖται καὶ τὰ μέγιστα ἀμματα πρὸς τὴν πρόσῳ, τότε ἀναγκάζονται οἱ ἰαλεκοὶ τοῦ Συλλόγου, τότε οἱ ἀκαρτεροὶ αὐτῶν ἀγαπῶντες ὡς ἑθνικὴν ἰδρυμα, οἱ μὴ συμμεταβαλλόμενοι ταῖς περιστάσεσι, μὴδὲ ἄλλο μὲν ἐν γλώσσῃ, ἄλλο δὲ ἐν φρεσὶν ἔχοντες, ἄλλα μετ' ἀφελικαυθῶνς ζήλου παρίοντες ἑαυτοὺς φρονίμως συνεργάτας καὶ συναντιλήπτορας τῶν συλ-

λογικῶν ἔργων. Τὶς ἐπελάθετο τῶν γενομένων μετὰ τὴν προεδρίαν ἐκείνην πυρκαϊῶν τοῦ 1870; Ποθεν τότε ὁ Σύλλογος οὐκ ἔλαβεν ἰνδείξεις ἀδελφικῆς συμπαθείας καὶ εὐνοίας; Τὶς οὐ φυλάττει μετ' εὐλαθείας ἐν τῇ μνήμῃ αὐτοῦ τὰς εὐκαρινεῖς ἰνδείξεις τοῦ ἐν Παρισίοις πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν ἑλληνικῶν σπουδῶν Συλλόγου, τοῦ ἐν Ἀθήναις πρὸς διὰδασιν τῶν ἑλληνικῶν ῥαγμάτων, τοῦ ἐθνικοῦ ἡμῶν Πανπιστημίου, τοῦ ὑπουργείου τῆς Παιδείας καὶ τοσοῦτων ἄλλων; Ὅτι δὲ καὶ τὸ πρὶν συλλογικὸν ἔτος ἔσται τοιοῦτον, ἔτος ἰνδείξεων συμπαθείας καὶ εὐνοίας καὶ ἀντιλήψεως, χρηστὰς παρεγέτω ἡμῖν ἐλπίδας ἡ τοσαύτη κατὰ τὰς ἀρχαιοφίλους ἐκδηλωθεῖσα ἡμορφία. Διὸ θαρρύντες ἐπὶ τὰ πρῶτα χωρῶμεν, καλῶς εἰδότες ὅτι οὐδὲν ἀγαθὸν ἀνευ ἀγώνων τελεῖται· οἱ ἀγῶνες ἀναγκαῖοι εἰσιν, ὅπως οἱ δόκιμοι φανεροὶ γίνωνται.

Ὁ Φιλολογικὸς Σύλλογος πολλὰ μὲν κατὰ τὸ εἰκοσιετὶς αὐτοῦ στάδιον ἔπραξε, πολλὰ δὲ, καίπερ ἀνεγερσάμενα ἐν τῇ κανονισμῷ ὡς ἔργα αὐτοῦ, λείπονται ἐτι αὐτῷ πρὸς ἐκτέλεσιν, οἷον αἱ κοινοποιήσεις τῶν φιλολογικῶν, ῥαγμολογικῶν καὶ ἐπιστημονικῶν ἀνακαλύψεων καὶ προέδρων· οἱ καὶ ὅσοι ἀνακαλύψεις καὶ προέδρων καὶ ὅμως οὐδεμία περὶ αὐτῶν ἔγινεν· αἱ κοινοποιήσεις τῷ Φιλολογικῷ Συλλόγῳ, καίπερ τοῦ κανονισμοῦ διακελευομένου, ἵνα τακτικῶς περὶ αὐτῶν γίνηται ἀνακοίνωσις τις ὅπως διὰδῶν ἡ γνώσις καὶ φωτισθῶσι πολλοί. Ὅτε ὁ Φιλολογικὸς Σύλλογος μετὰ τὴν πυρκαϊῶν τοῦ 1870, νῆας ἀρμόμενος δυνάμεις ἐκ τῆς καταστροφῆς, δυνάμεις αὐτοῦ ἐπιτροπῆς, εἰς τὴν ῥήμιν καὶ τελεσφόρῳ ἀπέβλεπε καταμερίσαι τὰ ἔργα αὐτοῦ καὶ εἰς τὴν ταχυτέρῃ διὰδασιν ἐπὶ τῇ ἡμετέραν ἔθνος τῶν γνώσεων ἐκείνων, αὐτῶν τῶν πολιτισμῶν κοσμοῦσιν ἔθνη. Ὁ Σύλλογος καὶ ἀρχὴς διανοήθη, ἵνα ἐντὶ τῶν ἐπιτροπῶν πέντε καταστήσῃ διαρκῆ τμήματα· α') Φιλολογικὸν καὶ ῥαγμολογικόν, β') Ἐπιστημονικόν ἥτοι τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν, γ') Ἐκκαδευτικόν, δ') Ἠθικοκοινωνικόν καὶ ε') Καλλιτεχνικόν,

ἔχοντα ἑκαστον ἴδιον προεδρεῖον, συγκροτοῦντα τακτικῶς ἰδίαις συνεδράσεως καθ' ἑβδομάδα ἢ δις τοῦ μηνός, δημοσιεύοντα ἐν ἰδίῳ τεύχει μετὰ τῶν πρακτικῶν τὰ σπουδαιότερα τῶν ἀναγνωριζομένων καὶ τῶν δημοσίων διαλέξεων· ἀλλ' ἐπισημνῇ ἡ ἐνόησις τῶν ἐνεργειῶν τοῦ Συλλόγου ἢν νύκτεος ἐστὶ, ὅπως μὴ χαλαρωθῇ, καὶ ἀμεληθῇ ἡ σύστασις τῶν διαρκῶν ἐπιτροπῶν. Ἐπίσητὴ ἀρὰ γέ ἡ ὥρα, ἵνα αὐταὶ εἰς διαρκὴ μετασχηματισθῶσι τμήματα, μεταρρυθμιζομένου τοῦ κανονισμοῦ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀγ. π. β. τοῦτου δι' ἐπιτελούμενου γενήσεται ἀρὰ γὰρ τακτικωτέρᾳ ἢ καταμειρίσι τῆς ἐργασίας καὶ οὐδ' οὐσιν αἱ ἐργασίαι τοῦ Συλλόγου ἐπ' ἀγ. π. β. καὶ πρῶτος συντελεσθήσεται πραγματικῇ, ἀπὸ ἄλλων τὰς σάφεις ταύτας ὑπὸ τὴν ὑμετέραν μελέτην, ὃ δὲ χρόνος δεῖξει, εἰ ἐπίσητὸ ὁ καιρὸς, ἵνα αἱ ἐπιτροπαὶ εἰς διανεμὴν καὶ αὐτοτελὴ μετασχηματισθῶσι τμήματα στενωῶς πρὸς ἄλληλα συνδεόμενα καὶ πάντα ὁμοῦ τὸν Σύλλογον ἀποτελοῦντα. Ἐπὶ τοῦ παρόντος ἄλλαι εἰσὶν αἱ πρῶτοι καὶ μετὰ πολλὴν κατεπίγειον ἀσχολίαν. Πρῶτον ἡ βελτίσις τῶν οἰκονομικῶν καὶ ἡ αὔξησις τῶν πόρων τοῦ Συλλόγου. Διὰ τὴν γενναιοφρόνην καὶ μεγαλοδωρὸν ὁμογενῶν πενταετίης συνδρομὰν καθυστεροῦσιν ἐκ τῶν κατ' ἔτος χορηγούμενων τῷ Συλλόγῳ ὑπὲρ τῶν ἀπόρων σχολείων τῶν ἐπαρχιῶν, διὰ τὴν περιῆλθον εἰς λήθην ἐγγραφοὶ καὶ ἐπιστομὴ υποσχέσεις, ἐρ' αἷς ὁ Σύλλογος τὰ ὀνόματα τῶν ἐπὶ φιλομουσίᾳ διασέμνουν τούτων ἀνδρῶν ἐπὶ πύνακος ἀναγράφας ὡς εὐεργετῶν τῶν σχολείων καὶ τῆς ἑλληνικῆς παιδείας ἀνηρτήσας αὐτὸν ἐν τῇ αἰδοῦσῃ τῶν συνεδριάσεων, ὅπως ἡ μνήμη αὐτῶν ἀθάνατος μὲν καὶ εὐλογητὴ ἐν γενεαῖς γενεῶν, διὰ τὸ ὅτι Σύλλογος ὁ τοσοῦτον δημοφιλὴς οὐκ ἀπέστη μὲν τοῦδε πρὸς τὸν λαόν αἰτῶν τὸν ὄψλον αὐτοῦ, οὐκ ἔχει ἀφορμὰς καὶ ἐνδείξεις, ὅτι εὐρίσκει αὐτὸν λίαν πρόθυμον; Τὸ προεδρεῖον προνοήσει περὶ τούτων μετὰ τῆς Οἰκονομικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Συλλόγου.

Εἴτα ἔργονται αἱ ἀσχολίαι περὶ τὰ ἐκπαιδευτικὰ. Εἰς ταῦτα μετὰ καρτερίως καὶ ἐνδελεχοῦς μελέτης ἐπιδοθῆμεν, διότι αἱ ἐκπαιδευτικαὶ τοῦ ἡμετέρου ἔθνους ἀνάγκαι καὶ ἐλλείψεις πολλαὶ καὶ μεγάλαι εἰσὶ, περυσίζουσαι περὶ ἡμᾶς καὶ τιτυρίζουσαι, ὥσπερ χελιδόνες· ἀνθίσμεν τὴν ἐκπαίδευσιν τοῦ ἡμετέρου ἔθνους ὄντως ἐπὶ τὰ κρείττω μεταρρυθμίσει καὶ προβόσει εἰς ἡν τελειότητα ἡ δημοσία ἐκπαίδευσις τῶν πεπολιτισμένων ἔθνων προεβλήθη καὶ

κατὰ τοὺς τρεῖς βαθμοὺς, δέσμεθα πολλῶν, χρόνου, παιδαγωγικῶν γνώσεων, φιλεκπαιδευτικῶν συλλόγων καὶ ἀδελφότητων στοσιμῶς ἐργαζομένων, σχολίων καλῶς καταρτισμένων καὶ οἰκονομῶν καταλλήλων, διδασκάλων ἀξίων, διδασκαλείων πρὸς καταρτιστὴν διδασκάλων, γυμναστηρίων πρὸς ἐξάσκησιν τοῦ σώματος καὶ συντήρησιν τῆς υγείας τῶν ἐκπαιδευομένων, γενικῶν ἱποπότων καὶ ἐπαρχιακῶν ἐπιθεωρητῶν τῆς ἐκπαίδευσιν, σχολικῶν καὶ παιδαγωγικῶν βιβλιοθηκῶν καὶ μουσείων, ἐφημερίδων ἐκπαιδευτικῶν, καὶ ἐπὶ πᾶσι τοῖς χρηματικῶν, καὶ χρημάτων πολλῶν, πενήτην τοῦλάχιστον ἑκατομμυρίων φράγκων. Ταυτὴ ἡ πραγματικὴ ἀλήθεια· οἱ δὲ ἄλλως κρίνοντες ἀπατῶνται, οὐδέποτε ἴσως ἀναλογισάμενοι, ὅτι οἱ λαοὶ τῆς ἑσπερίας Εὐρώπης καὶ οἱ τῶν Ἑνωμένων Πολιτειῶν τῆς Β. Ἀμερικῆς, ὅπως τὴν ἑθνικὴν αὐτῶν παιδείαν προαγαγῶσιν ἔσονται προήχθη, ἀμύθητα ἰδαπένησαν χρήματα καὶ δαπανῶσιν ἐπὶ. Τίς ἀγνοεῖ, ὅτι αἱ Ἑνωμέναι Πολιτεῖαι τῆς Ἀμερικῆς δαπανῶσι κατ' ἔτος περὶ τὰ 500 ἑκατομμύρια φράγκων; Ἑνωμέναι δὲ καὶ τέσσαρες ὅλους αἰῶνας ἀπρότους καταβάλλοντες μύθους ὑπὲρ τῆς διαδόσεως καὶ προαγωγῆς τῆς ἐκπαίδευσιν, ὡς τοῦτο ἀποδείξομεν ἐπιστοροῦντες ἐν τισιν ἀναγνωρίσμασι τὴν κατὰ στοιχὴν τῆς ἀμερικανικῆς τῶν γερμανῶν ἐκπαίδευσιν κατὰ τὴν ἐξ. εἰ, νη' καὶ ιβ' ἑκατοντατηρίδα. Ἡμεῖς ἐν μόνον ἔχομεν εὐτύχημα, ὅτι καὶ εὐρήματα τῆς πολυχρονίου πείρας ἐκείνων καὶ ἐπινοήματα καλῶς καὶ προσκονόντως μεταχειρόμενοι, μὴδ' εἰς ἐμπάθειαν καὶ ἀνεμώλους κατατριβόμενοι μικροφιλοτιμίας, δυνάμεθα πολὺ τὸν πρὸς τελειοποίησιν τῆς ἐκπαίδευσιν ἐκπαιδεύσεις χρόνον συντομίσαι καὶ ἀπὸ πολλῶν περιπτώσεων δαπανῶν αὐτὴν ἀπαλλάξει. Ἀλλὰ καὶ οὕτω, βοηθούσης μέλιστα καὶ τῆς φιλομαθείας καὶ ὀχυρμαθείας τοῦ ἡμετέρου λαοῦ, ἔχομεν χρεῖαν πολλῶν ἐτῶν καὶ πολλῶν ἑκατομμυρίων, ὡς εἰπομεν· πρὸ αὐτῶν δὲ δεσμεθ' ἑτέρου τινός, οὐ ἀνὸν οὐδὲν ἐστὶ γενέσθαι τῶν δεινῶν, ὃ δὲ αἰδόμενος Κορᾶς συνεβόλεον αὐτὸ ὡς μεγαλοῦργον· τί δ' ἐστὶ τοῦτο; Ἡ Γνώσις ἀδὲν ἀρετὴ καὶ ἔχρη τὸ κοινὸν τῆς Κωνσταντινουπόλεως χρήματα, ἔργαρον ὁ αἰδόμενος ἀνὴρ πρὸ 72 ἐτῶν, χρειαζέται καὶ γνώσις, οὐδὲ καὶ κἄνερ μὲν κερὰν δαπάνην μεγάλην «πράγματα» χρειαζέται καὶ γνώσις, ἵνα ἀσφαλῶς προβάλωμεν εἰς τὰ ἐκπαιδευτικὰ, μὴτε τὸν χρόνον, μὴτε τὰ χρήματα κατασπαταλῶντες εἰς μάταια.

Ὁ Σύλλογος ἡμῶν μετ' αὐτὴν ἐπέβη τὴν συμβουλὴν τοῦ ἀνδρὸς· διὸ ὀλίγα δαπανῶν οὐ μικρὰ κατωφίωσε, καλλίστην ποιησάμενος χρῆσιν τοῦ χρόνου, τῶν χρημάτων, τῶν νωτίων ἐκπαίδευτικῶν ἐφευρέσεων καὶ μεθόδων, ἔσον ἢ αὐτῇ δυνατόν· τοῦτ' αὐτὸ ἐπιφέρει καὶ τῷ Συλλόγῳ καὶ κατὰ τὸ συλλογικόν τοῦτο ἔτος ἀσχεληθησασμένη περὶ τε ἄλλα καὶ περὶ τὴν εἰσαγωγὴν τῆς γυμναστικῆς εἰς τὰ ἡμετέρα δημοτικὰ καὶ ἑλληνικὰ σχολεῖα, καὶ περὶ τὴν σύστασιν σχολικῶν καὶ παιδαγωγικῶν Βιβλιοθηκῶν καὶ Μουσείων, καὶ περὶ τὴν σύνταξιν νέου ἰδρυτοῦ τῆς δημοτικῆς παιδείας ἀμεροτήριον τῶν φύλων, καὶ χρηστωμαθείας ἑλληνικῆς τῶν νωτίων ποιητῶν καὶ πεζογράφων πρὸς χρῆσιν τῶν δημοτικῶν καὶ ἑλληνικῶν σχολείων. Περὶ τούτων ἔσον οὕτω ἡ ἐκπαίδευσις ἐπιτεροῦ καθυποβαλεῖ τῇ κρίσει ἡμῶν τὰς ἐπισημοὺς ἐκθέσεις· περὶ δὲ χρημάτων ὑπὲρ τῶν ἀποτῶν σχολείων τῶν ἐπαρχικῶν, ὁ Σύλλογος ἔμεινε ἡμίχρηστος, καὶ ἴσως πλείω ἢ ὅσα ἄλλοι ἐγέναντο αὐτῶν.

Ἄλλ' ὁ Σύλλογος, ὡς πάντων ἴστω ἀνώτερος τῶν μικροφροσύνων, τῶν μὲν τὸ ἄξιωμα αὐτοῦ ἔθηκεν ὡς κορυφῆς ἀρχαίου, χάριν δὲ τῆς ἑθνικῆς παιδείας τείνει τὴν χεῖρα ἀδελφικῶς καὶ πρὸς τοὺς ἀδελφούς· ἐργάζεσθαι μετ' αὐτοῦ καὶ συμπεριτείνει. Ἡ πολιτεία τοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου ἐξ ἄρχης ἦν ταπεινὴ πρὸς τοὺς ἀδελφούς· Συλλογικῶς καὶ Φιλικαπαιδευτικῶς Ἀδελφότητας. «Αἱ σχέσεις τοῦ Συλλόγου πρὸς τοὺς ἄλλους, ἔλεγεν τὸ 1874 ὁρίων λόγος καὶ εὐθὺς τῶν πεπραγμένων, πολλὰ καὶ ποικίλα εἰσι, διότι καὶ οἱ Σύλλογοι πολλοί, δέκα μὲν καὶ εἴς ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἐξήκοντα δὲ περίπου ἐν ταῖς ἐπαρχίαις, πολλὰ μὲν καὶ διάφορα φέροντες ὀνόματα, φιλολογικοὶ, φιλικαπαιδευτικοί, φιλόμουσοι, σύλλογοι, ἀδελφότητες, ἀναγνωστήρια κτλ., ἐνὸς δὲ καὶ τοῦ αὐτοῦ στοιχείου σκοποῦ, τῆς καλλιέργειας δηλονότι καὶ διαδόσεως τῶν γραμμάτων κατὰ τὰς ἡμετέρας χώρας. Πρὸς πάντας δὲ τούτους ὁ Φιλολογικὸς Σύλλογος ἀπὸ φιλικῆν τείνει χεῖρα καὶ ἀδελφικῶς δεξιότα καὶ ὑποστηρίζει ὅλως δυνάμει, καλῶς γινώσκων, ὅτι οἱ ἐν ταῖς ἡμετέραις χώραις Σύλλογοι, ὡς κέντρα διανοητικῆ καὶ ἠθικῆς φωτισμοῦ, ὅσοι πληθύνονται καὶ συνενοῦσι τὰς ἐκπαίδευτικὰς, τοσούτοι καὶ τὸ φῶς ἐκπύμπουσι λαμπρότερον καὶ τελεσιουργότερον. Διὸ περὶ τῆς συστάσεως αὐτῶν ἔσον εἰς τὰ πρῶτα καὶ κτίθεται, καὶ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν δι' αὐτῶν καὶ

προσχωγῆν οὐ μικρὸν συντελεῖ, πᾶσαν αὐτοῖς παρεχόμενος προθύμως ἀρωγὴν λόγῳ τε καὶ ἔργῳ. Τίς οὐκ οἶδεν, ὅτι τῷ Ἱππικῷ, τῷ Ὀρεικῷ, τῷ Ἱεραικῷ, τῷ Θεοσεβλικῷ καὶ δωμάτιον παρεχώρησεν ἐν τῷ νοσητῇ αὐτοῦ καθιδρόματι, ὥπως συνοικῶσι μετ' αὐτοῦ καὶ εὐκολώτερον συνεργάζωνται;

Ἄλλὰ καὶ οἱ Σύλλογοι, οἱ τε ἐνταῦθα καὶ οἱ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις, ἀρμενοὶ πᾶσαν τῇ Φιλολογικῇ Συλλόγῳ παρέχουσι πληροφορίαν καὶ συνεργασίαν, τιμῶντες αὐτὸν καὶ γιγνόμενος ὡς πρὸς ἑαυτούς ἀδελφὸν ἢ πατέρα καὶ ὡς πρὸς ἑαυτὸν ἐν πᾶσι συνεργῶν αὐτοῖς καὶ συναντιλήπτορα. Εἰ δὲ αἱ κινήσεις τῶν Συλλόγων ἴστων ὅτι καὶ αἱ ἐνέργειαι ἀκανόνιστοι εἰσι, τοῦτο φυσικόν ἐστὶ τῆς ἡμερομεροῦς νιότητος καὶ τῆς ἀπειρίας αὐτῶν ἀποτέλεσμα. Οἱ Σύλλογοι, καὶ αὐτοὶ οἱ τελευταῖοι, οὐτε Ἀκαδημαῖαι εἰσὶν ἐκταρβέσαι καὶ ἐξονογίζουσι τὰ φιλολογικὰ, τὰ γλωσσικὰ, τὰ ἀρχαιολογικὰ καὶ ἐπιστημονικὰ ζητήματα, οὐτε Πανεπιστήμια ὀφθαλμοτρον καὶ ἐπιστημονικώτερον διδάσκοντα, ἀλλ', ὡς πολλὰκις εἴρηται, ἀπλᾶ εἰσι φιλομαθείας καὶ διαδόσεως τῶν γραμμάτων ἐργαστήρια· ἀλλ' ἐπιπλεῖν ἡ φιλομαθία ὅλα τὴν δικταίαν πρὸς τὴν ἀλήθειαν κατὰ Πλάτωνα. «Ὅταν τῇ νότῃ φιλομαθῇ πάσης ἀλήθειαι δαί εὖθις ἐκινῶν ὅτι μάλιστα ὀρέγεσθαι. (Πλάτ. Πολ. ζ'. 485), καὶ πρὸς τὴν ἐπιστήμην οἱ σύλλογοι ἐξ ἀπαντος, τοῦ χρόνου προϊντοῦν, τελεώτεροι καταρτισθήσονται καὶ ἐπιστημονικώτεροι. Ἐπὶ τοῦ παρόντος θαυμασιῶς τὸν σκοπὸν δι' ἐν ἐπιστήμῃ ἐκτελοῦσι, περὶ ἐξπαλάσεως τῆς ἐπιστημῆς καὶ ἐπιστάσεως εἰς τὰς ἐπαρχίας μεμνημένοι, ἐπιστάται ἀποστέλλοντες πρὸς ἐπισκοπὴν τῶν δημοτικῶν σχολείων, περιοδικὰς συντελοῦντες συνόδους τῶν δημοδιδασκάλων καὶ τὰς ἐλλείψεις καὶ ἀνάγκας ἐξετάζοντες τῆς δημοτικῆς παιδείας καὶ τὴν διδόντες ἐπ' αὐτῇ θεράπειαν, φρονιμοντες δὲ καὶ περὶ συλλογῆς τῶν ζώντων ἐν τῇ πόλει τοῦ λαοῦ μνημίων καὶ περὶ διαδόσεως τῶν ἀρχαίων, συνενοῦμαι περὶ τούτων καὶ ἐμμενέμενοι καὶ βοηθοῦμαι πρὸς ἄλλήλους καὶ ἀλληλοεὐνοοῦμαι καὶ ἀριστεῖν καὶ ὑπείροχον ἔμεναι ἄλλων.

Ταῦτα φρονεῖ ὁ Φιλολογικὸς Σύλλογος καὶ κατὰ ταῦτα φεί πρὸς τοὺς ἀδελφούς οὐκ ὡς ἐπιταλασσοῦν, ἐπιθυμῶν, ἰνα ἕκαστος αὐτῶν διανθῶν μὲν καὶ ἀνεκέρειος ἀπὸ τῶν ἀλλῶν ὡς ἐν ὁμοσπονδικῇ πολιτείᾳ ἐργάζηται, ἀλλ' οἱ πάντες ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ πνεύματος, ὑπὸ τῶν αὐτῶν φρονημάτων καὶ ἀρχῶν ἡμερῶν.

ται και πρὸς τὸν αὐτὸν τείνῃσι σκοπόν, τὴν διὰ δόξιν τῶν γραμμάτων κατὰ τὰς ἡμετέρας χώρας.

Τοιαῦτα τὰ φρονήματα καὶ ἡ πολιτεία τοῦ ἡμετέρου Σλλόγου. Τούτου ἕνεκα, ὅτε τινὲς τῶν ἐπαρχιακῶν συλλόγων ἐξήρουντο τὴν ἐξέρεσιν αὐτῶν ἀπ' αὐτοῦ, οὗτος ἀπεποιήσατο ἡγεμόνος ἐπιβλαβεστάτῃ τὴν ἐξέρεσιν καὶ σιγῇ μυσίαν τῶν ἐπαρχιακῶν συλλόγων καὶ τὴν κατὰ σκορὴν τῆς αὐτοβουλίας καὶ αὐτεργείας τῶν ἐπαρχιῶν· οὐδέποτε ὅμως ἐπαύσατο ἀνακρινόμενος αὐτοὺς ἢ, τὴν ἐνύμει καλὴν καὶ λυσιτέλειαν· ὅστε οὐδαμῶς καινοτομεῖ καὶ οὐ τὴν αὐτὴν βαδίζον πορείαν.

Ὅ,τι λοιπὸν κατὰ τὴν 1874 ἀνεκινουῦτο τοὺς ἐπαρχιακοὺς συλλόγους, ἵνα περὶ συλλογῆς τῶν ζώντων μνημείων ἐν τῇ γλώσσῃ τοῦ λαοῦ φρονεῖν καὶ περὶ διασώσεως τῶν ἀρχαίων, τοῦτο ὁ ἡμέτερος Σύλλογος ἐν κατὰ τὴν ἵνα συστήσῃ αὐτοὺς καὶ αὐτὸς δι' ἐγκρίσεως, προσκαλὼν αὐτοὺς, ἵνα ἐν τοῖς ἔργοις αὐτῶν ἐνταγῶσιν καὶ τὴν συλλογὴν τῶν ζώντων μνημείων καὶ δικαίωσιν τῶν ἀρχαίων, συνάγοντες διὰ τούτων καὶ διὰ τῆς ἐκπαιδεύσεως ἐν στενῇ συναφείᾳ τὸ παρὸν τοῦ ἡμετέρου ἔθνους μετὰ τοῦ ἐνστάτος καὶ τοῦ μέλλοντος· διότι τὸν μὲν ἐκπαιδευτικὸν αὐτῶν σκοπὸν ἐκπληροῦντες καὶ ἐπιδιδόμενοι, ὡς μέχρι τοῦδε πράττουσιν, εἰς τὴν ἀνάπτυξιν καὶ ἐξάπλωσιν τῆς ἱθακῆς παιδείας, πρὸς μέρους συντελοῦσι τῆς νέας γενεᾶς καὶ παρασκευάζουσι τὸ μέλλον, περὶ δὲ τὴν συλλογὴν ἀσχολούμενοι τῶν ζώντων μνημείων ἐν τῇ γλώσσῃ τοῦ λαοῦ, ἀριδύον καταστήσουσι, ὅτι τὰ ἔθνη, τὰ ἔθνη, αἱ ἔθνη καὶ παραδίδουσι, καὶ καθύλου εἰπὴν ὁ ἑλληνισμὸς τῶν προγενεστέρων γενεῶν, ζῶσιν ἀνευ διακοπῆς ἀθάνατα ἐν τῇ ἑλληνικῇ λαφ' τῶν ἐπαρχιῶν τῆς Ἑυρωπαϊκῆς καὶ Ἀσιατικῆς Τουρμαίας ὡς ἱθακῆστατον γνώρισμα. Εἰς δὲ τὴν ἀντιγραφὴν τῶν ἐπιγραφῶν καὶ εἰς τὴν διέσπασιν τῶν ἀρχαίων μνημείων καταγινόμενοι, διατηρήσουσι μετ' οὐραμίας ἀνιέξομενα, ὅτι αἱ χώραι, ἐν αἷς μεροῦσται ἡ νέα γενεὴ καὶ παρασκευάζεται τὸ μέλλον αὐτῆς, διασώζονται διὰ τῆς αἱ ἱθακῆς παραδόσεως τῶν προτέρων γενεῶν, ἀνέκαθεν ἥσαν ἑλληνικώταται, ἐν τοῖς κόλποις αὐτῶν προορῶσαι ἔτι μνημεῖα ἑλληνικῆς τέχνης, θεῶν καὶ ἀπαρχαίων ἀπαστραπτόμενα κάλλος.

Ἐπίτοια καίριος, ἵνα πάντες καὶ οἱ ἐνταῦθα καὶ οἱ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις συντονιῶνται τῆς συλλογῆς καὶ δικαίωσιν αὐτῶν ἐπιληφθῶμεν· διό-

τι ἰσδομένηντα καὶ δύο ἔτη παρήλθον, ἐξ οὗ ὁ ἀδελφὸς Κοραΐς συνεισέφερε τὴν συλλογὴν τῆς γλωσσικῆς ὕλης· καὶ τοὶ δι' πολλοὶ τὰς σοφίας τοῦ σοφοῦ ἀνδρὸς συμβουλαὶ ἐκινεμένοι, εἰς συλλογὴν τῆς γλωσσικῆς ὕλης ἐπέδρασαν, ὀλίγη ὅμως συνθηροσθή, ἢ δὲ πλείστη, πολυμωτέρα τῶν πολυβυβλήτων ἀργυροφόρων σωμάτων καὶ ἐκβολῶν, καίτοι κατακειμένη καὶ ἀνεκματέλλουσα, διότι οἱ συλλογοὶ τῶν ἐπαρχιῶν ὅπως ὠλεώμενοι τῆς συλλογῆς τῶν ζώντων μνημείων, οὐδὲ παρόσον χεῖρα βοηθεῖαι τῇ Φιλολογικῇ Συλλόγῃ, καὶ περ ἔχοντες πολλὰς εὐκολίας, οἷαι ἐπὶ τοῦ μακροῦ Κοραΐ οὐχ ὑπάρχον.

Τὴ συμβουλήν τοι ἀδελφὸς ἀνὴρ πρὸς συλλογὴν τῆς γλωσσικῆς ὕλης· ἀδικεῖ νὰ συναρῇ, πλὴν, τοιαύτη ὄλη, ἀνάγκη εἶναι νὰ περιέλθωσι τὴν Ἑυρωπαϊκὴν καὶ Ἀσιατικὴν Ἑλλάδα καὶ τὰς γήσεις αὐτῶν δύο νείαι λόχοι, εἰς τοὺς ἄλλου χωρστά, ἔχοντες δύο λεξικά τῆς κοινῆς γλώσσας· μὴ προσκολλημένοι φύλλον ἐν ἑκάστῳ εἰς ἑκατοστὸν φύλλον τυπογραφημένοι· καὶ νὰ συνάξωσι μὴ τὴν ἐργάτην ἀριθμικὴν καὶ μόνον τὰς λέξεις, ὅσαι λείπουσιν ἀκόμη ἀπὸ τῆς κοινῆς λεξικῆς, ἀλλὰ καὶ τὰς ῥῥάσεις καὶ ῥῥάσεις καὶ αὐτὰς τὰς παροιμίας, ὅσες ἔχει καὶ ἡμεῖς εἰς τὸ στόμα αἱ κοινὴς λαοῦ.

Ἀλλὰ ἐπὶ δύο λόγων ξένων καὶ ὅπως ἀγνωστοῦνται τὰς τοπικὰς διαλέκτους τῶν ἐπαρχιῶν, ὅς διέγονται, ἡμεῖς ἔχομεν νῦν ἑκατὸν περίπου συλλόγους ἐν ταῖς ἐπαρχίαις δυναμένους εὐκολώτατα συλλέγειν μὴ μόνον τὰς λέξεις καὶ ῥῥάσεις καὶ παροιμίας, ἀλλὰ καὶ τὰ δημοτικὰ φάρμακα καὶ εἰς ἄλλο περιβιβλημένοι ἐστὶ τῇ γλώσσῃ τοῦ λαοῦ, εἰς παροιμίας, αἰνίγματα, λογοπαίγνια, εὐχὰς, ἐπὶ ῥῥα.

Καθὼν ἔχει λοιπὸν ὁ Φιλολογικὸς Σύλλογος, ἵνα ἀποταθῇ πρὸς τοὺς ἐπαρχιακοὺς συλλόγους καὶ προτρέψῃ αὐτοὺς πρὸς συλλογὴν τῆς γλωσσικῆς ὕλης· διότι καὶ μικρὴν ἀμοιβὴν παρὰ τῶν συλλογέων, δέκα λίρας ἑκάστῳ, ὅταν ἡ συλλογὴ αὐτοῦ ἀξία κωθῇ, τὰς δι' συλλογῆς αὐτῶν δημοσιεύει ἐν τῇ Περιοδικῇ. Ἡκούσεται δὲ κατὰ τὴν ἐπίστατον ἐργάτην τῆς Φιλολογικῆς Ἐπιτροπῆς ὑπογεγραμμένης ὅτι τὸ πλείστον τῆς ἀποτελεσασαμένης γλωσσικῆς ὕλης ἐν τοῖς ἀρχαίοις τοῦ Σλλόγου δημοσιεύει τοῦτο τὸ ἔτος ἐν τῇ Περιοδικῇ. Ἐγὼ δὲ πέποιθα, ὅτι οὐ μόνον ἡ Φιλολογικὴ Ἐπιτροπὴ, ἀλλὰ καὶ πᾶσαι αἱ ἄλλαι μετὰ συντόνου προθυμίας ἐργασθήσονται καὶ παρασκευάσουσι πολλὰ ἀναγνώσματα ἀρχαιολογικὰ, ἐκπαιδευτικὰ,

ἐπιστημονικὰ καὶ λοιπὰ: καλὸν δὲ ἵνα ἀπὸ ταύτης τῆς ἰδιορράδου ἄρξωνται συνεχόμενοι καὶ μελετοῦσι τὰ μέχρι τοῦδε πρακτικὰ αὐτῶν, ὅπως ἴδωσι τίνα ἐκ τῶν προταθέντων ἐτελέσθησαν καὶ τίνα μένουσι ἀνεκτελέστα, οἷον ἡ ἐκδόσις λατινικῆς βιβλιοθήκης: ἀλλ' ἴσως πρὸς τῇ ζωγραφείᾳ βιβλιοθήκῃ τῶν Ἑλλήνων ποιητῶν καὶ συγγραφέων καὶ λατινικῇ βιβλιοθήκῃ τοῦτο τὸ ἔτος προκρυψθήσεται ὑπὸ τοῦ Συλλόγου, φιλομούσου ἀνδρὸς ἀναδελφισομένου τὴν δαπάνην τῆς ἐκδόσεως. Πίπτοιθ' δὲ ὡσαύτως, ὅτι καὶ πάντα τὰ μέλη μετὰ ζήλου τὰ καθήκοντα αὐτῶν εκπληρῶσιν, ὅπως ὁ φιλογλοῦς Συλλογὸς μὲν, ὡς καὶ πρότερον, γενικὸς ἐπόπτης καὶ ἰθύντωρ τῆς διανοητικῆς τοῦ ἡμετέρου γένους κατὰ τὴν Ἀνατολὴν κινήσει πρὸς τὰ πρῶτα καὶ προκοπῆς καὶ ἀληθινῆς συμφορῆς τοῦτο τὸ ἔτος τὸ συνέδριον τῶν Συλλόγων, ἐν αἷς περιστάσεσι ἐπιτρέψωσι. Τῇ αὐτῇ τὸν λόγον ἐπαλαμβάνων ὅτι κατὰ τὸ 1873 ἔλαγον ἀναλαμβάνων τὴν προεδρίαν, ὁ φιλογλοῦς Συλλογὸς, ὡς τε γενικὸς ἐπόπτης καὶ ἰθύντωρ τῆς πνευματικῆς τοῦ ἡμετέρου γένους κατὰ τὴν Ἀνατολὴν κινήσεως, καθήκον ἔχει μὲν πρὸς ἀποκατεστάναι ἐπιτυχῶν τοῦ καινοῦ σκοποῦ, πρὸς δὲ οἱ Συλλογοὶ καθιδρυμένοι στενωτέρως ἡμεῖς αὐτῶν ἐκίστοιτε συνάπτειν σχέσεις, καὶ ἀρίστην τῶν ἐαυτοῦ ἐργασιῶν ἐπιμέλειαν καταρτίδω, εἰς περιοδικὰ αὐτοῖς συγκατατε συνόδους, προσκαλὼν ἅμα καὶ ἄλλους λόγιους, ὅπως ἐν αὐταῖς φιλολογικῇ τε καὶ ἀρχαιολογικῇ καὶ ἐκπαιδευτικῇ καὶ ἐπιστημονικῇ ζητήματα εἰς τὰς ἡμετέρας χώρας ἀναφερόμενα συζητῶνται καὶ διαλευκάνονται.

Εἰτα ἀνεγνώσκειται ὡς ἔχει ἡ

ἀλληλογραφία.

Ἐπιστολὴ τοῦ κ. Σάβα ἀπὸ 18/30 Ἀπριλίου, δι' ἧς ἀγγέλλει τὴν ἀπὸ 8 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς παραλαβὴν τῆς ἀπευθυνθείσης αὐτῷ ἐπιστολῆς καὶ παραπονεῖται δι' ὅσα ὁ Συλλογὸς περὶ τοῦ κ. Σπ. Λάμπρου ἔγραψεν αὐτῷ: θεωρεῖ δὲ πᾶσαν ἀπορρίψιν τοῦ Συλλόγου ἡρωικὴν, ἄδικον οὐ μόνον πρὸς τὴν μνήμην τοῦ διαθίτου μακαρίτου Σουλῆνη, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὴν ὑπόληψιν αὐτὴν τοῦ Συλλόγου, τοῦ ἐκτελεστοῦ τῆς διεθνής.

Τῆς ἐν Ἑξηνάκῃ τοῦ Πόντου Ἑλληνικῆς κοινότητος, ἀπὸ 19 Ἀπριλίου, εὐγνωμονοῦσας τῷ Συλλόγῳ ἐπὶ τῇ φηρομένη συνδρομῇ ὑπὲρ

τῆς ἰδίας σχολῆς, καὶ συνιστάσας τὸν κ. Δημήτριον Σιμωνίδην πρὸς παραλαβὴν αὐτῆς.

Τῆς ἐν Μοναστηρίῳ (Βιτωλίου) Φιλικαιοδουτικῆς ἀδελφότητος Καρτερίας, ἀπὸ 30 Ἀπριλίου, ἀγγέλλουσας τὴν παραλαβὴν τῆς συγγραμμάτων ἐπιστολῆς τοῦ Συλλόγου καὶ ἐκροχέουσας τὴν ἐαυτῆς εὐγνωμοσύνην ἐπὶ τῇ προσφορῇ τοῦ περιοδικοῦ τοῦ Συλλόγου συγγραμματος καὶ τῇ δεκαλίρῳ συνδρομῇ, πρὸς ἣς τὴν παραλαβὴν συνίστασι τοῖς ἐνταῦθα καπνοπώλας ἀδελφοῖς Σωσσίδαι.

Τοῦ κ. Γ. Π. Καλενδέρη Καισαρείας, ἀπὸ 30 Ἀπριλίου, ἐξαιτουμένου, ὅπως συσταθῇ παρὰ τοῦ προέδρου τοῦ Συλλόγου πρὸς τὸν ὑπορχόν τῆς παιδείας ἐν Ἀθήναις πρὸς ἀποπαύσειν τῶν σπουδῶν τοῦ.

Τοῦ κ. Σ. Στογιανοπούλου, παραιτουμένου τῆς εἰδικῆς γραμματικῆς ἑνεκα ἰδίων ἐργασιῶν.

Τοῦ κ. Ι. Α. Παζά, αἰτουμένου τὴν διαγραφὴν τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ μητρώου τοῦ Συλλόγου.

Τοῦ κ. Κ. Καλλιζίδου, παραιτουμένου ἀπὸ τῆς Ἑκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Συλλόγου.

Τοῦ κ. Α. Βαρμιάδου παραιτουμένου ὡσαύτως ἀπὸ τῆς Ἑκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς.

Τῶν ἐν Ἀλεξάνδρειᾳ κ. κ. Κοττάδου, Πίστη καὶ Σι^α, ἀπὸ 11 τρέχοντος δι' ἧς ἀγγέλλουσας τὴν ἐκεῖ σύστασιν μαχιδονικῆς Ἐπιτροπῆς πρὸς συλλογὴν ἱδρύων ὑπὲρ τὴν ἐν Μοναστηρίῳ σχολείων καὶ τινὰς ἐγκυκλίους ἀποστολλόντας, ἐξαιτουμένη τὴν ἡθικὴν καὶ ὁλικὴν τοῦ Συλλόγου ἀρωγὴν.

Τῆς ἐν Εὐλοπότηρ Ἀρωγῷ Ἀδελφότητος Μανιῶν, ἀπὸ 15 ἑνεστώτος, ἀγγέλλουσας τὴν πρὸ πολλοῦ σύστασιν καὶ τὸν σκοπὸν αὐτῆς καὶ ἐξαιτουμένης οὐ μόνον πρὸς ἐαυτὴν τοῦ Συλλόγου σχεῖν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἡθικὴν καὶ ὁλικὴν αὐτοῦ συνδρομὴν.

Τῆς ἐν Φανερίῳ Ἀδελφότητος Ἰωρίδας, ἀπὸ 18 τρέχοντος, αἰτουμένης τὴν ἡθικὴν τοῦ Συλλόγου συνδρομὴν καὶ τὴν ἀρωγὴν τοῦ περιοδικοῦ αὐτοῦ.

Ὁ κ. Ὁδ. Ἐλέλιος, ἐν τῇ ἀναγνωσθείσῃ ἐπιστολῇ τοῦ κ. Σπ. Λάμπρου λαβὼν ἑαυτῷ τὸ προεδριον, ἐν ἀληθείᾳ πρῶτον Πρόεδρος, τοῖς προτροπαῖς τῆς αὐτῆς τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου παύθμενος, ἀνέστη τῷ κ. Σάβῃ, ὡς αὐτὸς ἐν τισι τῶν προηγουμένων συνεδριασίων ἀπάντων εἰς ἐπιμένειν τοῦ κ. Κ. Καλλιζίδου εἶπει, ὅτι ἀφαιρείται αὐτὸν τὸ ὑπὸ τοῦ μακαρίτου Σουλῆνη ἐν τῇ διεθνήρ δοθὲν δικαίωμα τῆς εἰς Ἄθω μεταβάσεως πρὸς

ἔρευναν, μελέτην καὶ καταγραφὴν τῶν ὀργάνων χειρογράφων τῶν ἐν ταῖς Βιβλιοθήκαις τῶν ἐκείνου.

Ὁ κ. Γ. Δημητριάδης ὑποστηρίζει τὴν ἐρώτησιν τοῦ κ. Ὁδ. Ἰαλίου λέγει ὅτι ἐν τοῖς πρακτικοῖς τῆς συνεδριάσεως τῆς 28 Ἀπριλίου τοῖς ἔστι ἀναγνωσθεῖσι μετὰ λύπης παρατηρεῖται, ὅτι δὲν εἶναι συστηματικὴ ἡ πρότασις αὐτοῦ, ἣν τότε ὁ Σύλλογος ἰδέξατο, νὰ ἐρωτησθῇ ἡλ. ὁ κ. Σάβας, ἂν δέχεται τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐπιτολῆς τοῦ διαβέτου, ἐκὼν δὲ ὁ κ. Σάβας ἀρνηθῇ, τότε ὁ Σύλλογος νὰ ἀναζητήσῃ τὸν πρὸς τοῦτο ἀμύδιον ἐν τοῖς ἑαυτοῦ μέλεσιν ἢ ἐκτὸς ἑαυτοῦ, καὶ τέλος ἐν ἀποτυχίᾳ νὰ συνεννοηθῇ μετὰ τοῦ ἐν Ἀθήναις πρὸς διέδοσιν τῶν ἑλληνικῶν χειρογράτων Συλλόγου περὶ τοῦ κ. Σπ. Λέμπρου. Τότε ὁ κ. Δημητριάδης παρακαλεῖ, ὅπως συμβαδίσωμεν ἐν τοῖς πρακτικοῖς.

Κατόπιν τοῦ κ. Θ. Σαλτεῖλη εἰπόντος ὅτι πρὸ παντός ἀνάγκη ν' ἀναγνωσθῇ ἡ τοῦ Συλλόγου περὶ τούτου ἐπιστολὴ πρὸς τὸν κ. Σάβαν, ἀναγνώσκειται αὕτη. καὶ ἦν ὁ κ. Σάβας παρακαλεῖται νὰ δηλώσῃ ἂν δύνηται προσκαλούμενος ὑπὸ τοῦ Συλλόγου ν' ἀναλάβῃ τὸ ἔργον, ἅμα δ' ἀγγέλλεται αὐτῷ, ὅτι ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσεως ἑτέρος λόγιος διακεκριμένος ἐπὶ ἄρχαιογραφικαῖς καὶ παλαιογραφικαῖς γνώσεσι καὶ μελέταις προθυμὸς ἐστὶ ν' ἀναπληρώσῃ αὐτόν.

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἐπιστολῆς τοῦ κ. Προέδρου εἰπόντος ὅτι ὁ Σύλλογος ὀφείλει καὶ θέλει διαπραχθεῖ καὶ πιστῶς ἐκτελέσει τὴν ῥητὴς ἐκφρασθεῖσαν τελευταίαν τοῦ διαβέτου ἐπιτολὴν, ὡς ἱερὰν, καὶ ὅτι τὸ προεδρεῖον ὑπὸ τοιοῦτο πνεῦμα θέλει ἀπαντήσῃ τῷ κ. Σάβῃ, ὁ Σύλλογος ὁμοφώνως ἀποδέχεται τὰ ὑπὸ τοῦ Προέδρου ῥηθέντα.

Εἰτα ἀγγέλλεται τῷ πρῶτον, προτεινόμενος, ἐπίτιμον μέλος, ὑπὸ τοῦ προεδρεῖου ὁ ἐθνικός ποιητὴς τῆς Ἑλλάδος κ. Ἀχιλλεὺς Παράσχου, ὡσαύτως δὲ ὡς τακτικὰ μέλη προτεινόμενοι ὑπὸ τῶν κ. Β. Βασιλάδου, Σαλτεῖλη καὶ Παπαρυσίου ὁ κ. Ἀθ. Ἀργυρῆς, δημοδοδεκακλής, καὶ ὁ κ. Εὐάγ. Ἀμαξόπουλος, καθηγητὴς.

Ἀκολουθεῖ ὁ κ. Προέδρος αἰτεῖται πίστως ἐπιστάσεων λιρῶν πρὸς ἀγορὰν γραφικῆς ὕλης. Ἡ πίστως παραχωρεῖται.

Μετὰ ταῦτα, τῇ προτάσει τοῦ κ. Προέδρου, ἀποσπρίσκειται ἡ δημοσίευσιν διὰ τῶν ἐνταῦθα ἐφημερίδων τῶν ἐκδόσεων τῆς ἐπιτελείου τοῦ Συλλόγου ἐορτῆς.

Λόγος δὲ γενομένου περὶ τῆς ὀργανοθήκης καὶ πάντων μὲν διεκτραγωδησάντων τὴν ἐλευθέρην κατὰστασιν, εἰς ἣν τὰ ὄργανα τῆς φυσικῆς εὐρίσκονται, ἄλλων δ' ἄλλοις τὴν εὐθύναν ἀποδιδόντων, ἄλλων δὲ τοὺς ὄντας ὑπευθύνους διακρίνουσιν καὶ ὑπερασφικίζοντων,

Ὁ κ. Ὁδ. Ἰαλιεύς ἀναγνώσκων τὴν σχετικὴν ἐρῶν τοῦ κανονισμοῦ λέγει ὅτι κατὰ τὸν κανονισμὸν ὁ μόνος ὑπευθύνος εἶναι ὁ βιβλιοφύλαξ, καὶ οὗτος ὀφείλει νὰ δώσῃ λόγον τῆς τῶαυτης καταστάσεως τῆς ὀργανοθήκης.

Ὁ βιβλιοφύλαξ ἀπαντῶν συνομολογεῖ μὲν, ὅτι ὁ κανονισμὸς αὐτὸν καθίσταται ὑπευθύνος, ὡς αὐτῷ ἀντιτίθει τὴν ἀνωτάτην ἐπιτολὴν καὶ ἐπιμύλειαν καὶ τῆς ὀργανοθήκης, ἀλλὰ παρακαλεῖ ἅμα τὸν Σύλλογον νὰ συνομολογήσῃ ὅτι καὶ αὐτὸς οὐκ ἐλάττωσεν μετρίμην τῆς εὐθύνης, διότι παρὰ τὰς ῥητὰς τοῦ κανονισμοῦ διατάξεις ἀφῆρσι σιωπηρῶς τὸν βιβλιοφύλακα τὸ καθήκον τοῦτο ἐπομένως καὶ τὴν εὐθύναν, ἀντιτίθει κατ' ἔτος εἰς εἰδικὸν ἔρπον τὴν ἐπιμύλειαν τῆς ὀργανοθήκης· προστίθεται δὲ, ὅτι πολλοὶς ἐπισκεψάμενος τὴν ὀργανοθήκην καὶ σιμύειρας τὴν κατὰστασιν τῶν ὀργάνων, σχεδὸν ἀγρίστως καταστάντων, ἐποιήσατο τὰς προσήκουσας παρατηρήσεις τῷ πρῶτῳ Προέδρῳ παραστήσας αὐτῷ τὴν ἀνάγκη ἀπαιτῆται τὴν νῦν ἔχουσαν μέτρα πρὸς προλήψιν τῆς πάλαι τοῦ αὐτοῦ καταστροφῆς, καὶ νὰ παρακληθῇ ὁ ἔρπος τῆς ὀργανοθήκης, ὅστις ἐπὶ τὰ δύο τελευταῖα ἔτη οὐδ' ἕνα ἐπισκέφατο αὐτήν, νὰ φροντίσῃ περὶ τοῦ καθήκοντος καὶ τῆς διορθώσεως τῶν οὕτω ἐπὶ τῆς κατεστραμμένων ὀργάνων, ἢ τοῦλάχιστον νὰ παρατηρήθῃ, ἂν δὲν εὐκαιρῇ πρὸς τοῦτο, ὅπως ἀποτρεχῶν ὑπ' ἐτέρου καὶ τὸν καιρὸν καὶ τῇ θέλῃαν ἔχοντος νὰ ἐπιμεληθῇ τῆς ὀργανοθήκης.

Ὁ κ. Τηλ. Καραθεοδωρῇ προτείνει νὰ ἐκλογῇ ἑτέρος ἔρπος ἀντὶ τοῦ κ. Α. Σπαθάρη, ὅστις μετ' ὅλην τὴν καλὴν θέλησιν καὶ τὴν πρὸς τὸν Σύλλογον ἀγάπην αὐτοῦ, ἐνταῦθα τῶν πολλῶν αὐτοῦ ἐργασιῶν, δὲν ἔχει καιρὸν νὰ ἔρχεται συχνὰ εἰς τὸν Σύλλογον, ὅπως ἐπιμεληθῇ τῶν ὀργάνων. Τὴν πρότασιν τοῦ κ. Καραθεοδωρῇ ὑποστηρίζει ὁ κ. Στ. Σατραζάμης καὶ ὁ κ. Γ. Δημητριάδης. Πολλῶν δ' ἄλλων προτάσεων γενομένων, ὁ Σύλλογος ἀποδέχεται νὰ παρακληθῇ ὁ ἔρπος τῆς ὀργανοθήκης κ. Α. Σπαθάρης, ὅπως εἴτε μόνος εἴτε μετὰ τριμελὸς ἐπιτροπῆς συγκαμίνης ἐκ τῶν κ. κ. Τηλ. Καραθεοδωρῇ, Γ. Δημητριάδου καὶ Θ. Σαλτεῖλη ἐξέτασιν καλῶς τὰ τῆς ὀργανοθήκης καὶ ὑπο-

εἴλη τῷ Συλλόγῳ τὴν γνώμην περὶ τῶν ληπτέων μέτρων.

Μετὰ ταῦτα ἀπὲς προκηρυκτικὰς λαν τῆς ὥρας (14 μ.μ.) ὁ κ. Πρόεδρος ἀγγέλλων ὅτι ἡ ὑπὸ τοῦ κ. I. Καρλίδου ἀναγνώσις τῆς «Περὶ τῶν παροιμιῶν τοῦ Καλίου Ἀλφειοῦ» πραγματείας ἀναβάλλεται εἰς τινὰ τῶν ἐπομένων συνεδρίσεων διαλύει τὴν συνεδρίαν.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Φέβη.

(Τακτικῇ).

Τῆς 26 Μαΐου 1880.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. Πρ. ΒΑΣΙΛΑΔΟΥ.

Ἀναγνώθεντων καὶ ἐπικυρωθέντων τῶν πρακτικῶν τῆς ἡγουμένης συνεδρίσεως ὁ κ. γεν. καθ. γραμματικῆς ἀνακοινεῖ τὴν προσφορὰν διαφόρων βιβλίων¹⁾. Τοῖς δωρηταῖς ἐκφράζονται εὐχαριστίαι. Εἰς ἀγγέλλονται τὸ μὲν πρῶτον, ἐπὶ μὲν μέλῃ ὑπὸ τοῦ προεδρίου προτεινόμενον, ἡ Δ. Ψ. ὁ κ. Ch. Tissot πρεσβευτῆς ἐνταῦθα τῆς Γαλλίας καὶ ὁ ἐν Μασσαλίᾳ ὁμογενὴς ἱατρός κ. Στ. Μεταξῆς. Τὸ δεύτερον δὲ καὶ γίνονται δεκτοὶ ἐπίτιμοι μὲν μέλος, ὁ ἰθὺνικὸς ποιητὴς τῆς Ἀλβανίας κ. Ἀχιλλεὺς Παράσχος, τακτικὰ δὲ οἱ κ. κ. Ἀθ. Ἀργυρὸς δημοδιδάσκαλος καὶ Εὐαγ. Αὐδῆ, πούλως καθηγητής.

Μετὰ ταῦτα ἐκλέγονται ἀντὶ τῶν παρατηθέντων ἀντιπρόεδροι μὲν ὁ κ. Ὀδυσσεὺς Ἐλέμμος καὶ ὁ κ. Θεμιστοκλῆς Σαλτέλης· εἰδικοὶ δὲ γραμματικῆς ὁ κ. Ἀθανάσιος Ἀργυρός.

Εἰς τὴν ἀθανασία τῆς ἡμερικῆς γλώσσης πραγματείας αὐτοῦ. (ἴδε σελ. 9).

Μετὰ τὸ τέλος τῆς ἀναγνώσεως ὁ κ. Πρόεδρος συστήσας τὸ ἔργον θερμῶς, ἐπὶ ἐπαγγελίαν ὁ κ. Κοντόπουλος, καὶ προσθεὶς ὅτι καὶ ἐν ἡμῖν πολλὰ ἡμερικὰ λέξεις σοῦνται ἐπὶ ἐν τῷ στόματι τοῦ λαοῦ, οἷα π. χ. μάσταξ=ἀφρός καὶ ἄλλαι, εὐχαριστεῖ τῷ κ. Κ. Κοντοπούλῳ καὶ διαλύει τὴν συνεδρίαν.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Φέβη.

(Τακτικῇ).

Τῆς 2 Ιουνίου 1880.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. Πρ. ΒΑΣΙΛΑΔΟΥ.

Ἀναγνώθεντων καὶ ἐπικυρωθέντων τῶν

1) Κατάλογος ἰθαίτερος τῶν προσφορῶν βιβλίων εἴρηται ἐν τῇ τελείᾳ τοῦ τεύχους. Σημ. Συν. Ἐπ.

πρακτικῶν τῆς ἡγουμένης συνεδρίσεως, ἀνακοινεῖται ὡς ἑξῆς ἡ

ἀλληλογραφία.

Ἐπιστολῇ, τοῦ ἐν Τραπεζοῦντι Συλλόγῳ τῶν Φιλομαθῶν Ἐκσφάδοντος ἀπὸ 29 Ἀπριλίου, δι' ἧς ἐκαίτεται τὴν τοῦ Συλλόγου συνδρομὴν ὑπὲρ τῶν πέρας τῆς Τραπεζοῦντος Σχολείων, καὶ, περιγράφον οἰκτρὰν τὴν κατὰστασιν τῶν μερῶν ἐκείνων, ἐρίστην τὴν σύντονον προσοχὴν τοῦ Συλλόγου.

Τοῦ κ. Δ. Σταματιάδου, παραιτουμένου τῆς Ἐπιστημονικῆς Ἐπιτροπῆς, ἐνεκα τῆς πασχούσης ὑγείας αὐτοῦ.

Τοῦ κ. Κ. Ηρακλίδου ἀπὸ 19 Μαΐου, δι' ἧς παρακαλεῖ τὸν Σύλλογον, ἵνα γνωστοποιήσῃ αὐτῷ εἰς ποῖον σημεῖον εὑρίσκειται τὸ πρὸ πολλοῦ σταλὴν εἰς τὸν Σύλλογον δῶμα αὐτοῦ Τὸ παρτολὴν Μοραστηρίου.

Ὁ κ. Δ. Πρόεδρος ἐπὶ τῆς ἐπιστολῆς τοῦ κ. Ἡρακλίδου παρατηρεῖ ὅτι ἐνεκρίθη ἡ ἐπιστολὴ τοῦ δῶματος αὐτοῦ, ὡς μὴ ὑπερχρόνης ποιητικῶν ἀγώνων.

Τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς, δι' ἧς παρακαλεῖ αὐτὰ τὸ πρεσβερτον, ὅπως φροντίσῃ περὶ ἐξευρέσεως πόρων ὑπὲρ τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ τοῦ Συλλόγου σκοποῦ.

Ἀνωμίμου περὶ παροιμιῶν τοῦ Πόντου.

Εἰς ἀγγέλλεται προσφορὰ βιβλίου, ἧς πρὸς τὸν δωρητὴν ἐκφράζονται αἱ εὐχαριστίαι τοῦ Συλλόγου.

Μετὰ ταῦτα ἀγγέλλονται τὸ δεύτερον, καὶ ἐπικυρῶντες γίνονται δεκτοὶ ἐπίτιμοι μέλη ἡ Δ. Ψ. ὁ κ. Tissot πρεσβευτῆς τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας ἐνταῦθα, καὶ ὁ κ. Στ. Μεταξῆς ἱατρός ἐν Μασσαλίᾳ. Ἀγγέλλονται δὲ τὸ πρῶτον τακτικὰ μέλη οἱ κ. κ. Γ. Ἀγγελίδης, ἱμπερός, καὶ Γ. Καραπαναγιώτης ἱμπεροπόλληλος, προτεινόμενοι ὑπὸ τῶν κ. κ. Θ. Σαλτέλη, Θ. Τάγην καὶ Δ. Κυπρίτη.

Εἰς τῇ τοῦ κ. Ν. Ζαχαρίου προτάσει ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ ἀείμου Φιλίππου Ἰωάννου

Ὁ Σέβ. λόγος ὑποφώνη.

α') ὅπως ὁ μὲν κ. I. Καρλίδης ἀναγνῶν τὴν βιογραφίαν τοῦ αἰδίου ἀνδρός, β') ὅπως ἐπαινεθῇ τῇ τεθλιμένην οἰκογενεῖα αὐτοῦ ἀπὸ λυπητέρους ἐπιστολῇ.

Κατόπιν ὁ κ. **Α. Μελάνης**, εισηγητῆς τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς, ἀναγνώσκει τὸ α' μέρος τῆς ἐκείνου, Περὶ συντάξεως νέου ὁδγοῦ τῆς δημοτικῆς παιδείας ἀμοτέρων

των πόλεων. Μετά την ανάγνωσιν ὁ κ. Πρόεδρος ἐξάρσεν τὴν σπουδαιότητα τῆς ἐκθέσεως, ἐξέφρασε τὴν βελτίαν αὐτοῦ λόπην ἐπὶ τῇ ὑλῇ, ἣν ἐκδηλοῦσι διὰ τῆς ἀπουσίας αὐτῶν τὰ μέλη προκαμένου περὶ ἔργων τῶν ἐπιτροπῶν τοιούτων, οἷον καὶ ἡ ἀναγνωσθεῖσα ἐκθεσις, καὶ οὕτω λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ X'.

(Τακτικῇ).

Τῇ 9 'Ιουνίου 1880.

Προεδρεύοντος τοῦ Π. ΒΑΣΙΛΑΔΟΥ.

Ἀναγνωσθέντων καὶ ἐπικυρωθέντων τῶν πρακτικῶν τῆς ἡγουμένης συνεδρίασεως ἀνακοινούται ὡς ἑξῆς ἡ

ἄλληλογραφία.

Ἐπιστολὴ τοῦ προέδρου τῆς Ἀρχαιο-λογικῆς Ἐπιτροπῆς ἀπὸ 6/18 'Ιουνίου, δι' ἧς ἀγγέλλει τῷ Συλλόγῳ, ὅτι ἐν τῇ συνεδρίᾳ τῆς ἐπιτροπῆς τῆς 30ης Μαΐου ἐξελεχθὲν πρόεδρος μὲν αὐτὸς ὁ Ἀρχων Μύγας Λογοθέτης κ. Σ. Ἀριστάρχης, γραμματεὺς δὲ ὁ κ. Κ. Παρδικίδης, καὶ ὑποβέβηκεν εἰς τὴν ἐπιψηφίαν τοῦ Συλλόγου α') νὰ ἐκλεθῶσιν ὡς μέλη αὐτῆς οἱ κ. κ. C. G. Curtis, Ἀρχιπρεσβύτερος τῆς ἐνταῦθα Ἀγγλικῆς Πρεσβείας, W. H. Cullen καὶ ὁ τοῦ Αὐτοκρατορικοῦ Μουσείου ἑρμῆς Dr P. Déthier, καὶ β') ἵνα προπαρασκευάζεται ὑπὸ τῆς αὐτῆς Ἐπιτροπῆς ἡ καταχωριστικὴ ὕλη ἐν τῷ ἀρχαιολογικῷ δελτίῳ, καὶ τῇ συνεννόησιν μετὰ τοῦ προέδρου τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς, ἐπιστατῇ τὴν ἐκδοσιν αὐτοῦ.

Τῆς ἐν Τραπεζοῦντι ἐπὶ τῶν ἔξω σχολείων τῆς ἐπαρχίας ταύτης ἐφορευτικῆς ἐπιτροπῆς, ἀπὸ 21 Μαΐου, δι' ἧς ἀγγέλλει τὴν σύστασιν αὐτῆς καὶ τὸν κατεπείγον τῶν περιστάσεων, ἐξ ὧν ὠμότης πρὸς τοῦτο, ἐφιστοῖται τὴν ιδιόχουσαν προσοχὴν τοῦ Συλλόγου, καὶ ἐξαιτεῖται τὴν σύντονον αὐτοῦ τε καὶ τῶν ἄλλων ἀδελφῶν σωματοῦν ὕλην ἀγωγῇ.

Τῆς Α. Π. τοῦ ἁγίου Τραπεζοῦντος, ἀπὸ 24 Μαΐου δι' ἧς ἡ Α. Π. οὐ μόνον συνίστησι τῷ Συλλόγῳ τὴν ἀνω ἐφορευτικὴν ἐπιτροπὴν, ἀλλὰ καὶ ἐξαιτεῖται τὴν σύντονον ἐνέργειαν τοῦ Συλλόγου.

Τοῦ κ. Σ. Ἀριστάρχου προέδρου τῆς Ἐπιστ. Ἐπιτροπῆς, ἀπὸ 8 'Ιουνίου, δι' ἧς παρακαλεῖ τὸν

Πρόεδρον τοῦ Συλλόγου νὰ ἐκφράσῃ τὴν λύπην αὐτοῦ πρὸς τὸν παραιτηθέντα κ. Δ. Σταματιάδην, καὶ εἰ δυνατόν παροτρύνῃ αὐτὸν ν' ἀποσύρῃ τὴν παραίτησιν αὐτοῦ.

Τοῦ αὐτοῦ καὶ τῆς αὐτῆς ἡμερομηνίας, δι' ἧς ἀγγέλλει τῷ Συλλόγῳ ὅτι ἐν τῇ συνεδρίᾳ τῆς Ἐπισταμολικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς 5 'Ιουνίου ἐξελέγη πρόεδρος μὲν αὐτὸς ὁ Μύγας Λογοθέτης Σ. Ἀριστάρχης, γραμματεὺς δὲ ὁ κ. Τ. Καραθεοδωρῆ.

Μετά τὴν ἀνάγνωσιν τούτων ὁ Συλλόγος ἀποδέχεται τὰ ὑπὸ τοῦ προέδρου τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐπιτροπῆς κ. Σ. Ἀριστάρχου προταθέντα, ἀπεφάσκει δὲ ὅπως δι' ἐπιστολῆς παρακαλέσῃ τὸν κ. Δ. Σταματιάδην ἵνα μὴ ἐπιμένῃ εἰς τὴν ἀπὸ τῆς ἐπισταμολικῆς ἐπιτροπῆς παραίτησιν αὐτοῦ.

Εἴτα ἀγγέλλονται πληροφορικὰ βιβλίων καὶ δύο εἰκόνας ἀρχαίων ὑπὸ τοῦ κ. Μ. Νεγρεπόντη.

Τοῖς δωρηταῖς τῶν βιβλίων καὶ τῶν εἰκόνων κ. Μ. Νεγρεπόντῃ ἐκφράζεται εὐχαριστία.

Περὶ δὲ τῶν εἰκόνων ὁ κ. Πρόεδρος προτείνει νὰ ὑπὸ τῶν πληροφοριῶν περὶ τῆς σχολῆς, εἰς ἣν ἀνήκουσιν αὐταί. Ὁ δὲ κ. Γ. Δ. **Μητριδάδης** νὰ ἐπισκευασθῶσιν αἱ εἰκόνες. Τῇ τοῦ Προέδρου ἡμῶς προτάσει ἀπορροῦνται ὅπως αὐταὶ περιεπληρωθῶσι μετὰ τῆς εἰκόνος αἰτῆς ἀποθώσεως τοῦ Ὀμήρου καὶ εἰ ἀνέγκη ἐπισκευῆς, γέννηται αὐτῇ.

Εἴτα ἀγγέλλονται τὸ δεύτερον καὶ ψηφοροῦνται τακτικὰ μέλη οἱ κ. κ. Ἀγγελίδης, ἑμπορος, καὶ Γ. Καραπαναγιώτης. Τὸ πρῶτον δὲ ὁ Dr Cullen, ἱατρός, ὑπὸ τοῦ προεδρίου προτείνεται ὡς μέλος ἀντεπιστάλλον.

Εἴτα ἀποφασίζεται ὅπως οἱ λαμβάνοντες καθίσματα τοῦ Συλλόγου δίδωσιν ἀποδείξιν τοῖς ὑπαλλήλοις αὐτοῦ, δι' ἧς νὰ ὑποχρεῶνται νὰ ἐπιστρέψωσιν αὐτὰ ἀνευ βλάβης, ἐν περιπτώσει δὲ καθ' ἣν ἤθελε συμβεῖν θραύσεις ἢ ἀντικαθίσταται τὸ θραυσθέν. Ἀκολουθοῦν ὁ κ. Γ. Δ. **Μητριδάδης** ζητεῖ πληροφορίας περὶ τῶν εἰς τὴν ἐκδοσὶν τῶν Περισιτων ἐπισταλνάντων συγγραμμάτων αὐτοῦ, ἅτινα, ὡς μαθάνει, ἐβραβεύθησαν, ὁ δὲ κ. Πρόεδρος ὑποσχέται μνημονεῖσιν περὶ τοῦ πράγματος.

Λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΧΑ'.

(Τακτική).

Τῆς 16 'Ιουνίου 1880.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. Πρ. ΒΑΣΙΛΑΔΟΥ.

Ο κ. Πρόεδρος ἀγγέλλει ὅτι μετ'ἑξ ἑκάστης τοῦ κ. Γενικοῦ Γραμματέως παρὰ τῇ Α. 'Εξ. τῷ κ. Tissot πρεσβευτῇ ἑνταῦθα τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας καὶ ἐπιδώκειν αὐτῷ τὸ δίπλωμα τοῦ ἐπιτίμιου μέλους. Εἰς τὴν γενομένην δ' αὐτῷ προσφώνησιν, προστίθηναι ὁ κ. Πρόεδρος, ὅτι ἡ 'Εξουχία ἀπένεικεν ἑκράσις τὰ φιλικὰ καὶ ἀντάστα αὐτοῦ αἰσθήματα καὶ τὴν μεγίστην χάριν ἦν αἰσθάνεται ἐπὶ τῇ προσδῶν τοῦ 'Ελληνικοῦ ἔθνους ἐν γένει καὶ τοῦ 'Ελληνικοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου ἐν μέρει. Πρὸς δὲ ἡγήταιν δὲ π. οὐδὲν παρρησιάζεται, ἐν εὐκαρίᾳ, εἰς τὰς ἐκείνης συνεδριάσεις τοῦ Συλλόγου.

Ἐπειτα τὴν ἀνακοίνωσιν ταύτην ἀναγνώσκοντες καὶ ἐκτιμῶντες τὰ πρακτικὰ τῆς ἡγουμένης συνεδριάσεως καὶ ἀνακινούται ὡς ἐξῆς ἡ

ἀλληλογραφία

'Επιστολὴ, τῆς κυρίας 'Ελπίδος Μελαίνης, ἐκ Κρήτης, ἀπὸ 16, 28 περιλήψαντος, δι' ἧς ἀγγέλλει τῷ Συλλόγῳ ἀποστολὴν ἐνεία τευχῶν διαφόρων βιβλίων ὑπ' αὐτῇ συγγραφέων.

Τὸ ἐν Παρίσιος βιβλιόπωλον κ. Louis Drapeyron ἀπὸ 14 'Ιουνίου, δι' ἧς ἀγγέλλει ὅτι τὰ ὑπὸ τοῦ ταμίου ἀποσταλμένα 50 τεύχη, συνδρομὴν τοῦ 1879 διὰ τὸ περιοδικὸν Revue de Géographie, ὅπου ἀπέστειλεν ἰσχυρικῶς, δὲν ἐλήφθησαν καὶ παρακαλεῖ τὸν Σύλλογον ν' ἀποστείλῃ αὐτῷ ταῦτα καὶ ἄλλα δὲ, ὧστε αὐτῷ ἀν' ἐπιθυμίᾳ τὴν ἐξακολουθήσῃν τοῦ περιοδικοῦ.

Τοῦ κ. Χρ. Χατζήχρηστου, διευθυντοῦ τῆς ἐνοριακῆς σχολῆς τῆς Παναγίας ἀπὸ 14 ἑνεστίως, δι' ἧς αἰτεῖται 50 καθίσματα διὰ τῆς ἐξετάσεως τοῦ Νηπιαγωγείου τοῦ 'Αγίου Κωνσταντίνου.

Τοῦ αἰδ. κ. C. G. Curtis ἀπὸ 14/26 παρόντος, δι' ἧς εὐχαριστεῖ τῷ Συλλόγῳ ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ αὐτοῦ ὡς μέλους τῆς 'Αρχαιολογικῆς 'Επιτροπῆς.

Τοῦ κ. Δ. Γ. Δαναοῦ ἀπὸ 14 'Ιουνίου, δι' ἧς υποβάλλει τὴν ὑπ' αὐτοῦ συγγραφεῖσαν 'Αριθμητικὴν μετατρομὴν κατὰ τὰς ὑποδείξεις τῆς 'Εκπαιδευτικῆς 'Επιτροπῆς, καὶ παρακαλεῖ τὸν κ. Πρόεδρον ν' ἀναβλέψῃ τὴν κρίσιν τοῦ πονήματος εἰς τὸν Σύλλογον διὰ τὴν περικύριον.

'Ακολουθεῖ ἀγγέλλονται προσφορὰ βιβλίων, πρὸς δὲ τοὺς δωρεὰς ἐκτρέχονται εὐχαρισταί. Ἐπειτα ἀγγέλλεται τὸ δεύτερον καὶ γίνεται δεκτὸς, μίλος ἀντεπιστολέων, ὁ Dr κ. Cullen. 'Ακολουθεῖ ὁ κ. Α. Μαζιλάκας, εἰσιγγῶν τῆς 'Εκπαιδευτικῆς 'Επιτροπῆς, ἀναγνώσκας τὴν συνέχειαν τοῦ α' Μέρους τῆς ἐκθέσεως ἐπὶ συντάξεως νέου ὁδηγοῦ τῆς δημοτικῆς παιδείας ἀμοτερόν τῶν φίλων.

Λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΧΒ'.

(Ἐκτακτός).

Τῆς 1 Σεπτεμβρίου 1880.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. Πρ. ΒΑΣΙΛΑΔΟΥ.

'Αναγνωσθέντων καὶ ἐπικυρωθέντων τῶν πρακτικῶν τῆς ἡγουμένης τακτικῆς συνεδριάσεως, ἀνακινούται ὡς ἐξῆς ἡ

ἀλληλογραφία

'Επιστολὴ, τῆς ἐν Σουλτῶντ 'Αρωγοῦ ἀδελφότητος 'Εννεία Μουσῶν, εὐχαριστοῦσας τῷ Συλλόγῳ διὰ τὰ ἀγαθὰ αὐτοῦ πρὸς αὐτὴν αἰσθήματα, καὶ ἐκτιμῶντας τὴν ἀποστολὴν τῆς εὐφῆς τοῦ περιοδικοῦ αὐτοῦ συγγραμματος διὰ τὸ ἀναγνωστὴν αὐτῆς.

Τοῦ κ. Στ. 'Αριστάρχου προέδρου τῆς 'Αρχαιολογικῆς 'Επιτροπῆς προτείνοντος μέλη τῆς 'Αρχαιολογικῆς 'Επιτροπῆς τὸν σεβασμιώτατον ἄγιον Ἰμβρου κ. Νικητῆρον Γαλαῖν καὶ τὸν κ. Γ. Α. Δημοκριτῆδην, καθηγητὴν τῶν ὁμηρικῶν.

Τοῦ κ. Στ. 'Αριστάρχου ὡς προέδρου τῆς 'Επιστημονικῆς 'Επιτροπῆς προτείνοντος ὡς νέα μέλη αὐτῆς τοὺς κ.κ. Σπ. Μαυρογέννη ἀρχίατρον τῆς Α. Μ. τοῦ Σουλτῶν, τὸν κ. Ι. Γεωργαντόπουλον καὶ Γ. 'Αποστολίδην ἐκ τῶν νομακίων, καὶ τὸν κ. Α. Καρολίδην καθηγητὴν.

Τοῦ κ. Γ. Σαϊτάκου ἀπὸ 24 'Ιουνίου, διαβιβάζοντος τὸν Σύλλογον δι' ἀναδέχεται τὴν ἔκδοσιν τῆς βραβεύσεως ἐκ τῆς Καραμαννέου ἀγωνίᾳ Κλαυδίου τῆς ἀναγνώσεως.

Γρηγορίου 'Αριστάρχου προέδρου τῆς Τορκίας ἐν Βασινικῶν, ἀπὸ 8/10 'Ιουνίου, ἀγγέλλοντος τὴν παραλαβὴν τῆς, ἀπὸ τοῦ 'Αρκαλίου, ἐπιστολῆς τοῦ Συλλόγου.

Τῆς ἐφάρμοδος τῆς κοινότητος Λαριναίων τῆς Χαλκιδικῆς ἀπὸ 23 Μαΐου, δι' ἧς παρακαλεῖ τὸν Σύλλογον, ὅπως μὴ παύσῃ παρέχειν τὴν δεκάτην αὐτοῦ συνδρομὴν αὐτῇ.

Τῆς ἐφορίας τῶν σχολῶν Νικοπόλεως, δι' ἣς εὐχαρίσται τῷ Συλλόγῳ ἐπὶ τῇ ἀποστολῇ τῶν διαφόρων βιβλίων καὶ παρακαλεῖ αὐτῷ ὅπως ἐκτίσεται μὴ παύσῃ ἀποστέλλων τὴν τοιαύτην συνδρομὴν.

Τοῦ κ. Κ. Καραπάνου ἀπὸ 16 'Ιουνίου ἀγγέλλωντος τὴν παραλαβὴν τῆς ἀπὸ 3/15 'Ιουνίου ἐπιστολῆς τοῦ Συλλόγου καὶ εὐχαριστούντος αὐτῷ ὅτι ἐπὶ τῇ ἐκδόσει τοῦ προγράμματος τοῦ Β' 'Ιουνίου καὶ ἐπὶ τῇ συντάξει καὶ δημοσίευσί τοῦ προγράμματος τοῦ Γ' 'Ιουνίου.

Τῆς ἐν Κ. Ν. Φαρμακευτικῆς ἑταιρίας, δι' ἣς προσκαλεῖ τὸν Γενάρου, ὅπως παραστή εἰς τὸ δοθησομένον ἐπὶ αὐτῆς συμπόσιον.

Τοῦ ἐν Τραπεζοῦνι Συλλόγου τῶν φιλομαθῶν Ξενοφάντος ἀπὸ 21 'Ιουνίου δι' ἣς ἀγγέλλει τῷ Συλλόγῳ τὴν ἐκβίβιν εἰς Ρωσσίαν ἀφ' ἧς μετακίνησεν, τὸν ἀνώνυμον, ὃν διατίθει εἰς τὰ ἐκεῖ ὀφελήματα, καὶ τὰ κείρα, ὅτινα θεωρεῖτε πρόσφορα πρὸς περιστάσει τοῦ κακοῦ, ἐκτίσεται δι' ἐπὶ τούτῳ καὶ τὴν συνδρομὴν τῶν λοιπῶν σωματείων.

Τοῦ κ. Γ. Λαγοπούλου ὑποβέλλοντος, τῷ Συλλόγῳ ἡμετέρον χειρόγραφον.

Τῆς Ἐπιστημονικῆς Ἐπιτροπῆς, ἀπὸ 29 'Ιουνίου, αἰτουμένης παρὰ τοῦ Συλλόγου, ὅπως ἐπαναλάβῃ τὴν συνδρομὴν εἰς Revue de Géographie.

Τοῦ ἐν Καβάλλῃ Φιλεκαπαιδευτικοῦ Συλλόγου Ἀριστοτέλους, ἀπὸ 15 'Ιουνίου, δι' ἣς εὐχαρίσται τῷ Συλλόγῳ ἐπὶ τῇ ἀδελφικῇ ἐνθυκρίσει καὶ διαβεβαιώσει περὶ τῆς προσήκουσας αὐτῷ χρηρηγησόμενης ἀρωγῆς. Ἀγγέλλει δι' ὅσα καὶ τὴν παραλαβὴν τῶν ἀποσταλέντων παρὰ τοῦ Συλλόγου 103 φύμ. διχοφάνων συγγραμμάτων καὶ συναποστέλλει τῇ παρούσῃ ἐντύπον ἐγκυκλίον.

Τοῦ ἐν Ραιδεσθῷ Ὀρθοκκοῦ φιλεκαπαιδευτικοῦ Συλλόγου, ἀπὸ 2 'Ιουλίου, δι' ἣς ἐπισυνέπτοιας ἀντίγραφον τῆς πρὸς τὴν ἐνταύθα Ἐκπαιδευτικὴν καὶ Φιλανθρωπικὴν Ἀδελφότητα προποσταλέσης ἐπιστολῆς παρακαλεῖ τὸν Συλλόγον ὅπως διεξέλθῃ αὐτὴν ἀπαντήσας ταχέως περὶ τῶν ἐνδιαλαμβανομένων.

Τῆς ἐφορίας τῆς ἐν Γαλατῇ ἑλληνικῆς σχολῆς προσελθόντος διὰ τὰς ἐξετάσεις.

Τοῦ Αὐτοκρατορικοῦ Λυκείου τοῦ Γαλατῆ Σεραιῶν προσελθόντος διὰ τὰς ἐξετάσεις.

Τοῦ Πανοπισιοκρατέου Μεγάλου Πρωτοσυγγέλλου, ἀπὸ 16 'Ιουλίου, ἀποστέλλοντος κατ' ἐντολήν τῆς Α. Θ. Παναγιώτου.

(ΕΑΑ. ΦΙΛΟΔΟΓ. ΣΥΛΛΟΓ. ΤΟΜ. ΙΕ')

ἐπὶ ἐπιστροφῇ ἔλθουσιν τῆς Α. Π. τοῦ ἁγίου Καρπάθου, καὶ παρακαλοῦντος τὸν Συλλόγον, ὅπως λάβῃ πρόνοιαν τινα περὶ τῶν ἐκεῖ κακῶς ὑχόντων.

Τοῦ ἐν Ξάνθῃ Φιλεκαπαιδευτικοῦ Συλλόγου Ἦσου τῆς Ροδόπης, ἀπὸ 14 'Ιουλίου, δι' ἣς ἀγγέλλει τὴν ἰδρυσιν καὶ τὸν σκοπὸν αὐτοῦ, καὶ ἀποστέλλει καὶ τὸν Κανονισμὸν αὐτοῦ μετ' ἐγκυκλίου.

Τῆς κοινότητος Σαρμακίου, ἀπὸ 15/27 'Ιουλίου, ἐξαιτουμένης τὴν ὕλικήν συνδρομὴν τοῦ Συλλόγου.

Τοῦ ἐν Μασσαλῃ κ. Σ. Ζαχαροπούλου ἀποστέλλοντος ἐν ἀντίτυπον Γεωγραφικοῦ Πίνακος τῶν κατὰ τὸν Ε' πρὸ Χρ. αἰῶνα ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων οἰκουμένων χωρῶν.

Τοῦ κ. Γ. Α. Δημητριάδου ὑπὸ ἡμερομηνίαν 14 'Ιουλίου ἔχουσαν ὡς ἐξῆς·

«Κύριε Πρόεδρε,

«Ἐπιφορτισθεὶς, καθ' ὑμῶν ἐντολήν, τὰ περὶ τὴν ἐκδοσιν τοῦ Τοπογραφικοῦ Χάρτου τῶν Κεραιῶν τοιγὰν τῆς Κωνσταντινουπόλεως τοῦ καταρτισθέντος κατ' ἐντολήν τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐπιτροπῆς τῷ 1874—1872 καθυποβέβηαι ὕμιν τὸν προϋπολογισμὸν τῆς ἀπαιτούμενης δαπάνης διὰ τὴν ἐκτύπωσιν ταύτην, καθ' ἣς ἔλαβον πληροφορίαν, ὡς ἐξῆς· Δέκα λίρας διὰ τὴν ἀναγραφὴν εἰς ἐνὸς μέτρον μήκους, τοῦ ἐκδουλομένου χάρτου μήκους ἔχοντος 6,5 μέτρον, διὰ τὴν μεταφορὰν τοῦ ἀντιγράφου τούτου ἐπὶ ἡμιονογραφικὸν λιθὸν, διὰ χάρτιν, διὰ χάρτιν καὶ ἐκτύπωσιν, δώδεκα λίρας, πρὸς ἀπόκτησιν τοῦ ἀντιγραφικοῦ λιθοῦ δύο λίρας, καὶ δι' ἀπρόσπτα ἐξ ὅσα μὴν λίραν τὸ ὅλον τῆς δαπάνης προϋπολογίζεται εἰς 25 λίρας Τουρκίας.

Ἐκτελὼν τὴν ὑμῶν ἐντολήν, κύριε Πρόεδρε, διατελῶ ὡς πρῶτος θεράπων

(Υπογρ.) Γ. Α. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ.

Τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐπιτροπῆς, δι' ἣς ἀγγέλλει τῷ Συλλόγῳ τὴν ἀπόφασιν αὐτῆς πρὸς ἐκδοσιν τοῦ Τοπογραφικοῦ Χάρτου τῶν Κεραιῶν τοιγὰν τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ ὅτι ἐπιφέρειται τὸν κ. Γ. Δημητριάδην νὰ κάμῃ προϋπολογισμὸν τῆς δαπάνης.

Τῆς αὐτῆς ἐπιτροπῆς ἐξαιτουμένης παρὰ τοῦ Συλλόγου διὰ διαφόρους ἀρχαιολογικὰς ἐργασίας πίστωσιν 10 λιρῶν τουρκικῶν.

Τοῦ κυρίου Π. Πορτοκλή, ἀπὸ 23 'Ιουλίου,

δ' ἥς ἀγγέλλει ὅτι ὁ οἰκονόμος τοῦ μακαρίου Κ. Ἀλεξάνδρου προσφέρει 30 λίρας.

Τὸ κ. Γ. Δ. Ζηαίδου, δ' ἥς ἀγγέλλει ὅτι καθίσταται πληρεξούσιος αὐτοῦ τὸν κ. Ν. Πατριάναν πρὸς παραλαβὴν τῆς 1019ης ἀμοιβῆς ἐκ τοῦ Ζωγραφείου διαγωνίσματος.

Τῆς ἐν Φαναρίῳ Φιλοπόωγου καὶ Φιλομούσου Ἀδελφότητος Ἰωνίας, ἀπὸ 24 Ἰουλ., δ' ἥς ἐκφράζει τῷ Συλλόγῳ τὰς εὐχαριστίας αὐτῆς ἐπὶ τῇ πατρικῇ στοργῇ καὶ μερίμνῃ καὶ τῇ ἀποστολῇ τῆς σφρῆς τοῦ περιοδικοῦ αὐτοῦ συγγραμμάτος.

Τὸ κ. Ἰω. Μιχαήλ Δ. Φ. ἐκ Καστορίας, ἀπὸ 24 Ἰουλίου, δ' ἥς παρακαλεῖ τὸν Σύλλογον, ὅπως προνοήσῃ περὶ ἀποκαταστάσεως αὐτοῦ ἐν τινὶ τῶν ἐνταῦθα Γυμνασίων.

Τὸ κ. Σ. Βρισμίστικη Κρητός, ἀπὸ 28 Ἰουλίου, δ' ἥς ἀγγέλλει τῷ Συλλόγῳ ὅτι ἀποστέλλει τὴν βιβλιοθήκην αὐτοῦ δύο ἀντίτυπα τῆς ὅς αὐτὴν ἐκδόσεως Διπλογραφίας.

Τὸ ἐν Ἀθήναις πρὸς διὰ δόξιν τῶν Ἑλλήνων Γραμμάτων Συλλόγῳ, ἀπὸ 9 Αὐγούστου, δ' ἥς ἀγγέλλει τῷ Συλλόγῳ ὅτι ἀνεγράφητο Μέγα Εὐαγγέλιον τῶν Ἀλεξανδρείας κ. Ἰδομενεία Βιτωρίων προσενεχόντα ἐφ' ὅπαξ μὲν 75,000 ρράχμα, ἑστίως δὲ 5,000.

Τὸ ἐν Πρακτικῇ Κρητικῇ Ἐκπαιδευτικῇ Συλλόγῳ ἀπὸ 10 Αὐγούστου, δ' ἥς ἀγγέλλει τὴν παγίωσιν αὐτοῦ καὶ παρακαλεῖ τὸν Σύλλογον ὅπως συνῶδῃ τῷ κατὰ τὸ 1872, 11 Ὀκτωβρίου ψήφισματι περὶ ὅσα εὐαγγελιστικὰ βιβλία ἀποστέλλει δικαί τὸν κανονισμὸν αὐτοῦ.

Τὸ προίδρυ τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς, δ' ἥς ἀγγέλλουσα τὴν ἀποπεράτωσιν καὶ ἀποστολὴν τῆς ἐπὶ τῆς Στοιχειώδους Ἀριθμητικῆς τοῦ κ. Δανυὴ κρίσεως αὐτῆς αἰτᾷται ὅπως αὐτὴ ὡς τυχὼν ἀποσταλῇ τῷ συγγραφῇ.

Ἡ ἐπιστολή τῆς ἐκδόσεως ἔχει ὡς ἑπείτα :

«Διελθόντες κατέντολὴν τῆς Ἐκπαιδευτικῆς τοῦ Φιλολόγου Συλλόγου Ἐπιτροπῆς ἐπισταμένης τὴν ὅπο τοῦ ἔλλογιμου κ. Δ. Δαναῶν φιλοπονήσαντες δευτέρην ἐκδοσὴν τῆς Ἀριθμητικῆς εὐρομέν αὐτὴν καλῶς καὶ ἀκριβοῶς συνεταγμένην πρὸς διδασκαλίαν ἐν τοῖς Δημοτικοῖς Σχολείοις. Διὰ τοῦτο συγχρίνοντες τῷ φερόμενῳ συγγραμμῇ συνιστάμεν τὸ ἔργον αὐτοῦ τοῖς ἔλλογιματώσις κυρίως δημοδιδασκαλοῖς ὅς ἐύληπτον καὶ συντελεστικὸν εἰς διδασκαλίαν τοῦ μαθημάτος τῆς Ἀριθμητικῆς.

Τῇ α'. Ἰουλίου 1880.

Οἱ ἐκ τῶν μελῶν τῆς Ἐκπαιδ. Ἐπιτροπῆς
Θ. ΣΑΛΤΕΑΝΕ.
(Υπογ.) Α. ΘΕΟΔΩΡΙΔΗΣ.

Τῆς ἐν Κων/πολεὶ Μακεδονικῆς Φιλεκπαιδευτικῆς Ἀδελφότητος, δ' ἥς ἀγγέλλει τοὺς κοσμητορας αὐτῆς, ἀποστέλλει τὸν ἀναθεωρηθέντα Κανονισμὸν καὶ παρακαλεῖ τὸν Σύλλογον, ὅπως ἐξακολουθήσῃ ὡς καὶ πρότερον τὰς εὐμεινίας καὶ ἀδελφικὰς πρὸς αὐτὴν σχέσεις.

Τὸ κ. Θ. Χ. Μοσχοπούλου, ἀπὸ 27 Αὐγούστου, δ' ἥς ἀγγέλλει ὅτι προσφέρει δύο ἀντίτυπα τῶν ὅς αὐτοῦ ἐκδιδόντων ποιημάτων Σπουδαί ἐν νυκτὶ καὶ παρακαλεῖ τὸν Σύλλογον ὅπως πρὸς ἐνθάρρυνσιν ἐξενέγκῃ τὴν ἐκαστὴν ἐπ' αὐτῶν κρίσιν.

Ἀκολούθως ἐκλέγονται κατὰ τὴν πρότασιν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἐπιτροπῆς μέλη αὐτῆς ὁ Σιδαρμάτωτος ἄγιος Ἰμβρόν κ. Γλυκᾶς καὶ ὁ κ. Γ. Α. Δημητριάδης. Κατὰ δὲ τὴν τῆς Ἐπιστημονικῆς Ἐπιτροπῆς πρότασιν ἐκλέγονται μέλη αὐτῆς οἱ κ. κ. Σ. Μαυρογίνης, Ἰ. Γεωργαντόπουλος, Γ. Ἀποστολίδης καὶ Ἰ. Καρανίδης.

Εἶτα ὁ Σύλλογος ἐψηφίσθη ἵνα ἐκφρασθῶσιν εὐχαριστίαι τῇ Α. Ἐ. τῷ κ. Γρ. Ἀισιόττη, πρεσβυτῇ τῆς Ὑψ. Πόλεως ἐν ταῖς Ἱννομίαις Πολιτικαῖς τῆς Ἀμερικῆς, δ' ἡν ἐπιδείκνυσιν αἱ προθυμίαι πρὸς συλλογὴν χρηματικῶν βοηθημάτων διὰ τὸν Σύλλογον, ἀποστολὴν βιβλίων διὰ τὴν βιβλιοθήκην καὶ ἐν γένει μερίμναν ὑπὲρ αὐτοῦ.

Περὶ τῶν ἐν Τραπεζοῦντι ἀπερασθῆν ὅπως ληρῶσι τὰ δόντα μέτρα.

Ν' ἀποσταλῶσι δὲ τῷ ἐκδότη τῆς Revue de Géographie 100 ρράχμα διὰ συνδρομὴν τοῦ ἀπελθόντος καὶ τοῦ τρέχοντος ἔτους.

Περὶ δὲ τῆς ἀνωτέρω αἰτήσεως τοῦ Π. Μεγαλειοτάτου Πρωτοσυγγέλλου, ἀγνωσθείσης τῆς ἐπιστολῆς αὐτοῦ ὡς καὶ τῆς ἐκδόσεως τῆς Α. Π. τοῦ ἀγίου Κερκυθίου, ὁ Σύλλογος ἐξέφρασε τὴν λύπην αὐτοῦ ὅτι δι' ἑλλείψην χρηματικῶν ἀδυνατεῖ νὰ συνδράμῃ χρηματικῶς.

Περὶ δὲ τοῦ χρέους τῶν Χερσαίων ταχυῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως παρασχεταὶ ἡ ταχίστη ἐκδόσις αὐτοῦ καὶ τῆς προκαταβληντοῦ τοῦ ταμείου τοῦ ἀλλοτρίου.

Διὰ τὴν διάτασιν δὲ τῶν μελῶν τῆς Μακεδονικῆς Φιλεκπαιδευτικῆς Ἀδελφότητος ἐντέλλη τὸ προειρηθὲν ἵνα μεμνησθῇ καὶ τῆς συνδιαλλαγῆς αὐτῶν, εἰ δυνατόν.

Ἀγγέλλονται δ' εἰτα αἱ τῶν βιβλίων ἀπογραφαί.

Κατόπιν ἐκφράζονται εὐχαριστίαι πρὸς τοὺς βιβλία προσενεγκόντας. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τοὺς ἐν Ἀμερικῇ κ. κ. Appleton καὶ Belimont ἀπο-

φασίζεται ὡπως παρακληθῇ ἡ Α. Ἐξ. ὁ κ. Γρ. Ἀριστάρχης ἐν ἐκφράσει τῆς εὐχαριστίας τοῦ Συλλόγου αὐτοῖς, δι' ἃ προσήνεγκον αὐτῷ βιβλία.

Εἶτα ἀγγέλλονται τὸ πρῶτον τακτικὸν μὲν τοῦ Συλλόγου μέλος ὁ κ. Θεόδωρος Χ. Μοσχόπουλος γραμματεὺς τῆς ἐνταῦθα Ρουμανικῆς Παιδείας, προτεινόμενος ὑπὸ τῶν κ. κ. Ἡρ. Βασιλάκου, Α. Κυπρίτου καὶ Α. Ἀργυροῦ, ἐπι-

τιμα δι' ὃ ἐν Μασσαλίᾳ φιλομουσότητος κ. Στ. Ζακερόπουλος καὶ ὁ ἐν Ἀλεξανδρίᾳ κ. Ι. Βιτωῤῥης ὑπὸ τοῦ πρεσβείου προτανομένοι Ἀκολούθως ἐλθόντες ὁ κ. Κ. Ξανθοπούλος μέλος τῆς Ἐκπαιδευτικῆς καὶ Φιλολογικῆς Ἐπιτροπῆς, ὑπὸ τῶν αὐτῶν ἐπιτροπῶν προταθείς. Μετὰ ταῦτα ὁ κ. Πρόεδρος ἀνέγνω τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ προσεχοῦς ἔτους, ἔχοντα οὕτως.

Προϋπολογισμὸς

τοῦ ἔτους 1880—1881.

Εἰσπράξεις.

Ἀπὸ περισσῆμα τῆς τοῦ παρ- ούτος ἔτους διαχείρισεως	Α. Τ. 140—
» τακτικῆς συνδρομῆς	» 150—
» καθυστερούσας	» 50—
» δικαίωμα διπλωμάτων	» 30—
» τόκους χρεωγράφων	» 25—
» ἐκτάκτους συνδρομῆς	» 35—450
»	» 60—
Εἰλημμα	Α. Τ. 490

Ἀπάνει.

Εἰς μισθοδοσίαν	Α. Τ. 300—
» ἐξῆς τακτικῆς	» 50—
» » ἐκτάκτα	» 30—
» πυρασφάλιστρα	» 24—
» περιοδικῶν	» 70—
» φωτισμὸν καὶ θέρμανσιν	» 10—
» γραφικὴν ὕλην	» 6—490

Α. Τ. 490

Ὁ Ταμίας

N. ΡΑΜΒΑΚΗΣ.

Ὁ κ. **Τιμοθέων Παπάς** ζητεῖ ἐξηγήσεις νινὰς ὡς πρὸς τὴν μισθοδοσίαν τῶν ὑπαλλήλων.

Εἶτα ὁ κ. **Σ. Ἀριστάρχης** περὶ τήρσιν ἐπὶ ἀπαιτοῦνται καὶ δύο ἐπὶ τυπογραφικὰ φύλλα πρὸς τοῖς ψηφισθεῖσι δέκα διὰ τὸ ἀρχαιολογικὸν διελτίον. Τοῦτου δεκτοῦ ὡς καὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ γενομένου, λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΧΓ'.

(Τακτικῆς).

Τῆς 6 Ὀκτωβρίου 1880.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. **Πρ. Βασιλάκου**.

Ἀναγνωσθέντων καὶ ἐπικυρωθέντων τῶν πρακτικῶν τῆς προηγουμένης ἐκτάκτου συνεδρίασεως, ἀνακοινουμένη ἡ ἐξῆς ἡ

ἀλληλογραφία.

Ἐπιστολῇ, Ἐκταίρις ἐν Περαιόις, ἀπὸ 10

Ἰουνίου, πρὸς ἀνέγερσιν προτομῆς δι' ἔξοχον ἐλληνοστὴν τὸν κ. J. J. Courtand-Diverneresse. Τῆς ἐν Ἀριουτλί Ἀμερικανιστῆς καὶ Ἑσπερίας εὐχαριστήριος διὰ τὴν ἐπιστολὴν διαφύρων διδασκτικῶν βιβλίων.

Τοῦ ἐν Πανόρμῳ δημοδιδασκάλου κ. Πέτρου Γ. Φιλανθίδου ἐκτιθέμενος τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἐξετάσεων.

Τοῦ κ. Δ. Μαλλιάδου ἐπιστολαὶ δύο, ἀπὸ 30 Αὐγούστου, ἐξ ὧν διὰ τῆς μιᾶς υποβάλλει τὴν παραίτησιν αὐτοῦ ἀπὸ μέλους τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐπιτροπῆς, διὰ δὲ τῆς ἑτέρας υποβάλλει τῷ Συλλόγῳ συνοπτικὴν τινὰ χωρογραφίαν τῆς Πρωγονικῆς ὑπὸ Χ. Ε. Δ. Ἠπειρώτου.

Τῆς ἐν Ἀλυστράτῃ Συντηρητικῆς Ἀδελφότητος Ἀμφικολίου, ἀπὸ 1 Σεπτεμβρίου, δι' ἧς ἀγγέλλει τῷ Συλλόγῳ τὴν ἀνασίστασιν αὐτῆς.

Τοῦ κ. Στερ. Καραθεοδωσίου ἐκ Βρυξελλῶν δύο, ἀπὸ 3/15 Σεπτεμβρίου, δι' ὧν ἀγγέλλει ἐν μὲν τῇ μιᾷ τὴν ἀποστολὴν ἐντὸς δύο κισιωτικῶν 133 τόμων διαφόρων βιβλίων, ἐν ἑπόμενῃ καὶ κατέλογον, ἐν δὲ τῇ ἑτέρᾳ τὴν ἀποστολὴν

τῆς εἰκόνης τοῦ μακαρίτου πατρὸς αὐτοῦ Κ. Καραθεοδωρῆ, ὅπως ἀναρτήσῃ ἐν τῇ αἰθούρᾳ τοῦ Συλλόγου.

Τοῦ ἐνταῦθα Ἑλλ. Συλλόγου Ἐρμῆς, ἀπὸ 3 Σεπτεμβρίου, ἀγγέλλοντος τὴν ἐκλογὴν τῶν νέων Κοσμητῶρων τοῦ παρόντος συλλογέτους.

Τοῦ ἐν Σπορίας Ἑλληνικοῦ Φιλεκαπαιδευτικοῦ Συλλόγου Προδῶν, ἀπὸ 5 Σεπτεμβρίου, δι' ἧς ἀγγέλλει τὴν ἰδρυσιν καὶ τὸν σκοπὸν αὐτοῦ, καὶ ἐκτενέστερον τὴν ἡθικὴν καὶ ὁλικὴν ἀρωγὴν τοῦ Συλλόγου.

Τοῦ κ. Σ. Ἀριστάρχου, προέδρου τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐπιτροπῆς, ἀπὸ 6 Σεπτεμβρίου, ὅπως δοθῶσι τῷ κ. Γ. Α. Δημητριάδῃ 11 λίραι πρὸς ἐναρξιν τῆς ἐκτενέστερας τῶν Χάρτων τῶν Χερσαίων ταγῶν Κ/Πολέως.

Τῷ βρετανικοῦ Μουσείου, ἀπὸ 10 Σεπτεμβρίου, ἀποστέλλοντος τὸν Ε'. Τόμον ἀρχαίων νομισμάτων τῆς Ἀνατολῆς.

Τοῦ ἐν Σέραις Μακεδονικοῦ Φιλεκαπαιδευτικοῦ Συλλόγου, ἀπὸ 12 Σεπτεμβρίου, ἀγγέλλοντος ὅτι ἐγκαθίσταται ἐν μέτρῳ ἐνυτέρῳ, ἀτε λαδῶν γενεῶν, ἀποσπασθῆναι τῆς Ἐκπαιδευτικῆς καὶ Φιλανθρωπικῆς Ἀδελφότητος.

Τοῦ ἐν Σέραις Μακεδονικῆς Ἀποστολῆς, ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἡμερησίου, ἀποστέλλοντος ἐν ἀντίτυπον ἐκδόσεως περὶ τῶν ἀνιστοριῶν τῆς Περγάμου, ὅπερ τῷ ἀποστέλλει καὶ τῶν ἐν Βερολίνῃ αὐτοκρατορικῶν Μουσείων.

Τοῦ αὐτοῦ, ἀπὸ 23/5 Ὀκτωβρίου, δι' ἧς ἀγγέλλει τῷ Συλλόγῳ ὅτι ἀποστέλλει τὴν πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας καὶ τῶν Ἑλευθέρων Σπουδῶν προσφορὰν διαφόρων συγγραμμάτων ὧν 90 τόμους καὶ 4 πίνακες διαφόρου ἀρχαιολογικῆς ὕλης, οὓς ἔλαβε, καὶ ὅτι ἅμα τῇ παραλαβῇ καὶ τὸν ἄλλον θέλει φροντίσει περὶ τῆς ἐγκαταστάσεως αὐτῶν.

Τοῦ ἀρχιετροῦ κ. Σ. Μαυρογένους, ἀπὸ 17 Σεπτεμβρίου, ἀγγέλλοντος ὅτι ἐνεκα τῶν πολλῶν αὐτοῦ ἀσχολιῶν ἀδυνατᾷ νὰ ᾖ μέλος τῆς Ἐπιστημονικῆς Ἐπιτροπῆς.

Τοῦ κ. Σ. Ἀριστάρχου, προέδρου τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐπιτροπῆς, ὅπως πληρωθῶσι τῷ κ. Γ. Α. Δημητριάδῃ ἑτέροι 8 λίραι ἐπίσης δι' ἀρχαιολογικῶν ἐκπονήσεων.

Τοῦ κ. Α. Γ. Πασπάτη, ἀπὸ 3 Ὀκτωβρίου, δι' ἧς ἀγγέλλει ὅτι ἐρίετος ἀρνεῖται τι δύναται νὰ πράξῃ καθόσον ἀρρεῖ τὰ ἀναγκάσματα, πιθανόν ὅμως ἀκολουθῶν νὰ ἐτοιμάσῃ τι διὰ τὸν Σύλλογον.

Τοῦ κ. Χρ. Σαρματσίδου, ἀπὸ 1 Ὀκτωβρίου, δι' ἧς ἀγγέλλει ὅτι ποιήσεται διαλέξεις περὶ

Ἀθανασίας ψυχῆς κατὰ τὸν Σωκράτην καὶ Πλάτωνα.

Μετὰ ταῦτα ἀγγέλλονται αἱ τῶν βιβλίων προσφοραὶ ὧν πρὸς τοὺς ποιήσαντας ἐκφράζονται θερμαὶ ευχαριστίαι.

Εἶτα ὁ κ. Πρόεδρος συνίστησι τοῖς μέλεσιν ὅπως ἑκάστον συνδράμῃ διὰ τὴν προτομὴν τοῦ ἀνορθωθέντος φιλέλληρος ἀνδρός.

Ἀκολουθοῦν ἀγγέλλονται τὰ δεύτερον τακτικῶν μὲν μέλος ὁ κ. Θεόδωρος Χ. Μοσχόπουλος, ἐπίτιμα δὲ ὁ ἐν Μασσαλίᾳ φιλογενέστατος κ. Στέφανος Ζακρούπουλος καὶ ὁ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Ι. Βιτωρόης. Ἀπαντες δεκτοί.

Ἀγγέλλονται δὲ τὰ πρῶτον ὑπὸ τοῦ Προέδρου ἐπίτιμα μέλη ὁ Κύριος V. Hatzfeldt, πρεσβευτὴς τῆς Γερμανίας ἐνταῦθα, ὡς καὶ ὁ Γεν. πρόξενος τῶν Ἑνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς, τακτικὰ δὲ οἱ κ. κ. Κωνσταντῖνος Κρηστῆς, γραμματεὺς τῆς Ἑλληνικῆς Προεδρίας, Γρηγόριος Μάνος, γραμματεὺς τοῦ Ἑλληνικοῦ Προξενείου καὶ Σθηνίλαος Ἀμπάτης, ἀξιωματικὸς τοῦ ἑλληνικοῦ στρατοῦ, προτιμώμενοι ὑπὸ τῶν κ. κ. Η. Τριβεσκοπούλου, Ἡρ. Βασιλάδου καὶ Ὁδ. Ἰαλιέμου.

Μετὰ ταῦτα ὁ Πρόεδρος κ. Ἡρ. Βασιλάδης, τοῦ ἐτέρου τῶν αντιπροέδρων κ. Ὁδ. Ἰαλιέμου ἀνακηρύσσοντας αὐτὸν εἰς τὴν προεδρίαν, ἀνέγνω μέρος πραγματείας περὶ τοῦ ἐν Βρυξέλλαις διεθνούς ἐκπαιδευτικοῦ Συνεδρίου.

Μετὰ τὸ πέρας τοῦ Ἀναγνωσματος βεβήκα παρατηρήσαντος τοῦ κ. Ὁδ. Ἰαλιέμου διελόγη ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΧΔ'.

(Γαλλικῇ).

Τῇ 18 Ὀκτωβρίου 1880.

Προεδρεύοντος τ. π. Ἡρ. ΒΑΣΙΛΑΔΟΥ.

Ἀναγνωσθέντων καὶ ἀποσπασθέντων τῶν πραγματικῶν τῆς ἡγουμένης συνεδρίας ἀνακοινουμένη ὡς εἴης ἡ

ἄλληλογραφία.

Ἐπιστολὴ, τῆς ἑλληγομῶν διευθυντοῦ τῆς Παλιδῆς κ. Σαπρούς Λιοντίνου, ἀπὸ 9 τρέχοντος, δι' ἧς ἀγγέλλει τῷ Συλλόγῳ ὅτι ἐνεκα τῶν πολλῶν ἀσχολιῶν αὐτῆς ἀδυνατᾷ νὰ ὄρῃ ἀνάγνωσμά ἐπὶ τοῦ παρόντος, ἀν ὅμως

δυνήθη καὶ ἰτοιμάσῃ φιλολογικόν τι ἢ παιδαγωγικὸν ἀνέγνωσμα ἀγγέλει τοῦτο ἰσχυρῶς τῷ προεδρείῳ.

Τοῦ ἐν Πριγκιπῶ κ. Ν. Μ. Τριανταφυλλίδου, ὑπὸ ἡμερομηνίαν 12 'Οκτωβρίου, δι' ἧς ὑποβάλλει ὑπὸ τὴν κρίσιν τοῦ Συλλόγου Σταχυοῦ καὶ Γραμματικὴν τῆς ἀρχαίας καὶ νεωτέρας ἑλληνικῆς γλώσσης συγκριτικῶς διὰ τὰ προκτατικά σχολεῖα.

Τῆς δὲ Ἑβραϊκῆς ἑλληνικῆς κοινότητος, ἀπὸ 14 ὁκτωβρίου, δι' ἧς ἀγγέλει τῷ Συλλόγῳ ὅτι ἡ ἀπόφασίς διὰ τὴν σχολὴν αὐτῆς πρὸ πολλοῦ συνδράμῃ καὶ διὰ τοῦ Νεολόγου δημοσιονομίας δι' ἀληθῆ εἰσῆτι, καὶ ἐξαιτεῖται πληροφωρίαν περὶ αὐτοῦ παρ' αὐτοῦ.

Εἶτα ἀγγέλλονται αἱ τῶν βιβλίων προφοραί, πρὸς ὧν τοὺς ὁμιλητὰς ἀρχίζονται εὐχαρισταί.

Εἶτα ἀγγέλλονται τὰ διύκριναι καὶ γίνονται δεκτοί, ἐπίτιμα μέλη ὁ κύριος V. Halksell, προσβουθὸς τῆς Γερμανίας ἐνταῦθα καὶ ὁ ἐνταῦθα Γεν. πρόξενος τῶν Ἑνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς G. H. Hear. Ὁ τοιαυτὰ δὲ οἱ κ. κ. Κωνσταντῖνος Κριεζῆς, γραμματεὺς τῆς ἐνταῦθα ἑλληνικῆς πρεσβείας, Γρηγόριος Μάνος γραμματεὺς τοῦ ἑλληνικοῦ προξενείου καὶ Σθενέλαος Ἀμπάτης ἀξιωματικὸς τοῦ ἑλληνικοῦ στρατοῦ.

Εἶτα ὁ Πρόεδρος κ. **Πρ. Βασιλάδης**, τοῦ ἐτέρου τῶν ἀντιπροέδρων ἀναπληρῶντος ἐν τῇ προεδρίᾳ αὐτῶν, ἀνέγνω συνέλειαν τῆς πραγματείας αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ἐν Βρυξέλλαις Διεθνούς ἐκπαιδευτικοῦ Συνεδρίου, τουτέστι περὶ τῆς ἀνωτέρας καὶ κατωτέρας παιδείσεως ἐν Ἰταλίᾳ καὶ ταῖς Ἑνωμέναις Πολιτείαις τῆς Ἀμερικῆς, παρενέφας σοφὰς περὶ τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς γλώσσης κρίσεις.

Τοῦ κ. **Πρ. Βασιλάδου** τὸν λόγον καταστρέψαντος, ὁ κ. **Ὁδ. Ἰαλόμεος** προέτεινε τὴν διὰ τῶν ἐφημερίδων δημοσίευσιν τῆς πραγματείας. Τὸν δὲ κ. Γ. Α. Δημητριάδου καὶ **Πρ. Βασιλάδου** ὑπὲρ τῆς προτάσεως τοῦ κ. Ὁδ. Ἰαλόμεου ἀποφηνανμένων καὶ ταύτην δι' ἰσχυρῶν ὑποστηρίζοντων λόγων καὶ ἀντικρουσάντων τὸν κ. Ν. Παπανίκαν, κατὰ τῆς προτάσεως ἀποφηνανμένων, ἐξηρίσθη ἡ δημοσίευσιν τῆς πραγματείας.

Λέγεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΧΕ'.

(Τακτική).

Τῇ 20 'Οκτωβρίου 1880.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. **Πρ. Βασιλάδου**.

Ἀναγνωσθέντων καὶ ἐπικυρωθέντων τῶν πρακτικῶν τῆς ἡγουμένης συνεδρίασεως ἀνακινεῖται ὡς ἑξῆς ἡ

ἀλληλογραφία

Ἐπιστολῇ, τοῦ γραφεῖου τῆς ἐνταῦθα γερμανικῆς πρεσβείας, ἀπὸ 15/27 'Οκτωβρίου, δι' ἧς ἀγγέλλει ὅτι ἀποστέλλεται ὄρων τῷ Συλλόγῳ ὑπὸ τῆς Α. Ἐξ. τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Δημοσίας Ἐκπαίδευσιν ἐντός τριῶν κισθίων τὸ ἐκ γυφθοῦ σύμπλεγμα τοῦ ἀποκόνοντος.

Τῆς κοινότητος Νικοπόλεως μετ' ἐκθέσεως ἀπὸ 17/29 'Οκτωβρίου, ἐν ᾗ ἐκτίθεται ἡ πνευματικὴ κατάσταση τῆς ἐπαρχίας καὶ ἐκζητεῖται ἡ τοῦ Συλλόγου ὠκλή ἀρωγή.

Τοῦ ἐν Αἰνῷ δημοδιδασκάλου κ. Α. Μανασσίδου, ἀπὸ 27 Σεπτεμβρίου, δι' ἧς συνιστᾷ εἰς τὴν προστασίαν τοῦ Συλλόγου τὴν δεκαετημίαν καὶ ὁρατὴν πατρίδα καὶ πνευστήν αὐτοῦ, παρακαλεῖ αὐτόν, ὥπως εἰσαγγέλῃ αὐτὴν εἰς τὴν ἐνταῦθα κεντρικῶν Παρθενωνγγίων καὶ ὑπὸσχεταί· οὐ μόνον 10 λίρας ἐκ τοῦ γυφθοῦ μισθοῦ αὐτοῦ ἐτησίως νὰ διδῇ εἰς τὰ Παρθενωνγγίον, ἀλλὰ καὶ μετὰ τὸ πέρας τῶν ἐκπαιδῶν οὗτος νὰ διδῇ ἡ νεῖος ὅπου ἠθέλη τὴν διορίσῃ ὁ Σύλλογος, ἅμα δὲ ἐκτίθεται πληροφόριαι περὶ τοῦ ὑποβληθέντος Ἀρχιεπισκόπου αὐτοῦ καὶ τὸν Καρχηναίων ἀγῶνα.

Μετὰ ταῦτα ὁ κ. Πρόεδρος ἀγγέλει ὅτι τῇ μὲν γερμανικῇ πρεσβείᾳ θέλουσι ἐκδοσθῇ εὐχαρισταί, ὑπὲρ τῆς ἀνεψφᾶς· δὲ τοῦ κ. Α. Μανασσίδου θέλει ληρῆθαι φροντίς· ἡγγαίε δὲ πρὸς τοῦτοις ὅτι πρὸ μικροῦ λαθὼν ἐπιστολὴν τοῦ κ. Ὁδ. Ἰαλόμεου, θέλει ἀναγνώσει αὐτὴν ἐν ἐκτάκτῳ συνεδρίῳ.

Εἶτα ὁ Πρόεδρος κ. **Πρ. Βασιλάδης** ἀνέγνω τὸ βῆμα καὶ εἶπὼν ὅτι τὴν περὶ τοῦ ἐν Βρυξέλλαις Διεθνούς ἐκπαιδευτικοῦ Συνεδρίου πραγματείαν αὐτοῦ ἀναγκαζέεται νὰ διακρίνῃ, ἅτε μὴ κομισκόμενος ἐπὶ τὰ πρακτικὰ τοῦ Συνεδρίου, ἀνέγνω μέρος ἐτέρας πραγματείας αὐτοῦ ἠμερῇ τῆς Δημοτικῆς Παίδευσιν τῶν Γερμανῶν κατὰ τὴν ἰς', ἡ' καὶ ἰθ' ἐκδομένην ταπεινῶς, ἥτοι περὶ λουθέρου, πολλὰ καὶ καλὰ περὶ τοῦ μεγάλου τούτου τῆς Γερμανίας ἀναμορφωτοῦ εἰπών.

Μετά τὸ πέρας τῆς ἀνακοινώσεως ταύτης ὁ κ. **Σπ. Μυυρογένους** ἐξέφρασε ἐκ μέρους τοῦ Συλλόγου τὴν εὐχαρίστησιν αὐτοῦ πρὸς κ. Βασιλῆν ἐπὶ τῇ θαυμάσιᾳ πνευματικῇ τραπέζῃ ἣν πᾶν φιλοτίμος εὐαριστῆται νὰ προσφέρει τῷ φοιτητικῷ τοῦ Συλλόγου.

Κατόπιν ὁ κ. **Θ. Σαλτέλης** εὐχαριστῆται πρὸς κ. **Πρ. Βασιλῆν** ἐφ' οἷς πράττει καὶ παρακαλεῖ αὐτὸν ὅπως ἐν τῇ προῳμῳ αὐτοῦ φιλοπονίᾳ ἐκθέσῃ καὶ τὴν πορείαν τῆς καθ' ἡμᾶς δημοτικῆς παιδείας.

Μετά ταῦτα τοῦ κ. **Σπ. Μυυρογένους** παρατηρήσαντος ὅτι δὴν πρέπει νὰ ἐπιδαρῶνται ὁ κ. **Πρ. Βασιλῆς**, τοῦ δὲ κ. **Θ. Σαλτέλη** ὅτι δὴν ἐπιδαρῶνται ἄλλὰ παρακαλεῖται ὁ κ. **Πρ. Βασιλῆς**, οὗτος πολλὰ κατὰ τὴν μνησθῆναι εἰπόντων παρῶντων καὶ τοὺς λοιποὺς λόγους ὅπως προτιμώσωσι καὶ αὐτοὶ ἀναγνώσαντο, μὴ' ὅ ὅ προεδρεύων διέλυσεν τὴν συνεδρίαν.

ΣΥΝΨΗΦΙΣΜΟΣ ΧΣΤ'.

(Ὁκτωβρῖος).

Τῇ 27 Ὀκτωβρίου 1880.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. **Πρ. ΒΑΣΙΛΕΩΣ**.

Ἀναγνωσθέντων καὶ ἐπικυρωθέντων τῶν πρακτικῶν τῆς ἡγουμένης συνεδρίας, ἀνακοινῶνται ὡς ἑξῆς ἡ

ἀλληλογραφία.

Ἐπιστολῇ, τοῦ **Κ. Η. Πουρ**, γενικοῦ προέξινου ἐνταῦθα τῶν Ἰωνήτων Πολιτικῶν τῆς Ἀμερικής, δι' ἧς ἀγγέλλει τῷ Συλλόγῳ τὴν παραλαβὴν διπλώματος ἐπιτίμου μέλους καὶ εὐχαριστεῖ αὐτὸν ἐπὶ τῇ τιμῇ ταύτῃ.

Τοῦ ἐν Μασσαλίᾳ κ. **Σ. Ζαχαροπούλου**, τῆς 18/30 Ὀκτωβρίου, δι' ἧς ἀγγέλλων τῷ Συλλόγῳ τὴν παραλαβὴν διπλώματος ἐπιτίμου μέλους, εὐχαριστεῖ αὐτὸν ἐπὶ τῇ τιμῇ ταύτῃ.

Εἰτα ἀγγέλλονται τὸ πρῶτον τακτικὰ μέλη τοῦ Συλλόγου ὑπὸ τῶν κ. κ. **Πρ. Βασιλῆου**, **Δημ. Κυμπίτου** καὶ **Χρ. Χατζεργάντου** προτινόμενοι οἱ κ. κ. **Ἰωάννης Τσακπούλας**, **Ἀνδρέας Χάρας** καὶ **Δημ. Πανουργιάς**.

Μετά ταῦτα ὁ **Πρόεδρος κ. Θ. Σαλτέλης** ἀναπληρώσας αὐτὸν, ἀνέγνω συνέμειν τῆς αἵθρας τῆς Δημοτικῆς Παιδείας τῶν Γερμανῶν κατὰ τὴν ἰσ', ἰε', ιη' καὶ ιθ' ἐκτονταετηρίδαν πραγματείας αὐτοῦ, ἀφοῦ πρῶτον διὰ

βραχέων τῇ ἐν τῇ ἡγουμένῃ συνεδρίᾳ εἰρημένα αὐτῷ ἀνικεφαλῶσιν. Ἐν τῇ ἐμῇ αὐτοῦ τούτῃ συμπληρώσας τὰ περὶ τῆς σχολῆς τοῦ ἰσ' αἰῶνος, ἐπραγματεύσατο μεταβῆς εἰς τὴν ἰε' περὶ τῶν μεγάλων φιλοσόφων Βέκκος, Καρτεσιῶν καὶ Τατιχίου, ἐκθέσας τὰς φιλοσοφικὰς αὐτῶν ἀρχάς, ἐπηγγεῖλατο δὲ τὴν ἐν τῇ προσεχίᾳ αὐτοῦ ἐμῇ ἐκθεῖν τῶν κατὰ Κομμουνισμῶν.

Λύεται ἡ συνεδρία.

ΣΥΝΨΗΦΙΣΜΟΣ ΧΖ'.

(Τακτικῇ).

Τῆς 3 Νοεμβρίου 1880.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. **Πρ. ΒΑΣΙΛΕΩΣ**.

Ἀναγνωσθέντων καὶ ἐπικυρωθέντων τῶν πρακτικῶν τῆς ἡγουμένης συνεδρίας ἀνακοινῶνται ὡς ἑξῆς ἡ

ἀλληλογραφία.

Ἐπιστολῇ, τοῦ κ. **Στ. Ζαχαροπούλου** δι' ἧς ἀποστέλλει τῷ Συλλόγῳ τὸν Γνωστικὸν Χάρτην τοῦ Μακεδονικοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Εἰτα ἀγγέλλονται τὸ δεύτερον καὶ γίνονται δεκτοὶ τακτικὰ μέλη οἱ κ. κ. **Ἰωάννης Τσακπούλας**, **Ἀνδρέας Χάρας** καὶ **Δημήτριος Πανουργιάς**.

Ἀγγέλλεται δὲ τὸ πρῶτον ὑπὸ τῶν κ. κ. **Πρ. Βασιλῆου**, **Ὁδ. Ἰαλίου** καὶ **Θ. Σαλτέλη** προτεινόμενος τακτικὸν μέλος ὁ κ. **Ν. Σέβαστόπουλος**, ἱατρός.

Μετά ταῦτα ὁ κ. **Πρ. Βασιλῆς**, τοῦ κ. **Ἰωάννου** ἀναπληρώσαντος αὐτὸν ἐν τῇ προεδρίᾳ, ἀνέγνω συνέμειν τῆς πραγματείας αὐτοῦ αἵθρας τῆς Δημοτικῆς Ἑκπαίδευσιν τῶν Γερμανῶν κατὰ τὴν ἰσ', ἰε', ιη' καὶ ιθ' ἐκτονταετηρίδαν. Ἐπραγματεύσατο δὲ κατὰ τὰ ἐπηγγεῖλμένα αὐτοῦ τὰ τοῦ ἁμῶς Κομμουνισμοῦ, ἐκθέσας σύντομον αὐτῶν ἱστορίαν, περιλήψιν τῶν ἐκδηλούμενων αὐτῶν ἡγεμονικῶν, τῆς θεωρητικῆς καὶ πρακτικῆς αὐτοῦ ἀρχῆς, τὴν κατ' αὐτὴν διάρκειν τῆς παιδείας καὶ παραλληλισμὸν συνοπτικὸν αὐτοῦ τῶν ἰσ' ἰων Βέκκος καὶ Καρτεσιῶν. Ἐπαγγεῖλατο δὲ ἐν

προσεχίᾳ αὐτοῦ ἐμῇ κρῖναι ἐπὶ τῆς ἰσ' αἵθρας, ἢ ἔσθον αἱ ἐμῇ παιδαγωγικαὶ ἀρχαὶ τοῦ Κομμουνισμοῦ εἰς τὴν σχολὴν τοῦ αἰῶνος αὐτοῦ καταστρέφει τὸν λόγον καὶ οὕτω λύεται ἡ συνεδρία.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΧΗ'.

(Τακτική).

Τῆς 10 Νοεμβρίου 1880.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. Πρ. ΒΑΣΙΛΑΔΟΥ.

Ἀναγνωσθέντων καὶ ἐπικυρωθέντων τῶν πρακτικῶν τῆς ἡγουμένης συνεδρίασεως
Ο κ. Στ. Ἀριστάρχης παρτήρησι πρῶτον ὅτι ὁ κ. εἰδικὸς γραμματεὺς μνημονεύων τῶν προσφερομένων βιβλίων πρέπει νὰ σημειοῖ ἀκριβῶς α'. τὸ ὄνομα τοῦ βιβλίου, β'. τὸ ὄνομα τοῦ συγγραφέως, γ'. τὸ ἔτος καθ' ὃ ἐξετυπώθη, δ'. τὴν πόλιν ἐν ᾗ ἐξετυπώθη, ε'. τίς ἀριθμὸς καὶ ἐκδ. π. ἔστι, ζ'. πόσα ἐντύπων προσφέρονται καὶ ζ' ὅτι ἄλλο, δεύτερον δὲ ὅτι πρέπει διεξοδικωτέρως νὰ περιγραφῇ τὴν περιλήψιν τῶν ἀναγνωσμάτων.

Εἰς ταῦτα ὁ κ. **Θδ. Κασσώδης** ἀντιπαρτήρησεν ὅτι πολλὰ ὁ κ. Στ. Ἀριστάρχης ἀπαιτεῖ παρὰ τοῦ εἰδικοῦ γραμματέως καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἀσυμμερὲς πρὸς αὐτόν.

Εἶτα ὁ κ. **Ν. Παπαράνης** προτείνει ὡς οἱ ἀγορηταὶ περιγὰρ ἐν περιλήψει τῶν ἀνακρίσεων ὅπου καὶ ἄλλοτε ἐγγίνετο.

Ὁ κ. **Πρ. Βασιλάδης** ὁμιλεῖ κατὰ τῆς λεπτομεροῦς περιγραφῆς τῶν προσφερομένων βιβλίων, διότι πολλὰκις στέλλονται βιβλία εἰς ἱκανὸν ἀριθμὸν, ὥστε ἕκν πάντα ἀκριβῶς καὶ ἐν λεπτομερείᾳ περιγράφοντο ὅα ἀφῆρουν τὸ πλεῖστον τῆς συνεδρίασεως.

Μετὰ ταῦτα καὶ τοῦ κ. **Κ. Μακρῶ** ὑπὲρ τῆς γνώμης τοῦ κ. Ν. Παπαράνη ἀποφνημαίνον καὶ τῶν λοιπῶν μελῶν ταύτην ὑποστηρίζοντι ἀπερσίσθη καὶ δίδωται τῷ εἰδικῷ γραμματεὶ περιλήψις τοῦ ἀναγνωσματος ὑπὸ τοῦ ἀγορητοῦ.

Εἶτα ἐπικυρωθέντων τῶν πρακτικῶν ἀνακοινούσκι εἰς ἐξῆς ἡ

ἄλληλογραφία

Ἐπιστολὴ, τοῦ κ. Στ. Ἀριστάρχου, ἀπὸ 2/4 τρέχοντος, ἀγγέλλοντος ὅτι ὁ ἐκ τῶν μελῶν τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐπιτροπῆς διδάκτωρ κ. Α. Mordmann ἐπιθυμεῖ νὰ ὁμιλήσῃ περὶ τῆς στήλης τοῦ Ἰνσίου Πορφυρίου.

Τῆς ἐν Χρυσόπολιν Φιλοπόσου Ἀδελφότητος Ἀνατολῆς, ἀπὸ 3/15 Ἰστανβού, δι' ἧς ἀγγέλλουσιν τῷ Συλλόγῳ τὴν ἰδρυσιν καὶ τὸν σκοπὸν αὐτῆς καὶ συνεπιστέλλουσαι τὸν κανονισμὸν ἐξαιταίται τὴν ἡθικὴν ὑποστήριξιν τοῦ Συλλόγου.

Τῆς ἐν Καζέρην ἑλληνικῆς κοινότητος, ἀπὸ

8 Ὀκτωβρίου, ἐξαιτουμένης τὴν ἡλικίαν ἀγορῆν τοῦ Συλλόγου πρὸς ἀνασύστασιν τοῦ παρ-
 θενικωμένου αὐτῆς.

Τῆς Α. Κῆ. τοῦ ἐνταῦθα πρὸςθευτοῦ τῆς Γαλλίας κ. Ch. Tissot, ἀπὸ 7/19 τρέχοντος, δι' ἧς ἀγγέλλει τῷ Συλλόγῳ ὅτι ὁ κ. Βαδ-
 δικτιων λαβὼν τὰ περιοδικὰ τοῦ Συλλόγου ἀπὸ τοῦ Δ' μέχρι καὶ τοῦ Γ' τόμου τῷ ἐξέφρασε τὴν ἐπιθυμίαν, ὥπως λάβῃ καὶ τοὺς Α' Β' καὶ Γ' τόμους, ἂν εὐρίσκωνται, ὡς καὶ τοὺς ἀπὸ τοῦ Γ' καὶ μετὰ ταῦτα δηλ. ΙΑ' ΙΒ' καὶ ΙΓ'.

Τοῦ ἐν Βερολίῳ βιβλιοπωλείου Κάλβερ καὶ Στ' δι' ἧς παρκαλεῖ τὸν Φιλολογικὸν Σύλλογον ὥπως τῷ ἀνακοινῇ τὰς ἐργασίας αὐτοῦ τακτικῶς πρὸς δημοσίευσιν αὐτῶν διὰ τοῦ περιοδικοῦ αὐτοῦ συγγραμμάτων.

Ὁ κ. Πρόεδρος παρτήρησεν ὅτι δέον νὰ καταβληθῇ πᾶσα φροντίς πρὸς ἀποστολὴν τῶν ἐλλειπτικωτέρων ἐκείνων ἀνδρῶν, τῷ Βαδδίκτιων, τῶν περιοδικῶν α' ζητεῖ ἐπιθεὶ δὲ τὰ πρῶτα τεύχη τοῦ Συλλόγου οὐχ ὑπέρχουσι, παρκαλεῖ τὰ μέλη ὥπως ὅσα ἐξ αὐτῶν ἔχουσι τεύχη τῶν πρῶτων παρδώσωσιν αὐτὰ τῷ προεδρῶν πρὸς ἀποστολὴν.

Ὁ κ. Ν. Σουλῆς καὶ ὁ κ. Παπάδης ἀγγέλλουσιν ὅτι ἔχουσιν ἀνὰ ἓνα ἐκ τῶν ζητουμένων τῶνων ἀναρῶσιν ὅμως τίνα ἀκριβῶς, καὶ ὅτι εὐχαριστοὶ προσφέρουσιν αὐτούς.

Ὁ κ. Πρόεδρος ἐκφράζει αὐτοῖς εὐχαριστίας.

Εἶτα ἀγγέλλεται τῷ δευτέρῳ καὶ γίνονται δεκτοὶ τακτικῶν μελῶν τοῦ Συλλόγου ὁ ἱατρός κ. Ν. Σεβαστόπουλος.

Ἀγγέλλεται δὲ τὸ πρῶτον τακτικὸν μέλος τοῦ Συλλόγου ὁ κ. Κ. Κασσώδης, ἱατρός, προτινόμενος ὑπὸ τῶν κ. κ. Ν. Σουλῆς, Ὁδ. Ἰαλίου καὶ Πρ. Βασιλάδου.

Μετὰ ταῦτα τοῦ κ. Α. Mordmann γνω-
 λυθέντος ἵνα (κατὰ τὰ προηγουμένα) πείσθη-
 ται ἀνακοίνωσιν, ὁ κ. Πρ. Βασιλάδης ἀνέγνω συνέχαιν περὶ δημοτικῆς σχολῆς ἐν Γερμανίᾳ κατὰ τὴν ἐξ' ἐκατονταετηρίδα. Αἱ παιδαγωγικαὶ καὶ μεταφυσικαὶ τοῦ Κομμινίου, εἶπε, δὲν εἰσεγέρσαν εἰς τὰ δημοτικὰ σχολεῖα ἵνεκα τῶν καταστροφῶν τοῦ τριακονταετοῦς πολέμου καὶ δι' ἑλλειψιν ἀξίῳν διδασκάλων δυναμένων κα-
 τανοῦσαι τὴν ὀψλὴν αὐτῶν ἀποστολῆν. Δι-
 δασκαλοὶ ἐξακολουθοῦν εἶναι οἱ πολυτεχνεῖται σκουρόφακες τῶν ἐκκλησιῶν, ὧν τὴν ἡθικὴν κατὰπτωσιν ζωηρῶς περιγράφει βιβλίον τι, ἐξ οὗ ὁ κ. Πρ. Βασιλάδης ἀνέγνω τινὰ μέρη. Μετὰ ταῦτα μεταβὰς εἰς τὸν ἡ' αἰῶνα ἀνέγνω περὶ τῶν παιδαγωγικῶν ἀρχῶν τοῦ ἄλλου Ἀγγλίου

φιλοσόφου Λωκίου εἰπόν τοὺς λόγους, δι' οὓς καὶ κατὰ τὸν ἡ' αἰῶνα προτάσσει δύο φιλοσόφους μὴ Γερμανοὺς, τὸν Λωκίον καὶ Ρουσσώ, διότι αἱ παιδαγωγικαὶ αὐτῶν ἀρχαὶ μεγάλῃν ἐξέσκασαν ἐπὶ τὴν Γερμανίαν.

Λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΧΘ'.

(Τακτική).

Τῇ 17 Νοεμβρίου 1880.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. ΠΡ. ΒΑΣΙΛΑΟΥ.

Μετά τὴν ἀνάγνωσιν τῶν πρακτικῶν τῆς ἡγουμένης συνεδρίασεως

Ὁ κ. **ΘΕ. Ἐλέλιος** εἰσήγαγε νὰ τεθῇ ἐν τῇς πρακτικαῖς ὁ λόγος, δι' ὃν μόνος παρὰ τὴν συμφωνίαν τοῦ Συλλόγου περὶ τῶν περιλήψεων, ὡς θάλλοιεν νὰ δίδωσιν αἱ ἀγορεύται τῷ εἰδικῷ ὁμιλεῖν, ὡμίλησε κατ' αὐτῶν, ὅτι δηλ. νομίζει ὅτι ἐὰν αἰ ἀποφασθῶσι νὰ ἔχωσι τὰς καλὰς ἐκείνας, ὥς αὐτὸ τὸ ἀνάγνωσμα ἔχει, καὶ ἐπὶ τῶν ἑλαττωσὶ τὴν ἀξίαν αὐτοῦ.

Εἶτα ἐπικυρωθέντων τῶν πρακτικῶν ἀνακοινουταὶ ὡς ἑξῆς ἡ

ἀλληλογραφία.

Ἐπιστολὴ, τοῦ δ. Συμβουλίου τῆς ἡμετέρας προεκλήτικῆς διὰ τὴν ἐπίτευσιν ἐν τῇς ἱταρίας.

Τῆς ἐν Πανόρμῳ ἑλληνικῆς κοινότητος, ἀπὸ 3/15 Ὀκτωβρίου, δι' ἧς ἐξαίτεται τὴν οὐκ ἐκὸν συνδρομὴν τοῦ Συλλόγου, εἰς γράμματα ἢ βιβλία, ὧν κατάλογον ἐπισυνάπτει, ὑπὲρ τῶν ἐκπαιδευτηρίων.

Τοῦ ἐν Λειψὶ βιβλιοπώλου Ernest Eilermann, ἀγγέλλοντος ὅτι ἀποστέλλει διὰ δαγμά 7 πίνακας ζωολογικοὺς διὰ τὴν ἐποπτικὴν διδασκαλίαν ἐν τοῖς σχολείοις, καὶ ὅν ὁ Σύλλογος ἐπιθυμῇ τὴν ἀγορὰν τῆς ὅλης σειράς ἀρτίων αὐτῇ τῷ Συλλόγῳ μὴ ἐκπαισθῆναι 1/2 ἐπὶ τῇ ὅλῃς ἀξίᾳ.

Ὁ κ. **ΠΡ. Εὐαγγελίδης** ἐπανέλαβε τοὺς μνησθέντας ζωολογικοὺς πίνακας καταβιβάζει ὅτι ὠφελιμὸν ἵαν ἐστὶ ν' ἀγορασθῶσι οἱ πίνακες οὗτοι ὡς συντελοῦντες εἰς τὴν εὐτυχιστὴν ἐποπτικὴν διδασκαλίαν.

Εἶτα ἀγγέλλεται τὸ δεύτερον καὶ ψήφισμα γενόμενης γίνεται δεκτὸς τακτικὸν μέλος ὁ κ. Γεώργιος Α. Κωστομήρης ἱατρός. Τὸ πρῶ-

τον δὲ ἀγγέλλονται τακτικὰ μέλη οἱ κ.κ. Ἰωάννης καὶ Γεώργιος Π. Ζαφίρη, ἑμποροὶ πάνθηλοι, προτεινόμενοι ὑπὸ τῶν κ. κ. Δ. Πασπαλλῆ, Τιμοθέοντος Πάπη καὶ Θ. Σαλτίνου.

Μετὰ ταῦτα ὁ κ. Πρόεδρος ἔδωκε τὸν λόγον τῷ κ. Τηλεμάχῳ Καραθεοδωρῇ, μέλει τῆς πρὸς ἐξέτασιν τῆς ὁργανοθήκης ἐπιτροπῆς, ἐξ αὐτοῦ καὶ τοῦ κ. Γ. Δημητριάδου, ὅστις ἀναβῆς τὸ βῆμα ἀνέγνω ἐκείνην, δι' ἧς κατεβίβειν ὅτι, γενομένης ἐξετάσεως εἰς τὴν ὁργανοθήκην τοῦ Συλλόγου παρὰ τῆς ἐπιτροπῆς, εἰς ἣν ἀνήθηκε τοῦτο ὁ Σύλλογος, δὲν εὗρεται αὐτὴ εἰς εὐχρηστον κατάστασιν, πρὸς τὴν δὲ τὰ κατεβλήθηκα μίστα, ἅτινα ἔγνω πρὸς διευθέτησιν αὐτῆς, καὶ ἐζήτησε νὰ παραχωρηθῇ αὐτῇ δεκάληρος πίστωσις παρὰ τοῦ Συλλόγου.

Ὁ κ. Πρόεδρος εὐχαρίστει τὴν ἐπιτροπὴν ἐφ' οἷς κατεβίβον κόπους πρὸς διευθέτησιν τῆς ὁργανοθήκης, ὁ δὲ Σύλλογος ἰδίᾳ ἐκ τῶν παραχωρηθῆ ἡ αἰτηθεῖσα 10 λήρος πίστωσις.

Εἶτα ὁ κ. **A. Mordtmann** ἀναγνώσκει τὴν ἐπὶ τῆς Στήλης τοῦ Ἡνιόγου Πορφυρίου τῆς περιουσιότητος ἐν τῷ προσωλείῳ τῆς Ἀγίας Εἰρήνης πραγμασίαν αὐτοῦ.

Μετά σύντομον προμῆν ἐν τῷ πρὸς τοὺς ἀλλοὺς εἰς τὰς φαρμάς τοῦ Ἱπποδρόμου ἀποδοῖν ἐν μέρει τὴν γενναίαν ἀμυναν τῆς πόλεως κατὰ τῶν ἀπανταχοῦθεν προσβαλλόντων πολυμιῶν, κωλυσάσας τὴν Εὐρώπην νὰ καταστῇ μογγολικὴ κατὰ τὴν ἀμαθίαν, ὁ κ. Mordtmann πραγματεῖται ἀκριβὺς καὶ λεπτομερεστάτα τὴν ἀναληματικὴν στήλην Πορφυρίου τοῦ Ἡνιόγου τὴν σωζομένην ἐν τῇ ἐσωτερικῇ αὐτῇ τῆς πέρας ἐν ἐκκλησίᾳ τῆς Ἀγίας Εἰρήνης νῦν δὲ ὑποδύσας (Djebchulé), ἀρραγέται τὴν τύχην τῶν ἐν τῷ Ἱπποδρόμῳ πολυαριθμῶν ἀνδρῶντων καὶ σφαιλῶν νικητῶν, ἀναγινώσκει καὶ ἐρικρινεῖ τὰς ἐπὶ αὐτῶν ἐπιγραφὰς καὶ ἐξηγεῖ τὰς ἰσχυρομύθους εἰκόνας μετὰ πολλῆς σφαιρικής ἀκριβείας καὶ μετῶν, καὶ ἐπὶ τέλους σκιαγραφεῖ τὴν ἀνὰ τὴν βίον τοῦ Πορφυρίου ἀρραγέμενος τὰς ἐπὶ αὐτῶν ἐν τῷ 33 ἐπιγράμματος τῆς Πλαυτίου ἀπολογίας. Κατ' αὐτὸ, λέγει, ἐξ Ἀρχαῖς τῶν βίβας ἑλκων ἵναικα ἔει ἐν τοῖς ἀγῶσι τοῦ Ἱπποδρόμου ἡ ἀντικειν εἰς τὴν φαρμά τῶν Πραξιμένων, ἀπὸ τῆς ἐπιμύθου στήλης νικητῶν ὑπὸ τοῦ αυτοκράτορος καὶ τῶν δόμων, ὅτι ὁ Πορφυρίος ἔφερε καὶ τὸ ὄνομα Καλλιόπας, ὅτι περὶ τὰ 507 καταβλήτων τῶν Κ/πολιν κατῆλθεν εἰς Ἀντιόχειαν τὴν μεγάλην, ἐπὶ Ἀναστασίῳ αυτοκράτορος τοῦ Δακρύου, ἐνθα ἐξεγέρμας τὸν λαὸν κατὰ τὸν

Ἰσραηλιτῶν κατέσφαξε μέγα ἀριθμὸν αὐτῶν, κατηδάρισε τὴν συναγωγὴν, μὴ δυνάμειν τοῦ Ἀναστασίου καὶ τῶν ἀρχῶν τῆς Ἀντιοχείας ν' ἀποκαταστήσῃσι τὴν τάξιν τοιαύτη ἥτις ἔστιν ὑπὸ τοῦ περιφρονοῦ δρᾶμαγωγοῦ Πορφυρίου διοργανώσας ἀνίστασιν· ὅτι δ' ἐκτοτε οὐδὲν ἔτι ἐκ τῶν γνωστῶν ἡμῖν περὶ τοῦ Πορφυρίου.

Μετά τὴν πέρας τῆς ἀνακοινώσεως ὁ κ. **Οὔδ.** **Ἰάσεως** ἐξάρξε τὴν ἀξίαν τοῦ προσμίου τοῦ κ. **Mordmann** παρητήρησεν εἰς τὰ περὶ πατριῶν εἰρήνευα ὅτι αὐταὶ δὲν ἀντιπροσωπεύουν τὸν δῆμον, ὅτι πολλὰκις ἐβλάψαν τὸ ἔθνος καὶ ἥτο δυστυχῆσαι ἐπὶ ὀφίστατο ὁ θεσμός οὗτος τῶν πατριῶν.

Ὁ κ. **Mordmann** ἀπαντῶν παρητήρησεν ὅτι δις ταῖς πατρίδας ἀνέστη ἡ διατήρησις τῆς τάξεως τοῦ κράτους.

Ὁ κ. **Οὔδ.** **Ἰάσεως** λέγει ὅτι δὲν ἀρνείται τὸ τοιοῦτο· ἀλλ' ὅτι ἐν γένει αἱ πατρίαι δὲν ὑπερβάν ὀφελίμοι εἰς τὸ κράτος. Καὶ οὕτω λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ XI'.

(Τακτική).

Τῆς 14 Νοεμβρίου 1880.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. **Πρ. ΒΑΣΙΛΑΔΟΥ.**

Μὴ ὑπαρχόντων πρακτικῶν ἀνακοινούται ὡς ἑξῆς·

ἀλληλογραφία·

Ἐπιστολὴ τοῦ κ. **Σ.** Ἀριστάρχου προέδρου τῆς Ἐπιστημονικῆς Ἐπιτροπῆς· ἀπὸ 20 φθίνοντος, δι' ἧς ἀναγνωρίζει τὴν ὀρθότητα τοῦ μέτρου ὅτι πᾶν μέλος τῆς ἐπιτροπῆς κατέγονε περιοδικὰ τοῦ ἀναγνωστηρίου διὸν μετὰ δύο μῆνας νὰ ἐπιστρέφῃ αὐτὰ, ὑποδεικνύει καὶ μέλη τινὰ πρὸ ὧν νὰ ζητηθῶσιν αὐτὰ, ἀτε μὴ μετεγόντων τῶν συνεδριάσεων τῆς ἐπιτροπῆς καὶ ἐξαιτεῖται ὅπως ἀποσταλῶσι τὰ ὑποδεικνύμενα περιοδικὰ τοῖς κ. κ. **Σ. Μαυρογένη, Γ. Γεωργιανοπούλῳ, Γ. Ἀποστολίδῃ καὶ Φ. Φωτιάδῃ** ἰατρῶν.

Τοῦ αὐτοῦ τῆς αὐτῆς ἡμερομηνίας, δι' ἧς ἀγγέλλει ὅτι οἱ κ. κ. **Μιλτ. Ίακώδου καὶ Δ. Μαλιζάδης** παρητήρησαν ὡς μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς.

Τοῦ κ. **Τυλμάρχου Καραθεωδωρῆ** καὶ **Γ. Α. Δημητριάδου** ἐπιμελητῶν τῆς Ὀργανοθήκης ἀπὸ 21 φθίνοντος, δι' ἧς ἐξαιτοῦνται παρὰ τοῦ Προέδρου τὴν ἐκδοσὴν ἐντάλματος 7 (ἑπτὰ) λαρὶν ἐκ τῶν ψηφισθῶσιν δίκαια διὰ τὴν τακτοποιήσιν καὶ ἐκκαθάρσιν τῶν ὀργάνων.

(ΕΛΛ. ΦΙΛΟΛΟΓ. ΣΥΛΛΟΓ. ΤΟΜ. ΙΕ')

Τῆς **Α. Ἐξ.** τοῦ ἐνταῦθα πρεσβευτοῦ τῆς Γαλλίας κ. **Ch. Tissot** ἀπὸ 18/30 φθίνοντος, δι' ἧς ἐκπράζει τῷ Συλλόγῳ τὰς εὐχαριστίας του ἐπὶ τῇ πρὸς αὐτὸν ἀποστολῇ τῆς αἰσῆς τοῦ περιοδικοῦ ἀπὸ τοῦ Δ'—ΙΒ' τόμου, ὡς καὶ τῶν αἰτηθέντων διὰ τὸν κ. **Βάδδινγκ**.

Τῆς ἐν Ἰκονίῳ ἑλληνικῆς κοινότητος **Περμέτων** ἀπὸ 24 Ὀκτωβ., δι' ἧς ἐξαιτεῖται οὐ μόνον τὴν κατὰ τὸ ἔτος 1874 ψηφισθεῖσαν εἰκοσάχρονον συνδρομὴν, ἀλλὰ καὶ γεναιοτέρην τὴν ἀρωγὴν ὡς ἐκ τῶν ἀνεγερμένων ἐκπαιδευτηρίων τῶν συνιστῶσι δι' ἐπίτροπον τὸν κ. **Γαβριήλ Μ. Παπαζογλου**.

Τοῦ κ. **Γ. Γ. Βαλαβάνη** ἐκ Κεραισσούτου ἀπὸ 3 Νοεμβρίου, δι' ἧς καθίσταται πληρεξούσιον αὐτοῦ πρὸς παραλαβὴν τοῦ ἐν τῷ **Ζωγραφείῳ** διαγωνισματι ἀπονεμηθέντος αὐτῷ δεκαλήρου βραβεῖου τὸν ἐνταῦθα κ. **Δημ. Πιπερίδην**.

Τοῦ ἐν Βασιγικῶνι πρεσβευτοῦ τῆς **ΤΨ.** **Πόλης** κ. **Γρ. Ἀριστάρχου** ἀπὸ 17/29 Νοεμβρίου, δι' ἧς ζητεῖ πληροφορίας περὶ τῶν ἐλλειπόντων τόμων ἐκ τῶν τῶν παρ' αὐτοῦ ἀποσταλθέντων βιβλίων πρὸ τοῦ ἰουλίου τοῦ 1880, καὶ ἀγγέλλει ὅτι καταγίνεται ὅπως συλλέξας καὶ ἄλλα βιβλία ἀποστείλῃ τῇ βιβλιοθήκῃ τοῦ Συλλόγου.

Τοῦ ἐνταῦθα πρεσβευτοῦ τῆς Γερμανίας κ. **Hatzfeldt** εὐχαριστοῦντος τῷ Συλλόγῳ ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ αὐτοῦ ὡς ἐπιτίμου μέλους.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἐπὶ τῆς περὶ εἰκοσάχρου συνδρομῆς ἐπιστολῆς παρητήρησεν ὅτι τὰ χρήματα ταῦτα προορίζονται ἐκ κληροδοτήματος τῆς μακαρίτιδος **Θεοφιλίδου**. Τα χρήματα κατετίθησαν εἰς τὴν ἑλληνικὴν Τράπεζαν, ἀλλ' ὅτι εἰς χρηρονόμισμα ὑπετίθησαν ἱερόμεως δὲν εἶναι δυνατόν· ἐξ ἐκείνων νὰ ληφθῇ ἡδὴ ἡ αἰτουμένη συνδρομὴ. Ὁ Σύλλογος ἐπιθυμῶν λίαν νὰ προσερχεται πάντοτε ἀρωγῇ εἰς τοιαύτας ἐθνικὰς ἀνάγκας, ἤθελε βεβαίως συνδράμει τῇ πασχούσῃ κοινότητι, ἀλλ' ἡ οἰκονομικὴ αὐτοῦ κατὰστασις δὲν ἐπιτρέπει αὐτῷ τοῦτο.

Εἰτα ἀγγιλλοῦνται αἱ προσφοραὶ βιβλίων πρὸς ὧν τοὺς δωρητὰς ἐκφράζονται εὐχαρισταί.

Εἰτα ἀγγιλλοῦνται τὰ δευτέρου καὶ πληροφορίας γενομένης γίνονται δεκταὶ τακτικὰ μέλη οἱ κ. κ. **Ἰωάννης καὶ Γεώργιος Π. Ζαφίρη**.

Ἀγγιλλοῦνται δὲ τὸ πρῶτον τακτικὸν μέλος προτεινόμενος ὑπὸ τῶν κ. κ. **Πρ. Βασιλάδου, Θ. Σαλτέλη καὶ Δ. Κυμπρίτου** ὁ κ. **Γ. Οἰκονομίδης**, ἱατρὸς ὑπὸ δὲ τῶν κ. κ. **Πρ. Βασιλάδου, Ἀδρ. Μελιζάδου καὶ Θ. Σαλτέλη** ὁ κ. **Νικόλαος β' μακαριότης** τῆς ἐνταῦθα ἀγγλικῆς πρεσβείας.

Είτα ὁ κ. **Πρ. Βασιλάδης**, παρεχωρήσας τὴν ἰδρὰν τῆς προεδρίας τοῦ ἀντιπροέδρου κ. Θ. Σαλτέλη, ἐξηκολούθησε τὴν συνέχισαν τῆς πραγματικῆς αὐτοῦ περὶ τοῦ παιδαγωγικοῦ συστήματος τοῦ Λωκίου, ὁμιλίαν περὶ τῆς ἡθικῆς καὶ ὁρθοπεδικῆς ἀγωγῆς καὶ τοῦ παιδαγωγικοῦ συστήματος κατὰ Λωκίον. Τοῦτο, λέγει ὁ κ. Βασιλάδης, χρῆζει πλείονος προσοχῆς καὶ ἐπιστάσεως ὁ Λωκίος ἀπαγορεύει τοῖς διδασκάλους τὴν ὁρμήν, τὰς ἀπειλὰς, τὰς ὕβρεις, οὐδὲ τοῖς μαθηταῖς ἐπιδοκιμαζέει πλὴν κατὰ τῶν ἠθικῶν καὶ ὁρθοπεδικῶν ψευδομένων παιδῶν ἡ ἐπιμενόντων ἐν τῇ ἀπειθείᾳ· ἀλλὰ καὶ τότε μελεῖται κατὰ τὸ παράδειγμα τῶν Ἰησοῦτιων, τὰς οἱ μαθηταὶ γίνονται διὰ τινος τῶν ὑπερτίμων. Ὁ Λωκίος ἐν τῇ παιδαγωγικῇ παιδαγωγίᾳ ἀκολουθεῖ τοῖς Ἰησοῦταις· τοῦτου ἕνεκα ὁ κ. Πρ. Βασιλάδης μεταβαίνει εἰς τὸ ἐκπαιδευτικὸν σύστημα τῶν Ἰησοῦτιων ἐπὶ ὧν ὀλίγα μὲν πρὸτερον καὶ ἡ ἀσὺλα τοῦ ἰδρυτοῦ τοῦ Ἰησοῦτιου τὰς αἰτίας καὶ τοῦ σκοποῦ τῆς ἰδρύσεως αὐτοῦ· ὁ σκοπὸς ἦν ἡ στερίσεως τοῦ παπισμοῦ δι' ἄλλων ἐν μέσων καὶ μάλιστα διὰ τῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν νέων ἐν τῇ μεσαιᾷ καὶ ἀνωτέρᾳ τάξει. Τὸ ἐκπαιδευτικὸν σύστημα τῶν Ἰησοῦτιων ταχέως ἐξηπόνησεν σχολεῖα τῶν Ἰησοῦτιων πανταχοῦ τῆς Εὐρώπης, ἀνέβησαν ὁ κ. Πρ. Βασιλάδης τὴν αἰτίαν τῆς ἐργασίας εὐδοκμησέως ἐξωνῶν ἱστορίαν τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ θεσμοῦ, τὴν διεργάσιον τῶν σχολείων, τὴν τάξιν, τὸ γενικὸν πνεῦμα τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ συστήματος, τὰς διδασκαλικὰς μεθόδους καὶ τὸ πρόγραμμα τῶν διδασκόμενων μαθημάτων.

Τῆς ἀνακρινώσεως ταύτης λήξεως, λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΧΙΑ'.

(Τακτικῇ).

Τῆς 1 Δεκεμβρίου 1880.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. Πρ. ΒΑΣΙΛΑΔΟΥ.

Ἀναγινώσκονται τὰ ἀνεβληθέντα πρακτικὰ τῆς τακτικῆς συνεδριάσεως τῆς 17 Νοεμβρίου. Μὲν ὧν τὴν ἀνάγνωσιν ὁ κ. **Θ. Σαλτέλης** παρετήρησεν ὅτι δὲν νὰ ἀναφίρῃται ἐν τοῖς πρακτικαῖς τὸ ὅτι ἀνεβλήθη ἡ συζήτης ἐπὶ ἐκείνῃ τῇ εἰδήσει πρὸς διευθέτησιν τῆς ὁργανοθίας ἐπιτροπῆς.

Μετ' ὧν κ. Πρόεδρος παρετήρησεν καὶ ὅτι δὲν ἦτο δυνατόν νὰ συζητηθῇ ἐν τῇ συνεδρίᾳ

τῆς ἡμέρας ἐκείνης, ἀπὸ ἀπόντων τῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς· οὕτω τὰ πρακτικὰ ἐγένοντο διακτῆ.

Μετὰ ταῦτα ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς ἡγουμένης συνεδριάσεως.

Εἰτα ἀγγέλλονται τὸ δεύτερον καὶ φηρομένης γενομένης γίνονται δεκτοὶ τακτικὰ μὲν ὁ κ. Ι. Οἰκονομίδης ἱατρός καὶ ὁ κ. Α. Νικολάου β' γράμματός τῆς ἐνταῦθα ἀγγλικῆς πρὸςβείας.

Ἀγγέλλονται δὲ τὸ πρῶτον οἱ κ.κ. Περικλῆς Πορτοκλήης, Ἀλέξανδρος Ἀλεξιάδης καὶ Ν. Ναλίδης, ἡμποροὶ ἐνταῦθα, προτεινόμενοι ὑπὸ τῶν κ. κ. Πρ. Βασιλάου, Ὁδ. Παλιέμου καὶ Μ. Καραδοκουρῶ.

Μετὰ ταῦτα ὁ κ. **Πρ. Βασιλάδης**, τοῦ ἀντιπροέδρου κ. Θ. Σαλτέλη ἀναπληρωσάντος αὐτὸν ἐν τῇ προεδρίᾳ, ἐκτίθησι τὰ αἰτία, δι' ἧς τὰ ἐκπαιδευτικὰ τῶν Ἰησοῦτιων ταχέως ἠνδοκίμησαν καὶ ἐξηπλώθησαν πανταχοῦ τῆς καθολικῆς Εὐρώπῃ, εἰσι δὲ ταῦτα ἡ αὐστηρά παιδαγωγία τοῦ τάγματος ματενεθίσεως καὶ εἰς τὴν διευθύνσιν τῶν σχολείων, ἡ ἐπιδείξια παιδαγωγικῇ παιδαγωγίᾳ τῶν Ἰησοῦτιων ἀποκλιόντων μὲν πᾶσαν κοινωνίαν τῶν μαθητῶν μετὰ τῶν ἐξωθεν, παρεχόντων δὲ αὐτοῖς πολλὰ μέσα διασκεδάσεως, περιπάτους, ἐκδρομῆς, ἱπποσύνης, ζωγραφίας, χοροῦ, δραματικῆς παραστάσεως, ἡ ἀγωγή τῶν ἐξωτερικῶν τρόπων, εἰς ἣν μὲν ὡς προσείργον οἱ Ἰησοῦται, αἱ φροντίδες πρὸς διατήρησιν τῶν τροφίμων, διότι τὴν αἰτίαν οἱ Ἰησοῦται ἰδιότροπον ἀπαραίτητον πρὸς τὸ κίρηται ἐν τῇ κοινωνίᾳ καὶ ὁ τρόπος δὲ τῆς ἐργασίας τῶν ποιῶν καὶ μάλιστα τῆς διακομῆς τῶν βιβλίων τοῖς ἀρτείοις τῶν μαθητῶν οὐ μόνον συνετελεῖται εἰς τὴν ἑρμηνείαν τῶν ἱησοῦτιων σχολείων· ἀλλ' ἴδιαν λάμβανει ἐπέχον εἰς τὰ σχολεῖα αἱ δραματικαὶ παραστάσεις τραγωδιῶν, κωμῶν, μιμικῶν ὁρχημάτων, ὧν οἱ Ἰησοῦται φησὶν ὅτι πατρίδας καὶ δημιουργοὶ, καὶ περὶ ὧν ὁ κ. Βασιλάδης δίδωσι περαιτέρως πληροφορίας, καὶ ὅτι λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΧΙΒ'.

(Τακτικῇ).

Τῆς 8 Δεκεμβρίου 1880.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. Πρ. ΒΑΣΙΛΑΔΟΥ.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τῶν πρακτικῶν τῆς ἡγουμένης συνεδριάσεως ἀνακινουμένης ὡς ἑξῆς ἡ

ἀλληλογραφία

Ἐπιστολή, τῆς ἐν Μεγάλῳ Ρεύματι Ἀδελφότητος Προόδου, προσκλητήριος διὰ τὴν ἐπίτευσιν αὐτῆς ἰσχυρῶς.

Τοῦ κ. Δ. Χαλκίτη ἐκ Σάμης, ἀπὸ 7 παρελθόντος, δι' ἧς ἀγγέλλει ὅτι ὀρίζει πληρεξούσιον αὐτὸν κ. Μ. Β. Μαράσσογλου, ἵνα λάβῃ τὸ ἀπομνημόνιον αὐτῷ δεκάληρον βραδείον ἐν τῷ ζωγραφικῷ ὄρει.

Τοῦ ἐν Πιερσίαις πρὸς ἐπίσχεσιν τῶν Ἑλλ. Γραμμάτων Συλλόγου, ἀπὸ 25 παρελθόντος, δι' ἧς ἀγγέλλει ὅτι ἀποστέλλει διὰ τῆς ἐνταύθα γαλλικῆς Πρεσβείας κειθῶτιον περιέχον τὰς ἐπαγγελίας τὸν ὅτι τὰ ἐνταύθα μέλη τῆς Ἑταιρίας ταύτης, ὡς καὶ βεβλῆα διὰ τὸν Σύλλογον.

Τῆς Α. Π. τοῦ Ἁγίου Ἰμβρίου κ. Ν. Γλυκῆ, ἀπὸ 23 Ὀκτωβρίου 4 Νοεμβρίου, δι' ἧς εὐχαριστεῖ τῷ Συλλόγῳ ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ αὐτοῦ μέλους τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐπιτροπῆς, ἀποστέλλει δὲ καὶ λεξιλόγιον Ἰμβρου.

Τοῦ ἐν Καβάλλῃ Φιλεκαπιδευτικοῦ Συλλόγου Ἀριστοτέλους, ἀπὸ 1 Δεκεμβρίου, δι' ἧς παρακαλεῖ τὸν Σύλλογον νὰ τῷ ἀναγγεῖλῃ πόσα ἐκ τῶν ἀποστέλλειντων γραμματίων τοῦ λαχείου ἐξειρησύναν.

Ἀγγελία τῶν ἐν Ἀθήναις καθηγητῶν κ. κ. Σ. Κ. Σκελλεροπούλου καὶ Δ. Η. Κυριακοπούλου περὶ Ἐργχειριδίου τῆς χλοισκῆς Φυλολογίας ἐξατουμένων τὴν συνδρομὴν τῶν μελῶν τοῦ Συλλόγου καὶ παντὸς φιλομύσου.

Ὁ κ. Πρόεδρος λέγει ὅτι ἡ ἐνταύθα γαλλικὴ Πρεσβεία ἰδὼν ὅτι πέμψει τὰ ἀποστέλλόμενα αὐτῇ ἅμα τῇ παραλαβῇ.

Ἀκολουθοῦν ἐκφράζονται εὐχαριστίαι τῇ Α. Π. τῷ ἄρχῳ Ἰμβρου.

Περὶ δὲ τῆς αἰτήσεως τοῦ ἐν Καβάλλῃ Συλλόγου ὁ κ. Πρόεδρος λέγει ὅτι ἄλλοτε μὲν ὁ Σύλλογος εἶεν ἀποραστοῖσι πολλοῖς νὰ μὴ ἀναδέχεται τὴν ἐκπόσιν γραμματίων λαχείου, ἀλλ' ὁμοῦς ὁ κ. Πασιπάτης, πρόεδρος ὢν, ἐδέχθη τοιαῦτα καὶ ὠρίσθη ἐπιτροπὴ περὶ τῶν γραμματίων Καβάλλας. Ὁ Σύλλογος φροντίζει περὶ τούτων καὶ ἀπαντᾷ τὰ δέοντα τῷ Συλλόγῳ Ἀριστοτέλει.

Εἴτα ἀγγέλλονται αἱ τῶν βιβλίων προσφοραὶ καὶ ἐκφράζονται εὐχαριστίαι τοῖς ποιήσασιν ταύτας.

Κατόπιν ἀγγέλλονται τὸ δεύτερον καὶ ψηφορίας γενομένης γίνονται δεκτοὶ τακτικὰ μέλη αἱ κ. κ. Μικελῆς Πορτοκάλης, Ἀλέξανδρος Ἀλεξιάδης καὶ Ν. Ναδῆς ἑμποροὶ ἐνταύθα. Τὸ

πρῶτον δὲ ὑπὸ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐπιτροπῆς ὡς τακτικὸν μέλος ὁ κ. Η. Kutschera, γραμματεὺς καὶ διεκρινεὺς τῆς αὐτῆς πρεσβείας.

Μετὰ ταῦτα ὁ κ. **Ἡρ. Βασιλάδης** παραχωρῶν τὴν ἰδρὴν τῆς πρεσβείας τῷ ἀντιπροβείῳ κ. Θ. Σαλτέλῃ ἀνέγνω συνέχεαν περὶ τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ συστήματος τῶν Ἰνσουίτων, καὶ ἰδίᾳ περὶ τῶν δραματικῶν παραστάσεων, καὶ περὶ τῶν θεωριῶν, ἅς οἱ Ἰνσουίται ἐξέθηκαν, περὶ τῆς τραγωδίας, κωμῆς καὶ μάλιστα τῶν μιμικῶν ὀρχημάτων, ὧν ἀνομοιογούνται οἱ πρῶτοι δημουργοί. Ὁ κ. Ἡρ. Βασιλάδης μνημονεῖ καὶ τῶν πολλῶν καὶ ὀρθῶν ἐπικρίσεων κατὰ τῆς καταχρήσεως τῶν δραματικῶν παραστάσεων καὶ τῶν ὀλέθριων ἀποτελεσμάτων αὐτῆς· ἀλλ' οἱ Ἰνσουίται, λίγη, κατέπνιγον αὐτὰς μέγα δυνάμει παρὰ τὴν αὐτῇ καὶ παρὰ τοῖς μεγιστέσιν. Ὁ κ. Βασιλάδης τὰ ὀλέθρια ἀποτελέσματα τῶν δραματικῶν παραστάσεων ἀνεύρει καὶ ἐν τῷ Παριζιανῷ ὁρίῳ Saint-Cyr ἰδρυέντῃ παρὰ τῆς Μαιντανῶν ἐπὶ σκοπῷ ἵνα ἀνατρεφῶσι δικαίους πεντήκοντα νεανίδας ἐκ πτωχῶν εὐγενῶν οἰκονομῶν, ὅπως γένηνται καλὰι μετέρας ἐξεργήμεναι τοῦ Παρθενωνείου· ἀλλ' αἱ θιατρικαὶ παραστάσεις εἰσαγάσσιν ἐξ ἀρχῆς εἰς τὸ Παριζιανῶν διεστρεφέν τὸ πνεῦμα καὶ τὸν χαρακτῆρα τῶν νεανίδων, ὥστε ἐκκαλύπτουν τὰ ὀλέθρια αὐτῶν ἀποτελέσματα καὶ ἄρα αἱ παραστάσεις ἐπαυσαν διδομένην.

Τῆς ἀνεκινώσεως ταύτης ληξέσης ὁ κ. **Θ. Σαλτέλης** τὴν ἔμεινεν, χάριν πολλῶν μελῶν καὶ ἄλλων τῶν κατοικούντων εἰς τὴν ἀντιπεραν παραλίαν ἐκρυσσάστων τὴν ἐπιθυμίαν αὐτῶν ὑπὲρ δημοσιεύσεως, τὴν διὰ τῶν ἐργασίδων δημοσιεύσιν τῶν ἀναγνωσμάτων τοῦ κ. Ἡρ. Βασιλάδου.

Ὁ κ. **Ἡρ. Βασιλάδης** παρετήρησεν ὅτι ἄλλοι μὲν ἐκ φιλοτιμίας λίαν ἐπιθυμοῦσι νὰ δημοσιεύωνται τὰ ἀναγνώσματα αὐτῶν, αὐτοὶ δὲ τούναντιον λυπεῖται μέλλον διὰ τὰ δημοσιεύμενα αὐτοῦ ἀναγνώσματα ἡ δὲ τὰ μὴ δημοσιεύμενα, διότι τὰ ἀναγνώσματα αὐτοῦ εὐρίσκει πάντοτε μικροῦ λόγου ἄξιον παρεβέβλυν αὐτὰ ὡς πρὸς τὸ ἰδανικὸν τέλειον τῶν συγγραμμάτων, ὅπερ ἐκ τῆς ἀνεκινώσεως τῶν δεκτικῶν ἰσχυρῆστι ἐν τῷ νῷ αὐτοῦ. Τούτου ἕνεκα δυσκόλως ἤθελε δώσει τὴν ψφον αὐτοῦ ὑπὲρ τῆς δημοσιεύσεως διὰ τῶν ἐργασίδων εἰ μὴ ἐθιμὸν ἀναγκαῖον καὶ λυσίτελῃ αὐτῇ.

Ὁ κ. **Τηλ. Καραθεοδωρῆ** ἀποδίδωσι τὰ ὑπὸ τοῦ κ. Βασιλάδου ῥηθέντα ματριμορ-

σύνη, παρατρεθεί δι' ὅτι τοῦ περιοδικοῦ τοῦ Συλλόγου ἡ ἀξία υποβιβάζεται διὰ τῆς προδρομικῆς τῶν ἀναγνωσμάτων καὶ θεωρεῖ τὴν δι' ἰδίου φυλλαδίου δημοσίευσιν αἰρετωτέρα.

Ὁ κ. **Κ. Μακρῆς** ἀποδεχόμενος τὴν πρότασιν τοῦ κ. Γυλ. Καρθευδωρῆ προστίθησιν ὅτι τὰ φυλλάδια ταῦτα καλὴν ἔνα ἔγγραφο καὶ τὸν τύπον τοῦ περιοδικοῦ τοῦ Συλλόγου.

Μετὰ τινὰ δι' ἐτι συζητησὶν ἀπορρίπτεται ἡ διὰ τῶν ἐφημερίδων δημοσίευσιν τῶν τελευταίων ἀναγνωσμάτων τοῦ κ. Βασιλάδου. Ἀκολουθεῖ δὲ τὴν συνέδριον.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΧΙ΄.

(Τακτικῇ).

Τῇ 15 Δεκεμβρίου 1880.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. **Π. Βασιλάδου**.

Ἀναγνωσθέντων καὶ ἐπικυρωθέντων τῶν πρακτικῶν τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως ἀγγέλλονται αἱ τῶν μελῶν προσφοραὶ καὶ ἐκφράζονται εὐχαριστίαι ὡς ποῦσασιν.

Εἰτα ἀγγέλλεται τὸ δεύτερον καὶ διὰ ψηφοφορίας γίνεσθαι δεκτὸς τακτικὸν μέλος τοῦ Συλλόγου ὁ ἐνταῦθα κ. **Hugo Kutschera**, γερμαντὸς τῆς αὐστρουγγλικῆς πρεσβείας.

Ἀγγέλλεται δι' ἐπὶ πρῶτον τακτικὸν μέλος ὑπὸ τῶν κ.κ. **Θ. Σαλτῆλη**, Καρθευδιστῆ καὶ **Α. Ἀργυροῦ** προτεινόμενος ὁ κ. **Νικόλαος Παπαδόπουλος** ἐνταῦθα.

Κατόπιν ὁ ἱατρὸς κ. **Δ. Σαμαρτζιδῆς** ἀνέγνω τὴν πραγματείαν αὐτοῦ Ἐπιστήμη καὶ θρησκεία ὡς σύμμοχον. (Ἰδε ἐμπροσθεν σ. 16).

Μετὰ τὴν πέρας αὐτῆς γίνεται ἡ συνέδριον.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΧΙΔ΄.

(Τακτικῇ).

Τῇ 22 Ὀκτωβρίου 1880.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. **Π. Βασιλάδου**.

Ἀναγνωσθέντων καὶ ἐπικυρωθέντων τῶν πρακτικῶν τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως, ἀνακοινουταὶ ὡς ἑξῆς ἡ

ἀλληλογραφία.

Ἐπιστολὴ, τοῦ ἐν Ἰωνάνοις κ. **Γ. Ζηκιδίου**, ἀπὸ 12/24 φθίνοντος, δι' ἧς ἀγγέλλει ὅτι ἀποστείλει διὰ τοῦ Ζωγράφου διαγωνίσμα τὸ ἑκτον τεύχος τῶν Ἑπαινετικῶν νεοελληνικῶν ἀναλεκτῶν, πρὸς δι' ὅτι ἔλαβεν τὸ δεκά-

λιρον γέρας διὰ τὸ ε' τεύχος διὰ τοῦ κ. **Ν. Παρνακίκα**.

Τῆς ἐν Χρυσόπολει Φιλοπόσου Ἀδελφότητος Ἀνατολῆς, ἀπὸ 16 φθίνοντος, δι' ἧς ἐκαίτεται παρὰ τοῦ Συλλόγου διὰ τὸ ἀναγνωσθῆναι αὐτῆς τὴν ἀποστολὴν τοῦ περιοδικοῦ αὐτοῦ συγγράμματος.

Εἰτα ἀγγέλλεται τὸ δεύτερον καὶ ψηφοφορίας γανομένης γίνεσθαι δεκτὸς τακτικὸν μέλος ὁ ἐνταῦθα ἑμπορος κ. **Νικόλ. Πισάνης**.

Μετὰ ταῦτα ὁ κ. **Κωνστ. Ξανθοπούλος**, εἰσιγνήτης τῆς ἐκπαιδευτικῆς ἐπιτροπῆς, ἀνέγνω τὸ περὶ συντάξεως Χρητομαχίας διὰ τὰ δημοτικὰ σχολεῖα πρόγραμμα τοῦ Καρπανείου ἀγῶνος. (Ἰδε κατωτέρω).

Τὸ πρόγραμμα γίνεσθαι δεκτόν.

Ὁ κ. **Ἡρ. Βασιλάδης**, τοῦ ἀντιπροέδρου κ. **Θ. Σαλτῆλη** ἀναπληρώσαντος αὐτόν, ἀνέγνω περὶ Φράγκη (**Frank**) καὶ τῶν ἐν Ἀλλῇ ἐκπαιδευτηρίων αὐτοῦ. Ὁ Φράγκης, λέγει, ἀνέκει τῇ τάξει τῶν ἐκλεκτῶν ἱκανὸν ἀνθρώπων, ὃν ἡ διδασκαλία βαθύτην ἐκτελεῖται ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς ἀνθρωπότητος, διὰ τῆς διδασκαλίας καὶ τῶν ἐκπαιδευτηρίων αὐτοῦ παρασκευάζει τὴν ὁδὸν τῇ νέᾳ μεθόδῳ. Πρώτος ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ Σημελίου βοηθούμενος εἰσήγαγεν εἰς τὰ ἐκπαιδευτήρια αὐτοῦ τὰ πραγματικὰ λεγόμενα μαθήματα, καὶ ταῦτα ἐξ αὐτῶν ἀνὰ πᾶσαν ἐξηπλώθησαν τὴν Γερμανίαν.

Ὅτε ἰδρύνειν ἤρξατο τὰ καθιδρύματα αὐτοῦ ἐπὶ τὰς ἐλπίδας αὐτοῦ ἐπὶ Κύριον καὶ ὁ Κύριος αὐτὸν ἐγκατέλειπεν αὐτόν, ἀλλ' ὑπὸ λόγῳ τοῦ ἔργου καὶ ἔργου τὰ ἰδρύματα, ἃ καὶ μέχρι τοῦ νῦν ἀκαταρῶσι καὶ κινουσι τὴν θαυμασμίαν. Μετὰ ταῦτα ὁ κ. **Ἡρ. Βασιλάδης** μεταβαίνει εἰς τὸν Αἰμιλίον τοῦ Ρουσοῦ καὶ πρῶτον συντομῶν τινὰ συλλαβὰς βιογραφίαν αὐτοῦ, διότι ὁ βίος τοῦ Ρουσοῦ ἀναγκαῖος πρὸς κατανόησιν τῶν παιδαγωγικῶν θεωριῶν καὶ τῶν ἡμετέρων καὶ ἑλλήνων αὐτῶν.

Ὁ Ρουσοῦ ἐγκαταλείβει, ἐν τῇ παιδείᾳ ἡλικίᾳ ἀπροσάκτετος, οὐδὲν καλὸν εἶναι ἐν τῇ κοινωνίᾳ ἡ διαφθορὰ ἡθῶν καὶ ἀκαταρῶσις τοῦτου ἕνεκα τὴν μὲν κοινωνίαν ἐκκαθαίρει καὶ Πανδύων τὴν κακίαν καὶ ἡμετέρων τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, τὴν δὲ φανερὴν φιλστοργίαν ὑπὲρ καὶ τὸ ὁμοιογενόμενος τῇ φύσει ζῆν εὐδαιμονίαν τοῦ ἀνθρώπου· ἡ φύσις αὐτῆ τοῦ ἀνθρώπου ἐστὶ, κατὰ Ρουσοῦ, ἡ ἀγρία κατὰστασις, ἀπ' ἧς ἐξέλθον ὁ ἀνθρώπος ὑπέπεσεν εἰς τὰ κακὰ τῆς κοινωνίας. Ἐκ ταύ-

της τῆς ἀρχῆς σαφῆς οὐκ ἀπέρρευσαν πολλὰ συμπεράσματα παρόμοια καὶ ἡμετέρινα. Ὁ κ. Πρ. Βασιλάδης διὰ πολλῶν μαρτυριῶν τῆς τῆς ἀρχαίας καὶ τῆς νέας ἐπιστήμης ἀπέδειξεν ὅτι ἡ φύσις τοῦ ἀνθρώπου ἐστὶ προοδευτικὴ καὶ τελειοποιήσιμος, ὃ καὶ αὐτοὺς ὁ Ρουσσὸ ἀναγνωρίζει, καὶ ὅτι ἡ φυσικὴ κατὰστασις τοῦ ἀνθρώπου ἐστὶν ἡ ἐν τῇ κοινωνίᾳ ἥς ἀνευ οὐδεῖα αὐτοῦ ἀνάπτυξις καὶ τελειοποιήσις δυνατὴ ἐστίν.

Μετὰ ταῦτα λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΧΙΒ'.

(Τακτικῇ).

Τῆς 29 Δεκεμβρίου 1880.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. Πρ. ΒΑΣΙΛΑΔΟΥ.

Ἀναγνωσθέντων καὶ ἐπικυρωθέντων τῶν πρακτικῶν τῆς ἡγουμένης συνεδρίασεως ἀνακοινουταὶ ὡς ἑξῆς ἡ

ἁλληλογραφία

* Ἐπιστολὴ, τοῦ κ. Α. Γονίου ἐκ Κάτω Σουδενῶν, ἀπὸ 27 Νοεμβρίου, εὐχαριστοῦντος τῷ Συλλόγῳ ἐπὶ τῷ δεκατρίῳ γέρατι τῷ δοθέντι αὐτῷ κατὰ τὸ Ζωγράφειον διαγώνισμα καὶ ἀγγέλλοντος ὅτι καθίσκει πρὸς παραλαβὴν τοῦ ἀντιπροσώπου αὐτοῦ τόν κ. Δ. Μαλλιάδην.

Τοῦ ἐν Σκοπεύει Ἑλλήν. Φιλεκπαιδευτικοῦ Συλλόγου Προσόδου, ἀπὸ 1 Δεκεμβρίου, εὐχαριστήσεως ἐπὶ τοῖς ἐκδηλωθεῖσιν αὐτῷ ἀδελφικοῖς αἰσθήμασι.

Τοῦ ἐν Βερολίῳ Προσβετοῦ τῆς Ἑλλάδος κ. Α. Ραγκαβῆ, ἀπὸ 15/27 Δεκεμβρίου, ἀγγέλλοντος τῷ Συλλόγῳ, ὅτι ὁ ἐν Καρλόουρ Γεν. Προξένος τῆς Ἑλλάδος κ. Ἰωσήφ Τούνας πέμπει διαφορὰ συγγράμματα 34 τὸν ἀριθμὸν, ὧν κατέλογον ἐπισυνάπτει.

Τοῦ ἱατροῦ κ. Α. Mordmann, παραιτουμένου τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ ἐξαιτουμένου τὴν ἀπάλειψιν τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ἐκ τῆς ἐν τῷ ἀρχαιολογικῷ δελτίῳ ἐκδόσεως πραγματείας, ἃς παρεμυρθεύσεις.

Τοῦ κ. Γ. Α. Δημητριάδου, ἀπὸ 29 ἰανουαρίου, δι' ἧς διαπυθνύνεται ὅσοιαν τύχην ἔλαβε τὸ ὑπ' αὐτοῦ ὑποβληθέν σχέδιον λιθογραφήματος συγκειμένου ἐκ τοῦ τοπογραφ. Χάρτου τῶν Χερσίων Ταγῶν Κων/πόλεως καὶ τῶν σχετικῶν ἀπόψεων, δοκιμίων, ὅπερ ὑπέβαλε κατὰ τὴν τελευταίαν συνεδρίαν τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐπιτροπῆς.

Μετὰ ταῦτα ὁ κ. Πρόεδρος ἐπὶ τῶν δύο τελευταίων ἐπιστολῶν παρετήρησεν ὅτι τὸ προεδρίον συνεδρίσκει καὶ προκαλεῖται καὶ τὸν πρόεδρον τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐπιτροπῆς κ. Σ. Ἀριστάρχην, ἵνα λυθῶσιν αἱ ἐν τῇ ἐπιτροπῇ ταύτῃ ἀναρρῶσαι διενέξεις, ἑξ ὧν εἰκάζεται ὅτι πρόερχονται αἱ δύο τελευταῖαι τῶν μελῶν τῆς ἐν λόγῳ ἐπιτροπῇ ἐπιστολαί.

Εἶτα ἀγγέλλεται τῷ πρώτῳ τακτικῶν μέλῳ ὁ κ. H. G. Bramwell, τελειοφύκτος τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Ὁξφόρδης, ἄγγος περιηγητῆς, προτεινόμενον ὑπὸ τοῦ προεδρίου.

Ὁ κ. Πρόεδρος ἀγγέλλει ὅτι ἡ Σχολαρχία τῆς M τοῦ Γένους Σχολῆς ἀποστέλλει ἐν ἀντίτυπον τῆς κατὰ τὸ 1879—1880 ἐκδόσεως περὶ τῆς πνευματικῆς καὶ ὁλικῆς καταστάσεως τῆς Σχολῆς.

Μετὰ ταῦτα ὁ κ. Πρ. Βασιλάδης παραχωρήσας τὴν ἰδραν τῆς προεδρίας τῷ ἀντιπροέδρῳ κ. Θ. Σαλτέλλῃ ἀνέγνω συνέχισαν τῆς περὶ τοῦ Αἰμιλίου τοῦ Ρουσσὸ (ἡ περὶ τῶν παιδαγωγικῶν αὐτοῦ ἀρχῶν) πραγματείας αὐτοῦ, ἐξετάζων τὴν παιδικὴν αὐτοῦ ψυχολογίαν. Ὁ Ρουσσὸ δύο τινὰς σαφῶς κατενόησε: α') ὅτι ἀναρτίπτως ἐστὶν ἀνάγκη ἐν ἀκαθῶς γνωστῇ τοῦ παιδὸς ἡ φύσις καὶ β') ἵνα παντὶ παιδαγωγικῇ συστάσει θεμελιῶν τεθῇ εἰδος τῆς παιδείας ψυχολογίας. Ἐκαστῇ ἡλικίᾳ ἔχει τὴν προσήκουσαν αἰτῇ τελειότητα καὶ ἰδιοφυῆ τινὰ ὁριμότητα· αἱ πᾶσι ἀναπτύξεις τῆς νηπιακῆς ἡλικίας σχεδὸν πᾶσαι ὁμοῦ γίνονται· τὸ νήπιον κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον μακρὸν ὁμιλεῖν, τρώγειν, βαδίζειν· αὐτὸ δὲ τῆς δευτέρας ἡλικίας, τῆς παιδικῆς, ἔρχεται κυρίως ὁ βίος τοῦ ἀτόμου. Ἐν ταύτῃ τῇ ἡλικίᾳ κατὰ Ρουσσὸ μόνῃ ἡ αἰσθητικὴ μὴνῃ ἐνεργεῖ ὑπάρχει· ἐν δὲ τῇ τρίτῃ ἡλικίᾳ τῇ τῶν μερικῶν ἀναπτύσσονται αἱ νοερὰ δυνάμεις καὶ μορφοῦνται τὸ πνεῦμα.

Ἀκούθως λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΧΙΣΤ'.

(Τακτικῇ).

Τῆς 5 Ἰανουαρίου 1881.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. Πρ. ΒΑΣΙΛΑΔΟΥ.

Ἀναγνωσθέντων καὶ ἐπικυρωθέντων τῶν πρακτικῶν τῆς ἡγουμένης συνεδρίασεως ἀνακοινουταὶ ὡς ἑξῆς ἡ

ἁλληλογραφία

* Ἐπιστολὴ, τοῦ ἐν Ξάνθῃ Φιλεκπαιδευτικοῦ

Συλλόγου 'Ηορς τῆς 'Ροδόπης, ἀπὸ 15 πα-
ρελθόντος, εὐχαριστοῦντος τῷ Συλλόγῳ ἐπὶ
τοῖς ἐκδηλωθεῖσιν αὐτῷ ἀδελφικαῖς ἀισθημα-
σι καὶ ἐξαιτουμένου τῇ ὀλίκῃ ἀρωγῇ τοῦ Συλ-
λόγου πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν μέτρων, ἅτινα ἔ-
λαβε διὰ τὰ σχολεῖα Σκόδρας καὶ τῶν περὶ με-
ρῶν, καὶ ἅτινα περιγράφει ἐν αὐτῇ.

Τῆς 'Επιστημονικῆς 'Επιτροπῆς, ἀγγελλού-
σης τῷ Συλλόγῳ ὅτι ὁ κ. Σπ. Μαυρογένης καὶ
ὁ κ. Α. Σταματιάδης ἐπιθυμοῦσιν ἐν ἀναγνώ-
σει ἐν τῷ Συλλόγῳ τὰς αὐτῶν πραγματείας
τὰς ἐν τῇ ἐπιτροπῇ ἀναγνωσθίσας.

Τοῦ κ. **A. Nordmann** ἱατροῦ ἀπο-
σφέντος τὴν παρὰ τῇ αὐτοῦ ἀπὸ τῆς 'Αρ-
χιολογικῆς 'Επιτροπῆς.

Μετά ταῦτα ὁ κ. Πρόεδρος ἀγγέλλει ὅτι
ἐκομίσθη τὸ πρῶτον ἐπιστολὴν τοῦ κ. Σ.
'Αρ. Ἐρμού, προέδρου τῆς 'Αρχαιολογικῆς 'Επι-
τροπῆς, ἥς τὴν ἀναγνώσιν κρίνει καλὴν ὡς ἀνα-
σχολῇ. Ὁρῶμεν δὲ καὶ ὅτι ἔχει χρηστὰς περὶ
συνδιαλλαγῆς τῶν διανεθέντων μελῶν τῆς
'Αρχαιολογικῆς 'Επιτροπῆς ἐλπίδας.

Εἰτα ἀγγέλλεται ὅτι οὐδένος καὶ ψευδορίας
γενομένης γίνονται ἐν αὐτῇ τακτικὴν μέλος ὁ κ.
H. F. Braumwell.

'Αγγέλλονται δὲ τὸ πρῶτον ἐπιστολὰ μέλη ὁ
Σεβασμοτάτος 'Αγιος 'Ερ. τοῦ Κ' τοῦ 'Αρχιέπα-
ρχου καὶ οἱ κ. Α. Βουτσινᾶς, Μανώλης καὶ Ι.
Βουτσανᾶς, γενικὸς πρόξενος τῆς 'Ελλάδος ἐν
'Οδύσσῳ, προτεινόμενοι ὑπὸ τοῦ προεδρίου.

Μετά ταῦτα ὁ κ. **Πρ. Βασιλάδης** ἀνα-
κοινώνει τὴν περὶ τοῦ Αἰμιλίου τοῦ Ρουσσοῦ
πραγματεῖαν αὐτοῦ ἀπὸ τῆς τρίτης ἡλικίας
μεταβαίνων εἰς τὴν τετάρτην, λέγει ὅτι κατὰ
Ρουσσοῦ ἐν ταύτῃ τῇ ἡλικίᾳ τὸ θυμικὸν ἀνα-
φαίνεται, τὸ αἰσθητικόν, ὁ ἔρωξ, ἡ φιλία. Εἰτα
ποιεῖται παρατηρήσεις τινὰς περὶ τῶν ἐλλεί-
ψεων καὶ χασιμάτων τῆς παιδικῆς ψυχολογίας
τοῦ Ρουσσοῦ, μεταβὰς δὲ εἰς τὴν ἄνωγνιν, ἣν ὁ
Ρουσσοῦ ὁρίζει ἐκστῆρ ἡλικιᾶ, ὡμολογεῖ περὶ τῆς
ἀγωγῆς τῆς νηπιακῆς ἡλικίας.

Αὐταῖαι ἡ συνειδήσεις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΔΙΣ'

(Τακτικῇ)

Τῇ 19 Ἰανουαρίου 1881.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. **Πρ. Βασιλάδου**.

'Αναγνωσθέντων καὶ ἐπικυρωθέντων τῶν
πρακτικῶν τῆς ἡγουμένης συνεδριάσεως, ἀνα-
κοινῶνται ὡς ἑξῆς ἡ

ἀλληλογραφία

'Επιστολῇ, Σ. 'Αριστοταλῆ, προέδρου τῆς
'Αρχαιολογικῆς ἐπιτροπῆς, ἀπὸ 4/16 τρέχον-
τος, δι' ἧς παραπονεῖται κατὰ τοῦ κ. Γ. Α.
Δημητριάδου, μέλους τῆς 'Αρχαιολογικῆς 'Επι-
τροπῆς, ὡς παρεφρονήσαντος τὰς ἀποφάσεις τῆς
'Επιτροπῆς καὶ ἐνεργήσαντος ἐναντίον αὐτῶν
ὡς πρὸς τὸν πρὸς ἐκτύπωσιν ἀνατεθέντα αὐτῷ
χάρτην τῶν χειρῶν ταχῶν τῆς Κ/πύλας·
ἐξαιτεῖται δι' α') ἀπόδοσιν τῇ 'Επιτροπῇ τοῦ
περὶ οὗ ὁ λόγος χάρτου· β') ὑποταγὴν τοῦ κ.
Γ. Α. Δημητριάδου εἰς τὰς ἀποφάσεις τῆς ἐπι-
τροπῆς καὶ γ') ἀπονουμὴν τῇ 'Επιτροπῇ παρὰ
τοῦ κ. Δημητριάδου τῆς ἐγκλητούμενης παρὰ
τοῦ Συλλόγου ἱκανοποιήσεως.

Τῆς ἐν Καβαλῇ ἐφορίας τῆς δημοτικῆς
σχολῆς, ἀπὸ 24 παρελθόντος μηνὸς τε καὶ
ἑτους, δι' ἧς ἐξαιτεῖται τὴν ὀλίκην τοῦ Συλ-
λόγου ἀρωγὴν.

Τοῦ ἐν Βερολίνῳ πρεσβυτοῦ τῆς 'Ελλάδος
κ. Α. Ραγκαβῆ, ὑπὸ ἡμερομηνίαν 30 Δεκεμ-
βρίου, δι' ἧς αἰτεῖται ὅπως ὁ Σύλλογος ἐπι-
φορτισθῇ τινὶ τῶν ἐνταῦθα βιβλιοπωλῶν νὰ
συνεννοηθῇ μετὰ τοῦ ἐν Λειψίᾳ κ. Brockhans
διὰ τὴν παραλαβὴν καὶ ἀποστολὴν τῶν δω-
ρεθέντων ἐν Καρlsruhe βιβλίων τῷ Συλλόγῳ,
προστίθι τοῦ ἐκεῖ γενικοῦ πρεσβίου τῆς 'Ελ-
λάδος κ. Τούνα.

Τῆς ἐνταῦθα Φιλοπότῳ 'Αδελφότητος
τῶν Κυριῶν ἐπιστολὰί δύο, ἀπὸ 9 καὶ 10 τρέ-
χοντος, ἡ μὲν μία προσκαλεθῆναι εἰς τὴν ἐορ-
τὴν τῆς ἀδελφότητος, ἡ δὲ, δι' ἧς ἐξαιτεῖται
νὰ δοθῶσιν 60 καθέκαστα.

Τοῦ κ. 'Οδ. Ίαλιμου, δι' ἧς ἀγγέλλει ὅτι
ἐνεκὶ ἐλπίων ἀντιερετήτων τῆς θείσεως αὐ-
τοῦ ἀναγκάζεται νὰ παραιτηθῇ τῆς ἀντιπρε-
σείας.

Ὁ κ. Πρόεδρος ἐκρίνε γνῶμην περὶ τῆς ἐν τῇ
'Αρχαιολογικῇ ἐπιτροπῇ διενέξεως, καθ' ἣν δέον
τοῦ προεδρίου νὰ ζητήσῃ τὰς ἀποφασίμους συζη-
τήσεων παρὰ τοῦ κ. προέδρου τῆς 'Αρχαιολο-
γικῆς 'Επιτροπῆς τὴν ἀναγκαίαν συνειρήσεως
περὶ τοῦ ζητήματος τῆς ἐκτύπωσιν τοῦ χάρ-
του τῶν χειρῶν ταχῶν καὶ τῶν ἀποφασισθῆναι
κατὰ πεμψήσαν ἡ πλειονοψηρίαν νὰ ἐκτίσῃ
ἐάν δὲ ὑπάρχωσι δυσχερεῖαι ὡς ἀναγκαῖα ἡ
πρόεδρος τὸ πρᾶγμα τῷ Συλλόγῳ, ὁ δὲ Σύλ-
λογος εὐδὼς τὴν ἀπόφασιν τῆς ἐπιτροπῆς ἀ-
μεριλήτως νὰ προβῇ διὰ τοῦ προεδρίου εἰς
ἐκτέλεσιν τῆς ἀποφάσεως. 'Η πρόταξις τοῦ κ.
προέδρου γίνετο δεκτή.

Ὁ κ. Πρόεδρος περὶ τῆς παραιτήσεως τοῦ

κ. 'Οδ. 'Ιαλίου παρετήρησεν ὅτι δὲν εἶναι ἀνάγκη νά προβῇ ὁ Σύλλογος εἰς ἀναπλήρωσιν, διότι μικρὸν ὑπολείπεται ἔτι μέχρι τῶν ἀρχαιολογικῶν.

Εἰτα ἀγγέλλονται τὸ δεύτερον καὶ ψηφοφρίαι γενομένης γίνονται δεκτοὶ ἐπὶ τῶν μέλη ἡ σεδασμωτάτος ἄγιος 'Ερέσου κ. 'Αγαθὸν ἔλεος, ὁ ἐν 'Οδῶσῳ γενεῖας πρόξενος τῆς 'Ελλάδος κ. Ι. Βουτσινᾶς καὶ ὁ κ. Α. Βουτσινᾶς. Τὸ δὲ πρῶτον ἀγγέλλονται μέλη τακτικά καὶ ὁ κ. Ι. Β. σκαρτζιδῆς, διευθυντὴς τοῦ ἐν Πέτρῳ 'Ελληνικῷ 'Γαλακτοπαραγωγῶν, Βασιλεῖος Λούσης, ἱατροῦ, 'Οθων. 'Ανδρέαδης ἐν Σιλυβέρῳ κτηματίας, προτείνονται ὑπὸ τῶν κ.κ. 'Ηρ. Βασιλῆου, Θ. Σαλτῆρη καὶ Δ. Κυπρίτου καὶ ὁ κ. 'Οδυσσεύς 'Ανδρέαδης λόγιος ἐνταῦθα, προτεινόμενος ὑπὸ τῶν κ.κ. 'Οδ. 'Ιαλίου, Θ. Τάχη καὶ Ν. Παρνίκια, ἐπὶ τῶν δὲ μέλει ὁ ἐν Τάχῃ Πανταζῆς Βητάνης προτείνεται ὑπὸ τοῦ προέδρου.

Κατόπιν ὁ κ. 'Ηρ. Βασιλῆος ἐξακολουθεῖ τὰς πρὸς ἀγωγήν τῆς νηπιακῆς ἡλικίας μερίμνας. Κατὰ Ρουσσώ, οἱ γονεῖς ὀφείλουσι εἶναι οἱ παιδαγωγοὶ τῆς ἡλικίας ταύτης· ἐξαισίσταται δὲ σφοδρὰ ὁ συγγραφεὺς τοῦ Αἰμιλίου κατὰ τῶν παρεκκλιόντων γονέων τοῦ καθήκοντος τούτου, κατὰστροφόντων τὸν οἰκογενειακὸν σύνδεσμον. 'Ο Ρουσσώ ἐπιθυμεῖ πολὺ καὶ καλὰς συμβουλὰς πρὸς ἀνατροφήν τῆς νηπιακῆς ἡλικίας καὶ πολλὰς προτείνει μεταρρυθμίσεις, ἐξ ὧν αἱ πλείους ἐγένοντο ἤδη δεκταί. Τῆς δὲ δευτέρας ἡλικίας, τῆς παιδικῆς, προτείνει ὁ Ρουσσώ ἀγωγήν ὅπως ἀρνητικὴν ὥς πρὸς τὸ πνεῦμα. 'Ο Αἰμιλίου τρώγει, παίξει, πηδᾷ, πλέμει, παντοίως τρώσκει καὶ ἀναπτύσσει τὰς σωματικὰς αὐτοῦ δυνάμεις, ἀλλὰ τὸ πνεῦμα ἄργει, ὁ δὲ παιδαγωγὸς αὐτοῦ ἐπιτηρεῖ μόνον ἵνα μὴ παρεσθῇ εἰς τὴν κεραλὴν αὐτοῦ ψυχῆς τις ἰδέα. 'Ο Ρουσσώ ἀπὸ ταύτης τῆς ἡλικίας ἀποκλείει πάντα τὰ μαθητικά, τὴν Γεωγραφίαν, τὴν Ἱστορίαν, τὴν διδασκαλίαν τῶν γλωσσῶν, τὴν ἀπὸ βιβλίων διδασκαλίαν καὶ αὐτὴν τὴν προσωρικὴν διδασκαλίαν τοῦ παιδαγωγοῦ, συνιστᾷ ἐκθύμως τὴν ἐκ τῶν πραγμάτων διδασκαλίαν, ἣν αὐτοὶ ὁ μαθητὴς κατέλθειαν ἐξ αὐτῶν τῶν πραγμάτων λαμβάνει· ὁ κ. 'Ηρ. Βασιλῆος παραδεχόμενος ὅτι ἐν τούτοις καλὸν καὶ ὀρθὸν δοκίμῳ αὐτῷ, ἀνακαλεῖται τὰ ἄλλα ὡς ἀπύχοντα τῆς ἀληθείας τῶν πραγμάτων καὶ ἡμετερήμην.

Μετὰ ταῦτα λύεται ἡ συνέδρισις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ XIII.

(Γακτική).

Τῆς 26 'Ιανουαρίου 1881.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. Πρ. ΒΑΣΙΛΕΩΣ.

'Αναγνωσθέντων καὶ ἐπικυρωθέντων τῶν πρακτικῶν τῆς ἡγομένης συνεδριάσεως, ἀνακοινῶνται ὡς ἑξῆς ἡ

ἀλληλογραφία·

'Επιστολὴ, τοῦ ἐν Θεσσαλονίκῃ Μ. Φιλίππ. Συλλόγου ἀποστέλλοντος τὴν λογοδοσίαν τοῦ 'Η' συλλογικοῦ ἔτους καὶ εὐχαριστούντος τῷ 'Ελλ. Φιλολογικῷ Συλλόγῳ ἐπὶ τῇ συμπαρίᾳ αὐτοῦ, ἣν πολλὰ ὥς ἄχρι τοῦδε παρέσχεν αὐτῷ.

Τοῦ ἐν 'Αθήναις Διδασκαλικοῦ Συλλόγου, ἀπὸ 20 φθίνοντος, δι' ἧς ἄγγελλει ἐνὶ ἐκράσει τῆς Κυβερνήσεως συστηθέντος «Διδασκαλικοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου» ἀποστέλλει 100 ἀντίτυπα τοῦ ἐγκριμένου Καταστατικοῦ μετὰ ἐγκυκλίου τῆς οικονομικῆς ἐπιτροπείας, ὅπως διανεμηθῶσι πρὸς τοὺς ἐνταῦθα διδασκάλους, μετ' ὧν ὁ Σύλλογος διατελεῖ εἰς σχέσηιν, ἵνα ἐγγραφῶσιν ἐν αὐτοῖς τοῦ Διδασκαλικοῦ Συλλόγου καὶ μέτοχοι τοῦ Ταμείου αὐτοῦ.

Τοῦ κ. Σ. 'Αριστάρχου, προέδρου τῆς 'Αρχαιολογικῆς 'Επιτροπῆς, ἀπὸ 25 ἐνεστώτος, δι' ἧς ἀπαντᾷ εἰς τὴν ἀπὸ 20 τρέχοντος ἐπιστολὴν τοῦ Συλλόγου ἀναφορικῶς τοῦ ζητήματος τοῦ Χάρτου τῶν Χερσαίων Ταγίων, ἀγγέλλει ἐνὶ αὐτῇ ὅτι ἡ ἐπιστολὴ μείλει τῆς πρὸς τὸν Σύλλογον προκαποστέλλης ἐπιστολῆς τῆς 'Αρχαιολογικῆς 'Επιτροπῆς, ἀπὸ 4/16 φθίνοντος, καὶ ἐπειδὴ ἡ 'Επιτροπὴ θεωρεῖται μὴ τυχόν καὶ παρέπεσεν αὐτὴ ἀποστέλλει ἀντίγραφον, ὅπερ παρκαλεῖ ν' ἀναγνωσθῇ ἐνώπιον τοῦ Συλλόγου.

'Ο κ. Πρόεδρος διδὲ ἐξηγήσεις τινὰς περὶ τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ μετοχικοῦ ταμείου τοῦ διδασκαλίων συστάτος καὶ διευθυνομένου ὑπὸ τοῦ Διδασκαλικοῦ Συλλόγου ἐν 'Αθήναις, προτείνει τοὺς βουλομένους ἐκ τῶν διδασκάλων ὅπως γίνωνται μέτοχοι τοῦ ἐν λόγῳ Μετοχικοῦ Ταμείου.

Περὶ δὲ τῆς ἐπιστολῆς τοῦ προέδρου τῆς 'Αρχαιολογικῆς 'Επιτροπῆς κ. Σ. 'Αριστάρχου λέγει ἐν τῇ ἐπιστολῇ τῆς ἐπιτροπῆς, περὶ τοῦ κ. Σ. 'Αριστάρχου ποιεῖται λόγον ὅτι δὴθεν ἀποπληκνηθεὶς ἐν περιλήθει εἰς τὰς χεῖρας τοῦ Συλλόγου καὶ διὰ τοῦτο πέμψει ἀντίγραφον, ὁ μόνον ἐλήφθη ἀλλὰ καὶ ἀνεγνωσθῇ ἐν τῇ

МЕЧНИКОВА

παρελθούσα συνεδράκει καὶ ἐντέλλη ὁ πρόεδρος ν' ἀπαντήσῃ εἰς αὐτήν.

Αναγνωρίσεις δὲ τῆς ἀπαντήσεως ὁ κ. **Στ. Ἀριστάρχης** αἰτεῖ ν' ἀναγνωσθῇ τὸ ἀντίγραφον τῆς περὶ τῆς ἐπιστολῆς, διότι ἐν αὐτῇ γίνεται λόγος ὅτι ἡ Ἀρχαιολογικὴ Ἐπιτροπὴ συνήλθε καὶ ἀπεράσισεν.

Ὁ κ. Πρόεδρος λέγει ὅτι πρὸς παῦσιν τῶν συζητήσεων, ἐπειδὴ ἤλθον ὁ κ. Κ. Καρχησιώδης, ὅστις ἔλαβε μετὰ τοῦ Γ. Α. Δημητριάδου ἐνεργὸν μέρος εἰς τὴν περὶ τὴν τοῦ χάρτου ὁ Σύλλογος ἐνόμισεν καλὸν νὰ αἰσθῇται ὅπως ὁ πρόεδρος τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐπιτροπῆς συγκαλέσῃ συνεδρίαν τῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς καὶ ἀπορράσῃσιν. Ἀπορεῖ δὲ διατρίβειν ἐν τῇ συνεδρίᾳ, ἥτις ἐμελλε νὰ διώρῃ ἄρα, εἰς τὰς περὶ ἐκδόσεως τοῦ χάρτου συζήτησιν.

Μετὰ τὴν αὐτὴν συζήτησιν καὶ ἦν ἔλαβον τὸν λόγον οἱ κ. κ. Μυρογιάννης καὶ Κ. Καλλιάρχης καὶ ὁ μὲν πρῶτος ὑποστηρίζει τὸν κ. Ἀριστάρχην καὶ προτίνει τὴν σύγκλησιν ἐκ τῶν συνεδριάζοντων νὰ ζητήσῃ, ὅ δὲ πρῶτος τὰ ὑπὸ τοῦ κ. προέδρου κληθέντες ὁ Σύλλογος ἀναφεύρεται εἰς τὴν ἡγεμονίαν αὐτοῦ ἀπόρρῃσιν.

Εἰς ἀρχὴν λοιπὸν αἱ τῶν βουλευτῶν προσοχαί, μετ' ὃ ἐκφράζονται εὐχαριστίαι πρὸς αὐτούς.

Μετὰ ταῦτα ἀγγέλλονται τὰ δεικνύον καὶ ὑπορροφίας γενομένης γίνονται δεκτὰ τακτικὰ μὲν μέλη οἱ κ. κ. Βασιλαΐδης, διωσυντῆς τοῦ ἐν Πέρῃ Ἑλληνικοῦ Ἐκπαιδευτηρίου, Πασαύσης Αἰδέσης, ἱατροῦ Ὄθων Ἀνδρεάδης, κ. κ. μακτίας ἐν Σηλυβρίας καὶ ὁ κ. Ὀδυσσεύς Ἀνδρεάδης, λόγιος ἐνταυθα, ἐπίτιμον δὲ μέλος ὁ ἐν Τάντῃ Πανταζῆς Βραζάνης.

Ἀγγέλλονται δὲ τὸ πρῶτον τακτικὰ μέλη οἱ κ. κ. Λεόντιος Ἐλευθεριάδης, καθηγητῆς καὶ Μιχαὴλ Ησαΐας, γραμματεὺς τοῦ αἵγιου Ἐπίσκοπου, προτεινόμενοι ὑπὸ τῶν κ. κ. Ἦρ. Βασιλάδου, Θ. Σαλτέλη καὶ Ν. Παρνακίαν.

Εἰς τὸ κ. **Στ. Μυρογιάννης** ἀνέγνω περὶ τοῦ φωτογράμμου Bell καὶ περὶ τοῦ φωτογράμμου Liveng.

Ἐν τῇ πραγματικῇ αὐτοῦ ταύτῃ, ἥς βάσει ὑπάρχει ἡ περὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου ἐν τῇ Revue Scientifique δημοσιεύσει ὁ κ. Στ. Μυρογιάννης πρῶτον ἐξηγεῖ τίνος ἕνεκα λόγῳ τὸ ὄργανον τοῦ G. Bell φωτογράμμου ἐκλήθη. Ἐκλήθη δ' οὕτω, διότι ἡ φωνὴ οὐδ' ὡς δια τηλεγραφικῶς μεταδίδεται σίμματος, ὡς ἐν τῷ τηλεγράφῳ, ἀλλὰ δι' ἀκτίνων φωτεινῶν. Βασίζεται δὲ ἐπὶ τῇ τοῦ σεληνίου ιδιότητος, τοῦ

παρουσιάζει ἀνεπιστάσαν ἀντίστασιν τῇ διαβολῇ τοῦ ἡλεκτρικοῦ ρεύματος. Ὁ κ. Σ. Μυρογιάννης ἐξακολουθεῖ μετὰ ταῦτα ἀναπτύσσων τὰς διαφόρους ιδιότητας τοῦ σεληνίου. Περιττήρῃ δὲ, λέγει, ὅτι τοῦτο ἐν τῷ φωτὶ μάλλον ἢ ἐν τῷ σκοτεινῷ ἀγωνὶ ἐστίν. Ἀκολουθεῖ ἀναφέρει διαφόρους διαφόρων δοκιμαίας ὅπως ἐπιτυγχῇ διὰ τὴν ὄρασιν ὅτι διὰ τοῦ τηλεγράμμου διὰ τὴν ἀκοήν γίνονται καὶ μετὰ ταῦτα μεταβαίνει εἰς τὴν περιγραφήν τοῦ φωτογράμμου τοῦ G. Bell. Ὁ σκοπὸς τοῦ φωτογράμμου τούτου ἐστίν ὁ αὐτὸς τῷ τοῦ τηλεγράμμου, ἀλλὰ τοῦτο μὲν δέεται μεταλλικοῦ ἀγωγοῦ ὅπως τὸ ἡλεκτρικὸν ρεῖμα δι' αὐτοῦ διερχόμενον καὶ ἀλληλοδιαδόχως διακοπτόμενον παράγῃ τὰ ἀπαιτούμενα τηλεγραφικὰ ἀποτελέσματα, ἐνῷ ἐκεῖνο, δηλαδή τὸ φωτόφωρον, ἀπ' ἐναντίας στερεῖται αὐτοῦ καὶ οὐδ' ὡς δέεται τοιούτου ἀγωγοῦ.

Διακοπὰ ἀλληλοδιαδόχως φωτεινῆς ἀκτίνος, διευθυνομένης ἀπὸ ἐνὸς σταθμοῦ καὶ ἐπιπιπτούσης ἐπὶ ταμχίου σεληνίου ἐν ἑτέρῳ παράγουσι τὰ αὐτὰ ἀποτελέσματα, ἃ καὶ τὸ τηλεγράμμου. Πάν ὅμως ταμχίον σεληνίου οὐδ' ὡς ἐστὶ κατὰλλελον. Διὸ ὁ κ. Στ. Μυρογιάννης ὁμολογεῖται περὶ τῶν διαφορῶν πρὸς τούτου γενομένων πειραμάτων, ὧν ἡ περίοδος εἰσὶ ἐξακολουθεῖ. Κατόπιν τῶν περὶ φωτογράμμου τοῦ Bell τούτου ὁ κ. Μυρογιάννης ποιεῖται λόγον περὶ τοῦ Photomètre à grisou τοῦ Liveng ἥτοι φωτομέτρου κατὰ τὴν τῶν ἀνθρωπογενῶν ἐν εὐρέτων ἀρίων Ἡ σωτήριος αὕτη ἐφεύρεσις τοῦ Liveng ἐδράζεται ἐπὶ τῇ ἀρχῇ ὅτι σίμματα ἐκ αὐτῆς ζωηρῶς παρκατωμένη δι' ἡλεκτρικοῦ ρεύματος παρκατὼν φωτισμένον ζωηρότερον ἐν τοῖς ἀρίων τῶν ἀνθρωπογενῶν (grisou) ἢ ἐν τῷ καθαρῷ αἵρῳ, ἡ δὲ ζωηρότης αὕτη ἐστὶ ἀνέλογος τῇ τῶν εὐρέτων ἀρίων τῶν ἀνθρωπογενῶν ποσότητι.

Αὐταὶ ἡ συνεδρίασις

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

(Τακτικῇ).

Τῇ 2 Φεβρουαρίου 1881.

Προεβρετότος τοῦ κ. **Πρ. Βασιλάδου**.

Ἀναγνωσθέντων καὶ ἐπικυρωθέντων τῶν πρακτικῶν τῆς ἡγουμένης συνεδριάσεως, ἀνακινουμένης ὡς ἑξῆς ἡ

ἄλληλογραφία.

Ἐπιστολῇ, τῆς ἐν Ἀθήναις δεσποινίδος

Ίουλιος Γ. Πολίτου, ἀγγελλούσης τὴν ἀποστολὴν συλλογῆς δημῶν παρῶν διὰ τὸ Ζωγράφειον διαγινώσκω.

Τῶν ἐν Βάρῃ ἐκτελεσθῶν τῆς Σουληνεῖος διαθήκης, ἀπὸ 17 παρελθόντος μηνός, δι' ἧς ἀγγέλλουσι τὴν διὰ τῶν Πατριαρχείων ἀποστολὴν τῷ Σύλλογῳ τριάντα ὁθωνακτῶν ἡμῶν κατὰ τὰ σχετικὰ τῆς διαθήκης ἄρθρα, αἱ δὲ ἰδιόχειροι καὶ ἐξηγήσεις τινὰς περὶ τῆς κατισχύουσας εἰς ἡν εὐρίσκεται ἡ περιουσία τοῦ μακαρίτου Σουλῆν.

Τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐπιτροπῆς ἀπὸ 2 τριώντων ἀγγέλλουσιν, ὅτι ἡ διαβιβασθεῖσα αὐτῇ ἀπόφασις τοῦ Συλλόγου ἐξετέλεσθη, ὅτι ἡ Ἀρχαιολογικὴ Ἐπιτροπὴ περικαλεῖ τὸν Πρόεδρον τοῦ Συλλόγου ἵνα παρ' αὐτῆς παρὰ τοῦ κ. Γ. Δημητριάδου καὶ ἐγγράμμου αὐτῇ τὸ πρωτότυπον τοῦ χάρτου τοῦ Συλλόγου, ἐν αὐτῇ εἰρησθῇ ἡ ἐπιτροπὴ καὶ οὕτως ἀνάγκην ἔχει.

Τοῦ κ. Κ. Καραθεοδωρῆ, ἀπὸ 3 ἰσχυροῦ, ἀγγέλλοντας, ὅτι παραστῆς ἐν συνεδρίῳ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐπιτροπῆς, ἐν ᾗ μετὰ αὐτοῦ παρετῆσαν τὴν ἑλλειπὴν τοῦ κ. Γ. Α. Δημητριάδου μὴ προσκληθέντος, προέβαινε τὴν ἐπὶ ὑπατάμερον ἀναβλὴν ἀποφάσεως ὁριστικῆς, πρὸς ἄρῃν πλῆξης διαφωνίας, ἀλλ' ἡ ἐπιτροπὴ ἀπέφυγε τὴν πρότασιν αὐτοῦ.

Τοῦ κ. Σ. Γ. Σακελλαρίου ἐξ Ὀδησσοῦ, ἀγγέλλοντας τὴν ἀποστολὴν διὰ τὸν Καραπάνον ἀγῶνα Ὀδησοῦ καὶ Συλλογῆς ἀρθροῦ κατὰ τὸν προδεδωμένον.

Ὁ κ. Πρόεδρος λέγει, ὅτι παραπεμφθῆσονται ταῖς ἀρμοδίαις ἐπιτροπαῖς τὰ ἀποσταλέντα ποινήματα. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν ἐπιστολὴν τῶν ἐκτελεσθῶν τῆς διαθήκης τοῦ μακαρίτου Σουλῆν παρατρεῖ, ὅτι τὰ διατεθέντα χρήματα οὐκ ὑπάρχουσιν ἐν ἀσφαλεῖ. Ὁ Σύλλογος ἔλαβεν ἐν τῶν διατεθέντων ὑπὲρ αὐτοῦ μόνον διακοσίας ἐβδομήδεκα λίρ. καὶ τὰς ἡδὴ ἀγγελλομένας τριάκοντα.

Εἶτα ὁ κ. Γ. Α. Δημητριάδης παρατρεῖ, ὅτι ἀπουσιάζει τῆς συνεδριάσεως τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐπιτροπῆς, οἱ δὲ λόγοι, δι' οὓς προέβη ἡ ἐπιτροπὴ εἰς τὴν ἀπόφασιν αὐτῆς στεροῦνται ὑποστάσεως, ὅτι αὐτὸς ἀπειλεῖται ὑπὸ τοῦ ἡθογράφου εἰς ἀποζημιώσεις, ὅτι τὸ ἔργον τοῦ χάρτου τῶν Χερσίων τοιγὰν πρὸ 2 1/2 μηνῶν ἦν τετελειωμένον, καὶ ὅτι ἡ διακοπὴ τοῦ ἔργου προέρχεται ἐκ τοῦ προέδρου τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐπιτροπῆς.

Ὁ κ. **Τηλ. Καραθεοδωρῆ** παρατρεῖ, ὅτι λυπηρὰ ἐστὶν ἡ διένεξις, ὅτι ἀποπῆς ἡ μὴ (ΕΔΑ. ΦΙΛΟΛΟΓ. ΣΥΛΛΟΓ. ΤΟΜ. ΙΕ')

πρόσκλησις τοῦ κ. Γ. Α. Δημητριάδου ἐν τῇ συνεδρίᾳ τῆς ἐπιτροπῆς, ἀλλ' ὅτι ὑπάρχει νομιμότης ἐν ταῖς ἀποφάσεσιν αὐτῆς, προτρεῖται δὲ τὰ διαφερόμενα μέρη ὅπως καὶ ἐπὶ θυσίᾳ συμβιβασθῶσιν.

Ὁ κ. **Στ. Σατωράκης** ὑποστηρίζει τὸν κ. Γ. Α. Δημητριάδην.

Ὁ δὲ κ. **Θ. Σαλτέλης** παρατρεῖ ὡς μέλος μὲν τοῦ προεδρείου, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ ἐμπλήρωσε τὴν ἀπόφασιν τοῦ Συλλόγου, ὡς μέλος δὲ τοῦ Συλλόγου, ὅτι ὁ πρόεδρος τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐπιτροπῆς οὐχὶ καλῶς ἐπράξε μὴ προσκαλέσας τὸν κ. Γ. Α. Δημητριάδην.

Ὁ κ. Πρόεδρος προτρεῖται τὸν κ. Δημητριάδην ὅπως ἀποδῇ τὸν χάρτην τῇ Ἀρχαιολογικῇ Ἐπιτροπῇ.

Ὁ κ. **Γ. Δημητριάδης** ὁμῶς λέγει, ὅτι ἀδυνατεῖ νὰ θυσίῃ τὴν φιλοτιμίαν αὐτοῦ καὶ ὅτι προτίθεται αὐτὸς εἰς τὴν ἐκδοσιν τοῦ χάρτου τῶν Χερσίων τοιγὰν.

Ὁ κ. Πρόεδρος ἀπαντᾷ, ὅτι δύναται νὰ πράξῃ τοῦτο ὑπ' εὐθύνην αὐτοῦ, ἀλλὰ βεβαίως ὁ χάρτης ἀποκηρυχθήσεται ὑπὸ τοῦ Συλλόγου.

Μετὰ ταῦτα ἀγγέλλονται τὸ δεύτερον καὶ ψευδογραφία γενομένης γίνονται δεκτοὶ τακτικὰ μέλη οἱ κ. κ. Λεόντιος Ἐλευθεριάδης καὶ Μιχαὴλ Πισσίας. Ἀγγέλλεται δὲ τὸ πρῶτον τακτικὸν μέλος ὁ ἐν Χάλκῃ κτηματίας κ. Γ. Βασιλειάδης, προτεινόμενος ὑπὸ τῶν κ. κ. Πρ. Βασιλάδου, Θ. Σαλτέλη καὶ Α. Ἀργυροῦ.

Εἶτα ὁ κ. **Ι. Γαρυφάλης** ἀναγινώσκει τὸ 6' μέρος τῶν ἐκείνῃ παρῶν τοῦ Καλίου (Ἀλλ'). Αὐτεῖς ἡ συνδράσεις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΔΕ'.

(Τακτικῇ).

Τῇ 9 Φεβρουαρίου 1881.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. Πρ. ΒΑΣΙΛΑΔΟΥ.

Ἀναγνωσθέντων καὶ ἐπικυρωθέντων τῶν πρακτικῶν τῆς ἡγουμένης συνεδριάσεως ἀνακινουῦνται ὡς ἑξῆς ἡ

ἀλληλογραφία.

Ἐπιστολὴ, τοῦ ἐν Ἀλεξανδρίᾳ κ. Ἰδ. Βιτώρη, ἀπὸ 10 ἐπιστολῶν, δι' ἧς εὐχαριστεῖ τῷ

1) Τὸ δεύτερον τοῦτο μέρος τῆς ἐπερὶ τῶν ἐκείνῃ παρῶν τοῦ Καλίου Ἀλλ' μελέτης τοῦ κ. Ἰορδ. Καραλλίου ἐθνικοποιῆθαι σὺν τῷ πρώτῳ μέρει διὰ τοῦ ἡγουμένου ἸΔ' τεύχους, (Σημ. Συντ. Ἐπ.).

Συλλόγῳ ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ αὐτοῦ ἐπιτίμου μέλους.

Τῆς ἐν Φαναρίῳ Λέσχης Μηνησιότης ἀπὸ 4 ἐνέστωτος, αἰτούμενης ἐπὶ ἀβλαβείᾳ ἐπιστροφῇ δίκῃ διωδικῆς καθιστάται.

Εἴτα ἀγγέλλεται τὸ δεύτερον καὶ ψηφοφορίας γενομένης, γίγνεται δεκτὸς τακτικὸν μέλος ὁ ἐν Χάλκῃ κ. Γ. Βασιλειάδης.

Εἴτα ἀγγέλλεται ἡ τῶν βιβλίων προσφορά παρὰ τοῦ ἐν Καρλοῦρῳ Γενικοῦ Προξένου τῆς Ἑλλάδος κ. Τούνη, πρὸς ὃν ἐκπράζονται εὐχαριστίαι.

Κατόπιν ὁ κ. **Ἡρ. Βεασιζίδης** ἐξακολουθεῖ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς πραγματείας αὐτοῦ περὶ Αἰνίου τοῦ Ρουσώ, πραγματευσάμενος τὰ περὶ ἀγωγῆς καὶ ἀσκήσεως τῶν πέντε αἰσθήσεων, ὅτι καὶ εἰς οὐ μόνον τοῦ σώματος ὄργανα ἀλλὰ καὶ τῆς ψυχῆς, διὼν συγκοινωνεῖ τῷ ἐξωτερικῷ κόσμῳ· τοῦτο ἔνεκα ὁ Ρουσώ, εἰπερ τις καὶ ἄλλος, ἐκίστησι τὴν γυμναστικὴν τῶν αἰσθήσεων, ὅτι καὶ αἱ αἰσθήσεις, ὡς πᾶσαι αἱ ἄλλαι δυνάμεις τοῦ ἀνθρώπου, ἀναπτύσσονται, ἐκφυροποιοῦνται καὶ τελειοποιοῦνται.

Λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΚΑ'

(Τακτικῇ).

Τῆς 16 Φεβρουαρίου 1881.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. **Π. ΒΑΣΙΛΑΔΟΥ.**

Ἀναγνώσθεντων καὶ ἐπικυρωθέντων τῶν πρακτικῶν τῆς προηγουμένης ἐκτάκτου συνεδρίασεως, ἀνακοινοῦται ὡς ἑξῆς ἡ

ἄλληλογραφία·

Ἐπιστολῇ, ἀπὸ 11 μεσοῦτος ἐξ Ἀθηνῶν τοῦ κ. Γ. Αἰ. Γεράκη, ἀποσπείλλοντος πέντε φυλλάδια χρονογράφων περιεχόντων ὅλην πραγματείαν Ἀραβητικῆς διὰ τὸν Καραπάνειον ἀγῶνα.

Ὁ κ. Πρόεδρος λέγει ὅτι τὰ χρονογράφα σταλίσονται τῇ Ἐκπαιδευτικῇ Ἐπιτροπῇ.

Εἴτα ἀγγέλλεται τὸ πρῶτον τακτικὸν μέλος ὁ κ. **Κμ. Μανωλόπουλος**, ὑπελλήλιος τῆς ἐνταῦθα ἑλληνικῆς Προεδρίας, προτεινόμενος ὑπὸ τῶν κ.κ. **Πρ. Βασιλάδου**, **Θ. Σαλτέλη** καὶ **Δ. Κυμπρίτου**.

Κατόπιν ἀγγέλλεται ἡ προσφορά βιβλίων ὑπὸ τοῦ κ. **A. Mordmann**, πρὸς ὃν ἐκπράζονται εὐχαριστίαι.

Ἀκολουθεῖ ὁ κ. **Ἡρ. Βεασιζίδης**, συνι-

χίζων τὴν πραγματείαν αὐτοῦ περὶ Αἰνίου τοῦ Ρουσώ ὁμιλεῖ περὶ τῆς ἀγωγῆς τῆς τρίτης ἡλικίας ἀπὸ τοῦ 13 — 15 ἔτους, ὅν ὁ Ρουσώ καλεῖ ἡλικίαν τῶν σπουδῶν, θεωρῶν αὐτὴν ἀρροδιωτάτην, ὀλιγοχρόνιον ὅμως καὶ πως μὴ ἀρκούσαν· διότι πολλὰ τὰ ἀντικείμενα, ἃ ὁ παῖς ὀρεῖται νὰ μάθῃ. Ἡ ἀγωγή κατὰ ταύτην μάλιστα τὴν ἡλικίαν πρέπει νὰ μείνῃ ἐλευθέρα. Ὁ μαθητὴς ὀρεῖται νὰ μάθῃ πάντα ἐξ' ἑαυτοῦ, τιθεμένης ἐν χρῆσει τῆς εὐρετικῆς μεθόδου, τῆς ἄλλως σοκρατικῆς λεγομένης ἢ μειντικῆς.

Λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΚΒ'.

(Τακτικῇ).

Τῆς 2 Μαρτίου 1881.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. **Π. ΒΑΣΙΛΑΔΟΥ.**

Ἀναγνώσθεντων καὶ ἐπικυρωθέντων τῶν πρακτικῶν τῆς ἡγουμένης συνεδρίασεως ἀνακοινοῦται ὡς ἑξῆς ἡ

ἄλληλογραφία·

Ἐπιστολῇ, τοῦ σεβασμιωτάτου ἀγίου Ἐφέσου κ. Ἀγαθηνέλου, ἀπὸ 25 παρελθόντος μηνός, δι' ἧς εὐχαριστεῖ τῷ Συλλόγῳ ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ αὐτοῦ ἐπιτίμου μέλους.

Ἀνωμόμος, ἀπὸ 28 παρελθόντος, ἀποστέλλωντος διὰ τὸν Καραπάνειον ἀγῶνα πέντε χειρόγραφα φυλλάδια ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν Ἀγιογραφικαὶ Ἱστορίαι εἰλημμένα ἐκ τῆς Π. καὶ Κ. Λογῆς καὶ φέροντα τὸ εὐαγγελικὸν ῥητὸν «Ἐγὼ εἰμι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς κτλ.»

Ὁ κ. Πρόεδρος λέγει ὅτι τὰ φυλλάδια σταλίσονται τῇ Ἐκπαιδευτικῇ Ἐπιτροπῇ.

Εἴτα ἀγγέλλεται τὸ δεύτερον καὶ ψηφοφορίας γενομένης γίνονται δεκτοί, τακτικὸν μέλος, ὁ κ. **Εὐμμαν. Μανωλόπουλος**.

Τὸ πρῶτον δι' ἀγγέλλεται τακτικὸν μέλος ὁ κ. **Ἀλῆξανδρος Σούτσος**, γυμνασιεὺς τοῦ ἐνταῦθα ἑλληνικοῦ προξενίου, προτεινόμενος ὑπὸ τῶν κ.κ. **Πρ. Βασιλάδου**, **Θ. Σαλτέλη** καὶ **Δ. Κυμπρίτου**.

Εἴτα ἀγγέλλονται αἱ τῶν βιβλίων προσφοραί καὶ ἐκπράζονται εὐχαριστίαι τοῖς πωλοῦσιν αὐτάς.

Ἀκολουθεῖ ὁ κ. **Ἡρ. Βεασιζίδης** ἀνέγνωσέν τι καὶ τέλος περὶ τῆς ἀγωγῆς τῆς τέταρτης ἡλικίας κατὰ Ρουσώ. Μεταξὺς δι' εἰς τὸ περὶ γυναικείας παιδείας πειεῖται περι-

γραφὴν τῆς γυναικὸς κατὰ Ρουσσὸν ὑποχρυσόμενος συνέχισεν περὶ τοῦ ζητήματος τούτου ἐν ἄλλῃ συνεδρίσει.

Λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΧΚΓ'.

(Τακτικῇ).

Τῇ 9 Μαρτίου 1881.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. Πρ. ΒΑΣΙΛΑΔΟΥ.

Ἀναγνώστων καὶ ἐπικυρωθέντων τῶν πρακτικῶν τῆς ἡγουμένης συνεδριάσεως ἀνακοινούται ὡς ἑξῆς ἡ

ἀλληλογραφία.

Ἐπιστολὴ, τῆς Ἀ' ὁμάδος Ἐπικυρήνης, ἀπὸ 6 ἀρξαμένου δι' ἧς ὁ ἄρ. τοῦσα τῷ Συλλόγῳ ἐπὶ τῷ ὅτι ἐπὶ τρεῖς ἀπὸ τῆς συνεδριάσεως τακτικῶς τε καὶ ἐκτάκτως ἐν τῇ καταστάσει αὐτοῦ, παρακαλεῖ ὅπως παρ' αὐτῇ αὐτῇ ἡ αἰδοῦσα ἵνα δι' εὐεργετικὴν μοχλοὶν ἐρεσπερίᾳ πρὸς ἀνακούφισιν τῆς ἀξιοταθροῦσης Μ. τοῦ Γένους Συλῆς.

Ἀνωμότου, ἀπὸ 25 Φεβρουαρίου, ἀποστέλλοντας διὰ τὸν Καραπάνιον ἀγῶνα χειρόγραφα ἑλληνικῆς ἱστορίας ἐξ ἐπὶ τευχῶν.

Τοῦ κ. Πλ. Ἀλεξανδρίδου, ἀπὸ 5 ἐπιστολῶν, ἀποστέλλοντος ἰσοκλίτως ἀντίγραφον ἐπιστολῆς τοῦ Ἀγίου Βελεγράδου καὶ ἀντίγραφα ἀρχαίων καὶ ὑπὸ ἱστορικὴν ἐποφὴν σπουδαίων ἱγγραφοῦν.

Τοῦ ἐν Σάνθρ Φιλικπαίδευτικῷ Συλλόγῳ Ἡοῦς τῆς Ροδόπης, ἀπὸ 23 Φεβρουαρίου, δι' ἧς εὐχαρισεῖ τῷ Συλλόγῳ ἐπὶ τοῖς ἐκτάκτοις ἐκδηλουμένοις αὐτῷ αἰσθήμασι καὶ ἐπὶ τῇ ἀποστολῇ τοῦ αἰτηθέντος διδασκαλίου τῆς γαλλικῆς καὶ τουρκικῆς γλώσσης.

Ὁ κ. Πρόεδρος λέγει ὅτι τὰ διὰ τὸν Καραπάνιον ἀγῶνα χειρόγραφα ἀποστέλλονται τῇ Ἐκπαιδευτικῇ Ἐπιτροπῇ, τὰ δὲ ἀντίγραφα τοῦ Ἀγίου Βελεγράδου τῇ Ἀρχαιολογικῇ Ἐπιτροπῇ.

Εἶτα ἀγγέλλεται τὸ δεῦτερον καὶ ψηφοφρίας γενομένης γίνεσθαι δεκτὸς τακτικὸν μέλος ὁ κ. Ἀλέξ. Σούτσος.

Ἀκούσθως ὁ κ. Ν. Παρκινιάς ἀναγνώσκει πραγματεῖαν τοῦ διευθυντοῦ τῆς ἐν Σμύρῃ Εὐαγγελικῆς σχολῆς κ. Ματθαίου Παρκινιά καὶ τῶν ὀριθίων τοῦ Ἀριστοφάνους. (Ἰδὲ ἐμπροσθεν σελ. 1).

Κατόπιν μετὰ τινα παρατήρησιν τοῦ κ. προέδρου λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΧΚΔ'.

(Τακτικῇ).

Τῇ 16 Μαρτίου 1881.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. Πρ. ΒΑΣΙΛΑΔΟΥ.

Ὁ κ. Πρόεδρος ἀγγέλλει τὸν θάνατον τοῦ Θ. Τάχη, ἐπαινίσας δι' τοῦ ἀνδρὸς τοὺς πολλοὺς ὑπὲρ τοῦ Συλλόγου κόπους ἐκράζει τὴν βαθεῖαν αὐτοῦ λύπην ἐπὶ τῇ ἀπωλείᾳ χρησίου καὶ ἀγαθοῦ ἀνδρὸς.

Ὁ κ. Χρ. Χατζηχορήτου προτείνει τὴν ἀποστολὴν συλλυπητηρίου ἐπιστολῆς πρὸς τὴν τεθλιμμένην οἰκογένειαν τοῦ μακαρίτου Θεοχάρους.

Τούτου δεκτοῦ γενομένου καὶ τῶν πρακτικῶν τῆς ἡγουμένης συνεδριάσεως ἀναγνωσθέντων τε καὶ ἐπικυρωθέντων ἀνακοινούται ὡς ἑξῆς ἡ

ἀλληλογραφία.

Ἐπιστολὴ, τοῦ κ. Β. Λούση ἀπὸ 10 Μαρτίου προσπερόντος τῷ Συλλόγῳ πέντε ἀντίγραφα τῆς ἐπιστολῆς αὐτοῦ διατριβῆς.

Τῆς ἐνταῦθα Ἀδελφότητος Ἐπικυρήνης, ἀπὸ 12 μεσούντος, προσκλητήριος εἰς τὴν ἐπίτευτον αὐτῆς ἑορτῇ.

Εἶτα ὁ κ. Πρ. Βασιλάδης ἐξακολουθεῖ τὴν συνέχισιν τοῦ ἀναγνώσματος «Περὶ γυναικείας παιδείας κατὰ τὸν Αἰμίλιον τοῦ Ρουσσώ». Ὡς ὁ σκοπὸς τῆς ἀγωγῆς πρέπει νὰ κανονίζεται πρὸς τὴν γυναικείαν φύσιν καὶ τὸν προορισμὸν αὐτῆς, αὐτὴ καὶ τὰ μέσα τῆς ἀγωγῆς. Ὁ Ρουσσὸς συμβουλεύει ὡς πρῶτον μέσον ἀγωγῆς τὴν κλίσιν τῶν κορασίων πρὸς τὸν στολισμὸν, δι' ἧς θέλουσι μάθαι νὰ βάπτωσι, νὰ πλέκωσι τρίγαιπα καὶ λοιπὰ ποικίλματα. Διὰ τῆς χειροτεχνικῆς ἐργασίας καὶ τῆς καλλιέργειας τῶν φυσικῶν χαρισμάτων μορεῖται ἡ φιλοκαλία· διὰ δὲ τῆς φιλοκαλίας ἀνοίγεται ὁδὸς τῷ πνεύματι, φέρουσα εἰς τὰς ιδέας τοῦ καλοῦ παντὸς εἶδους. Ἡ θρησκευτικὴ διδασκαλία τῶν κορασίων πρέπει νὰ ἀρχηται πρῶτον ἢ τῶν ἀρρένων, διότι καὶ τῶν τῆς διαγωγῆς τῆς γυναικὸς ἡ αὐθεντία τῆς θρησκείας καὶ ἡ κοινὴ γνώμη εἰσιν. Εἶτα ὁ κ. Πρ. Βασιλάδης λαβὼν ἀφορμὴν ἐκ τινων διαλέξεων τοῦ γάλλου Λεγούβι περὶ γυναικὸς ὁμιλεῖ ἐν ὀλίγοις περὶ τοῦ γυναικείου ζητήματος ὡς ἐξετάζει αὐτὸ ὁ γάλλος ἀκαδημαϊκὸς καὶ οὕτως ἐπέρρει τὴν πραγματεῖαν περὶ Αἰμιλίου τοῦ Ρουσσώ. Λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΧΚΕ΄

(Τακτική).

Τῆς 23 Μαρτίου 1881.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. ΠΡ. ΒΑΣΙΛΑΪΟΥ.

Ἀναγνώσθιντων καὶ ἐπικυρωθέντων τῶν πρακτικῶν τῆς ἡγουμένης συνεδρίασεως,

Ὁ κύριος **ΠΡ. ΒΑΣΙΛΑΪΟΣ** ἐκείλει [περὶ τῆς δημοτικῆς παιδείσεως τῶν Γερμανῶν κατὰ τὴν III' ἐκκτονταετηρίδα. Καὶ πρῶτον λέγει τινα περὶ τῆς μεγάλης ἐπιρροῆς, ἣν ἐξήσκησεν ὁ Ρουσσώ εἰς τὴν Γερμανίαν, ὡς φαίνεται ἐκ τῶν συγγραμμάτων τοῦ φιλοσόφου Καντίου καὶ τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν Φιλανθρωπικῶν Βασιθεσείων, ὅστις καὶ τὴν κόρην αὐτοῦ ὠνόμασεν Αἰμιλίαν ὑπὸ τοῦ Αἰμιλίου τοῦ Ρουσσώ. Ἀλλ' ἡ ἐπιρροή αὐτὴ δὲν εἰσεχώρησε καὶ εἰς τὰ δημοτικὰ σχολία; διὰ τοῦτο καίτοι ὁ πατὴρ τοῦ μεγάλου Φωτιστικοῦ καὶ αὐτὸς οὗτος ἐν τῇ προτεσταντικῇ Γερμανίᾳ ἠγωνίσθησαν λίαν ὑπὲρ τῆς βελτιώσεως τῶν δημοτικῶν σχολείων, ἐν δὲ τῇ καθολικῇ Γερμανίᾳ ἡ αὐτοκράτειρα Μαρία Θηρεσία καὶ ὁ υἱὸς αὐτῆς Ἰωσήφ ὁ Β' βοηθούμενοι ὑπὸ τῶν κληρικῶν Felliger καὶ Kindermann, ἡ δημοτικὴ σχολὴ ἔμεινεν ἐν ἡ καταστάσει ἣν καὶ κατὰ τὸν παρελθόντα αἰῶνα. Οἱ ἐπιγυγλλόμενοι τὸ διδακτικὸν ἐπάγγελμα ἐξήσκηον πρὸς περισμὸν τῶν ἀναγκαιῶν καὶ ἄλλοι τι ἐπάγγελμα οἷον τὸ γράψαν, ὑποδμηματοποιεῖν καὶ λοιπῶν. Ὁ Ρουσσώ ἐμπνέόμενος ὑπὸ τῶν συγγραμμάτων τοῦ Ρουσσώ καὶ Βασθεσίου ἵποθεσι πολλὰ ἐν τῇ περιοχῇ τῆς χώρας, ἥς ἦν κύριος, ὑπὲρ τῆς βελτιώσεως τῶν σχολείων τῶν χωρικῶν, ἰδίᾳ δαπάνῃ ἰδρύσας σχολεία, συγγράψας διδακτικὰ βιβλία καὶ μορφώσας δημοδιδασκάλους. Τὸ παράδειγμα αὐτοῦ συνετίεσε πολὺ καὶ ἐν ἄλλαις χώραις τῆς Γερμανίας, ἀλλὰ δὲν ἠδύνετο καὶ νὰ ἀναπτύξῃ τὴν πανταχοῦ ἑλληνικὴν ἀξιῶν διδασκάλων, διότι δὲν ὑπῆρχον τὰ πρὸς μόρφωσιν αὐτῶν κατὰλληλα διδασκαλεῖα. Τούτων ἡ ἰδρύσις καὶ ἀνάπτυξις ἐμελλε νὰ γένη ἔργον καὶ μέλημα τοῦ 16' αἰῶνος.

Ἀγεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΧΚΣ΄.

(Τακτική).

Τῆς 6 Ἀπριλίου 1881.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. ΠΡ. ΒΑΣΙΛΑΪΟΥ.

Ἀναγνώσθιντων καὶ ἐπικυρωθέντων τῶν πρακτικῶν τῆς ἡγουμένης συνεδρίασεως ἀνακοινούται ὡς ἑξῆς ἡ

ἀλληλογραφία:

Ἐπιστολῇ, τῆς ἐφορίας τῶν ἑλληνικῶν σχολῶν Βάρνης, ἀπὸ 21 περὶελθόντος, δι' ἧς ἐβήτουσα αὕτη τῷ Συλλόγῳ τὴν κατέστασιν τῶν ἐκπαιδευτηρίων τῆς ἑλληνικῆς κοινότητος παρακαλεῖ αὐτὸν ὅπως λαβὼν ὑπ' ὄψιν τὸ κρίσιμον τῆς θέσεως τοῦ ἐκεί ἑλληνικοῦ ἀποφασίσῃ ἰδίᾳ δαπάνῃ νὰ ἀναλάβῃ τὴν ἐκπαίδευσιν ἐν διδασκαλείῳ ἐνὸς νέου καὶ μὴδὲ νεκρὸς ἐκ τῶν ἐν τοῖς ἐκπαιδευτηρίοις Βάρνης φραιώντων, οἵτινες διδασχθέντες τὴν νῦν διδασκαλικὴν μέθοδον νὰ διδάξωσιν ἐπὶ ὠσιμῶν χρόνῳ εἰς τὰ σχολία Βάρνης καὶ τὸν περὶ ὑπομεινῶν κατοικουμένων κομποπόλεων.

Τὸ κ. Ι. Α. Παργαρίδου ὑπὸ τὴν αὐτὴν ἡμερομηνίαν ἀποστέλλοντος ἐξ Ἀθηνῶν ἐν χειρογράφῳ Γραμματικῇ τῆς διαλέκτου Τραπεζοῦτος, περὶ ζημάτων καὶ ἀκρίτων μερῶν τοῦ λόγου, διὰ τὸ Ζωγράφειον Διαγώνισμα.

Ἀνωμόμου ἀπὸ 30 Μαρτίου ἀποστέλλοντος ἐν χειρογράφῳ τὸ ὑπολοιπὸν τῆς ἑλληνικῆς ἐφορίας διὰ τὸν Καραπάνειον ἀγῶνα.

Ἐπὶ ἐν Ὁδησῶν γενικοῦ προέδρου τῆς ἑλληνικῆς κ. Ι. Βουτσινᾶ ὑπὸ ἡμερομηνίαν 4 ἐνεστώτους αὐτῆς ἔχουσα:

Ἀξιότιμοι ὄντες,

Ἀσμένως ἔαδον τὸ ἡμέτερον ἔγγραφον μετὰ τοῦ συνημμένου διηγήματος, ἀνακοινούντός μοι τὴν ἐκλογὴν μου ἀπὸ τοῦ ἑλληνικοῦ μέλους τοῦ ἑλληνικοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου, εὐχαριστῶ διὰ καὶ ὑμᾶς καὶ τὰ ἀξιώσιμα τὰ ὑμῶν ἀλλογού μετὰ ἐπὶ τῇ τιμῇ τάχῃ, ἡ ἄξια τῆς ποίσεως εἶναι δι' αὐτὴν τοσοῦτον μέλλον πολὺτις, ὥστε προέρεται αὕτη παρὰ σοφοῦ συμβατίου, καὶ πολλοῦ κερδίσαντος τὴν συμπέθειαν καὶ τὴν ὑπερβολὴν πάσης ἑλληνικῆς καρδίας καὶ διὰ τὴν ὑπὲρ τοῦ ἡμετέρου ἔθνους ἀκαταβλήτους ἀγῶνας τοῦ, καὶ πρὸ πάντων διὰ τὴν γενναίαν ὤψιν, ἣν ἔδωκεν ἐν τῇ Ἀνατολῇ πρὸς καλὴν ἡμεραν τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων.

Ἡ εὐεργετικὴ τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου ἐπίδρασις μαρτυρεῖται ἤδη πανταχοῦ ἐνθα ἡ φιλόμορμος καὶ πατριωτικὴ αὐτοῦ πρωτοβουλία ἔθηκε τὴν σφαγίδα τῆς προοδευτικῆς ἐνεργείας αὐτοῦ διὰ τῆς ἰδρύσεως σχολῶν τῆς ἐκδόσεως καταλλήλων διδασκτικῶν βιβλίων, τῆς συντάσεως διαγωνισμάτων καὶ διαφόρων ἄλλων ἐργῶν δικαίως ἐπιστόντων τὸν ἐπαινον καὶ παρακλόντων τὴν ὑποστήριξιν παντὸς φίλου τῆς ἐθνικῆς προόδου.

Καλούμενος ἤδη κ. Πρόεδρε, νὰ παρήσχω τὴν σύμπραξίν μου ἐπὶ τοιοῦτου ἔργου, συμφωνούντος πληροῦς τοῦ πρὸς τοὺς μυχιωτέρους πόθους μου, εὐτυχῶς ἑαυτοῦ, διότι μοὶ παρέχεται οὕτως ἡ ἐκείρα νὰ παρακαλέσω τὸν Σύλλογον ἢ ἀναδείξῃ τὴν πραγματοποιήσασιν σκέφους μου, ἣν ἀπὸ πάλαι ἤδη ἔχουν ὅπ' ὄψιν, ἀκείμενον τὴν κατάλληλον πρίστασιν νὰ θέσω εἰς πρᾶξιν.

Τὴν ἀνδροσιν διαγωνισμάτων, πρακτικὸν ἔχοντα σκοπὸν, θεωρῶ, κ. Πρόεδρε, τὸ ν. ν. ἔχον, ὡς τὸ σκοπιωτέον καὶ ἀποτελεσματικώτερον μέσον, δι' οὗ δύναται νὰ παρορμηθῇ ἡ πνευματικὴ ἀμύλλα τῶν δυναμένων, εἰς τὴν ἀνέρεσιν πάσης ἐλλείψεως ἐπιπροσδοκῆσαι εἰς τὴν ἐθνικὴν ἡρώων προόδον καὶ τὴν ἐξέφρεσιν τῶν προσφορωτέρων μέσων, δι' ὧν αὕτη ἀπρόσκοπτος δύναται νὰ ἐκασφαλίσθῃ. Ἐν δὲ τῶν σπουδαιωτέρων κεφαλαίων αὐτῆς, τῶν χρηζόντων, πρώτιστα πάντων, τῆς διακρίσεως μερίμνης τῶν ἀποδιδόντων, εἶναι ἀνεπιρρήτως ἡ ἐθνικὴ ἡρώων ἀγωγή καὶ ἐκπαίδευσις, πολλῶν ἔτι δεομένη ὅπως ἀποπέρη οἶους καὶ ὅσους κύντες εὐχόμεθα καρποῦ. Ἐκ τῆς σκέφους ταύτης ὁρμώμενος καὶ ἐπιθυμῶν νὰ συντελέσω τὸ ἐπ' ἐμοὶ εἰς τὸ ἐθνικὸν τοῦτο ἔργον, ὑποβάλλω εἰς τὴν κρίσιν καὶ μελέτην τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου τὴν γνώμην μου περὶ ἰδρύσεως σειρᾶς διαγωνισμάτων, σκοπὸν ἔχοντων νὰ μορφωθῇ ἡ ὁδοτέρη περὶ τῆς ἐθνικῆς ἡρώων ἀγωγῆς καὶ παιδείσεως πρακτικὴ μέθοδος συμφώνως πρὸς τὰς σημερινὰς τῆς παιδαγωγικῆς ἐπιστήμης ἀπαιτήσεις καὶ τὰς ἰδιαιτέρας τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους περιστάσεις καὶ καθορισθῶσιν ἰδραῖται καὶ ἀσφαλεῖς βάσεις τῆς πνευματικῆς καὶ ἠθικῆς τοῦ ἔθνους μορφώσεως ἐν τῷ σταδίῳ τῆς κατωτέρας καὶ μέσης ἐκπαίδευσως.

Καὶ πρῶτον ἐν συνταγῇ Ὀδηγός τῆς δημοτικῆς παιδείσεως ἀμφοτέρων τῶν φύλων, ἐν ᾧ νὰ περιέχονται πρακτικὰ ὁδηγία περὶ ἀγωγῆς καὶ διδασκαλίας πάντων τῶν μαθημάτων τῆς δημοτικῆς παιδείσεως, ἥτοι τῆς ἀ-

ναγνώσεως καὶ γραφῆς, ἐποπτικῆς διδασκαλίας (πρακματογονίας), τῆς διδασκαλίας τῆς μηχανικῆς γλώσσας, θρησκευτικῶν μαθημάτων, ἱστογραφίας, γεωγραφίας, ἱστορίας, γεωμετρίας, ἀριθμητικῆς, φυσικῆς ἱστορίας, μουσικῆς φυσικῆς, γυμναστικῆς, χειροτεχνιῶν κατὰ κτλ. Τοιοῦτος Ὀδηγός καλῶς συντεταγμένος δύναται νὰ καταστῇ ὁ κώδικς τῆς δημοτικῆς ἡρώων παιδείσεως.

Δεύτερον ἀγωνοθέτημα καὶ οἰονεὶ συνέχεια τοῦ πρώτου ἔσται νὰ συνταγῇ ὅμοιος Ὀδηγός ἀφορῶν τὴν μέσην ἐθνικὴν ἐκπαίδευσιν (ἑλληνικὴν Σχολῶν καὶ Γυμνασίων).

Τρίτον ἀγωνοθέτημα ἔσται ἡ ἱστορία, ἐν περιλήψει, τῆς συστάσεως, ἀναπτύξεως καὶ σημερινῆς καταστάσεως τῶν λεγομένων πρακτικῶν ἢ πραγματικῶν Σχολῶν (écoles réelles) ἐν τῇ Εὐρώπῃ (Γερμανίᾳ, Ἑλβετίᾳ, Γαλλίᾳ, Ἀγγλίᾳ, Ρωσίᾳ, Ἰταλίᾳ) καὶ ἐν ταῖς ἑνωμέναις Πολιτείαις τῆς Ἀμερικῆς, καὶ κατ' ἑκαστὴν περὶ τοῦ προσφορωτέρου τρόπου, καθ' ὃν εἶναι δυνατόν νὰ συσταθῶσι τοιαῦτα πραγματικὰ Σχολαὶ καὶ περ' ἡμῶν.

Ἡ χρονικὴ περίοδος ἐνὶ ἑκάστῳ τῶν ἀνωτέρω τριῶν ἀγωνοθετημάτων ἔσται διετής, δι' ἡ καστὴ, δι' ἐκ τῶν βραβευθησομένων ἔργων ἀναλαμβάνω νὰ χρηρῶ διὰ τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου ὁρᾶν δι' ἐκείρα καὶ περιπλέον ὁρᾶν παντακόσια διὰ τὴν ἐκτύπωσιν αὐτοῦ, ὑποχρεωμένου ὅμοιος τοῦ συγγραφέως νὰ διανέμῃ δι' ἐμοὶ δωρεάν εἰς τὰ ἐν Ἑλλάδι καὶ Τουρκίᾳ Ἑλληνικὰ Ἐκπαιδευτήρια διακόσια πενήκοντα ἀντίτυπα.

Ἡμέρα τοῦ πρώτου διαγωνισματος ὁρίζεται ἡ 25 Μαρτίου 1883, ἡ αὕτη δὲ ἡμέρα διὰ τὰ ἐπόμενα δύο, ἥτοι ἡ 25 Μαρτίου τοῦ 1885 καὶ ἡ 25 Μαρτίου τοῦ 1887.

Οὐδὲν ἔργον, δημοσιευθὲν ἤδη διὰ τοῦ τύπου, γενήσεται δεκτὸν πρὸς διαγωνισμόν.

Ἡ ἑκαστὴ τῶν διαγωνισθησομένων ἔργων δὲν δύναται νὰ ἴσται μακροτέρα τῶν εἰκοσι τυπογραφικῶν φύλλων, οὔτε μικροτέρα τῶν δέκα πέντε.

Τὴν ἀνωτέρω γνώμην μου ὑποβάλλων Ἰωάν, κ. Πρόεδρε, παρακαλῶ, ἂν ὁ ἡμετέρος Σύλλογος ἐγκρίνῃ αὐτήν, νὰ προβῇ εἰς τὴν δέουσαν ἐνέργειαν καὶ νὰ μοὶ ἀνακοινώσῃτε καὶ περὶ τοῦτο πρὸς γνώσιν μου. Ἄν ἐν ταῖς λεπτομερείαις τῶν ἀνωτέρω βάσεων ὑπάρχῃ τι ἐπιδοτικὸν βελτίονος διαρρυθμίσεως, παρακαλῶ νὰ ληρῇ τοῦτο ὅπ' ὄψιν περ' Ἰωάν κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ προσήκοντος προγράμματος.

Ἐπὶ τοῦτοις διέλαθε τὴν διαβεβαίωσιν τῆς πρὸς ἡμᾶς ἰδιαιτέρας ὑπολήψεώς μου·

μεθ' ἧς διατελῶ

(Ὑπογ.) ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΟΥΤΣΙΝΑΣ.

Ἐπιστολῇ, τοῦ κ. Ὁθωνος Ἀνδραδέου ἀπὸ 3 Ἀπριλίου ἀγγιλλόντος τὴν παραλαβὴν διπλώματος τακτικοῦ μέλους καὶ εὐχαριστοῦντος ἐπὶ τοῦτω τῷ Συλλόγῳ.

Ὁ κ. Πρόεδρος προτείνει ν' ἀποσταλῇ εἰς τὸν Ὑρκικὸν Σύλλογον ἀντίγραφον τῆς ἐκ Βάρνης ἐπιστολῆς τῆς Ἑρμούας τῶν ἐκτὸς ἑλληνικῶν σχολῶν μετὰ τῆς παρακλήσεως ὅπως αὐτὸς ἀναλάβῃ τὴν δαπάνην ταύτην, καθόσον ἡν ὁ ἑρμὸς Σύλλογος, ὡς γνωστὸν, οὐδὲν εὐχάρις εἰς θίαν νὰ πράξῃ τοῦτο.

Ὁ κ. Ἐκκαρπένιος προστίθεισι ὅτι καλὸν καὶ παραληρήσῃ καὶ ὁ παρὼν ἐν τῇ συνεδρίᾳ γινώσκων ὁ Ὑρκικὸς Σύλλογος κ. Κ. Καραπάνος ὅπως ἀποστηρίξῃ τὴν αἰτήσιν καὶ τῷ Ὑρκικῷ Συλλόγῳ.

Αἱ προτάσεις αὗται·

Ἀκούσθαι ὁ κ. Πρόεδρος ἀρνηταίαι συντημὸς τῆς ἀνωτέρω ἐπιστολῆς τοῦ κ. Ι. Βουτσινά.

Ὁ Σύλλογος μετὰ τὸ πέρας τῆς ἀρνήσεως τοῦ κ. Προέδρου μετὰ χειροκροτημάτων ἐπέδιδετο τὰς ἐν τῇ ἐπιστολῇ προτάσεις, καὶ προσφορές.

Μετὰ ταῦτα ὁ κ. Πρόεδρος θεωρεῖ κατὰ τὰς ἡλικίας καὶ ὁφθαλμοὺς μελετημένα τὰ ἐν τῇ ἐπιστολῇ ἀναφερόμενα ἀγνωσθέντα, καίπερ ἐν ταῖς λεπτομερείαις ἀσυμφωνίαις, οἷον εἰς τὸ περὶ τῆς δωρεᾶν χρηρησίας 250 ἀντιτύπων εἰς τὰς ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος ἑλληνικάς σχολαίς, τὸ περὶ ὁρισμοῦ τοῦ ποσοῦ τῶν τυπογραφικῶν φύλλων κλπ. Προστίθεισι δὲ τὰς ἐξῆς διασαφείς· ὅτι ὁ Σύλλογος πρὸ ἱκανοῦ χρόνου θεωρῶν ἀναγκαίαν τὴν ἐκδοσὶν Ὁδηγοῦ τῆς δημοτικῆς παιδείας ἀμερότων τῶν φίλων εἶεν ἀποφασίσαι νὰ περιλάβῃ αὐτὸν ἐν τῷ Καραπάνειῳ ἄρθρῳ, ἀλλ' ἐπειδὴ τὰ ἐκ τῶν χρημάτων τοῦ Καραπάνειου ἀγώνος ἱκανοποιητὰ γίνασκον ὥστε νὰ εὐρίσκῃ ἀρκετὰ διὰ τὸ ἔργον, ἐνόμισεν καλὸν ν' ἀποταθῇ πρὸς τὸν κ. Καραπάνον περὶ χρηρησίας καὶ ἄλλων χρημάτων. Ὁ κ. Καραπάνος ὅμως ἐδήλωσεν ὅτι ἀδυνατεῖ νὰ χρηρησῇ περιττὸν ὥς ἐκ τῶν περιστάσεων.

Τοῦτου ἕνεκα ἡ ἀπορριπτικὴ πρότασις τοῦ κ. Ι. Βουτσινά, ἀπαλλάχσας τὸν Σύλλογον δι-

χρηρὸς θέσεως, μετ' ἐνθυμημοσύνης ἐγένετο ἀποδεκτὴ.

Εἴτα ἀγγιλλόνται αἱ τῶν βιβλίων προσφοραὶ καὶ ἀκολουθεῖ ἐκπράξονται εὐχαριστία τοῖς ποιήσασιν αὐτάς.

Μετὰ ταῦτα ὁ κ. Ἐκκαρπένιος ἀνέγνω τὸ τέλος τῆς πραγματείας αὐτοῦ ὑπερὶ τῆς δημοτικῆς παιδείας τῶν Γερμανῶν κατὰ τὸν 18^{ον} αἰῶνα. Οἱ ἐν Βερολίῳ ἀπὸ τῶν πρώτων ἐτῶν τοῦ αἰῶνος, λαβόντες γνώσιν τοῦ παιδαγωγικοῦ συστήματος τοῦ Πιστοκλόστη, ἐνέγκον τὴν σύστασιν σχολείων κατ' αὐτὸ τὸ σύστημα· ἰδίᾳ μετὰ τὴν τρομερὰν ἥτταν, ἣν ἡ Πρωσία ὑπέστη ἐν Ἰένᾳ κατὰ τὸ 1807 καὶ βασιλεὺς καὶ ὑπουργοὶ καὶ φιλόσοφοι τὴν ἀναγέννησιν καὶ ἀνάγκησιν τῆς χώρας ἐν οὐδενὶ ἄλλῳ ἐπιζητήσαν ἢ ἐν τῇ ἀναπτύξει καὶ διαδοῇ τῆς παιδείας τοῦ λαοῦ καὶ ἐν τῇ προαγωγῇ αἰσθύνων διδασκάλων. Τοῖς μύθοις πάντων οἱ λόγοι ἐγένοντο ἔργα. Ἐκ τῶν ἀνδρῶν οὗτοι τῶν νέων ἰδεῶν ἐμφορῶμενοι συνεισέσχον εἰς τὴν ἀνάπτυξιν καὶ προαγωγὴν τῆς δημοτικῆς σχολῆς, οἱ μὲν ἦσαν παιδαγωγοὶ διέσχητοι, πολλοὶ καὶ ἄλλοι ἱερωὶ καὶ μεγάλης παιδαγωγικῆς θεωρίας, οἱ δὲ φιλόσοφοι, οἱ δὲ κληρικοὶ ἡρηκευτικῶν ἀπαιτημάτων προλήψαν. Τὸ παράδειγμα τῆς Πρωσίας μιμησάμενα καὶ τὰ μικρὰ τῆς Γερμανίας κράτη ἐκλυτμήθησαν ν' ἀναπτύξωσι τὴν δημοτικὴν αὐτῶν ἐκπαίδευσιν. Τοιαῦτα ἦν ἡ πορεία τῆς ἐκπαίδευσιν μέχρι τοῦ 1840 ὅτε ὁ βασιλεὺς Φρειδερίκος Οὐλρίκος ὁ Γ' ἐτελεύτησεν. Ἐκ τῆς ἐκπαίδευσιν τῆς δημοτικῆς πολλὰς ὑπέστησαν παληροί, ἀλλ' οὐδὲν ἦττον ἡ πρόδοσις ἐγένετο καὶ τὰ σχολαί ἀναπτύσσοντο τῇ συνεργείᾳ διαστήμων παιδαγωγῶν. Τὰ σχολαί τῆς πρώτης παιδείας ἐν Γερμανίᾳ διὰ ἔρβασαν βεβαίως εἰς τὸ ἀκρον ἄκρον τῆς τελειότητος, ἀλλὰ δύναται νὰ φανῇ αὐτὰς τὴν ἀνεκτίμητον αὐγίαν νὰ διευρύνωνται ὑπὸ ἀξίων διδασκάλων.

Λέγεται ἡ συνειρήσις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΧΚΖ'.

(Τακτική).

Τῆς 13 Ἀπριλίου 1881.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. ΠΡ. ΒΑΣΙΛΑΟΥ.

Ἀναγνωσθέντων καὶ ἐπικυρωθέντων τῶν

πρακτικῶν τῆς ἡγομένης συνεδριάσεως, ἀνακοινούται ὡς εἴς ἃ

ἀλληλογραφία·

Ἐπιστολὴ, τοῦ ἐξ Αἰνίου δημοδιδασκάλου κ. Σωμῆον Μανασσίδου, ἀγγέλλοντος τὴν ἀποστολὴν ἱερᾶς Ἱστορίας διὰ τὸν Καραπάνειον ἀγῶνα, καὶ ζητοῦντος πληροφορίας περὶ τῶν ἀποσταλάντων τῷ Συλλόγῳ μουσικῶν βιβλίων, ἀπὸ καὶ γλωσσικῆς ὕλης.

Ὁ κ. Πρόεδρος δηλοῖ ἐν τῇ ἱερᾷ Ἱστορίᾳ ἀποσταλῆσαι τῇ Ἐκπαιδευτικῇ Ἐπιτροπῇ, ὥστε ἂν μὴ ἐπρόβηκεν εὐρὴ τὸ ἀποστελλόμενον, ὅλα λάβει αὐτὸ ὅπ' ἑαυτοῦ.

Εἶτα ἀγγέλλονται αἱ τῶν βιβλίων προσφοραί, πρὸς τοὺς ποιήσαντάς, οἱ αὐτὰς ἐκφράζονται εὐχαριστίας.

Εἶτα ὁ κ. **Πρ. Βασιλάδης** ἀνέγνω τὸ τελευταῖον μέρος τῆς πραγματικῆς αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ἐν Βρυξελλῇ διεθνούς παιδαγωγικοῦ Συνεδρίου, διελθὼν τὰ εκπαιδευτικὰ ζητήματα τῆς πρώτης καὶ μέσης παιδείας ὅσα ἐμνήσθη τῆσάν ἐν ταῖς γενικαῖς συνεδριάσεσι τοῦ συνεδρίου καὶ ἐν ταῖς μερικαῖς τῶν τμημάτων τῆς πρώτης καὶ μέσης παιδείας, μνημονεύσας τῶν γνωμῶν, ὅς οἱ διασχετοῦται τῶν λαβόντων μέρος ἐν ταῖς συζητήσεσιν ἐξήνεγκεν, ἐπίρρων λόγων υποδείξας ὅτι αἱ συζητήσεις αὗται δύνανται χρησιμεύσαι καὶ ἡμῖν πρὸς διόρθωσιν τῶν λακίσκων καὶ ἑλλειψῶν ἡμῶν.

Λίσται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΑΚΙΨ'.

(Τακτικῇ).

Τῇ 20 Ἀπριλίῳ 1881.

Προδρῶντος τοῦ κ. **Πρ. Βασιλάδου**.

Ἀναγνωσθέντων καὶ ἐπικυρωθέντων τῶν πρακτικῶν τῆς ἡγομένης συνεδριάσεως, ἀνακοινούται ὡς εἴς ἃ

ἀλληλογραφία·

Ἐπιστολὴ, τοῦ ἐνταῦθα Θεσμικοῦ Φιλεκπ. Συλλόγου, ἀπὸ 10 ἐπιστώτων, δι' ἧς ἀγγέλλειται διὰ τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον λαβὼν ὅπ' ἑαυτοῦ τὴν αἴτησιν τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου καὶ τὴν τῆς ἐπορίας τῶν Σχολῶν Βάρνης, ἐνέκριναι νὰ ληρῇσιν τὸν προσεχὴ Αἰγύσιον δύο ὑπότροφον ἐκ τῶν τελειοφοίτων τῶν Σχολῶν Βάρνης.

Τοῦ κ. **Μ. Δέρνερ**, ἀπὸ 14 παρόντος, δι' ἧς ἀγγέλλει τῷ Συλλόγῳ τὴν ἀποστολὴν τοῦ Α' Τεύχους τοῦ ἐκδομένου Ἀρχαίου τῆς μέσης

καὶ νεωτέρας Ἑλληνικῆς Φιλολογίας καὶ ἐξαίτεται τὴν συνδρομὴν τοῦ Συλλόγου πρὸς ἐξακολουθεῖν αὐτὸ, ὡς καὶ ἰδιαιτέραν σύστασιν πρὸς τὴν Α. Ἐξουχίτητα τὸν κ. Χρηστάκη ἐρέσθην Ζωγράφον.

Ἐπὶ τούτων ὁ κ. Πρόεδρος παρατηρεῖ διὰ ἀγγελλῆσθαι ἡ ἀπόφασις τοῦ Θεσμικοῦ Συλλόγου τῇ ἐπορίᾳ τῶν ἐκπαιδευτηρίων Βάρνης, τῷ δι κ. Δέρνερ, ἐπὶ ὃ Συλλόγος στερούμενος χρημάτων ἀδυνατεῖ νὰ βοηθήσῃ αὐτὸν χρήμασι, γράφει ἡμῶς τῷ κ. Χρ. Ζωγράφῳ ὑπὲρ αὐτοῦ.

Εἶτα ὁ κ. **Πρ. Βασιλάδης** ἀνέγνω ἐξ ὀνόματος τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἐκθεσιν περὶ τοῦ προγράμματος πρὸς σύνταξιν νέου Ὁδηγοῦ τῆς δημοτικῆς παιδείας· ἀμφοτέρων τῶν εἰκῶν διὰ τὴν Α' περίουτον τοῦ Βουτσαλαίου διαγωνίσματος (ἰδι κατωτέρω ἐν τῷ οἰκίῳ τῶν διαγωνισμάτων μέρει).

Εἶτα λόγους γενομένους περὶ δημοσιεύσεως τοῦ προγράμματος διὰ τὸν ἐν ἐρημιδίῳ ὁ κ. **Κ. Γεωργαλάδης** φρονεῖ ἐν οὐκ καλῶν ἡ δημοσιεύσει πρὸ τῆς ἐμβραθεῖς συζητήσεως, καθὼτι ἀνάγκαστον νὰ ἐξέλθῃ τοῦ Συλλόγου ἀπ' ὅραμα ἔχον τι ἐπιλήψιμον.

Ὁ κ. **Χρ. Χατζεχρόνιος** ἀπαντῶν φρονεῖ, ἐπὶ ὅτι ἀδύνατος ἡ ἀναβολὴ τῆς δημοσιεύσεως ἄλλως τε καὶ διότι τῇ εἰδικῇ ἐπὶ τοῦ προγράμματος ἐπιτροπῇ ἔχει ὁ Σύλλογος ἐμπιστοσύνην.

Ὁ κ. **Πρ. Βασιλάδης** κατὰ τῆς ἀναβολῆς ἐπίσης ὦν λόγῳ, ἐπὶ ὃ Σύλλογος οὐδόλως ἐπιβάλλει ἄλλ' ὅπως ἀνακινῇ πρὸς ὅραμα ὃ δι' οὐρανὸν ἔχει τὴν ὁδὸν κατὰ τὴν ἐν τῷ γενικῷ προγράμματι τοῦ ἀγῶνος δοκίμου νὰ ἐκτραπῇ τῶν ὁδηγίων τῆς ἐπιτροπῆς καὶ νὰ βαδίσῃ ἄλλην ὁδόν, ἵαν ἔχῃ νὰ ὑποδείξῃ ἀποχρώνας περὶ τούτου λόγους.

Ὁ κ. **Κ. Γεωργαλάδης** ἀνακαλεῖ τὴν περὶ ἀναβολῆς τῆς δημοσιεύσεως τοῦ προγράμματος πρότασιν, φρονεῖ δὲ ἐνταῦθα τοῦ προγράμματος ὅτι ὁ μὴ ἀκριβὲς καθορισμὸς τῶν ὁρίων τῆς δημοτικῆς σχολῆς. Ἀναγκασιότατον δ' ἡγείται εἰς τὸν μέλλοντα ν' ἀποδοθῇ εἰς τὸν ἀγῶνα τὴν γνώσιν τῆς βέβαιης καὶ τῆς στέγης τοῦ σχολικοῦ οἰκοδομημάτων, διότι οὕτω δύναται ἐν ἐπιγνώσει καλλίον νὰ ὀρίσῃ καὶ διαρρυθμίσῃ καταλλήλως τὸ προσήκον ὅλκον.

Ὁ κ. **Πρ. Βασιλάδης** παρατηρεῖ ἐπὶ ὅτι ἔνδε μὲν ἡ ἐκθεσίς, ὡς εἰδική, ἐξήγεται ἐν ἐκτάσει περὶ τοῦ ζητήματος ὡς καὶ τὸ ὑπολειπόμενον μέρος τοῦ προγράμματος, ἀπ' ἑτέρου δὲ ἐπὶ ἀδύνατον νὰ ὀρίσῃ ἀκριβῶς τὸ πᾶμα

τῆς δημοτικῆς σχολῆς ὑπερ ἐξαρτᾶται ἐκ τῶν διαφόρων ἀναγνῶν τῶν διαφόρων κοινοτήτων τοῦ ἔθνους, διὸ οὐδὲ ἐν Εὐρώπῃ ὠρίστησαν ταῦτα ἀκριβῶς.

Ὁ κ. **Χρ. Χατζηγεώργιου** προστίθειν ὅτι μέγα συμβάλλεται καὶ ἡ διδασκαλία εἰς τὸ νὰ διδαχθῇ ἡ ἀναγκασία ὕλη θέσπον ἢ βράδιον.

Ὁ προεδρεὺς κ. **Θ. Σαλτέλης** ἐπιστραφύζων τὸ ζήτημα τοῦτο λέγει ὅτι διὰ ἄλλα τέμματα δύνανται νὰ ὑπάρχωσι κατὰ τὰς ἀνάγκας τῶν κοινοτήτων κατὰ τοὺς συγγραφεῖς κύκλους· νὰ διδασκωνται δηλ. κατὰ τὸ δυνατόν πλείονες ἢ ἐλάσσονες κύκλοι.

Ὁ κ. **Α. Ἀργυρός** παρατηρεῖ ὅτι καὶ ἐν τοῖς περὶ ἐπισκοπικῆς διδασκαλίας ὑπάρχει ἀσάφεια ὡς πρὸς τὴν θέσιν, ἣν αὕτη κατέχει ἐν τῇ δημοτικῇ σχολῇ.

Ὁ κ. **Πρ. Βασιλάδης** θεωρεῖ ὅτι πᾶν καλῶς τὸ ζήτημα τοῦτο ἐπιτίθεται ἐν τῇ προγράμματι.

Ἐπιψήφισθέντος μετὰ ταῦτα τοῦ προγράμματος λύεται ἡ συνέδρισις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΧΚΘ'.

(Ἐκτατος).

Τῆς 26 Ἀπριλίου 1881.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. **Πρ. Βασιλάδου**,

Καὶ παρόντων 19 μελῶν γίνοντες οἱ ἀρχαιότεροι τοῦ προσεχοῦς συλλογικοῦ ἔτους καὶ ἐκλεγόμενοι ὁ κ. **Σπ. Μαυρογένης** διὰ ψήφων 17· προεδρὸς, ἀντιπροεδρεὺς δὲ οὗ μὲν κ. **Θ. Σαλτέλης** διὰ ψήφων 15, ὁ δὲ κ. **Κ. Ξανθοπούλου** διὰ ψήφων 13, γενικὸς γραμματεὺς ὁ κ. **Τηλ. Καραθεοδωρῆ** διὰ ψήφων 10, εἰδικὸς δὲ γραμματεὺς ὁ κ. **Ὁδυσσεύς Ἀνδρέαδης** διὰ ψήφων 14, βιβλιοφυλάξ δ' ὁ αὐτός κ. **Θ. Σαλτέλης** διὰ ψήφων 10 καὶ ταμίας ὁ αὐτός κ. **Ν. Βαμβάκης** διὰ ψήφων 16.

Μέλη δὲ τῶν ἐπιτροπῶν κατὰ πρότασιν τοῦ προεδρεὺς ἐκλεγόμενοι·

Τῆς Φιλολογικῆς.

Ἀραξόπουλος **Εὐαγγ.**, Βασιλάδης **Πρ.**, Βασιλάδης **Ι.**, Μαλιάκας **Ἀβρ.**, Ξανθοπούλου **Κωνστ.**, Σαλτέλης **Θσμ.**, Χατζηγεώργιου **Χρ.**

Τῆς Ἐκπαιδευτικῆς.

Βασιλάδης **Πρ.**, Θεοδοπίδης **Ἀθ.**, Ἰάκωμος **Ὁδυσσεύς**, Ξανθοπούλου **Κωνστ.**, Μαλιάκας **Ἀβρ.**, Παπαρρόσης **Πέτρος**, Παπανίκας **Νικόλ.**, Σαλτέλης **Θσμ.**, Χατζηγεώργιου **Χρ.**

Τῆς Ἀρχαιολογικῆς.

Ἀριστάρχης **Στ.**, Δημητριάδης **Γ.**, Curtis **G.**, Καραθεοδωρῆ **Κωνστ.**, Mordmann **A.**, Mordmann **J.**, Πασιπάτης **Ἀλ.**, Πεδικίδης **Κυριακός**, Schroeder **P.**

Τῆς Ἐπιστημονικῆς.

Ἀποστολίδης **Γ.**, Ἀριστάρχης **Στ.**, Βαρότσης **Ἰω.**, Γεωργαντόπουλος **Ἰωάνν.**, Δημητριάδης **Γεώργ.**, Ζίρος **Ἰω.**, Ἰάκωμος **Ὁδ.**, Καλλιμάδης **Κωνστ.**, Καραθεοδωρῆ **Κωνστ.**, Καραθεοδωρῆ **Τηλέμ.**, Κυπρίτης **Δ.**, Κωστομάρης **Γ.**, Λούσης **Βασ.**, Μακρῆς **Κωνστ.**, Σταματιάδης **Δ.**, Φωτιάδης **Φώτιος**.

Τῆς Οἰκονομικῆς.

Ἀγγελίδης **Γ.**, Βαμβάκης **Ν.**, Βλαστόρης **Κ.**, Βελλογιάννης **Μ.**, Γιάνναρος **Φρ.**, Γκιών **Ἰωάνν.**, Μαυροκορδάτος **Φρ.**, Τσιτσόπουλος **Κ.**

Τῆς Συντακτικῆς.

Βασιλάδης **Πρ.**, Μαλιάκας **Ἀβρ.**, Πεδικίδης **Καρ.**, Σαλτέλης **Θσμ.**, Χατζηγεώργιου **Χρ.** καὶ οἱ δύο γραμματεῖς **Τ. Καραθεοδωρῆ** καὶ **Ὁδ. Ἀνδρέαδης**.

Μετὰ ταῦτα λύεται ἡ συνέδρισις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΧΑ'.

(Τακτικῆ).

Τῆς 27 Ἀπριλίου 1881.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. **Πρ. Βασιλάδου**.

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν καὶ ἐπικύρωσιν τῶν πρακτικῶν τῆς ἡγουμένης τακτικῆς συνεδριάσεως.

Ὁ κ. **Πρ. Βασιλάδης** ἀναγινώσκει τὸ τελευταῖον μέρος τοῦ προγράμματος πρὸς σύστασιν νέου Ὁδῶν τοῦ δημοτικῆς παιδείας ἀμεσotέρον τῶν φιλῶν. (Ἰδε κατωτέρω ἐν τῇ οἰκίᾳ τῶν προγραμμάτων μερῶν).

Ὁ κ. **Κ. Γεωργαντόπουλος** παρατηρεῖ ἀνακολουθίαν τινὰ ἐν τῷ προγράμμῳ σχολείου, καθότι λόγῳ γινόμενου περὶ σχολῶν πόλεων, κωμωπύλων καὶ κωμῶν δὲν ἀνέκειται τὸ διέκαστον τῶν μνημονευμένων ἐν τῷ σχήδιον ἄλλα σχέδιον πρῶτον σχολείου ἐν αὐτῷ 300 καὶ πλείονες μαθηταί, ἵπτα οἱ ἐν τῷ σχολείῳ ἐν οἷς φοιτῶντες ἀναμῆ ἀρρεν καὶ θήλειαι.

Ὁ κ. **Πρ. Βασιλάδης** δίδωσι τὰς δεύσας ἐξηγήσεις, ὁ κ. **Κ. Γεωργαντόπουλος** ὅμως ἐξακολουθεῖ νὰ νομῇ τὴν ἀνακολουθίαν ὑπάρ-

χουσαν έκδηλοι καὶ τὴν ἐπιθυμίαν αὐτοῦ τοῦ νὰ ἐκφράσῃ ὁ Συλλόγος εὐχὴν κατὰ τῆς μίθου ἀφ' ἧς αὐτοὶ ὠφελύν φρονησεως.

Ὁ κ. **Π. Βασιλάκης** παρατηρεῖ ὅτι ἐν τοῖς περιοδικοῖς τοῦ Συλλόγου εὐρίσκεται τοιαύτη εὐχὴ περὶ τοῦ ζητήματος τούτου, ἀλλ' οὐδ' ὅπως τοιαύτη ὥστε νὰ ἀρῇ τῷ κ. Κ. Γεωργαλά.

Ὁ κ. **Κ. Γεωργαλᾶς** ἐρωτᾷ ἂν ἐν Ἑλλάδι περὶ αὐτῆς ἡ δημοτικὴ παιδείσιν ἐν τῇ Ἀλληλοδιδασκατικῇ λεγομένη Σχολῇ.

Ὁ κ. **Π. Βασιλάκης** ἀπαντᾷ λέγει ὅτι ἐν τῇ συλλογῇ τῶν περὶ τῆς δημοτικῆς ἐκπαίδευσιν νόμων, τῇ ἐκδόσει ὑπὸ τοῦ κ. Κλάδου, δεικνύνται καὶ ὅσα τῆς δημοτικῆς σχολῆς.

Ὁ κ. **Κ. Γεωργαλᾶς** ἀμείβει δυστύχημα ἂν οἱ δημόσιοι τῆς Ἑλλάδος ἐξέρχονται εἰς τὴν κοινωφάνειαν φέροντες τὰς γνώσεις, τὰς ἐν τῇ Ἀλληλοδιδασκατικῇ Σχολῇ παρεχομένας. Ἀκούσας ὁ κ. Κ. Γεωργαλᾶς λέγει ὅτι θεωρεῖ πρὸς τὸ ποσὸν τῶν μετὰ μισθολογίαν ὀριζόμενων ὥρων διδασκαλίας, τοῦτοστί ἀπὸ 1 ἢ 1/2 μέχρι 4 1/2 ἢ 5, θεωρεῖ δὲ ὡς ἱκανὸν χρόνον διδασκαλίας 2 1/2—3 ὥρας κατὰ τὸν ἀνώτερον ὅρον.

Ταῦτα τὰ περὶ ὥρων ὑποστηρίζει καὶ ὁ κ. **Χρ. Χατζηχρήστου.**

Ὁ κ. **Π. Βασιλάκης** ὅμως λέγει ὅτι τὸ ὑπὸ τοῦ προγράμματος ὀριζόμενον ποσὸν οὐδ' ὅπως τίθεται ὡς νόμος, θεωρεῖ δὲ καλῶς κείμενον τὸ ποσὸν τοῦτο τῶν ὥρων διὰ τὰς καύσας.

Τὸ πρόγραμμα γίνεταί δεκτόν.

ἔπειτα ὁ κ. **Α. Δραγάς Μελιζάκης**, εἰσηγητῆς τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς, ἀναγινώσκει τὴν ἐκθεσὶν τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς ἔχουσαν οὕτω:

Κύριοι,

Ἡ Ἐκπαιδευτικὴ Ἐπιτροπὴ συγκείμενὴ ἐκ τῶν κυρίων **Π. Βασιλάδου**, **Κ. Ξανθοπούλου**, **Χρ. Χατζηχρήστου**, **Αθ. Θεοδορίδου**, **Ν. Παπανίκα**, **Θ. Σαλτῆλη**, καὶ **Αδρ. Μελιζάκη**, κατήρξατο τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ ἀντιπροέδρου κ. Ὁδ. Ἰακώμου· ἄλλα τούτων μετὰ τὴν ἐβδόμην συνεδρίαν παρατηρήσας, ἐξηκολούθησε τὰς ἐργασίας αὐτῆς ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Προέδρου τοῦ Συλλόγου, τελείασα Κ' συνεδρίασιν, ἐν αἷς συνεζητήθησαν καὶ ἀπεφασίσθησαν πολλὰ, ὧν τὰ κυριώτερα ἄνω προομιῶν εἰσι τ' ἀκόλουθα.

(ΕΛΛ. ΦΙΛΟΛΟΓ. ΣΥΛΛΟΓ. ΤΟΜ. ΙΕ')

Πρῶτον μέλημα τῆς ἐπιτροπῆς, ὅσα συνέληθον, κατὰ Μάιον τοῦ παρελθόντος ἔτους, ἐγένετο ἡ σκέψις περὶ ἐξυμνήσεως πόρων πρὸς τηλεγραφικὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ ἑτέρου τῶν σκοπῶν αὐτῆς, ὅς ἐστιν ἡ ὑποστήριξις τῶν βοηθείας δεομένων ἰλληλικῶν κατὰ τὴν εὐρωπαϊκὴν Τουρκίαν σχολείων. Καὶ πολλὰ μὲν σχέδια προὔτεινεν καὶ συνεζητήθησαν, οὐδὲν ὅμως ἐγένετο πρᾶγμα ἅτε τῆς πρὸς τοῦτο ἐνεργείας καμίνης ἐξω τοῦ κύκλου τῆς δικαιοδοσίας τῆς ἐπιτροπῆς.

Ἡ ἐπιτροπὴ ἐπιδιώκουσα τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ ἡδὲ κυριωτέρου καταστάτος σκοποῦ αὐτῆς, τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ δηλαδὴ, ἡσχολήθη καὶ ἐν πολλαῖς συνεδρίασι μελετήσασα συντάξαι τὰ πρὸς σύνταξιν Νεοελληνικῆς Χρηστομαθίας, Γραμματικῆς καὶ Ὁδηγοῦ τῆς δημοτικῆς παιδείσεως ἀμφοτέρων τῶν φύλων προγράμματα τοῦ Καραπανείου ἀγῶνος. Καὶ τὰς μὲν περὶ τούτων ἐκθέσεις καὶ ἡκούσκατε ἡδὲ ἀναγνωσκομένας ἐν τῷ Συλλόγῳ καὶ δημοσιευμένας θέλετε ἰδεῖν. Ἀλλ' ἡ ἐπιτροπὴ κρίνασα ὅτι πρὸς τὴν δυσχερεῖαν τῆς συντάξεως Ὁδηγοῦ καὶ ὀριζόμενος χρόνος ἦν ὀλίγος καὶ τὸ γραμματικὸν βραδεῖον μικρόν, ἀπεφασίσα καὶ ἐξήτασεν παρὰ τοῦ Συλλόγου ὅπως ἡ μὲν βράβεισις τοῦ Ὁδηγοῦ ἀναβληθῇ κατὰ τὸ 1883, μεταβιβάσθῃ δὲ ὡς διαγώνισμα ἑτέρου ἀγῶνος, ὃν ὁ ἐν Ὁδηγῷ φιλόσοφος κ. Βαστανᾶς θέτο, καὶ ὅσον μέλιτα τὸ ἀγωνιστικὸν τοῦτο δὲν περιελκυθέντο τὸ κατ' ἀρχὰς ἐν τῷ προεκδοθέντι προγράμματι τοῦ Καραπανείου ἀγῶνος.

Περὶ τῆς κατὰ τὴν ἐσχάτην τοῦ Συλλόγου ἀναγνωσκομένης ἐκθέσεως τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς, ἐνεκα τῆς τε ἐν αὐτῇς ἱστορικῶν ἐκ τῶν ἐπαρχίῶν καὶ τῆς μὴ ὀνόματι χρηματικῶν συνδρομῶν εἰς τὰ ἄπορα σχολία, πολλὰς πρὸς σύνταξιν δυσχερείας ὑπερχούσας, ἀπεφασίσθη ὅπως συγγενεῖται μετὰ τῆς ἐκθέσεως τοῦ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο Καραπανείου ἀγῶνος.

Τελευταῖα ἡ ἐπιτροπὴ ἐπελαβετο τῆς ἐκτάσεως τριῶν πονημάτων, δύο μὲν ἀριθμητικῶν καὶ μίας ἱστορίας, ἀνατείνωνται εἰς εἰδικὴν ἐπιτροπὴν ἀποτελομένην ἐκ τῶν κ.κ. Θεοδορίδου καὶ Παχνίκα, οἵτινες ἀκριβῶς ἐκπληροῦντες τὴν ἀνατέτασιν αὐτοῖς ἐντολήν, ὑπέβαλον ἰγκλίρας τῇ Ἐπιτροπῇ τὸ ἀποτέλεσμα τῶν μελετῶν αὐτῶν. Ἀλλὰ τὴν περὶ τούτου κρίσιν, ἅτε εἰς τὸν Καραπανείου ἀγῶνα ἀναγερόμενον, ἀκούσκατε παρὰ τοῦ ἐπὶ τούτῳ τεταγμένου εἰσηγητοῦ τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς κ. Θ. Σαλτῆλη.

Ταυτού, Κύριοι, ἡ περὶ μὲν ἀλλὰ πιστὴ ἀφῆρσις τῶν κατὰ τὸ ἥδη λήγον συλλογικὸν ἔτος ἐργασιῶν τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς. Παρίοντες δὲ εὐχόμεθα τῇ διαδόχῳ ἐπιτροπῇ καὶ μετὰ καὶ περιστάσεσι βελτίονας.

Ἡ Ἐκπαιδευτικὴ Ἐπιτροπὴ

Πρ. ΒΑΣΙΛΑΔΗΣ, Πρόεδρος

Κ. ΣΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ

Χρ. ΚΑΤΣΙΧΡΗΣΤΟΥ

Ν. ΠΑΡΑΝΙΚΑΣ

Δθ. ΘΕΟΔΩΡΙΔΗΣ

Αβρ. ΜΑΛΙΑΚΑΣ, Εισηγητής.

Μετὰ τὸ πέρας τῆς ἐκθέσεως ὁ προεδρεύων **Θ. Σαλτέλης** ἐκράζει τῇ Ἐκπαιδευτικῇ Ἐπιτροπῇ τὰς εὐχαριστίας τοῦ Συλλόγου καὶ αὖτις τὴν συνεδρίασιν.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΧΑΛ΄.

(Ἐκτακτος).

Τῆς 29 Ἀπριλίου 1881.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. Πρ. ΒΑΣΙΛΑΔΟΥ.

Ὁ κ. **Χρ. Κατσίχρηστος**, πρόεδρος τῆς Φιλολογικῆς Ἐπιτροπῆς, ἀναγινώσκει ἐκθεσιν τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς ἐν αὐτῇ οὕτως·

Κύριοι,

Ἡ Φιλολογικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ Συλλόγου, συνισταμένη τὸ κατ' ἀρχὰς ἐκ τῶν κ. κ. Προκλίου Βασιλίδου, Θεοδοκίου Σαλτέλη, Ἀβραὰμ Μαλιάκα, Θεοφάνους Τάχη, Κ. Ντούλα, Ἀθανασίου Δημητριάδου, Βράνκου Βωζάνη καὶ Χρήστου Κατσίχρηστου, δὴν πύτχρησε μὲν νὰ ἔχη συνεργάτας καὶ συναντιλήπτορας τῶν πολλῶν ἐργασιῶν αὐτῆς ἀπαντα τὰ ἀξιότιμα μέλη, ὡς τοῦ μὲν κυρίου Ντούλα ἀναχωρήσαντος ἐντέθειν, τῶν δὲ κυρίων Ἀθ. Δημητριάδου καὶ Βράνκου Βωζάνη κωλυμένων ἐκ τῶν πολλῶν ἀσχεσιῶν αὐτῶν, ἡμολορήσαν ὅμως νὰ προσκεκληθῇται ἀπὸ τῶν πρώτων συνεδριάσεων αὐτῆς ἑτέρον ὄντην καὶ ῥεπτόνον μέλος, τὸν σεβασμὸν φιλόλογον ἄνδρα, κύριον Κωνσταντίνου Σανθόπουλου, ὅποτε διὰ τῆς συνόδου συνεργασίας αὐτοῦ ἤλυστο καὶ ἐμπίρρισε τὴν ἐκ τῆς ἀπουσίας τῶν ἀνωτέρω ῥηθέντων μελῶν λύπην τῆς ἐπιτροπῆς· ὥστε ἡ μέχρι τοῦδε λειτουργήσασα Φιλολογικὴ Ἐπιτροπὴ συνίστατο ἐκ τῶν κυρίων Πρ. Βασιλίδου, Κ. Σανθόπουλου, Θ. Σαλτέλη, Ἀβρ. Μαλιάκα, Θ. Τάχη καὶ Χρ. Κατσίχρηστου. Πουσαμένη δὲ εἰκοσι καὶ δύο συνεδριάσεις ἡ

Ἐπιτροπὴ ἡσυχάζει α') περὶ τὴν κρίσιν τῶν ἀποσταλεῶν κατὰ τὸ συλλογικὸν ἔτος τοῦτο συλλογῶν εἰς τὸ περὶ ζώοντων μνημείον ἐν τῇ γλώσσῃ τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ Ζωγράφειον διαγωνισμα· β') περὶ τὴν ἐπεξεργασίαν τῆς προπαρατελειῆς καὶ κριθείσης ἥδη τοιαύτης γλωσσικῆς ὕλης ὅπως συνεκδοθῇ ἐν τῇ Περιοδικῇ τοῦ Συλλόγου· γ') περὶ τὸ ἑτέρον τῶν μελημάτων αὐτῆς, τὴν Ζωγράφειον βιβλιοθήκην καὶ δ') εἰς μικρὰ τινα, ἀρρόδυνα εἰς τὸν ἐν γένει φιλολογικὸν αὐτῆς σκοπόν.

Καὶ ἐπὶ μὲν τοῦ πρώτου οὐ μικροῦς κατεβάλετο πόνους, καθότι καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο οὐκ ὀλίγα ἐστάλησαν γλωσσικῆς ὕλης πραγματεῖαι πρὸς κρίσιν, περὶ ὧν ὁ ῥεπτόνος ἐισηγητὴς τῆς Φιλολογικῆς Ἐπιτροπῆς κύριος Κ. Σανθόπουλος λεπτομεροτέρως ἀναγινώσκειται ἐκθεσιν κατὰ τὴν ποσοτὴ ἐπίτιον τοῦ Συλλόγου ἰορτήν. Ὡσαύτως δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ δευτέρου ἡ Ἐπιτροπὴ ἐργάσθη συντόμως, ἐτοιμάσασα οὐκ ὀλίγην γλωσσικὴν ὕλην, ὅπως δημοσιευθῇ ἐν τῇ Περιοδικῇ τοῦ παρόντος συλλογικοῦ ἔτους.

Ὅσον δ' ἀρὸρξ εἰς τὴν ἐργασίαν τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ περὶ τῆς Ζωγράφειου βιβλιοθήκης διαγωνισματος δὴν ἐπίστη εἰσὶ τὸ καιρὸς ὅποτε αὐτὴ πλείους ἔχει ἐργασίας περὶ τὴν κρίσιν καὶ ἐκτίμησιν τῶν προπαρασκευαζομένων σπουδαίων ἔργων ὑπὸ τῶν ἐλλήνων φιλόλογων καὶ λοιπῶν ἑλληνιστῶν· ἐκεῖνο δ' ὅπερ ἡ Ἐπιτροπὴ ἐπὶ τοῦ ζητήματος τοῦτου ἔχει νὰ ἀναγγεῖλῃ εἰσὶν οὐκ ἀπεδείχτο τὴν ἀγρίαν τοῦ κυρίου Γ. Κωνσταντινίδου, ὅπως ὁ Σύλλογος ἀναθῇ αὐτῇ τὴν ἐκδοσὶν τοῦ Πλάτωνος.

Εἰσαθῆναι δ' εἰσὶ τὰ ἀπασχολήσαντα τὴν Ἐπιτροπὴν ἐν τῇ φιλολογικῇ ἐν γένει σκοπῇ αὐτῆς· καὶ πρώτοι μὲν ἀπεστάλησαν πρὸς κρίσιν αὐτῆς τὰ ὑπὸ τοῦ εὐπαιδευτοῦ ἡμογενοῦς καὶ νεαροῦ ποιητοῦ κυρίου Θ. Μοσχόπουλου ποιήματα, ἐπισημαίνοντα Σπουδαίαν ἐν νυκτὶ, ἄτινα ἐξετίμησε μὲν ἁπλῶς ἡ Ἐπιτροπὴ, δὴν ἠδύνατο ὅμως νὰ ἐνέγκῃ τὴν αἰτιώσεσιν ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ ῥηθέντων κρίσιν τοῦ Συλλόγου ἐπὶ τῶν ποιημάτων αὐτῶν, ἅτε δὴ τὸ πρῶτον διαφεύγοντος τὴν ἐκτίμησιν τῆς φιλολογικῆς τοῦ Συλλόγου Ἐπιτροπῆς. Δεύτερον δ' ἐστὶ χωρογραφικὴ τις παραγραφή τῆς ἐν Ἠπείρῳ Ἰωαννιναῖς ἀποσταλέσα εἰς τὸν Σύλλογον διὰ τοῦ κυρίου Δ. Μαλιάκα ὑπὸ ἀνωμόμου τινός ὑπὸ τὰ στοιχεῖα Χ. Ε. Δ. ἥτις ἀπερασίῃ νὰ ληρῇ ὑπὸ

φιν εἰς τὸ Ζωγράφειον διαγώνισμα. Τρίτον δὲ καὶ τελευταῖον εἰσι τέσσαρα ἔγγραφα τοῦ ἐκ Καστορίας Γ. Καστριώτου, κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρελθόντος αἰῶνος ἀνακείμενα, ἀποσταλέντα ὑπὸ τοῦ ἀγίου Βιλεργάδου κυρίου Ἀνθίμου, ἅτινα θὰ ἐδημοσιεύοντο ἐν τῷ Περιοδικῷ τοῦ Συλλόγου, εἰ μὴ προεδημοσιεύοντο ἐν τῷ πατριαρχικῷ περιοδικῷ, Ἀθηναίᾳ.

Αὗται εἰσι, κύριοι, αἱ ἐργασίαι τῆς Φιλολογικῆς Ἑταιροσύνης κατεργασμένοις δὲ καὶ τὴν ὅλην χρόνον τῶν ἐν τῇ Ἐπιτροπῇ συναδελφον ὁρεσὶ δυσχερέως ἀδυνάτω ἀδακρύτους καὶ τερπῶν τοὺς ὀφθαλμούς, ἀναμνησθεῖς τοῦ πόθου ἐπισπόμεναι προσκυλοῦς συναδελφου καὶ ὁμοφρονῶν μελῶν, τῆς Ἐπιτροπῆς, τοῦ αἰμνήστου Θεοφάνους Ψαλῆ, οὗ μνημονεύουσα ἡ Ἐπιτροπὴ πικρὸν λείβει ἄλγος, αὐτοῦ νῦν καὶ γέρας οἷον ὀφείλεται βροτοῖσι, κείρασθαι τε κόμην βάλλειν τ' ἀπὸ δάκρυ παρὰ μῶν.

Ἡ Φιλολογικὴ Ἐταιροσύνη.

Χρ. ΧΑΤΖΗΧΡΗΣΤΟΥ, πρεσβ. δρ.

ΗΡ. ΒΑΣΙΛΑΔΗΣ

Θ. ΣΑΛΤΕΡΑΝΗΣ

Θ. ΤΑΤΗΣ

ΑΒΡ. ΜΑΛΙΑΚΑΣ

Κ. ΝΤΟΥΛΑΣ

ΒΡΑΝΟΣ ΒΟΥΖΑΝΗΣ

ΑΘ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ

Ἀκολουθεῖς ὁ κ. Δ. Κώμπαρτζης, γεν. γραμματεὺς, ποιεῖται ἔκθεσιν τῆς ἀλληλογραφίας τοῦ Συλλόγου ὡς ἐξῆς·

Κύριοι,

Συμψύτως τῷ κανονισμῷ τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου ὑποβέβηκα ὑμῖν, κατὰ τὴν ἐπισημάναν, σύντομον ἔκθεσιν τῆς ἀλληλογραφίας αὐτοῦ κατὰ τὸ λήγον ἡδὴ συλλογικὸν ἔτος, περιοριζόμενος νὰ αἰτήσω παρὰ τῶν ἀξιωτῶν μελῶν (ἀπὸ προηγουμένων ἐκφράσω πρὸς αὐτὰς τὰς εὐχριστίας μου ἐπὶ τῇ τιμῇ ἣν περιέβαλον μοι ἐκλιπνάντες μετ' ἐμοῦ γραμματεῖς μεταξὺ τῶν αὐτῶν ἄλλων λογίων), ὅπως φανῶσιν ἐπιεικῆ εἰς τὴν περὶ ἐμοῦ κρίσιν τῶν ὅσον ἀπορρᾶ εἰς τὴν ἐξέσκησιν τῶν καθηκόντων μου καὶ νὰ διαβεβαιώσω αὐτὰ εὐλακρῶς ὅτι συναισθάνομαι ὅτι δὲν ἀνταπεκρίθημι πληρέστατα ὡς εἶδει εἰς τὰς προσδοκίας τοῦ Συλλόγου. Τοῦτο ὅμως ἀποδοτέον ἐν μέρει μὲν εἰς τὴν τρέχουσαν ἀσθιναὶν μου πρὸ πάντων δὲ εἰς τὰς πολλὰς καὶ ποικίλας ἀσχολίας μου. Ἡ ἔκθεσις αὕτη τῆς ἀλληλογραφίας τοῦ Συλλόγου, κύριοι, παραβαλλομένη πρὸς τὴν τοῦ παρελθόντος ἔτους φαίνεται

ἀνωτέρα κατὰ τὸ ποσὸν καὶ κατὰ τὸ ποιὸν κατὰ τὸ λήγον τοῦτο συλλογικὸν ἔτος. Ὡς εἴρηται ἡ ἀλληλογραφία αὕτη διακρίνεται εἰς δύο οὕτως εἰπὼν μέρη· εἰς ἱστορὺς δηλ. εἰσελθούσας εἰς τὸ γράσειον τοῦ Συλλόγου καὶ εἰς ἐξελθούσας τοιαύτας. Τούτων αἱ μὲν εἰσελθούσαι ἀνέρχονται εἰς 201, αἱ δὲ ἐξελθούσαι εἰς 193, ἐν συνόλῳ εἰς 394.

Διακρούντες καθ' ὅλην τὰς εἰσελθούσας ἐξαρχομεν ὅτι·

113 τούτων ἀπορῶσιν εἰς τὸν ἐκπαιδευτικὸν ἐν γένει τοῦ Συλλόγου σκοπόν, ζητεῖται δηλονότι δι' αὐτῶν ἡ ὕλη τοῦ Συλλόγου συνδρομὴ ὑπὲρ τῆς ἐν ταῖς ἐπαρχίαις τοῦ Ὀθωμανικοῦ Κράτους ἐθνικῆς παιδείας, ἀγγέλλεται ἡ σύστασις διαφόρων σωματικῶν κλπ.

13 ὁμοίαι ἀπορῶσιν εἰς τὸν φιλολογικὸν σκοπόν τοῦ Συλλόγου.

12 τοιαῦται εἰς τὸν ἐπιστημονικόν.

16 περιστρέφονται περὶ τὴν ἀρχαιολογίαν ἐν γένει.

29 τούτων εἰσι διάφοροι ἀπορῶσιν εἰς τὰς ἀγείας καὶ τὰς πολλαπλὰς ἐν γένει ἐργασίας τοῦ Συλλόγου καὶ τέλος

18 εἰσὶν εὐχαριστήριαι ἐκ μέρους διαφόρων ἐπιτίμων μελῶν κλπ.

Καὶ αὗται μὲν ἐν περιλήψει αἱ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο εἰσελθούσαι ἐπιστολαί, πρὸς ἃς ἐγένοντο ταχέως αἱ δόσεις ἀπαντήσεως, χάρις εἰς τὴν δραστηριότητα τοῦ ἀκαμάτου καὶ σθεαστοῦ ἡμῶν Προέδρου. Ἐκ τῶν ἐπιστολῶν τούτων ἄξιζας μνείας θεωροῦμεν· 1) τὴν τοῦ φιλογενεσιστατοῦ Γεν. Προξένου τῆς Ἑλλάδος ἐν Ὀδессῷ κ. Ίω. Βουτσινῆ, προσεχόντος τῷ Συλλόγῳ κατὰ διετίαν δύο καὶ ἡμίση χρυσᾶς φράγμων πρὸς ὄψρην διαγωνισμάτων τρακτικῶν ἐγόντων σκοπῶν. Εἰς τὴν ἀνωτέραν πρὸς τοῦ ἐπαινοῦ παύτην πράξιν τοῦ φιλομούσου τοῦτου ἀνδρός ὁ Συλλογὸς ἐξέφρασε καὶ ἐκφράξει ἔτι κα' νῦν τὰς εὐχαριστίας του. Εὐχρῆς δ' ἔργον ᾗβληεν εἰσθῆναι καὶ ἄλλοι ἐκ τῶν ὁμογενῶν ἡμῶν ἐμμενόντων τὸ παρθεῖμα αὐτοῦ καὶ 2) τὰς ὑπὸ τῶν ἐξοχωτάτων κ. κ. Στεφ. Καραθεοδωρῆ καὶ Γ. Ἀριστάρχου, Πρεσβυτέρων τῆς Ἱψ. Πύλης ἐν Βρυξέλλαις καὶ Οὐάσιγκτων, ὅτι ὡς αἱ φιλομοῦσαι οὗτοι κύριοι προσέφερον τῷ Συλλόγῳ 180 περίπου τόμους διαφόρων ξένων σπουδαίων συγγραμμάτων, ἅτινα κοσμοῦσι νῦν τὴν Βιβλιοθήκην αὐτοῦ, ὡς θέλει βεβαιωθῆναι παρὰ τοῦ βιβλιοφύλακος κυρίου Θωμ. Σαλτέλη. Ἡ πολυτιμία αὐτῆς συλλογῆς ὀφείλεται εἰς τὴν δραστηριότητα καὶ πατρικὴν μέριμναν ἣν δι-

κινούσι πάντοτε ὑπὲρ τοῦ Συλλόγου οἱ ἀξιότιμοι οὗτοι κύριοι, πρὸς οὓς ὁ Σύλλογος ἐκφράζει ἀείρους εὐχαριστίας.

Αἱ δι' ἐλλειθυσίας ἐπιστολαὶ ἀνέχονται, ὡς ἀνωτέρω εἰπομεν, εἰς 193. Ἐκ τούτων

21 ἀφορῶν εἰς τὸν ἐκπαιδευτικόν, ὡς ἀνωτέρω, σκοπὸν τοῦ Συλλόγου·

28 εἰς τὸν φιλολογικόν·

14 εἰς τὸν ἐπιστημονικόν·

12 εἰς τὴν ἀρχαιολογίαν·

56 εἰς εὐχαριστήρια πρὸς διαφόρους ἐνταῦθα καὶ τῷ ἑξωτερικῷ, ἐφ' αἷς προσέτερον τῷ Συλλόγῳ ἐκδουλεύσει.

60 δὲ διάφοροι ἀναφερόμενοι εἰς τὰς μετὰ διαφόρων ἐνταῦθα καὶ ἐν τῷ ἑξωτερικῷ σχέσεις τοῦ Συλλόγου καὶ τὰς ὁποίας δυνάμεθα ὁμοῦ ἐννοεῖν εἰς ἐπιστολάς, ἃς προέκλεισαν ὁμοῦ ἐννοεῖται πεμφθεῖσαι τῷ Συλλόγῳ καὶ εἰς ἐπιστολάς, ἃς ὁ Σύλλογος αὐτεπαγγέλτως ἐξέδωκε πρὸς διαφόρους· καὶ τέλος δύο ταύτων εἰς δυστυχῶς συλλογηθέντων πρὸς τὰς οικογενεῖας τῶν κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἀπελθόντων τῆς κοινῆς ταύτης τοῦ κυρίου ἀνδρός Δ^ν Dethier καὶ Θ. Τέγν.

Εἰναι πεπωρωμένον, ὥς ἐστι, κύριοι, ὁ ἡμέτερος Σύλλογος νὰ πληρῶν κατ' ἔτος τῷ Παιδαγωγικῷ τὸν ὀφειλόμενον αὐτῷ φέρει, πρὶν ἢ οὗτος καταστῇ ἀπατητός. Οὕτω καὶ κατὰ τὸ λήγον ἦδη συλλογικὸν ἔτος ὁ Σύλλογος ἤμῃν ἀπόλλυται δύο ἐκ τῶν ἐπιλεκτῶν αὐτοῦ μελῶν τὸν Δ^ν Dethier, δεινόν περὶ τὴν Βυζαντινὴν Ἀρχαιολογίαν καὶ ἄλλορον τοῦ αὐτοκρατορικοῦ Μουσείου καὶ τὸν Θεοχ. Τέγν, καθηγητὴν, παρὰ τοῖς ἐνταῦθα κυρίως, οἵτινες μετ' ἀπαρχαίλλου ἀληθῶς ζήλου ἐργάσθησαν πολυμῶς ὑπὲρ τοῦ Συλλόγου καὶ ὧν τὴν Πλειὴν μεγάλως αἰσθάνεται οὗτος. Ἐν τούτοις εὐχνοίμεν ὅπως εἰς τὸ μέλλον μὴ περηθῇ ἡ αὐτὴ ἀκριβεία περὶ τὴν πληρωμὴν τοῦ τοιούτου φέρου ἐκ μέρους τοῦ ἡμετέρου σωματείου.

Τοιαύτη, Κύριοι, ἐν ὀλίγοις ἡ ἐλπίς τῆς ἀλληλογραφίας τοῦ Συλλόγου κατὰ τὸ λήγον συλλογικὸν ἔτος. Ὅτι ὅμως εἶναι ἄξιον παρατήρησεως εἶναι, ὅτι ἐν ἡ ἀλληλογραφίᾳ τοῦ Συλλόγου, ὡς πρόκειται ἐκ τῶν διαφόρων ἐτησίων ἐκθέσεων, ἀπετέλειτο κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη ἐξ ἑννὰς τοῦ πλείστον ἐκ τῶν ἱερῶν τῆς Τουρκίας πεμπομένων καὶ ἀφορώντων εἰς τὴν κατὰστασαν καὶ τὰς ἀνάγκας τῆς ἐν αὐταῖς παιδείας, τὸ ἔτος τοῦτο ἡλεκτὴ τῇ ἐπιστήμῳ. Ἡ ἡλικίαι δ' αὕτη προέρχεται διότι ὁ Σύλλογος δὲν ἠδυνήθη κατὰ τὰ τελευταῖα δύο

ἔτη νὰ θεραπεύσῃ τὰς ἀνάγκας τῶν ἱερῶν τούτων, τὸ μὲν διότι πλείστοι ἐκ τῶν ἡμετέρων ὁμογενῶν, οἵτινες ἄλλοτε πᾶν προθύμως προσέτερον τὴν ὕλην αὐτῶν συνδρομῇ ὑπὲρ τοῦ Συλλόγου ἀποσυρίζουσιν ἐνταῦθεν ἐπομένως δὲν συνεσφύρουσι πλέον τὸν ὁδὸν των, τὸ δὲ διότι ἡ καταμαστίζουσα κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τὴν Κωνσταντινουπόλιν μεγάλη ἀρχιμαχία ὡς καὶ ὁ ἀρτὶ ἀναρραεῖς ἀντίπαλος οὕτως εἰπεῖν τοῦ ἡμετέρου σωματείου ἡλκίσθησε σπουδαίως καὶ τοῖς ὀλίγοις αὐτοῦ τακτικαῖς πόρους. Βαθεῖαν δὲ αἰσθάνεται τὴν λύπην αὐτοῦ ὁ Σύλλογος μὴ δυνήσας νὰ ἱκανοποιήσῃ καὶ τὰς ὀλίγας αἰτήσεις αἵτινες ἀπυθνήθησαν αὐτῷ ἐκ διαφόρων ἱερῶν τῆς Τουρκίας καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο.

Εἴθε, κύριοι, κατὰ τὸ ὑπὸ αἰσίους οἰωνοὺς ἀρχόμενον ἦδη συλλογικὸν ἔτος, ὅτε καὶ ὁ ἐν Ἀνατολῇ πρὸ πολλοῦ τελοσώμενος ὅρκων ἔργον ἦδη νὰ καθαρῇ, εἴθε, λέγω, ὁ Σύλλογος ἡμῶν νὰ δυνήθῃ νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν διακασιεπὲν τῶν ἐπιθυμιῶν αὐτοῦ.

Ὁ Γενικός Γραμματεὺς

Α. ΚΥΡΗΡΙΤΗΣ.

Μετὰ δὲ τούτων ὁ βιβλιοφιλὰς κύριος Θ. Σακετῆλης ἐκτίθειν ὡς ἐπομένως τὰς τῆς βιβλιοθήκης τοῦ Συλλόγου.

Εἰς τὴν βιβλιοθήκην, Κύριοι, τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου ἀπεσταλέσαν κατὰ τὸ συλλογικὸν τοῦτο ἔτος βιβλία καὶ φυλλάδια τὸν ἀριθμὸν 547, ὧν οὐκ ὀλίγα τὰ σπουδαία καὶ πολυτίμητα, ὑπὸ φίλα τῷ Συλλόγῳ φρονούντων ἀλλογενῶν καὶ ὁμογενῶν ἐνταῦθεν καὶ ἐκείθεν τοῦ Ἀμερικανοῦ ὠκεανοῦ προσενηχθέντα.

Ἐκ τῶν προσφῶν τούτων ἐξήραμεν τὰς ἐπομένας διὰ τε τὸ πλῆθος καὶ τὴν σπουδαιότητα αὐτῶν:

α') τὴν ἐκ τῶν Ἡνωμένων τῆς βορείου Ἀμερικῆς Πολιτειῶν ὑπὲρ τῶν γαλλόφωνων πολιτῶν Appleton καὶ Belmont ἐπιμελῆς τοῦ ἐν Οὐασγκατὸν πρεσβυτεῖοι τῆς ψ. Πύλης Ἐρζωχστάτου κ. Γρηγ. Ἀριστοτελῆ ἀποσταλίσαν, συγκαμένην ἐξ 74 συγγραμμάτων πτυχιῶν, ἀναφερόμενων τῶν πλείστον εἰς τὰς ρωσικὰς ἐπιστήμας καὶ δεδεμένων.

β') τὴν ὑπὸ τοῦ ἐν Βερολίνῳ ἔθνικο-ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου, διὰ τῆς ἐνταῦθα γερμανικῆς πρεσβείας, συνήχθαι σείραν τοῦ ἱστορίου περὶ αἰκῶν τῆς ἐν Ρώμῃ γερμανικῆς ἀρχαιολογικῆς σχολῆς, συσταμένην εἰς τὸν χρόνον 65, ἀπὸ τοῦ 1829 μέχρι τοῦ 1879, καὶ ἄλλα 25 σπου-

δακα ἀρχαιολογικὰ συγγράμματα, ἐν οἷς καὶ τὰ Monuments inédits ὑπὸ τῆς αὐτῆς ἀρχαιολογικῆς σχολῆς ἀπὸ τοῦ 1829 μέχρι τοῦ 1878 δεδημοσιευμένα.

γ) τὴν ὑπὸ τῶν ἐν Βρυξέλλαις βιβλιοπωλῶν καὶ Margbach καὶ Falk δωρηθεῖσαν συλλογὴν 96 συγγράμμάτων διαφόρου ὕλης, τῶν πλείστον παλαιᾶς καὶ ἱστορικῆς.

δ) τὴν ὑπὸ τῶν ἐν Παρισίοις βιβλιοπωλῶν κ.κ. Arnaud καὶ Labat συλλογὴν συγκειμένην ἐκ 37 βιβλίων διαφόρου ὕλης.

ε) τὴν ὑπὸ τοῦ ἐν Καρλσρούη γενικοῦ τῆς Ἑλλάδος προέδρου κ. Ioσήφ Τούνα, συσταμένην εἰς 35 διαφόρα συγγράμματα.

Πᾶσι τοῖς γενναίοις ὁφείλεται καὶ τοῖς προθύμοις συνδρομαῖσιν εἰς πλείστον τῆς ἡμετέρας βιβλιοθήκης· πλείστας καὶ θηροστάτας ἀπονέμειν τὰς χάριτας, πάντων δὲ μέλιστα τῷ Ἐξ. κ. Γρ. Ἀριστάρχῃ, ὅς οὐ πάύεται ἀπὸ πολλοῦ ᾗδ' ἐνεργῶν καὶ μοχλῶν μετὰ ἑλλοῦ ἀξιοπραξίᾳ ὑπὲρ τῆς βιβλιοθήκης τοῦ Συλλόγου, ἧς μέγας κατὰ τὴν εὐεργεσίαν.

Ἐδωκεναι δὲ ἡ βιβλιοθήκη, διὰ τοῦ ἐτους, εἰκοσι μέλησι τοῦ Συλλόγου ἐπὶ τῇ νενομισμένῃ ἰδιότητι ἀποδεῖναι βιβλία 68, ὧν τὰ πλείστα ἀπεδοθήσαν, ὀλίγα δὲ μένουσιν ἐτι παρὰ τοῖς δανισαμένοις.

Τὴν βιβλιοθήκην ὀλίγοις, ἵνα μὴ εἰπω οὐδεῖς, ἐπισκέψαντο πρὸς ἰδίαν ἐν αὐτῇ μελέτην ὀλίγῃ δὲ πλείονος ἐκείνων ἐρατοῦν εἰς τὸ ἀναγνωστῆριον πρὸς ἀνάγνωσιν τῶν φιλολογικῶν καὶ ἐπιστημονικῶν περιοδικῶν.

Ἡ δὲ τῶν ἀρχαιοτήτων συλλογὴ ἐκτέτακτο γυφνον ἐκμαγεῖον τοῦ καλοῦ συμπλέγματος τοῦ Λαοκόντος ὑπὸ τοῦ ἐν Βερολίῳ ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου ἀντιδωρον πεμθεῖν ἐτέρου γνησίου ἀρχαίου κεκτημένου· τὸ ἐκμαγεῖον τοῦτο ἰδρυται ἐκεῖ ἐνθα ποτὶ ἴστατο δίκην φρουροῦ τοῦ Συλλόγου ὁ ἐκ Παργαίου ἐκείνος λέων δεξιᾷ παρὰ τὴν εἰσοδόν, ἐπιφανὲς μνημεῖον τῆς ἀπληθείας καὶ παιδικῆς ἡμῶν εὐπιστίας.

Ὁ ὑπάλληλος τῆς βιβλιοθήκης καὶ ὁ τοῦ ἀναγνωστηρίου ἐπιτηρέων καὶ ἐφ' ἑαυτοῖς καλῶς τὰ ἀναθετεμένα αὐτοῖς ἔργα. Ἀλλ' ὅμως, ἐπειδὴ τοῦτο μὲν αἰ τὸ καθόλου γραφικὰ τοῦ Συλλόγου ἐργασίαι διὰ τὸ τοὺς καίρους καὶ δι' ἄλλους λόγους ἠλαττώθησαν οὐκ ὀλίγον καὶ αἱ ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ καὶ τῷ ἀναγνωστηρίῳ ἡμεῖς, τοῦτο δὲ τὰ οικονομικὰ τοῦ Συλλόγου δι' ἐγῶν ἀνδρῶς καὶ ἀκαμίας, νομίζομεν, ἐτι συνειντ' ἔργον ἥδιον πράξει ὁ Σύλλογος, ὑπὲρ τῆς ἐαυτοῦ συντηρήσεως μερμῶν, ἀν συνεχω-

νευε τὰς τρεῖς ταύτας θέσεις εἰς ἓνα καὶ μόνον ὑπάλληλον ἀντιθεῖς τὰ ἔργα ταῦτα, ἀνευ φροῦ μὴ ἡ ὑπερβολὴ ὑπερὶ καθ' ἡμᾶς κατὰ εἰς ὑπάλληλος ἱκανός, ἐπιμελής καὶ φιλόπονος δύναται νὰ ἀρίστη καὶ ὑπεραρίστη εἰς τὰ ἔργα ταῦτα. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἡμεῖς κατὰ καθήκον λέγομεν, ἡμεῖς δὲ ἐν τῇ ἡμετέρῃ συνέσει καὶ τῇ ὑπὲρ τοῦ Συλλόγου μερίμνῃ πράττει ὅτι ἀν ὑμῖν δοξῇ βέλτιστον.

Ὁ βιβλιοφίλος

Θ. ΣΑΤΕΑΝΕ.

Ὁ κ. Πρόεδρος μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν ἐκθέσεων τούτων ἐκράξαι τὰς εὐχαριστίας τοῦ Συλλόγου, τῇ Φιλολογικῇ Ἐπιτροπῇ, τῷ Γ. γραμματεῖ καὶ τῷ βιβλιοφίλῳ καὶ λυεῖ τὴν συνεδρίαν.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΧΑΒ'.

(Τακτικῆς).

Τῇ 4 Μαΐου 1881.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. Πρ. ΒΑΣΙΛΑΔΟΥ.

Ὁ κ. Θ. Σατεάνης ἀναγνώσκει, ὡς εἰρηκτῆς τῆς ἐκπαιδευτικῆς ἐπιτροπῆς, πρόγραμμα πρὸς σύνταξιν γραμματικῆς διὰ τὸν Καραπάνιον ἀγῶνα. Ἡ συζήτηση ὅμως καὶ ἐπιλήρωσις τῶν προγράμματος τούτου ἀναβάλλεται εἰς τὴν ἐπόμεναι συνεδρίαν, ἵνα καὶ τῆς τοῦ ἐργου σπουδαίουτος, ὃ ἀπαιτεῖ προμελέτην.

Εἶτα ὁ κ. Α. Ἀργυρούς, εἰδικὸς γραμματεὺς, ποιεῖται σύντομον ἐκθεσιν τῶν κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος πεπραγμένων τῇ Συλλόγῳ οὕτω·

Κύριος,

Παρίων ἐκθεῖναι κατὰ τὰ καλενομένην καὶ κατὰ τὸ λῆγον ᾗδ' συλλογικὴν ἔτι ἐν ταῖς ἐκτάκταις τε καὶ τακτικαῖς τοῦ Προεδρείου καὶ τοῦ ὅλου Συμακτείου Συνεδριάσει πεπραγμένα, τοῦτο μὲν ἐκράξαι τῷ Συλλόγῳ ἐπὶ τῇ κεραισάσει ταύτῃ δημοσίᾳ τὰς εὐχαριστίας μου ἐπὶ τῇ τιμῇ, ἧς ἤξιωσά με ἐκλογῶν εἰδικῶν γραμματικῶν, τοῦτο δὲ ἐξαιτούμαι τὴν ἐπιεικεῖν αὐτοῦ πρώτον μὲν ἐπὶ ταῖς τυχόν καθ' ὅλον τὸ χρονικὸν δικοσμητῆς τῆς λειτουργίας ἐλλείψει ἐν τῇ ἐκπληρώσει τῶν ἀνατεθέντων μοι καθηκόντων, τὸ πρῶτον ᾗδ' ἀναλαμβάνει τοιαῦτα, ἔπειτα δὲ καὶ ἐπὶ τῷ ἑλλείπει ἴσως καὶ ἀκόμῃς τῆς κατατιθεμένης ἐκθέσεως τῶν πεπραγμένων.

Συνέβη τὸ προεδρεῖν εἰς πέντε ἐν ὅλῳ τακτικῆς Συνεδριάσεις, ἐν αἷς κύριον μέλημα

ἔχον τὴν εὐμερίαν τοῦ Συλλόγου ἐβουλεύετο μετ' ἄκρου ζήλου περὶ τῶν οἰκονομικῶν αὐτοῦ, καὶ πολλὰ ἐπεινούσιν, ἅτινα ὁμως ἔμειναν ἐπινοήματα παρὰ τοὺς πόδας καὶ μερίμνας αὐτοῦ, ὡς ἐκ διαφόρων αἰτίων, περὶ ἐγγραφῶν νέων τακτικῶν μελῶν, καὶ ἀνερχόμενα ἱκανὰ τοιαῦτα, περὶ τῶν ὑπαλλήλων τοῦ Συλλόγου, καὶ ἐπίστανται τὴν προσοχὴν αὐτῶν περὶ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων, περὶ ἀναγνωσμάτων, καὶ παρεκτελέστω κοινῇ πάντας τοὺς λογίους διὰ τῶν ἐφημερίδων ἰδίᾳ δὲ τινὰς δι' ἐπιστολῆς εἰς παρασκευὴν τοιούτων καὶ καθόλου ὅση αὐτῷ δύναμις ἐμερίμνησε περὶ τοῦ Συλλόγου.

Τὸ δὲ ὅλον Σωματεῖον συνήλθεν εἰς τρεῖς μὲν ἐκείνους Συνεδριάσεις τὴν μὲν μίαν συγκαληθεῖσαν ὡς ἐκ τῆς πληθύνος τῶν ἐισελθουσῶν ἐπιστολῶν κατὰ τὰς παύσεις τοῦ θέρους καὶ τοῦ μεγάλου πλοῦ τοῦν προσερχομένων δωρεῶν τὰς δι' ἑτέρας δύο πρὸς ἀνάγνωσιν ἐκθέσεων καὶ ἐκλογῆς τῶν κοσμητορίων τοῦ νέου ἔτους, εἰς δὲ τρεῖς αὐτοὺς ἐκείνους ἐπιπροσέροτο περὶ τῶν ἐκείνους εἰσερχομένων ἐπιστολῶν, ἐγγράφων, πρωτοκρινόμενων βιβλίων καὶ λοιπῶν δωρεῶν, ἔκρινε καὶ ἀποκρίνεται γνώμην περὶ τῶν ἐκείνους προκειμένων ζητημάτων, ἀπεδέχεται τὰ προτεινόμενα ἐπίγραμμα, ἀντεπιστέλλοντα, τακτικὰ καὶ τῶν ὑπαλλήλων ἐπιτροπῶν ἀνάγκαι καὶ κατάλληλα μέλη, ὑποκρίνεται τῶν προγραμμάτων τοῦ ἑαρινικοῦ καὶ βουτουαίου ἀγώνος ἀποδεχόμενος, αὐτὰ μετὰ τὴν προσήκουσαν συζήτησιν καὶ τῶν ἀναγνωσμάτων κατὰ πᾶσαν περίπτωσιν συνεδρίαισι ἀναγνωσμάτων ἡγήσιν δὲ ἐπὶ κατὰ τὴν τρίτην τακτικὴν αὐτοῦ συνεδρίαν ἐξελέξατο νέους ἀντιπροέδρους καὶ εἰδικὸν γραμματεῖα ἀντὶ τῶν παραιτηθέντων, ἔσχε δὲ τὸ δυστύχημα ἀκούσαι μετὰ λύπης ἐν τινὶ τῶν συνεδρίων τὴν παραίτησιν τοῦ ἐτέρου τῶν ἀντιπροέδρων κ. 'Οδ. 'Ιαλίου.

Περὶ ἀναγνωσμάτων.

Προκειμένην δηλώσαί μοι τὰ ἀναγνώσματα καὶ τοὺς ἀγορευτάς, παρακαλῶ ὑμᾶς ὅπως, ἐπειδὴ τὰ ἀναγνώσματα εἰσιν ἐν τῶν κυριωτέρων μέσων, δι' ὧν ἐπιδικῶν ὁ Σύλλογος τὸν σκοπὸν αὐτοῦ, ἐπιτηφῆτέ μοι μικρὸν ἐξελθεῖν τῆς ψυχρᾶς ἀρετήσεως τοῦ ἀγορευτοῦ καὶ τοῦ πλοῦ αὐτοῦ, ὅτε παρὰ σιζόντων ἑκτακτῶν τι ἐν τοῖς χρονικοῖς τοῦ Συλλόγου. Μεθυσίως οὐτε τοῦ περὶ τῶν οὐτῶν ἐμὸν ἔστι καταδείξαι τὴν σπουδαιότητα τῶν ἀναγνωσμάτων, ἀλλ' οὐδ'

ὑμᾶς χρῆζετε τούτου. Παντὶ γνωστὸν ὅτι τὰ ἀναγνώσματα συμβάλλονται μεγάλως εἰς ἐκπλήρωσιν τῆς ἐν τῇ 'Ανατολῇ κλήσεως τοῦ Συλλόγου. 'Εν δὲ τῇ περὶ τὴν παροχὴν αὐτῶν προβουίᾳ ἀντανακλᾶται ὅσως ἐπείν ἡ ζωτικὴ δύναμις τοῦ σωματείου. 'Αλλὰ τίς ἡ ἐκδηλωθεῖσα περὶ τὴν παροχὴν ἀναγνωσμάτων προβουία; Πόσοι παρέσχον ἀναγνώσματα; Οἱ παρακολουθήσαντες τὰς ἐργασίας τοῦ Συλλόγου λυπηρὰν ἔγρου τὴν ἀπάντησιν. Ναί· ἐξ μόνου εἰσὶν οἱ τοῦ λήξαντος ἔτους ἀγορευταί. Οἱ κληθέντες, ὡς εἴρηται, λόγιοι ἠθέλησαν σπεύδειν τὸν Σύλλογον τῆς συνδρομῆς, ἢν ἡ δύναμις παρασχέιν αὐτῷ. Λυπηρὸν ὅτι ἡ αἰθουσα αὐτὴ οὐκ ἔστιν, ὡς μὴ ὀρεῖται, τὸ συνεντευκτικὸν τῶν κατ' ἡμᾶς λογίων, ἀντικαθίστασα τὴν ἀγορὰν, τὰς στοάς καὶ τὰ γυμνάσια τῶν ἀρχαίων. Λυπηρὸν ὅτι ἡ Κ/πολις καίτοι δυναμένη ὡς ἐκ πολλῶν πλεονεκτικῶν περιλαμβανένης πνευματικῶς φανὸς τῆς 'Ανατολῆς εἶναι ἐλάχιστα ἐκλήρητο τὴν κλήσιν αὐτῆς. 'Αλλ' ὅμως οἱ μὲν τὴν ὑπερέβλυσαν ταύτην ὀλιγοῦσαν περὶ τὸν Σύλλογον ἀποδεικνύουσι οὐδὲν ἕτερον πράττουσιν, οὐ μὴ τραυῶς διαβεβαιῶσιν ὅτι μέγα μέρος τῆς ἀποστολῆς αὐτῶν ἀγορεύουσιν, ὁ δὲ Σύλλογος τὸ κατ' ἑαυτὸν ἐξεπλήρωσεν εἴπερ ποτὶ τὸ ἑαυτοῦ καθήκον. 'Εξεπλήρωσε δὲ τούτο διὸς ἀποσχόντων τῶν πολλῶν ἐσπερήθη ὁ Σύλλογος μόνον ποικιλίας ἀναγνωσμάτων καὶ ἀγορευτῶν· ἠμείψασεν ὅμως, μὴ ἀφαιρέσας μήτε τῆς τῶν ἀναγνωσμάτων ποικιλίας μήτε τῆς ἀποσχόντων πολλότητος, καὶ ποσότητος πολλῆς καὶ ποσότητος ἀναγνωσμάτων ἐλλειπτικῆς. 'Εξ εἰσιν οὐ ἀγορευταί ἐν τρεῖς συνεδριάσεις οὐτε ποικιλία ἄρα ἀναγνωσμάτων, οὐτε πολλότης ἀγορευτῶν ὅπως ἐλλείπει. Οὐδέμια συνεδρίασις παρήλθεν ἄνευ ἀναγνώσματος· οὐκ ἐσπερήθη ἄρα ποσότητος. 'Ως πρὸς δὲ τὴν ποιότητα τί εὐτύχη; Μὲν εὐτύχημα καὶ μεγάλη δόξα διὰ τὸν Σύλλογον ἔσται. 'Ο Σύλλογος ἔσχε τὸ εὐτύχημα, ἵνα κατὰ τὴν τὰ λοιπὰ ἀποκρίσασθαι ἀναγνωσμάτων παιδαγωγικῶν, ὅσων κατ' οὐδὲν προηγούμενον ἔτος τοῦ μακροῦ αὐτοῦ βίου. Πολλοὶ ἴσως καὶ συμπαρονομήναι ναυτιῶντες ἀκούουσι βουβούσας περὶ τῶν αὐτῶν τὰς λέξεις Παυλαγωγικῆς, Διδοκαγωγικῆς, Μεθοδικῆς, Δημοτικῆς Σχολῆς καὶ ὅσα τούτοις συγγενή. Πολλοὶ ἴσως καὶ οἰκτιροῦντες τὴν μετὰ τῶν λογίων τῶν νεοπέντων τὴν ἀνάγκην καὶ παρακλεισμένον τὴν ἰδρῶν διδασκαλίαν καὶ αὐτοῦτοῦτο μέγαν ποινὴν ἡγούσιναι τοὺς

περί μεταρρυθμίσεως τοῦ παιδευτικοῦ ἡμῶν συστήματος μελετώντας καὶ μεριμνώντας. Ἄλλ' ἡμεῖς ἐκφράζοντες ἀρ' ἐνὸς τὴν χαρὰν ἐπὶ τῇ ἐκδηλωθείσῃ ἰσχῶς ὑπὸ ἱκανῆς μερίδος τῶν λογίων μερίμνη περί τῶν σχολικῶν, ἀρ' ἑτέρου τὴν λύπην μόνον ἡμῶν, διότι οὐ τοῦ παρόντος ἐπιμελήσασθαι τοὺς πάναντια φρονούντας, ἐπὶ τῇ τῶν λοιπῶν ἐπιδικνωμένη ὀλιγωρίᾳ, τούτῳ μόνον λέγοντες αὐτοῖς ὅτι διενὴν πλάνην πλανώμεθα, περιγνώσκοντες τὴν ἀξίαν τῆς νέας ταύτης ἐπιστήμης τε καὶ τέχνης ἀμα τῆς Παιδαγωγικῆς συστάσεως τὴν ἐπὶ τῇ βίᾳ καὶ τῆς ψυχολογίας καὶ τῆς ἐποχῆς ἡμῶν ἐξέουσαν τῶν ὅσων οἰόν τε βελτίων μέσων πρὸς παιδαγωγῆσιν τοῦ ἀνθρώπου, διότι οὐ τοῦ τυγχόντος καὶ διὰ τοῦ τυγχόντος μέσου ἐστὶ διαπαιδαγωγῆσαι, ὥς οὐδὲ κἂν πωλοδωμένῃ τοῦ τυγχόντος, ὑπερβαλλόμεθα ἐπὶ τῇ εὐτυχίᾳ τοῦ συλλόγου ἀκαρπασίμων παιδαγωγικῶν ἀναγνωσμάτων. Οὐδ' ἀγνοούμεν ὅτι ἐλαχίστων πάντοτε τῶν ἀκαρπῶν ὄντων ἐλάχιστα ὄφελαν τὰ ἀναγνωσμάτων ἐντὸς τῶν τεσσάρων τῆς τέχνης ταύτης αἰθούσας τοίχων, ἔχομεν ὅμως δι' ἐλπίδος ὅτι τὸ τοῦ λήγοντος ἔτους Περιοδικὸν τοῦ Συλλόγου ἵσταται βέλτιον τῶν διδασκάλων, εἰς τὴν συνεκτικὴν αὐτῶν διασύνδεσιν, καὶ μὴ τὴν σальπύγγων τῶν σημνησῶν τὸν λαμπρὸν ὑπὲρ τῆς μεταρρυθμίσεως τοῦ παιδευτικοῦ συστήματος ἀγῶνα.

Ἀνέγνωσαν ὁ μὲν κ. Κοντόπουλος περί ὁμηρικῶν λῆξεων σωζομένων ἐν ταῖς διαλέκτοις τῆς συγγράμματος ἑλληνικῆς.

Ὁ δὲ κ. Α. Μόρμαν, ἱατρός, περί τῆς στήλης τοῦ Ἡνώγου Πορφυρίου, τῆς περιωθείσεως ἐν τῷ προκλιεῖ τῆς Ἁγίας Εἰρήνης.

Ὁ δὲ κ. Δ. Σταματιάδης περί θρησκείας καὶ ἐπιστήμης ὡς συμμάχων.

Ὁ δὲ κ. Σ. Μαυρογιάννης περί τοῦ φωτογράφου τοῦ Hell καὶ τοῦ φωτομέτρου Lieveng.

Τὶς ἀγνοεῖ τὸν ἀγορητὴν τῶν παιδαγωγικῶν Ἀναγνωσμάτων τὸν καλὸν τοῦ Συλλόγου Πρόεδρον κ. Ἡρ. Βασιλάκη; Οὗτος ἀνέγνω ἐν ἱκανῇ συνειδήσει περί τοῦ ἐν Βρυξέλλαις Διεθνούς ἐκπαιδευτικοῦ Συνεδρίου, ἐν πλείστασι δι' ἐπὶ τῆς δημοτικῆς παιδείας τῶν Γερμανῶν κατὰ τὴν ιε', ιε', ιη' καὶ ιθ' ἑκατονταετηρίδα. Ἀλλ' ἐνταῦθα τοῦ λόγου γενομένου, ἀνάγκη μνημονεύει καὶ τῶν προγραμμάτων τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς πρὸς σύνταξιν βιβλίων μεθοδικῶν διὰ τὴν δημοτικὴν παιδείαν τοῦ Καρπακίου ἀγῶνος καὶ Ὁδηγοῦ τῆς δημοτικῆς παιδείας τοῦ νέου Βουτσαίου ἀ-

γῶνος, μεγάλῃν περαιοῦντων τῷ Συλλόγῳ παιδαγωγικὴν ἀξίαν.

Περὶ Μελόν.

Ἀνεγρήφατο ὁ Σύλλογος ἐν τοῖς ἐπιτείμοις μέλεις αὐτοῦ τὰς αὐτῶν Ἐξουχότητας τοὺς κυρίους Tissot ἐνταῦθα πρὸςθευτὴν τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας, Goschen τῆς Ἀγγλίας, Hatzfeld τῆς Γερμανίας καὶ τὸν κ. Hear ἐνταῦθα γενικὸν πρῶτον τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς, πρὸς τοὺς τοὺς τὴν Α. Σι-βασμότητα τὸν ἀγίου Ἐρίστου κὺρ Ἀγαθόγελον, τὸν ἐθνικὸν ποιητὴν κ. Ἀχιλλέα Παράσχον, τὸν ἐν Ὁδῶσῳ γενικὸν πρῶτον τῆς Ἑλλάδος κ. Ι. Βουτσαῖον καὶ τοὺς ὁμογενεῖς Στράνον Ζακρφόπουλον ἐν Μασσαλίᾳ, Ι. Βιτωρῶν ἐν Ἀλεξανδρίᾳ, Α. Βουτσαῖον ἐν Ὁδῶσῳ, Πανταζῆν Βησάκην ἐν Τάντῃ καὶ τὸν κ. Μεταξῆν ἱατρίν ἐν Μασσαλίᾳ. Ἀντιστοιχίον μίλος ἀνεγρήφατο τὸν ἀρχιπρεσβύτερον κύριον Cullen, τακτικὰ μέλη ἀνεγρήφατο τράκοντα, ἰκανὰ δι' προσθήκας μέλη καὶ εἰς τὰς ἐπιτροπὰς τραπηθέντα ὑπὸ τῶν οἰκείων ἐπιτροπῶν. Ἀλλὰ τὰς ἐπιτροπῶν λόγου γενομένη ἀδυναμία τις ἀδυναμία ἀναμνησθῆναι τῆς στεφάνους δύο μελῶν τοῦ Συλλόγου τοῦ μὲν τῇ Ἀρχαιολογικῇ τοῦ δὲ τῇ Ψυχολογικῇ ἀμα καὶ Ἐκπαιδευτικῇ Ἐπιτροπῇ ἀνέκοντος τῶν μακαριτῶν δόκτορος Dethier καὶ Θεοφάνους Τάχην.

Ταῦτά εἰν ἐν συστάμῃ τὰ πεπραγμένα τοῦ Συλλόγου.

Ὁ σύλλογος καίτοι παρορμένος ὡς ὄφελον, καίτοι πολυορμένος ζῆτον ὥλῳ ἔδραμ καὶ ἀφροστερῆς ἵσταται εἰς τὸ ἔμα τοῦ σταδίου. Εὐέλπιδι δὲ πάντοτε σταθ' ὀρμεῖται καὶ ἐν τῷ μέλλοντι βέβαιος ὢν ἐπὶ τῷ ὄντος, ὑπὲρ οὗ αὐτὸς κοπιᾷ, περιχαρὲς ἄγει τοῦτε πικροτῆσαν ταῖς ἐργασίαις αὐτοῦ πλήρως διαφέροντες περιμένει τὸ μέλλον.

Ὁ Εἰδικὸς Γραμματεὺς Α. ΑΓΓΥΡΟΣ.

Μετὰ ταῦτα ὁ κ. Σ. Ἀριστάρχης, πρῶτος τῆς Ἐπιστημονικῆς Ἐπιτροπῆς, ἀναγνώσκει τὴν ἐκθεσὶν τῶν κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἐργασιῶν αὐτῆς. Ἔχει δ' αὕτη οὕτω

Κίριος,

Ἡ ἐπιστημονικὴ ἐπιτροπὴ ἐξήκολούθησε καὶ κατὰ τὴν ἡδὴ λήγουσαν περιόδον ἀσχολούμενη περὶ τὸ διερῆς πρόγραμμα, ὅπερ ἀπ' ἀρχῆς ὑπέβαλεν ὡς, ἥτοι περὶ τὴν ἱστορίαν τῆς

МЕЧНИКОВА

ἐπιστημονικῆς κινήσεως παρὰ τῷ ἡμετέρῳ ἔθνει ἀπὸ τῆς 'Αλυσίσεως μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων καὶ περὶ τὴν μελέτην τῶν νεωτέρων ἀνακαλύψεων καὶ ἐφευρέσεων παρὰ τοῖς λοιποῖς ἔθνεσι.

Κατὰ τὰς τεσσαρακίδεκα συνδράσεις αὐτῆς, — ὧν τὰ πρακτικὰ μετ' ἀκριβείας ὄντως ἐπιστημονικῆς ἐτηρουντο παρὰ τοῦ τῆς ἐπιτροπῆς γραμματέως κ. Τηλεμάχου Καραθεοδωρῆ— ἀνεκρινώθησαν ἰσχύριμω πραγματεῖαι, ὧν ἀμυδρὰν τινα ἰδέαν προβάλλουσιν πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν ὧνιν προσαρμολόντες αὐτὰς εἰς ἀνήκουσιν ἐπιστήμας.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

Νέωται ἀνακαλύψεις καὶ ἐφευρέσεις.

'Αρχαῖοι οὗ τῶν νεωτέρων ἀνακαλύψεων καὶ ἐφευρέσεων, ὁποῦ αὐταὶ ἀπησχόλησαν μάλλον τελεσφόρους τοῖς ἡμῶς συναδέλφοις.

Γνωρίζετε, ἀδελφοί, ὅτι ὁ κύκλος τῆς ἐνεργείας τῆς ἐπιστημονικῆς ἐπιτροπῆς ἐστὶν εὐρύς, εὐρύτατος, ὡς παρὰ ὅλῳν τὰς φυσικὰς καὶ τὰς μαθηματικὰς ἐπιστήμας, τὴν ἱατρικὴν, τὴν νομικὴν καὶ τὴν γεωγραφίαν. Ἐξ ἀπασι δὲ τούτων ἡ κυρίως φυσικὴ προσέκρινε μάλλον ἐφ' αὐτὴν τὸν ἡμετέρων φυσικοῦ τῶν πολυπράχμον ὅμιλον.

Α'. ΦΥΣΙΚΗ.

α'. Ὅπτικὴ.

Ὁ κ. Τηλ. Καραθεοδωρῆ ἀνέγνω σπουδαίαν πραγματείαν, ἐπιγραφομένην *Tirā* περὶ τοῦ ὀφθαλμοῦ καὶ τῆς ἐπ' αὐτοῦ ἐκ τῆς ἀναγνώσεως προερχομένης βλάβης, ἀφορμῆς δραστικῆς τῶν ἐν μὲν τῇ Σορβόννῃ γενομένων, ἐν δὲ τῇ *Revue scientifique* δημοσιευθεῖσων κοινοποιήσεων τοῦ D' Javal, διευθυντοῦ τοῦ ἐν Παρίσιος ὀφθαλμοσκοπείου. Μετὰ γενικὴν περιγραφὴν τοῦ ὀφθαλμοῦ ὡς ὀπτικοῦ ὄργανου, ὁ κ. Τ. Καραθεοδωρῆ ἐνδιατρίβει περὶ τὴν ιδιότητα τοῦ ὀφθαλμοῦ τοῦ προσαρμολοῦσθαι καὶ εἰς μικρὰς καὶ εἰς μεγάλας ἀποστάσεις. Ἀνέλυσαν δὲ τὰς δεξιότητας πολλῶν ἐπιστημονῶν ἀνδρῶν πρὸς ἐξήγησιν τῆς ιδιότητος ταύτης, καταλήγει εἰς τὴν γενομένην παρατήρησιν τῆς συνεχοῦς μεταβολῆς τῆς κυρτώσεως τοῦ φακοῦ καὶ εἰς τὴν περιγραφὴν τοῦ βλεφαρικοῦ λεγομένου μύτος, τοῦ ἀνακαλυφθέντος μὲν ὑπὸ τοῦ Brücke, κληθέντος δὲ παρ' αὐτοῦ αἰκταήρος τοῦ χορειοῦδος ὀφθαλμοῦ. Ὁ μὲς οὗτος περι-

γαι ἵνας κυκλοτερὲς, αἰτίνες δὲ τῶν νέρων τοῦ ζηνίου ζωστήρος ἐπενεργοῦν ἐπὶ τοῦ φακοῦ, καὶ συστέλλονται αὐξάνουσι τὴν κύρτωσιν αὐτοῦ καὶ ἐπομένως τὴν ἐλαστικὴν δύναμιν τοῦ διοπτρικοῦ τούτου ὄργανου τοῦ ὀφθαλμοῦ. Διὰ δὲ μαθηματικῶν ὑπολογισμῶν καταδείκνυσιν ὁ κ. Τ. Καραθεοδωρῆ τὴν ὑπισταμένην σχέσιν μεταξὺ τῆς κυρτώσεως τῶν σφαιρικῶν ἐπιφανειῶν τοῦ φακοῦ, τῆς ἀποστάσεως τῶν ἀντικειμένων καὶ τῆς ἐν τῷ ὀφθαλμῷ θέσεως τῆς εἰκόνος αὐτῶν. Ὅπουθεν πάλιν κατακρίνεται, ὅτι ὅσοι ἰλλαστοὶς εἰσιν αἱ ἀποστάσεις, τόσοι μείζων ἀπαιτεῖται κύρτωσις τοῦ φακοῦ. Τῆς δὲ κυρτώσεως ταύτης παραγομένης διὰ τῆς ἐπενεργείας τοῦ βλεφαρικοῦ μύτος, ἐπιτεταί ὅτι ὅσοι κοπωθετέρα ἡ ἐργασία αὐτοῦ, τοσοῦτον ἐπαυθητότερά εἰσιν αἱ ἐπὶ τοῦ ὀφθαλμοῦ συνέπειαι αὐτῆς. Τούτου ἕνεκα ὁ ὀφθαλμός, ἐν ᾧ ἐν ὁρίζοντι ἐκτεταμένω, ἔνθα στιγματικῶς προσαρμολοῦται εἰς ἀποστάσεις πολλῶν χιλιομέτρων, οὐδέμιν κώπασιν αἰσθάνεται, ἀπ' ἐναντίας ἐν τῇ ἀναγνώσει, τῇ γραφῇ ἢ καὶ ἄλλῃ τοιαύτῃ ἐργασίᾳ, ἔνθα αἱ ἀποστάσεις εἰσι πολλὰ τῷ μέτρῳ ἰλλαστοὶς, ταχέως ἀπυκνῶθ', καὶ παρατεινομένης τῆς ἐργασίας ἱκανῶς, προβαίνει καὶ μέχρι τῆς μυωπίας. Ἐπειδὴ δὲ ὁ σημερινὸς κοινωνικὸς βίος ἀπαιτεῖ μεγάλην θάπανην χρόνον εἰς λεπτεπιλέπτους ἐργασίας, οἷα αἱ προειρημένας, καὶ ἐπειδὴ ἡ μυωπία ἐπιτείνεται ὀσημέραι μεταξὺ τῶν περὶ τὰ διανοητικὰ ἔργα καταγινόμενων, τὸ προκείμενον ζήτημα ἐκρίθη ἱκανῶς σπουδαῖον πρὸς μελέτην καὶ ἐρευναν. Ἡ δὲ ἀπορρήγν διὰ τοῦ ἐπαπαλλομένου τοῦ τε ἀναγνώσκοντος καὶ τοῦ γράφοντος κινδύνου τοῦ ἀπὸ πολλῶν προύκτασθαι μίστα ἐκ πάντων δὲ τούτων προτιμητέον ἔκλειν, ὅπερ ἐστὶν ἀπόρρησις τῆς ζωῆς ἐκτεθείσης περὶ ὀφθαλμοῦ θεωρίας. Ποῖον δὲ τὸ σωστικὸν τοῦτο μέσον; τὸ ἀναγκαστικὸν βιβλίου, ὡς αἱ γραμμαὶ μὴ ὡς λίαν ἐκμηκύναι, ἐπειδὴ τὸ ὀφθαλμικὸν διατρέγοντος αὐτὰ ἀπὸ τῆς μῆς ἄκρας εἰς τὴν ἱεράν, ἀκαριαίως, ὅπως εἰπέναι, μεταβάλλονται αἱ διαχωρίσασθαι τὸν ὀφθαλμὸν ἀπὸ τῶν γραμμάτων ἀποστάσεις. Τούτου δ' εὐχερῶς κατανοεῖ τις ἅμα λαβὼν ἀπ' ὧν τὸ ὀρθογώνιον τρίγωνον, τὸ σχηματιζόμενον πρῶτον μὲν ἐκ τῆς ἀπὸ τοῦ ὀφθαλμοῦ καὶ τοῦ μέσον τῆς γραμμῆς τοῦ βιβλίου ἀγομένης ἀφ' αὐτοῦ, δεύτερον δὲ ἐκ τῆς ἡμισείας τοῦ βιβλίου γραμμῆς, τρίτον δὲ ἐξ ὁθείας ἀγομένης ἀπὸ τοῦ ὀφθαλμοῦ πρὸς τὸ ἄκρον τῆς ἐν λόγῳ γραμμῆς. Ὅσοι μείζων ἐστὶν ἡ γραμμὴ τοῦ βιβλίου,

τόσον αυξάνουσιν αι διαφοραι των αποστάσεων από του ορθομέτρου ενδιεν μιν προς τὸ μέσον, ενδιεν δὲ προς τὰ ἄκρα αὐτῆς. Ἡ δὲ συνεχὴς αὕτη μεταβολὴ των αποστάσεων γίνεται αἰτία τῆς ἐκπερισπείσεως τοῦ ορθομέτρου. Προφυλάττειται δὲ ταύτης ὁ ἀναγνώσκων, ἐν παρακολουθῶν τὴν γραμμὴν κινῆ εἰτε τὴν κεφαλὴν εἰτε τὴν ῥαβδὸν, μισοῦμενος τοὺς μύστας, οἷτινες διὰ τοῦ τρόπου τούτου διατηροῦσιν ἐπὶ τέλος τὴν ὁμαλὴν αὐτῶν στάσιμον. Ἐτερον δ' οὐχ ἦτοον σιτηλεστικὸν μέσον ἐστὶν ἡ χρῆσις γραμμάτων, ἀλλ' ὧν κατὰ τὸ μέγεθος πρὸς τὴν ἡλικίαν τοῦ ἀναγνώσκοντος.

Τὴν χρῆσιμον αὐτὴν πραγματεῖαν συμπληρῶσας ὁ κ. Τ. Καρθεωδωρ, ἤρξατο σειράς ἀναγνωσμάτων, μετὰ παραπομπῶν, περὶ πραγματικῶν εἰκόνων καὶ πρισματοσκοπικῆς ἀναλύσεως. Ἐν ιστορικῇ προοίμῳ ὁ ἡμέτερος φυσιολογὴς ἀναφέρει, ὅτι ἔκδη καλῶς Newton πολλὰ πρὸ ἡμῶν παρετήρησε τὴν πραγματικὴν εἰκόνα, ἥτοι τὸ φάσμα τοῦ ἡλίου. Ἀλλ' ὅμως αἱ ἐν αὐτῷ εὑρισκόμεναι γραμμὴ μόνον ἐν ἀρχῇ τοῦ ἡμετέρου αἰῶνος κατὰ πρῶτον μὲν ὑπὸ τοῦ Wollstone, εἰτα δὲ ὑπὸ τοῦ Fraunhofer διεκρίθησαν. Ἡ δὲ γενομένη ὑπὸ τοῦ τελευταίου τούτου ἐπιστήμονος ἀνακάλυψις, ὅτι φλὸς περιέχουσα σόδιον προβάλει εἰς τὸ φάσμα αὐτῆς γραμμὴν φωτεινὴν κίτρινην, συμπιπτουσαν πρὸς τὴν Δ τοῦ Fraunhofer, καθώδηρξε τὸν Kirchhoff εἰς τὴν ἐρμηνείαν αὐτῶν φαινομένων τῶν γραμμῶν ἐν τῷ ἡλιακῷ φάσματι. Αἱ γραμμὴ αὗται ἐμφαίνονται κατὰ τὸν Kirchhoff τὰ χημικὰ στοιχεῖα, τὰ ἐν τῷ ἡλῳ εὑρισκόμενα· διότι αἱ οὐσίαι ἀπορροφῶσι τὰς ἀκτίνας ἐκεῖνας, ὧς δύναται ἵνα ἐκπέμπωσιν οὕτω λ.χ. τὸ σόδιον, ὅπερ ἐν ἀτμῶδι πεμπρακτικῶν κατastάσει ἐκπέμπει κίτρινὰς ἀκτίνας, προβάλουσας εἰς τὸ φάσμα γραμμὴν κίτρινην φωτεινὴν, ἀπορροφῶ τὰς ἰδίαις αὐτῆς ἀκτίναις, καὶ προβάλει τὴν ἐν τῷ ἡλιακῷ φάσματι μελανὴν γραμμὴν Δ τοῦ Fraunhofer, ὅσκιος ἐξ ἄλλης πηγῆς τὸ φῶς ἀρῆται. Ἐπομένως τὰ φάσματα διακρίνονται εἰς φάσματα ἐκπομπῆς καὶ εἰς φάσματα ἀπορροφῆσεως, τὰ μὲν διὰ τὸν φωτεινὸν αὐτῶν ἀκτίνων ἐμφαίνοντα οὐσίαι ἐν ἀτμῶδι πεμπρακτικῶν κατastάσει εὑρισκόμεναι, τὰ δὲ διὰ τὸν μελανὸν αὐτῶν γραμμῶν ὑποδεικνύοντα οὐσίαι ἐν ἀτμῶδι μὲν κατastάσει ἀλλὰ παρ' ἐτέρως φωτεινῆς πηγῆς φωτιζόμεναι. Ἐν τῇ δὲ τοῦ ἐνδιαφέροντος αὐτοῦ ἀναγνώσεως ὁ κ. Τ. Καρθεωδωρ παρουσίαν, ἰλλεῖται τῶν πρὸς πει-

ράσματα ἀναγκαῖων ὄργάνων, εἰκόνας χρωματιστῆς τῶν φασμάτων οὐσιῶν τινων καὶ ἄλλων καὶ μάλιστα τῶν διὰ τῆς πρισματοσκοπικῆς ἀναλύσεως νωστὶ ἀνακαλυφθέντων συμπτῶν, ἥτοι τοῦ θαλλίου, ρουβιδίου, ἰνδίου κλπ. Προτίθεται δὲ ἐν τῇ συνεχείᾳ τοῦ ἔργου ἵνα ἀναπτύξῃ τὰ περὶ δαμιῶν ποσοτικῆς διὰ τῶν πρισματοσκοπεῖον ἀναλύσεως, περὶ χημικῆς καὶ φυσικῆς συστάσεως τῶν οὐρανίων σωμάτων, περὶ ὑπολογισμοῦ τῶν κινήσεων τῶν ἀστέρων διὰ τῶν πρισματοσκοπικῶν παρατηρήσεων καὶ περὶ τῆς δοξασίας τοῦ Lockyer ὡς πρὸς τὴν τῆς ὕλης οὐστῆσιν.

Ἐπειδὴ δὲ αἱ κοινότητες αὗται τοῦ κ. Τ. Καρθεωδωρ προέκλεισαν σπουδαίας συζητήσεις ἐν τῷ περιθώρῳ τῆς ἐπιτροπῆς, ὁ εὐγενὴς ἡμῶν συνάδελφος ἐστέρην ἵνα σαφηνίσῃ τὰ περὶ τοῦ ὑπολογισμοῦ τῶν κυμάτων τῶν αἰθιριῶν ἀτόμων, ἀναλύσας τὸν τρόπον τοῦ σχηματισμοῦ αὐτῶν καὶ καταδείξας, πῶς διωκτικὴς φωτεινὰ ἀναρροῦσι ἀλλήλους περᾶντοι σκότος· τὸ φαινόμενον τοῦτο καὶ κατὰ τὸν μετᾶν ἡδὴ παρετήρηθ' ὑπὸ τοῦ Grimaldi, ἀλλ' ὅμως ἀνετήρητον. Ἐξηγήσας δὲ ὁ κ. Τ. Καρθεωδωρ τὸν τε κατὰ Fresnel ὑπολογισμὸν τοῦ μήκους τῶν κυμάτων διὰ τῆς χρήσεως διωκτικῶν κατόπιν, παραγόντων ἀδελφῶν ἡμῶν πρὸς ἄλληλα, καὶ τὸν κατὰ Fraunhofer ὑπολογισμὸν διὰ τῶν διὰ στενοῦ ῥήγματος διερχομένων ἀκτίνων, κατέδειξεν ὅτι, ἐπειδὴ ἐκάτερος τῶν ὑπολογισμῶν τούτων, ἀνεξάρτητος τοῦ ἑτέρου, καταλήγει εἰς ἐν καὶ τὸ αὐτὸ συμπέρασμα, ἥτοι ἡ θεωρία πρὸς κατεμέτρειν τῶν αἰθιριῶν κινήσεων ἐστὶν ἀκριβὴς καὶ ἀναμεριεσθήτης.

β. Ἠλεκτρικὴ.

Οὐ μόνον διὰ τὰ πολυπλοκώτερα τῆς ὑπερτικῆς ζητήματα μετὰ σαφηνείας οὐ τῆς τυχερῆς διερωτῶν, ἀλλὰ καὶ ἄλλως ἡλέκτρισι τὰς τῶν ἀκουσμένων καρδίας ὁ ἡμέτερος συνάδελφος διὰ πραγματείας, ἥς ἡ ἐπιγραφή Περὶ ἐφαρμογῆς τοῦ ἡλεκτρισμοῦ εἰς τὸν δημόσιον φωτισμὸν. Ἀναπτύσσων δὲ τῆς παραγωγῆς τοῦ ἡλεκτρισμοῦ διὰ τῶν σπλάν φαινόμενα διερευνῶν, τίνας ἐνεκὸν ὁ διὰ τοῦ ἡλεκτρισμοῦ φωτισμὸς τοσούτον ἐβρᾶδυνεν ἵνα ἐραρμωθῇ. Ἀπορρίπτεται δὲ, ὅτι ὁ κυριώτερος τούτου λόγος ἐστὶ τὸ τοῦ ψευδαργύρου πελιδάπκων. Τὸ μέταλλον τοῦτο φειρόμενον ἐκ τῆς παραγωγῆς τῶν ἡλεκτρικῶν ρευμάτων ἐστὶν ἄλλος ἀνθραξ, ἡ καυστικὴ οὕτως εἶπεν ὅλη τῶν ἡλεκτρικῶν

σπλῶν. Καὶ ἀλλήως διὰ τῆς ὑπὸ τοῦ Faraday ἀνακαλύψεως τῶν ἡλεκτρικῶν ρευμάτων ἀντικαθίστανται ὁ μὲν ψευδῆρυκος διὰ τοῦ ἀνθρακός, αἱ δὲ σπῆλαι διὰ τῆς ἀτμομηχανῆς. Τὴν μεγάλην ταύτην ἀνακάλυψιν τοῦ Faraday ἐξησιμποίησαν καὶ ἐφάρμοσαν οἱ Nollet, Holmes, Wilde, Siemens, Wheatstone, Gramme, Edison κλ. κατασκευάσαντες μηχανὰς βασιζόμεναι ἐπὶ τῆς ἀμοιβαίας ἐπιδράσεως μαγνητῶν καὶ ἡλεκτρικῶν ἀγωγῶν· ἐν ᾧ ἄλλοι πάλιν ἀνιχνεύει τῶν μυλίων τῆς φύσεως ἡ σφολοῦντο ἀνεκδότως περὶ τὴν ἐξέυρεσιν τῶν μέσων, δι' ὧν τὰ ἐν ταῖς μνημονευθείσαις μηχαναῖς παραγόμενα ἡλεκτρικὰ ρεύματα μετατρέπονται εἰς φῶς, ὅσον οἷόν τε λαμπρὸν καὶ καυκλόν.

Ἐν τῇ τῶν ποικιλομορφῶν μηχανῶν, τῶν ἐν τῇ περὶ μενέμεν πρᾶγματις περιγραφόμενῃ, ἀρκούμεθα μνημονεύοντες τῆς μηχανικῆς ἀμα καὶ ἡλεκτρικῆς μηχανῆς τοῦ Gramme. Ἀυτὴ δ' ἀπορρεῖ ἐκ τῆς ἀρχῆς, καὶ ἦν μαγνητικὴ βέβδος, τιμὴν πλὴν τῆς βέβδου σιδηρᾶς περιελισσόμενης διὰ χαλκίῳ σώματος μεμονωμένου, παρὰ ρεύματι ἡλεκτρικῷ, μεταβάλλοντα διεύθυναι καὶ ἐκ αὐτῆς κίνησιν εἶτε τῆς μίας εἶτε τῆς ἐτέρας βέβδου. Τῇ δὲ μαγνητικῇ ταύτῃ βέβδῳ ἀντικατέστηεν ὁ Gramme διὰ μεταλλοειδὺς μαγνήτου ἱστᾶμενον μὲν καθέως, ἔχοντος δὲ τοὺς πόλους αὐτοῦ πρὸς τὰ κάτω τείνοντας. Περὶ δὲ τοὺς πόλους τούτους περιστρέφεται δακτύλιον σιδηροῦν, τετυλιγμένον διὰ χαλκίῳ μεμονωμένῳ ἀγωγῶν παρὰ γόντων διὰ τῆς διὰ τῶν πόλων διαβάσεως τοῦ δακτυλίου ἡλεκτρικὰ ρεύματα. Ἡ δὲ περιστροφή αὐτῇ ἐνεργεῖται δι' ἀτμομηχανῆς.

Παρασκευατικώτερον δὲ μνείαν ποιεῖται ὁ κ. Τ. Καραθεοδωρὴ καὶ τῶν ἡλεκτρικῶν λύχνων καὶ μάλιστα τοῦ λεγομένου κηροῦ τοῦ Jabluchkoff. Ἀπαρίθουσι δὲ τοῦτον δύο βέβδους ἐξ ἀνθρακός πεπιεσμένους, ἱσάμεναι καθέως καὶ πρὸς ἀλλήλας παράλληλοι, παρεντιθειμένους ἐν μέσῳ αὐτῶν ἀπομονωτικῆς τινος οὐσίας, ὡς λ. γ. γύψου. Τὸ δὲ ἡλεκτρικὸν φῶς παράγεται μεταξύ τῶν ἀκρων τῶν δύο τούτων βέβδων τῶν ἐξ ἀνθρακός. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ὧν ἀνητηκός πόλος χρησιμεύων ἀνθραξ ἔλαττον τοῦ ἐτέρου φθιρείται, τούτου ἕνεκα τὰ ρεύματα ἀλλάσσονται συνεχῶς διεύθυναι, καὶ ἡ ὅλη συσκευή ἀλλήως ὡς κηρὸς κίεται. Ἡ δὲ μεσολαβούσα γύψος, ὡς ἐκ τῆς ὑπερίμενου θερμότητος τοῦ ἡλεκτρικοῦ τόξου, βαθυρρὸν ἔκπνιζεται.

Ἐπανερχόμενος δὲ εἰς τὰς προμνημονευθείσας

μηχανὰς ὁ κ. Τ. Καραθεοδωρὴ παρατηρεῖ, ὅτι αὗται δι' ἀτμοῦ κινούμεναι εἰσι σχετικῶς ὀλιγοδάπανοι τοσούτου, ὥστε καὶ πρὸς τὸ φωταῖριον ἐπιτυχῶς συνηγωνίσθησαν, ὡς ἔχρηται ἐκ συγκερτικῶν πίνακος. Ἐπομένως ἐν πολλὰς χώραις οὐ μόνον φέροι δι' ἡλεκτρισμοῦ φωτίζονται, ἀλλὰ καὶ ὅδοι καὶ πλατεῖαι καὶ δημόσια καθιδρύματα, μετ' οὐ πολὺ δὲ τὸ ἡλεκτρικὸν ρεύμα παρεσθῶσι καὶ εἰς τὰς τῶν ἰδιωτῶν οἰκίας, φωτίζον τούς πάντας διὰ τῶν λαμπρῶν αὐτοῦ ἀκτίνων.

Ἐν ᾧ δὲ θάμβος καταίχῃ τοὺς ὀφθαλμούς ἡμῶν ἐκ τῆς αὐτῆς ἡλεκτρικῆς λάμψεως, ἐπέρχεται δεινὸς καὶ σορὸς ἀγορητῆς ἡ Α. Β. ὁ κ. Σ. Μακρογίνης, ὅστις τὰς ἀκοάς ἡμῶν κατεκλήσκει δι' ἀνακρινώσεως περὶ τοῦ φωτοφώρον Bell, ἦν ἐκ αὐτῆς ἀθροῦν τῆς Reue des Savants ἀπήνησεν. Ἐπελάττηεν μανθάνει, ὅτι διὰ τοῦ φωτοφώρου, τοῦ ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου Graham Bell ἐν τῇ βορείᾳ Ἀμερικῇ, τῇ χώρῃ ἐκείνῃ τῶν τεραστίων ἐπιφευρήσεων, ἀνακαλυφθέντος, ἡ φωνὴ διαδίδεται οὐχὶ πλέον διὰ τηλεγραφικοῦ σώματος, ὡς ἐν τῷ τηλεφῶνῳ, ἀλλ' ἐπὶ τῶν φωτεινῶν ἀκτίνων ἰσχυρομένη. Τὸ δὲ φωτόφωρον Bell βασίζεται ἐπὶ τῆς ιδιότητος τοῦ σελήνιου τοῦ παρέχον ἐυχεριστερὰν τὴν διόδον εἰς τὸ ἡλεκτρικὸν ρεῖμα ὡς ἐκ τῶν σελήνιων εἰς τὸ φῶς ἐκτίθεται, ἡ ὁσάκις ἐν τῷ σκότει διατελεῖ. Ἀνακαλυφθὲν δὲ τὸ ἐν λόγῳ μεταλλοειδὲς τῷ 1817 ὑπὸ τοῦ Μερκέλιου παρουσιάζεται διπρόσωπον, ὡλεώδες μὲν χρώματος φαιοῦ ἢ ἐρυθροῦ, ἐταν ἀπὸ τοῦ ὅρου τῆς θέσεως ἐξείρνης καὶ διὰ μίαν ψυχρανθῆ, καὶ τότε ἀπομονωτικὸν ἐστὶ τοῦ ἡλεκτρισμοῦ, κρυσταλλωδὲς δὲ χρώματος μολυβδίνου, ἐταν μικρὸν καὶ κατ' ὅρον ψυχρανθῆ, καὶ τότε ἀπ' ἐναντίας ἀγωγὸν ἐστὶ τοῦ ἡλεκτρισμοῦ. Ἀλλὰ καὶ αἱ φωτεινὰ ἀκτίνες κατὰ πινὰς περπτώσεως μεταβάλλουσι τὸ σελήνιον ἀπὸ τῆς μὲν εἰς τὴν δὲ τῶν δύο ἄλλοτερον ὡς αὐτοῦ μορφῶν. Ἐν πρώτοις ὁ κ. May, ὁ δεύτερος κ. Willoughby Smith, ἐν τοῖς περὶ αὐτῶν τῆς ἡλεκτρικῆς ἀντιστάσεως τοῦ σελήνιου ἀνέβην, ὅτι τὸ μεταλλοειδὲς τοῦτο ἐστὶ μαλλον ἐν τῷ φωτὶ ἀγωγὸν τοῦ ἡλεκτρισμοῦ ἢ ἐν τῷ σκοτεινῷ. Τότε δ' ἐπὶ ἡμῶν εἰς τὴν νῦν πολλὴν ἡ ὥρα τοῦ ἐπιτυχίου ὡς πρὸς τὴν ὁρασίαν, ὅπερ διὰ τοῦ φωτὸφώρου ὡς πρὸς τὴν ἀκοήν γίνεταί. Τί δὲ τὸ ποθοῦμενον; τὸ διακρίνειν δηλονότι ἐκ τοῦ μέρους, ἐνθα ὑπάρκοντο, τὰ μακρὰ ἡμῶν μέχρι καὶ αὐτῶν τῶν ἀντιπῶδων συμβαίνοιντα. Τὸ μεγαλειότηδον τοῦτο σχέδιον μέχρι τῆς πα-

ρούσης ὥρας ἀπαραγματοποίητον ἔμενεν. Ἀλλ' ὁ Ἀλέξανδρος Graham Bell διὰ τοῦ ἀνακλυφθέντος παρ' αὐτοῦ φωτοφώνου τίνειν εἰς τὸν αὐτὸν σκοπὸν, εἰς ὃν καὶ διὰ τοῦ τηλεφώνου, μόνῃ τῇ διαφορᾷ ὅτι τὸ φωτοφῶνον ἐστὶ τηλεφῶνον ἐνεργούν ἄνευ τηλεγραφικῶν ἀγωγῶν. Δι' αὐτοῦ φωτεινὴ τις ἀκτὶς ἐκτοξευομένη ἀπὸ τοῦ πρώτου σταθμοῦ εἰς τὸν ἕτερον καὶ ἐπιπίπτουσα ἐπὶ τεμαχίου σελήνιου ἀρροδίως παρεσκευασθέντι, διασκοπομένη δὲ συνεῶς καὶ σχηματίζουσα οὕτω τὴν ὑπὸ τοῦ Bell κληθεῖσαν κυμαίνομένην ἀκτίναν παρέρχει τὰ αὐτὰ ἀποτελέσματα, οἷα καὶ ὁ μεταλλικὸς τοῦ τηλεφώνου ἀγωγός. Πᾶσι ἐπιτυχία ἔσται εἰς τὸ τοῦ κ. Bell πειράματα. Ἀπὲρ ὅμως διηλθον διὰ πολλῶν καὶ ποικίλων βαρύνων, ἐκτιθέμενων λίαν περιστασιωμένων ἐν τῇ ἀνακρινώσει τῆς Α. Εἰς τοῦ κ. Σ. Μαυρογένους, διότι ἐνθ' ἡμῶν προέκυπεν ἡ φυσικὴ ἀντίστασις τοῦ σιληνίου, ἔθεν δι' ἣ ἐκ τῆς συζήτησεως αὐτοῦ μετ' ἄλλων μετ' ἄλλων πηγάζουσα· ἔδθησε δὲ ἵνα ἐφευρέθῃ καὶ διάφοροι τρόποι πρὸς παραγωγὴν τῆς κυμαίνουσας, ὡς εἴρηται, ἀκτίνος. Ἀλλ' ὅπερ ἀποσπευτον φαίνεται, ἄνευ τῶν ἀναπτύξεων, ἀεὶ εὐρίσκον ἐν τῇ ἐν λόγῳ ἀνακρινώσει, πολλὰ καὶ ἀδύνατον εἶναι διακόπτοντα τὴν κυμαίνομένην ἀκτίναν οὐδ' ὅπως παρακωλύουσι τὴν τοῦ φωτοφώνου ἐνέργειαν. Ἐν ᾧ δὲ μέχρι τῆς σήμερον ἀξιώματι τῆς φυσικῆς κοινῶς παραδεδομένην ἔθεωρεται, ὅτι ὁ ἥχος ἀδυνατεῖ ἵνα διελθῇ διὰ τοῦ κενού, καὶ ὅμως διὰ τοῦ φωτοφώνου Bell καὶ τοῦτο κατορθοῦται.

Ἐπισημαίνοντες δὲ ὅτι ἐπιστήμης διαπρίσιος θεσπώσης Ἡ. κ. Σ. Μαυρογένους ἵνα δώσῃ διασαφῆσιν τινὲς πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν καὶ περὶ τῶν συναδελφῶν τοῦ φωτοφώνου ὀργάνων ἤρξατο τῆς μεταφράσεως μελέτης τινὸς τοῦ κ. Naudet, ἐπιγραφομένης μὲν *Peri τῶ τηλεφῶνα καὶ τῶ φωτοφῶνα*, ἐκδοθείσης δὲ ἐν τῇ προμηθεύσει *Revue des Savants*.

Ἐκ τῆς μελέτης ταύτης μενθόμενον, ὅτι πρῶτος ὁ Φίλιππος Reiss ἔδωκε τ' ὄνομα τηλεφῶνον κατὰ τὸ 1861 εἰς συσκευὴν τινα, συγκειμένην ἐκ μεταδοτῆρος καὶ ἐκ δεκτῆρος συγκοινωνούντων ἡλεκτρικῶς πρὸς ἀλλήλους. Καὶ ὁ μὲν μεταδοτὴρ περιλαμβάνει ὀρέον τινα, δευτέρως δονούμενος ὡς ἐκ τοῦ ἐπ' αὐτοῦ προσπεσόντος ἤχου καταλείπει ἐλευθέραν τὴν ὁδοὸν εἰς τὸ ἡλεκτρικὸν ρεύμα, ἡ καὶ κλείει αὐτὴν μετὰ ταχυέστερος ἀναλόγου πρὸς τὸ ὅσον τοῦ ἤχου τούτου. Ὁ δὲ δεκτὴρ δέχεται τὸ ἡλεκτρικὸν ρεύμα ἐν ἀτράκτῃ μακρῇ, φέροντι ἐν τῷ μίσθῳ

βελόνῃ χαλυβδίνῃ, ἥτις ὡς ἐκ τῆς ἀλληλουχίας τῶν ρευμάτων συστήλεται καὶ διαστέλλεται ἀλληλοδιαδόχως. Ἡ τοιαύτη δὲ συστολὴ καὶ διαστολὴ τῆς βελόνης παρέρχει ἥχον ὅμοιον τῷ μεταδιδόμενῳ ὡς πρὸς τὸ ὅσον, οὐχὶ ὅμως καὶ ὡς πρὸς τὴν ἐντάσιν. Τὸ τηλεφῶνον Reiss μουσικῶς ἤχους μόνον μεταδίδωσιν, οὐχὶ δὲ καὶ τοὺς ἐνέθρους τῆς ἀνθρωπίνης φωνῆς. Οὗτοι δὲ μεταδίδονται διὰ τοῦ τηλεφῶνου Bell, ὅπερ ἐπομένως ἐστὶ τελειότερον τοῦ προηγουμένου, καίτοι ἀπλουστεράς κατασκευῆς. Ἐν τῷ τηλεφῶνῳ Bell ὁ τε μεταδοτὴρ καὶ ὁ δεκτὴρ εἰσὶν ὅλως ὅμοιοι ἀλλήλοις, συγκινεῖται ἐξ ὁμοῦ λεπτοῦ σιδήρου, φέροντος ἐν τῷ μίσθῳ κυλινδρῶσκον χαλυβδίνον μαγνητισμένον. Ὁ κυλινδρῶσκος τοῦ μεταδοτῆρος τυλίμενος εἰς κίνησιν διὰ τῶν παλμῶν τοῦ ἤχου ἔρχεται εἰς συνάρκειαν πρὸς ἡλεκτρικὴν ἀτράκτιν εἰς μικρὴν ἀπόστασιν κείμενον, καὶ γινέσθ' οὕτω ρεύματα ἡλεκτρικὰ, ἅπερ μεταδιδόμενα εἰς τὸν δεκτῆρα ἔλκουσι καὶ ὠθοῦσιν ἀλληλοδιαδόχως τὸν ὅμοιον αὐτοῦ, καὶ παρέρχονται οὕτω τοὺς αὐτοὺς ἤχους, οἵτινες καὶ τὸν ὅμιλον τοῦ μεταδοτῆρος ἐκρύπτει. Τοιαῦτα μὲν τὰ περὶ τηλεφῶνον ἀνακρινώσιν, τὰ δὲ περὶ τὸν φωτογραφικὸν ἀνακρινῶν ἡρώων προσέρχονται ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ σοφοῦ ἡμῶν συνετάου πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν.

Ἐν τῇ μεταρᾷ δὲ τούτῳ ἀνέγνω ἡ Α. Εἰς ὁ κ. Σ. Μαυρογένους παραμαρτυρεῖται περὶ τῆς γενομένης ὑπὸ τοῦ Liveng ἐφευρέσεως φωτομέτρων τινὸς προφυλακτικῶς κατὰ τὸν εὐρύτερον ἀτμίδων τῶν ἐν τοῖς ἀνθρακουργείοις ἀναδιδόμενων. Ἡ ἐφεύρεσις αὕτη ἀνεπὶ τῶν ἔχει τὴν γενομένην παρατήρησιν, ὅτι σπῆρα πλατίνης πυρακτωθὲν φλογωδῶς δι' ἡλεκτρικῶν ρευμάτων ἐκπίπτει ζωηροτέρων μὲν λυμὴν ἐν τῶν εὐφλέκτων ἀτμίδων τῶν ἀνθρακουργιῶν, ἢ ἐν τῷ καθαρῷ αἵρι, ἀναλόγον δὲ πρὸς τὴν ποσότητα τῶν ἀτμίδων ἐκείνων· καὶ κατὰ συνέπειαν τὸ φωτόμετρον Liveng εἰδοποιεῖ ἐγκρίτως τοὺς ἐν τοῖς ἀνθρακουργείοις περὶ τοῦ ἐκπαυλομένου αὐτοῦ κινδύνου, καὶ προλαμβάνει οὕτως ἀποτρόπως καταστροφὰς καὶ ἀνυπολογίστους ζημίας.

Β'. ΣΥΜΜΙΑ.

Εἰ δὲ ἐκ τῶν τῆς φυσικῆς ἡ ἡλεκτρικῆς μετὰ τῆς ὀπτικῆς ἀπασχόλησαν τὴν ἐπιτροπὴν, ἀλλὰ καὶ τις πραγματεία τὴν χυμὴν θίγουσα καὶ τὴν δημόσιον ὑγειάνην θεραπεύουσα διεκινώθη ἐν τῷ περιόλῳ αὐτῇ· διότι ὁ Εἰς, κ.

МЕЧНИКОВА

Σ. Μαυρογιάννης διελέξατο *Περὶ τῶν ἐν Παρισίαις ὁσμῶν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὑπὸ τοῦ κ. H. Sainte-Claire Deville δημοσιευθέντων*. Τὸ μέλος τοῦτο τοῦ πανακαδημείου τῆς Γαλλίας ἀνέλυσε ποσότητά τινα χυμοῦ, ληφθέντος ἐκ τοῦ ὑποστρώματος ὁδοῦ τῶν Παρισίων. Ἐκ δὲ τῆς ἀναλύσεως ταύτης ἐξάγεται, ὅτι ὁ χυμὸς οὗτος, περιστῶν ἐν γένει τῶν Παρισίων ὑποστρώματι, ἵστί μελανὸς τὴν ὄψιν, ἀποφέρει ὁσμὴν καὶ περιέχει συντρίμματα γυῶδῃ, χαλκιδία τιτανώδῃ, ἄργιλλον ἀμμώδη, κόκκινον προερχομένην ἐκ δερμάτων, χάρτου καὶ ἄλλων οὐσιῶν τῶν ἐν γῆσιν ἐν Παρισίαις, ἄλλα διαλυμένα, ὡς καὶ πίσσα νεφελίην καὶ κοκκαλίον. Καὶ ἡ μὲν ὁσμὴ ἐκπνέει ἐκ τῶν ἀπορροσίων τοῦ φωταερίου τῶν παρεχουσῶν εἰς τὴν ἰσὺν λείον, ἀνθρακοῦχον ὑδρογόνον καὶ κοκκαλίον· ἡ δὲ πίσσα αὕτη τοῦ φωταερίου ὡς ἀντικατακτικὴν ὅλην καθαρίζουσα τὴν ἰσὺν ἀφαιρᾷ ἀπ' αὐτῆς ἅπαν βλαπτικὴν οὐσίαν. Τὸ δὲ μελανὸν χυμὸς τοῦ ὑποστρώματος ἀποδοτέον εἰς τὴν ἐπὶ τῆς τοῦ θεικοῦ σιδήρου ἡ τοῦ ὑποζευκίου τοῦ αὐτοῦ παρεχόμενον ἐκ τῆς τριβῆς τῶν πετρίων τῶν ὧρων καὶ τῶν τρογῶν τῶν ἀμαζῶν. Συμπεραίνω δὲ λέγει ὁ κ. H. Sainte-Claire Deville, ὅτι οὐδεμίαν βλάβην προφέρει ἡ ἐκ τοῦ ὑποστρώματος τῶν παρισιανῶν ὁδῶν ἀναδιδομένη ὁσμὴ ἐπὶ τῆς ὑγείας τῶν ἐγκατοίκων.

Γ'. ΒΟΤΑΝΙΚΗ.

Ὡς βλέπετε, κύριοι, ὀλίγιστα περὶ χυμῶς ἐν τῇ ἐπιτροπῇ ἐβλήσαν· ἔτι δὲ σπανιότερος λόγος περὶ βοτανικῆς ἐγένετο· διότι ἐκ τῆς ἐκποστῆς χαλιδῶν γνωστῶν τὴν σήμερον φυτῶν μὲν ἐβουλεν ἰδίᾳ μνείας παρ' ἡμῖν· ὁ τὴν σιτηρὴν ταύτην ἔχων τὴν τιμὴν ἐνα καλὴ ἐνώπιον ὧρων εἶπε λέξεις τινὰς πρὸς ἀποδείξιν αὐτῆς ἐλγυρῶς ἐστὶ τὸ παρ' ἡμῖν ἀμάραντον ἧτοι ἡ *immortelle jaune* (*helichrysum orientale*). Ἀναδιδῶν μὲν τοὺς συγγραφάς, τοὺς ἀναφέροντας τὸ φυτὸν τοῦτο, ἧτοι τὸν Θεοφράστου, τὸν Διοσκορίδην, τὸν σκολικτὴν τοῦ Θεοκρίτου, τὸν Πλίνιον, τὸν Γαλῆνον κλπ., παραβάλλων δὲ τὰ σχετικὰ γωρία τῶν συγγραφέων τούτων, τὰ χαρακτηρίζοντα τὸν ἐλγυρῶν, πρὸς τὴν ὑπὸ Jussieu γενομένην περιγραφὴν τοῦ ἐκ τῶν γαλακτοειδῶν *helichrysum orientale*, ἐξετάζων δὲ τὴν γῆσιν παρὰ τοῖς ἀρχαίοις σκευασμῶν ἱερῶν τοῦ ἐλγυρῶς κατὰ τῶν ἱσθίων δημοκρίτων ἐπιτύων,

ἔλκους ἐκ καυσμάτος, δυσουρίας κλπ. κατὰ ἡμῶς εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι ὁ τῶν ἀρχαίων ἐλγυρῶς ἐστὶ τὸ κατὰ τὸν Jussieu *helichrysum orientale*, μετονομασθεὶς ὑπὸ τοῦ Γαλῆνου καὶ ἀμάραντον. Ἐάν δὲ παρὰ Θεοφράστῳ ἀντίγραφος τις παρατηρεῖται, ἀποκαλοῦντι τὸν ἐλγυρῶν ἀλλοχρῶν μὲν φυτὸν τοῦ ἱεροῦ, ἀλλοχρῶ δὲ τοῦ φθινοπώρου, ἡ ἀντίγραφος αὕτη ἐξομαλύνεται, ἂν παραδεχθῶμεν, ὅτι περὶ δύο ἄλλων φυτῶν (εἰ καὶ ὁμωνύμων) ὁ Θεοφράστης πραγματεύεται, ἐκεῖ μὲν περὶ τῆς ἐκ τῶν *caltha palustris* ἐλγυρῶς (ἴσως ἐκ τοῦ ἔλος, *marais*), ἐνταῦθα δὲ περὶ τοῦ φθινοπώρου τοῦ *helichrysum orientale*, ἐλγυρῶς (ἴσως ἐκ τοῦ ἔλος, αἰγλή).

Δ'. ΖΩΟΛΟΓΙΑ.

Ἡ δὲ ζωολογία ἔλαχεν ἱερυντὸ γερᾶρον καὶ ἐπιστήμονα, τοῦ ἱατροῦ κ. Δ. Σταματιάδου, ὅστις ἐλλήστι *Περὶ νέου τρόπου παλαιολιθισμοῦ τῶν ὀστρέων ἐν Νέῃ Γόρῃ τῆς Ἀμερικής*. Συνίσταται δὲ ὁ τρόπος οὗτος εἰς τὸ κατακερματίζειν τὸ θῆλυ καὶ ἄρρεν ὄστρεον σῶμα· ἐκ δὲ τοῦ μίγματος τούτου γονιμοποιούνται τὰ ὡς τοῦ θήλεος, καὶ ἄλλως ἀρχεται ἡ ἀνάπτυξις τοῦ θοροῦ. Κατὰ δὲ τὸν ἐρευρέτην τῆς ἐν λόγῳ μεθόδου κ. W. J. Brook, τὰ ὄστρεα ἐμπαίρουνται ἀπὸ ἐξ ἑκάστης πεντήκοντα εκατομμυρίων ὧν ἕκαστον, ἡ δὲ γονιμοποίησις αὐτῶν γίνεται συνθῆς ἐκτὸς τοῦ ὕδατος· ὅθεν καὶ ἡ ἐπιτυχία τῆς ἀμερικανικῆς αὐτῆς μεθόδου.

Ἐπὶ δὲ ἡ κοινοποίησις τοῦ ἱατροῦ κ. Δ. Σταματιάδου ἐκλήθη ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς λαν ἐνδιαφέροντα εἰς τοὺς κατὰ τὰ ἡμέτερα παρὰ ἡμῶς ὄστρεα, παρεκλήθη ὁ ἀναγνώστης ὅπως δῶ μείζονα ἐκτείνῃ εἰς τὸ ἔργον αὐτοῦ παραλλήλως τὴν ἐν Ἀμερικῇ πρὸς τὴν ἐν Γαλλίᾳ ὄστρεοφυσίαν.

Συνεπείθῃ δὲ τῆς ἀξίως, πρὸς τῆς ἐπιτροπῆς ὁ κ. Δ. Σταματιάδης ἐνέτω διατριβήν, ἧς ἡ ἐπιγραφὴ *Biographie d'un ὄστρεον*. Ἐν ιστορικῇ προεισχωγῇ γίνεται μνῆσις τῆς παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ῥωμαίοις καλλιέργειας τῶν ὀστρέων. Ἀρμυόμενος δὲ εἰς τοὺς κατὰ τὰς γῆρας ὁ κ. Δ. Σταματιάδης ἐξέθηκε τὸν τῆς πον, κατ' ἐν εἰ καὶ νῦν ἡ καλλιέργεια αὐτῆς γίνεται ἐν τῇ λίμνῃ Φόσκραν οὐ μακρὰν τῆς Νεκπόλεως. Ἐκεῖ ἐναποτίθενται κηνητὰ σκαυαῖ, ἐπ' ὧν προσκολλῶνται τὰ νεογνά, καὶ μετέπειτα ἀνασύρονται ἐγκλίως πρὸς περιαι-

τέρο ἀνάπτυξιν. Μετὰ πολλῆς δὲ λεπτομερείας διηγεῖται ὁ κ. Δ. Σταματιάδης, πῶς ὁ Conle ἐν Γαλλίᾳ εἰσέγαγεν ὅπως ἐπιστημονικὴν καλλιέργειαν τῶν ὁστρέων, καὶ πῶς ἐντεύθη ἡ τε ἐγγύως κατανάλωσις καὶ ἡ ἐξαγωγή εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν ἀπέβησαν σημαντικώταται. Καταρχαίᾳ δὲ τὰ ὁστρεοφάγα παράλια τῆς Γαλλίας διέπλυνον ὁ κ. Δ. Σταματιάδης τοὺς ὀκεανοὺς, καὶ ἐβόησε μέχρις αὐτῆς τῆς βορείου Ἀμερικῆς, ἐνθα κατέκειτο, πῶς ἀνάλογος καλλιέργεια περὶ ἡμᾶς καὶ ἐπὶ τὰς Γαλλίας εἰ καὶ μὴ μέλλουσα ἀποβλέψαι. Ἐν ἀμφοτέραις ταῖς χώραις ταύταις γινώσκονται τὰ ὁστρεα ὅπως διακρίνουν ἐν ἑαυτοῖς τὰ θαλάσσιον ὕδωρ ἐν μὲν Ἀμερικῇ τιθίμενα ἐς μέγαν, ἐνθα περιοδικῶς ὡς ἐκ τῆς παλαιοῦς καὶ ἐμπύπτους εἰσέρχονται ἐκτός τοῦ ὕδατος ἐπὶ τῇ γῇ, συνειθίζουσιν ἵνα συγκρατῶσι σερπῶν, κλεισμένα τὰ ὅστρεα αὐτῶν, ὅσκις ἐκτός τῆς θαλάσσης μένουσιν· ἐν δὲ Γαλλίᾳ πάλιν τυπόμενα ὁστρεῶς διὰ βάρθους σιδηρᾶς καὶ πρῶτον μάλιστα τὰ ὅστρεα αὐτῶν, ἅπερ οὐδέποτε πλέον ἐκλείουσι ὁφθῆναι τῶν τῆς σιδηρᾶς βάρθους κτυπημάτων. Μετὰ δὲ τὴν ἀνακτροφήν τῶν ὁστρέων περιγράφει ὁ κ. Δ. Σταματιάδης καὶ τοὺς κινδύνους, εἰς οὓς ὑπόκειται ἡ βιομηχανία αὐτῇ διότι πολὺναις θύελλαίς τις ἡ ψῆγος θέρμῃ ἀρκοῦσι πρὸς καταστροφὴν ὁλοκλήρου ὁστρεοφυτείας.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Ἱστορία τῶν ἐπιστημῶν παρὰ τοῖς νεωτέροις Ἑλλήσιν ἀπὸ ἀλώσεως μέχρι τοῦδε.

Καίτοι ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἤδη ἔτους τινὲς μὲν τῶν ἡμετέρων συναδέλφων ἀνελθόντων τὴν ἱστορίαν τῶν φυσικῶν καὶ φυσικοῖστορικῶν ἐπιστημῶν, τινὲς δὲ τὴν τῆς ἱατρικῆς, ἄλλοι δὲ τὴν τῶν μαθηματικῶν ἐπιστημῶν καὶ ἄλλοι τὴν τῆς νομικῆς, οὐδεὶς ὅμως δυστυχῶς ἕως τῆς ὥρας ταύτης ἐξεπλήρωσε μικρὸν ἢ μέγαν μέρος τῆς ἀντιθέσεως αὐτῇ ἐντολῆς.

Ἴνα μὴ παραγκωνισθῇ διὰ ληθηθότος το μεγαλειόβουλον τοῦτο σκεδῖον, ἐπὶ πολλὸν χρόνον μόνον ὅπως ἀμνημονεύουν, ὑπέβαλεν ὁ λαλῶν ὑπὸ τὴν κρίσιν τῆς ἐπιτροπῆς ἀμυστῶν τὴν ἱστορικὴν δοκίμιον τῶν παρὰ τοῖς νεωτέροις Ἑλλήσιν γεωγραφικῶν συγγραμμάτων καὶ ἀνακαλύψαν ἀπὸ ἀλώσεως μέχρι τοῦδε. Τὸ δοκίμιον τοῦτο διαίρεται εἰς τρία μέρη ἴσῃ καὶ μὴ μαθηματικὴν γεωγραφίαν, β') διὰ πολιτικὴν

γεωγραφίαν, γ') διὰ ὁδοπορικὴν. Ἐν μὲν τῷ πτερωματικῇ τῆς μαθηματικῆς γεωγραφίας διαλάμπει ὡς φαινὸς πλανήτης Χρυσάνθος ὁ Περιοδολύμην, ὁ συγγραφεύμενος μὲν περὶ τὸ 1700 Εἰσαγωγὴν εἰς τὰ γεωγραφικὰ καὶ σφαιρικὰ μετὰ πινάκων, ἀνεγείρας δ' ὁστρεοσκοπίων ἐν τῇ κατὰ Μολδαβίαν μονῇ Γαλατῇ· ἐν ᾧ ἐν τῷ πελάγει τῶν θαλάσσιων ἀγκυρᾶν σωτηρίας εἶχον οἱ ναυτιλλόμενοι ἡδὴ ἀπὸ τοῦ 15 αἰῶνος τὸν Πορτολέον τοῦ Δημητρίου Τάχην.

Ἐν δὲ ταῖς ἀγανέαις ἐκτάσει τῆς πολιτικῆς γεωγραφίας διακρίνεται ὁστρεῶς οὗχ ἥττον σοφὸς ποιμέναρχης Μελίτιος ὁ Ἀθηνῶν συντάξας περὶ τὸ 1690 τὴν Γεωγραφίαν αὐτοῦ· ἄλλὰ καὶ ὁ ἐκ τῶν φαναριωτῶν Ἰάκωβος ὁ Ἀργυρόπουλος ἐξέδιδε τουρκιστὶ λίγοντας τοῦ 18 αἰῶνος ἐγκυκλίου γεωγραφικὴν ἄλυσαντα, ὁ δὲ κ. Πολυζωίδης ἐδημοσίευσεν τῷ 1862 τὰ Γεωγραφικὰ.

Εἰς δὲ τὴν πολιτικὴν γεωγραφίαν καὶ ἡ γεωγραφία ὑπαγομένη διαίρεται κατὰ χώρας περιέχουσα ὡς πρῶτην μεγάλην διαίρεσιν τὴν Ἀνατολήν, ἐνθα διακεκριμένη θίαν κατέχει τὸ τοῦ Γ. Μένου σύγγραμμα *Résumé géographique de la Grèce et de la Turquie*, ἐκδοθὲν ἐν Παρίσις τῷ 1826. Περιεχόμενον δ' εἰς τὴν Ἀνατολὴν ἔχον ἐφ' ὅσον τὰ πονήματα τοῦ αἰκουμένου πατριάρχου Κωνσταντίνου τοῦ Α', ἐπιμεκτομένην δὲ τὸ ἔρος Σινῆ ὑπὸ μᾶλλον φέρον τὸ Προσκυνητήριον, ὅπερ τὸ πρῶτον κατὰ τὸ 1710 ἐξέδωθ' ἐν Τεργεσίτῳ τῆς Βλαχίας, διατρέχον δὲ τὴν Ἀσσίαν μετὰ τῆς ὑπὸ Δημητρίου Ἀλεξανδρίδου ἀραβο-ἐλληνικῆς ἐκδόσεως τοῦ Ἀντισυλλεῖδ'· Προσκυνόντες δὲ τὴν Ἀγίαν Γῆν ἀκούοντες βῆμα πρὸς βῆμα Χρυσάνθου τὸν Νοταρῆν. Εἰς δὲ τὴν κυρίως Μικρὰν Ἀσίαν εἰσερχόμενοι ἔχον ἐδηγοῦς κατὰ μὲν τὸ Ἰαόνιον Κύριλλον τὸν Σ', κατὰ δὲ τὴν Καππαδοκίαν τὸν κ. Π. Καρολίδη, κατὰ δὲ τὴν Σμύρνην τὸν ἀείδιμον Οἰκονόμον, κατὰ δὲ τὸν Πόντον τὸν κ. Σαββαν Ἰωαννίδην.

Ἀκολούθως δὲ εἰς πόλιν ἐβάντες καὶ εἰς τὰς νήσους προσομιζόμενοι ἀρχόμεθα ἀπὸ τῆς Κύπρου συνομιλοῦντες ἔχοντες τὸν κ. Ἀθ. Σακελλάριον, ἐκείθεν δὲ τὴν μὲν Κρήτην παραπλέομεν μετὰ τοῦ εὐρωσίου κ. Μ. Χορμυζῆ, τὴν δὲ Πάτμον μετὰ τοῦ μητροπολίτου Σάμου Ἰωσήφ τοῦ Γεωργιανῆν, τὴν δὲ Σάμον μετὰ τοῦ κ. Ε. Σταματιάδου, τὴν δὲ πολυπαρῆ Λίον μετὰ τοῦ Α. Βλαστοῦ, τὴν δὲ Λέσβον μετὰ τοῦ Ε. Γεωργιάδου, τὴν δὲ Ἰμβρὸν μετὰ τοῦ Βαρβο-

МЕЧНИКОВА

λομαίου Κουτλουμουσιανού, τὴν δὲ Σύγκλην μετὰ τοῦ κ. Μ. Γρηγοροπούλου, τὴν δὲ εὐξέρον Χλκην μετὰ τοῦ αὐτοῦ Β. Κουτλουμουσιανού, τὴν δ' εὐδερὸν Ἀντιγόνην μετὰ τοῦ κ. Μ. Χουρμούζη.

Ἄλλ' ἰσπανίαν τὰς ἡδυπόνας αὐρας τῆς Προποντίδος διαβόμεν εἰς τὴν ἀπέναντι Θράκην, προπορευομένου τοῦ κ. Πρ. Βασιλίου μετὰ χορείας φιλοπόνων ἀνδρῶν, ἥτοι τοῦ μὲν Μ. Παρκίνα περιγράφοντος τὴν Θρακικὴν Χερσονήσον, τοῦ δὲ κ. Γ. Τσουκαλά τὴν ἐπαρχίαν Φιλιπποπόλεως. Ἐκείθεν δ' εἰς Κωνσταντινούπολιν εἰσελάσαντες θαυμάσωμεν τὰ θαυμάσια αὐτῆς ὑπὸ τὴν γραφίδα Κωνσταντίου τοῦ πατριάρχου, Σααρχάτου τοῦ Βουλαντίου, Ἀλεξάνδρου τοῦ Πατριάρχου καὶ διὰ καὶ τῆς συναδελφικῆς ἡμῶν ἀρχαιολογικῆς ἐπιτροπῆς.

Ἀπαυξομένοι δ' ἐν τῇ μεγαλοπόλει ταύτῃ μέλει ἡμῶν ἐν τὰ κατὰ τὰς ἀνωτέρω χώρας, καὶ πρῶτον μὲν τὸς παραδουναβίους Ἱππεμονίας ἐπὶ τοῦ Ἄλφου τοῦ Κομνηνοῦ τοῦ Κομνηνοῦ τοῦ κατὰ τὸ 1718 ἐκδιδόντες, εἴτα δὲ τὴν Μακεδονίαν ἐν τοῖς πολλοῖς ἐπὶ τῶν ἀξίων συγγραφεῖς τοῦ κ. Μαργαρίτου Διήγου, καὶ τὸ Ἄγιον Ὄρος ἐπισκοπήσαντες κατὰ τὴν μὲν ἐν τῇ Προσκυνηταρίῳ τοῦ αὐτοῦ Ἰωάννου τοῦ Κομνηνοῦ, κατὰ βιβλιοθήκας δὲ ἐν τῇ Βιβλίῳ τοῦ κ. Συμεωνίδου Λάμπρου, κλείσωμεν τὸ γὰρ νῦν ἔχον τὴν καλειδοσκοπικὴν ταύτην ἐποψήν.

Ἄλλ' ἐνταῦθα τοῦ λόγου γινόμενος ἀναγκαζόμεθα καὶ ἀκοντες ἵνα ρίψωμεν βλεμματικὰ ἐπισκοπῶν ὅσους ἡμῶν καὶ ἀνιχνεύσωμεν, διότι οἱ συνάδελφοι ἡμῶν ἱατροὶ καὶ νοσημαθῆς, οὐδεὶς γάρ ἐστι καὶ μαθηματικὸν ἐγκατελείψαν ἡμῶς μόνους ἐπὶ τινος χωλοῦ κήλκτος σταδιοδρομοῦντας ἐν οὐτωσὶν εὐρεῖ σταδίῳ, εἰὼν ἴσθι τὸ τῆς ἱστορίας ἐκδοτῆς τῶν οἰκείων αὐτῶν ἐπιστημῶν παρὰ τῷ ἡμετέρῳ ἔθνῳ ἀπὸ ἀλώσεως μέχρι τοῦδε. Ἄρα γὰρ ἐξ ὑπεμέτρου ἐθνικῆς φιλαυτίας ἐμφορομένην ἐροβήθησαν, μήπως ἡ μελέτη καὶ ἔρευνα τῆς παρ' ἡμῶν ἐπιστημονικῆς ἀνέσεως ἦτοίσι ἀποδείξει μετὰ προσηγομένην βέβαιον, ὅτι οἱ Ἑλλήνωντες ὑπερκότισαν ἡμῶς ἐν ἀπανσι; ἀλλὰ τὸ προδικάζει ἀνέκτατος ἀκρίβεια, ἐν τῇ προκειμένῃ διέματι καὶ ἐθνικῆς ἀσφάλτου καὶ ἐπιζήμιον, ἐν ᾧ, ἀν ποτε, ὡς εὐχόμεθα καὶ ἐλπίζομεν, ἀποταχθῇ τὸ ἐναντίον, ὅτι δηλονότι οὐδ' ἐπὶ μίαν ἡμέραν ἐν οὐδὲ μὲν γυνὴ τῶν κατ' ἡμῶς χωρῶν ἡ ἐπιστήμη παρεμυλήθη ἀπὸ ἀλώσεως μέχρι τοῦδε, ἀλλ' ὅτι οἱ κατὰ ἐκτοντέλας τὰ πανεπιστήμια τῆς Ἑλλάδος φρονιόντες Ἕλληνες σπουδασταὶ καὶ ἐκεῖ μὲν ἀμύζων ἐξ ἀπέναντι τῶν

πρὸ τῶν ὀρθαλμῶν αὐτῶν προβεβλημένων ἀνθῶν, ἐπὶ γλυκὺ καὶ χρῆσιμον, καὶ εἰς τὴν πάλιν ἑκάστον χώραν ἐπαναλαμβάνοντες προσεπύθον ὅπως σχηματίζωσι κυψέλας κατὰ τὴν ἐπιχώριον μέθοδον ἐναποτιθέμεν ἐν αὐταῖς, ὅτι ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ παρεμυλήθησαν, ὅτι ἐν ταῖς μελέταις ἀνέυρον, ὅτι ἐν τῇ εὐρύκῃ αὐτῶν ἀνεκλύψαν καλὸν καὶ χρῆσιμον. Οὐδὲως δὲ ἀπύθον, εἰ αἱ κυψέλας αὐταὶ ἐναχθῶ λησμονηθεῖσαι, ἀλλαχθῶ δὲ κειρομμένοι ἐν κρημαῖς δένδρων γεγραμμένων, ἐν δυσπροσίτοις μέρεσι, παρίζουν ἐπὶ καὶ σήμερον μετὰ στοργῆς περιεργαζόμενοι, μετὰ πολλοῦ ἀνοιγόμενοι ὑπὸ τῶν ἡμετέρων συναδελφῶν, ὥρουν μὲν τὴν εὐν γλυκὺ δὲ τὴν γούσιν μέλι, ὅπερ ἐπίσης περιζήτητον ἀνὰ τὴν Εὐρώπην αὐτὴν ἦτοίσι ἀποβῆ, ὅπως τὸ μέλι τοῦ Ἰνδιαντοῦ διότι μέλισσαι ἐν πανταχοῦ ἀπεργάζονται τὸ μέλι, ἀλλ' ἐπὶ ἄλλων μὲν φυτῶν ἐπικαθνῆται ἐν Εὐρώπῃ, περὶ ἄλλα δὲ ἀνθὴ περιδοκοῦσιν ἐν Ἀνατολῇ ἀγαλόμεναι αἱ χερσὶς ἡμῶν μέλισσαι.

Ἐκ τῶς ταχυτέρου ταύτης ἀπόψεως καθορᾶται, κύριοι, ὅτι ἐν τῶν ἐπιστημῶν, ὅν λέτρεται καυχῆται οὐσα ἡ ἐπιστημονικὴ ἐπιτροπὴ, τινὲς μὲν, ὡς ἡ φυσικὴ, ἡ χημικὴ, ἡ βοτανικὴ, ἡ ζωολογία, ἡ ἱστορία τῶν ἐπιστημῶν ἐν μέρει, ἐκαλλιεργήθησαν παρ' αὐτῆς, ἄλλαι δὲ πάλιν, ὡς ἡ γεωλογία μετὰ τῆς ἀστρονομίας, τὰ μαθηματικὰ μετὰ τῆς ἀστρονομίας, ἡ ἱατρικὴ μετὰ τῆς ἀνθρωπολογίας, ἡ νομικὴ μετὰ τῆς πολιτικῆς οἰκονομίας οὐδεμίαν εὐρον ἀπόχρησιν ἐν τῇ ἐπιστημονικῇ ἡμῶν μικροκλίμῃ, οὐχὶ διότι ἡ τῶν γεωλόγων σκαπάνη ἀποστῆται παρ' ἡμῶν θεωρεῖται ἐργαλείον, ἡ ταχέως αὐτῶν τὴν παρ' ἡμῶν ἐπιπολέζουσαν ἐπιστημονικὴν γαλήνην οἱ τῶν μαθηματικῶν ὕπολογμοί, ἡ ἀπαγορεύεται ἡ τῶν ἱατρῶν ἐπιστοδός, πολλὰ γὰρ καὶ δεῖ, ἡ ὅ τῶν νοσημαθῶν βίαιος ἀποδιοστοματίζεται ἐκ τοῦ περιδούλου τοῦτου, ἀλλὰ μάλιστ' ἀπὸ τῶν ἐπιστημῶν τούτων θερμάνοντες, οὐδεὶς γὰρ εἶς ἐκεῖνοι, ἀνιχνεύονται πρὸς τὴν ἑστῶσαν λαλήσαντας φροντίδας, ὅπως καὶ ἐκεῖ καὶ ἐπὶ τὴν προεγμένην περίοδον ἰδίωματα εὐχόμεθα καὶ ἄλλα προσκομίσωμεν ἐπὶ τῆς ἐπιστημονικῆς ἡμῶν ἀντιλήψεως, τὴν ἡμετέραν ἐπιδομασίαν ἐρελκόμενοι.

Ὁ τῆς ἐπιστημονικῆς ἐπιτροπῆς πρόεδρος
Σ. ΑΡΙΣΤΑΡΧΗΣ.

Ὁ κ. Πρόεδρος ἐκφράζει τὰς εὐχαριστίας τοῦ Συλλόγου τῇ Ἐπιστημονικῇ Ἐπιτροπῇ καὶ ἰδίᾳ τῷ προέδρῳ αὐτῆς.

'Ακολουθῶς, κατὰ πρότασιν τοῦ προεδρείου, ἀναγράφεται ὁ κ. Γ. Βουτινῆς, γενικός πρόεδρος τῆς 'Ελλάδος ἐν Ὁδησσῷ, εὐεργέτης τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων.

Λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΧΑΓ'.

(Ἐκτακτος).

Τῆς 8 Μαΐου 1881.

Προεδρεύων τοῦ κ. ΠΡ. ΒΑΣΙΛΑΔΟΥ.

'Αναγνωσθέντων καὶ ἐπικυρωθέντων τῶν πρακτικῶν τῶν τῶν ἡγουμένων συνεδριάσεων ἀνακοινούται ὡς ἑξῆς:

Ἄλληλογραφία.

'Επιστολὴ, τῆς ἐν Τεκφόρ-Σαίφ 'Αδελφότητος Ὀμονοίας ἀπὸ 25 περὶ ἐπὶ τῶν ἐξαίτουμένης τὴν διὰ τὰ ἐκπαιδευτικῶν τῆς αὐτοῦ ἑλληνικῆς κοινότητος δωρεὰν ἀποστολὴν τῶν Γεωγραφικῶν Χαρτῶν τῶν ἀπάνη Ζαφεινίου τοῦ ἐκδοθέντων.

Τῆς ἐφορίας τῶν ἑλληνικῶν ἐκπαιδευτηρίων Βέρνης, ἀπὸ 29 Ἀπριλίου, δι' ἧς εὐχαριστοῦσι τὴν Σύλλογον, ἐνεργήσαντι ὅπως ἐκπονηθῇ ἡ περὶ ὑποτροφῶν αἰτήσις αὐτῶν. Ἀποστέλλονται δι' καὶ εὐχαριστήριον τῷ ἐντυχῶν Ὀρχηκῷ Σύλλογῳ.

Τῶν ἐν Ἀθήναις καταστημάτων Ἀνδρέου Κορομηλά, ἀπὸ 1 ἐνιστώτος, ἀποστέλλόντων 20 τεύχη καταλόγων τῶν ἐν αὐτοῖς εὐρισκόμενων βιβλίων ὅπως διανεμηθῶσιν εἰς τὰ σχολεῖα καὶ τοὺς διδασκάλους.

Τοῦ κ. Γ. Βουτινῆς γενικοῦ προξένου τῆς 'Ελλάδος ἐν Ὁδησσῷ, ἀπὸ 2 ἐνιστώτος, οὕτως ἑξοῦς:

'Αἰτίτιμη κτίρις,

Βραδείως περιηλθεν εἰς χεῖράς μου τὸ ἀπὸ 8 Ἀπριλίου ὑμετέρων ἐγγράφη), δι' οὗ ἀνακοιν-

*) Ἡ ἐπιστολὴ αὕτη τοῦ Σύλλογου εἰς τὴν ἀπάντησιν ὁ κ. Γ. Βουτινῆς ἔχει ὡς ἑπείτα.

Φιλογενέστατε κ. Γ. Βουτινῆ,

Ὁ Φιλολογικὸς Σύλλογος μετὰ πλείστης ὁσμῆς εὐχαριστήριους ἡρώατος ἐν τῇ ΚΚΣ' τακτικῇ συνεδρίᾳ αὐτοῦ τῆς ἀναγκῆς τῆς ὑμετέρας ἐπιστολῆς καὶ ἐπεκράτησεν εἰς τὴν γενναίαν Γῶν καὶ πατριωτικὴν προσορρᾶν, δι' ἧς εὐερεστήσθε νὰ καταστήσῃτε αὐτὸν ὄργανον τῶν εὐγενῶν ὁμῶν

νοῦταί μοι ἡ συγκατάθεσις τοῦ ὑμετέρου Συλλόγου ἐπὶ τῶν ἀγωνοθετημάτων, ἅτινα ἔλαβον τὴν τιμὴν νὰ προτείνω αὐτῷ. Ἀποδεχόμενος δι' καὶ τὰς τροποποιήσεις, ἃς ἐπέχετε ἐπὶ τῶν ὁρων, οὗς διὰ τῆς προλαβούσης ἐπιστολῆς μου ἐξέβηκα ὡς ἐπὶ ἀπορρᾶ τὴν δωρεὰν διανομὴν τῶν ἀντιτύπων καὶ τὴν ἑκτασιν τῶν διαγωνισθησομένων ἔργων, παρακαλῶ ὑμᾶς καὶ πάλιν ὅπως, συνθῶς τοῖς λοιποῖς ὅροις καὶ ταῖς ἀνακοινώσεσιν μοι δύο μεταβύλας, προδῆτε, εὐχαριστούμενοι, εἰς τὴν δημοσίευσιν τοῦ προσηκόντος προγράμματος.

Δέξασθε τὴν διαβεβαίωσιν τῆς πρὸς ὑμᾶς ἰδιζήσεως ὑπολήψεώς μου, μετ' ἧς διατελώ

πρόθυμος

(Υπογρ.) ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΟΥΤΙΝΑΣ.

προθέσεων. Ὁ Σύλλογος ἀποδεχόμενος τὴν περὶ ἀγωνοθεσίας πρότασιν ὡς ἐντεῖλατο ἡμῖν καὶ διαβεβῶμεν πρὸς ὑμᾶς μετὰ τῆς βαθείας αὐτοῦ ἐγνωμοσύνης τὴν συγκατάθεσιν αὐτοῦ εἰς τοιαύτην γενναίαν πράξιν.

Ἡμεῖς δὲ ἄμενοι τοῦτο ποιοῦντες καὶ ἀνόμενους καὶ παρ' ἡμῶν τὸν ἀρειόμενον ἔπαινον καὶ θαυμασμὸν ἀναιτούμεθα τὴν εὐερίαν καὶ ποιήσωμεν μόνον μίαν παράκλησιν, νὰ μὴ ἀπαιτηθῇ παρὰ τῶν συγγραφέων, ἐκ τῆς 250 ἀντιτύπων, διότι ἡ ἀπαιτήσις αὕτη, ἐνδεχόμενον νὰ φέρῃ προσκόμματα εἰς τὴν πώλησιν τῶν λοιπῶν ἀντιτύπων, ἅτινα μένουσιν εἰς τὴν συγγραφῇ ἀντὶ τοῦτο ἱσως καλὸν εἶναι νὰ ἀπαιτηθῶμεν τὰ ἀποστέλλόμενα συγγράμματα νὰ μὴ περιέχουν λιγώτερα τῶν 20 τυπογραφικῶν φύλλων, ἀφ' ὧν τὴν συγγραφῇ εὐλευθερίαν, ἀν κρίνῃ καλόν, νὰ περὶ τῆς καὶ περισσώτερα, διότι τὰ ζητήματα, ἅτινα πολλοὶ νὰ τεθῶσιν ὡς ἀγωνοθετήματα, εἶναι περιεκτικά, πολλοὺς περιέχοντα κλάδους.

Ἡ Ἐκπαιδευτικὴ Ἐπιτροπὴ ἐπέλαβε τὴν τῆς συντάξεως τοῦ προγράμματος τῆς Α' περιόδου, μέλει δὲ νὰ ἀναγρῇ τὴν ἐκδοσιν αὐτῆς τῇ μετὰ τὴν Διακαινησίμῳ ἑβδομαδίᾳ διὰ τοῦτο παρακαλοῦμαι νὰ ἔχωμεν ἐν καιρῷ τὴν ἀπάντησιν ὡς ἐν ἐκφρῆντι τὴν προτεινόμενην μεταβολὴν.

Ἐκφράζοντες καὶ αὐτοῖς τὴν εὐγνωμοσύνην τοῦ Σύλλογου καὶ τὴν ἡμῶν αὐτῶν καὶ πρὸς ὑμᾶς καὶ πρὸς τὸν φιλογενέστατον ἀδελφὸν διὰ τὴν 15 ἡμέρας αὐτοῦ προσορρᾶν διατελούμεν

Τῆς ὑμετέρας φιλομοσύνης εὐγενείας προθυμότητας Τῇ 8(20 Ἀπριλίου 1881.

Ὁ Πρόεδρος

ΠΡ. ΒΑΣΙΛΑΔΗΣ.

Ὁ Γενικός Γραμματικὸς

Δ. ΚΥΡΡΙΤΗΣ.

Ὁ κ. Πρόεδρος λέγει καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν αἵτησιν τῆς Ἀδελφότητος Ὁμοῦνος ὅτι, εἰ ὁπολείπονται χάριται, σταθίσονται.

Ὁ κ. Πρόεδρος ἀγγέλλει ἀκούσθως τὴν θλιβερὰν εἰδήσιν τοῦ θανάτου τοῦ ἀντιστελλόντος μέλους τοῦ Συλλόγου, τοῦ ἐν Σέρραις Ἰωάννου Θεοδωρίδου, ἱατροῦ, ἐνὸς τῶν ἰδρυτῶν τοῦ αὐτοῦ Μακεδονικοῦ Φιλελευθερίου Συλλόγου, ἐπὶ πολλὰ ἔτη προεδρεύσαντος αὐτοῦ, καὶ τὰς συμπαθείας πλείστης μερίδος τοῦ ἑλληνικοῦ ἐπιστασίου. Προσέθηκε δὲ ὅτι ὁ Συλλογὸς θέλει ἐκφράσῃ τὴν λύπην αὐτοῦ καὶ αἰεὶ συγγενεῖσι τοῦ μακαρίτου διὰ συλλυπητηρίων ἐπιστολῶν.

Εἶπε ὁ κ. Σ. Ἀριστάρχης, πρόεδρος τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐπιτροπῆς, ἀναγινώσκει τὴν ἐν βίῳ τῆς δε.

Φιλάρων, ὁμήγου,

Ἡ ἀρχαιολογικὴ ἐπιτροπὴ συνεκρέθη, κατὰ τὴν ἡδὴ λέγουσαν περίοδον, 21 συνεδριάσεις, ἐν αἷς ἡρώδης, περὶ τὴν ἐπιγραφικὴν καὶ τὴν παλαιογραφικὴν, περὶ τὴν γλυπτικὴν καὶ μάλιστα περὶ τὰ ἀγγέλματα, δακτυλοστίλους, νομίσματα, στήλαι, δόρυλλαι καὶ σταθμά, περὶ τὴν ἀρχιτεκτονικὴν καὶ τὴν τοπογραφικὴν, καὶ περὶ τὰ ἔθνη καὶ ἰθὺια τῶν ἀρχαίων, εἰδόμενα τὸ τοῦ συλλόγου ἀρχαιολογικὸν δελτίον, προπαρασκευάζει τὰ κατὰ τὴν ἀντιγραφικὴν τοῦ τοπογραφικοῦ γάρτου τῶν ἀρχαίων τευχῶν Κωνσταντινουπόλεως μετὰ ἀντικειμένων ἀποφύων καὶ τοῦ συνεκδοθησομένου ἐπιστημονικοῦ καταλόγου τῶν ὀνομάτων τῶν ἐπὶ τοῦ γάρτου δι' ἀριθμῶν σημειουμένων τοποθεσιῶν, συνεπλήρωσε τὸν κώδικα τῶν ἐπιγραφῶν τοῦ συλλόγου, καὶ τέλος πάντων ἔγχεσε πύρρα δάκρυα ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ γεραροῦ καὶ σοφοῦ αὐτῆς συνεταίρου κ. Dr A. Delhier.

Ἐδραπέσθη δὲ εἰς μὴν τὴν λιθογραφικὴν τοῦ διαληφθέντος τοπογραφικοῦ γάρτου 17 λ. 20 ὀρελίσματα εἰς 8 πρὸς συμπλήρωσιν τῆς εἰς 25 λ.τ. χορηγηθείσης αὐτῇ πρὸς τοῦτο πιστώσεως ὑπὸ τοῦ συλλόγου, εἰς δὲ τὴν ἐν τῷ κώδικι τῶν ἐπιγραφῶν ἀντιγραφὴν πανομοιότυπας 145 ἐπιγραφῶν καὶ εἰς τὴν μετέφρασιν τῶν ἀγγλικῶν καὶ γαλλικῶν πραγματιῶν τῶν ἐλληνιστῶν ἐν τῷ δελτίῳ ἐκδοθείσων λ. τ. 12, 20 ὡς αἰ μὲν 8 ἐπιληφθήσαν ἡδὴ ὑπὸ τοῦ κ. ταμίου, αἰ δὲ λ. τ. 4, 20 ὀρελίσονται ὑπὸ τοῦ συλλόγου τῷ ἐπιμελεῖ μεταφραστῇ καὶ ἀντιγραφῇ κ. Α. Πανοπούλου, εἰς δὲ τὴν ἐκδοσιν τοῦ γάρτου τῶν ἐπιστρατιῶν τοῦ Μέσα, βασιλέως τῆς

Μωαβ, λ.τ. 4 1/2, ὡς αἰ μὲν 3 χορηγηθήσαν ὑπὸ τοῦ κ. J. R. van Millingen, αἰ δὲ 1 1/2 ὀρελίσονται ὑπὸ τοῦ συλλόγου τῷ λιθογράφῳ κ. Ξανθοπούλῳ.

I. ΕΠΙΓΡΑΦΙΚΗ.

Ἐν τῷ κλάδῳ τούτῳ τῆς ἀρχαιομαθείας ἡ καθ' ἡμέας ἐπιτροπὴ εἰργάσθη ἀόκμως καὶ τελεσφόρως. Φοβούμενοι, μήπως μακρηγορήσωμεν, ἀκούμεθα εἰς ἀπαριθμῆσιν τῶν κοινοποιηθεισῶν ἡ καὶ διαλευκανθεισῶν ἐπιγραφῶν, ὡς αἰ πλείστα καὶ κατεγνώρισθησαν ἡδὴ ἐν τῷ ἀνά χειρας ὤμων δελτίῳ. Προτιμώμεν δὲ τὴν κατὰ Βωσκή γεωγραφικὴν διαίρεσιν, ἀρχόμενοι ἀπὸ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὡς ἀπὸ κέντρου.

A. ΕΠΙΓΡΑΦΑΙ ΘΡΑΚΗΣ.

α'. Ἐ. Ἑλληνικαί.

1. Κωνσταντινουπόλεως.

Πλίνθος ἐνὶ ἐπιγραφῇ Διομήδους, ἐπάχρου τῆς Πόλεως, φέρουσα χρονολογίαν συμπίπτουσαν πρὸς τὸν ὠκτώβριον ἢ τὸν νοεμβρίον τοῦ 566, ἡμηνεῦθη ὑπὸ τοῦ ἱατροῦ κ. Α. Mordmann.

Ἐτέρα πλίνθος ἐπάχρου τῆς Πόλεως, ἴσως τοῦ αὐτοῦ Διομήδους, ὑπεβλήθη τῇ ἱερῇ τῆς ἐπιτροπῆς ὑπὸ Σ. Ἀριστάρχου.

Ἀντίγραφον τῆς εἰς ἑκατονταετηρίδος τῆς ἐν τῷ ναφ. τῶν ἁγίων μαρτύρων Σεργίου καὶ Βάχρου, τῶν Κιουτσούκ Ἀγίων Σέρρα Τζαμῆ, ἐπιγραφῆς ἐστῆλθε ἐκ Πάτρου ὑπὸ τοῦ κ. I. Σακελλίου, περίγον ἄλλοις τινές γραφεῖς, καὶ ἀνεκοινώθη ὑπὸ Σ. Ἀριστάρχου.

Ἐπιγραφὴ ἐπὶ τῶν τοίχων τῆς Παναγίας τῆς Σούδας τοῦ ὠκτώβριου ἀνεκοινώθη ὑπὸ τοῦ ἱατροῦ κ. Α. Mordmann.

Πέντε δ' ἐπιγραφαὶ ἐγνώσθησαν ἡμῖν διὰ τοῦ ἱατροῦ κ. Α. Πανοπούλου.

Ἐπὶ ἑξήματα 3 ἐπὶ πύργῳ Σεβήρου, Αἰρήλιας Εὐφρίας, θυγατρὸς τοῦ ἀσπασίου Σκουναδέου, Διογένης καὶ Ταναρίου, ἡ δ' ἐπιγραφὴ ναῶν, 18 δι' ἐπὶ πύργῳ, πύλων καὶ τευχῶν τῆς Πόλεως, 7 δι' κίωνων, 1 θέρου, 1 ἀγρῶν καὶ 1 σταδίου δωρικῇ, 2 δι' ἱπποδρόμου Πρασίνοιο καὶ δευτέρων, 5 ἐπιτύμβιοι Ἀρτεμίδου, Ἀπολλωνίου, Μίκου, Λευδῆματος, Θεοφίλου Διοφάντου καὶ Αἰρήλιας, ἐπὶ δὲ 7 ἐπιτύμβιοι Φιλιππῶν καὶ 2 Γότθων, 3 κεραιμαὶ ἐπὶ πλίνθων, 9 χριστιανικαὶ Τιμοθέου σκουροῦλακος, Διονυσίου ἡγουμένου τῆς μονῆς Ἀκουήτης, Θεοδώρου πατριῆς κλ. ἅπασαι προσνήθησαν ὑπὸ τοῦ Rev. Can. Curtis.

2. Ἑλλησπόντου.

Ἐπιγραφή ἐξ Ἑλλησπόντου σταλίσαι παρ-
ουσιάζηται ὑπὸ τοῦ ἱατροῦ κ. Α. Πασπάτη.

3. Καλλιουπόλεως.

Ἐπὶ ἐπιγραφαὶ ἀντεγράφησαν καὶ ἡρμηνεύ-
θησαν ὑπὸ τοῦ κ. Dr J. Mordmann.

4. Σηλυμβρίας.

Δύο ἐπιγραφαὶ ἐπὶ τῶν βυζαντινῶν ταχῶν
τῆς πόλεως ἀγινωσκόμεναι ἀνεκρινώθησαν
ὑπὸ Σ. Ἀριστάρχου.

5. Τόμους.

Ἐπιγραφαὶ 14 ἀποσταλίσαι ὑπὸ τῶν κ.κ.
Κοντογεώργη καὶ Dr Cullen διαβουλεύθησαν
ὑπὸ τοῦ κ. Dr J. Mordmann. Οὗτ' ἢ ἡ μὲν
τιμητικὴ τοῦ αὐτοκράτορος Διοκλητιανοῦ, ἡ
δὲ δωρικὴ τιμητικὴ τοῦ ἀντιστρατήγου τῆς
ἐπαρχίας Μυσίας Τίτου Φλαυίου Κοίντου Μα-
ρκίου Τούδωνος, ἡ δ' ἀριερωτήριος εἰς Σχρα-
πιν, ἡ δ' ἑμμετρος, αἱ δὲ λοιπαὶ ἐπιτύμβιοι.
Δύο ψηφίσματα Αἰρ. Πρεσβίου Ἀννίου
κλπ., 4 τιμητικαὶ Ἰουλίας Δόμνης κλπ. καὶ
5 ἐπιτύμβια προσνήχθησαν ὑπὸ τοῦ rev.
can. Curtis.

β'. Λατινικαί.

1. Κωνσταντινουπόλεως.

Δύο μὲν ἐπὶ κίονας κεκαρπημέναι, 1 δ' ἐπὶ
ἡμερολογίου, 1 δ' ἐπὶ πύλης τῆς πόλεως, 1
δ' ἐπὶ τοῦ τείχους τοῦ Βυζαντίου, 1 δὲ φέρουσα
τάς λέξεις Henricus Dandolo, 13 δ' ἐπὶ πύ-
γων τοῦ Γαλατῆ ἐγγεγραμμέναι, ἀνήκουσιν
δ' εἰς γενονησίους ποτεστάτους, ἐτῶν 1323,
1404, 1440, 1442, 1443, 1445, 1447,
1452, 1497 κλπ., 3 δὲ δεσμοτῶν, ἦτοι Ant.
Esterhazy, Steph. Alberti καὶ Georgvii Ve-
nedigior, ἐτους 1699, μία δὲ πρέσβειος
Ἐντίας 1715, ἀπαιτῶν προσνήχθησαν ὑπὸ τοῦ
αὐτοῦ.

Ἐπιτύμβιον ἱατροῦ γενονησίου, ὀνόματι
Βαρθολομαίου, ἀποθανόντος τῷ 1249, ἡρμη-
νεύθη ὑπὸ τοῦ ἱατροῦ κ. Α. Πασπάτη.

2. Τόμους.

Δίπλωμα στρατιωτικὸν καὶ 3 ἐπιτύμβια
διαβιβάσθησαν ὑπὸ τῶν κ.κ. Κοντογεώργη καὶ
Dr Cullen ἡρμηνεύθησαν ὑπὸ τοῦ κ. Dr J.
Mordmann.

Ἐπιτύμβια 3 προσνήχθησαν ὑπὸ τοῦ rev.
can. Curtis.

(ΕΛΛ. ΦΙΛΟΛΟΓ. ΣΥΛΛΟΓ. ΤΟΜ. ΙΕ')

γ'. ἑλληνο-λατινικαὶ ΚΠ.

Τιμητικὴ αὐτοκράτορος Ἀδριανοῦ, ἐτέρα
ἐπὶ πύργου τοῦ Γαλατῆ ἀνήκουσα εἰς γενονή-
σιον ποτεστάτον, καὶ τρίτη ἐτους 1727, ἐπι-
στης ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ.

δ'. γαλλικαὶ ΚΠ.

Τρεῖς, ἡ μὲν ἐγγεγραμμένη ἐπὶ κίονος, αἱ δὲ
δύο δεσμοτῶν ἐτους 1801 κλπ., ἐπίστης ὑπὸ
τοῦ αὐτοῦ.

Β'. ΕΠΙΓΡΑΦΑΙ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ.

α'. ἑλληνικαί.

1. Αἰδατίου.

Ἀντίγραφον πληρέστερον τοῦ ψηφίσματος
τῶν Ἀθηναίων, τοῦ πρὸς τιμὴν τοῦ Μάρκου Ἀν-
νίου Ποπλίου τῷ 117 μ. Χ. ἐκδοθέντος, ἀπο-
σταλὲν ὑπὸ τοῦ φιλεκαπιδευτικοῦ συλλόγου
Θεσσαλονίκης ἀντιπαρεβλήθη ὑπὸ Σ. Ἀρι-
στάρχου πρὸς τὸ παρὰ τοῖς κ.κ. Duchesne et
Bazet.

2. Ἀπολλωνίας.

Ψήφισμα καὶ ἐπιγραφή τιμητικὴ Σεπτιμίου
Σεβήρου καὶ 5 ἐπιτύμβια, ὧν τὸ ἐν ἑμμετρον,
ἀποσταλίσαι ὑπὸ τοῦ πανιερωτάτου μητροπο-
λίτου Βελεγράδων κ. Ἀνθίμου ἡρμηνεύθησαν
ὑπὸ Σ. Ἀριστάρχου.

3. Ἀγρίδος.

Ἀναθηματικὴ Ἡράκλει μνηστῶν προσνή-
χθη ὑπὸ τοῦ rev. can. Curtis.

4. Βοδενῶν.

Ἐρμητικὴ πλῆξ ἐτους 182 μ.Χ., ἐπιτύμβια
4 Κορινθίου Τροφίμου καὶ Λύκου ἐτους 130
μ.Χ. καὶ 4 χριστιανικαὶ ἐπιγραφαὶ Γ. Πεδου-
καίου, Ἰουλίου Νικηφόρου ἐτους 170 μ. Χ., αἱ
μὲν δύο ἐπιτύμβιοι (memorium), ἡ δὲ μετὰ
χρονολογίας 195 μ. Χ. καὶ ἡ τετάρτη μνηταί-
ουσιον ἐπιτύμβιον μνηστῶν ἡ ἐκκλησίας, ἡτοι
ἀπρεσβυτέρου, ψάλτου, ἱατροῦ καὶ παθρόνου,
δηλαδὴ διακονίσσης, προσνήχθησαν ὑπὸ τοῦ
rev. can. Curtis.

5. Σερρών.

Ψήφισματα δύο ἀντιγραφέντα ἐν Σέρραις ὑπὸ
τοῦ πανιερωτάτου μητροπολίτου Σερρών κ. Γρη-
γορίου ἡρμηνεύθησαν ὑπὸ Σ. Ἀριστάρχου.

6. Θεσσαλονίκης.

Ἐπιγραφαὶ 19, ὧν αἱ πλείους ἐπιτύμβιοι,

ἀποσταλίσαι παρὰ τοῦ αὐτοῦ φιλεκαπιδευτικοῦ συλλόγου καὶ παρὰ τοῦ κ. Μιχαὴλ Χατζῆ Ἰωάννου διατελευτήσαν· ὑπὸ τῶν κ. κ. Δ' Α. Mordmann πατρὸς καὶ Δ' J. Mordmann.

Ἐπιτόμιον Κασσάνδρου Τόρκου ἔτους 112 μ. Χ. μετακομισθὲν εἰς τὸ ἐνταῦθα αὐτοκρατορικὸν μουσεῖον ἠρμηνεύθη ὑπὸ τοῦ Δ' J. Mordmann.

Ψῆφισμα Ζωλίου πολιτάρχου προσνήχθη ὑπὸ τοῦ rev. can. Curtis.

7. Κολινδρού.

Ἐπιτόμιον Γελλίου Ἀντίχου ὑπὸ τοῦ κ. Μιχαὴλ Χατζῆ Ἰωάννου ἀποσταλὲν ἀνεπληρώθη ὑπὸ τοῦ κ. Δ' J. Mordmann.

8. Παλαιουκάστρου.

Ἐπιτόμιον Πολέμωνος Παραμόνου ὑπὸ τοῦ κ. Κωνσταντίνου ἀποσταλὲν ἀνεπληρώθη ὑπὸ τοῦ κ. Δ' J. Mordmann.

9. Τσιανιδίου.

Ἐπιτόμιον Ζωλίου πολιτάρχου προσνήχθη ὑπὸ τοῦ rev. can. Curtis.

Ε'. Λατινικαί.

1. Ροδεῶν.

Ἐπιτόμιον Epicteti Nutricii, ἐπίσης ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ.

2. Μεσσαλονίκης.

Ἐπιτόμιον Μ. Γεμινίου Πρίσκου ἀποσταλὲν παρὰ τοῦ φιλεκαπιδευτικοῦ συλλόγου Θεσσαλονίκης ἠρμηνεύθη ὑπὸ τοῦ κ. Δ' J. Mordmann.

3. Καβάλλας.

Ἐπιτόμια δύο, τὸ μὲν ἱερέως (flamen) τοῦ αὐτοκράτορος Κλαυδίου, τὸ δὲ ἱερέως (sacerdos) τῆς συζύγου αὐτοῦ αὐτοκρατορίσσης, προσνήχθησαν ὑπὸ τοῦ rev. can. Curtis.

4. Πιλαγωνίας.

Ἐπιτόμιον προσνήχθη ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ.

5. Σκοπέων.

Ἐπιτόμια τρία, ἐπίσης ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ.

Γ'. ΕΠΙΓΡΑΦΑΙ ΚΡΙΜΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΑΙ.

1. Ἀγυρζόφκας.

Ἀναθηματικὴ εἰς Ἀρτεμιν ὑπὸ τοῦ κ. Ἰ. Βαλαβάνη πεμφθεῖσα ἠρμηνεύθη ὑπὸ τοῦ κ. Δ' J. Mordmann.

2. Κερταίου.

Ψῆφισμα βασιλέως Τιβερίου Ἰουλίου Ἰησκού πάριος, ὡσαύτως.

3. Παντικαπαιοῦ.

Ἐπιτόμιον ἱμετρον, ὡσαύτως.

Δ'. ΕΠΙΓΡΑΦΑΙ ΜΙΚΡΑΣ ΑΣΙΑΣ.

α'. ἑλληνικαὶ Βιθυνίας.

1. Κουζίκου.

Δύο ἱμετροί, ἡ μὲν τιμητικὴ Μητροδώρου διαβιβασθεῖσα ὑπὸ τοῦ κ. Γ. Κουζίου, ἡ δ' ἐπιτόμιος Ποσειδωνίου τοῦ Μενάνδρου ἀνακοινωθείσα ὑπὸ Σ. Ἀριστάρχου, ἀμφότεραι ἠρμηνεύθησαν ὑπὸ τοῦ τελευταίου τούτου.

2. Κίου.

Ἐπιτόμιον Κοντοστερένου κομνηνοσυῶς ἀνεπληρώθη ἀκριβέστερον ὑπὸ τοῦ κ. Ἰ. Σακελλίανος καὶ ἀνεκοινώθη ὑπὸ Σ. Ἀριστάρχου.

3. Χαϊδάρ πασσῶ.

Ἐπιτόμιον χριστιανικὸν Μάρκα, ὑποβολέως τῆς ἐκκλησίας, προσνήχθη ὑπὸ τοῦ rev. can. Curtis.

β'. μωσθεϊκαὶ Παλαιστίνης.

αὐθῶνως.

Ἐπιγραφή τοῦ Μίσα, βασιλέως τῆς Μωαβ, α' αἰῶνος π. Χ. ἠρμηνεύθεισα ἄλλοτε ὑπὸ τοῦ ἀπαιρέτου συναδέλφου κ. Δ' Schroeder ἐσχατῶν τῶν ἐπὶ τὸ γραφικώτερον παρὰ τῶν κ. κ. Δ' J. Millingen καὶ rev. can. Curtis.

Βυθ' ἀγραφία πληρεστέρα τῶν περὶ τῆς μωσθεϊτικῆς ταύτης ἐπιγραφῆς συγγραφέντων συνετάχθη ἑλληνιστί ὑπὸ τοῦ κ. Δ' Schroeder, ἐτοιμὴ πρὸς ἐκδοσιν ἐν τῷ ἀρχαιολογικῷ δελτίῳ.

Ε'. ΕΠΙΓΡΑΦΑΙ ΝΗΣΙΝ ΕΛΛΗΝΙΚΑΙ.

1. Ἰμβρού.

Ἀναθηματικαὶ 6, αἱ μὲν 4 εἰς τὸν Θεῶν μεγάλων, 1 δὲ εἰς τὸν Ἑρμοῦ, 1 δὲ εἰς τὸν Νηλεῶς, ἐπιτόμια 11, ὧν τὰ 2 ἱεροῦ καὶ 6 ψήφισματα Λυσάνιου Ἀριστοκράτους, Χαρικράτους Ἀθηνοδώρου, Καλλιάρχου, Ἰερωνύμου κλ., 3 βυζαντινὰ Γεωργίου Δρομακίου Παλαιολόγου ἔτους 1450 μ.Χ., Μανουὴλ Ἀσάνη τοῦ Λασκάρως κλ. ἀπασαι ἀνακαλυφθεῖσαι ἠρμηνεύθησαν ὑπὸ τοῦ πανηριωτάτου μητροπολί-

του Ἰησοῦ κ. Νικηφόρου, πύμψαντος τελευταῖον ἐκείθεν καὶ ἄλλας 15 ἀνεκδότους ἐπιγράφας.

2. Σύμης

Ἐπίγραμμα Νίνε Κόνωνος, 1 ἡμερωτικῆ εἰς Σερραῖν καὶ Ἰαιν, 2 ἐπὶ τεροδόγων καλῶν, 3 ἐπιτύμβιον, ὃν τὸ ἐν ἡμετρον, ἀνεκοινώθησαν καὶ ἡμετέραν ἐπὶ Σ. Ἀριστάρχου.

II. ΠΑΔΑΓΟΓΡΑΦΙΑ.

A'. ΧΡΥΣΟΘΥΛΑΑ.

Ἀντίγραφον σταλὲν ἐκ Τραπεζούντος χρυσοβούλλου Ρωμανοῦ τοῦ ἀνακτοῦ, τοῦ ἐπιβεβαιωθέντος μὲν τῷ 924 τῇ 18 ὁμοῦ μὲν μονῇ τοῦ Σηροποτάμου, ἐκδοθέντος δὲ ὑπὸ Zachariae de Lingenthal, ἀντιπερὶβλήθη ἐκ τ. Α. Mordtmann πατρὸς καὶ Σ. Ἀριστάρχου πρὸς τὴν ἐκδοσὶν αὐτῶν.

Παρατηρήσεις τινὲς γινόμεναι ἐπὶ τοῦ χρυσοβούλλου τούτου παρὰ τοῦ κ. Γ. Σακελιώνας ἀνεκοινώθησαν ὑπὸ Σ. Ἀριστάρχου.

Ἐπιστάσιαι ἐπὶ δύο χρυσοβούλλων Ἀνδρονίκου τοῦ Νεωτέρου, ὃν τὸ μὲν ἐπιβεβαιώθη κατὰ μέροςιν τοῦ 1332 τῇ ἐπισκοπῇ Σταγῶν, τὸ δὲ κατὰ οὐκ ἐμπέριον τοῦ 1332 τῇ μονῇ τῶν Μεγάλων Πυλῶν, ἀποσταλίσαι ὑπὸ τοῦ κ. Γ. Σακελιώνας ἀνεκοινώθησαν ὑπὸ Σ. Ἀριστάρχου.

B'. ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ.

Ἐπιστολὴ τοῦ αὐτοκράτορος Ρωμανοῦ τοῦ γιόντος πρὸς τὸν πάππν Ρώμης (Ἰωάννην ΙΑ'), πιθανῶς περὶ τὸ 933 γεγραμμένη, περὶ τῆς χειροτονίας τοῦ υἱοῦ τοῦ αὐτοκράτορος τούτου Θεοφυλάκτου ὡς πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, ἀποσταλίσαι ὑπὸ τοῦ ἐν Πάτρῳ κ. Γ. Σακελιώνας ἀνεκοινώθη ὑπὸ Σ. Ἀριστάρχου.

Ἐπιστολὴ ἀπευθυνθεῖσα ἐξ ὀνόματος τοῦ αὐτοῦ βασιλέως ὑπὸ Θεοδώρου, πατρικοῦ καὶ ἐπάρχου τοῦ Δαφνοπέτρου, πρὸς τὸν μητροπολίτην Ἡρακλείας Ἀναστάσιον, πιθανῶς κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν, περὶ τῆς αὐτῆς χειροτονίας ἀπιστάλη καὶ ἀνεκοινώθη παρὰ τῶν ιδίων.

Γ'. ΚΩΔΙΚΕΣ.

Ἐπιστολὴ συνδιπλακτικῆ τοῦ αὐτοκράτορος Ρωμανοῦ τοῦ ἀνακτοῦ πρὸς τὸν ἀρχιεπίσκοπον Αἰγύπτου (Τογύ;) περὶ τὸ 934 γεγραμμένη, ἐπιστὴ παρὰ τῶν ιδίων.

Προσφώνησις τοῦ αὐτοῦ Θεοδώρου τοῦ ἀνακτοῦ, ἐξ ὀνόματος τοῦ βασιλέως, πρὸς τοὺς μητροπολίτας κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς χειροτονίας τοῦ Θεοφυλάκτου, ἐπομένους τὴν 2 εὐβουλαρίου 933, εὐρεθείσα ἐν κώδικι Πάτρου ἀπιστάλη καὶ ἀνεκοινώθη παρὰ τῶν ιδίων.

Παρατηρήσεις τινὲς γινόμεναι ὑπὸ τοῦ κ. Γ. Σακελιώνας περὶ τοῦ ἐν τῷ περιοδικῷ τοῦ συλλόγου (Τόμ. Γ', σ. 111) δημοσιευθέντος σταυροειδὸς διαγράμματος, ὅτι τοῦτο ἐστὶ κίβδηλον πλάσμα τοῦ τῶν παλαιῶν χειρογράφων παραγράψαντος Κωνστ. Σιμωνίδου, ἀνεκοινώθησαν ὑπὸ Σ. Ἀριστάρχου.

III. ΓΑΥΠΤΙΚΗ.

A'. ΑΓΑΛΜΑΤΑ.

Ἡ αὐτοκρατορικὴ γεμενικὴ κυβέρνησις ἀπέστειλε τῷ συλλόγῳ ἑκτυπὸν γύμνον τοῦ συμπλέγματος τοῦ λαοκτόνου, τοῦ ὅπερ καὶ ἡρυνήθη ὑπὸ τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐπιτροπῆς.

B'. ΔΑΚΤΥΛΙΟΜΟΙ.

Ὁ μακαρίτης ἱατρός Julius Millingen ἀφῆκεν ἐν τοῖς ἐγγράφοις αὐτοῦ πλείστου λόγου ἀξίας περιγραφὰς δακτυλίου ἀπικοινώνοντος α'. τὸν Ἀκταίωνα σπαρτοτόμενον ὑπὸ κυνῶν, β'. τὸν Μαρσῶν ἐκδερμίζοντα ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος, γ'. τὸν Ἀσκληπιὸν θεραπεύοντα τὸν Φιλοκρίτην, ἐκ πρωτοτύπου ἀνέκοντος τῷ ἐν Σμύρῃ κ. Α. Barker, δ'. τὸν Γανυμήδην ἀπαγόμενον ὑπὸ τοῦ Διὸς, ἐξ ἀρχαίου πρωτοτύπου ἀνέκοντος τῷ Γρηγορίῳ Ἀριστάρχῳ β' β', ε'. τὸν κολλοσὸν τῆς Ρόδου καὶ ζ'. τὸν Πρίαπον αἱ περιγραφαὶ αὗται ἀνεκοινώθησαν, ἀδείξαι τοῦ υἱοῦ κ. J. R. van Millingen, ὑπὸ Σ. Ἀριστάρχου.

Γ'. ΝΟΜΙΣΜΑΤΑ.

a'. Πόλεως.

i. Ἀντιοχείας Πισιδίας.

Ὁ Dr Déthier, εἰς τὴν πρόθεσιν ἥδη τοῦ θανάτου ἐνδοσκόπος, καὶ ὅμως ἀνεκοινώσεν ἡμῖν ἑκτυπὰ, συνοδεύσας αὐτὰ δι' ἐξηγήσεις, νομισμάτων χαλκίων Ἀντιοχείας Φιλίππου Α' Γάλλου, Βολουσιανοῦ, Σαλονίνου, υἱοῦ τοῦ Γαλλίνου, Φιλίππου Α', εἰ δι' δύο ἀνέκδοτα, τὸ μὲν Αἰμιλιανῶν, τὸ δὲ Δικιανῶν, ἀντικείμενον ὑπὸ τὸν Γάλλον.

МЕЧНИКОВА

2. Ἀπολλωνίας καὶ Δυρραχίου.

Ὁ δὲ Σ. Ἀριστάρχης ἀνέγνω παρατηρήσεις τινὰς ἐπὶ νομισματικῶν τῆς Ἀπολλωνίας καὶ τοῦ Δυρραχίου, συμπεράνας ὅτι τὰ ἐπ' αὐτῶν λεγόμενα ὀνόματα παριστώσι τὸ μὲν κατ' ὀνομαστικὴν τὸν ἐπιστάτην τοῦ νομισματοκοπείου, τὸ δὲ κατὰ γενικὴν τὸν ἐπώνυμον ἀρχόντα, καὶ ὅτι τῶν κυρίων τούτων ὀνομάτων ἡ μὲν ὀνομαστικὴ λήγει ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ εἰς ἢν βαρύνον, ἡ δὲ γενικὴ εἰς ἥντος προπαρασώμενον.

3. Σελευκίας (τῆς παρὰ τὸν ποταμὸν Καλνάνδου).

Ὁ αὐτὸς Dr Delhert ἠρμήνευσεν ἐνώπιον τῆς ἐπιτροπῆς νομίσματα χαλκίνα τῆς πόλεως ταύτης Ἀλεξάνδρου Σεβήρου, Γορδιανῶν Γ' τῷ 242, Οὐαλεριανοῦ Α' πατρὸς τῷ 253, Οὐαλεριανοῦ Β' τῷ 261, ἔτι δὲ δύο ἀνεκδότα Σεβήρου ἀντικαίσαρος τῷ 239 μετὰ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ (στ. Οὐδινῆς).

β'. Βασιλέως.

Γορδιανῶν.

Ὁ αὐτὸς Dr Delhert ἀνεκάλυψε καὶ πραγματείας βρήθουσιν νομισματικὰς γνώσεις καὶ ἐπιγραφικὴν ὕλην τῶν νομισματοκόπων ἐπὶ τοῦ Γορδιανῶν.

Δ'. ΜΟΥΤΑΒΟΟΥΛΑ.

α'. Κομνηνῶν.

Ὁ ἱατρός κ. Α. Mordtmann ἐκείνησιν μετὰ σφοδρῶν σχολίων 16 μολυβδοσουλὰ τῶν Κομνηνῶν, τὰ πλείστα ἐκ τῶν τῆς ἰδίας αὐτοῦ συλλογῆς, ἥτοι Ἀννης τῆς Δαλασσηνῆς, Ἀλεξίου τοῦ σεβαστοῦ, Εἰρήνης τῆς δουκαίνης, Ἰωάννου Κομνηνοῦ τοῦ Βατάτζη, Μιχαὴλ τοῦ μεγάλου δομestικοῦ, ἔτι δὲ Ἀλεξίου, Ἀννης, Κωνσταντίνου, Μανουὴλ, Ἰσακίου, Θεοδώρου, Γεωργίου, Θεοδώρου, Μαρίας καὶ Εἰρήνης τῶν Κομνηνῶν.

β'. Δωσέως ἡγῶν τῆς Εὐρώπης.

Μετὰ τὴν σπουδαίαν αὐτοῦ μονογραφίαν περὶ μολυβδοσουλῶν Ἑλλάδος καὶ Πελοποννήσου ὁ ἱατρός κ. Α. Mordtmann ἀνεκάλυψε καὶ ἐξήγησε, φιλόχρως ὁμήγυρι, τρεῖς καὶ τρία μολυβδοσουλὰ τῆς Δύσεως ἡγῶν τῆς Εὐρώπης, ἥτοι Ἰωάννου στρατηγῶν, καὶ Βασιλείου, δικαστοῦ τῆς Θράκης, Ἰωάννου σπαθαρίου καὶ ἐκπροσώπου τῆς Θράκης, ἔτι δὲ Γρηγορίου, Λυσόφρου καὶ Σιργίου στρατηγῶν Μακεδονίας, Στεφάνου πραιτωρὸς Μακεδονίας καὶ Ἀδρια-

νοπόλεως, Νικήτα πραιτωρὸς Ἀδριανοπόλεως, Κωνσταντίνου τοῦ Ἀλμοῦ καὶ Νικολάου κριτῶν Θράκης καὶ Μακεδονίας, Θεοφύλακτου Χαλκοῦβη καὶ Ἰωάννου Καταφύλου ἀρχηγῶν, Κοσμά χαρτουλαρίου τοῦ δρόμου, Μιχαὴλ Καματάρου ἐξισωτοῦ καὶ Νικήτα ἐποπτοῦ τῆς Δύσεως, καὶ τῶν κομενεναίων τῆς μὲν Διέδελτου Γρηγορίου καὶ Εὐστρατίου, τῆς δὲ Μισσηρίας Δαβὶδ, Κωνσταντίνου καὶ Κοσμά, καὶ τῶν μητροπολιτῶν τῶν Φιλιππουπόλεως Νόα καὶ Ἐλαγίστου, τοῦ Αἰῶν Ἰωάννου, τοῦ Μαδύτων Νικηφόρου, καὶ τῶν ἐπισκόπων τοῦ Ἀρκαδιοπόλεως, τοῦ Ἀθήρα Ὁρῆστου, τοῦ Ἐξμηλίου Στυλιανοῦ, τοῦ Τζουρούλου Νικηφόρου, τῶν Παντῶν Μιχαὴλ καὶ Κωνσταντίνου τοῦ Μανασσῆ, τοῦ Μάρκου Μιχαὴλ καὶ τοῦ Πρώτου τοῦ Ἰῶνου Θεοδώρου.

Ὁ αὐτὸς ἱατρός κ. Α. Mordtmann ἐκείνησιν μετ' ἐρμηνεύσε πεντεκαίδεκα μολυβδοσουλὰ Μιχαὴλ τοῦ Σαρωνίου κατεπένω, Νικήτα καὶ Λέοντος τοῦ Δριμῆως τῶν δουκῶν, Κωνσταντίνου τοῦ προνοῦ καὶ τοῦ Θεοδοῦλου Τρικανταφύλλου τοῦ πραιτωρὸς τῆς Βουλγαρίας, ἔτι δὲ τῶν ἀρχιεπισκόπων Βουλγαρίας Ἰωάννου, Θεοφύλακτου καὶ Κωνσταντίνου τοῦ Καθίστα, τοῦ ἀρχιεπισκόπου Ἀγρίου Κωνσταντίνου, τῶν ἐπισκόπων τοῦ Καστορίας Ἰωάννου, τοῦ Μελνίκου Θεοδώρου, τοῦ Μαλέσβας, τοῦ Πελαγονίας Στεφάνου, ἔτι δὲ τοῦ κατεπένω τῶν πατριάρχων Συμῶν.

Ὁ δὲ κ. Γ. Σακελλίω ἀπέστειλε ἐκ Πάτμου ἐπιστολὴν τινὰ περὶ τοῦ μολυβδοσουλῶν Ἀντιφρόντου διοικητοῦ Θωνίας, ἀνακοινωθείσα δὲ Σ. Ἀριστάρχου.

Ε'. ΣΤΑΘΜΑ.

Ὁ ἱατρός κ. Α. Mordtmann παρουσίασε πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς ἐπιτροπῆς σπάνιον συλλογὴν σταθμῶν ἑλληνικῶν, λατίνων, κυλικῶν καὶ βυζαντινῶν, ἐρμηνεύσας αὐτὰ καὶ ἐπιφυλαττόμενος ἵνα ἐκτινῇ μελέτην συνεξῆ ἐπὶ τοῦ σπουδαίου τούτου θέματος.

IV. ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ.

Μνημεῖον περιγραφὴν οὐδεμίαν ἑλληνικὴν ἔχον, φιλόχρως ὁμήγυρι, εἶπεν τὴν ὑπὸ τοῦ ἱατροῦ κ. Α. Παπαδήτη γενομένην ὑποθέσιν τινὲς ἀνακλυθῆναι πρὸς δυσμάς τοῦ τε ἀρχαίου τῶν Βυζαντινῶν πραιτωρίου καὶ τοῦ καὶ τῆς ἀγίας Ἀναστασίας τῆς φαρμακοκληρίας,

ταὺν Μεγίστη πασά τ' αὐτῇ· τὸ ὑπόγειον τοῦτο, ἔχον ἐν μέσῳ φράξιν, ἴσως ἦτο ἀγίασμά τι· διότι ἐν αὐτῷ εὐρέθη καὶ σταυρὸς μετ' ἐπιγραφῆς δι- γλωσσου, ἑλληνικῆς καὶ σερβικῆς.

Ποσὶ τὴν νότιον δὲ πλευρὰν τοῦ ὑπογείου τοῦτου ἀνεκαλύφθη καὶ κινστέρνα βυζαντινῇ, ὑποκαταμένη ὑπὸ 6 μαρμαρίνοις κίονας, ὁ- γκωδωμένους τὸν κίονα τοῦ Φιλοξένου καὶ Ἀ- σπαρῶς· ἡ δ' ἐν λόγῳ κινστέρνα, κατὰ τὸν πε- ριγρῶντα ταύτην κ. Ἀ. Πασπάτην, ἴσως ἀ- νήκει εἰς μόνην, ἣτις περιέκλειε πιθανῶς ἐν τῇ περιοχῇ αὐτῇ καὶ τὸ πρὸννημευθὲν ἀγίασμα.

V. ΗΘΗ ΚΑΙ ΘΕΛΜΑ.

ΕΛΛΗΝΙΚΟΙ ΧΟΡΟΙ.

Ἐν τοῖς ἐγγράφοις τοῦ μακαρίου ἱστοροῦ Julius Millingen ἀνευρεθὲ κοινωποιήσεαι, συν- αίνεσις τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ κ. J. R. van Millingen, ὑπὸ Σ. Ἀριστέρου μονογραφία τις περὶ τὸν εἰς τιμὴν τοῦ Βασιλέως καθιερωμένον χορὸν, καὶ μέλιστα τῆς περὶ ῥήγην ἢ τοῦ πυργίου στρα- τιστικοῦ χοροῦ, τοῦ σκοποῦ, εἰον χορεύει Φαῖ- νός τις ἐπὶ σαρδίου λίθου, τοῦ καρναείου, λακωνικοῦ χοροῦ, καὶ τῆς σαρδίων, κρητικοῦ, τῆς ἑμμελείας, χοροῦ καὶ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Πλά- τωνα ἐπιδοκιμαζομένου, καὶ τοῦ κόδακος, ὑπὸ τῶν Σατύρων ἐφευρεθέντος.

VI. Κ. Φ. Σ.

ΗΤΟΙ

ΚΩΔΞ ΕΠΗΡΑΦΩΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΟΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΙ ΣΥΛΛΟΓΟΙ.

Ἦδη ἀπὸ τοῦ 1871 ἤρξατο ἡ ἀρχαιολο- γικὴ ἐπιτροπὴ ἐγγράφουσα ἐν ἰδίῳ κώδικι δια- φόρους ἐπιγραφάς, ὅσαι τυχόν περιέμνοντο πρὸς αὐτὴν ὑπὸ τοῦ συλλόγου, πρὸ πάντων δὲ ὅσαι τὰ μέλη αὐτῆς μετὰ πολλῶν μόχθων πε- ρισυνάξαντα περιεώρουσαν πρὸς ἀντιγραφήν καὶ μελέτην· κατεβέβηκε δὲ ἡ δύουσα μέρμνα ὅπως οὐ μόνον πανμοιοτύπως καὶ πιστῶς ἀν- τιγράφονται ἀλλὰ καὶ προσεπιστημέναι τὰ ὀνόματα τῶν δωρητῶν ἢ ἀνταποκριτῶν, ὁ χρόνος τῆς ἀντιγραφῆς, ὁ τόπος τῆς διατηρή- σεως τοῦ μνημείου, αἱ διαστάσεις αὐτοῦ, πολ- λὰκι δὲ καὶ ἡ διὰ μικρῶν στοιχείων ἀναπλη- ρωσις. Ὡς δὲ κατωρθώθη ἡ ἐν τῷ κώδικι ταύτῃ τῶν ἐπιγραφῶν τοῦ ἑλληνικοῦ φιλολο- γικοῦ συλλόγου, οὐ διακρίνομεν διὰ τῶν ἀρχι-

κῶν στοιχείων Κ. Φ., ἐγγράφῃ 685 ἐπι- γραφῶν ἑλληνικῶν, λατινικῶν, παλαιοσλαβων καὶ σλαβικῶν μέχρι τῆς λήξεως τοῦ 19. φιλο- λογικοῦ ἔτους. Κατὰ δὲ τὴν περίοδον, ἥς τὰς εὐθύναις ἐνόμιον ὡς ἐν δίδωμεν, φιλέγραφοις ἐμνήμεις, ἀπεβησαν ἐπὶ τῷ κώδικι ταύτῃ ἐπιγραφαὶ ὁρῶνται μὲν 115, Μακεδο- νίας δὲ 19, Κριμαίας δὲ 3, Ἀσίας δὲ 1, Νή- σων δὲ 7, ἦτοι τὸ ὅλον 145· καὶ κατὰ γλῶσ- σας ἑλληνικαὶ μὲν 104, λατινικαὶ δὲ 35, ἑλ- ληνο-λατινικαὶ δὲ 3, γαλλικαὶ δὲ 3. Ἐξ αὐ- τῶν δὲ τὰς πλείους παρεχώρησε γενναιορῶν ὁ γερὰρος ἡμῶν συνεταῖρος rev. can. C. G. Curtis ἦτοι τὸν ἀριθμὸν 130, 8 παρέμειψεν ὁ συλλογὸς καταχωρηθείσας μέρμνα τοῦ κ. D. J. Mordmann καὶ 7 προστέμεναι ὁ Σ. Ἀριστέρου. Ἡ δ' ἐν τῷ κώδικι πιστὴ τούτων ἀντι- γραφὴ ἐγένετο, τῇ ἐπιστολῇ τῶν ῥηθέντων κυ- ρίων, διὰ τοῦ εὐσυνειδήτου ἀντιγράφου κ. Α. Πανοπούλου, ἀμειβόντος τοῦ συλλόγου.

VII. ΔΕΔΙΟΤΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΝ.

Ἀπασχολήθη καὶ τοχοῦσα τῆς ἐπιψηφίσαις τοῦ συλλόγου ἡ ἐπιτροπὴ ἐπέλεξε ἀπὸ τοῦ παρελ- θόντος ὅσον τῆς ἐκδόσεως ἀρχαιολογικοῦ δελ- τίου, ἐπιφορτίσασα τὴν προέδρῳ αὐτῆς τὴν ἐπι- στασίαν τῆς ἐπακαθῆς αὐτοῦ τυπογραφικῆς ἐκτελέσεως· οὗτος δὲ, ἂν ἐπίτῃ, ἐρείλεται τοῦτο τὸ μὲν εἰς τὴν ἐπὶ ῥήγην συνερχομένην τοῦ κ. Ὀδυσσεύς Ἰαλόμεν, προέδρου τῆς συντα- κτικῆς ἐπιτροπῆς, οὐδὲν πρὸς ἄλλα εἰς εὐδω- σιν τοῦ ἔργου παρεμβαλόντος, καὶ εἰς τὴν φι- λότιμον σύνταξιν τοῦ Νεολόγου, προσκομίσασαν ἐπ' αὐτῷ ταύτῃ καὶ παντοδαποὺς περὶ λογογρα- φικῶν χαρακτηριστικῶν ἰδίῃ διακρίν. Οὕτως δὲ πε- ρισυνάξαντα διενεμήθη ἡδὲ πρὸς ὅμᾳς, φιλέγραφοις ἐμνήμεις, τὸ ἀρχαιολογικὸν δελτίον, μέρος ἀπο- τελοῦν ἀναπόσπαστον τοῦ ἑνιαίου τοῦ συλ- λόγου τεύχους.

VIII. ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΑ.

Α'. ΧΑΡΤΗΣ ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΟΣ Κ/ΠΟΛΕΩΣ.

Γνωρίζετε, φιλόμους ἐμνήμεις, ὅτι ἡ ἀρ- χαιολογικὴ ἐπιτροπὴ συνέλαβεν ἤδη ἀπὸ τοῦ 1871 μεγαλειόβουλον σχέδιον, ἄξιον μὲν τοῦ ἐκλίσσαντος αὐτὴν συλλόγου, χρήσιμον δὲ τῇ φιλοξενούσῃ αὐτὴν μεγαλοπόλει· ἀπερῆσαι δὲ ἡ- λονότι ἐκ σχεδιογραφῆς ἐπιτοπίως τοπογρα- φικῶν χάρτην συγκρατικὴν τῆς ἀρχαίας καὶ νῦν Κωνσταντινουπόλεως· διότι παρετήρησεν ὅτι ἑλ-

λειπείς ἦσαν οἱ προγενέστεροι χάρται καὶ τοῦ-
του ἑνκα μικρὸν συνέβαινον εἰς διασφραγίν πύ-
λων ὡσίων τῶν βυζαντινῶν χρονογράφων,
ἀπαι μόνον δι' ἀκριβεστέρας τοπογραφικοῦ χάρ-
του ἠδύνατο ἀσφαλίστριας τυγεῖν ἱερηνείας.

Τὸ σχέδιον τοῦτο ἀμέσως τιθὲν εἰς ἐνέργειαν
ἡθικῶς τε καὶ ὕλικῶς ὑπεστηρίχθη τὸ κατ' ἀρ-
χῆς παρὰ τοῦ συλλόγου, καὶ μικροῦ δὲν ἱε-
ραίουτο, εἰμὴ ἀντίστοις περιστάσεις παρῶν
τοῦτο μὲν τὸν ζήλον τῆς ἐπιτροπῆς, τοῦτο δὲ
τὴν ἀρωγὴν τοῦ συλλόγου.

Οὕχ ἦττον ὅμως μέγα βέβαια ἐπὶ τὰ πρόσω
ἐγένετο^α καὶ ἤδη ἀπὸ τοῦ 1871—1872 κα-
ταρτίσθη μὲν ὅλης τῆς ἱερικῆς ἀκρίβειας εἰς
κλίμακα $\frac{1}{1000}$ τοπογραφικὸς χάρτης τῶν χερ-

σαίων ταυχῶν Κωνσταντινουπόλεως, ἐντολῇ μὲν
καὶ ἀνωτάτῃ ἱστορίᾳ τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐπι-
τροπῆς, δαπάνη δὲ τοῦ συλλόγου, ἐπιστημο-
νικῇ δὲ συνεργασίᾳ τῶν ἑταίρων τῆς ἀρχαιολο-
γικῆς ἐπιτροπῆς κ. κ. Κ. Σ. Καραθεοδωρῆ καὶ
Γ. Δημητριάδου.

Πρὸς συμπλήρωσιν δὲ τοῦ ἔργου ἡ ἐπιτροπὴ
προσέλαβε τὸν ἐπιτήδειον καὶ εὐσυνείδητον καλ-
λιτέχνην κ. Μανερᾶν, εἰς ὃν ἀνέθετο τὴν
ἰχνογράφειν τῶν ἀπόψεων τῶν ταυχῶν Κων-
σταντινουπόλεως οὐ μόνον τῶν χερσαίων ἀλλὰ
καὶ τῶν θαλασσίων αὐτῶν. Τὸ ὅλον δὲ τῆς δα-
πάνης τοῦ τε χάρτου καὶ τῶν ἀποψέων ἀνήλθιν
εἰς διακοσίας περίπου λίρας ὀθωμανικᾶς χρο-
νῆς, ὡς ἐμφαίνεται ἐν τῇ ἐφεξῆς ἰσολογισμῷ.

Ἰσολογισμὸς ἀρχαιολογικῆς ἐπιτροπῆς.

Πιστώσις 1871—72 ^α	A.T. 40.—
Πιστώσις 1872—73 ^β	» 58.67
Πιστώσις 1873—74 ^γ	» 101.33

Εἰς τοπογρ. χάρτ. ΚΠ. 1871—72 ^α A.T. 40.—	
Εἰς τοπογρ. χάρτ. ΚΠ. 1872—73 ^β » 50.—	
Σύνολον ^δ	» 90.—
Εἰς ἀντιγραφὴν ἐπιγραφῶν κλ... » 8.67	
» 98.67	
Εἰς τοπογρ. χάρτ. ΚΠ. 1873—74 ^γ » 41.33	
Ἐξόφλ. τοπ. χάρτ. ΚΠ. 1873—74 ^δ » 7.33	
Μανερᾶν δι' ἀπόψεας ταυχ. ΚΠ. ^ε » 47.67	
Εἰς ἀντιγραφὴν ἐπιγραφῶν κλ... » 5.—	
A.T. 200.—	

200—

Οὕτω δὲ καταρτίσθεις ὁ χάρτης ἀπεστάλη
ὅπῃ τοῦ συλλόγου εἰς τὴν ἐκθεσὶν τῶν Ὀλυμ-
πίων τοῦ 1875, ἱεραβεύθη δὲ διὰ τοῦ χρυσοῦ
μεταλλίου. Ἐκτοτε δ' ἐναπίσταιτο ἐν τοῖς ἀρ-
χείοις τοῦ συλλόγου.

Ἀλλὰ κατὰ τὴν φθίνουσαν ἤδη περίοδον
ἀδικοῦ ἔκρινεν ἡ ἀρχαιολογικὴ ἐπιτροπὴ ἵνα
ἐπὶ πλέον ἡ λυχνία ὑπὸ τὸν μῦθον κρύπτεται,
ἀνεκδύτου μόνοντος οὗτω παρασκευαζομένου χάρ-
του. Καὶ ἤδη ἀπὸ τοῦ ἰουνίου 1880, ἱερηνή-
σασα προηγουμένης περὶ τοῦ ἀρμολιωτέρου καὶ
οἰκονομικτοῦ τρόπου τῆς ἐκδόσεως αὐτοῦ
καὶ ταχέως τῆς προαπαιτουμένης ἐπιδομημα-
τίας καὶ πιστώσεως 25 λ. τ. παρὰ τοῦ συλ-
λόγου, ἐπέληθη δραστηρίως τοῦ ἔργου. Ἐπι-
σφύριτες δὲ τὸν ἐκ τῶν μελῶν αὐτῆς κ. Γ. Δη-
μητριάδην ὅπως, μετὰ τὴν ἀνχωρὴν τοῦ το-

πογραφικοῦ χάρτου ἀπὸ τῆς κλίμακας $\frac{1}{1000}$
εἰς κλίμακα $\frac{1}{10000}$ ἱστοποιῇ μὲν τὴν διὰ τοῦ
λίθου γραμ. καὶ βέλτε ἀκριβῆς λιθογράφειν τοῦ
ῥηθῆτος τοπογραφικοῦ χάρτου μετὰ τῶν σχε-
τικῶν ἀποψέων, τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Μανερᾶν με-
ρίμην τῆς ἐπιτροπῆς καὶ δαπάνη τοῦ συλλόγου
ὡς εἰρηται σχεδιασθῶν, ὑποβάλλη δ' ἐγκρί-
σις τῆς λιθογραφικῆς διορθώσεως εἰς τὴν ἰγ-
κρίσιν τῆς ἡμετέρας ἐπιτροπῆς.

Ταυτοχρόνως δ' ἐπεμύνητο ἡ ἀρχαιολογικὴ
ἐπιτροπὴ τῆς συντάξεως ὁλοκληρικοῦ καταλό-

^α ἔκθεσις ἐπιτρ. (Περίοδ. ζ' σ. 271.) καὶ

ἔκθεσις Κ. Σ. Καραθεοδωρῆ 15 Ἰουν. 1873.

^β ἔκθεσις ἐπιτρ. (Περίοδ. ζ' σ. 300.) καὶ

ἔκθεσις Κ. Σ. Καραθεοδωρῆ αὐτ.

^γ ἔκθεσις Κ. Σ. Καραθεοδωρῆ καὶ Γ. Δημητριά-
δου 23 Ἰουν. 1873.

^δ ἔκθεσις Κ. Σ. Καραθεοδωρῆ 15 Ἰουν. 1873.

^ε ἔκθεσις Κ. Σ. Καραθεοδωρῆ αὐτ.

^ς πρακτ. ἐπιτρ. 27 Δεκεμβρίου 1873.

^α ἔκθεσις ταμ. συλλ. (Περίοδ. ζ' σ. 209).

^β ἔκθεσις ταμ. συλλ. (Περίοδ. ζ' σ. 327).

^γ ἔκθεσις ταμ. συλλ. (Περίοδ. Η' σ. 333).

γου, μέλλοντος συνεκολληθῆναι μετὰ τοῦ χάρτου πρὸς ἐρηκνείαν τῶν ἐπ' αὐτοῦ δι' ἀραβίων ἀπεικονιζομένων πυλῶν, πύργων, ἐπιπυργίων, ἐκκλησιῶν, τεμενῶν καὶ λοιπῶν τοποθεσιῶν. Ἐνεκρίθη δὲ ἵνα ἐν μὲν τῷ καταλόγῳ τούτῳ συμπληρωθῶσιν αἱ τὸ διάφορον γινώμιαι τῶν τῆς ἐστρατιᾆς μελῶν, ὑπαρχούσης τυχρὴν διαφορίας ἐπὶ τῶν ὀνομάτων, καὶ αἱ παραπομπαὶ εἰς τοὺς βυζαντινοὺς χρονογράφους καὶ τοὺς μεταγενεστέρους τοπογράφους τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἐπὶ δὲ τοῦ τοπογραφικοῦ χάρτου χαραχθῶσιν οἱ εἰς τὸν συνεκιδόμενον κατάλογον παρατίμωντες ἀραβικοὶ, οἱ ἐγγραφομένοι κοινῇ ἐσημειούτο ἐπὶ τοῦ πρωτοτύπου τοῦ συλλόγου χάρτου.

Ἡ ἐπιτροπὴ ἐνέκρινεν ὅτι ὁ ἐκιδόμενος χάρτης μὴ ἐπιβαρυνθῇ δι' ὀνομάτων, ἀποβαίνειν οὕτως ἀναρρυθμὸς εἰς μελέτην, οὐ μόνον διότι ἡ μέθοδος αὕτη ἐστὶν ἡ μάλ्लον περὶ διηκνείαν ἐν ταῖς τοιαύταις ἀρχαιολογικαῖς ἐκδόσεσιν, ἀλλὰ καὶ χάριν εἰδικῶν λόγων διότι ἐπὶ πυλῶν μὲν ὀνομάτων οὐδὲν ἐπετέθη διφορῶν μεταξὺ τῶν τῆς ἐπιτροπῆς μελῶν, ἐν δὲ τοῖς δὲ ὠδηγήθη ἡ ἐπιτροπὴ ἐκ τινων ἐπιγραφῶν καὶ ἀλλοχου ἐξ ἄλλης αἰτίας. Οὕτως δὲ ὁ ὑπὸ τοῦ συλλόγου καὶ ἀπάναις αὐτοῦ ἐκδιδόμενος χάρτης κλείσται μὲν ἐπιστημονικῶν χαρακτῆρα, διατελεῖ δὲ ἰσχυρὰ ἀκριβῆς καὶ ἀναλλοίωτος, οἰκονομικῶς ὀνοματολογικῶν τῶν ἐπ' αὐτοῦ δι' ἀραβίων σημειωμένων τοποθεσιῶν καὶ ἂν προτιμῆται ὁ μελῶν αὐτὸν ἐπιστήμων ἀνὴρ.

Ἄλλ' ὅμως, πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ἀποφάσεως αὐτῆς ταύτης, ἐπανάγκης ὅπως ἡ ἐπιτροπὴ ἔχουσα πρὸ ὀφθαλμῶν τὸν πρωτότυπον τοῦ συλλόγου χάρτην, ἐφ' οὗ, ὡς ἔβημεν εἰπόντες, ἐσημείωσιν ἐκαστὴν τοποθεσίαν δι' ἀραβίων, ἀντιπαραβῇ τούτον πρὸς τὰς λιθογραφικὰς διορθώσεις (épreuves) τοῦ νῦν ἐκδιδόμενου χάρτου καὶ ἐπενεγκοῦσα οἰκονομικῶς ἂν ἐγκρίνη τροποποιήσεις μεμνημένη ὅπως αἱ οὕτως τελικῶς ἐγκριθέσιν διορθώσεις πιστῶς ὑπὸ τοῦ λιθογράφου ἐκτελεσθῶσιν. Ἐπειδὴ δὲ ἀπὸ τῆς 28 νοεμβρίου 1880 ἀφῆλθεν, ὡς γνωστὸν τῷ συλλόγῳ, ἀπὸ τῶν τῆς ἐπιτροπῆς χειρῶν ὁ πρωτότυπος τοῦ συλλόγου χάρτης, οὐδὲν ἔβημεν αὐτῇ, ἔνεκα τοῦ παρεμπιπτόντος τούτου κωλύματος, ἵνα ἐκτελέσῃ τὴν ληρθεῖσαν αὐτῆς ἀποράσιν καὶ ἐπισυνῇ ἐν τέλει τοῦ ἡδὴ διανεμηθέντος ἀρχαιολογικοῦ δελτίου τὸν λιθογραφούμενον χάρτην μετὰ τῶν σχετικῶν ἀποφύων καὶ τὸν συνεκιδόμενον κατάλογον τῶν ὀνομάτων.

Ἐπιτίκει δὲ ὅτι κατὰ τὴν προσεχῆ περίοδον

θῆλει τεθῇ εἰς θέσιν ἵνα ἐκπληρώσῃ καὶ τὴν ὑποχρέωσιν αὐτῆς ταύτην, ἣν ἀπάναντι τοῦ ἐπιστημονικοῦ κόσμου ἀνδείκνυτο.

Β'. ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΑ Κ/ΠΟΛΕΩΣ.

Ὁ μὲν κ. Dr J. Mordmann ἀνέγνω πραγματεῖαν ἐνδιαφέρουσαν περὶ τῆς τοπογραφίας Κωνσταντινουπόλεως κατὰ τοὺς ἀραβικοὺς χρονογράφους, ὁ δὲ ἱατρός κ. Α. Mordmann ἐκιννοποίησε τῇ ἐπιτροπῇ σχέδιον περὶ δόλου τῶν Βλαχερνῶν, ἱχθυογραφηθὲν ὑπὸ τοῦ κ. Βοϊσιτά α.

Γ'. ΧΑΡΤΗΣ ΜΩΑΒ.

Ὁ κ. Dr Schroeder συνέταξεν, ὠδηγούμενος ἐκ τῶν νεωτάτων τοπογραφικῶν ἐρευνῶν, χάρτην τῶν ἐστρατιῶν τοῦ Μωάβ, βασιλεῖς τῆς Μωάβ, πληρότερον μὲν πολλαχοῦ τῶν προγενεστέρων ἔργων, δημοσιευθέντα δ' ἐν τῷ δελτίῳ, ἀπάναντι μάλιστα τοῦ κ. J. R. van Millingen.

ΙΧ. ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑ.

Μετὰ δὲ τὴν ἐπιτροπὴν ἀφῆλθεν τῶν ἀνωτέρω κατὰ τὸ πλείστον μάλ्लον εὐρίστων ἔργων τῆς ἐπιτροπῆς, καθὼς ἡγοῦμαι ὅπως ἀναπολήσειας εἰς τὴν ὑμετέραν μνήμην καὶ λυπηρὸν τι γεγονός, τὴν ἀπώλειαν, λίγω, τοῦ ἐμοῦ πολιοῦ φίλου καὶ τῆς ἀρχαιολογίας ὀφειλόμενου θεράποντος, τοῦ D^r Α. Dethier. Ἄμα μαθούσα ἡ ἀρχαιολογικὴ ἐπιτροπὴ τὸν θάνατον τῆς αὐτοῦ ἀνδρὸς ἔσπευσεν ἵνα συνελθῇ ἐν ἐκτάκτῳ συνεδρίῳ καὶ ἐπιφορῇ τὸν πρέδρον αὐτῆς ὅπως προσφωνήσῃ τὸν μακαρίτην τὸ ὕστατον. Πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς ἀναγκαίης αὐτῷ ἐντολῆς, ὁ πρέδρος συνοδείας μετὰ τῶν πλείστον μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς τὸν νεκρὸν τοῦ συναδελφου αὐτῶν ἐστὶ ἐπὶ τοῦ τάφου καὶ ἀπήγγειλεν ἐκ τοῦ προχείρου τάδε.

Permettez moi, messieurs, de verser quelques larmes sur cette tombe, au nom du comité archéologique de la société littéraire grecque de Constantinople, dont feu le Dr Dethier faisait partie depuis plusieurs années.

Présent à nos séances, il se distinguait par l'urbanité de ses manières, par une vaste et solide érudition, par une imagination heu reuse qui jetait une vive lumière sur les points les plus obscurs de la science. Absent, il mettait généreusement à notre

МЕЧНИКОВА

disposition ses ouvrages, publiés ou inédits, sur la topographie de Constantinople, sur l'épigraphie, sur la numismatique ainsi que sur d'autres branches de l'archéologie.

La carte de Constantinople qu'il a dressée sur les lieux de ses propres mains est un fruit de longues et laborieuses recherches et renferme des indications de la plus grande valeur; c'est lui qui a fixé le premier la position des portes militaires qui s'ouvraient tout le long des murs terrestres, construits sous Théodose II. Le nom de cet empereur nous transporte jusqu'à la colline du séraskérat, où Théodose II avait érigé autrefois un monument, dont le Dr Déthier a eu le mérite de retrouver l'emplacement, d'en donner la forme et les dimensions, d'en compléter les vers du frontispice, guide qu'il a été par un morceau de marbre blanc portant quatre lettres. D'ailleurs plus d'une question topographique est élucidée dans les précieux commentaires que fait notre honorable collègue à joints à son édition de Critoboulos, qu'il avait traduit, annoté et appris bien avant que Mr Muller n'en ait publié le texte.

Messieurs, nous ne saurions ici passer sous silence les regrets que les amis des lettres éprouvent en ne voyant pas encore livrés à la publicité les quatre volumes de cette édition de Critoboulos, historiographe de Mahomet II, bien qu'ils soient déjà imprimés en compagnie d'opuscules grecs, latins, italiens, polonais, turcs, arméniens et géorgiens, relatifs à la prise de Constantinople, que notre savant ami a recueillis avec une louable persévérance et commentés dans leurs langues respectives. Ajoutons-y le vœu de voir bientôt paraître la description de Constantinople par Michel Aichmalote, dont le manuscrit avait été découvert et copié par le Dr Déthier dans la bibliothèque du sérail.

Mais cessons pour le moment les regrets et les vœux. Revenons aux faits qui sont plus éloquents et qui se pressent autour de nous.

Dans le domaine épigraphique, des investigations prolongées et fécondes ont été entreprises, messieurs, par l'archéologue infatigable, enseveli sous cette tombe. Ci-

tons de mémoire l'ouvrage capital sur l'épigraphie de Byzance, qu'il avait publié à Vienne en collaboration avec notre savant collègue feu le Dr A. Mordtmann: il contient toutes les inscriptions, antérieures à Constantin le grand, trouvées à Byzance ou relatives à cette belle et célèbre cité. On y remarque entr'autres une étude complète sur la colonne serpentine, dont la partie intacte attire encore aujourd'hui au milieu de la place de l'Al-Méidan les regards des touristes, tout en inspirant des méditations aux penseurs. D'ailleurs vous savez, messieurs, que le Dr Déthier n'a pas circonscrit ses études épigraphiques dans l'enceinte de Byzance, mais qu'il les a étendues aussi loin que les limites de ce vaste empire. Son mémoire sur l'inscription crétoise de Dréros a produit — Vous Vous en souvenez — une impression profonde sur la république des archéologues; et nous sommes à même de vous assurer que les trésors épigraphiques qu'il a amassés durant sa longue carrière pourraient fournir à eux seuls ample matière à des ouvrages de longue haleine.

C'est avec une égale ardeur qu'il cultivait la numismatique: ses monographies sur les monnaies d'Aurélien, sur le massacre des monétaires sous Gordien etc. seront hautement appréciées par les connaisseurs, dès qu'elles auront vu le jour. Les idées neuves qu'il a émises sur la numismatique parthe et romaine, les pièces uniques qu'il a découvertes et illustrées, — telle que la médaille du dernier des Constantin — sont autant de titres à la postérité.

Toutefois si la plupart des écrits de notre savant collègue restent encore inédits, si son projet grandiose de fonder une école archéologique à Constantinople ne s'est point réalisé, il y a une tâche œuvre, à laquelle il a voué une sollicitude constante et qu'il a eu le bonheur de voir arriver à bonne fin: nous voulons parler de la fondation du musée impérial, de son organisation, de sa mise et de son ouverture au public. C'est par là, Vous, messieurs, qui ont encore présent à l'esprit l'état dans lequel les antiquités étaient autrefois entassées à sainte Irène et comparent cet état à l'ordre scientifique qu'elles occupent aujourd'hui au Technion kiosk, se plairont à reconnaître avec nous

Ἐξαγόμενον

Τῶν Ἑλληνικῶν Φιλολογικῶν Συλλόγων κατὰ τὸ συλλογικὸν ἔτος 1880—81.

Εισπραξεις	
Συνδρομα τακτικαί	Α.Τ. 162.—
» καθυστέρουσαι	» 26.—
Δικαιώματα διπλωμάτων	» 29.—
Τοκομίσματα πιστωτικῶν	» 28.47
Δ. Ταμδίκον διὰ χάρτην	
Περιοδικῶν	» 9.—
Γ. Ν. Πασιπτήν	» 4.40
Στερ. Π. Σκυλίτζη	» 41.—
Οικογένεια Κ. Ἀλεξιάδου	» 30.—
Α. Ξ. Βουτσινᾶν	» 45.—
Πωλότες βιβλίων	» 80
	Α.Τ. 345.67
Ἑλλ. μ. παρούσης διαχειρ.	» 223.— 538.67
	Α. Τ. 538.67

Δαπάναι.	
Μισθοδοσίαι	Α.Τ. 291.50
Διάφορα ἔξοδα	» 18.33
Ἑκτακτοὶ δαπάναι	» 44.52
Ἀρχαιολογικὸν δελτίον	» 31.20
Περιοδικῶν	» 117.93
Φωτισμὸς καὶ θέρμανσις	» 41.13
Παραστέλιστρα	» 24.06 538.67
	Α.Τ. 538.67

Ἐν Κωνσταντοπόλει, τῇ 30 Ἀπριλίου 1881.

Ὁ ταμίης Ν. ΒΑΜΒΑΚΗΣ.

Τοιαύτη εἶναι, κύριε, ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις τοῦ ταμείου τοῦ Συλλόγου, εὐχόμεθα δὲ ὅπως ἡ προηγουμένη ἀποκροθεῖσα πεποιθήσις ἡμῶν, περὶ μελλούσης οἰκονομικῆς ἀνθρωπότητος αὐτοῦ, σὺν Θεῷ πράξῃ κατὰ τοιοῦθ.

Ἐν Κωνσταντοπόλει, τῇ 7/19 Μαΐου 1881.

Ὁ ταμίης

(Υπογ.) Ν. ΒΑΜΒΑΚΗΣ.

Μετὰ δὲ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἐκθέσεως τοῦ ταμείου ὁ κ. Πρόεδρος προτείνει καὶ ὁ Σύλλογος ἀποδέχεται ὅπως ἐπιτροπὴ ἐκ τῶν κ. κ. Θ. Κοσοῦδη καὶ Μ. Βελλογιάννη ἐξελέγξῃ τὰ τοῦ ταμείου.

Κατόπιν λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΧΛΔ΄.

(Ἑκτακτος).

Τῇ 10 Μαΐου 1881.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. Πρ. ΒΑΣΙΛΑΔΟΥ.

Ἐπετάσεις ἐορτῆς.

Ἡ μεγάλη τοῦ Συλλόγου αἰθουσα ἦν πλήρης φιλομασοῦν ἐξ ἑκατέρων τῶν φύλων, ἐν αἷς διεκρίνοντο ὁ ἐνταῦθα προσβευτῆς τῆς Ἑλλάδος κ. Ἀνδ. Κουντουριώτης, ὁ γενικὸς πρόεδρος κ. Ἀλ. Μαθιουδάκης, ἡ Α. Σ. ὁ ἄρχων Φιλανθρωπίας κ. Γεώργιος, ἀντιπρόσωπος ἐνταῦθα τοῦ ἱεροσολυμητικοῦ θρόνου, καὶ πλείους τῶν ἐν ταῖς γράμμασι, ταῖς ἐπιστήμασι καὶ τῷ ὑποπρὸς διακρίσει κατεχόντων θέσιν.

Τῇ 2 ὥρᾳ, κηρυχθεῖσας τῆς ἐνάρξεως τῆς ἐορτῆς, ὁ πρόεδρος τοῦ Συλλόγου κ. Πρ. ΒΑΣΙΛΑΔΗΣ ἀναγινώσκει τῇδε τὴν ἐκθεσιν τῶν κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἐργασιῶν τοῦ Συλλόγου.

Α΄.

Σεβαστὴ καὶ θαυμάσιος ἡμέτηρ,

Εἰκοστὴν τοῦτο ἔτος, ἐξ οὗ ὁ Φιλολογικὸς Σύλλογος ἱδρύεται ὡς δὲ ἄλλα τινὰ τῶν εἰκοσίων ἔτων, οὕτω καὶ τὸ συλλογικὸν τοῦτο ἔτος ἐκ τῆς φαιδρῆς οὐδὲ χάρις πρόξενον, ἀλλὰ λύπη καὶ πικρὰν δοκιμασίαν. Πόθεν αὗται; αἱ πλείους αὐτὰ ἐκ τῶν τυχαίων περιστάσεων, καὶ τῶν πολιτικῶν περιπετειῶν προήλθον, ἀλλ' ἐξ ἡμῶν αὐτῶν, ἐξ οὐκ ἐπιβληθέντων, ἐξ συνήθως οἱ ξένου ὀνειδίζον ἡμῖν τοιαῦτα δὲ μάλα τὰ ἀφύκρονον καὶ τὰ ἄγαν φιλότιμον εἰς κακίην ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον ἑσκέλλον φιλοδοξίαν. Διὸ τοῦ λόγου ὡς καὶ τὴν ὑμετέραν ἐπικαλοῦμαι εὐμένειαν, ὅπως μὴ κατὰ πάρος εἶπω πικρὰς τινὰς ἀληθείας, διὰ τὰς ὁποίας οἱ κατὰ τὰς ἐπετείους ἐορτὰς τῶν Συλλόγων τὰς λογαδοσίας τῶν πεπραγμένων πιεσθῶσι μιμουμένη τὴν ἐπιτήδειον ἐκείνον ζωγράφον, ὁ ἀποκρίπτων τὴν ἐκ τῆς ἀπωλείας τοῦ δὲ ὀφθαλμοῦ ἀσχημικὰν τοῦ Μακεδόνα Φιλίππου, ἔχωρται αὐτὸν ἐκ τοῦ πλαισίου, δεικνύων οὕτω μόνον τὴν καλὴν εἶπιν ἀλλ' ἐμὰ ἐπιτρέψατε ἵνα μὴ τὸν τρόπον τούτων μεταχειρισθῶμαι, διὰ τὸ προνοῶ, ὅτι πάσκι αἱ ὅψεις τῆς ἀληθείας διδακτικαὶ εἰσι καὶ ὠφελίμαι.

Χθές ἔτι καὶ πρῶν ὁ Φιλολόγος Σύλλογος μέγας ἦν καὶ πολλὸς καὶ δημοφιλὴς καὶ τῆς εὐνοίας πάντων ἀπολαύων καὶ παρὰ πάντων ἐπαίνων καὶ εὐλογιῶν ἀξιοῦμενος· ἀλλ' ὁ Σύλλογος εἰς μέγα καὶ αὐγαστὸν ὑπέπεσεν ἀμαρτήρια, ἔχοντες εἰκοσιν ἔτη, τοῦτο ἦν πολὺ τὸ ἄψικρον μεταβολῶν δεόμενοι καὶ νέον παγκόσμιον, τὰ ἔτη ὡς αἰῶνας ὑπολογίζεσθαι μετὰ τῶν ἀρὰ ἦν χρεῖα καὶ νέου τινός· ἐν Κωνσταντινουπόλει καθιδρύματος τὸν αὐτὸν μὲν προτιθέμενον σκοπὸν ἄλλο δὲ φέροντος ὄνομα· διότι, κἀ τὸ ἔκτα Σύλλογος ἀπεργάζεται καὶ ἐσκαυράσει. Διὰ τοῦτο ἐν τισιν ἐπαρχίαις φιλοτιμοῦνται μιμῆσθαι τοῦ ἐν τῇ πρωτεύουσῃ φίλους τῶν νεορωτίων ἀδελφότητων, ἐναθρονοῦνται μὲν οὗτοι τὰς τῶν συλλόγων περὶ λουσιν ἐνεργείας, ἐπιλαθόντες μὲν ὅτι διχοτομοῦσι τὰς ἐκπαιδευτικὰς ἐργασίας καὶ προκαλοῦνται οὐλομένης ἐρήδας καὶ διχοστασίας· παρεξήγημα ἔστω ἡ ἐν Ραιδεστῷ ἀδελφότης, ἥτις ἦν ὅπως περὶ τῆς συλλόγου ἡδὴ ἀποτολὸς υπέρχοντος καὶ καλῶς ἐνεργούντος.

Πρώτους δὲ τοὺς ἄψικρον κατέλαβε τοῖς ἐπιφιλογενεῖς καὶ φιλομουσικῶς διακρινόμενοι, οἵτινες πρὸ τινων μὲν ἐτῶν προβήμας ἀνήγγελλον τῷ Συλλόγῳ ὅτι κατ' ἔτος αὐτῷ χορηγοῦσιν ἀνὰ δικαστικὰς λίρας, ὅπως αὐτὰς τοῖς ἀπόροις τῶν ἐπαρχιῶν σχολαίσις διανεμηθῇ, καθὼς ἐν τῷ νέῳ αὐτοῦ ὅρις κανονισμῷ ὁ δὲ Σύλλογος ἀσμενος ἀποδεχόμενος τὴν ἐπιστάν ταύτην τῶν φιλομουσίων ἀνδρῶν προσορκῇ, εὐεργετὰς τῶν ἀπόρων σχολείων συμφώνως τῷ νέῳ αὐτοῦ κανονισμῷ ἀνέγραφεν αὐτοῖς, καὶ τὸν πίνακα τουτοῦ μνημῶντος ἀδίδον τῆς εὐεργεσίας αὐτῶν ἀνερτᾶτο. Τὸ περὶ εὐεργετῶν ἄρθρον τοῦ κανονισμοῦ ἔχει οὕτως· «εὐεργετὰς τοῦ Συλλόγου ἡ τῶν γραμμάτων ἡ τῶν ἀπόρων σχολείων, κατὰ τὸν σκοπὸν τῆς προσορκῆς, ἀναγράφονται καὶ ἀνακηρύσσονται ὅσοι ἢ πρὸς προαγωγὴν τοῦ Συλλόγου, ἢ πρὸς ἐκδοσιν τῶν Ἑλλήνων συγγραμμάτων, τῶν πατέρων τῆς Ἑκκλησίας ἢ καὶ ἄλλων διδασκτικῶν καὶ ὠρελίων βιβλίων, ἢ πρὸς ὑποστήριξιν τῶν ἀπόρων σχολείων, προσέρονται κατ' ἔτος ἑκατὸν ὀνομαστικὰς λίρας καὶ ἐπέκεινα, ἢ ἐξάπαξ ὡς κεράλειον χιλιάς καὶ πλείονα.

Τὰ δὲ πράγματα ἔτη τινὰ καλῶς ἐβίωνον· οἱ φιλόμουνοι ἄνδρες ἐχορροῦν κατ' ἔτος τακτικῶς τὰ ὑπὲρ τῶν ἀπόρων σχολείων ὑπεσχνημένα χρήματα, ὁ δὲ Σύλλογος καθήκον ἐκπληρῶν, ἐς ὄνοματος τῶν ἀπόρων σχολείων, τὸν δικαίον αὐτοῖς ἀπέμενε ἐπαῖνον κατὰ τὴν

ἐπέτειον αὐτοῦ ἰορτῇ· ἀλλὰ τὸ ἐπαρκετὸν ἀψικρον, ὁ βέβαιος ὅτος δαίμων, ἀπὸ πάντε ἐκτοσε τὰς καλὰς ἀμυνοῖαν τῆς παιδείας καὶ τοῦ πλοῦτος ἰτάραξεν· αἰρήνης καὶ ἀνυαίτίας, ὅτι καὶ ἂν λέγοιτο προρησόμενοι, διότι ἐκτοσε τὰ πλοῦτα αὐτῶν αὐτοῦ ἐδιδρακτοῦσθαι καὶ ἐτριπλασίσθαι, αἰρήνης, λέγου, καὶ ἀνυαίτίας αἰτίας ἡ τῆς ἀφικρίας οἱ χορηγοῦντες τῆς ἐπιστοῦς ὑπὲρ τῶν ἀπόρων σχολείων προσορκῆς, ἐπαυσαν προσφέροντες αὐτὰς, καὶ οὐ μόνον τὸν Σύλλογον ἀπέστησαν τὴν εὐαρίστησιν τοῦ ἀπομένει αὐτοῖς κατ' ἔτος τὸν δικαίον ἐπαῖνον, ἀλλὰ καὶ τὸ σπαλρὸν καθήκον ἐπέβαλον αὐτῷ λέγειν αὐτοῖς δημοσίᾳ κατὰ τὴν ἐπέτειον αὐτοῦ ἰορτῇ, ἀνδρες φιλόμουνοι, μνησθε, ὅτι καὶ ὅμως καταληθόντες ὑπὸ τῆς κοινῆς νόσου, τοῦ ἀψικρού, ἐπιλάθεσθε τῶν λόγων καὶ τῶν ὑποσχέσεων ὧν, μνησθε ὅτι ὀφείλετε τοῖς ἀπόροις σχολαίσις τῶν ἐπαρχιῶν ἀνὰ χιλιάς λίρας».

Τὸ ἄλλο ἔδει ποιῆσαι τὸν Σύλλογον· ἐπαῖνον μοι· ἔδει ἀπὸ τοῦ πίνακος τοῦτου ἀπαλῆσαι τὰ ὀνόματα αὐτῶν ὡς ἀνερτῶνται κατὰ τὴν ὑποσχέσεις· Οὐχί. Τοῦτο οὐδαίς ἡμῶν ἐπιθυμῶσι οὐδὲ συμβούλῳ τῷ Συλλόγῳ· ἀλλ' αὐτὸς ὁ Σύλλογος πράξει ποτὶ τοιοῦτον τι· ὁ γέγραπται γέγραπται· ὁ Σύλλογος ἀναγράφει ἐπὶ πίνακι τὰ ὀνόματα τῶν ἐπὶ φιλομουσικῶν διαστημάτων τούτων ἀνδρῶν ὡς εὐεργετῶν ἀνερτῶνται αὐτὰ ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν συνεδριάσεων, ὅπως ἡ μνήμη αὐτῶν ἀθάνατος μνηρ καὶ εὐλογῆται ἐν γενεᾷ γενεῶν. Οἱ βρατισθέντες λοιπὸν ἐν τῇ κοινῇ ἐξήραξ τοῦ Συλλόγου εὐεργετῶν τῶν ἀπόρων σχολείων, καὶ εἰσὶν ἀναγεγραμμένοι ὡς τοιοῦτοι· ἂν δὲ νῦν μὴ χορηγῶσι τὰ ὑπεσχνημένα, ὁ Σύλλογος ἐγράφει κατ' ἔτος αὐτοῖς ὀφείλεται τοῖς ἀφικροῖς σχολαίσις, εὐχόμενος ἵνα καὶ τὴν ἀφικροῖαν αὐτῶν κόρος καταλάβῃ (τὰ ὅρια τοῖς ὀφείοις πολλὰς θεραπευτικὰς πρὸς τὰ ἀπορα ἡ προτέρᾳ φίλῃ πρὸς τὸν Σύλλογον καὶ ἡ εὐνοία αὐτῶν καὶ γενναῖοσύνη πρὸς τὰ ἀπορα σχολαί· διότι ἐν τῆς ἀφικρίας αὐτῶν μετὰ ἐπὶ πᾶσι βλάθῃ. Τὸ παρεξήγημα ἂν τε κλήν ἂν τε κακὸν τυγχάνῃ, μεταδοτικὸν ἔστι καὶ, ὡς ἡ συνήθεια λέγει, κρηλητικόν. Τούτους ἐμμενῶσαντο καὶ ἄλλοι, πᾶσαντες προσέρινον ὅσα ὑπὲρ τῶν ἀπόρων σχολείων προσέφαρον, καὶ οὕτως εἰς κλήρος, ὡς ὁ ἐλχιστός, τοῦ εὐαχρῶτος συλλογικοῦ δένδρου, ὁ ὑπὲρ τῶν ἀπόρων σχολείων, ἐμαρτύρη πρὸς ὅραν.

Εἰς δὲ τὸν μαρμαρὸν αὐτοῦ οὐ μικρὰν βοήθησιν ἔσχε καὶ ἑτέρα τῶν ἡμετέρων ἐλλείψεων, τὸ ἄγαρ φιλοτίμων. Ἐξ οὗ ὁ Σύλλογος ἰδρυταί, ἀνεβάνησαν ἐν τῇ ἡμετέρᾳ πόλει ἄνδρες ζήλου θερμοῦ καὶ φιλογενεῖας καὶ φιλομουσίας μεστοὶ καὶ φιλοτίμοι λίαν, ἀσχέλλοντες ἐπὶ τούτῳ μάλιστα, ὅτι οὐτε τοῦ φιλολογικοῦ Συλλόγου οὐτε ἄλλου τινὸς ἐγένοντο ἰδρυταί. Τούτου ἕνεκα, καίτοι ὁ ἡμέτερος Σύλλογος καὶ οἱ ἄλλοι οὐδὲν ἔσχον ἀποκλειστικὸν πνεῦμα, ἀλλὰ τὴν κοινὴν συνεργασίαν τῶν ὁπαδῶν τοῦ λόγου καὶ τοῦ ἐμπολαίου Ἑρμοῦ, καὶ καθόλου τὴν σύμπραξιν πάντων, θεμελιώδη αὐτῶν ἀνεκτίθειν ἀρχήν, οἱ περὶ ὧν ὁ λόγος φιλοτίμοι, πρωταγωνισταὶ ὀρεγόμενοι, οὐτε αὐτοὶ οὐδὲν τροπὴν ἤθελον συμματέγειν τῶν ἔργων τῶν συλλόγων, ἡμιζήοντες ὅτι τὰ δευτερεῖα φέει εἶρυσιν, ὅτι καὶ ἂν πράξωσιν, ἅτε τὴν πρώτην θέσιν παρατηλομένων τῶν συλλογιτῶν (οὕτως ἐκάλεον τοὺς ἐν τοῖς συλλόγοις ἐργαζομένους), οὐτε τοὺς χορηγοῦντας τοῖς συλλόγοις χρημάτων ἐκαστοὶ ἰσχυροί, λέγοντες αὐτοῖς ὅτι αὐμαὶ μὲν ἀσφύετε χρήματα, τὰς δὲ τιμὰς καὶ τὴν δόξαν λαμβάνουσιν οἱ συλλογισταὶ καὶ διότι οὐ κατὰρῶσαν ἀναστρέψαι τὴν τῶν βωστικῶν στρατιῶν ἐπὶ τὴν ὁρμήν ἐπιδρομήν, οὐδὲ κωλύσαι τὴν συνθήκην τοῦ ἀγίου Στεφάνου! Λέγοντες δὲ ὅτι αὐτοὶ πολλὰ καὶ μέγιστα ἔχουσιν σχέδια πρὸς ἀναγέννησιν τοῦ ἔθνους, ἀπέδειξαν ἔργῳ, ὅτι τὸ κάλλιστον ἐξ ὧν ἐπράξαν ἐστίν ὅτι τύπον καὶ ὑπογραμμὸν ἔλαβον τοὺς συλλόγους οὗς ἐκάλεζον, τοὺς μιμούμενοι καὶ τὰς ἐγκυκλίους αὐτῶν ἀντιγράφοντες.

Τοιοῦτον τὸ πάθος τῶν ἄγαρ φιλοτῶμων τὰ δὲ ὀλέθρια αὐτοῦ ἀποτελέσματα οὐ διέλαθον τὴν προσοχὴν τοῦ Πλουτάρχου λέγοντος: «φιλοτίμηαι φύσεις ἄλλως μὲν οὐ κακαί εἰσι, τὸ δὲ φθονεῖν τοῖς ὁμοίοις δικὰ δόξαν οὐ μικρὸν ἐμπόδιον τῶν καλῶν πράξεων ἔχουσι» ποιοῦνται γὰρ ἀνταγωνιστὰς τῆς ἀρετῆς, οἳ παρέστι χρεῖσθαι συνεργήσας.

Τοιοῦτον δὲ πέρι καὶ προτέρως τὸ πάθος τῶν φιλοτῶμων ἐτάραττε τὰ πνευματικὰ τινῶν τῶν ἡμετέρων ὁμογενῶν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, ὥστε πρὸς καθῆκον ἔβυσαν αὐτῷ καὶ αὐτοί, οἵτινες, ὥς ἐκ τοῦ ἐπαγγελματικῆς αὐτῶν, συνήθως ἐξ ὑψηλοτέρης περιουσίας κρίνουσι τὰ πράγματα, καὶ, ὡς πρόσκοποι, τὴν κοινὴν ποδηγετοῦσι

γνώμην, λίθους κατὰ τῆς κεφαλῆς τῶν συλλογιτῶν ἐκσπενδονίσαντες· ἀλλ' οὗτοι ὀλίγῳ ὑπερὶ συνιδόντες, ὅτι οἱ ἐκ φιλοτιμίας ἀνταγωνισμοὶ καὶ ἡ κατὰ τῶν συλλόγων καταφορὰ ὀλέθρια ἔχουσιν ἀποτελέσματα, διχοστασίας μέλοντες προκαλεῖν καὶ ἀντενεργεῖας, οὐκ ἐδίστασαν ὑπὲρ τῶν συλλόγων ὑπερμαχεῖσθαι· ἀλλὰ τί ἂν εἰπωμεν περὶ τῶν ἀξιοθέντων μὲν τῶν ὑπάρχοντων τιμῶν τοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου, οὐκ ἀπαξιοσάντων δὲ αὐτομνηστῆσαι πρὸς τὴν ἀνταγωνιζομένην τοῖς συλλόγοις μερίδα; καὶ αὐτοὶ δὲ οἱ πέρι τοῦ Συλλόγου προεδρεύον ὑποκύψας τῇ φρενὶ τῶν πραγμάτων, ἥτις δικαιοὶ τὸ βιασάσασθαι ὑπερτέτακτο χερὶ, τὴν μὲν πρῶταν συνεργήσας μετὰ τῶν ἀνταγωνιζομένων τοῖς συλλόγοις, τὴν δὲ ἰστέραν μετὰ τῶν προεδρεύον τῶν συλλόγων, παίζων ἐν οὐ παικτοῖς τὸ διαπορτοῦ τοῦ λεγομένου τριδίου.

Ταῦτα δὲ λέγω οὐχ ὅπως μῆπω ἐπουλωθείας πληγὴς ἀναξίσου, οὐδ' ὅπως συνδουλῶ τὰ πάθη, ἀλλ' ὅπως ἀποδείξῃ ὅτι ὁ ἐπικινδυνότατος τῶν ἐγερῶν ἡμῶν οὐκ ἐνεδρεύει ζωῆν, ἀλλ' ἐν τῇ καρδίᾳ ἡμῶν ἐμφολεῖται καὶ ταῦτα ἔχει ὁρμητήριον. Τούτων φυλαξάμεθα, τοῦτον ἐκδιώξωμεν, ἂν θέλωμεν σταθερόν τι καὶ ἀσφαλὲς οἰκοδομήσαι· ἄλλως, ἂν κατὰ μὲν τῶν ξένων ἐγερῶν τοῦ ἑλληνισμοῦ δυσανασχέτωμεν καὶ κραυγάζωμεν, ὅτι τὰ ἡμέτερα συνταράσσουσιν, τὸν δ' ἑσὼ ἐγερῶν μὴδ' ὑπ' οὐρα λαμβάνωμεν, ἐπὶ ψάμμῳ οἰκοδομοῦμεν, οὐδὲ κατορθώσομεν τι, οὐδ' ἂν ἡ ψάμμος χρυσίτις τυγχάνῃ οὐσα. Ἡ ἐνωσις ἀποτελεῖ τὴν δύναμιν.

Ὁ δὲ Φιλολογικὸς Σύλλογος, ὡς εἰπομεν, πρὸς οὐδὲνα τὴν ἐκείνου σύμπραξιν ἀπηνέησατο, ἥττωι γινόμενος φθόνου καὶ ἀντιζηλῶν, ἀλλὰ πρὸς πάντας ἀδελφικὴν ἔειπε χεῖρα προσκαλῶν ἵνα πάντες, ἐν ἐνὶ πνεύματι καὶ μιᾷ καρδίᾳ ὑπὲρ ἐνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ ἀγίου ἀγωνίζοντες σκοποῦ, τῆς ἐνισχύσεως τῆς πατρίδος καὶ τῆς διαδόσεως τῶν γραμμάτων καὶ ἐπιστημῶν εἰς τὸ ἡμέτερον ἔθνος.

Τοιαύτην κατάστασιν παραγῶντων εὐρομεν πέρις ἐκκαταλειμμένην ἔχειν ὡς κληρονομίαν, ὅτε τὴν προεδρίαν ἀνελάβομεν καὶ κατ' ἀρχῆς μὲν ἐνομιζόμεν, ὅτι ἡ δύναμις ἡμῶν σκῆρει τοῦ Συλλόγου πλεῖστοι πλησιέστεροι μὲν ὑποστέλλονται τῶν ἰστίων αὐτοῦ· ἀλλ' οὐ μὴν παρήλλαβε χρόνος, καὶ κατενοήσαμεν, ὅτι τὸ μὲν ἕνεκα τῶν πολιτικῶν περιστάσεων, τοῦ ἕνεκα τῶν λόγων, οὗς ἀνωτέρω ἐξεθέμεθα, ὥρετο μὲν πράττειν, ὅτι ὁ κυβερνητικὸς πράττει, ὅταν τὸ μὲν πλεόν πλεῖ ἐτι πλησιέστερον, μακρόθεν

δμως βλέπει τρικυμίαν ἐπερχομένην, οὐ δι-
σταζών εὐθείᾳ τὰ ἱστία ὑποστείλει, εἰς ἐν μὲν-
νον προσέγων τὸν νοῦν, ἀπορρυγὲν τὸν κίνδυνον.
Τοῦτο καὶ ἡμεῖς ἐπράξαμεν· εἰ δὲ καλῶς πί-
σταται, ὁ ἐξῆς λόγος δηλώσει ἀρηγορούμενος τὰ
πεπραγμένα τῷ Συλλόγῳ κατὰ τὸ ἤδη ληξάν
ἐλλογικὸν ἔτος.

Β'.

Ἡλικὴ τοῦ Συλλόγου.

Νέα μέλη τοῦ Συλλόγου τακτικῇ μὲν ἐξελέ-
χθησαν 32, ἐπί τε καὶ 12, ἐν οἷς οἱ ἐνταῦθα
πρόεδρος τῆς Γερμανικῆς καὶ Γαλλίας, ὁ κύριος
von Hatzfeldt καὶ ὁ κ. Ch. Tissot, καὶ οἱ κα-
λὴν χρῆσιν τοῦ πλοῦτου κατασκευάσαντες Στ. Ζαφει-
ρόπουλος ἐν Μασσαλίᾳ, I. Μπαρβάνος ἐν Ἀλε-
ξανδρείᾳ καὶ οἱ ἀδελφοὶ Βουτσινῆ, Ἀλέξανδρος
καὶ Ἰωάννης, γενικὸς ἐν Ὀδησσῷ τῆς Βαλκάνος
πρόεδρος· ἀπωλόχαμεν δὲ δύο σπουδαίους ἐκεί-
ρους, τὸν διδασκῶτα Φίλιππον Dethier διευ-
θυντὴν τοῦ αὐτοκρατορικοῦ Μουσείου, γνωστὸν
δὲ διὰ τῆς βυζαντινῆς αὐτοῦ μελέτης, καὶ τὴν
χρηστὸν καὶ φιλόπονον Θεοχάρην Τάκην, προφώ-
ρῳ, ὑπὸ τοῦ σκληροῦ θανάτου ἐραρπαχθέντα
ἀπὸ τῶν κλύπων τῆς οικογενείας αὐτοῦ καὶ
ἀπὸ τοῦ Συλλόγου. Ὁ μακαρίτης, καίπερ πο-
λυσχολος, οὐδαμῶς ὀλιγωρεῖ τῶν ἀντιθεμέ-
λων αὐτῷ ὑπὸ τῆς φιλολογικῆς ἐπιτροπῆς ἐρ-
γῶν· ὁ δὲ διδασκῶρ Dethier καὶ ἀναγκάσματος
ἐποίησεν οὐκ ὀλίγα, ἐν οἷς πολλὰκις τὰ μέλη
τοῦ Συλλόγου ἐξέπληττε διὰ τῆς τοιμηθείας αὐ-
τοῦ εἰκασίας καὶ συμπεράσματα, καὶ μέλος ἦν
φιλόπονον τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐπιτροπῆς.

Τούτων ἐνεκεν ὁ Σύλλογος τὴν βελτίαν αὐ-
τοῦ ἐκράζει λυπὴν ἐπὶ τῷ θανάτῳ αὐτῶν, τὴν
δὲ μνήμην αὐτῶν οὐ παύσεται τιμῶν ὡς ἐταί-
ρων ἀγαθῶν, διότι τοιοῦτον τὸ γένος τῶν ἀγα-
θῶν ἀνδρῶν· ὁ δὲ πρόεδρος τῆς Ἀρχαιολογικῆς
Ἐπιτροπῆς κ. Σ. Ἀριστάρχης καὶ λόγον ἐπι-
κήδειον γαλλιστὶ κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ ἐντα-
φιασμοῦ ἐφερόμενος ἐξ ὀνόματος τοῦ Συλλόγου
καὶ τῆς ἐπιτροπῆς, ἐξυμνῆσας τὰς ἀρχαιολογι-
κὰς γνώσεις καὶ τὰς ἄλλας ἀρετὰς τοῦ μακαρί-
του Dethier· ὁ λόγος τοῦ κ. Στ. Ἀριστάρχου
δημοσιεῖσθαι ἐν οἰκίῳ τόπῳ.

Πρὸς δὲ ὁ Σύλλογος καὶ ἀντεπιστέλλον αὐ-
τοῦ μέλος ἀπέλυσε τὸν ἐν Σέρραις ἱατρὸν Θεο-
δωρίδην, ὃς ἀκαμῆτως ὑπὲρ τῶν ἑλληνικῶν
γραμμάτων ἐμελέησεν ἐν Μακεδονίᾳ, ἰδρύσας
τὸν ἐν Σέρραις Φιλεκαπαιδευτικὸν Σύλλογον καὶ
πολλὰ ἐπὶ αὐτοῦ προεδρεύσας.

Γ'.

Συνεδριάσεις τοῦ Συλλόγου.

Συνεδριάσεις τοῦ Συλλόγου τακτικαὶ μὲν ἐ-
γένοντο 30, ἔκταντο δὲ 4, μία μὲν κατὰ τὰς
παύσεις τοῦ θέρους πρὸς ἀνάγνωσιν τῶν πολλῶν
ἐπιστολῶν, ἃς ὁ Σύλλογος ἐκομίσαστο, τρεῖς δὲ
τελευταίαν πρὸς ἀνάγνωσιν τῶν ὑπὸ τοῦ ἐνδε-
κῆτος ἄρθρου τοῦ κανονισμοῦ ὀριζομένων ἐκθέ-
σεων καὶ πρὸς ἐκλογὴν τῶν κοσμητόρων τοῦ
νέου συλλογικοῦ ἔτους. Ἐν δὲ ταῖς τακτικαῖς
συνεδριάσεσιν ἀνεγνωσθήσαν αἱ ἐξῆς πραγμα-
τεῖαι, 1) περὶ τῶν Ὀμηρικῶν λέξεων τῶν σω-
ζομένων ἐν τῇ κοινῇ γλώσσῃ τοῦ λαοῦ ὑπὸ Κ.
Κοντοπούλου· 2) περὶ τῆς στήλης τοῦ ἡνώχου
Πορφυρίου τῆς περιστοθείσης ἐν τῷ προκύβητι
τῆς Ἀγίας Εἰρήνης ὑπὸ τοῦ διδασκῶτος τῆς
ιατρικῆς κ. Α. Mordmann· 3) περὶ ἱερσικείας
καὶ ἐπιστήμης ὡς συμμάχων ὑπὸ τοῦ ἱατροῦ κ.
Δ. Σταματιάδου· 4) περὶ τοῦ φωτισμοῦ τοῦ
Bell ὑπὸ τοῦ ἀρχιτροῦ τῆς Α. Μ. τοῦ Σουλτά-
νου κ. Σ. Μαρουζίνου· 5) περὶ τῶν ὀφειλῶν τοῦ
ἡμιστοφάνου ὑπὸ Μ. Παρανίκου διευθυντοῦ τῆς
ἐν Σμύρῃ Εὐαγγελικῆς Σχολῆς. Αἱ δὲ ἄλλαι
ἦσαν εκπαιδευτικαί, ἦτοι 6) περὶ τοῦ ἐν Βρυ-
ξέλλαις διεθνούς παιδαγωγικοῦ συνεδρίου καὶ
τῶν ἐν αὐτῷ συζητηθέντων ζητημάτων τῆς
πρώτης καὶ μετέης ἐκπαιδεύσεως· 7) περὶ τῆς
πρώτης ἡ δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν Γερμα-
νῶν κατὰ τὴν δεκάτην ἑκτην ἐκπαιδευτικὴν
8) περὶ Βίκωνος καὶ περὶ ἐπαγωγικῆς καὶ ἐπο-
πτικῆς μεθόδου· 9) περὶ Κιμενίου καὶ τῶν παι-
δαγωγικῶν καὶ διδακτικῶν οὐτῶ συγγραμμά-
των· 10) περὶ τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως
τῶν Γερμανῶν κατὰ τὴν δεκάτην ἐβδόμην ἐκ-
παιδευτικὴν· 11) περὶ Λωκίου καὶ τῆς παι-
δαγωγικῆς αὐτοῦ συγγραφῆς, *Σκέψεις περὶ ἀ-
γωγῆς*· 12) περὶ τοῦ παιδαγωγικοῦ συστήματος
τῶν Ἰησουϊτῶν· 13) περὶ Φραγκίου καὶ τῶν ἐν
ἄλλῃ ἐκπαιδευτικῶν αὐτοῦ καθιδρυμάτων·
14) περὶ Ρουσσὸ καὶ τῶν ἐν τῷ Αἰμιλίῳ παι-
δαγωγικῶν αὐτοῦ ἀρχῶν· 15) περὶ Βασειδίου
καὶ τοῦ φιλανθρωπικοῦ αὐτοῦ καθιδρυματος·
16) περὶ Ροχόβιου καὶ τῶν ἐκπαιδευτικῶν αὐ-
τοῦ εὐεργετημάτων πρὸς τοὺς χωρικοὺς· 17)
περὶ τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν Γερμα-
νῶν κατὰ τὴν δεκάτην ὀγδόην ἐκπαιδευτικὴν
18) περὶ Πεσταλότζη καὶ τῶν παιδαγω-
γικῶν αὐτοῦ μεταρρυθμίσεων καὶ τῆς μεταρ-
τεύσεως αὐτῶν ἐν Γερμανίᾳ ὑπὸ τῶν μαθητῶν
καὶ ἑαδῶν αὐτοῦ, ἐν οἷς διακρίπτει ὁ Διοτρε-
βίγιος· 19) περὶ τῶν παιδικῶν κήπων Φρει-

σης παιδείσεως καὶ τῶν σχολῶν αὐτῆς. Ἡ πείρα τῶν ἄλλων διδάσκει καὶ ἡμᾶς τὴν πρακτικὴν διότι καὶ ἐν τῇ Ἀνατολῇ οἱ ἔχοντες λαοὶ πλείονας γνώσεις, οἱ μᾶλλον πεπαιδευμένοι καὶ περαιομένοι, οὗτοι καὶ πλείονας κτῆσονται ὀλικὰς καὶ ἡθικὰς δυνάμεις. Καὶ ἐν τῇ Ἀνατολῇ τὰ πρωτεία, ἡ ὑπεροχὴ πρόκεινται ὅλη τῆς παιδείας, τῆς ἀγωγῆς, τῆς γνώσεως, παρὰ πάντων δὲ τῶν ζένων ὁμολογεῖται, ὅτι τὸ ἡμέτερον ἔθνος πρωτεύει κατὰ τὴν φιλομάθειαν καὶ τὰ γράμματα· οὐδ' ἦν ἄλλως γενέσθαι ἢ φιλομαθεῖα ἀρχαία ἐστὶ τοῦ Ἑλλήνος ἀρετὴ καὶ πατροπασχέτος κληρονομία, οἶονι δευτέρω αὐτοῦ αποδόσκει μῦθος ὁ Πλάτων ἡδὴ παραβάλλων τοὺς Ἕλληνας πρὸς τοὺς Αἰγυπτίους καὶ Φοίνικας λέγει, ὅτι ἐπὶ φιλομαθείᾳ διακρίνονται· καὶ τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος ἐμπορεύεται, ἀλλ' ὁ θεὸς τοῦ ἑμπορίου, ὁ Ἑρμῆς, ἦν καὶ θεὸς τῶν λόγων· οἱ δὲ διασκομίζονται τὸν ἐπὶ τῶν σοφῶν, ὁ Θωαλῆς καὶ ὁ Σῶλων, μετ' ἄλλων χρόνον ὡς τὸ ἑμπορίον· καὶ κατὰ τοὺς νεώτερους αἰώνας χρόνον· ὁ Κοραῖς ἔτη τινα ἦν ἑμπορος ἐν Οὐλκανδῇ· ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἡ ἑλληνικὴ φιλομαθεῖα νικᾷ τὴν ἑμπορικὴν κλίσιν· ὁ Ἑλλαν ρύσει τοῦ εἰδέναι ὁρέγεται· ρύσει ἀγαθὴ τὴν παιδείαν καὶ τὰ γράμματα.

Τοῦτο δὲ καὶ αὐτοὶ οἱ ἀντίπαλοι αὐτοῦ ἀναγνωρίζουσιν, ἐξ ὧν πράττουσι διότι τοσοῦτον λυσσώδως μαινόμενοι κατὰ τῆς ἑλληνικῆς παιδείας καὶ τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων, ὥστε οὐ μόνον τὰ ἑλληνικὰ ὥσπερ ἀπέσβεσαν ἐν ταῖς χώραις αὐτῶν, πάντα τὰ πρότερον ὑπάρχοντα ἑλληνικὰ σχολεῖα καταστρέφοντες, ἀλλὰ καὶ ἐν ταῖς χώραις τῆς Θράκης καὶ Μακεδονίας καὶ Πηλείου ἐπεχείρησαν σβῆσαι, τὰς ἐν ταῖς χώραις αὐτῶν περιουσίας τῶν ἡμετέρων σχολείων συλίσαντες, νομιζόντες, ὅτι αὐτοὶ εὐκόλως πρωτεύουσιν κατὰ τὴν παιδείαν καὶ τὰ γράμματα, ἂν τὰ ἡμέτερα σχολεῖα παραλύσιν κατωρθώσωσιν ἢ καὶ κλείσω· νῆπιοι! πρὸς κέντρον λακκίζουσι. Τὸ ὥς τῆς ἑλληνικῆς παιδείας ἀπ' αἰῶνων στελεχίζον ἀνὰ πᾶσαν τὴν ἑσπερίαν Εὐρώπην οὐδέποτε ἐκλείψει ἐν αἰς τὸ πρότερον ἀνελάμβε χώραις· τοῦναντίον αἱ ἀγεῖναι προσβολαὶ ἀνεκωπυρῶσιν αὐτὸ λαμπρότερον, διότι ἐξεγερσοὺς τὴν ἀγανάκτησιν πάντων τῶν Ἑλλήνων καὶ ὑπεκαλύψουσιν τὸν ζήλον καὶ αὐτῶν τῶν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ἀποδημούντων καὶ πού ὑπονοσταζόντων, ὥπως ἐκπληρώσωσι τὸ καθήκον αὐτῶν πρὸς ἀναξιοπαθόντας ἀδελφούς τὴν τῶν πασχόντων σχολείων ἀναλαμβάνοντες προστάξαν.

Ὁ δὲ Σύλλογος καὶ τὴν πλέον προσδοκᾷ ἐκ τῶν νέων ἐπιτρομῶν καὶ σταυρορρομῶν κατὰ τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων, τὴν διόρθωσιν δηλονότι τῶν κακῶς ἔχοντων ἐν τοῖς ἡμετέροις σχολείοις· διότι ἀναγκασθήσονται οἱ ἡμέτεροι ἀναγῆναι ἀπὸ τοῦ ληθέρου καὶ τὰ ἑλληνικὰ σχολεῖα περὶφρουρῆσαι ὥς κόρην ὄφθαλμοῦ, ἐνισχυόντες καὶ βελτιοῦντες αὐτά.

Ὁ Σύλλογος οὐκ ἀπεκρύνει ἀλλὰ πολλὰς εἶπε τοῖς ἐβέλουσιν ἀκούειν, ὅτι ἔχομεν μὲν φιλομαθεῖαν εἶπερ τι καὶ ἄλλο ἔθνος, ἀμειβομένης ἄλλοις καὶ τελείας παιδείας, διότι ἡ ἐν τοῖς σχολείοις ἡμῶν διδασκομένη ἐπιπολιότης τις ἐστὶν ἡμᾶς καὶ ἀτελῆς διδασκαλία μαθημάτων τινῶν, ἡ δὲ ἀγωγὴ, σωματικὴ τε καὶ πνευματικὴ, ἡ παναρμόνιος δηλαδὴ ἀνάπτυξις καὶ μόρφωσις τῶν σωματικῶν καὶ ψυχικῶν δυνάμεων, οἷα ἐπὶ τῶν ἡμετέρων προγόνων ὑπῆρχεν, ὅπως ἐλλείπει ἐν τε τοῖς σχολείοις τῆς πρώτης καὶ ἐν τοῖς τῆς μέσης παιδείας. Τοιαύτη ἡ πικρὰ ἀλήθεια.

Ἀλλ' ἡμεῖς καὶ κατὰ τὴν ἑτέραν διαφέρουμεν τῶν ἑλλων περαιομένων λαῶν, ἐπὶ μέρει χρεῖς οὐδὲν ἔχομεν διδασκαλίαν πρὸς παρασκευὴν καὶ κατὰ τὴν διδασκαλίαν, ἀλλ' οἱ διδάσκαλοι ὡς κωπῆς αὐτόματοι ἐφόρον· μῦθος δὲ ὁλίγος χρόνος, ὃς οὐ ἐνοήσαμεν ὅτι χρεῖαν ἔχομεν διδασκαλῶν· ἀλλὰ καὶ νῦν ἐτι οὕτω κατενόησαμεν τί δύναται ἄξιος διδάσκαλος· ἀλλὰ οὐδὲν ὅμως κατενόηθη καὶ ἔρηθη, ἐπὶ οἱ περὶ σχολείων νόμοι τῶν πεπολιτμένων ἔθνων ἐν μόνον ὠρεῖον ἔγειν ἔβρον τό ἔσθι· «Ἐκαστον σχολεῖον ἔχτω ἄξιον διδάσκαλον»· διότι ἄξιον διδάσκαλον ὑπάρχοντος πάντα τὰ ἄλλα ἔβρον τοῦ νόμου περὶ τὰ ἀποβαίνουσιν.

Τὴ λοιπὴν ποιητέον πρὸς κτῆσιν τῆς ἀληθοῦς παιδείας· ὁ Σύλλογος εἴληπεν ὑπ' ὅλη τὴν συμβουλὴν, ἦν ἄλλοτε ὁ Σωκράτης ἔδωκεν Περικλεῖ υἱῷ Περικλέους τοῦ πάνυ ἐρωτῶντος αὐτὸν αὐτὸ ἂν ποιοῦντες οἱ Ἀθηναῖοι ἀναλίσκων ἐν ἀρχαίαν ἀρετὴν·—Οὐδὲν ἀπόκρυπον δοκεῖ μοι εἶναι, ἀπεκρίνατο ὁ φιλόσοφος· ἀλλ' οἱ μὲν ἐξευρόντες τὰ τῶν προγόνων ἐπιτηδεύματα, μηδὲν χεῖρον ἐκείνων ἐπιτηδεύσαντες, οὐδὲν ἂν χεῖρος ἐκείνων γενέσθαι, εἰ δὲ μὴ, τοὺς γε νῦν πρωτεύοντας μιμούμενοι καὶ τοῦτοις τὰ αὐτὰ ἐπιτηδεύοντες, ὁμοίως μὲν τοῖς αὐτοῖς χροῖσθαι, οὐδὲν ἂν χεῖρους ἐκείνων εἶναι, εἰ δ' ἐπιμειλότερον, καὶ βελτίους.

Πρὸς κτῆσιν ἄρα τῆς ἀληθοῦς καὶ τελείας παιδείας δύο ἔχομεν μιμησασθαι παραδείγματα, τὸ τῶν ἡμετέρων προγόνων καὶ τὸ τῶν

МЕЧНИКОВА

νών πρωτευόντων ἰδύν. Ἡ τῶν ἡμετέρων προγόνων παιδεία ἦν ἀγωγή καὶ διδασκαλία (education and instruction). Ἡ δὲ ἀγωγή αὐτῶν ἦν πλήρης τοῦ βίου ἀνθρώπου, πνευματικὴ δόξα καὶ σωματικὴ, «ὡς τὰ σώματα βελτίω ἔχοντες, λέγει ὁ Πλάτων, ὑπεριτωσὶ τῇ διανοίᾳ χρηστὴ οὕτῃ καὶ μὴ ἀναγκάζονται ἀποδειλιάειν διὰ τὴν πονηρίαν τῶν σωμάτων καὶ ἐν τοῖς πολέμοις καὶ ἐν ταῖς ἄλλαις πράξεσιν».

Ἄν ταύτην τὴν τῶν προγόνων παιδείαν ἀναλλάξωμεν ὁλοσχερῇ, τὴν ἀληθὴ ἐξομεν παιδείαν, καὶ ἐν αὐτῇ ἀνατρεφόμενοι κατορθώσωμεν τὸ τοῦ ἠρώδους πρὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ἀχιλλῆα παράγγελμα·

αἶψα Ἀριστεῖον καὶ ὑπερσθεν ἔμμεναι ἄλλων
ὡς δὲ καὶ πατέρων αἰσχύνειν, οἱ μὲν Ἀριστοί.

Καὶ περὶ τὴν παιδείαν τῶν ἡμετέρων προγόνων ἐκτενὴ λόγον ποιησάμεν λόγον κατὰ τὸ ἐπιστάμενον συλλογισάμεν ἑαυτοὺς.

Ἐὰν δὲ τῶν ἡν πρωτευόντων ἰδύν διδασκαλικωτάτων ἴσθι τὸ τῶν Γερμανῶν παράδειγμα. Τοῦτο εἶνα τοσοῦτος περὶ τῆς δημοτικῆς αὐτῶν παιδείας ἵναι τοῦ λόγου ἐν ταῖς συνειδημασίαις τοῦ Συλλόγου, τοῦτο εἶνα ἱππὶν φανερῶς μοι σύντομον ἀνακαταστήσας αὐτῶν ποιησάμεν καὶ νῦν. Ἐν Γερμανίᾳ τὸ πρῶτον ἡ δημοτικὴ ἰδρύεται παιδεία, ἡ παιδεία τοῦ λαοῦ, ὑπὸ τοῦ μεγάλου αὐτῆς θεσπευτικοῦ ὡναυτοῦ, τοῦ Μαρτίνου Λουθήρου. Ἡ ἀναμόρφωσις τοῦ Λουθήρου ἦν ὁλοσχερὴς τῆς πνευματικῆς μεταρρυθμίσεως, διότι αὐτὸς τε καὶ οἱ περὶ αὐτὸν ἀνεγνώρισαν, ὅτι κανονικὴ ἀγωγή τῆς νουότητος ἀπαραίτητος ἵσθι βάσις τῆς ἀναγεννήσεως τοῦ λαοῦ. Ὁ πρωτοεργασίας ἀπαίτει ἵνα ἕκαστος διανοηταί, ἐρευνᾷ, ἐκλογίη, πράττῃ ἀφ' ἑαυτοῦ, καὶ ἀποραφίη τὰς πράξεις αὐτοῦ κατὰ τὴν αὐτοῦ συνείδησιν καὶ βούλησιν· διατηρῶν δὲ τὸν ἀνθρώπου τὴν προσωπικὴν εἶδαν, τὴν λειψυρίαν τοῦ διανοηθῆαι καὶ τοῦ πιστεῖν, ἐπιβάλλει αὐτῷ καὶ τὸ βαρὺ καθήκον τῆς ἠθικῆς αὐτοῦ διανοητικῆς ἕκαστος χρεὶν φωνισμοῦ ὅπως αὐτὸν ὁδηγῇ.

Ἐὰν ταῦτα τῆς θεμελιώδους ἀρχῆς τοῦ πρωτοεργασίας προέβηεν ἡ πολλαπλοποίησις τῶν σχολείων καὶ πᾶσα καθύλου ἡ πνευματικὴ κίνησις τῶν πρωτοεργασίας λαῶν καὶ προκοπὴ. Ὅπου δὲ ἦν ἡ κατὰ τῶν σχολείων πρὸ τῆς θεμελιώδους ἀναμορφώσεως διδασκαλία ἡμεῖς ὁ Λούθηρος· ἀπάρχοντι ἀνθρώποι, λέγει, κατὰ παρελθόν τῶν λατρεύοντες τῷ θεῷ χρηστῶν, φοροῦσι σκληρὰ ἱμάσματα καὶ πρᾶ-

τουν πολλὰ τῆς δοκούσης εὐλαβείας ἔργα, ἀλλὰ τυφλῶνται πρὸς τὴν ἀλήθειαν, τὴν θείαν λατρίαν τοῦ αἵμου, ἀγνοοῦσι παιδεύσαι τὰ ἰαντῶν τέκνα· πιστεύουσιν μοι, ὅτι ἀναγκασιωτέρον ἵσθι λαμβάνειν φροντίδα περὶ τῆς ἀνατροφῆς τῶν τέκνων σου, ἢ λαμβάνειν συγχωροχάρτια. Καθ' ἑκάστην γεννῶνται παῖδια ἀτρία αὐξάνουσι, ἀλλ' οὐδὲς δυστυχῶς φροντίζει περὶ τῆς πτωχῆς νουότητος, ὥσιν αὐτὴν κατατρίβειν τὸν χρόνον ὅπως ἀν ἐβλήη· εἰδομεν πολυλογὸν διδασκαλίας βίως ἀμαθίας, οὐδὲν ἀγαθὸν καὶ πρόσφορον δυναμίσουσιν διδάσκειν, ἀγνοοῦντες καὶ αὐτὸν τὸν τρόπον τοῦ διδάσκειν καὶ μανθάνειν.

Ταῦτα βλέπων ὁ ἀρχηγὸς τῆς μεταρρυθμίσεως τὴν περίπτωτον ἐκείνην ἐπιστολὴν τῇ 1525 προπαιτικῇ ἐπιστολῇ πρὸς τὰς ἀρχὰς τῶν γερμανικῶν πόλεων. «Προσπαλεῖ μοι κύριε, λέγει μεταξὺ ἄλλων, κατ' ἑτος μεγάλας ποιεῖτε δαπάνας ὑπὲρ πυροβόλων, οὐδὲν, γεφυρῶν, καὶ τοσοῦτων ἄλλων ὁμοίων πραγμάτων, ὅπως πόλεις τις πρόσκαιρον εὖρη εἰρήνην καὶ τινα εὐπορίαν. Διὰ τὸ οὐ τὰς αὐτὰς ποιήσῃς δαπάνας ὑπὲρ τῶν ἀπὸρρων νῆων, ὅπως ἐξ αὐτῶν παρασκευασθῇ τινες ἀξιῶς διδασκάλους; Ἡ εὐδαιμονία τοῦ λαοῦ τινος οὐ μόνον ἐκ τῆς ἐπιστομικῆς θεσπευτῶν ἐξήρηται, οὐδ' ἐκ τῆς κατασκευῆς στερεῶν ταχυῶν καὶ εὐπερῶν οἰκῶν, οὐδ' ἐκ τῆς μεγάλῃς πληθὺς πυροβόλων καὶ ἀνωρῶν ὁπλισμῶν· τοῦναντίον ἡ πόλις, ἐν ἣ ταῦτα ἄρθρα ὑπερχεινται, οὐδ' ἐκ τῶν αὐτῶν τύχῃ παρέργων, κινδύνων κινδύνων καὶ ἀληθινῶν καταστροφῶν ὑπάρχει. Ἡ ἀρετὴ καὶ εὐποροτάτη εὐδαιμονία, ἡ σπουδαία καὶ ἡ δύναμις πόλεως τινος εἰδέσθαι· ἐν τῇ κτήσῃ πολιτῶν πεπαιδευμένων, καλῶς καταθεμένων, λογικῶν, τιμῶν διότι οὗτοι δύναται συλλεῖν, ἐκλογίη, καὶ καλὴν ποιήσασθαι τὴν τῶν θεσπευτῶν καὶ τῶν ἄλλων ἀγαθῶν ἵνα αὐτοὶ λοιπὸν πᾶσα πόλις ἔχῃ χάριν ἀνδρῶν, ἡ δὲ λαμπρότατα πανταχού μέγιστον τῶν κακῶν καὶ ἰδύν εἶδαι, ὅτι οἱ ἄνθρωποι ὡς αὐτοὶ γεννῶνται, ἀλλ' ἐρεθίζονται μετὰ μύθων ἐπαυρόμενοι καὶ παραπεισμένοι αὐτοῦ· ἐρεθίζονται πανταχού καλὰ ἰδύν σχολαί τῶν ἀπὸρρων ἀπὸ τῶν ἠλίων. Ἡ πολιτεία δίδται ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, ὅπως οἱ μὲν ἄνθρωποι δύναται καλῶς κυβερνᾶν τὴν χώραν καὶ τοὺς ἀνθρώπους, αἱ γυναῖκες καλῶς τὰ αὐτῶν τέκνα ἀνατρέφειν καὶ διευθύνει τὸν οἶκον· ἀλλ' ὅπως τοιοῦτους ἔχουσιν ἄνδρας καὶ τοιαύτας γυναῖκες, ἐρεθίζ-

μιν πρὸς παρασκευὴν αὐτὸν ἀρχὴν ποιήσασθαι ἀπὸ τῆς ἀγωγῆς καὶ διδασκαλίας τῶν παιδῶν καὶ τῶν κορασιῶν.

«Οἱ δὲ λέγοντες ὅτι ἡ παιδεία καλὴ μὲν καὶ ἀγαθὴ ἐστὶ τῇ κληρῷ, οὐδαμῶς δὲ ἀναγκαῖα τοῖς λαοῖς, δικαιολογοῦσιν ἔργῳ ὅτι οἱ ἄνθρωποι καὶ ἡμῶν τῶν γεγραμμένων λέγουσιν, ὅτι ἡμεῖς ἐκείνοι καὶ κτήνη».

Τούτων ἕνεκα ὁ Λαούθρος μεγάλῃν ἀξίαν ἀπένευε τοῖς διδασκαλοῖς. «Οὐδέποτε, λέγει, δύνανται οἱ ἀνθρώποι ἐπαξίως ἀναμεῖβειν, ὡς ἔρουν ὁ ἑλλην Ἀριστεύλης, τὸν διδῶσκαλον, τὸν νοήμονα καὶ αὐτὸν ἢ τούτον ἄνδρα, ὃς διδάσκει πιστῶς καὶ ἐκείνῳ τὴν παύραριαν· ἀλλὰ παρ' ἡμῶν αἰσχροῦ σπέρμα κείται, ὡς εἰ ἦν οὐκ ἀνὴρ τὸν ἐνὶ καὶ ὅμως ἀγαθὸν χρυσίου. Ἄλλῃ ἐγὼ, εἰ ἦν μοι συνέχον καταλιπεῖν τὸν ἄξιονα καὶ τὰς ἄλλας ἀγωγὰς, οὐδένος ἄλλου ἐπιθύμουν μέλλον ἢ γενέσθαι διδασκαλός καὶ παιδαγωγός τῶν νέων, φρονίῳ ὅτι τὸ διδασκαλικὸν ἐπάγγελμα παρὰ τῇ τιμῇ ἱεροκράτους τὸ ὠφελιμώτατόν ἐστι, τὸ μέγιστον, τὸ ἄριστον οὐκ οὐδὲ μάλιστα, ὅπου τὸν αὐτῶν κρατεῖται ἴστω».

Ὁ δὲ Λαούθρος πρὸ τοῦ Βάκωνος καὶ Κομνίου καὶ τὴν ἱσποτικὴν μέθοδον συνειδούσας. «Διττὴ ἴστω ἡ γνώσις, λέγει, ἡ μὲν τῶν λέξεων, ἡ δὲ τῶν πραγμάτων· ἀλλὰ πρὸ τῶν λέξεων ὀφείλομαι μνησθῆναι καὶ γινώσκαι τί ἐστὶ πραγματικόν. Ταῦτα μὲν ὁ Λαούθρος.

Πρὸς ἀναγκάσιον δὲ τῶν προῶν τοῦ προτεσταντισμοῦ ὁ καθολικὸς Ισπανός Ἰγνάτιος Λαούλας ἱδρυσὶν τῷ 1540 τὴν διεσθότον ἱταλικὴν τοῦ Ἰησοῦ, ἥς αἱ ἀρχαὶ ὕλως ἀντίθετοι τῇ θρησκευτικῇ ἀναμορφώσει· διότι οἱ μὲν περὶ τὸν Λαούθρον, ὡς εἶδον, ἤθελον τὸν φωτισμὸν τοῦ λαοῦ καὶ εἰργάζοντο πρὸς διέδοσιν τῆς παιδείας καὶ εἰς τὰς κατωτέρας τάξεις, νομίζοντες ὅτι διὰ μὲν τῆς ἀναπτύξεως τῆς διανοίας τοῦ λαοῦ μορφοῦται ἡ συνείδησις αὐτοῦ, διὰ δὲ τῆς ἀναπτύξεως τῆς προσωπικῆς ἐκείνου συνείδησις ἀναμφότερα ἡ ἀνθρωπότης, οἱ δὲ περὶ τὸν Λαούλαν οὐδέποτε περὶ ἐκπαίδευσιν τοῦ λαοῦ ἐφρόντισαν, φρονούντες, ὅτι πρὸς σωτηρίαν αὐτοῦ ἡ παιδεία οὐκ ἐστὶν ἀναγκαῖα· τὰ σχολεῖα αὐτὸν ἱδρύσαντο πρὸς ἐκπαίδευσιν τῶν παιδῶν τῆς μέσης καὶ ἀνωτέρας τάξεως, ὅπως οἱ ἐξ αὐτῶν ἐκπαιδευόμενοι καὶ διέποντες ὑπὸ τὴν τῆς πολιτείας ὡν ὑποχρεῖται αὐτοῖς. Κατὰ Λαούλαν, ἐπὶ πάντα ὑποτάσσονται τῇ πίστει· ἡ δὲ πίστις τοῦ λαοῦ οὐδὲν ἄλλον ἔχει σωτηριώδεον ρόλον ἢ

τὴν ἀνάθειαν αὐτοῦ· οἱ δὲ θεομοὶ τῆς ἱταλικῆς αὐτοῦ ἀπηγόρευον τοῖς ὑπερίταις αὐτῆς μνησθῆναι γράμματα· εἰ δὲ τυχὸν ἐγίνωσκον, οὐκ ἐπατρέπατο· αὐτοῖς μνησθῆναι πάλιν ἀνεῖν τῆς ἀδείας τοῦ στρατηγοῦ τῆς ἱταλικῆς· διότι «ἀρκαὶ αὐτοῖς, λέγουσιν οἱ θεομοὶ, ἐν πάσῃ ἀπλότητι καὶ ταπεινοφροσύνῃ ὑπερταῖν Ἰησοῦ Χριστῷ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν».

Ἐκ τούτων γίνεται κατὰ δόξαν, διατὶ, ἐν αἷς χώραις ἐπακράτησεν ὁ προτεσταντισμός, ἡ γενικὴ καλλιέργεια τοῦ λαοῦ μέλλον ἀνεπτυγμένη ἐστὶν ἢ ἐν αἷς ἐδέσποσεν ὁ καθολικισμός, καὶ τοι οἱ καθολικοὶ λαοὶ πρὸ τῆς θρησκευτικῆς ἀναμορφώσεως ἦσαν ὑπέρτατοι τῶν Γερμανῶν, οὗς πτωχότερας ἀπεκάλουν, ὡς λέγει ὁ Λαούθρος, γεγραμμένα κτήνη· ὅπως δὲ ὁ γερμανικὸς λαὸς ἀποτρέφεται τὴν κτηνώδη τῶν σχολικῶν καὶ ἐξανθρωπισθῇ, ἡρωικῶν ἰδέσθαι μύθων καὶ ἀγῶνων τῶν περικοπόμενων αὐτοῦ ἡγμένων, διότι ὁ λαὸς καὶ μάλιστα οἱ χωρικοὶ οὐδέποτε εἶχον φιλομαίειαν, οὐδὲ μὲν ἄλλιν πρὸς τὰ γράμματα, τὴν δὲ σχολὴν θεοφρονεῖν ἤλπιον βάρος· ἀλλ' οἱ ἡγεμόνες ἐπέμεινον ἀγῶνας τὸν καλὸν ἀγῶνα ὑπὲρ τῆς διαδόσεως τῆς παιδείας, διατάσσοντες τὴν πρώτην παιδείαν ὑποχρεωτικὴν πᾶσι τοῖς παῖσι, καὶ ἐπιβάλλοντες πρὸς τοὺς ἀπαιθότους γυνεῖς, ὡς ἐννοι προὔκειναι ἵνα τὰ τέκνα αὐτῶν ἐγκαταλίπωσι τὴν ἐκτεσταντικὴν Ἑσθελσίαν, γινώσκοντες καθολικῶς, ὅπως μὴ εἰς τὰ σχολεῖα φοιτήσιν. Ἐκ τῶν ἡγμένων ἐξῆλθον ἰδίαις μενίσας εἰς κατὰ μὲν τὴν 17^{ην} αἰσταντατατρίδα ὁ δούξ τῆς Γαλλίας Ἡρόνστος ὁ ἐκκλησιαστικὸς Εὐσέβης, πολλὰ μογρήσας ὑπὲρ τῆς ἐκπαίδευσιν τοῦ λαοῦ, καὶ τὴν ἀνάγκην συστάσεως διδασκαλείων πρὸς μόρφωσιν διδασκάλων πρώτος συνιδών, κατὰ δὲ τὴν 18^{ην} αἰσταντατατρίδα, ἐν Πρωσσίᾳ ὁ πατὴρ τοῦ μεγάλου Φρειδερίκου, καὶ αὐτὸς ὁ μέγας Φρειδερίκος, μεταπημύμενος ἐκ τῆς Ἀγγλίας τὸν Ἰακκρον πρὸς ἱδρυσιν ἐν Βερολίῳ τῆς πρώτης πραγματικῆς σχολῆς καὶ τοῦ πρώτου διδασκαλείου.

Οὗα ἔλειπον δὲ καὶ ἄλλων ἐπικρατῶν ἀνδρῶν ἐνέργειαι πρὸς διέδοσιν τῆς παιδείας, οἱ οἱ Φρεγκίους, ὁ Βασσιδδῖος, ὁ Ροχόβιος καὶ λοιποὶ. Οὕτω τὸ μὲν βῆθι τῆς ἀκαδείας σκότους κατὰ μικρὸν διέλειτο, τὸ δὲ φῶς τῆς παιδείας ἀνέλαμπε καὶ διεσπάρτεν τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν τοῦ λαοῦ· αἱ πρώται όμως ἦσαν βραδεία δι' ἑλληνικὴν ἀξίαν διδασκάλων, διδασκαλείων μὴ ὑπερχρότων πρὸς μίμωσιν αὐτῶν. Ὁ Ροχόβιος ἰδίαις ὀφθαλμοῖς ἰδὼν ὅτι ἡ ἀλήθεια

αίτια τῆς δυστυχίας τῶν χωρικῶν, ἡ πηγὴ τῆς παραφροσύνης αὐτῶν καὶ τῆς ἰσχυρογνώμονος ἀντιπαθείας πρὸς πᾶσαν συνετὴν πρόσδον ἢ ἡ ἀμείνων αὐτῶν, λέγει ὅτι, «ὡ χωρικοί, ἡ ἀληθὺς δύναμις τῆς κοινωνίας, ζῇ ἐν τοῖς ζωίσι, ὡς ζῶον· ἡ ἐκπαίδευσις αὐτοῦ οὐδὲν ἀγαθὸν παρέχει· διότι ὁ χονδρευδίστατος μηχανισμὸς ἐπικρατεῖ ἐν τοῖς σχολείοις αὐτῶν, οὐδεὶς δὲ λαμβάνει τὸν κόπον ἵνα τὰς ψυχὰς ἐξευγενίσῃ τῆς νεότητος αὐτῶν· οἱ διδάσκαλοι εἰσι τυφλοὶ ὀηροί, ὡς ἠνομήξει αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς»· οὐ μόνον δὲ ἐν τοῖς χωρίοις, ἀλλὰ καὶ ἐν πόλει οὐ πᾶσαν διδασκαλίαν, οἷός ἐστι πρὸς μίαν ἐκπαιδευτικὴν ἔξασιν, φιλοδοχεῖται δὲ τοῖς μαθηταῖς, καθ' ὅσον διήκουν ἡ διδασκαλία αὐτοῦ, 111,527 βιβλίσματα, 124,010 μαθητῶν, 10,258 βαπτίσματα, 7,905 ἀνατάξεις τῶν ὁσίων, 1,115,800 κολαρισμοὺς καὶ 22,662 τῶμακα κατὰ κεφαλὴν διὰ τῆς βίβλου, τοῦ ἔτους αἰσίου, τῆς γραμματικῆς πρὸς δὲ τοὺς ἡλικίους τοὺς παῖδας κλίνει γόνυ ἐπὶ τοῦ τριγώνου τῆς τῶν δὲ πύλων τοῦ ὄπου ὁρῶνται 5601, τὴν δὲ βιβλὸν κρατῶναι μετώπῳ, 1,707· ἐπὶ τοῖς δὲ καὶ γὰρ ἡμεῖς τριγώνῳ ὁρῶνται λέγοντες ὅπως ἡμεῖς τὰ μεγάλα ταῦτα καὶ ἡρωικά καθήκοντα αὐτοῦ μῆνουν ἀνεύχτηλα ἐν τῇ τῶν ἀνθρώπων ἡμεῖς ἐπὶ τῶν αὐτῶν ἐν τοῖς τοῦ σχολείου ἀνταρξίαις ἀρχαίς.

Τούτων ἐμνημόνευσα ὥπως δεῖξω ὅτι τὰ καλά κόπον προσφέρουσι· διακονία καὶ πειθήνεια περίπου παρεληλυθότα ἦσαν ἐπὶ, ἐπὶ οὐ μόνον ἀναμνηστικῆς τῆς Γερμανίας συνεισβολῆς τῇ ἐκπαίδευσιν τοῦ λαοῦ, τὴν σύστασιν σχολείων, τὴν μόρφωσιν διδασκάλων καὶ ὁμοῦ μετὰ τοσαῦτα ἐπὶ, μετὰ τοσοῦτος κόποις ὑπὲρ βελτιώσεως τῆς δημοτικῆς παιδείας, ὑπῆρχον ἐπὶ τοιοῦτοι διδάσκαλοι, οἷός ἐστι μοστινογράφος οὗτος, καὶ διηθύνον σχολὰς! ἀλλὰ ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τῆς ἐκπαίδευσιν ἐκπαιδευτικῆς, ὡς διὰ μακρὰς βεβούρας, τὰ πρῆγματα ὅπως ἠλλοτίζαν. Τί λοιπὸν συνέβη; πῶς ἡ ταχὺ αὕτη ἀλλοτρίωσις; Μήτε εὐρέθη μέγα μεταλλοὶν χρυσὸν ἡ ἀπρόσδοκός τις ἐπὶ τῇ τῇ Πρωσικῇ εὐτυχίᾳ; Οὐχί, οὐδὲν τούτων, ἀλλὰ τὸ συνέβητο μέγαλιν δυστυχία, μεγάλῃ καταστροφῇ, πρὸς ἣν μόνον ἡ τῆς Γαλλίας κατὰ τὸ 1870 καταστροφὴ δύναται παρελθῆναι. Ἡ Πρωσία τῷ 1847 ἠτόλμη κατὰ κράτος ἐν Μόρβι ὑπὸ Ναπολέοντος τοῦ Α' καὶ πολλὰς ἀπώλειαν ἐπαρχίας· οἱ δὲ βασιλεῖς αὐτῆς, οἱ ὑπουργοί, οἱ φιλόσοφοι καὶ πάντες αἱ

ἐκδοίμενοι περὶ πατρίδος εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν τοῦ λαοῦ ἀπέβλεψαν πρὸς ἀναγίνεσιν τῆς Γερμανίας καὶ ἀνέβλεψαν τοῦ ἔθνους προνοήματος· ὁ πολυαπὸς βασιλεὺς Φρειδερίκος Οὐλρίκος δ' Γ', πατὴρ τοῦ νῦν αυτοκράτορος, ἐβραβεύσθη τὸν ἥμισυ τῆς ἡμετέρας ἐπικρατείας, ἡ πολιτεία ἀπώλειε τὴν ἰσχυρογνώμονος ἰσχὺν καὶ τὴν λαμπρότητα, τοῦτο ὅμως ἔστω ἀφορμὴ καὶ παρότρυνον ἵνα τὴν διανοητικὴν ἡμῶν δύναμιν καὶ λάμψαν ἀναπτύξωμεν. Τούτου ἕνεκα ἐβίβλω ἵνα πᾶν γέννηται πρὸς ἐπίτασιν καὶ τελειοποίησιν τῆς ἐκπαίδευσιν τοῦ λαοῦ. Συμμερώνων δὲ τοῦτοις καὶ ὁ μέγας ὑπουργὸς von Stein Meyer· «Τὰ μέγιστα προσδοκῶμεν ἐκ τῆς ἀγωγῆς τῆς νεότητος. Ἐὰν διὰ μεθόδου, συστηματικῶς ἐπὶ τῆς ἰσχυρογνώμονος τοῦ ἀνθρώπου φρονέας, πᾶσα πνευματικὴ δύναμις ἀναπτύξῃ καὶ πᾶσα εὐγενὴς ἀρχὴ τοῦ βίου διεγερθῇ καὶ προκύβῃ, πᾶσα δὲ μονομερὴς μόρφωσις ἀπορριπθῇ, ἵκαν σπουδαία λήρῃ φροντίς περὶ τῶν ὅλων μέχρι τοῦδε παρελθόντων ὁρίων, ἐξ ὧν ἡ δύναμις καὶ ἡ ὑπεροχὴ τοῦ ἀνθρώπου ἐξέρχονται, δυνατότητα ἐλπίαν ὅτι νίκην γενεῖ ἀναδραστικῆς φυσικῆς καὶ ἡθικῆς ἰσχυρῆς, καὶ βέλτιον ἐκ τῆς παρασκευαζομένης μέλλουσιν».

Ὁ δὲ φιλόσοφος Φίχτης κατὰ τὸν χαρμῶνα τοῦ 1807—1808 ἐτύμωσεν ὑπὸ τὸ κράτος τῶν ξενικῶν στρατευμάτων ἐν τοῖς περηνόμοις αὐτοῦ πρὸς τὸ γερμανικὸν ἔθνος λόγιος, οὗς ἐν τῷ τοῦ Βερολίνου πανεπιστημίου ἀπήγγαλιν, ἀνέβλεψεν τὸ ἔθνος προνοήματα. Ἀπὸ τοῦ πρώτου λόγου λέγει, ὅτι τὸ μόνον μέσον σωτηρίας καὶ ἀναμνηστικῆς τοῦ γερμανικοῦ ἔθνους καίεται ἐν τῇ παντοφίᾳ τοῦ τοῦ ἐπικρατοῦτος ἐκπαιδευτικοῦ συστήματος ἀναδιοργανώσεως· ἡ ἐπικρατοῦσα ἀγωγὴ ἐκπαιδευτικῆς ἐστὶ, λέγει, οὐκ ἀρκετομένη μὲν τῶν βίων τοῦ πραγματικοῦ βίου, μακρὰ ἐστὶν· ἡ δὲ νέα ἀγωγὴ ὀφείλει ὅλον τὸν ἀνθρώπου μορφοῦν, ὀφείλει γενεθλὸν ἀγωγὴ πάντων τῶν Γερμανῶν, ἐνὶ λόγῳ ἐθνικῇ ἀγωγῇ. Τοιαυτὴ δὲ ἀγωγὴ εὐχρηστικὴ ἐστὶν ἡδὺ ὑπὸ τοῦ Βισταλτόντος, καὶ ἐν τῇ σχολῇ αὐτοῦ προσδοκᾷ τὴν ἀναγίνεσιν τοῦ ἔθνους. Οἱ λόγοι τοῦ Φίχτης βαρύνονται ἐν τῇ ἐκπαίδευσιν τῇ γερμανικῇ ἔθνη καὶ ἐκπαιδευτικῶν τὰς καρδίας πάντων.

Καὶ ἡ μεγαλοπράγμων δὲ ἀνίσταται κατὰ τῆς σχολῆς τοῦ Βισταλτόντος καὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ τῆς Γερμανίας ἀναγίνεσιν προσδοκᾷ· ἐν τῇ ἡμερολογίῳ αὐτῆς κατὰ τὴν ἐν Königsberg διαμονῇ (1809), γερμανικῆς εἰσι τὰ ἔξω· ἀναγίνεσιν τῶν τῶν ἀνθρώπων καὶ

Γερτρούδην τοῦ Πισταλότση, βιβλίον διὰ τὸν λαόν· εὐτύχως εἰμι ἐν τούτῳ τῷ χωρίῳ τῆς Ἑλβετίας (ἐν ᾧ ὑποτίθενται ζῶντες ὁ Λινκχόρς καὶ ἡ Γερτρούδη). Εἰ δὲ κυρία ἐμαυτῆς ἦμην, εὖδης ἐπὶ τῆς ἐμῆς ἀμύλης ἐπέβαινον καὶ καθύβηνον πρὸς τὸν Πισταλότσην εἰς Ἑλβετία, ὅπως τῷ ἐγγενεῖ ἀνδρὶ μετὰ θαυρῶν καὶ μετὰ δεινῶν εὐχαριστήσω ὅσον καλῶς φρονεῖ περὶ τῆς ἀνθρωπότητος! καὶ, ἐξ ὀνόματος τῆς ἀνθρωπότητος εὐχαριστήσω αὐτὸν. Λίαν δὲ ἀνυπομονίως τὴν θύσαν ἐκ Βυρτεμβέργης περιέμενε τὸν διδασκάλον Zeller, μνητοῦ καὶ θερμοῦ ὁπαδοῦ τοῦ Πισταλότση, ὅπως τὰ ἐν Πρωσσίᾳ δημοτικὰ σχολεῖν κατὰ τὸ πρότυπον τοῦ Πισταλότση σφραλίσαν θ' ἀπορραγῶσθαι.

Τῆλιακοῦτος δὲ ἀρχαίως τοῖς ἀναγέννησιν τῆς Γερμανίας καὶ ἀνθρώπῳν τῆς Ἑθνικῆς φρονήματος διὰ τὸν μεταρρυθμισμόν τῆς πᾶντος παιδείας, τὸν βελτιώσεων τῆς δημοτικῆς σχολῆς, καὶ τῆς τελευτοποιήσεως τῶν διδασκάλων μεθόδων, οὐκ ἔμενεν ἄγονος. Ἡ πρωτοκλήσις ἐπέμπε πρὸς τὸν Πισταλότσην πολλοὺς νέους, ὅπως, ὡς λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ ἐπιστελλων ὑπουργός, αὐτὸ πνεῦμα τῆς ὅλης μεθόδου τῆς ἀγωγῆς καὶ διδασκαλίας ὡμὸν κατέβηκεν ἐκ τῆς καθαρωτικῆς πηγῆς ἀντήλθουσιν, μὴδὲ μίση τὸν μόνον αὐτῆς μεθώσιν, ἀλλὰ πᾶσαν ἐν τῷ συνόλῳ συμπεριλάβωσι, καὶ ὑπὸ τὴν διαύθυνσιν τοῦ ἀξιοσεβέστατου θεμελιωτοῦ καὶ τῆς πολυτέλειου αὐτοῦ βοηθείας μεθώσιν τὴν πρᾶξιν αὐτῆς· ἐνὶ λόγῳ ὅπως μὴ μόνον τὸ ἐκὺν πνεῦμα, ἀλλὰ καὶ τὴν καρδίαν αὐτῶν διαμορφώσωσι εἰς τέλειαν παιδαγωγικὴν κλήσιν, καὶ τοῦ αὐτοῦ ζωοποιοῦ αἰσθημάτων τῆς ἱερότητος τῆς κλήσεως ταύτης, καὶ τοῦ αὐτοῦ θερμοῦ ζήλου πληρώσωσι τὴν καρδίαν αὐτῶν, ὅρ' ὡν ἐμφορεῖσθε ὑμεῖς, πάντα τὸν ὑμῖν πρὸν ὀλοκαύτωμα αὐτῇ προσενεγκόντες».

Οἱ νέοι ἐπανελθόντες ἀνέλαβον διδάσκειν κατὰ τὴν Πισταλότσην μέθοδον διὰ διὰ τῆς διδασκαλίας αὐτῶν καὶ τῆς συστάσεως διδασκαλείων ὑπὸ Zeller πρὸς μόρφωσιν διδασκάλων ἐν Κενigsberg καὶ ἀλλοῦ, τὸ παιδαγωγικὸν τοῦ Πισταλότσην σύστημα βελτίαις κατεβύλετο βίβας, γινόμενον ἡ πρώτη καὶ κυρία ἀφορμὴ τῆς ἀναπτύξεως τῆς δημοτικῆς παιδείας ἐν Πρωσσίᾳ. Σκοπὸς τῆς νέας δημοτικῆς σχολῆς ἦν ἡ παναρμόνιος ἀνάπτυξις καὶ μόρφωσις πᾶσιν τῶν σωματικῶν καὶ ψυχικῶν δυνάμεων τοῦ ἀνθρώπου· ἡ ἐκπαίδευσις ἀνεγνωρίσθη μέγα τῆς Πολιτείας καθήκον καὶ μέλημα· τὰ προγράμματα τῆς διδασκαλίας ἀ-

νεπτύχθησαν περιλαβόντα γράμην, καλλιγραφίαν, γυμναστικὰν, γεωγραφίαν, ιστορίαν, ὕμνῳν, στοιχειώδεις γνώσεις φυσικῆς καὶ φυσικῆς ἱστορίας, καὶ ἐπὶ πᾶσι τὴν ἱστορικὴν διδασκαλίαν πρὸς ἀνάπτυξιν καὶ μόρφωσιν τῆς διανοίας· οἱ διδασκαλοὶ ἐτιμῆθησαν, τὰ δὲ πρὸς μόρφωσιν αὐτῶν ὑπάρχοντα διδασκαλεῖα ἐπὶ τὸ βέλτιον μεταρρυθμίσθησαν, ἀλλὰ δὲ νέα ἰδρύθησαν, ὧν κατῆχται διωρίζοντο ἄνδρες σπουδαῖοι, ἄξιον ἔχοντες καὶ κλήσιν πρὸς τὴν διδασκαλίαν ἐπαγγέλμα, καὶ γνώσεις ἐπιστημονικὰς καὶ θεωρητικὰς καὶ πρακτικὰς μόρφωσιν οὐ μικρὰν, καὶ δυνάμενοι μορφώσαι μαθητὰς ἀξίους ἑαυτῶν· τὰ δ' ἐν Πρωσσίᾳ διδασκαλεῖα πρότυπον πᾶσιν τῇ ἄλλῃ Γερμανίᾳ ἐγένοντο.

Ὅστω δὲ ἐν ὀλίγῳ γένῳν κατάρθωται ὅτι ἐν τρισὶν αἰῶσιν οὐκ ἐγένετο, ἡ ταμεῖα βελτιώσεις τῆς δημοτικῆς παιδείας καὶ τῶν διδασκάλων αὐτῆς· ἡ δὲ νέα δημοτικὴ σχολὴ τοὺς ἡγλαίους ἐκείνους παρήγαγε καποῖς, οὗς προέμνησεν ὁ ὑπουργός von Stein λέγων, «ὅτι νέαι γενεὰ ἀναβλαστῆται ὕλκιος καὶ ἠθικῶς ἰσχυρὴ, βέλτιον ἐαυτῇ παρασκευάζουσα τὸ μέλλον». Ἀπ' αὐτῆς δὲ λόγῳ τε καὶ ἔργῳ ἀλλήλῃ καὶ τὸ βασικὸν ἀξίωμα ὅτι ἡ ἐπιστήμη πόνηται· διὸ αὐτὸν τοῦ στρατάρχου Μολκ, ὅτι αἱ ρίμαι τῆς παιδείας ἀπελίσσονται τοῖς δημοδιδασκάλου, οὐκ ἔστιν ἀπλὴ φιλοσοφία, ἀλλὰ ἀλήθεια πραγματικὴ. Τοῦτο δὲ μαρτυροῦν καὶ αὐτὰ τὰ γινόμενα ἐν Αὐστρίᾳ ὅτε κατὰ τὰ μέσα τοῦ παρελθόντος αἰῶνος τὸ φιλελευθέρον καὶ φιλανθρωπικὸν πνεῦμα τῆς φιλοσοφίας εἰσέδυε καὶ εἰς τὰς ἀνάς τὴν καθολικὴν βραβελίαν καὶ οἱ Ἰησοῖται ἐξεδιόκοντο, ἡ αὐτοκράτειρα τῆς Αὐστρίας Μαρία Θηρεσία (1740—1780) ἰσχυρὰν παρέσχε προτάσιν τῇ πνευματικῇ ἀναπτύξει καὶ αὐτῇ ἰσχυρῇ τῇ ἐκπαίδευσιν τοῦ λαοῦ, συνεργῶν τυχερὰς προθυμοτήτων, καὶ πολλὰ ὑπὲρ τῆς δημοτικῆς ἐκπαίδευσιν μοχθησάντων, τοῦ Fellger καὶ Kindermann. Τοσοῦτον δὲ τὸ πρῶνυμα ἀνεψύχθη, ὥστε ἐν ἐκθίσει ἐπιδοθείσῃ τῇ αὐτοκρατείρῃ τῷ 1772 ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ λέγονται τὰ ἑξῆς· «Ὅτι ἵνεκα τῆς διαδόσεως τῆς παιδείας, ἡ μὲν βιομηχανία ἀναπτυχθήσεται, τὸ δὲ ἐμπόριον ἀνθήσει, ἡ δὲ πολιτεία αὐξήσει τὰς ἐσωτερικὰς αὐτῆς δυνάμεις, τὰ δὲ νοσοκομεία ἐλάσσουσιν θανάτους, αἱ δὲ νοσοκομῆται οὐχ ἐξουσίαν ἐπαίτας, ἡ δὲ κοινωνία καθόλου εἶναι οὐ τοσοῦτος ἀγέρους». Ἡ Αὐστρία πρὸς ἐαυτὴν ἐπισπεύσατο συμπαῖτος τοῦ κό-

МЕЧНИКОВА

αμου τοὺς ὀφθαλμούς· σὺμπας ὁ κόσμος ἔσμενος τὰ βλήματα αὐτοῦ πρὸς τὴν αὐτοκρατορικὴν σφίρει αὐλήν, πᾶσα δὲ ἡ ἔθνικὴ εκπαιδεύσις τῆς Γερμανίας σμεννύεται ἐπ' αὐτῇ, ἐξ αὐτῆς λαμβάνουσα τὴν ἐκαστῆς λαμψάν. Ἡ Αὐστρία εἶσι τοῦ λοιποῦ ἐπὶ τῶν γειτόνων αὐτῆς, ἐπὶ πᾶσι τῆς Γερμανίας, τεликаύστην ὑπεροχὴν, ἡλικίαν ἄλλοι λαοὶ ἐπὶ τῶν γειτόνων αὐτῶν· ἀλλὰ τὸ κράτος αὐτῆς ἐκτελεῖ καὶ ἐπὶ τῶν λαῶν, οἵτινες οὐκ εἰσι τῷ σκῆπτρῳ αὐτῆς συνδεδεμένοι, ἀλλὰ τὰ αἰσθήματα αὐτῶν φέρει ὑποτέλῃ ἔσονται, προσφερόμενα τῇ καρδίᾳ τῆς ὑποκρατικῆς δλονότης ἣν ἀξίαν σεβασμοῦ τιμῶσι. Οὐκ ἀνέχεται καὶ θεωροῦσι πηγὴν τῆς ἐκπαιδεύσεως τοῦ ἔθνους αὐτῆς. Ἡ ἐκείσε βεβαίως οὐκ ἀμέτοχος ἐστὶ κολεκίων, ἀλλὰ τὸ ζήτημα τῆς ὑπεροχῆς σαφὲς τίθεται· ἡ Αὐστρία οὐ μόνον τῶν ἄλλων κρατῶν τῆς Γερμανίας ἐστὶν ἡγετέρα, ἀλλὰ καὶ καρδίᾳ τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου ὑπερέχουσα κατὰ τὴν παιδείαν.

Διὰ τί όμως τὰ χρυσὰ ταῦτα ὄνεια ταχέως διελύθησαν; διότι ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων τῆς ἐκείσεως ἐκατονταετηρίδος ἡ ἐπικρατοῦσα Μεττερνίχμος πολιτικὴ τὴν μὲν ἐλευθερίαν τοῦ πνεύματος περιόρισε, τὰς δὲ ἀγαθὰς ἐκείσεως καὶ πάντα ὀργασμὸν πρὸς τὴν δικτατορικὴν ἀκτατοῖαν περιέκοψε, τὴν ἐκπαίδευσιν τοῦ λαοῦ ἐς χεῖρας παραδοῦσα τοῦ κλήρου καὶ τῶν Ἱερῶν, ὥστε ἐπόμενον ἦν ἵνα ἐν Σχολαῖς ἡ ἐκείσεως νίκησιν καὶ θριαμβεύσῃ.

Τοιοῦτον διδακτικὸν μέλημα παρέχει ἡμῖν ἡ παιδείσις τοῦ λαοῦ ἐν Πρωσίᾳ· ἡ Πρωσία κατὰ τὴν ὑπεράτακτον δύναμιν, νικησοῦσα Αὐστριακοὺς καὶ Γάλλους, διότι ἐπὶ τῆς παιδείσεως καὶ προκοπῆς τοῦ λαοῦ ἱστηρίχθη, ἐπὶ τῆς παρανομίῳ δὴ ἀναπτύξεως καὶ μορφώσεως τῶν σωματικῶν καὶ ψυχικῶν αὐτοῦ δυνάμεων· παιδεύσει τῆς ψυχῆς ἀνεῖ τῆς ἀγωγῆς τοῦ σώματος καὶ τῆς ἀναπτύξεως τῶν δυνάμεων αὐτοῦ μονομερῆς ἐστὶ καὶ ἀτελής, καὶ τὸ ἀνέπαλον.

Ἐκείσε δὲ τούτων καὶ ἕτερον λαμβάνομεν διδάγμα, ὅτι καὶ αὐταὶ αἱ μέγιστα δυστοχίαι καὶ καταστροφαὶ τὰ ἔχοντα ζωτικὰς δυνάμεις ἔθνη ταπεινῶσι μὲν πρὸς ὅραν, ἀλλ' οὐκ ἐκκαθαίρουν, ἀλλὰ τοὐναντίον χρησιμοποιοῦσιν ὡς πέλαιμα πρὸς ἀναγέννησιν καὶ ἀνύψωσιν αὐτῶν ἴσως ἡ Γερμανία οὐκ ἀνυψοῦτο νῦν τοσοῦτον, εἴη ὑπὸ τοῦ πρώτου Ναπολέοντος ἐταπεινῶτον· γὰρ τούτων τῶν πρακτικῶν διδαγμάτων καὶ ἐν ταῖς συνέδρασιν τοῦ Συλλόγου καὶ νῦν πολὺν ἐπισημάνει λόγον περὶ τῆς δη-

μοτικῆς παιδείσεως τῶν Γερμανῶν· διότι καὶ ἐν τῇ Ἀνατολῇ, ὡς εἶπον καὶ ἀνωτέρω, τὰ πρώτιστα, ἡ ὑπεροχὴ προκινεῖται ἄλλοι τῷ ἀρίστῳ, τῷ ἀρίστῳ δλονότης χορηγοῦνται ἐκπαίδευσιν ἐν ταῖς σχολαῖς αὐτοῦ.

Καὶ ἐσχάτως μὲν ἐν τινι περιωνύμῳ ἐφημερίδι τοῦ Λονδίνου διεσκόπητο τὸ ἡμέτερον ἔθνος, ὅτι εἰ οὐδὲν ἄλλο ἀγαθόν ἐστὶν ἢ παρχαὴν διδασκάλους, διηγητοῦς καὶ ιατρούς· περὶ διηγητῶν καὶ ιατρῶν οὐδὲν λέγω· ἀλλ' εἰ ὅντως τὸ ἔθνος ἡμῶν παρήγειν ἀξίους διδασκάλους, εὐδαίμονες ἂν ἦμεν, διότι μετὰ τῶν ἀγαθῶν διδασκάλων εἴχομεν καὶ ἀληθεῖς παιδεῖαν, μετὰ δὲ τῆς ἀληθοῦς παιδείας καὶ τὰ ἄλλα ἀγαθὰ, ὅσα συμπεριμαρτυροῦσιν αὐτῇ, καὶ δὴ βεβαίαν τὴν ὑπεροχὴν καὶ τὴν δύναμιν τὴν φυλάττουσαν τὴν νεκτερμένην παρουσίαν ἱκανὴν τε ἐσπεμένην καὶ ἄλλην προσκτοῦσθαι· διότι ἡ ἀληθεῖς παιδεία παρέχει καὶ σιτιστὰς βραχίονας, ἀγωγὴ οὐσα, ὥς πολλὰκις εἶπομεν, οὐ μόνον τῶν ψυχικῶν ἀλλὰ καὶ τῶν σωματικῶν δυνάμεων.

Δ'.

Συνεδράσεις καὶ ἔργα τῶν διαρκῶν ἐπιτροπῶν, ἐκπαιδευτικῆς, φιλολογικῆς, ἀρχαιολογικῆς, ἐπιστημονικῆς, συντακτικῆς καὶ οἰκονομικῆς.

Ἡ ἐκπαιδευτικὴ ἐπιτροπὴ συγκειμένη ἐκ τῶν ὀδ. Ἰολίμου προέδρου, Κ. Σαμβόπουλου, ἀρχικατεργαστοῦ, Θ. Σαλτέλλ, Α. Μαλιάνη, Ἀβ. Νικ. Δωριῶν, Ν. Παπανίκου καὶ Ἦρ. Βασιλάδου, ἐποιήσατο εἰκοσι καὶ δύο συνεδριάσεις, ὅσας οὐδέποτε ἄλλοτε, διότι ἐβρισημένον ἦν λόγῳ καὶ ἔργῳ γένεται ἡ δέξις χεὶρ τοῦ Συλλόγου ἐν τοῖς ἐκπαιδευτικαῖς.

Τὰ ἔργα τῆς ἐκπαιδευτικῆς ἐπιτροπῆς πολυπλοκοῦν ἐστὶ, διότι καὶ ἐκτεθειμένα εἰσι, α) ἵνα μελετῇ τὰς ἐν τῇ ἐκπαίδευσιν ἐκείσεως περὶ τῆς πνευματικῆς καὶ τοῦ ὁμοῦς καταστάσεως τῶν σχολείων καὶ ἐξ αὐτῶν ἐξάγῃ τὰ γενικὰ συμπεράσματα περὶ τῆς καταστάσεως τῆς πρώτης καὶ μέσης ἐκπαιδεύσεως τοῦ ἡμετέρου ἔθνους· β) ἵνα κανονίσῃ καὶ βελτιώσῃ τὴν συντήρησιν τῶν ἀπορῶν σχολείων χρησιμοῦμενα ἱκανοῦς χρηματικὰ βοηθήματα· γ) ἵνα ἐξετάσῃ τὴν κατάστασιν ἐν τῇ ἐπιστρίβῃ τῆς πρώτης καὶ μέσης ἐκπαιδεύσεως, καὶ τὰς συζητήσεις περὶ τῶν λαμβανόμενων μέτρων πρὸς μεταρρυθμίσεις καὶ βελτίους τῶν διδακτικῶν μεθόδων καὶ ταῦτα ἀνακοινῇ τῷ

Συλλόγῳ δ') ἐν συντάτῃ τὰ προγράμματα, ἃ ἦσαν τοῦτο τὸ ἔτος· ἐκ μὲν τοῦ Καραπάνου ἀγώνος τὸ περὶ συντάξεως Χριστομαθείας τῆς νέας ἑλληνικῆς γλώσσης, ἐκ δὲ τοῦ Βουτσινάου τὸ περὶ συντάξεως νέου ὁδηγοῦ τῆς πρώτης ἀλφειεύς ἀμφοτέρων τῶν φύλων· ε') ἐν κρίσει βιβλίου διδασκτικῆς ὑποβαλλόμενα ὑπὸ τῶν συγγραφεύων τῆς τῆν κρίσει τοῦ Συλλόγου· ζ') καὶ τελευτάῳ, ἐν κρίσει καὶ ἀπονέμῃ τοῦ βραβείου τοῖς ἀξίοις τῶν ἡμιπομένων συγγραμμάτων εἰς τὸν Καραπάνον ἀγῶνα, τοῦ λοιποῦ δὲ καὶ εἰς τὸν Βουτσινάον.

Ἡ ἐπιτροπὴ ὄλην ἡμέραν εἰς μελέτην τῶν ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν ἐκβίβων, αὐτὴ ἐξ οὗ χρόνου ἔπαυσαν χρησιμοποιεῖν τὰ πρὶς ὑποστήριξιν τῶν ἀγῶνων σχολείων χρήματα, ἔπαυσαν καὶ αἱ ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν ἐκβίσεις πεπραγμένων. Ἡ ἐπιτροπὴ ἐπράξεν ὅτι ἡδυνάτο ὅπως τὸν σύνδεσμον συγκατέστη, ὅς τὸν Σύλλογον μετὰ τῶν ἀπόρων σχολείων τῶν ἐπαρχιῶν συνδέει, συνενώσασα πᾶσας τὰς ἐαυτῆς δυνάμεις εἰς μελέτην τῶν εκπαιδευτικῶν ζητημάτων τῆς πρώτης καὶ μέσης παιδείας, ὧν ἡ ὁρμὴ λύσις γενομένη ὑπὸ σπουδαίων παιδαγωγῶν τῆς ἐσπερίας Ἑuropῆς καὶ δοκιμασθεῖσα, ἐραυροζομένη περισσευομένη καὶ μετὰ πολλῆς προσοχῆς τοῖς ἡμετέροις σχολείοις, λυσιστελεστέη ἔσται καὶ νέαν δώσει ζωὴν. Ἡ εκπαιδευτικὴ ἐπιτροπὴ τὸ ὄργανόν ἐστι δι' οὗ ὁ Σύλλογος τὰς παιδαγωγικὰς θεωρίας εἰς πρᾶξιν ἐπιχειρεῖ μεταβαλεῖν. Διὰ τοῦτο ἡ ἐπιτροπὴ ἐπέθηκεν τοῦτο τὸ ἔτος προτείνει τῷ Συλλόγῳ, ἐν ἐν τῷ καθήκοντι αὐτοῦ διδασκαλείον μετὰ προτύπου σχολείου συστήσῃ, διότι αἱ αἰθουσαὶ αὐτοῦ κατὰ τὴν ἡμέραν ἐλευθερίαν οὖσαι δύνανται πρὸς τοῦτο χρησιμεύειν καὶ ἀποδεικνύει, ὅτι ὁ Σύλλογος καὶ ἔργῳ ἱκανὸς ἐστὶ ἐραυροῦσαι ὅς προτείνει ἐν τοῖς προγράμμασι μεταρρυθμίσεις περὶ τῆς πρώτης παιδείας, ἐν μὴ τὰ λεγόμενα καὶ γραφόμενα φαίνονται ἀπλὰ θεωρεῖν. Ἡ ἐπιτροπὴ συνίστησι π. χ. τὴν διὰ ζωστος φωνῆς διδασκαλίαν μέλλον ἐν ταῖς παραδοξίαις τῆς ἀπὸ τῶν βιβλίων, ἀ γράμμα μόνον θεωρεῖ ἐν ταῖς ἰδίαις μελέταις διδασκαλίαν καὶ μαθητῶν, πλὴν τῶν λεγομένων ἀναγνωστικῶν· ἀλλὰ τοῦτο πῶς ἄλλως γενήσεται ὁρατὸν καὶ ἀναντίρρητον, εἰμὴ τῇ διὰ ζωστος φωνῆς διδασκαλίᾳ, ὅτε ὁ Σύλλογος δύναται λέγειν, εἰ δὲ ἴσῃ, παρὰ λόγῳ; Ἡ ἐπιτροπὴ παραδέχεται ὡς αὐτὸς ὅτι ἡ ἵπποτασία, ἡ ἀπὸ τῶν αἰσθητῶν καὶ μερικῶν ἀρχομένη διδασκαλία, ὁρεῖται εἶναι ἀρχὴ καὶ κρητὶς

παντὸς μαθήματος τῆς πρώτης παιδείας, καὶ τοῦτο ἐστὶ τὸ κυριώτατον στοιχεῖον, οἷον αἱ ψυχῇ, τῶν νέων μεθόδων· ἀλλὰ τοῦτο πῶς καταστήσεται ψηλαρπτόν, ἐν μὴ ὁ Σύλλογος ἰδίῳ ἔχῃ πρότυπον σχολείου καὶ ἐραυρομένη τῇ ἵπποτατικῇ μεθόδῳ ἐπὶ παντὶ μαθήματι; Ἡ ἐπιτροπὴ ἀπονέμει μεγίστην ἀξίαν τοῖς διδασκτικοῖς καὶ φρονεῖ ὅτι ἀνευ ἀξίων διδασκάλων οὐδέποτε ἀληθὴ καὶ τελείαν ἐθνικὴν παιδείαν ἐξομεν· ἀλλὰ τοῦτο πῶς δύναται ὁ Σύλλογος ὁρατὸν καὶ ψηλαρπτόν καταστήσας, ἐν μὴ τοιούτων παρασκευῶν διδασκάλους; Ἡδυνάμην πολλῶν ἄλλων μνημονεύει παραδειγμάτων· ἀλλὰ ταῦτα ἀρκούσι. Διὰ ταῦτα ἐθνικώτατον καὶ ἀφελιμώτατον ἔργον ἐστὶ ἡ σύστασις διδασκαλείου καὶ προτύπου σχολείου ἐν τῷ καταστήματι τοῦ Συλλόγου. Ἄλλ' ἡ ἐπιτροπὴ τὴν περὶ τοῦτο πρότασιν αὐτῆς ἀνέβαλεν ἕως ἂν ὁ Σύλλογος εὐτότερον χρημάτων, καὶ τοι οὐ πολλῶν χρειᾷ ἐπὶ πρῶτον ἔρρουν αὐτῶν.

Περὶ δὲ τῆς κρίσεως τῶν μεμνημένων εἰς τὸν Καραπάνον ἀγῶνα βιβλίων ὁ εἰσηγητὴς τῆς ἐπιτροπῆς κ. Θυμοστολὴς Σαλτέλης ἀναγνώσκει τὴν ἐκτίμησιν αὐτῆς.

13.

Φιλολογικὴ ἐπιτροπὴ.

Μεταβῶμεν ἤδη εἰς τὴν φιλολογικὴν ἐπιτροπὴν· αὕτη συγκαμμένη ἐκ τῶν κ. κ. Χρ. Χατζηχρήστου, πρέβδου, Κ. Σπυριδίου, Θ. Σαλτέλη, Α. Μαλιάνου, Π. Βασιλείου, καὶ τοῦ ἀφ' ἡμῶν μεταστάντος Θ. Τάκη, ὅλων τινῶν παραιτηθέντων, εἰκοσι καὶ δύο ἐκείνησιν συνεδριάσεις, ἐν αἷς περὶ τῶν ἐπέεργασίων ἡσυχλήθη καὶ παρασκευῇ πρὸς ἐκδοσιν ἐν τῷ περιοδικῷ τῆς ἀποτελεσματικῆς γλωσσικῆς ὕλης ἐν τοῖς ἀρχαίοις τοῦ Συλλόγου, καὶ περὶ τὴν κρίσιν τῶν ἀποσταλεισῶν κατὰ τὸ συλλογικὸν τοῦτο ἔτος συλλογῶν εἰς τὸ περὶ ζωντῶν μνημείων ἐν τῇ γλώσσῃ τοῦ λαοῦ ζωγραφειῶν διαγνώσασθαι. Καὶ περὶ μὲν τῆς κρίσεως, τίνοι ἐκ τῶν ἐνδεκα ἀποσταλεισῶν συλλογῶν ἀνέειμιν ἡ ἐπιτροπὴ τὴν δεκάτην ἀμοιβὴν, ἀναγνώσκει ἐκείσιν ὁ εἰσηγητὴς αὐτῆς κ. Κ. Σπυριδίου, ἐν ὃ ὁ Σύλλογος τοῦτο τὸ ἔτος μετ' ἀγαλλίαςσεως ἰδέσκατο ἐν τοῖς κόλοις αὐτοῦ ὡς ἐνεργὸν μέλος μεγάλως τὴν συνεργασίαν αὐτοῦ ἐκτιμῶν.

Ἡ δὲ παρασκευασθεῖσα γλωσσικὴ ἐκδοθῆσθαι ἐν τῷ 13. καὶ 14. τόμῳ τοῦ περιοδικοῦ, οὗς ἐλπίζομεν ὅτι κατὰ τοῦτο τὸ συλλο-

1. МЕЧНИКОВА

γικόν ἔτος ἐκδῶσι ἡ συντακτικὴ ἐπιτροπὴ συναρμολογούμενη μετὰ τῆς φιλολογικῆς. Ἡ ἀποταθραυμένη γλωσσικὴ ὕλη τοσοῦτον πολλή καὶ πολυτίμος ἔρηνεν τῷ κ. Κ. Ξανθοπούλῳ, νῦν τὸ πρῶτον ἰδόντι αὐτὴν, ὥστε φρονεῖ ὅτι καὶ εἰ μὴδὲν ἄλλο ἔπραττεν ὁ Σύλλογος, ἀλλ' ἢ μόνον τοῦτο, ἰθὺνικὴς εὐγνωμοσύνης ἦν ἄξιος· διότι ἡ συλλεγείσα γλωσσικὴ ὕλη ἀρίστηλον καθίσταται, ὅτι ὁ ἑλληνικὸς βίος τῶν προγενεστέρων γενιῶν, τὰ ἔθνη καὶ ἔθνη καὶ αἱ παραδόσεις ζωοῖν ἀνυμνοῦσιν ἀθάνατα ἐν τῷ ἑλληνικῷ λαῷ τῶν ἐπαρχιῶν τῆς ἑυρωπαϊκῆς καὶ Ἀσιατικῆς Τουρκίας, ὡς ἰθὺνικώτατον γνώσασκα, στερεῶς συνδέον τὸ παρελθὸν μετὰ τοῦ ἐν τῷ αὐτῷ· ἀλλ' ἡ συλλεγείσα ὕλη οὐδὲ τὸ ἀπαρασπαστὸν ἔστι τῆς κατακαυωμένης καὶ ἀναιμωμένης ἐν μνησέσσι, διότι δυστυχῶς αἱ πλείονες τῶν συλλόγων τῶν ἐπαρχιῶν ὥσως ὡλιγοῦσιν τῆς συλλογῆς τῶν ζώντων μνημείων, οὐδ' ἐκτρέφον χεῖρα βοηθείας τῷ Φιλολογικῷ Σύλλῳ, καὶ περ ἔχοντες πολλὰς εὐκολίας, οἷα αἱ ἐπὶ τῶν ἐπαρχιῶν ἐπὶ τοῦ μακαρίτου Κοραΐ, ὅς πρῶτος τὴν συλλογὴν τῆς γλωσσικῆς ὕλης συνεισέφερε· οἱ σύλλογοι ὅμως τῶν ἐπαρχιῶν μὴ ἐθνικῶν ἐκτρέφουσι μνημείων, ἀν, ἐν τοῖς ἔργοις αὐτῶν ἀνέχονται καὶ τὴν συλλογὴν τῶν ζώντων μνημείων ἐν τῇ γλώσσῃ τοῦ λαοῦ, ἀσχοληθῶσι μὴ μόνον τὰς ἰδιωτικὰς λέξεις καὶ φράσεις καὶ παροιμίας ἐκείνης γῆρας συλλέγειν, ἀλλὰ καὶ τὰ δημοτικὰ ἔθρακτα καὶ εἰ τι ἄλλο περιβεβλημένον ἔστι τῇ γλώσσῃ τοῦ λαοῦ.

Περὶ δὲ τῆς Ζωγραφικῆς βιβλιοθήκης τῶν ἑλλήνων συγγραμμάτων οὐδὲν ἄλλο ἔχοντες εἰπεῖν, ἢ ὅτι ὁ γενναῖος χορηγὸς κατατιθεῖς ἐτησίως τὰς ὑπάρχουσας τετρακοσίας καὶ πεντήκοντα ὀ. λίρας ἀσπλῆλαι καὶ παραπονιέται, ὅτι τὸ ἔργον βραδέως βαίνει, διότι οὕτω οὐδεὶς συγγραφεὺς εἶδε τὸ φῶς· ἀλλ' ἡ ἐκδοσις τῶν ἑλλήνων συγγραμμάτων ἐξ ἐκείνων ἔστι τῶν ἔργων, ἀ βραδύτητα γρηῃσιν καὶ φροντιστῶν οὐ μικρὴν καὶ ἀναδεχόμενοι δὲ τὰς ἐκδόσεις τῶν συγγραμμάτων λόγιαι ἐπιθυμοῦσιν, ἵνα ὁ διαπαινώμενος χρόνος εἰς τὴν κριτικὴν καὶ ἱερηνευτικὴν ἐπεξεργασίαν συντελέσῃ εἰς τὴν τοῦ ἔργου τελειότητα. Ὁ Σύλλογος ὁδόν τε ταχέως συντάσσεται τὸ ἔργον, εἰ τὴν τῶν ἐκδόσεων ἐπιμεληρῶσιν τοὶ εὐχερὲς καὶ ταχέως ἐργαζόμενοι ἀντιθετο· ἀλλὰ τοιαῦτα εὐχερὲς ἐκδόσεις οὐτε κριτικὴν οὐτε ἱερηνευτικὴν ἔχουσιν ἄξιαν, ὡς εἴρηται καὶ ἄλλοις, καὶ τοῖς πᾶσι σπερχόμενοι τοιῶν ἀποθήκῃ γενέσθην.

Ἐπιστημονικὴ ἐπιτροπὴ.

Ἡ δὲ ἐπιστημονικὴ ἐπιτροπὴ, ἥς μὲν ἦ καὶ Στ. Ἀριστοτέλης πρόεδρος, Γ. Ἀποστολίδης, Ἰ. Βαρύσης, Ἰ. Γεωργιανόπουλος, Γ. Α. Δημητριάδης, Ὁδ. Τάλεμος, Κ. Στ. Καραθεοδωρῆ, Σπ. Μαυρογένης, Δ. Σταματιδάκης, Τηλέμαχος Καραθεοδωρῆ καὶ Φ. Φωτιάδης ἱεπρὲς, δέκα καὶ τέσσαρες ἐπιστήκται συνεδρεύουσιν, ἐν αἷς ἀνεγνώσθησαν ἰσάριθμοι πραγματεῖαι. Τούτων αἱ μὲν ὅμοιαι ἔχον τὴν ἱστορίαν τῆς καλλιτελείας τῶν ἐπιστημῶν παρὰ τῷ ἡμετέρῳ ἔθνει ἀπὸ τῆς αἰώσεως μέχρι τῶν καὶ ἡμῶν χρόνων, αἱ δὲ πλείονες τὴν μελέτην τῶν ἀνακαλύψεων καὶ ἐρευνῶν παρὰ τοῖς λαοῖς τῆς ἰστορίας Ἑυρώπης καὶ βορείου Ἀμερικῆς.

Ὁ κ. Τηλέμαχος Καραθεοδωρῆς ὁρῶν τῆς ἐπιστήμης θεράπων καὶ φιλοπόνης γρημικτεῖς τῆς ἐπιτροπῆς ἀνέγνω τὰς ἐξῆς πραγματείας· 1) περὶ τοῦ ὀρθολομοῦ καὶ τῆς ἐπ' αὐτοῦ εἰς τὰς ἀνεγνώσεως προερχομένης βλάβης· 2) περὶ ἱεραγωγῆς τοῦ ἡλεκτρισμοῦ εἰς τὸν φωτισμὸν· 3) περὶ πρσμητικῶν εἰκόνων καὶ πρσμητοσκοπικῆς ἀναλύσεως. Ὁ δὲ κ. Μαυρογένης περὶ φωτοφῶν τοῦ Bell.

Οὐδεὶς ἀγνοεῖ τί ἀπὸ τινων ἐτῶν τεράστια γίνονται ἀνακαλύψεις καὶ ἐρευνῶν· ἀλλὰ δυστυχῶς ἡ δίκαια τοῦ ἡμετέρου ἔθνους οὐδὲν ἐπὶ τοῦ παρόντος λαμβάνει μέρος, οὐδ' ἐνερῶς παρίσταται, εἰ μὴ ἐπὶ σμικροῖς· μόνη δὲ ἡ ἀπαραμύλλος ἡμῶν γλώσσα συμβαδίζει τῇ ἐπιστήμῃ χωριστὸς αὐτῆς βοηθὸς, παρίστανται αἱ αἰετὶς εὐφρόνους καὶ καλῆς, ὡς λαμπρὰς στολῆς, ὅπως ἡ ἐπιστήμη ἀξιωματικῶς περιβάλλῃ καὶ κοσμή τὰ νεογὰ αὐτῆς τεχνία, οἷον ἐπὶ λέγοντο μικρόφαγοι, φωνόφαγοι, φωτόφαγοι, φωτόμετροι, καὶ λοιπὰ.

Τί λοιπὸν γλώσσῃ τοιαύτῃ, εἰς οὗτος ὁ φηλοῖς τῆς ἐπιστήμης, οὐκ εἰς χρησιμεύουσα, εἰσχωρούσα πανταχοῦ ὅπου ἡ ἀνακαλύψις καὶ ἐρευνῶν τῆς ἐπιστήμης ἀπὸ δύναται, πρῶτον ἵνα ἐκλήπῃ ἀπὸ τῆς πατρίδος τὸν ὀρεσμὸν, ἀπὸ τοῦ γρηκοῦ Ὀλύμπου καὶ τῆς πατρίδος τοῦ Ἀλφειῶν καὶ Ἀριστοτέλους, ἀπὸ τῆς πατρίδος τοῦ Περρῶ καὶ τῆς γρηκῆς καὶ αὐτοῦ τοῦ ἑλλήνου ὀνόματος ἀδωάντης· πρῶτον ἵνα ἀπεχωρήσῃ καὶ παρχωρήσῃ τὰς ἔδρας τῶν ἑλλήνων σχολίων ἄλλοις ἰδιώμασι· ἀλλὰ τοῦτο οὐτε πεπρωμένον οὐτε δυνατόν ἐστι· διότι τίνα ἐκ τῶν ἰδιωμάτων τούτων ἔχουσιν ἐπιθεῖναι μίαν τοιούτῃστον λέξιν

αὐτὸν χρησιμεύσαν ποτε τῇ ἐπιστήμῃ; οὐδὲ ἐν οὐδεμίᾳ. Διό ὅτε οἱ ἀπόστολοι τῶν ἰδιωματικῶν τούτων προσέρχονται τοῖς ἡμετέροις ἐν ταῖς ἐπιστάσι τῆς Ἑβραϊκῆς καὶ Μακεδονίας καὶ Ἑλληνικῆς καὶ ἀγωνίζονται πρὸς αὐτοὺς ἀπεκκοῦναι τὸν νοῦν καὶ φωνὴν ἑλληνικὴν, λεγόντων· οὗτοι οὗτοι, δεῖξαις ἡμῖν πρότερον τίς λέξις τῶν ἡμετέρων ἰδιωματικῶν ἐγένετο ποτε ὄργανον τῆς ἐπιστήμης; Ἡ ἐρώτησις αὕτη ἰκανὴ ἐπιστομῶσαι αὐτοὺς καὶ ἐκδιώξει ἀπὸ τῶν ἡμετέρων σχολείων.

Τὶ δὲ καὶ τὸ νόον, οὗ ἡ μὲν γλῶσσα τοιαύτον ὄργανον παγκόσμιον τῆς ἐπιστήμης, οἱ δὲ πρόγονοι μεγάλοι αὐτῆς ἐκτρέφοντες; Τούτω προωρισμένοι ἐσθὶν ὅσοι αὐτῆς βίβας προνοίας, ἵνα καὶ αὐτὸς ἐν Ἀνατολῇ καὶ ἀνατολῇ τῆς ἐπιστήμης καὶ εἰς βασιλείαν αὐτῶν ἐπὶ δεξιῇ μελέτῃ, ὡς ἄλλοτε· τούτων ἕνεκα ἡ ἐπιστημονικὴ ἐπιτροπὴ τοῦ Συλλόγου σπουδαίαν τῇ ἡμετέρῳ εἶναι παρέχει ἐπικουρίαν, ἀνακαλύπτει τὰ ἐπιστημονικὰ ζητήματα καὶ ἐρωτῶσα τὸν προσχρὴν αὐτοῦ ἐπὶ τῶν ἀνακαλύψεων καὶ ἐρωτηρίων δι' ἃς ἄλλοτε τοσούτων ἰδοῦσθην.

Τὸ φωτόφωρον Bell ἐστὶ τὸ ὄργανον, δι' οὗ τὸ φῶς, οὐχ ὁ ἀήρ, ὡς συνήθως, διαβιβάζεται τῇ φωνῇ, τὸν ἦχον· εἰ δ' ὁ ἦχος διὰ τοῦ φωτὸς διαβιβάζεται, ἐπόμενον ἐστὶ, λέγει ὁ Bell, ἵνα καὶ αἱ ἐκ τοῦ ἡλίου ἐκπεμπόμεναι ἀκτίνες φέρωσι μετ' αὐτῶν καὶ τοὺς ἀκρούτους καὶ τοὺς ἥχους τοὺς ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας αὐτοῦ γεννωμένους· ἄλλ' ἐστὶ δυνατόν ἵνα ἦχοι ἀπὸ τηλεκρούτης ἀποστάσεις, οἳ ἡ ἀπ' ἡλίου μέχρι γῆς, γίνονται ἡμῖν αἰσθητοὶ καὶ ἀκουστοί; Τούτω οὖν ἐστὶν ἀδύνατον, λέγει ὁ Bell, καὶ εἰς τὴν ἀνακάλυψιν τούτου ἀσχολεῖται νῦν ὁ τολμῆρὸς οὗτος Προμηθεύς, περὶ κατὰ τινα ἐν τῷ ἀστεροσκοπεῖῳ Moulton τοῖς ἀστέρας. Εὐχρηθὲν αὐτῷ καλὴν ἐπιτυχίαν.

Ὁ δὲ ἱεστὸς κ. Δ. Σταματιᾶδης ἀνέγνω περὶ νέου τρόπου πολλαπλασιασμοῦ τῶν ὁσφρίων. Ἡ τεχνικὴ γονιμοποιήσις τῶν ὁσφρίων καὶ ἰχθύων ἀπὸ τῶν μέσων τῆς ἐπιστήμης ἐκαστον ἐκαστὴν ἐπὶ ὑποβληθείσα εἰς ἐπιστημονικὰς παρατηρήσεις καὶ πειράματα μηχανικὰς ἐποίησαντο πρόδους· πρό τῶν ἐκδοχῶν περὶ τοῦ ἐν τῷ ἐν Παρισίῳ Collège de France ἡγεμονισμένου τοῦ καθηγητοῦ τῆς ἐμβρυολογίας Coste καὶ εὐδοκίαν τὰ πρῶτα πειράματα τῆς τεχνικῆς γονιμοποιήσεως, δι' ἣς, ὡς διεδείχθη, ὁ σπέρς καθηγητῆς, πολλαπλασιάζοντες τῶν ἰχθύων ἐν τοῖς ἐκδοχῇ μέγιστοι τῆς Γαλλίας ποταμοί, ἐστὶν δυνατόν

ἵνα καὶ ἄλλοις δέκα ἑκατομμύριοις ἀνθρώπων, ἰατρὸς τῶν ἡδὴ ὑπερχόντων ἐν Γαλλίᾳ, περιζήται τροφή.

Ὁ δὲ νέος τρόπος τῆς πολλαπλασιασμοῦ τῶν ὁσφρίων τοῦ ἐν Νέῃ Υόρκῃ τῆς Ἀμερικῆς W. J. Brook, περὶ οὗ ὁμιλήσας ὁ κ. Δ. Σταματιᾶδης, ἀπλοῦστατος ἐστὶ, διότι ἀρκεῖ ἡ κατακερματισμὸς τῶν ὁσφρίων καὶ ἡ ἀνάμιξις αὐτῶν. Ἐπιθετὴ δὲ ἑκαστοὶ ὁσφριοὶ περιέχει ἀπὸ 15 μέχρι πεντήκοντα ἑκατομμύρια ὠόν, ταῦτα δὲ πάντα σχεδὸν διὰ τῆς νέας τεχνικῆς μεθοδῶν γονιμοποιεῖνται, ὅτε διὰ τοῦ φυσικοῦ τρόπου πάνυ ὀλίγα ζωογονοῦνται, τὰ δὲ ἄλλα ἀπόλλυνται, ἑκαστος κατανόει, ὅσον ἡ τεχνικὴ καλλιέργεια τῶν ὁσφρίων ἀποδοῖσθαι πλουτοδότουρα· διότι καὶ ἐν τούτοις ἡ ἐπιστήμη θύει, καὶ δύναμις λανθάνουσα καὶ παραγωγός. Τίς δὲ οὐχ ὀφείλει καὶ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἡ τεχνικὴ καλλιέργεια τῶν ὁσφρίων ἀναγκαῖα ἐστὶ, διότι ἀπὸ τίνος γένου ἡ παραγωγὴ αὐτῶν ἤρξατο μεγάλως ἐλαττωμένη;

καὶ ἡμεῖς μὲν κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τοῦ Συλλόγου καθ' ἑαυτοὺς εἰς τὰ ἀναγνώσματα καὶ εἰς τὰς ἐν τῷ Συλλόγῳ γινομένης διαλέξεις ἐροῦμεν καὶ ἐκ τῶν πλουσιῶν πολλοί, λόγον ἐπισημαίνοντες περὶ τῆς πολλαπλασιασμοῦ τῶν ἰχθύων καὶ ὁσφρίων κατὰ τὴν μεθόδον τοῦ Coste, ὑποδείξαντες ὅτι αὐτὰ τῷ μεγάλῳ Τζουματζὶ θαλάσσιος κύλπος πρὸς τὴν γῆν χωρὶν καὶ ληπτὴν σχηματίζων δύναται χρησιμεύσαι ὡς δεξιμὴν τῆς τεχνικῆς γονιμοποιήσεως· ἄλλα τὰ μειδιώματα πολλῶν κατεῖδον μόνι, ὅτι ἡ ἡμετέρα χώρα οὕτω ἦν ὥριμος εἰς ἐπιστημονικὰς ἀποκαρπώσεις. Ἐὰν δὲ τῶν ἐρίων πλησιέστες τις μετὰ τὴν διαλέξιν εἶπε μοι οὐχ ὀφείλει ὅτι ἡμεῖς ἀδυνατοῦμεν προφυλάξαι τοὺς ὑπερχόντας ἰχθύς ἀπὸ τῆς καταστρεπτικῆς φιλοκερδείας τῶν ξένων ἀλιείων, καὶ οὕτως ἵνα γονιμοποιήσωμεν τὰ ὄψρια; Ἄλλ' ἐκτοτε δέκα καὶ εἴς περὶ ἑλθόν ἔτη, ἡ δὲ ἐπιστημονικὴ γνώσις ἐξελκυσθῇ ὅπως οὕτω ὥστε καλῶς ποιεῖται ἡ ἐπιτροπὴ προέβλεπε τὸν κ. Δ. Σταματιᾶδην ἵνα τοῖς ἀλιεῦσι τῶν ὁσφρίων καταστῇ γνωστὸν τὸν νέον τρόπον τῆς γονιμοποιήσεως καὶ πολλαπλασιασμοῦ. Ὁ κ. Δ. Σταματιᾶδης ὅπως ἐστὶν εὐτυχίστερος ἀποσπινόμενος πρὸς τοὺς ἀλιεῖς, ἢ ἐγὼ ἀποταθείς ἄλλοτε πρὸς τοὺς πλουσίους, διότι τὸ τῶν ἀλιείων ἐπιτηδευμα ἐπιτηδείον ἐστὶν εἰς θαύματα καὶ περὶ τὰ πράγματα· οἳ ἦσαν ἀλιεῖς οἱ κερῶντες τὸ Εὐαγγέλιον καὶ φωτίζαντες τὴν οἰκουμένην;

МЕЧНИКОВА

ὀλίγων αὐτῶν ἰχθύς οὐκ ἔμελλεν τῷ Ἰησοῦ Χριστῷ, ἵνα πολλὰς χιλιάδας ἀνθρώπων πινόντων χορτάσῃ; τί δὴ παραδοξόν, ἂν καὶ οἱ νῆοι ἄλλαι, ἐφαρμύζοντες τὴν θαυματουργὸν τῆς ἐπιστήμης δύναμιν, δυνήσονται δι' ὀλίγων ὑστέρων πολλὰς χιλιάδας ἀνθρώπων τρέφειν, ἂν τὰ πενήκοντα ἑκατομμύρια τῶν ὧν ἐκίστου τῶν ὑστέρων κατορθώσῃ γονιμοποιεῖν;

Ὁ πρόεδρος τῆς ἐπιτροπῆς κ. Σ. Ἀριστάρχης (ἀνὴρ α') πραγματεῖαν περὶ τοῦ ἐν τῷ ἱεροῦ τῆς ἐπιστημονικῆς κινήσεως παρὰ τῷ ἡμετέρῳ ἔθνει ἀπὸ τῆς ἀλώσεως μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων.

Ἦν ἰσχυρὸν τοῦτο σπουδαῖον ἔσται συμπλήρωμα τῆς ἱθνηκῆς ἡμῶν ἱστορίας.

Ἐκ δὲ τῶν ἀναγνωσθέντων ἐν ταῖς συνεδρίαις τῆς ἐπιτροπῆς μόνον τὸ περὶ φωτογράμμου τοῦ Bell ἀναγνώσθη ἐν τῷ Συλλόγῳ ὑπὸ Σ. Μαυρογένους, τὰ δὲ ἄλλα ἀναγνωσθήσονται κατὰ τὸ ἐπὶ τῶν ἡμερησίων ἔτος καὶ δώσουσιν ἰκανὴν καὶ τοικίαν ἐν ἐπιστημονικῇ πανθαύμαστον ἐν ταῖς συνεδρίαις τοῦ Συλλόγου· διότι εἰς τῶν σκοπῶν τῶν ἐπιτροπῶν καὶ οὗτος ἐστὶ, τὸ παρασκευάζειν ἀναγνώσματα. Διὸ ὁ Σύλλογος καὶ δημοσίᾳ ἐπαινεῖ τὸν ζῆλον καὶ τὴν ἐπιμέλειαν τῶν ἐργαζομένων τῆς ἐπιστημονικῆς ἐπιτροπῆς μελῶν καὶ φιλοτιμιούμενων· ἵνα καὶ παρ' ἡμῶν διευρυνθῇ τὸ πνεῦμα τῆς ἐπιστημονικῆς ἰσότητος καὶ πρακτικῆς ἐφαρμογῆς τὸ πνεῦμα ἀργούν καὶ ἀκίνητον μὲν σήμερον, ὡς τὰ ἑλιδὸν καὶ λιμένας ὕδατα.

Ζ.

Ἀρχαιολογικὴ ἐπετροπή.

Ἡ ἀρχαιολογικὴ ἐπιτροπὴ συγκειμένη ἐκ τῶν κ.κ. Σ. Ἀριστάρχου, προέδρου, Κ. Σ. Καραθεοδωρῆ, τοῦ πειθαρχοῦ C. G. Curtis, Ἀ. Πασπάτη, τοῦ ἱεροῦ Α. Mordtmann, τοῦ διδασκτοῦ Jean Mordtmann, τοῦ διδασκτοῦ P. Schroeder, Γ. Α. Δημητριάδου, Κ. Περιοικίδου καὶ τοῦ ἀρχιερέως μεταστάτης διδασκτοῦ Delhier συνδράσκου ἐπὶ ἀπὸ τοῦ εἰκοσι καὶ μίαν, ἐν αἷς παρὰ τὴν ἐπιγραφικὴν καὶ παλαιογραφικὴν ἡγεσίαν καὶ μέλητα περὶ τὰ νομίσματα, μολύβδινους, σταθμὰ, δακτυλοκλίθους, τοπογραφίαν Κωνσταντινουπόλεως καὶ Βλαχερίων, ὡς μεμετρουμένη αἱ σπουδαῖαι ἀρχαιολογικαὶ πραγματεῖαι, ὡς πολλὰ εἰσι δεδοσμέναι ἐν τῷ ᾧ ἐκδίδονται ἀρχαιολογικῶ παραστήματι τοῦ δεκάτου τρίτου τόμου τοῦ Περιοικίδου.

Ἐπειδὴ δὲ τὰ μέλη τοῦ Συλλόγου ἔχουσιν αὐτὸ ἀνὰ χάρις καὶ βεβαίως διηλθον αὐτὰ μετ' ἐυχαριστίας κρῖνα περὶ τὴν πλείονα χρόνον κατατρίβει περὶ τῶν ἐν αὐτῷ περιεχομένων καὶ τῆς ἀξίας αὐτῶν· τοῦτο δὲ μόνον λέγω ἐνταῦθα κατὰ τὴν ἐκθεσιν τοῦ προέδρου τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐπιτροπῆς, ἐπὶ ἡ συντάξις τοῦ Νεολόγου ἐπιδοκίμαστο ἰδίᾳ δαπάνῃ πλείστους ὅσους παλαιογραφικῶς χαρακτήρας ἔξ Ἀθηνῶν προσκομίσασθαι, ὅπως τὸ ἀρχαιολογικὸν Δελτίον ὅσον οἶόν τε τελειότερον ἐκδοθῇ· ἐφ' ᾧ ὁ Σύλλογος ἐπαρξέη αὐτὴ τὰς εὐχαριστίας αὐτοῦ. Ἐπειρὸν δὲ μέλημα τῆς ἐπιτροπῆς ὑπῆρξεν ἡ συλλογὴ καὶ καταγραφή ἐν τῷ κώδικι τοῦ Συλλόγου 145 νέων ἀνεκδύτων ἐπιγραφῶν αὐξήσασα οὕτω τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐν αὐτῷ ἐπιγραφῶν εἰς 829· ἀλλὰ τὸ ἔργον εἰς ὃ ἐμώχθησι πλείστον ἡ ἀρχαιολογικὴ ἐπιτροπὴ ἐν πολλαῖς συνεδρίαις ἐστὶν ἡ ἐπιεργασία καὶ λιθογράφεις τῇ φροντίδι καὶ ἐπιστάσει τῶν κ.κ. Κ. Καραθεοδωρῆ καὶ Γ. Δημητριάδου τοῦ τοπογραφικοῦ χάρτου τῶν ἡερσίων ταχύν Κωνσταντινουπόλεως μετὰ τῶν πρὸς αὐτὰ ἀναφορὰν ἔχουσιν ἀποφῶν καὶ τοῦ ἐπιστημονικοῦ καταλόγου τῶν ὀνομαζόντων ἐπὶ τοῦ χάρτου δι' ἀριθμῶν σημειούμενων τοποθεσιῶν ἀλλὰ διὰ τὸ χάρτης οὗτος, πολλῶν τῶν προειρηθέντων ἀκριβέστερος καὶ τελειότερος καὶ ἐτοιμὸς ἦδη, οὐ συνείδησεν τῷ ἀρχαιολογικῷ Δελτίῳ; διὰ μικροπολιτομῶν ἐνὸς μέλους τῆς ἐπιτροπῆς, ὃ κἀλλίον σκεπτόμενον ἡρεῖα λαβεῖν ὑπ' ὅψε, ἐπὶ ὃ ὁ Σύλλογος διὰ τὸν μέγαν χάρτην καὶ διὰ τὸν ἐξ αὐτοῦ μικρογραφηθέντα τοῦτον καὶ λιθογραφηθέντα ὑπὲρ τὰς δαπανὰς καὶ πενήκοντα ἰδανήσκει Μρας· ἀλλὰ ἐπιβὰν ἐπὶ ὃ χάρτης ὅσον οὕτω ἐκδοθήσεται καὶ ἐν ἀνελεύσει ἡ εἰρήνη καὶ ἡ σὺμνοια, ἥς ἔνευ πάσα συνεργασία μακροῦται καὶ διεκλίνεται· τῶν δὲ τῶν λόγων οὗτε ζῆλον εὐχόμεν τῇ ἐπιτροπῇ οὐτε ἐπιμελίαν, διότι κίετται ταῦτα, ὡς μεμεινῶται αἱ εἰσοδοὶ καὶ μὴ συνεδρίαις αὐτῆς· ἀλλὰ μόνον τῷ Συλλόγῳ εὐχόμεν ἔχειν χροῖματα, ὅπως ἐπαρκῆς ταῖς ἀπαιτούμεναις δαπάναις, τῶν τε ἄλλων ἐπιτροπῶν καὶ τῆς ἀρχαιολογικῆς.

Η΄.

Συντακτικὴ Ἐπιτροπή.

Συγκειμένη ἐκ τῶν κυρίων Ὁδ. Ἰαλίδου προέδρου, Κ. Περιοικίδου, Α. Μελίκα, Ι. Καραθεοδωρῆ καὶ Α. Θεοδορίδου ἡγετοῦ καὶ εἰς

τὴν ἐκδοσὶν τοῦ δεκάτου τρίτου τόμου τοῦ Περιδικίου. Ἡ ἔγγραφὴ τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης ἴσως ἐπιροχθὺς ἐστὶ καὶ οὐδὲν ἔχει τὸ ἐπαγωγόν· διὰ τοῦτο οἱ προσκαρτερούμενοι καὶ φειρόμενοι ὀφθαλμοὶ αὐτῶν εἰς διορθώσεις, πολλῶν ἰσχυρῶν εἰσὶν ἀξιοί. Ὁ Συλλογὸς βουλόμενος ἀνακυρσάει τὰ μέλη τῆς συντακτικῆς ἐπιτροπῆς. Ἐβλήθη τὴν ἐπεξεργασίαν καὶ παρασκευὴν τῆς γεωμετρικῆς ὕλης τῇ φιλολογικῇ ἐπιτροπῇ, ἵνα δὲ καὶ τῇ συνεργασίᾳ ἀμερότερον τῶν ἐπιτροπῶν ἡ ἐκτύπωσις τοῦ δεκάτου τετάρτου καὶ δεκάτου πέμπτου τόμου ταχέως ἐστῇ.

Ταῦτα τὰ ἔργα τῶν θυμῶν τοῦ Συλλόγου ἐπιτροπῶν, οὐ μόνον δ' ἔργα ἄλλα καὶ πάντες οἱ παρακολουθοῦντες ταῖς ἐργασίαις τοῦ Συλλόγου βλέπουσιν, ὅτι αἱ ἐπιτροπὴ ταῦτο τὸ ἔτος ἐργολυμῆσαντο υπερβαλὼν καὶ διπλασιασάσαι καὶ τριπλασιασάσαι τὰς κατὰ συνιδρύσεις καὶ ἀσχολίας δυστυχῶς οὐ διαμέλεια τὸ αὐτὸ εἶπεν καὶ περὶ τῆς οικονομικῆς ἐπιτροπῆς, ἥτις, ἐξ οὗ συνέστησαν αἱ ἐπιτροπὴ τοῦ Συλλόγου, ἀπὸ τοῦ 1871, οὐδέποτε οὐτε συνήλθε τακτικῶς, οὐτε περὶ τῶν οικονομικῶν τοῦ Συλλόγου, οὐτε περὶ εὐρέσεως πόρων ἐσέζετο. Τοῦτο ἐνέκα τὰ οικονομικὰ τοῦ Συλλόγου οὐκ ἀνθούσι μόνιμος, ἀλλὰ κυμαίνονται ἄλλοτε μὲν καλῶς, ἄλλοτε δὲ ἑλλειπῶς ἔχοντα κατὰ τὰς περιστάσεις. Διὸ ἀνάγκη ἵνα ὁ Συλλογὸς ἐφροντίσῃ περὶ εὐρέσεως πόρων ἀσφαλῶν, ὅπως μὴ σκελὴν κυμαίνόμενος ὡς πλοῖον ἀνεμαχίσται, ἀλλ' ἔχων ἡσυχον τὸν νοῦν ἀσφαλῆται περὶ τὰ ἔργα αὐτοῦ· εὐχῆς δὲ ἔργον ἵνα εὐεργετικῇ τις χεὶρ ἔλθῃ αὐτῷ ἀρωγὸς κατατιθεῖσα ἀσφαλῶς ἐν τῇ Ἑθνικῇ Τραπεζῇ κεφάλαιόν τι, ὅπως οἱ τόκοι αὐτοῦ χρησιμεύσιν ταῖς ἀνάγκαις τοῦ Συλλόγου.

Θ.

Tapeior.

Ἐξ ὧν εἵπομεν γίνεσθαι φανερόν ὅτι ἡ κατὰ σπουδὴν τοῦ ταπεινοῦ οὐδὲν ἄνθρωπός ἐστιν, ἀλλ' αὕτη οὐτὲ ἐν κακῇ προῆλθε διευχερίσει· οὐτὲ ἐκ μεγάλων καὶ ἀτάκτων δαπανῶν, ἀλλὰ διότι ἰσπερὶσαν αἱ πηγαί. Τίς πιστεύει, ὅτι αἱ προσοραὶ πρὸς τὸν Συλλογον τοῦτο τὸ ἔτος ἦσαν μόνον 45 λίραι, 30 τῆς φιλομαίους οικονομικῆς τοῦ μακαρίτου Ἀλεξιάδου, καὶ 15 τοῦ ἐν Ὁδῶσφι φιλογενοῦς ἀνδρὸς κ. Α. Βουταίν; Ἐξαιρῶ τὴν γενναίαν προσορὰν τοῦ ἱτέρου ἀδελφοῦ Ι. Βουταίνᾶ γενικοῦ προέδρου

(ΕΔΔ. ΦΙΛΟΛΟΓ. ΣΥΛΛΟΓ. ΤΟΜ. ΙΕ')

τῆς Ἑλλάδος ἐν Ὁδῶσφι, διότι αὕτη ὠρισμένον ἔχει σκοπὸν, περὶ οὗ κατωτέρω ἐστὶ λόγος. Πῶθεν λοιπὸν ἡ στείρωσις αὐτῆς τῶν προσορῶν; ὁ μὲν ταμίης τοῦ Συλλόγου κ. Ν. Βαρβάκης φρονεῖ, ὅτι ἡ δυσχέρεια τῶν οικονομικῶν παρήλθη ἐκ τῆς οικονομικῆς δυσχερείας τῆς πρωτεύουσας, πέποιθε δὲ ὅτι αἰρομένοις τῶν αἰτίων, συναρθῆσεται καὶ τὸ προσωρινὸν ἀτόγημα τοῦ Συλλόγου· ἀλλ' ἐγὼ νομίζω, ὅτι ἡ στείρωσις τῶν προσορῶν ἔχει βραχυτέραν αἰτίαν, αἰτιήν τῃν ἀνύκοριαν περὶ τῆς ἀνωτέρας ἰποποικίλης λόγος. Ἡ ἐπικατάρκτος αὐτῇ Μέγαρχοι οὐ κατέλαβεν ἀπὸ τινων ἐτῶν καὶ τὰ πλείστα μέλη τοῦ Συλλόγου, ἅτινα ἔπαυσαν ρωτῶντα εἰς τὰς συνεδριάσεις καὶ ἐγγίνοντο αἰτία τῆς διακοπῆς τῶν δημοσίων διαλέξεων. Κατὰ ταύτης τῆς ἐμβρᾶς τοῦ Συλλόγου εὐρετέον ἀντίδοτον, ἂν θέλωμεν ἵνα μὴ ἡ Κωνσταντινούπολις περιέλθῃ καὶ πάλιν εἰς τὴν διανοητικὴν καὶ ἐπιστημονικὴν νάρκην, ὅρ' ἡς πρὸ τῆς ἰδρύσεως τοῦ Συλλόγου κατέχευτο, ἂν θέλωμεν, ἵνα μὴ γίνωνται ἀλλήθως οἱ λόγοι τῶν τότε τῶν τοῦς ἰδρυτὰς τοῦ Συλλόγου εἰπόντων, αὐτὴν ἀγωνίσσῃ· ἡ Κωνσταντινούπολις οὐκ ἐστὶ πόλις γραμμάτων, ἀλλὰ πόλις τοῦ ἔμπορίου, τῆς ὁδοῦ, καὶ τῆς ἀπολαύσεως· οἷον ὕψους τοῦ Ἑλληνικοῦ Κωνσταντινουπόλεως, ἂν ταῦτα ἀληθεύσωσι! Ἄλλὰ με τεθνηῶτα χυτὴ κατὰ γαλὼν καλῶται πρὶν ταῦτα εἶδεν.

Βιβλιοθήκη.

Εἰς τὴν Βιβλιοθήκην τοῦ Συλλόγου ἀπεστέλλον κατὰ τὸ συλλογικὸν τούτου ἔτος βιβλία καὶ φυλλάδια περὶ τὰ 550 ὑπὸ φίλοι τοῦ Συλλόγου φρονούντων ὑμνογινῶν καὶ ἀλλογενῶν ἀνδρῶν ἐκ τῶν προσορῶν τούτων ἰδίας μνήμης ἀξία εἰσι διὰ τὸ τὰ πᾶθος καὶ τὴν σπουδαιότητα αὐτῶν αἱ ἐπόμενοι:

α') Ἡ ἐκ τῶν Ἑνωμένων τῆς βορείου Ἀμερικῆς Πολιτειῶν ὑπὸ τῶν φιλελλήνων πολιτῶν Appleton καὶ Belmont ἀποσταλείσα τῇ ἀόκνῃ ἐπιμελείᾳ τοῦ ἐν Οὐασινγκτον πρεσβευτοῦ τῆς Γ. Πόλης κ. Γεγκ. Ἀριστάρχου, συγκαμμένη δὲ ἐξ 74 πολυτίμων συγγραμμάτων, ὧν τὰ πλείστα εἰς τὰς φυσικὰς ἐπιστήμας ἀναφέρονται.

β') Τὰ ὑπὸ τοῦ ἐν Βερολίῳ ἰστικοῦ ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου διὰ τῆς ἐνταῦθα γερμανικῆς πρεσβείας πεμφθέντα: 1) συνέχης ἐπερὶ τῶν ἱερωσίων περιουσιῶν τῆς ἐν Ρώμῃ γερμανικῆς ἀρχαιολογικῆς σχολῆς, συγκαμμένη δὲ ἐξ 65

τόμων ἀπὸ τοῦ 1829 μέχρι τοῦ 1879· 2) ἄλλα σπουδαία ἀρχαιολογικά συγγράμματα ἐν 25 τόμοις, ἐν οἷς καὶ τὰ ἀνάκτορα Μνημεῖα τῆς ἐν Ρώμῃ γερμανικῆς σχολῆς ἀπὸ τοῦ 1829—1878.

γ) Ἡ ὑπὸ τῶν ἐν Βρυξέλλαις βιβλιοπωλῶν Marzbach καὶ Galk ἀποσταλίσια συλλογὴ 96 συγγραμμάτων διαφόρου ὕλης, τῇ ἐπιμελείᾳ τοῦ ἐν Βρυξέλλαις πρεσβευτοῦ τῆς Γ. Πύλης κ. Στ. Καραθεοδωρῆ.

δ) Ἡ συλλογὴ τῶν ἐν Παρίσιος βιβλιοπωλῶν Arnold καὶ Labat, συγκαμμένη ἐκ 37 τόμων διαφόρου ὕλης.

ε) Ἡ ὑπὸ τοῦ ἐν Καρλσρούῃ γεν. προξένου τῆς Ἑλλάδος κ. Ἰωσήφ Τούνα, συγκαμμένη ἐκ 31 διαφόρων συγγραμμάτων τῇ ἐπιμελείᾳ τοῦ ἐν Καρλσρούῃ πρεσβευτοῦ τῆς Ἑλλάδος κ. Α. Ἰωαννίδου.

Ποῖοι τῶν γενναίων τούτοις δωρηταῖς καὶ τοῖς προνόμιον συντελοῦσιν εἰς πλουτισμὸν τῆς βιβλιοθήκης ὁ Σύλλογος ἀπονέμει τὰς θεματικὰς αὐτοῦ εὔχαρις, πάντων δὲ μέγιστα τῶν ἐν Οὐδαγκτῶν κ. Γ. Ἀριστέρου, ὅς ἀπὸ πολλοῦ οὐ παύεται ἐργάζεσθαι καὶ μοχλῶν ὑπὲρ τῆς βιβλιοθήκης ἡμῶν παρ' ἀλλοῖς· διὸ ὁ Σύλλογος τοὺς λογίους τοῦ ἡμετέρου ἔθνους καὶ βιβλιοπώλας καὶ πάντας τοὺς φιλόλογους, ὅπως ἀποστέλλουσιν αὐτὰ τὰ συγγράμματα αὐτῶν ἢ τὰ παρ' αὐτῶν ἐκιδόμενα.

Τὸ δὲ ἀναγνωστῆριον τοῦ Συλλόγου πλουσίαν παρέχει πανδασίαν· διότι καὶ ἐργασίαν λαμβάνει οὐκ ὀλίγας τὰς πλείους τῶν ἐργαστηρίων καὶ γαλλιστὶ ἐκιδόμενων, τὴν γερμανιστὴν κ. Γκιού, καὶ τινες τῶν ἐν Ἀθήναις, πᾶσας δωρεὰν προσηρομένους, καὶ περιουσιακὰ ἡμέτερά τε καὶ ξένα φιλολογικὰ, ἀρχαιολογικὰ, ἐκπαιδευτικὰ, ἐπιστημονικὰ· ἀλλ' οἱ προσερχόμενοι πᾶν ὀλίγον, ὅπερ προμηνύει, ὡς φοβόμενοι, τὴν ἐπανάστασιν τῆς ἐπικρατοῦσης ἐκείνης ἀπορίτης ἐν Κωνσταντινουπόλει πρὸ τῆς τοῦ Συλλόγου συστάσεως.

Τί δ' ἂν εἴπομεν καὶ περὶ τῆς ὁργανοθήκης, ἥτις, εἰ οὐ ἐπισκευὴ γινόμενα τὰ μαθηματικὰ τῆς φυσικῆς καὶ χημείας, ἐκεῖτο παραγνωμισμένη, ἐρωτύτωσα καὶ καταστρεφόμενη; εἶδεν ἡμεῖς διαπανθῶσι δέκα λίραι καὶ διορισθῆναι εἰδικὴ ἐπιτροπὴ ἐκ τῶν κ. Τηλεμάχου Καραθεοδωρῆ καὶ Γ. Α. Δημητριάδου, οἳ ἐπὶ πολλοῖς μήνας μετ' ἀετιεπαύου ἔχλου ἐμεχθήσαν ὅπως καθέξωσι καὶ διορθώσωσι τὰ ὄργανα.

ΙΑ'.

Γρήσεις τοῦ Συλλόγου.

Καὶ τοι, εἴ οὐ ὁ Σύλλογος στερεῆς τῶν ἐτησίων προσφορῶν τῶν ὁμογενῶν ἔπαισε κατ' ἀνάγκην χρησίων χρήματα τοῖς ἀπύροις σχολαίοις τῶν ἐπαρχιῶν, αἱ ἐπιστολιμαῖαι αὐτοῦ σῆσεις ἡλαττώθησαν, ἀλλ' ὅμως εἰσέλθον τοῦτο τὸ ἔτος 211 ἐπιστολαί, εἰς δὲ 113 ἀφορῶσιν εἰς τὸν ἐκπαιδευτικὸν σκοπὸν, αἰτεῖται δηλαδὴ δι' αὐτῶν ἡ χρηματικὴ τοῦ Συλλόγου συνδρομὴ ὑπὲρ τῆς ἐθνικῆς ἐν ταῖς ἐπαρχίαις ἐκπαιδεύσεως, ἡ ἀγγέλλεται ἡ σύστασις ἐκπαιδευτικῶν συλλογῶν ἡ ἀδελφότητων 13 δι' ἀφορῶσιν εἰς τὸν φιλολογικὸν σκοπὸν, 12 εἰς τὸν ἐπιστημονικόν, 16 περιστρέφονται περὶ τὴν ἀρχαιολογίαν καὶ 30 περὶ ἄλλα ἀφορῶντα εἰς τὰς πολλαπλὰς τοῦ Συλλόγου ἐργασίας· δέκα ἰατὼ δὲ εἰσι εὐχαριστήρια μελῶν ἐπιτίμων.

Ἐκ τῶν εἰσελθουσῶν ἐπιστολῶν ἰδίας μνήμης ἀξία ἐστὶν ἡ ἐπιστολὴ τοῦ φιλογενεστάτου γενικοῦ προξένου τῆς Ἑλλάδος ἐν Ὀδησσῷ κ. Ἰωάννου Βουτσινᾶ, δι' ἧς ἀγγέλλει τῷ Συλλόγῳ, ὅτι προσφέρει κατὰ διετίαν ἀνὰ δισχιλίαν καὶ πεντακίσια ὀφράκια πρὸς ἰδρίαν διαγωνισμάτων πρακτικῶν ἐγόντων σκοπὸν· ὁ Σύλλογος εὐγνωμονῶν τῷ ἀνδρὶ ἀνέγραψεν αὐτὸν ἐν τοῖς εὐεργεταῖς τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων καὶ σήμερον ἀνακηρύττει αὐτὸν καὶ δημοσίᾳ, εὐχόμενος ἵνα καὶ ἄλλοι μιμηθῶσι τὸ γενναῖον αὐτοῦ παράδειγμα, ὅπως ἡ ἑλληνικὴ ἐκπαίδευσις ἐνισχυθῇ, διδασκῶσι πολλοὶ καὶ καὶ πληθυνθῇ ἡ πίστις, ἥτις ἐστὶ δύναμις.

Ὁ Σύλλογος ἀσμενος καὶ μετὰ χειροκροτήσεως ἀποδεχόμενος τὴν γενναίαν προσφορὰν τοῦ κ. Βουτσινᾶ μικρὰς μόνον προτείνει προπονήσεις, ἅς ὁ ὁμογενὴς ἀγωνιστὴς ἐνέκρινε καὶ περὶ ὧν λόγος γίνεται ἐν τῷ ὅσον οὕτω ἐκδοθησόμενα προγράμματα.

Ὁ Φιλολογικὸς Σύλλογος διατηρεῖ σῶμα καὶ πρὸς τὰς ἐκείναις ὑπὲρ ἐνισχύσεως τῶν ἑλληνικῶν σχολῶν ἐν Γαλλίᾳ Σύλλογον, ἀναλαβὼν τὸ κλῆρον τοῦ συλλέγοντος καὶ ἀποστέλλειν αὐτὸς τὰς ἐνταύθι συνδρομὰς· ἀλλὰ τὸ ἔργον τοῦτο χαλεπὸν ἐστὶν ἐν Κωνσταντινουπόλει καθίσταται διὰ τὴν ἀναιδέαν δι' ἣν συμβαίνει πολλὰκις ἵνα ὁ ἐργασίας μέλος τοῦ ἐν Παρίσιος Συλλόγου μετὰ ἵνα ἡ ἐσομῆς ἀπὸ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὅπως δὴ ποτὶ ἐφείλουν οἱ ἐν Κωνσταντινουπόλει διακείμενοι μὴ αὐξάνει τὰς δυσχερείας τοῦ

ἡμετέρου Συλλόγου πρὸς ἐκπλήρωσιν τοῦ καθήκοντος αὐτοῦ, τακτικῶς τὰς συνδρομὰς αὐτῶν ἀποκρίνοντες.

Αἱ δὲ ἐξελευθεῖσαι ἐπιστολαὶ ἀνέρχονται εἰς 195, ἐξ ὧν 75 ἀφορῶσιν εἰς τοὺς διαφόρους τοῦ Συλλόγου σκοποὺς, εἰς τὸν ἐκπαιδευτικόν, φιλολογικόν, ἀρχαιολογικόν καὶ ἐπιστημονικόν 58 μὲν εὐχαριστήριαι καὶ 60 ἀπαντήσεις ἢ ἐπιστολὰὶ αὐτεπαγγέλτως ὑπὸ τοῦ Συλλόγου ἐκδοθένται περὶ διαφόρων ζητημάτων. Ὁ Σύλλογος λαμβάνει σφόδρα, ὅτι ἐνέκα τῶν περιστάσεων ἐκώλυθη ἐπιστελλαι ἐγκύκλιον, ὡς ἐρήθη ἐν τῇ πρώτῃ συνεδρίᾳ τοῦτου τοῦ ἔτους, πρὸς τοὺς ἐν αἷς ἐπαρχίαις φιλεκπαιδευτικούς Συλλόγους καὶ παρατρέχει αὐτοὺς ἵνα σὺν τοῖς ἐκπαιδευτικῶς τῶν ὧν ἡγεῖται προσαναγράψωσιν ἐν τοῖς κανονισμοῖς αὐτῶν σκοπὸν καὶ μέλημα τὴν συλλογὴν τῶν ζώοντων μνημείων καὶ τὴν διδασκίαν τῶν ἀρχαίων, διότι τοιοῦτος ὀρεῖται εἶναι ὁ ὅλος χαρακὲς αὐτοῦ καὶ τοῦ ἑλληνικοῦ Συλλόγου, ὅπως διὰ τὴν τῶν ἐκπαιδευτικῶν αὐτοῦ ἔργων ἐπιδιδόμενος εἰς τὴν ἀνάπτυξιν καὶ ἐξάπλωσιν τῆς ἐθνικῆς παιδείας συντελεῖ πρὸς μύρωσιν τῆς νέας γενεᾶς καὶ παρασκευάζει τὸ μέλλον, διὰ δὲ τῆς συλλογῆς τῶν ζώοντων μνημείων ἐν τῇ γλώσσῃ τοῦ λαοῦ καθιστᾷ ἀξίῳ ὅτι ὁ ἑλληνισμὸς τῶν προτέρων γενεῶν ζῇ συνεχῆς καὶ ἀνευ διακοπῆς ἀθάνατος ἐν τῷ ἑλληνικῷ λαῷ, διὰ δὲ τῆς διδασκείας τῶν ἀρχαίων μνημείων διατηρῇ μαρ-

τύρια ἀνεξέλειπτα ὅτι αἱ χώραι, ἐν αἷς μορφύονται ἡ νέα γενεὴ καὶ παρασκευάζεται τὸ μέλλον, αἱ δὲ ἐθνικαὶ παραδόσεις διατηροῦνται ζῶσαι, ὅταν ἀνέκαθεν ἑλληνικαί, ἐν τοῖς κόλοις αὐτῶν φρουρούσαι ἔτι μνημεῖα ἑλληνικῆς τέχνης, ἀπαστρέφοντα θεῖον καὶ ἀπαρχμύλλον κάλλος. Εἴθε τὸ θεῖον τοῦτο καὶ ἀπαρχμύλλον ἔργαιον κάλλος διαθερμαίνει τὴν καρδίαν τοῦ ἡμετέρου ἔθνους καὶ ὑπομνησκαὶ αὐτὸ ὅτι ὀρεῖται

αἱτ' ἀριστεύειν καὶ ὑπερῶν ἐμμεναί ἄλλον,
μηδὲ γένος πατέρων αἰγυρόμεν, οἱ μὲν ἄριστοι.

Ταῦτα εἶπον ἀναλαμβάνων πέρυσιν τὴν προεδρίαν, ταῦτα λέγω καὶ νῦν παραδιδούς αὐτὴν εἰς χεῖρας στιβαρὰς καὶ δεξιὰς.

Ἀκολούθως ὁ κ. **Θ. Σαλτέλης**, εἰσηγητὴς τῆς ἐκπαιδευτικῆς ἐπιτροπῆς, ἀναγινώσκει ἐκθεσιν περὶ τῆς ἐκπαιδευτικῆς καταστάσεως τῆς Κυζίκου καὶ τὴν κρίσιν τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν ἀποσταλέντων διὰ τὸν *Karapáneion* ἡρώα χαρογράφων, Ἑλληνικῆς Ἱστορίας, Ἱερῆς Ἱστορίας καὶ Ἀριθμητικῆς (ἰδὲ κατωτέρω).

Μετά τοῦτον ὁ κ. **Κ. Στυρόπουλος**, εἰσηγητὴς τῆς φιλολογικῆς ἐπιτροπῆς, ἀναγινώσκει τὴν ἐπὶ τῶν πονημάτων, τῶν διὰ τὸ *Zographion* διηγήματα τῆς συλλογῆς ζώοντων μνημείων τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης ἀποσταλέντων, κρίσιν τῆς ἐπιτροπῆς (ἰδὲ κατωτ.).

Μετά ταῦτα λήγει ἡ ἐορτή.

имени I. I. МЕЧНИКОВА

ΚΑΡΑΠΤΑΝΕΙΟΣ ΑΓΩΝ

ΠΕΡΙ

ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΜΕΘΟΔΙΚΩΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

Πρὸς χρῆσιν τῶν Δημοτικῶν Σχολείων.

ΕΚΘΕΣΙΣ

ΤΗΣ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Ἀναγνωσθεῖσα ὑπὸ τοῦ εἰσηγητοῦ αὐτῆς κυρίου Θ. Σατέλη

Ἐν τῇ κατὰ τὴν 10 Μαΐου 1881

ΕΠΕΤΕΙΩ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΕΟΡΤΗ.

Μετ' ὅκνου καὶ ἡλικίας ἡ ἐκπαιδευτικὴ τοῦ Συλλόγου ἐπιτροπὴ παρὰ χρομένη σήμερον εἰς ὕμῃς τὴν συγγνωμὴν καὶ ἐπιεικίαν ἐξαίτεται, ὅτι ἀποτόμως καινοτομήσας, ἀντὶ τῆς συνήθους κατὰ τὴν ἐπίστασιν ταύτην ἐκθίσεως περὶ τοῦ ἀνὰ τὰς ἑλληνικὰς τοῦ κράτους ἐπαρχίας καθόλου παιδευτικοῦ βιβλίου, βραχέως τινὰ μόνον περὶ τοῦτου προειποῦσα, τὴν πλείστον τοῦ λόγου περὶ τὴν κρίσιν τῶν εἰς τὸν Καραπτανεῖον ἀγῶνα, τὸν περὶ συντάξεως μεθ' ἑαυτῶν διδασκτικῶν βιβλίων πρὸς χρῆσιν ἐν τοῖς δημοτικαῖς σχολείοις, κατὰ τὸ πέρισι ἐκδοθὲν πρόγραμμα, πεμφθέντων εἰς τὸν Σύλλογον ἔργων μέλλει νὰ διατρέψῃ.

Εἰς τὴν καινοτομίαν ταύτην ἠναγκάσθη ἡ ἐπιτροπὴ, κατανέουσι καὶ τοῦ Συλλόγου, νὰ προβῇ ἐκ τούτου, ὅτι τοῦ Συλλόγου ἐν τοῖς ἐσχάτοις τούτοις χρόνοις διὰ λόγους, οὗς περιττὸν πρὸς εἰδότες ὕμῃς νὰ εἰπωμεν, ἀδυνατοῦντες νὰ βοηθῇ χρηματικῶς τοῖς ἐν ταῖς ἐπαρχίαις ἀπὸ τοῦ σχολείου, οἱ ἐπαρχιακοὶ σύλλογοι καὶ αἱ ἐφορίαι καὶ αἱ κοινότητες, ἀνθρώπων πάσχουσι πᾶν ἄνθρωπον, ἀλλὰ καὶ τὰ βέβαια στρέφουσι καὶ τὰς ἐπιτάξεις σπληνίζουσι, ἐκείας καὶ τὰς ἐκθίσεις περὶ τῶν καθ' ἑαυτοὺς σχολειακῶν πραγμάτων πέμπουσι, παντὶ ὅπως τοῦ ἀρχαίου φίλου καὶ προστάτου καὶ εὐεργέτου αἱ ἀγωνίαι ἐπιλαβόμεναι, καὶ οὕτως αἰπὴν τὴν γαλουχήσαντι ἀπολακτικῶς μὲντρα.

Ἄλλ' ὁ Σύλλογος δυσφορῶν μὴ δικαίως καὶ ἀγῶν ἐπὶ τῇ ἀσότητι ταύτῃ ἐγκαταλείπει,

βαρῶν δ' ἔτι καὶ ἐξ αὐτοῦ τὴν τροφὴν καὶ τὰ δυνάμεις ἀρούμενος οὐδαμῶς ἀπείληψι, ἀλλὰ κατεπὶ τῶν, ὡς ἂν παρὲλθουσιν αἱ πονηραὶ αὐτῶν ἡμέραι, καὶ ἐκ τῶν ἐκτὸς εἰς αὐτὸν περισυλλεγόμενος διετέλεσε καὶ διατελεῖσι ἡμέρα καὶ ἀπορροβῶς ἄλλ' ἀδιαλείπτως καὶ ἀόκνως τὰ φιλολογικὰ καὶ ἐπιστημονικὰ αὐτοῦ ἐργαζόμενος ἔργα, τὴν πρὸς τὰ ἑξῶς ἐνέργειαν καὶ ἐπιμελίαν ἐπὶ γὰρ τοῦ παρόντος ἐτέρους καταλείπων, πεποθῶς, ὅτι ἐκείνοι ἀτε νεώτεροι καὶ τὰς δυνάμεις μὲν ἀκαιροτέρως ἔχοντες ἀρθροναίοντες, διὰ τοὺς πόρους ἀποτελεσματικώτερον ἵσως θάλασσαν ἐπιτελέσει τὸ ἔργον, ἐάν, ὡς ἐλπίζομεν, καὶ ἡγήμεθα, μετὰ τῆς προσηκούσης βαλυστοῦ σπουδῆς καὶ φειδοῦς, πρὸς τὰ καίρια βάλλοντες, καὶ πρὸς ἃ μὴ δεῖ ἀσκόπως διαπαντῶντες. Καὶ τὸ μὲν ἀποτέλεσμα τῶν ἐργασίων αὐτῶν, ὅταν ἐπὶ τῇ ποτὶ ἡ πρὸς τοῦτο καιρῷ, θέλωμεν οἱ πάντες ἰδεῖν καὶ κρίνειν, ἂν καὶ κατὰ πόσον συνετὴ, ὡς ἐπὶ τῆς καὶ ἀναγκαίας ἦν ἡ ἀπὸ τοῦ Συλλόγου ἀλλαγὴ μετὰ τῆς τοῦ παιδευτικοῦ κέντρου καὶ ὡς τοῦ ὄντος τῶν πνευματικῶν καὶ ὡς τοῦ ὄντος τῶν δυνάμεων, καὶ τί εἰς τὸ μέλλον δεῖον γινέσθαι.

Ἡμεῖς δὲ νῦν τοὺς λόγους δηλώσαντες, ἔχον ὁ Σύλλογος προέχθη ἐν τῇ ἐπιτελίᾳ ταύτῃ εορτῇ νὰ νιωτέριστῃ τὴν συνήθη ἐκθεσὶν ἀπὸ λιποτάτην οὖσαν συγχωρεῖσας τῇ περὶ τοῦ Καραπτανεῖου ἀγῶνος κρίσει, προβαίνοντες ἐπὶ τὸ ἔργον.

Κατὰ τὸ συλλογικὸν τοῦτο ἔτος, Κύριοι, εἰς

μόνος, ἀληθής Ἰσραηλῆτης, οὐχὶ σύλλογος, οὐδ' ἑρπρία, οὐδὲ κοινότης ἐξώθεν, ἀλλ' ἰδιώτης ἀνὴρ, ὃ ἐν διπλοκονίῳ τῆς ἡμετέρας πόλεως διδάσκαλος, Γεώργιος Κούζος ὁ ἐκ Κυζίκου, εἰσεβὼν πρὸς τὴν τεκοῦσαν καὶ θρέψαν πατρίδα, πᾶν φιλοτίμως ἐπιμύεν ἡμῖν βραχέως, ὡς ἔστιν περὶ τῆς ἐν τῇ Κυζικηνῇ χερσονήσῳ παιδαγωγικῆς καταστάσεως, ἐξ ἧς ἀνακονοῦμεν ὑμῖν τὰς ὑπομείνας εἰδήσεις.

Ἡ τῆς ὅλης παρχίας Κυζίκου μητρόπολις, Ἀρτάκη, μέγρι μὲν πρὶν πρῶν ἐτῶν δύο μόνος ἐκείνητο σχολὰς· οὐκ ἴσμεν μὲν ὡς μαλὶς καὶ ἰσόγατος, ἐν ᾧ 300 πλεονάζοντες τῶν φύλων ἀναμῆς συνηγέροντο ὑπ' ἑνὸς διδασκάλου τὰ πρῶτα στοιχεῖα διδάσκοντες βοηθούμενοι καὶ ὑπὸ τοῦ ψάλτου καὶ μητροπολιτικοῦ ναοῦ, ἐχρησίμευον ὡς δημοτικὴ σχολή· ὡς ἑλληνικὴ δὲ ἐχρησίμευον οἰκίαν πολλὰν τοῦ πρώτου γέροντος, σαφὲν καὶ ἐτοιμορόστον ἐν μέσῃ συνοικίᾳ ὑπὸ δυσεῶν καὶ νοσηρῶν περιποιημένη ἀναθυμιάσεων, ἐν ᾗ εἰς μόνος διδάσκαλος ἀνευ βοηθοῦ διδάσκει τὰ ἑλληνικὰ μαθήματα 30 παιδῶν εἰς 3 διερρημένους τάξεις. Τὰ διδακτήρια τῆς Ἀρτάκης ἀγένην ἐνεπέουσιν ἐντύπουν παντὶ τῷ ἐπισκεπτομένῳ αὐτῇ, ἀναλογιζόμενῳ, ὅτι ἡ Ἀρτάκη μητρόπολις ἴσται, ἐξ ἧς ὡς ἀπὸ φωτοβύλου ἱστίας ἴδει νὰ προχέονται τὰ φῶτα καὶ εἰς αὐτῆς τῆς παρχίας τὰς σχολὰς· διότι πόλις ὑπὸ 1000 μὲν οἰκουμένη ἑλληνικῶν οἰκογενειῶν, πλουσία δὲ ἀμπελώνων καὶ ἀγρῶν καταρτίων παντοδαποῖς ὁπωροφόροις δένδροις, ἐμπορικὴν δ' ἐχούσα ἐπιμύειν πρὸς πολλὰ ἐμπορικὰ κέντρα καὶ εὐποροῦσά πως, κομπορημένη δὲ περιβέπτῳ μητροπολιτικῷ ναῷ, οὗ ἐρχόμενον τὴν καλλονὴν καὶ διακόσμησιν ἐλάττει ἴσως ἐπαρχιῶν μητροπολεὺς κέντηται, ἥδυνάτο βεβαίως καὶ ὤρεται καὶ διδασκῆται νὰ ἔχῃ ἀξιοπρεπείαν, ἀν' ἐλαττωμένῳ ὑπὸ τῶν ἀρμόδιων ἢ προήκουσας πρόνοιαν. Βύθως οἱ Ἀρτακηνῶν συνιδεῖν τέλος καὶ αὐτοὶ τὰ κλήκοντα, ἀπὲρ ἀναγκαίως ἐπιβάλλει τοῖς ἐπιγινόμενοις ἢ ἀπὸ τῶν προγόνων εὐκλεία, καὶ τὴν ἐκ τῆς περὶ τὰ γρημμάτια ὀλιγοτάτης προσγινόμενῃ μετ' ἄλλων ζήμιαν τοῖς ἐκ τῶν τέκνοις, ἐρ' ὧν σπρίει τὰς περὶ αἰσώτερου μέλλοντος ἐλπίδας ἢ δυστυχίᾳ πατρίδος, μετὰ ζήλου ἐπαινετοῦ καὶ δραστηριότητος ἤρξαντο ᾗδ' ἐπιδιδόμενοι εἰς τὸν καλὸν τῶν γρημμάτων ἀγῶνα· εἰς δὲ τὸν ἀπὸ διείτας ἀρχέμενον ἀξιόχριστον τοῦτον ζῆλον ὁρᾶται, ὅτι ἐν σύστασι δύο ἄλλων σχολῶν, νηπιαγωγείῳ καὶ παρθεναγωγείῳ, καὶ

ἡ ἐπιδοκωμένη ἐπὶ τὰ βελτίω διαρροῦμαι καὶ προαγωγῇ τῶν ὑπαρχουσῶν σχολῶν διὰ τῆς προσλήψεως ἱκανῶν διδακτικῶν προσωπικῶν. Πρὸς συντήρησιν δὲ τῶν 4 τούτων σχολῶν δαπανῶνται ἐτησίως ὑπὲρ τὰς 400 τουρκικὰς λίρας· τὰ δὲ ἐν τῷ σχετικῶς μικρῷ τούτῳ χρονικῷ διαστήματι ἐπιτευχθέντα ἀποτελέσματα εἰσιν ἱκανῶς εὐχάριστα· ἔχομεν δὲ δι' ἐλπίδος, ὅτι οὐκ εἰς μακρὰν θέλομεν εὐρεθῆ εἰς τὴν εὐχρίστον θέσιν μείζονας ἢ ἀναγρῶμεν προόδους, καθότι ἡ Ἀρτάκη κατὰ τοὺς ἐσχάτους τούτους χρόνους ἠτύχησεν εὐτυχίαν οὐ σμικρὰν, ἠτύχησε δὴλον ὅτι ν' ἀποκτήσῃ οὐκ ὀλίγους υἱοὺς λογίους καὶ ἐπιστήμονας, οἵτινες πεπονημένοι ἐπὶ ματὰ μείζονος ζήλου θέλοισιν ἐξακολουθήσῃ τὰ ἐπ' αἰσίσις ἀρχέμενον ἔργον τῆς διὰ τῆς διαδόσεως τῆς παιδείας παλιγγενεσίας τῆς γενετέρας αὐτῶν γῆς. Καὶ ταῦτα μὲν περὶ Ἀρτάκης. Ἐν δὲ τῇ βορειοδυτικῇ τῆς Ἀρτάκης καὶ εἰς ἀπόστασιν ἡμισέως περίπου ὥρας ἀπ' αὐτῆς κειμένη κομποτήλη Γωνιῇ, 150 ἐχούσῃ οἰκογενεῖας ἀπᾶσας ἑλληνικάς, ὑπάρχει γραμματοδιδασκαλεῖον, εἰς ὃ ἐλθόντες ἀριθμὸς παιδῶν ἀτάκτως φοιτᾷ, τὸ μὲν δι' ἐπιδοκωμένης τοῖς γονεῖς ἐν τοῖς γεωργικαῖς ἐργαίαι, τὸ δὲ καὶ ἕνεκα τῶν κομποτικῶν παθῶν. Πρὶν βορρᾶν δὲ τῆς Γωνιῆς ἀπαντῶμεν ἐντῶν καμῆν μικροτέρην, ὥρας ὁδὸν ἐκείνης ἀπέχουσαν, τὰ Ρῶδα, περιέχουσαν 80 οἰκογενεῖας, πλὴν ἑξ τουρκικῶν ἀπᾶσας ἑλληνικάς. Τῶν κατοικῶν τῆς κομῆς ταύτης ἡ τύχη οὐκ ὀλίγως ἀντιτάσσεται πρὸς τὴν ἑπωνυμίαν πόρρω ἀπέχει τοῦ εἶναι ῥαῦν· διότι ὑπὸ τῆς ἐσχάτης πικρῶνται πεινᾷς καὶ ἰντὺθεν ὑφίσταται γραμματοδιδασκαλεῖον, πρὸς οὗ τὴν συντήρησιν ὡς καὶ πρὸς τὴν τοῦ τῆς Γωνιῆς περὶ τὰ διαγίγνια δαπανῶνται γροσκα ἐτησίως. Πρὸς βορρᾶν τῶν Ρῶδων ὥρας ὁδὸν διανύοντες ἀπαντῶμεν τὴν ὠραῖαν κομποτικὴν Χαρακὴν ὑπὲρ τὰς 200 περιέχουσαν οἰκογενεῖας ἀπᾶσας ἑλληνικάς. Τὴν κομποτικὴν ταύτην κομὴν σχολὴ νεώθυτος ἐπὶ λορίσκῳ ἱστῆται· ἀλλὰ δυστυχῶς ἐπὶ ἐξέμηνον ὅλον κατὰ τὸ 1878 ἡ σχολὴ αὕτη ἔμενε κεκλεισμένη οὐχὶ ἐλλείψει τῶν πρὸς συντήρησιν ἀναγκαίων πόρων, διότι πρὸς ταύτην καὶ παρθεναγωγεῖον δύνανται νὰ διατηρῶσιν οἱ Χαρακηνῶν, ἀλλὰ διὰ τὴν διχονοίαν τῶν κατοικῶν, ἥτις πολλὰχὺ τῆς κατὰ πολλὰ ἀτυχῶς ταύτης ἐπαρχίας παρουσάζει κακὴ μοῖρα τὴν εἰδεχθῇ αὐτῆς μορφήν· ἀλλὰ τὸ πονηρὸν ἡμερῶν ἀπαιεῖται τοῦτο κληροδοτήματα δὲν κατοῦσθαι τέλειον ν' ἀποσπῇ

ἀπὸ τῆς καρδίας τοῦ ἔθνους τὸ τῆς φιλομαθείας αἰσθησις, καὶ οἱ ἄλλοι ἀξιώλογοι Χαρακκῆ ἀπὸ τοῦ ὁκτωβρίου τοῦ 1878 κινήσαν τὴν σχολήν, ἥτις ἔκτοτε ἐξακολουθεῖ τακτικῶς ἐργαζομένη παρέχουσα 70 μαθηταὶς τὰς βάσεις τῆς πρώτης παιδείας δι' ἐνὸς διδασκαλίου, καὶ διαπανὸς ἐτησίως ὑπὲρ τὰς πεντακισχίλια ῥούβια. Πρὸς βορρᾶν τῆς Χαράκας ἡμιόλιον ὥρας ἀπ' ἐλλήνων ἀπέχουσι κινεῖται τέσσαρες ἑλληνικαὶ κομποπολῖς, ἡ Δρακὸς ἔχουσα 600 κατοίκους, τὸ Βαθὺ 700, ἡ Λογκὰς καὶ τὸ Κατάτοπον. Ἐν πάσαις ταύταις ὑπάρχουσι μὲν σχολαὶ νεώμεντοι, ἀλλ' ἀτελέστατα λειτουργοῦσιν.

Ἐκ τῆς Λογκᾶς τὴν πρὸς ἀνατολὰς τρεπόμεναι καὶ διὰ τῆς γνωστῆς μονῆς Παναγίας πρὸ Φανερωμένης διελθόντες ἀφικνοῦμεθα εἰς τὴν μεσομεν κομποπολιν Καπὲρ-Βαζὶ οἰκουμένην περὶ 600 κατοίκων ἀπάντων ἐλλήνων. Ἡ κομποπολις αὕτη ἔχει τὸ ὄνομα ἀπὸ τοῦ οἰκοῦντος αὐτῆς ἄνδρα Καπὲρ, ὅστις πρὸ ἐνὸς καὶ ἑκατομμυρίου ἔτη ἀναστῆς μετ' ὀλίγων οἰκείων ἐν Ρωμυλίας ἔλθει ἐνταῦθα καὶ συνήκισε τὸ χωρίον. Εἰς τὴν πόλιν τοῦ αὐτῆς σχολὴν φοιτῶσι περὶ τοὺς 30 μαθητὰς ἀποστέρων τὸν φύλον. Πρὸς βορρᾶν δὲ τῆς σχολῆς ὁδοῦ χωρὺντες διωρον ὁδόν, παραμειψάντες τὴν διαβατήν, μικρὸν χωρίον τουρκικόν, ἐν τῷ ἑσπέρει οἰκογένηται ἑλληνικαὶ οἰκοὶ πέντε ἑκατὶ, κατεργαζόμεθα εἰς τὸ παρῆλιν χωρίον Κασαλάι. Ἐνταῦθα μέχρι μὲν τοῦ 1878 οὐδ' ἔχοντο σχολαίον ἱεραίνετο· χάρις ὅμως εἰς τὰς ἐνεργείας καὶ προτροπὰς τῆς φιλελευθινοῦς τῆς Κυβερνήσεως ἀδελφότητος Προόδου καὶ τὴν μικρὴν Ὀλυκὴν ὑποστηρίξαν τὸν γατόνων διαδωτῶν συστάσας λειτουργεῖ ἔκτοτε τακτικῶς μικρὰ τὴς σχολῆς. Κεμπόντες δὲ τὸ μικρὸν ἀκρωτήριον Καψάλα εἰσπλομεν εἰς κολλῶσιν στενὸν εἰς τὸν ἰσθμὸν καταλήγοντα καὶ ὑπὸ βροχωδῶν ἐπὶ τὸ πολὺ ἐκτεθῶν περιβαλλόμενοι ἄκτων, ἔνθα ἀπάντων μὲν δὲξαι μὲν μικρὰν κομποπολιν ἑλληνικὴν, τὴν Μηχανιώναν, οἰκουμένην ὑπὸ 200 οἰκογενειῶν ἀπασῶν ἑλληνικῶν. Ἐν τῇ μικρῇ ταύτῃ ἑλληνικῇ γυναικὶ χαίροντες εὐρίσκωμεν ἀμειψίτερων θέλωντα τὸν τὴν ἑλληνικὴν στολὴν χαρακτηρίζοντα ἔρωτα τῶν γραμμάτων. Σχολὴ τῶν ἀρρέων καλῶς κατεπαινεμένη ἀπὸ τοῦ 1866 τακτικώτατα λειτουργεῖ καὶ παρελθόντων ἡμερῶν ἀπὸ τοῦ 1873· ἀμειψίτερὰ τὰ σχολαῖα συντηροῦνται ὑπὸ τῆς ἀδελφότητος Προόδου, ἥτις ἐν τῶν πλεονέχων τῆς κομποπολῖς ταύτης ἐγενήθη καὶ ἀπὸ τοῦ 1866

ἐργάζεται ἐνταῦθα, ἀγωνιζομένη τὸ κατὰ δύναμιν νὰ ἐπαναγγέλῃ εἰς τὴν πρῶτην κομποπολιν τὰς φυγαδευθείσας Μούσας. Ἀλλὰ περὶ τῶν σχολείων τῆς Μηχανιώνας τοῦ λόγου ὄντος ὀφειλομέν νὰ μνημονεύσωμεν, ὅτι ὁ μαγίστημος τοῦ ἔθνους καὶ τῶν γραμμάτων εὐεργέτης Γ. Χαρίσης προσέφερε γενναίως τῇ ἀδελφότητι Προόδου πέντε καὶ εἰκοσι ἑσπέραις ἐτησίαν ἐπιχορήγησιν ὑπὲρ τοῦ ἐν Μηχανιώνῃ παρελθονταί. Πρὸς νότον δὲ τῆς Μηχανιώνας τριῶν τετάρτων τῆς ὥρας ὕδιν ἀπέχει μεγάλη ἄλλη ἀτυχὴς κομποπολις, ἡ Πέραμος, ὑπὲρ τὰς 500 ἀριθμοῦσα οἰκογενείας ἀπασῶν ἑλληνικῶν. Τὴν ὥραν καὶ πλουσίαν ποτὶ ταύτην κομποπολιν πυρκαϊκὰ καταστρεπτικώτατα κατὰ ἰούλιον τοῦ 1873 ἀποστειρώσασα τὴν πλείστην, κατέστησε γυμνητεῖον καὶ ἀστέγιον ὑπὲρ τὰς 300 οἰκογενείας, καὶ αἰτὰ ἐγένετο τῆς ὑπερβολομένης τῆς ἐν αὐτῇ σχολῆς, ἥτις ἀπὸ πολλῶν ἔτων καλῶς ἐλαιοῦργει, καὶ ὑπὲρ ἧς εἶγεν ἰδρυθῆ ἐν ἔτει 1872 ἡ ἐνταῦθα φιλελευθινοῦς ἀδελφότης τῶν Περαιῶν Ἐλπίς.

Ταυτῇ, κύριε, ἡ κατὰ τὴν Κυβερνήτην χερσὶν ὡς παιδευτικὴ κατὰστασις. Εὐχαριστοῦντες ἀπὸ καρδίας τὸν ἐν Κυρίῳ φιλότιμον διδάσκαλον ἐπὶ τῇ προθυμίᾳ, μετ' ἧς ἔσπουσε νὰ ἐπιστείλῃ ἡμῖν τὰς εἰδήσεις ταύτας, αὐτὸν μὲν παροτρύνοντες καὶ παρακαλοῦμεν, ὅπως συμπληρῶν τὸ ἔργον ἐπιμελήσῃ τῇ συλλογῇ ὁμοίων εἰδήσεων καὶ περὶ τῆς παιδευτικῆς καταστάσεως τῆς ὅλης ἑπαρχίας Κυβερνήτου, παραδειγματὴς δὲ ἡλικιωτῶν προβάλωμεν καὶ τοὺς λοιποὺς τῶν παρχιῶν διδασκάλους καὶ λογίους, διότι οὕτω καὶ μόνον δυνατόν ἐστι νὰ συντελεσθῇ ποτε ταύτη καὶ ἀκριβὲς εἰκὼν τοῦ πνευματικοῦ καὶ ἡθικοῦ βίου τοῦ ἐν τῷ ὀθωνικῷ κράτει ἑλληνισμοῦ.

Ταῦτα διὰ βραχείων προηλώσαντες μεταβαίνωμεν νῦν εἰς τὸ κείμενον τῆς ἐκθέσεως ἡμῶν ἀντικείμενον, τὴν κρίνιν τὸν εἰς τὸν Καραπάριον ἀγῶνα ἀπασπασμένων διδασκτικῶν βιβλίων.

Καὶ περὶ τοῦ σκοποῦ καὶ τῆς χρησιμότητος τῆς ἀγωνισθείσας ταύτης κρίνιν ἡ ἐπιτροπὴ ἱκανὰ εἰποῦσα περὶ τὸν νομίζοντα ἐπιτελεῖν τὸ δεύτερον ἐπὶ τὰ αὐτὰ, φερόμενην τὸν ἐκτισμὸν ὡμῶν χρόνου οὐδὲ θύλουσα νὰ καταστήσῃ τὴν ὁμαίαν ὑπομονήν. Διὸ ἀφ' ἡμέτερας ἀμέλειας τὸ ἔργον.

Κατὰ τὸ προκηρυχθὲν πρόγραμμα τοῦ παρελθόντος ἔτους τριττὸς πρῶτικα ὁ ἑρμηνεύς ἀγων, ὅλον ὅτι α') ὁ περὶ τὴν ἱερὰν ἱστορίαν,

β') ὁ περὶ τὴν ἀριθμητικὴν καὶ γ') ὁ περὶ τὴν ἑλληνικὴν ἱστορίαν.

Ἐξέτασθησαν δὲ καὶ ἐκρίθησαν ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς ἀπὸ δύο μὲν χειρόγραφα ἱερᾶς ἱστορίας καὶ θαυμάσιας, ἐν δὲ ἑλληνικῆς ἱστορίας ὑπὸ πέντε ἀποσταλέντων ἀγωνιστῶν, δύο μὲν ἀνωμόνων, τὴν δὲ λοιπὴν φανερώς ἑαυτοὺς ἀνομαζόντων.

Καὶ πρῶτον ἐν περὶ τοῦ βιβλίου, ὑπερῖσφι γράμματα μὲν ἑλληνικῇ ἱστορίᾳ βιογραφικῶς συντεταγμένη πρὸς τὴν αἰτίαν τῶν παίδων, ἐπὶ Ἡερίου, σύμψασι δὲ πρὸς τὸ Κικερωνίον Historia vero lesitior, propterea, vila memoriae, lux veritatis, magister vite (de Orat. II, 2). Τὸ ἔργον τοῦτο ἐκ σελίδων 313 εἰς 6^{ον} κοινὸν γραμμικὸν γράμμα συγκαταλεγόμενον, εἰς τρεῖς διαιρεται τιμήματα, ὧν τὸ μὲν α' ἐκ σελίδων 155 περιέχει βίους μεγάλων ἀνδρῶν, ἐκ μὲν τῶν ἑλληνικῶν τῆς Ἑλλάδος χρόνων 16, ἐκ δὲ τῶν μέσων 2 (τὸν Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου καὶ Κωνσταντίνου τοῦ Παλαιολόγου), ἐκ δὲ τῶν νεωτέρων 4· τὸ δὲ β' ἐκ σελ. 189, 28 μὲν ἐκ τῶν αρχαίων, 8 δ' ἐκ τῶν μέσων, 6 δ' ἐκ τῶν νεωτέρων· τὸ δὲ γ' ἐκ σελίδων 59 περιέχει ἱστορίαν συνεχτὴ τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τῶν ἀρχαιότατων χρόνων, τὸν μυθικῶν, μέχρι τοῦ ἔτους 1830 μ. Χ. μετὰ προτεταγμένης συνοπτικῆς γεωγραφίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν ἑλληνικῶν νήσων.

Δυστυχρῶς τὸ ἔργον τοῦτο τοσούταις καὶ τηλικαύταις κατακοσμεῖται καταδόλοις κακίαις, ὥστε ἡ ἐπιτροπὴ ἐπὶ πολὺ ἰδίασται, ἀνέπρεπε καθόλου νὰ εἰσαγγῇ αὐτὸ εἰς τὸν ἀγῶνα καὶ εἰς ἐξέτασιν ἀκριβοτέραν νὰ ὑποβῇ, ἢ ἐπομένη τῷ καλῷ ἰκνίῳ νόμῳ, ὃ ἔργοντο οἱ ἐν Ὀλυμπίᾳ ἀγωνισταί, εὐθὺς ἐκ τῶν προτέρων ν' ἀποκηρύξῃ αὐτὸ ὡς ἀδόκιμον καὶ ἀνάξιον ἀγωνισμοῦ καὶ κρίσει. Ἐπὶ τοιούτοις ὁμοῦ ἐνόμισα καλόν, τοῦτο μὲν ἐπιτελῇ οὐδὲν ἕτερον τῆς αὐτῆς ὕλης ἔργον ἀποτέλλει εἰς τὸν ἀγῶνα, τοῦτο δὲ ἵνα μὴ παραπλῶν καὶ μομφῆς πρόσοιεν παράσχῃ τῷ συγγραφεῖ, ἅμα δὲ καὶ ἀποτρέψῃ τοὺς ὁμοίους αὐτῷ νὰ ἐνθραπύωνται εἰς τοιοῦτον, νὰ ὑποβῇ εἰς βέβανον τοῦ ἔργου, ὅπως καταδείξῃ, ὅτι ὁ συγγραφεὺς στείλειται πλῆκτον τῶν ἐροδίων, ὅσα ὀρεῖται νὰ βρῇ μετ' ἑαυτοῦ ὁ μύλων ν' ἀποδύῃ εἰς τοιοῦτον ἀγῶνα.

Καὶ πρῶτον ὁ συγγραφεὺς τῆς ἱστορίας ταύτης ἀπὸ πᾶν βῆμα κατελέγχεται ἀμαρτανότατος καὶ ἀβάστατος τῆς γλώσσης, ἣν διαφέρει καὶ διανοῖς στερεοῖ τοὺς τύπους καὶ τὸν τοινοσημὸν καὶ τὸν πνευματικὸν καὶ τὴν ἄλλην ὀργωγραφίαν, καὶ τὴν δύναμιν τῶν λέξεων καὶ

τὴν σύνταξιν καὶ πάντα καθόλου. Μαρτύρια δὲ τοσούτου ἔστισαν ἐκ τῶν ἀπέλων ἐν τῷ βιβλίῳ ὑπαρχόντων τὰ ὅλγα ταῦτα παραδείγματα, ἱκανὰ καὶ ταῦτα τὸν λένοντα νὰ γνωρίσῃ.

Ἐν τῷ α' κύκλῳ πλὴν ἄλλων ἀπαντῶσι καὶ αἱ ἐπόμεναι ἀνορθόγραφοι λέξεις: μεγαλειόβλος, εὐρωστός, μαχίτης, εὐρίσκω, ἀπορία, ἄσκη, ὠδὴγῶ, γαίης, δημογελῆς (κατ' ἀνάλογίαν, φαίνεται, πρὸς τὸ ἱππωγελῆς καὶ ἀνωγελῆς σηματοδοτῶν τὴν λέξιν) τὸν βραχὺν διωρὸν δόρυς εἰς ἰωνικὸν κατατίνας δόρεα τὸν ἀνδρα γλευκίζει, τὸν δὲ Πέλιαν εἰς Πέλιον μεταπλάττει, καὶ εἰς δημοκράτης καὶ ἀριστοκράτης τοὺς ἀριστοκρατικούς καὶ δημοκρατικούς, καὶ τοὺς Μάρνητας εἰς Μαγνήσιους· τοὺς δὲ στασιάζοντας ὡς ἐπαναστάτας χαρακτίζει τὸν δὲ ἑρῶνικον θάνατον τῶν περὶ τὸν Ἀσιατὴν ἦτταν ὀνομαζει. Πολλὰς δὲ τὰ κύρια διὰ συμβόλων ἢ ἀλληγορῶν καὶ τοῦτων τῶν ἀντισημασιμῶν ἐπινοεῖται, οἷον τὸ ὑποσφραγισθὲν τοῦ ζητοῦ γῆν καὶ ὕδωρ, ἐν σελ. 15 τοῦ α' κύκλου λέγων· «ὁ Ζεὺς ἐστειλε κήρυκα καὶ ἔπαυσε τοὺς Ἕλληνας νὰ ποταγθῶν, δηλ. νὰ καταπονεῖν γῆν καὶ ὕδωρ.

Δεύτερον δὲ πρὸς τὴν ἀλλοίαν τῶν ἱστορικῶν γεγονότων καὶ τῆς γεωγραφίας τοσούτον ἀσέβει, ὥστε ἥδε εἰς ὑπολάβει ἐν πανόπτη· τὰ μέγιστα τῇ βεβαιότητι προσεγγίζουσι, εἰς ὁ ἱστορικὸς ἥμισυ πατεῖται αὐτὸς ἀδελφὸς ὧν τῆς ἱστορίας ἀγνοῶν καὶ αὐτὰ τάσσει μωροδαιδαλάς αὐτῆς, ἅπαν καὶ αὐτὰ τὰ παῖδια τῶν δημοτικῶν σχολείων, ὅπως ἐν τῷ βιβλίῳ συνέγραψε, γινώσκουσι, πρὸς τὴν αὐτῇ σύνταξιν τοῦ βιβλίου πηγὰς ἔχον βιβλία ἱστορικὰ κλεψίτυπα, ὑπὸ αἰσχροκέρδων καὶ φεραμμάτων ἐκδοτῶν ἐνταῦθα μετατυπούμενα, ἅπαν, ὡς γνωστόν, βελτοῦσι παντοειδῶς ἀμαρτανότατον, καὶ ἐκ τῶν βολερῶν αὐτῶν πηγῶν τυρλόω καὶ ἀπακτανίστως ἀρυσόμενος καὶ ἀντηρήκας συνέγραψε τὸ ἱστορικὸν αὐτοῦ ἐξῆλθε. Ἐλέγχεσθαι καὶ ἐκ τούτων παρατίθενται παραδείγματα τὴν ἀλλοίαν τῶν λεγόμενων ἐλέγχονται. Τὸ μὲν Ἄκτιον εἰς τὴν Πελοπόννησον μετατίθηται, τὴν δ' ἐπὶ Θράκῃ Περικλῆαν εἰς τὴν Ἀσιατικὴν τῆς Προποντίδος περὶ τὴν Χαλκιδόνειαν, τοὺς δ' ἐν Ἑλλησπόντῳ Ἀγρό-ποταμούς περὶ τὴν Αἰνόν, τὴν δ' Ἀβυδὸν εἰς τὸ πρὸς τὸ Αἰγαίον στόμῳ τοῦ Ἑλλησπόντου, τὸ δὲ Σούσιον εἰς τὰ ΝΑ. τῆς Εὐβοίας· τὴν δὲ Θεσσαλίαν Μαγνησίαν συγχέει τῇ ἐν τῇ Κασρί τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ὁμωνύμῳ τολί· καὶ ἄλλα

ΜΕΤΗΝΙΚΟΒΑ

τοιαῦτα πλείστα ἀπάντως καταμαρτυροῦνται τὸ παντελὲς ἀγεωγράφητον τοῦ ἀνθρώπου.

Μερίδας δὲ χάριτας ἠθέλομεν ὀφείλει τῷ ἡμετέρῳ πολυκλίβῳ ἱστορικῷ καὶ διανοῇ γεωγράφῳ, ἂν ἐνῶντες ἡμῖν τὴν ἀπόκρισιν πηγὴν ἐξ ἧς ἤρξατο τὴν σπουδαιοτάτην τῇ ἐπιστηρ τοῦ πολέμου καὶ ἀγνωστον μέχρι τοῦδε εἶδεν, ὅτι ἐπὶ τῶν Μηδικῶν ἦσαν ἥδη γνωστά τὰ τηλεβόλα καὶ δὴ πολλὰ τηλεβολώτερα τῶν νῦν Κρουπίων καὶ Ἀρμεστρωγίων, εἰς ἐκατοντῶν μιλίων βάλλοντα ἀπὸ τῶν ἐν τοῖς ΝΑ. τῆς Εὐβοίας (κατὰ τὸν ἡμέτερον ἱστορικόν) Ἀρμεσίου εἰς τὴν Ἀσιανὴν Μαγνησίαν, καὶ εἰς οὐδὲν λογιζόμενα τὸ ἐπιπρόσθιον τῆς γῆνης σφαίρας κύρωμα στοχαζόμενα τὸ σκοπεῖν διὸτι ἀδύνατον ἄλλως νὰ εἴη ἢ ἡ ἐν τῇ πολυτίμῳ αὐτοῦ ἱστορίᾳ σελ. 19 ἱεροφάνη, τὸ δὲ: αὐτοῦ τοῦ Εὐβοίων ὅτι παρὰ ταχυμῶς εἰς τὸ ἀκρωτήριο (ὁπλ. τὸ Ἀρμ. πῖον), ὁ δὲ στόλος τῶν Περσῶν εἰς τὸ ἀκρωτήριο τῶν ἐν Μικρῇ Ἀσίᾳ Μαγνησίας Ἀρτίαι καὶ ἐν αὐτῇ μεταξὺ ἔρχεται ἡ μάχη κλπ.»

Ἰστορικὸν δὲ ψευδὸν καὶ ἀνγνωστὸν ἀνακρίβειον καὶ παραλογισμὸν τιμῆρα ἀπεικώσαν τὰδ: Τὸς μὲν Ασπίους μετὰ τοὺς πολεμῆτας καλεῖ Ἰονας, Ξενοφάνην δὲ τὸν Περσὴν τῆς ἑλεκτικῆς φιλοσοφικῆς αἰρέσεως καὶ ἑλληνικὸν ποιητὴν μετονομαζέει Ξενοκράτην, συγγένειον αὐτὸν πρὸς τὸν μαθητὴν τοῦ Πλάτωνος καὶ ὁμοτῆς ἑρχομένης Ἀκαδημίας, τὸν δ' Ἀρχαῖον λέγει υἱὸν τοῦ Ἑλλήνος, τοῦτον δὲ ἀρχηγὸν τῶν Ἑλλήνων τοὺς δ' εἰς Πελοπόννησον κατελθόντες Ἡρακλείδας νῦν μὲν ἐγγόνους τοῦ Ἡρακλείους καλεῖ νῦν δὲ διαγεγόνους Ὑλου τοῦ Ἡρακλείους. Περὶ δὲ τῶν ὁμηρικῶν ἑπῶν τὸν λόγον ποιοῦμενος ἐπιγράφει αὐτὰ ὁμηρικὰ ἐπὶ Ἑλλάνων βασιλεῖς. . . διὰ τοῦτο καὶ ἕκαστον τῶν ποιημάτων εἶναι διηρημένον εἰς 24 μέρη ἀνὰ κλίνας τῆς διαίσεως τῶν στοιχείων τοῦ ἀεραβήτου» (Βάθος ἐν γυνί, ἀρ. βρέχει). Ἐν σελ. 6 εἰ Ὀδυσσεύς, λέγει, ἐφύνησε τὸν κίλικα Πωδάρην ἐνθ' οὗ ἐρίσκειο τοιουτοτρόπως ἵνα ποῖεν τῆς πατρίδος του, αἰφνης οἱ ἄνθρωποι τὸν ἐνέταραν εἰς τὴν Σικελίαν» ἐν σελ. 31 ὅτι καὶ ἐκ ἀρχαίων μεταβολὴ τῆς βασιλείας ἐν Ἀθήναις μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Κόδρου διασπείσκει πολλούς, διὸτι οἱ Ἀριστοκράται, οἱ ὑποταγμένοι ἔχον τὴν ἐξουσίαν εἰς τὰς χεῖρας των, κατεπιφέροντο ἀπὸ τὸν λαόν» ἐν σελ. 33 ὅτι ἡ Ἰππίας ἐφύνησε τὴν ἀδελφὴν τοῦ Ἀρμόδιου ἄλλαχθ' οὐδὲ ἐπὶ τῆς κορυ-

φῆς τοῦ Παρθενῶνος ἵστατο ἡ πρόμαχος Ἀθηνᾶ» ὅτι ἡ Ἀρτεμισία ἐν τῇ ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίᾳ ἐδιωκομένη κατώρῳσε νὰ πηδήσῃ εἰς ἐν φιλικὸν πλοῖον, τὸ ὅποιον κατεβύθισεν αὐτὴν καὶ κατώρῳσε νὰ σωθῇ· ἀλλὰ πῶς κατώρῳσε νὰ πηδήσῃ εἰς βυθισμένον ἤδη πλοῖον, καὶ πῶς ἐν βυθισμένῳ πλοίῳ κατώρῳσε νὰ σωθῇ, μόνος ὁ ἀρηγοούμενος διάνους ἡμῶν ἱστορικὸς δύναται νὰ ἐξηγήσῃ, ἡμῖς γε, ὁμολογοῦμεν εἰλικρινῶς, ἀδυνατοῦμεν νὰ πιστεύσωμεν εἰς τὸ θαῦμα τοῦτο ὅτι «ὁ Ἀρτεμίδης ἀκούσας τὴν (περὶ ἐμπρήσεως τοῦ συμμαχικοῦ στόλου) πρότασιν τοῦ Θημιστοκλέους εἶπεν, ὅτι δὲν εἶναι οὕτε ὀρελίμωτῆτή οὔτε ἀδικοτάτῃ, ἐνθ' κατὰ Πλούταρχον ὁ Ἀρτεμίδης εἶπε τοῖς Ἀθηναίοις αὐτῆς πράξεως, ἢν διανοεῖται πρᾶττειν ὁ Θημιστοκλῆς, μηδὲν εἶναι μητὲρ λυσιστελέτην μητὲ ἀδικοτήτην. Καὶ περὶ τὰ στρατηγικὰ καὶ τὰς παρατάξεις κρίνεται διανός ὁ ἀνὴρ· ἀκούσεται πῶς παρατάσσει εἰς μάχην τοὺς ἐν Πλαταιαῖς ἀντιπλόους στρατοὺς» καὶ Μήδῳ, λέγει, καὶ Πέρσῃ ἐκτάθησαν εἰς τὰ δεξιὰ, ὥσπερ καὶ οἱ Σπαρτιάται εἰς τὰ δεξιὰ· ὁ δὲ Περσικὸς ἐβάρησε καλὴν ἢ ἀλλὰξῃ θῆναι, διὸτι οἱ Ἀθηναῖοι αἰὶον συνέβησι νὰ πολεμοῦν μὲ τοὺς Πέρσας» ὅτι οἱ Ἑλλήνες ἐπὶ τοῦ τρίποδος ἐν ἐν Δελφοῖς ἀνέθηκαν ἐγράψαν τὴν ἐπιγραφὴν

Ἑλλήνων στρατηγός, ἐπεὶ στρατὸν ὤλεσε Μήδων, Περσικῶν, Φειβῷ μῦθ' ἀνέθηκε τοῦτο.

Ὡς γνωστὸν, ἐπιγράψαντος τοῦτο τοῦ Ἑλληνικοῦ, οἱ Σπαρτιάται ἐξαλειφάντες ἐπέγραψαν ἐν ἑλευθερίᾳ ἐκεῖνο

Ἑλλὰς ἐκρυχώρου σωτήρης τόνδ' ἀνέθηκεν
βουλομένης στρατῆρος βουλήναι πόλιν.

ὅτι ὁ Ἀρτεμίδης ἀνέβη τὸν Κίμωνα εἰς τὰ ἀνάστατα ἀξιώματα, ὥς καὶ ὁ Ἀρτεμίδης ἐτυράννει καὶ ἐκαστοὺς ἐν Ἀθήναις.

Κωνσταντῖνον τὸν μὲν ἐν λέγει υἱὸν τοῦ Κωνσταντοῦ ἀντὶ Κωνσταντῖνου τοῦ Χλωροῦ τὸν στρατηγὸν τοῦ Φιλίππου καὶ Ἀλεξάνδρου Παρμενίωνα ὀνομαζέει Παρμενίδην, συγγένειον αὐτὸν πρὸς τὸν ἐξ Ἑλλάς φιλόσοπον· τὴν βουλήν τιναν λέγει μητέρα τοῦ Θεοφίλου καὶ ἀπεικώσα ὅλα βουλαί καὶ ἐπὶ χεῖρα τῶν ἐργαζομένων. Καὶ περὶ τῆς χρονολογίας διὰ σπουδαιοτάτων γεγονότων καὶ προσώπων οὐκ ὀλίγα ἀμαρτάνει· π. χ. λέγει ὅτι ὁ Πελοποννησιακὸς πόλεμος ἤρξατο τῷ 432, ὅτι ἡ Ποτιδαία, ἥτις τελευταῖος τοῦ β' ἔτους τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου παρεδόθη

τοὺς Ἀθηναίους, κατὰ τὸν ἡμέτερον ἱστορικόν, παραδίδωμι πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ πολέμου, ὅτι ὁ Ἕλληνας ἀπέθανε τῷ 499, ὅτι ἡ ἐν Πλαταιαῖς μάχη γένητο τῷ 489, ὅτι Ἀλέξανδρος ὁ μέγας ἀπέθανε τριακοντούτης, ὅτι Κωνσταντῖνος ὁ μέγας ἐγενήθη τῷ 247, ὅτι Ἀλέξιος ὁ Κομνηνὸς ἐβίβησε τρεῖς αἰῶνας μετὰ Βασίλειον τὸν Μακεδόνα καὶ ἄλλα τοιούτα.

Καὶ περὶ τὴν ἱκανομὴν δι τῆς ὕλης ἡστούχησιν ὁ συγγραφεὺς ὅτι τῆς φύσεως αὐτῆς τῶν πραγμάτων καὶ τῆς διανοητικῆς τῶν παιδῶν ἀναπτύξεως ἀντιστοιχεῖ, ὥστε ἐκαστος κύκλος νὰ ᾖαι εὐρύτερος τοῦ προηγουμένου περιέχον αὐτόν, ἐν τῷ πρώτῳ μὲν συγγραμμάτων πέντων εὐρύτατος ἐστὶν ὁ κύκλος ἡ δεύτερος συντάσσεται εἰς σελ. 189, ὁ τρίτος δι ὁ πρώτος περιέχον σελ. 65 καὶ τὸ ὑπολοίπον ὡς στενότερος ὁ τρίτος ἐκ σελ. 59 μόνον συγγραμμάτων. Ἐνὶ δὲ πολλὰ μὲν τοῦ βιβλίου, μάλιστα ἐπιτελεῖται ἀσκήματα περὶ τὴν λέξιν, περὶ λαγρόν διὰ τὴν ῥησιν καταλείπονται ἡμετέροις, πρὸς δὲ τούτοις οὐκ ὀλίγαι ἀναφέρονται πράξεις τῶν βιογραφουμένων ἀνδρῶν ἐπιστοιῶδες, οὐδαμῶς ἐκδηλοῦσαι τὸν χαρακτῆρα καὶ τὸ φρόνημα αὐτῶν, πλείστα δὲ ἄλλα δηλωτικὰ τῆς φιλοπατρίας καὶ αὐταπαρνήσιας παραλείπονται· ἐπὶ πλείοι δὲ ἡ ἐκείνοις τῶν γεγονότων εἶναι τοσοῦτον ἐνὸρ καὶ ἀκρις, ὥστε οὐδαμῶς τὸ ἐνδιεφερόν τοῦ ἀναγνώσκοντος κινεῖ, ἀλλὰ μέλιστα τὴν ἀπείαν καὶ ναυτίαν προκαλεῖ.

Ἐκ πάντων λοιπὸν τούτων ἡ ἐπιτροπὴ πεισθίστα, ὅτι ὁ συγγραφεὺς ἀμειψόμενος καὶ ἀνίκανος πρὸς συγγραφήν παντὸς μὲν βιβλίου μέλιστα δι διδακτικῇ, καὶ δι ἑλληνικῆς ἱστορίας, ἀτε στεροφόμενος καὶ τοῦ ἐλαχίστου τῶν συγγραφεύων προσόντων, καὶ τῶν κοινοτάτων μελέων στοιχείων, καὶ δι ἡρώδης προβῆς εἰς τὴν σύνταξιν οὐδέμιν κατέβαλε προσοχὴν πρὸς ἀπορρογὴν τοὐλάχιστον τῶν παχυλοτάτων γλωσσικῶν καὶ πραγματικῶν ἀμειωτημάτων, τὸ μὲν ἔργον αὐτοῦ μετ' ἀκριβοῦς ἀποδομασίας ἀποβέβηκεν ὡς ἀδοκίμακτον καὶ παντελῶς ἀνάξιον τοῦ προκειμένου ἀγώνος, αὐτὸν δὲ βραπίσκα ὡς προέξαναστανα νοουθετεῖ, εἰς σχολίων ρωτίσας νὰ ἐγκρίψῃ εἰς τὴν σπουδὴν τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων καὶ τῆς ἱστορίας καὶ γεωγραφίας, κἀκεῖ δὲ τομὴν νὰ καταλείψῃ, ἐν τῷ διαχερὶς συγγραφεύων στέδιον, διότι οὐδέποτε θέλει οὐδὲ κατ' ἐλάχιστον εὐδοκίμησθαι. Χάριν ἰόντες τὸν ἀνάμνην τούτων συλλαβογράρον μεταβιβάζομεν εἰς τὸ δεύτερον διαχρόνισμα τὸ περὶ τὴν ἱερὰν

(ΒΑΛ. ΦΙΛΟΛΟΓ., ΣΤΑΛΟΓ. ΤΟΜ. ΙΕ.)

ἱστορίαν. Τὰ δύο πρὸς τούτο ἀποσταλάττει βιβλία κατὰ πάντα πολλὰ ἄνωστα τοῦ κατεκρινέντου ὄντα εὐκταροῦσαι κατὰ τὸ πλείστον πρὸς τὸν σκοπὸν καὶ τοῖς ἐν τῷ προγράμματι ὅροις τοῦ ἀγώνος. Καὶ τὸ μὲν αὐτῶν, ἐπιγραφόμενον Ἐπίτομος ἱερὰ ἱστορία μετ' εἰκονογραφίαν καὶ χάρτων γεωγραφικῶν πρὸς χρῆσιν τῶν δημοτικῶν σχολείων, συγγραφεὺς ἔχει τὸν ἐξ Αἰνῶν δημοδιδάσκαλλον καὶ γνωστὸν ἤδη ἀπὸ πολλοῦ τῷ Συλλόγῳ ἐκ τοῦ ζωγραφείου διαγωνίσματος πρὸς συλλογὴν ζώωντων μνημίων ἐν τῇ γλῶσσῃ τοῦ λαοῦ, εἰς δὲ καὶ ἐρίτος ἐπέστειλε σπουδαῖαν γλωσσικὴν ὕλην, Σωμῶν Μενασσιδῆν. Συγγραμμένων δ' ἐκ σελ. 640 εἰς δ' κοινὸς γραφεύς χάρτου διήρηται εἰς τρεῖς: συγκεντρικούς, συμμεινόμενους πρὸς ἄλλους ἔχοντας, ὡς ἐκαστος ὑποδιήρηται εἰς δύο μέρη, ὡς τὸ μὲν α' περιλαμβάνει τὰς ἱστορίας τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, τὸ β' τὰς τῆς Καινῆς, μετ' ἀξιοπαύου ἐπιμειλίας καὶ ἀκριβοῦς καὶ προσοχῆς συνετελεσμένων ἐν γλῶσσῃ καθαρᾷ καὶ ἀρίστῃ, καὶ εὐκατανοήτοις γεγραμμένων. Τοῦ α' κύκλου ἐκ σελ. 55 περιλαμβάνονται τὸ μὲν α' μέρος περιέχει 13 διηγήματα κατ' ἐκλογὴν ἐκ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, τὸ δὲ β' 16 ἐκ τῆς Καινῆς, ἐκαστὸν δὲ διηγηματικὸν εἶτα, σήμεως ἱερηνευτικὴ τὸ ἐξ αὐτοῦ τοῦ διηγήματος ἠθικὸν περιέχονσα συμπέρασμα. Τοῦ δὲ β' κύκλου ἐκ σελ. 147 τὸ μὲν α' μέρος περιλαμβάνει 17 βιογραφίας ἁγίων ἀνδρῶν καὶ διηγήσεις, τὰς αὐτὰς μὲν καὶ ἐν τῷ α' κύκλῳ, ἐκτενιστέρας δι ἐκ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, τὸ δὲ β' 9 βίους ἁγίων ἀνδρῶν ἐκ τῆς Καινῆς καὶ τὸν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ὀλίγη τινὰ περὶ τῶν περ' Ἰουδαίας διαχρόνων κοινωνικῶν τάξεων καὶ αἰτίων, οἷον ἀρχιερίων, γραμματέων, κρησιῶν, σκευοφυλάκων, ἱεροφάντων καὶ τέλειων. Ὅ δι εἰς κύκλος περιλαμβάνονται ἐκ σελ. 436 τὴν ἱερὰν ἱστορίαν ἐν συνεξί συνεγεί καὶ κατὰ χρονολογίαν τῶν ἐκ τῆς δημιουργίας μέχρι τῆς ἀνελπίστως τοῦ Σωτῆρος ἐκ κεφαλῆς 27 καὶ ἐν παραστήματι ἐκ κεφαλῆς 7 τὴν ἀπὸ τῆς ἐκλογῆς Ματθαίου μέχρι τῆς ἐν Ρώμῃ διαμονῆς, μεταβάσεως καὶ διδασκαλίας τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, μετὰ βραχείας προεισχωρῆς γεωγραφικῆς.

Τὰ πάντα πλὴν γλωσσικῶν τινων πλημμελημάτων, προελθόντων ἴσως ἐκ τῆς πληθύνος τῆς ὕλης, ἔχουσι καλῶς ἐν τῷ καλῷ τούτῳ βιβλίῳ καὶ ἡ ἐκλογὴ καὶ διεξερῶν τῆς περιεχομένης ὕλης ἐστὶν ἐπιτυχῆς καὶ ἐκκληρώσεως τῶν ὁρῶν τοῦ ἀγώνος πιστὴ, ἵνα μὴ εἰπω-

μιν πιστοτέρα τοῦ δόντος· διὰ πολλοὺς ἀπο-
δομεν τοὺς ἐπαύους τῶ φιλοπόνη καὶ ἐπιμε-
λεστέον συγγραφεῖ.

Τὸ δ' ἑτερον τῆς καλῆς ταύτης ἐκδορίας
ἔργον, ἀπογράφον μιν Ἀγιογραφικὰ ἱστορία
ἐκ τῆς Παλαιᾶς καὶ Καινῆς Διαθήκης εἰ-
λημμένα, ἐμβλημα διὰ φέρων τὰ γραφικὰ ὡς
ἐμὶ ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς. Ὁ ἐρχόμενος πρὸς με τοῦ
μὴ πείνης, καὶ ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ οὐ διψήσῃ
πώποτε (Ἰωάν. γ' 35), συγκρίνεται ἐκ φυλλα-
δίων πέντε καὶ σελίδων 268 εἰς 6^{ον} κοινῶς
γραφικῶς γένητο, ὃν τὰ μὲν 4 πρῶτα περι-
έχουσι τὴν διδακτικὴν ὕλην, τὸ δὲ πέμπτον ὁδη-
γητικὴ ἐστὶ πραγματεία τοῖς διδασκαλίοις πρὸς
παισίδιον διδασκαλίας αὐτῆς.

Ὁ δὲ σύνταγμα συγγραφεὺς, ὅστις φαίνεται δι-
δασκαλὸς ὡς ἐν εὐμαρίᾳ ἄνα καὶ παιδαγωγός,
διαιρεῖ τὴν διδακτικὴν ὕλην κατὰ τὸ πρόγραμ-
μα τοῦ Συλλόγου εἰς 3 συγκριντικούς κύλους
συμμετρικῶς καταμενόμενους ἐν τοῖς 4 ὡς
εἴρηται πρῶτον, φυλλαδίοις. Καὶ ἐν μὲν τῷ α'
κύλῳ, τῶ μικροτέρῳ, ἐκ σελ. 33 συγκρινμένων,
περιέχονται 19 μὲν ἱστορίαι ἐκ τῆς Παλαιᾶς,
15 δὲ τῆς Καινῆς Διαθήκης, πᾶσαι παιδικῶς
ἐκτεθειμέναι καὶ ὑπὸ καταλλήλων ῥητῶν συνο-
δευμέναι, ἐν γλώσσῃ ἀπλῇ καὶ ἁπλοῇ. Ὁ δὲ
6^{ος} ὁ μέσος, ἐκ σελ. 55, περιλαμβάνει, ἐκ μὲν
τῆς Παλαιᾶς 35, ἐκ δὲ τῆς Καινῆς 41 ἱστορίας
κατὰ τὸ κείμενον τῶν Γραφῶν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ
ἐκτεθειμέναι καὶ ὑπὸ καταλλήλων μὲν ῥητῶν
πλάσας, ὑπὸ τροπαρίων δὲ τὰς ἐκ τῆς Καινῆς
Διαθήκης συνοδευμένας. Ἐν ἀρχῇ δὲ προ-
τάσσονται καὶ βραχέως τινες σημειώσεις γεω-
γραφικαὶ περὶ Λαζικῆς καὶ Αἰγύπτου. Ὁ δὲ γ'
κύκλος, ὁ ἀνώτατος, ὑποδιέρεται εἰς δύο ἡμι-
κύκλους, ὃν τὸ μὲν πρῶτον ἐκ σελ. 97 συγκρι-
μένων καὶ εἰς κεφάλαια μὲν 6 παραγράφους δὲ
35 διηρημένον περιέχει συνεχῆ τὴν ἱστορίαν
τοῦ Ἰουδαίου λαοῦ ἀπὸ τῆς δημιουργίας μέχρι
τῆς τοῦ Χριστοῦ γεννήσεως, κατὰ τὸ κείμενον
τῆς Παλαιᾶς Γραφῆς ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐκτεθε-
μένη καὶ ὑπὸ καταλλήλων συνοδευμένη ῥη-
τῶν, μετὰ τῶν ἀκριβοτήτων χρονολογιῶν καὶ
τινων προτεταγμένων γεωγραφικῶν σημειώσεων
περὶ Λαζικῆς, Φοινίκης καὶ γῆς Φιλιστίνων.
Ἐν τοῖς δύοις δὲ τούτοις μέρει, τῷ 6^ῳ κύλῳ
καὶ τῷ α' ἡμικύκλῳ τοῦ γ', πρόκεινται ἐν ἀρ-
χῇ ἐκάστης ἱστορίας καὶ παραγράφου ἀκριβεῖς
παραπομπαὶ εἰς τὰ βιβλία τῶν Γραφῶν, ὑπό-
θεν τὰ ἱστορομένα εἶναι εἰλημμένα.

Τὸ δὲ 6^{ον} ἡμικύκλιον τοῦ γ' κύκλου ἱστοριο-
λόγων ἐπιγραφόμενον καὶ ἐκ σελ. συγκρινόμενον

24, συλλογὴ ἐστὶν ἀπλῇ παραπομπῶν μὲς καὶ
ὑποδηκοντα ἱστοριῶν εἰς τὰ βιβλία τῆς Καινῆς
Διαθήκης, μετὰ τῶν καταλλήλων ῥητῶν καὶ
τινων τροπαρίων (κοντακίων) ἐν τέλει δὲ ἐπι-
κεῖται παρὸς τὴν περιλαμβανόμεναι συντομοτάτην
ἱστορίαν τοῦ χριστιανισμοῦ ἐν δύοις εἰσὶν καὶ
γεωγραφικὰς σημειώσεις περὶ Παλαιστίνης καὶ
Μικρᾶς Ἀσίας.

Τὸ δὲ ε' φυλλαδίον, ὅπερ, ὡς εἴρηται, ὁ-
δηγός ἐστι τοῖς διδασκαλίοις, πρὸς τελειοφόρον
διδασκαλίαν τῶν ἐν τοῖς προηγουμένοις φυλλα-
δίοις ἀγιογραφικῶν ἱστοριῶν ἐπιτραπῆτόν ἡμῖν
μακροτέρην τινὰ νὰ ποιῶμεν ἀνάλογον διὰ
τὴν σπουδαίον αὐτοῦ.

Ἡ πραγματεία αὕτη ἐν σελ. μὲς καὶ πεντή-
κοντα συντεταγμένη μὲν ἐστὶν ἐπὶ τῇ βῆσει,
ὡς αὐτὸς ὁ συγγραφεὺς ὑπολογεῖ, ὁμοίων συγ-
γραμμάτων δοκιμῶν Γερμανῶν παιδαγωγῶν
καὶ ἄλλων μὲν, μάλιστα δὲ τοῦ ὑπὸ Kehr, Praxis
der Volksschule καὶ τῆς ὑπὸ Schuetzel,
Evangelische Schulkunde, ἐξ ὧν πολλὰ αὐτο-
λεῖα μεταφράσεις περιέλαβεν, ἀλλ' ὅμως διὲν
ἠκολούθησεν ἀβασανίστως πᾶσι τοῖς παρ' ἐκεί-
νων, ἀλλ' ἐκ τῆς ἰδίας αὐτοῦ ὁδηγούμενος δι-
δασκαλικῆς πείρας ἐξελεῖται ἐξ αὐτῶν τὰ πρὸς
τὸν σκοπὸν τούτων τεινόντα, παραλαμβάνει μὲν
τὰ παρ' ἡμῶν μὴ ἀρμόζοντα, προσθεῖς δὲ καὶ
τινα παρ' ἐκείνων ἐλλείποντα, τὰ δὲ παρ' αὐ-
τῶν εἰλημμένα πρὸς τὰ καθ' ἡμᾶς μεταφράσεις
καὶ μεταβαλὼν, οἰκονομήσας δὲ καὶ διατάξας
τὴν ὕλην καθ' ὃν τρόπον αὐτὸς ἀρμόδιώτερον
ᾤμισεν ἀπὸ ἀρδύλων μαρτυροῦσιν ὅτι ὁ γε-
νητός συγγραφεὺς σπουδαῖος μὲν περὶ τὸ θέμα
διετέλεσε, καλῶς δὲ καὶ ἐπισταμένως τὰς ἀγίας
γραφὰς ἐμελέτησεν, ἀκριβῶς δὲ κατὰ τὸ δυνα-
τὸν αὐτὸς τὰ περὶ τὴν διδασκαλίαν τῶν θρη-
σκευτικῶν μαθημάτων παρὰ τοῖς Γερμανοῖς
πρὸς τὰ ἡμέτερα περιέλαβε, καὶ οὕτω καὶ ὑπὸ
τῆς ἐμπειρίας ἀξιόμην, ἐπεχείρησε τῇ συγγραφῇ
τῆς τῆς πραγματείας ταύτης καὶ τῶν ἀγιογρα-
φικῶν αὐτοῦ ἱστοριῶν, ἐν ᾧ ἐπιτυχὴς διεξ-
ήγαγεν, σήμερον καὶ ἀρῶν ἐκπορεύσεως ἔργον
ἐφ' ᾧ ἡ ἐπιτροπὴ ἀπὸ καρδίας ἐκφράζει αὐτῷ.

Τὴν ὁδηγητικὴν αὐτοῦ πραγματείαν διαι-
ρῶν εἰς δύο μέρη, ἐν τῷ πρῳῳ ἐπιγραφόμενῳ
Γενικαὶ ὑπομνήσεις πραγματεύεται α' περὶ
τῆς χριστιανικῆς καθόλου θρησκείας, κατὰ
τὴν ὑπὸ πλάσας τῆς θρησκείας ὑπερέχον
αὐτῆς καὶ τὴν σωτικὴν ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς τυ-
χῆς τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους καὶ τὴν διὰ τούτου
ταχυτέρην καὶ εὐρύτερην ἀνὰ τὴν ἀνθρω-
πότητα διάδοσιν καὶ ἐξάπλωσιν ἐκείνης· εἰτα

δὲ ἐξετάζων τὸν χρόνον, ἀφ' οὗ πρέπει ν' ἀρχῇται ἡ διδασκαλία τῶν ἱερσκευτικῶν μαθημάτων, ἀποδιέταται, ἐκ τοῦ λόγιου ἐκείνου τοῦ ἡγεῖστος ὁρμώμενος ἄρετε τὰ παιδία ἐργάζεσθαι πρὸς με καὶ μὴ καλεῖσθαι αὐτὰ τῶν γὰρ τοιούτων ἀστὲρ ἡ βασιλεῖα τῶν οὐρανῶν, ὡς ἐκ κοινωτικῆν τὴν παιδικὴν ἡλικίαν, αὐτὴ προσπορεύεται οὖσαν τῇ καλλιέργειᾳ τοῦ πνεύματος ἱερσκευτικοῦ αἰσθητικῆς, οὗ ἡ ὑπαρξὶς ἐκδηλοῦται ἀπ' ἀρχαίου τοῦ παιδὸς, συνειδότε, τὴν ἐν τῷ κόσμῳ αὐτοῦ ὑπαρξίν. Δύο δὲ τινὰ ἡμέρας τὰ κατορθοῦντα τὴν ἀρπύνην καὶ τὴν καλλιέργειαν καὶ ἀνάπτυξιν αὐτοῦ, τὴν ἐξωτερικὴν ὅσον καὶ τὴν σκοπίων τοῦ ἀνθρώπου ἐπενέργειαν, ὅθεν ἐστὶ τὴν τῶν γονέων καὶ μέλητα τῆς μητρὸς καὶ τοῦ διδασκάλου β') πραγματευόμενος περὶ τῆς χρησιμτικῆς ἱερσκευτικῆς ἐν τῇ δημοτικῇ σχολῇ, τὸ μὲν ε' τῆς ἡλικίας τοῦ παιδὸς, ἀφ' οὗ ἀρχεται φοιτῶν εἰς τὴν σχολὴν, ὀνομάζει αὐτὸν γόνειον γῆν, ἐν ᾗ καρπορεῖ τὸ ἱερσκευτικὸν αἰσθητικὸν καλλιερῶμενον σκοπίωμα ἐν τῇ σχολῇ, στοιχεῖα δὲ ἀπεκρίθηται πρὸς ἐπιτυχίαν τῆς καρποροφάνειας νομίζει τὸ καλὸν τοῦ διδασκάλου παρέρχον καὶ τὸν ζῶντα ἐν τῇ διδασκαλίᾳ λόγον, ἄριστον δὲ πρὸς τοῦτο μέσον, τὴν ἱερσκευτικὴν ὕλην τὴν ὑπὸ τῶν ἀγίων γραφῶν, τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀρχαίων ἥτοι προπατριῶν καὶ τῶν προσευχῶν παρεχόμεν. Ἐν δὲ τῷ β' μέρει τῆς πραγματείας, τῷ καὶ σπουδαιότερῳ, διδωσιν εἰδικὴς ὁδηγίας πρὸς διδασκαλίαν τῶν ἀγιογραφικῶν ιστοριῶν.

Τὸ μέρος τοῦτο ὑποδιαιρῶν εἰς δύο ἀποσπαιμῆται, ὧν ἐν μὲν τῷ α', τῷ βραχυτέρῳ, λέγει ὕλην τινὰ περὶ τῆς σημασίας τῶν ιστοριῶν πρὸς τὴν δημοτικὴν σχολὴν, τῆς διακρίσεως καὶ τοῦ τρόπου τῆς συμπεριληφθείσης αὐτῶν καὶ τοῦ χρόνου τοῦ ἀναγκαιοῦτος πρὸς διδασκαλίαν αὐτῶν. ἐν δὲ τῷ β', τῷ μείζονι, ὑπερἐπιτελείται διεξήγησις τῶν ἀγιογραφικῶν ιστοριῶν, πραγματεύεται δὲ πολλὰ μετὰ βηματικῆς σαφηνείας, 1) περὶ τῶν διδασκαλιῶν ἐροῦντων, ἀπὸ κατ' αὐτὸν εἰς μὲν τὰ βιβλία, αἱ εἰσόντες, οἱ γεωγραφικοὶ πίνακες καὶ τὰ τοιαῦτα, ἀλλ' ἡ πίστις μέλητα τοῦ διδασκάλου τὸ ἐπιτηδευομένον ἐστὶ πάντων τῶν ἐροῦντων, καὶ περὶ τῆς διδασκατικῆς ὕλης (ἥτοι τῶν ἀγιογραφικῶν ιστοριῶν), ἀναγνῶν τὴν γνώμην παιδαγωγῶν τινῶν, ἐπὶ τῶν ἀγιογραφικῶν ιστοριῶν οὖσαν συλλεπτῶν τοὺς πύκτους, ἡ διδασκαλία καθίσταται ἱππότερος, τὸ δ' ἐξ αὐτῆς κέρδος εὐτελές. 2) πραγματεύεται περὶ τῆς διδασκατικῆς

πορείας ἐν ἐκαστῷ κύκλῳ. Καὶ πρῶτον περὶ τῆς ἐν τῷ α' κύκλῳ. Ἐνταῦθα ἐκτιθεῖς τὸν τρόπον, καθ' ὃν πρέπει νὰ γίγηται ἡ ἐπεξεργασία τοῦ ἱερσκευτικοῦ μαθήματος, καὶ μέθοδον διδασκαλικῆς συνστάσεως μέλητα πρὸς τὴν διηρηματικὴν καὶ τὴν ἐρωτηματικὴν οὐδὲ τίς ἄλλας ὁμῶς ἀποκαλεῖται, διδῶσι τοὺς ἐπομένους ὡς τὸ γενικὸς κανόνας, ὧν ἕκαστον διὰ πολλῶν καὶ σαφῶς ἐρμηνεύει καὶ ἀναπτύσσει. 1) διηγοῦ ἐλευθέρως καὶ μὴ προαναφίγωνται. 2) διηγοῦ ἐκαστὴν ἱστορίαν τὸ μὲν πρῶτον ὅλην, εἴτα δὲ κατὰ τμήματα. 3) διηγοῦ βραδέως, ἐναργῶς, ἀπαρχῶς καὶ ἀπὸ καρδίας. 4) ἐκαστὸν τμήματι ἀκολουθεῖται ἀπλὴ παιδικὴ καὶ ἐρμηνευτικὴ καὶ κατὰ τὸ ἐρικτὸν οἰκοδομητικὴ διέκθεσις. 5) μετὰ τὴν διέκθεσιν ἀναδιηγήσονται τὸ αὐτὸ τμήμα αἱ ἐκνωτῆροι τῶν παίδων καὶ ἐν εἰλίᾳ ὁ διδάσκαλος. 6) τῇ διέκθεσι ἐπισυναπείσθαι ῥήτον ἢ προσευγὴν ἢ τρεῖς ἄλλους ἀμυδιῶν. 7) ἐκτιθεῖσθαι ἢ κατὰ ἄλλους εἰκόνες. 8) ἐπαναλαμβάνεσθαι πολλὰς ἀπὸ τῶν διδασκόντων. Μετὰ τὴν ἐρμηνείαν τῶν κανόνων τούτων πρὸς ἡλικιωτέρων κατὰ τῆς διδασκαλικῆς πορείας παρὰ τὴν διδασκαλίαν δοκίμιον ἐκ τῶν ιστοριῶν τῷ α' κύκλου τῆς μονογραφίας τοῦ δευτέρου πρὸς τὸν Γολῶθ, ὅπου ἀρχεται διεξάγεσθαι ὑπὸ τοῦ συγγραφέως, κατὰ τὰ γεωμετρικὰ πρότυπα. Ἐν δὲ τῷ β' κύκλῳ πρὸς τοὺς ἐρμηνεύοντες προτιθεῖται καὶ ἄλλου, τινὲς κανόνες ἀναγκαιοῦς διὰ τὴν μείζονα τῶν παίδων ἀνάπτυξιν, οἷον 9) νὰ διδῶνται τοῖς παισὶ β' ὅσον εἰς 2) νὰ καταρτίζωνται ἐν τῇ κατ' οἶκον μὲν τῇ ἀναπύσει αὐτοῦ τὰ ἐν τῇ σχολῇ διδασκόμενα. 10) ἐν ταῖς διέκθεσι νὰ ἐξυμνῶνται συστηματικώτερον αἱ ἐν ταῖς ιστορίαις ἐνυποκρινόμεναι ἀρεταὶ ὑπὸ τῶν μαθητῶν αὐτῶν, τῇ ὁδηγίᾳ τοῦ διδασκάλου καὶ ἐπαρμυζόμεναι ἐπὶ τοῖς πραγματικοῖς αἰτίαι βίου τοῦ ἐν τῇ σχολῇ καὶ ἐκτός αὐτῆς. 11) τὸς ἐν ταῖς ιστορίαις τῆς Παλ. Διαθήκης κηλίδας τὰς ἀμυδιώσας τὸν βίον ἀγίων τινῶν ἀνδρῶν, οἷα ὁ πρὸς τὸν Ἰσραὴλ βίος τῆς Ρεβέκκας καὶ τοῦ Ἰακώβ, ἢ ἀμεινῶτα τοῦ δευτέρου κλπ., ὁρεῖται ὁ διδάσκαλος νὰ μὴ περικοπῇ μετὰ ἐξωραϊσμῶν ἀλλὰ γυμνὰς καὶ βδελυκτάς, οἷας ἀφηγέται ἡ Ἁγία Γραφή, νὰ ἐκτιθεῖ, ἐλέγχων τοὺς ποιήσαντας καὶ ἐπιδικῶνς ὅτι ἡ δικαιοσύνη τοῦ Θεοῦ τιμωρεῖ μὲν αὐτοὺς ἀνατρίχωντας, ἀλλὰ καὶ συγγνώμῃ μεταμεληθέντων. 12) συνδυάζεσθαι αἱ συγγένειαι ἀλλήλων ιστοριῶν. 13) ὁ διδάσκαλος παρασκευάζομενος κατ' οἶκον τὸ διδασκόμενον μάθημα σημαίνοντος ὡς κυριωτάτης ἐρωτήσεως, διὰ τὴν

МЕЧНИКОВА

ἰσῶσαν προτίθεται νὰ διεξαγάγῃ τὴν δι-
λεξίν.

Μετά δὲ ταῦτα μεταβαίνει εἰς τὰ περὶ τὸν
γ' κύκλον προέχου μὲν ὕλην περὶ τῶν ἱστο-
ρίων τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης καὶ περὶ τῆς ἀνά-
κης τοῦ διδαχθῆναι τοὺς παῖδας τὴν χρή-
σιν τῆς Καινῆς Διαθήκης, ἐπὶ ᾧ δὲ ἐν τῷ α'
ἡμικυκλίῳ, τοῦ τρόπου τῆς διεξαγωγῆς τῶν
ἱστορίων τούτων ὄντος ἐπιστημονικωτέρου,
ἢ διδασκαλίας γινώσκου διττῇ, τυπικῇ καὶ
οἰκοδομητικῇ· ἐν δὲ τῷ β' συνίσταται τῷ διδα-
σκάλῳ ν' ἀποδείξῃ πᾶσαν μὴ ἀνγκυραῖαν ἱρμη-
νεύειν, ἱρμηνεύειν μόνον τὰ ἱρμηνεύας δέοντα.

Τῆς δ' ἱρμηνεύας διακρίνει πέντε εἶδη, τὴν
γραμματικὴν, ἱστορικὴν, δογματικὴν, ἀλληγο-
ρικὴν καὶ οἰκοδομητικὴν, ὧν ἀπατῶν τὴν χρή-
σιν ὁ μαθητὴς ἡγείται, καθ' ἡμᾶς οὐκ ὁρ-
θῶς βέβαιον· διότι ἢ μὴ δογματικὴ οὐτε εὐχε-
ρὴς οὐτε εὐκατὸς ἵστί τοῖς παισίν, ἢ δ' ἀλ-
ληγορικὴ οὐ μόνον ἀνεφελὴς καὶ περιττὴ ἀλλὰ
καὶ λίαν ἐπιπολεῖς πολλὰκις καὶ κινδυνώδης
πρὸς τοὺς ἀνεπίσημους σχολῆς· τοιαῦτα δὲ
κρίναν καὶ αὐτοὶ οἱ ἱεροὶ πατέρες, παρ' οὓς περιλαβὲν
ταῦτα ὁ συγγραφεὺς, διαρρήδην ἀποδοκιμαζέτω
διότι παρατίθει τὴν εἰς τὴν παραβολὴν τοῦ
εἰσαγγέλλοντος Σαμαρείτου, ὡς ἡ ἀληγορικὴ
ἱρμηνεύει, καθ' ἣν Σαμαρείται, οἱ εἰσὶν ὁ
Χριστός, τετραγωνισμένους διὰ τὸ πρὸς τὴν
ἀμαρτίαν ῥέπων ἀνθρώπους, ἰησοῦ δὲ τὰ το-
νὰ πνεύματα, πνεύματα δὲ αἱ ἀμαρτίαι,
ἱεροὺς δὲ καὶ λευτέρους ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται.
ἔλκων δὲ καὶ αὐτοὺς ἢ εὐεργετικῇ καὶ ἀκαρπῇ
διδασκαλίᾳ, κτήνος δὲ τὸ τοῦ Χριστοῦ σῶμα,
παντοφύλον δὲ ἡ ἐκκλησία καὶ παντοφύλον δὲ
κτῆνος τοῦ Θεοῦ λόγον, ἐπὶ ἑκταί· καὶ ὅμως
ἢ ἱρμηνεύει αὐτὴν λίαν ἱστί ἐξεζητημένη μόνον
ἐπιτροπὴ τῷ ἱεροκρίτῳ· διότι ἐν τῇ παρα-
βολῇ ταύτῃ ὁ Ἰησοῦς οὐδὲν ἄλλ' ἢ τὸν ἱερω-
τήσαντα νομικὴν κήρυξαι νὰ διδάξῃ, τίς ἐστὶν
ὁ πλησίον· διὰ τοῦτο εἰπὼν τὴν παραβολὴν
ἐπαυτοῦσεν αὐτόν· τίς οὖν τοῦτων τῶν τριῶν
δοκεῖ σοὶ πλησίον γεγονέναι τοῦ ἐμπιστοῦτος
εἰς τοὺς λόγους; ὁ δὲ εἶπεν· ὁ ποιῆς τὸ
ἐλεος μετ' αὐτοῦ. Εἶπεν οὖν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς,
πορεύου, καὶ σὺ ποίη ὅμοιος.

Τοιαῖται, κίρροι, εἰσὶν αἱ ἀγιογραφικαὶ ἱστο-
ρίαι καὶ ἡ ὁδηγητικὴ πρὸς τὴν διδασκαλίαν
αὐτῶν πραγματικαί, ἔργον, πολλοὺς εἰς λό-
γον, διδασκαλίαν εὐπειθεύου, σπουδαίου καὶ
φιλοπονητάτου, καὶ ὡς τοιοῦτο μεγίστων ἐπι-
κυκλῶν εἶναι.

Τοιαῦται δ' ἀρεταίς κεκτημένον πρὸ πραγμα-

τικῶν ἔργων περὶ τὴν ὕλην καὶ τὸ εἶδος καὶ τὴν
διαθεσὴν οὐδ' ἀμαρτυροῦνται ὅμως στερεοίται,
σπανίων μὲν πραγματικῶν καὶ λογικῶν συγγο-
τήτων δὲ γλωσσικῶν, ὧν τινα παρατιθέμεθα
ἐν ταῖς οὐκ ἵνα ἐλαττώσωμεν τὴν ἀξίαν τοῦ
ἔργου, οὐδ' ἵνα τὸν συγγραφεῖν λυπηθῶμεν ὑ-
παρκομένῳ τῇ ἀριστερίᾳ, τῇ δὲ δεξιᾷ ἐδώκα-
μεν, οὐδ' ὅμως πρὸς αὐτὸν κακῶς διακόμεν,
ἀλλ' ἀπλῶς ἵνα κραταεΐζαντες αὐτὰ τῷ συγ-
γραφεῖ ἀπορροήν αὐτῷ δώμεν, ὥστε ἐν δευτέρᾳ
ἐπεξεργασίᾳ καὶ ταῦτα καὶ εἰ τινα ἄλλα ἐνυ-
ποληθῶσιν ἐξιγνέσας διερωτῶσιν.

Τὸ ἐν τῇ ἐπιγραφῇ τοῦ βιβλίου ἐπιθετόν α-
γιογραφικαὶ (ἱστορίαι) οὐκ ὁρθῶς ἵστί ἐσχημα-
τισμένον οὐδὲ δηλωτικόν τοῦ πράγματος· διότι
ὁ μὲν συγγραφεὺς ἀγιογραφικὰς ἱστορίας λέγων
ἐννοεῖ βιβλίας τὰς ἐκ τῶν ἁγίων γράφων εἰ-
λημμένας ἢ τὰς ἐν ταῖς ἁγίαις γραφαῖς περι-
χρημένας, ὅπερ ὁ λόγος γίνεσθαι καὶ ἐκ τῆς εὐδὲς
ἐπιπροσέτις ἐπεξηγήσεως εἰς τῆς Παλαιᾶς
καὶ Καινῆς Διαθήκης εἰλημμένας, παράγον
τὴν λέξιν διὰ συνθέσεως παρὰ τὸ ἁγία καὶ
γραφὴ· ἀλλὰ τὸ ἐπιθετόν ἀγιογραφικὰς οὐκ
ἵστί σύνθετον παρὰ τὸ ἁγία καὶ γραφὴ, ἀλλὰ
παρασύνθετον παρὰ τὸ ἀγιογράφος σημαίνον
τὰς ἱστορίας τοῦ ἀγιογράφου ἢ τὰς ἀντι-
στοιχίας τῷ ἀγιογράφῳ ἢ τῇ ἀγιογραφίᾳ· τὸ δὲ ὀ-
νομα ἀγιογράφος σημαίνει πρῶτον καὶ κυρίως ὁ
γράφων, δὴ δὴ ὁ ζωγράφος, ἁγία, εἴτε πρόσω-
πα εἴτε σκηνάς, κατὰ τὸ ζωγράφος, προσωπο-
γράφος, σκηνογράφος, εἰκονογράφος, ρυπογρά-
φος, ρυπογράφος, κοσμητογράφος κλπ.,
καὶ ἐν τῇ ἐκδογῇ ταύτῃ κείται παρ' ἡμῖν ἡ
λέξις· δεύτερον ὁ περὶ τῶν ἁγίων ἀνθρώπων
γράφων ἢ δὴ τῇ γραφῇ παραδιδούς, ὥπερ
τὸ γωγράφος, ρυπογράφος καὶ τὰ ὅμοια· τρί-
τον ὁ ἁγία γραμματα γράφων κατὰ τὸ ἱερω-
γλῶσσος, ἢ ὁ ἁγία γλώσσα, ἁγίας ἱστορίας
γράφων κατὰ τὸ ἀγιογράφος, μυθογράφος,
ἱστοριογράφος, τέταρτον ὁ ἁγίως γράφων κατὰ
τὸ καλλιγράφος, ὁρθογράφος, κακογράφος, πα-
χυγράφος καὶ τὰ τοιαῦτα.

Ἄν ὁ συγγραφεὺς τὴν συνθεσίν, ὡς φαίνε-
ται, ἐνέθρεμεν, ἡδύνατο κἀλλιον ἢ τὴν ἁγίαν
ἱστορίαν, ἢ γραμμικὴν ἱστορίαν, ἢ ἄλλο τι· τοι-
αῦτο, πολλὰ δὲ μέλλον τὴν ἐν καὶ καλὴς ἐ-
χουσαν συνθεσίν καὶ πλείον ἐπιγραφὴν ἐν τῇ ἱστο-
ρίᾳ εἰσεβῶς φυλάττων μετ' αὐτῇ ἀνάγκῃς νειω-
θεῖων. Πλευταχόσι δὲ ὁ συγγραφεὺς χρῆται τοῖς
συγκριτικαῖς ἐπιθετοῖς καὶ ἐπιφωτισμῶν ἀντὶ τῶν
ὑπερβατικῶν π. χ. ὁ πολυτιμώτερος τῶν λίθων,

ἡ ἀσφαλέστερα χρήσις κλπ. εἰτε ἀγνοῶν τὴν διαφορὰν αὐτῶν ἢ ἀπὸ τῆς γεωμετρικῆς καὶ γαλλικῆς παραγόμενος γλώσσας. Πολλοὶ γὰρ διανοήσαντες τὸ ὅτι εἶναι πρὸς τὸν σύνδεσμον εἶναι γράφων ἐπὶ παραδείγματι αὐτὸν Χριστιανισμὸς ἐστὶν ἡ θρησκεία τῶν θρησκείων ἀντὶ ὃ Χριστιανισμὸς ἡ θρησκεία ἐστὶν πρὸς διὰ ἡ θρησκεία τῶν θρησκείων οὐκ ἐστὶν ἑλληνική ἀλλ' οὐκ ἑβραϊσμοῦ, κατὰ τὸ ὅτι ἀσφαλέστερον ἡ ἑλληνική γλῶσσα ἐν τούτῳ χρήται τῇ ῥακῇ· ἡ ἀρίστη, ὁφίσταται τῶν θρησκείων. Ἐλέγχεται δὲ ἀγνοῶν τὴν διαφορὰν τῶ ἐπὶ αὐτοῦ μόνος πρὸς τὸ ἐπίσημα μόνον γράφων, πολλὰς τούτῳ ἀντ' ἐκείνου· οἷον ἐν αὐτῇ. Ἰ. λέγων «ἡ χριστιανική θρησκεία μόνον ἀπὸ τοῦ ἑβραϊσμοῦ ἀπέχεται ἀπὸ τοῦ ἑβραϊσμοῦ, ἐνῶ τὸ ἑβραϊστὶ ἐστὶν καὶ χριστιανική θρησκεία μόνον (πρῶτον) κλπ.» διότι ἐν τούτῳ πρόκειται νὰ διασταλθῇ καὶ ἀπομονωθῇ οὐκ ἡ ὑπὸ τῆς χριστιανικῆς θρησκείας, τῆς ἀπελευθερώσεως ἐνέργεια πρὸς ἄλλας αὐτῇ ἐνεργείας, ἀλλ' αὐτὴ ἡ χριστιανική θρησκεία ἐν τῇ ἐνεργείᾳ αὐτῇ, τῇ ἀπελευθερώσει, πρὸς τὰς λοιπὰς θρησκείας.

Συνοπτικὴν ποιεῖται σύγγραφον περὶ τὴν χρῆσιν καὶ θέσιν τῆς γραικῆς τῆς αὐτοπαθοῦς ἀνατομικῆς αὐτοῦ καὶ τῆς ἐπαναληπτικῆς αὐτοῦ π. γ. ἐνεκα τῆς ιδιοφυΐας αὐτοῦ, (ἀντὶ τῆς ἐκείνου ιδιοφυΐας), ἡ γυνὴ αὐτοῦ (τοῦ Ἀβραάμ) ἦτο στήρα (ἀντὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ), τοὺς δούλους αὐτοῦ, αἱ κληρονομίαι αὐτῶν (ἀντὶ αὐτοῦ, αὐτῶν), ὠνευμένη ὁ Φαραὶ καὶ ἐπαρχία ἡ ψυχὴ αὐτοῦ καὶ ἄλλα πλείστα τοιαῦτα.

Κακὸς δὲ χρῆται, ὥστε καὶ ἄλλοι παρ' ἡμῖν πολλοί, τῷ τελικῷ ἐνῶ ἀντὶ τοῦ νῦν μετὰ τὰ ῥήματα τὰ παρ' ἀρχαίους τελικῶς καταχρηστικὸς καλούμενος ἀπαμειβόμενος συντασσόμενος, γράφων δύναμις ἐν, βίβλιν ἐν, διέταξιν ἐν κλπ. συγγένων τὸ καθαρῶς ῥηματικῶν ἀντικείμενον πρὸς τὸν τελικὸν διορισμὸν.

Ἐνεκαὶ γὰρ τῇ γραικῇ καὶ ἀγνώστῳ ἐν τῇ ἑλληνικῇ γλώσσῃ συνθέσει ἱστοριογεωγραφικῆς. Ὁμοίως γεωμετρικῶν γράφει αἰσιώσαντες αὐτὴν (τὴν ἐκκοπὴν τοῦ Ἀδὰμ πλεονάζει) εἰς γυναικᾶν (ἀντὶ ἐποίησαν αὐτὴν γυναικᾶν). Ὁ αὐτοῦ ἀσφαλέστερον γράφων, πολέμῳ μετὰ τινος (ἀντὶ πρὸς τινα), εἶδον πῶς (ἀντὶ εἶδον ἐπε), εἰς καὶ εἰς (ἀντὶ εἰς ἑκάστου, ἡ εἰς καὶ ἐν), εἰς καθένας (ἀντὶ οὐδέποτε πρόβησι ὀνομαστικῇ συντάσσεται), εἶπε δὲ νὰ πορευθῶσι (ἀντὶ εἶπε νὰ πορευθῶσι). Χρήται τῷ πόλεμος ἀντὶ τοῦ μάχης, τῷ ζῆλῳ ἀντὶ τοῦ ζήλου καὶ ἄλλα παραπλήσια. Περὶ δὲ τοῦ Ἀβραάμ λέγει ὅτι δὲν

ἀπέκτησεν υἱόν, διότι ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἦτο στήρα· ἀλλ' ἡ στήρα γυνή, νομιζομένη, οὐ μόνον υἱὸς ἀλλ' οὐδὲ θυγατὴς τίεται· εἶμι λοιπὸν νὰ λέγηται, δὲν ἀπέκτησε τέκνον ἀντὶ υἱόν· ἀλλὰ γὰρ δὲ οἱ, αἱ θύλασσαι τῆς Χαναάν εἶναι πολὺ μικραὶ καὶ ὁμοιωμέναι μὲν λίμνας (ἀντὶ αἱ λίμνας τῆς Χαναάν εἶναι μεγάλαι καὶ ὁμοιωμέναι πρὸς θάλασσαν). Ἐν τῇ ἐν Ἰερλάντ βαπτίσαι τοῦ Ἰησοῦ ὅτι ὁ Ἰωάννης εἶδε τὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ καταβαίνον· ἐνῶ οἱ Εὐαγγελισταὶ ῥητῶς ἀναφέρουσι τοῦτο εἰς αὐτὸν τὸν Ἰησοῦν ὁ μὲν Ματθ. λέγων «Καὶ βαπτισθεὶς ὁ Ἰησοῦς ἀνέβη εὐθὺς ἀπὸ τοῦ ὕδατος· καὶ ἰδοὺ, ἀνέωχθησαν αὐτῷ οὐρανοί, καὶ εἶδε τὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ καταβαίνον ὡς περὶ στερῆν καὶ ἐρχόμενον ἐπ' αὐτόν. Ὁ δὲ Μάρκος, «Ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ Ναζαρέτ τῆς Γαλιλαίας καὶ ἐβαπτίσθη ὑπὸ Ἰωάννου εἰς τὸν Ἰορδάνην. Καὶ εὐθὺς ἀναβαίνων ἀπὸ τοῦ ὕδατος εἶδε σχιζομένους τοὺς οὐρανοὺς καὶ τὸ πνεῦμα ὡς περὶ στερῆν καταβαίνον ἐπ' αὐτόν. Τὸν δ' Ἐνὼχ ὀνομάζει υἱὸν τοῦ Σήθ, ὅντα τετρακιστέγγονον αὐτοῦ, διότι ὁ Ἐνὼχ υἱὸς ἦν Ἰάδου τοῦ Μαλελὶ καὶ τοῦ Καϊνὸς τοῦ Ἐνὼς τοῦ Σήθ.

Τοιαῦτα καὶ ἄλλα παρόμοια ἀμάρτυράματα οὐκ ὀλίγα ἀπαντῶσιν ἐν ταῖς ἱστορίαις, ἀπὸ ὧν ὡς ἐκ κληρονομίας τὰ πολλὰ παρερρησάντα καὶ ἐκωστήσαντες πολλοὺς ἐν τῇ βίβλῳ μὲν μεγαλύνει τὴν ἐσωτερικὴν ἀξίαν καὶ σπουδαιότητα τοῦ ἔργου· οὐκ ἦσαν ὅμως ἀσχηματίζοντα τὴν καλὴν τὴν συγγραμμάτων ὅταν ἀνέγκη νὰ διορθωθῶσιν, ὅτι πολλὰ τὸ ἔργον νὰ δημοσιευθῇ. Καθόλου δὲ καὶ ἐν ἡ ἐπιτροπῇ τὸ ἔργον τοῦτο καὶ δι' ἄλλα καὶ μάλιστα διὰ τὴν σπουδαίαν ὀδὴν τὴν πραγματείαν, ἥς στερεῖται τὸ ἔργον τοῦ κ. Μακαστείου, ἀνώτερον ἐκείνου.

Νῦν μεταβαίνωμεν εἰς τὴν κρίσιν τοῦ τρίτου καὶ τελευταίου ἀγωνίσματος, τοῦ τῆς ἀθλητικῆς.

Ἐν τούτῳ δύο κατέρχονται ἀθληταί, ὁ μὲν νεώτερος καὶ ἀπείρος ἐπὶ τῇ κούστῳ ἄλλας φιλοτίμους ἄγων καὶ φερόμενος, Καλὸν οὖν τις ἐν Ὀδῶσῳ δημοδοκασκᾶτος, ὄνομα Ἰωάννης Σακελλαρίου, ὁ δ' ἑτερος πάλαι τῶν πνευματικῶν ἀγώνων εὐ εἰδὸς καὶ πολλὰς ἦδη ἐν τοιούτοις τοῖς πολυῖς αὐτοῦ κροτέροις κινῶν ἀθλῶν πτεροῖσι, κατὰ Πίνδαρον, στεφανώσας, ὁ ἐν Ἀθήναις γραικῶς καθηγητῆς καὶ πολλῶν καὶ δοκίμων διδασκτικῶν βιβλίων συγγραφεὺς Γ. Γερλάκης.

Καὶ τὸ μὲν ἔργον τοῦ κ. Σακελλαρίου ἐπι-

γραφόμενον μὲν, Ὀδῆος πρὸς διδασκαλίαν τῆς ἀριθμητικῆς ἐν τοῖς δημοτικοῖς σχολείοις, ἐμβαλεῖται δὲ φέρον ἐν τῇ προμηθεΐδι τὸ περιλλήπτον ἱκίνιον Οὐδὲν ἔρ τῷ ρῷ, ὃ μὴ πρότερον ἐν τῇ αἰσθόρῃ, σύγκειται ἐκ δύο ὁγκωδιστάτων τόμων χειρογράφων, ὧν ὁ μὲν α' ἐκ σιλικῶν 440 εἰς β' κοινῷ γραμμικῷ χάρτου ἀποτελεῖ τὸν κυρίως ὁδῆον, ὁ δὲ β' ἐκ σελ. 508 συλλογὴ ἔστι 2195 παραδειγμάτων ἀριθμητικῶν καὶ 3529 προβλημάτων, ἀναφερομένων ἀμεροτέρων εἰς τὰ διάφορα κεφάλαια τοῦ α' τόμου.

Ἐν τῷ α' τόμῳ προτίθεται μακρὰ εἰσαγωγὴ ἐκ σελ. 76 εἰς 9 κεφάλαια διηρημένη. καὶ ἐν μὲν τῷ α' κεφαλαιῷ ὁ συγγραφεὺς διὰ μυστῶν εὐλογοῖ περὶ τοῦ σχηματισμοῦ τῶν πρώτων παραστάσεων καὶ τῶν νοητῶν, περὶ ἱσοπικῆς διδασκαλίας, περὶ προσοχῆς, ἧς διακρίνει δύο εἴδη, τὴν ἐνεργητικὴν ἢ αὐθιρετοὶν (γράβει μὲν ὅν ἀκούσιν) καὶ τὴν παθητικὴν ἢ αὐτομακὴν (ἀλλὸν ἀκούσιν), καὶ περὶ αὐταύτης ἐξαρτῶ μένους ἐκ τῆς βουλῆσεως, καὶ ταύτης ἐκ σελ. 116 εἰς 9 κεφάλαια, ὅτι πρὸς ἐξέγερσιν τῆς περιεργίας τοῦ μαθητῆ ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τῆς ἀριθμητικῆς, μεθοδὶς μὲν ἀναγκαῖα ἴσιν ἡ εὐρητικὴ ἡ μεμνητικὴ, μετὰ δ' ἄρρητον τὰ ἱσοπικὰ ὄργανα καὶ τὰ πρακτικὰ πρὸς ἀνάλυσιν. εἰτα δὲ περὶ μνήμης φιλοσοφῶν καὶ ταύτην διχρῆ διακρίνων, εἰς ἐνεργητικὴν καὶ παθητικὴν συνίστησι τὴν ἀνέπτυξιν τῆς πρώτης διὰ τῆς καταχρητικῆς μεθόδου, ὥσπερ δὲ καὶ ἐν τῇ ἀναμνήσεως· καὶ τελευταίον ἀναγκαῖον κρίνει τὴν κατὰ βαθμίδας ὀργανομένους κύκλους διέθεσιν τῆς διδασκτικῆς ὕλης.

Ἐν δὲ τῷ β' κεφαλαιῷ πραγματεύεται περὶ τῆς σπουδαιότητος τῆς ἀριθμητικῆς ὡς ἀντικειμένου διδασκατοῦ καὶ περὶ τοῦ προσитоῦ αὐτῆς τῇ τοῦ παιδὸς καταλήψει· ἐνταῦθα ὁ συγγραφεὺς ἐν ἀναγκαίῃσι καὶ θεητικῇ εἰρωνείᾳ ἐξελίχεται τὴν γνώμην τινῶν, ὅτι τὰ μαθηματικὰ προσιτὰ εἰσιν εἰς τινες μόνον λογέας, ἀνερῶν τὴν ἀποστροφήν καὶ ἀποτυχίαν τῶν πολλῶν παιδῶν ἐν αὐτοῖς εἰς τὴν κακὴν στοιχειώδη διδασκαλίαν· μετὰ δὲ τοῦτο πραγματεύεται περὶ μαθηματικῶν ἀληθειῶν ἢ ἀξιοματικῶν, ἀπὸ ἱερῶτα λέγει τῷ ἀνθρώπῳ, περὶ καθολικισμοῦ, ἢ θεωρεῖ τὸ καταλλήλωτα πρὸς διδασκαλίαν παντὸς μαθητάτος μέσον, περὶ μαθηματικῶν μηχανισμῶν, περὶ δικρίσεως τῆς ἀριθμητικῆς εἰς στοιχειώδη ἢ προπαιδευτικὴν καὶ συστηματικὴν, εἰς ὧν τὴν διδασκαλίαν, τῆς μὲν α' προτείνει τὴν συνθετικὴν

μεθόδον (ἣν ὅμως ἀντιστρέφουν τοὺς ὅρους ἀναλυτικὴν ὀνομάζει) διὰ ζωπῆς φωνῆς ἀντιβιβλίου, τῆς δὲ β' τὴν ἀναλυτικὴν καὶ ἀπὸ βιβλίου· καὶ τελευταίον λέγει πολλὰ περὶ τῆς διδασκαλίας καθόλου τῶν παιδῶν, οἰκτρῶν τὴν κακὴν διδασκαλίαν καὶ ὀργιστικῶν τῶν πρὸς ἡμῖν σχολείων καὶ τὴν παντελῆ ἔλλειψιν παιδαγωγικῶν γνώσεων παρὰ τοῖς γονεῦσι καὶ διδασκαλοῖς καὶ μυκτηρίζων τοὺς ἐν Γερμανίᾳ σπουδάζοντας μὲν τὴν νέαν μεθόδον, ἀπαξιοῦντες δὲ τὴν ἀρχαίαν περὶ τοιαῦτα μικρὰ πράγματα.

Ἐν δὲ τῷ γ' κεφαλαιῷ, ἐπανερχόμενος εἰς τὸν διχασμὸν τῆς ἀριθμητικῆς εἰς στοιχειώδη καὶ συστηματικὴν, λέγει ὅτι ἡ μὲν στοιχειώδης διδασκαλία ἀντιβιβλίου μέχρι τῶν ἀναλογιῶν ἐν τῇ θεματικῇ σχολῇ, ἡ δὲ συστηματικὴ ἐν τῷ σχολαρχείῳ ἀπὸ βιβλίου ἀναλυτικῶς συντεταγμένου, εὐλόγητον καὶ συντόμως καὶ συνεπτυγμένου συστηματικοῦς πάν ὅτι ἐν τῇ στοιχειώδει ἰδιόχθῃ.

Ἐν δὲ τῷ δ' λέγει ὅτι ἡ διάταξις τῆς διδασκτικῆς ὕλης τῆς στοιχειώδους ἀριθμητικῆς πρέπει νὰ ἦται συγκεντρωτικὴ, κέντρον δ' αὐτῆς ἡ ἐκμάθησις τῆς συνθέσεως καὶ τῶν ἰδιοτήτων τοῦ ἀριθμοῦ καὶ τῶν πράξεων ἐν αὐτοῦ, τελουμένη δὲ ἐξ κύκλων συγκεντρωτικῶν, περιεχόντων τοὺς μὲν α' τοὺς ἀριθμούς τοὺς ἀπὸ τοῦ ἑνὸς μέχρι τοῦ 10, τοὺς δὲ β' τοὺς μέχρι τοῦ 20, τοὺς δὲ γ' τοὺς μέχρι τοῦ 100, τοὺς δὲ δ' τοὺς συμμεγέλει ἀπὸ τοῦ ἑνὸς μέχρι τοῦ 100, τοὺς δὲ ε' τοὺς ἀκεραίους παντὸς μεγέθους, τοὺς δὲ ς' τοὺς κλασματικούς· κοινούς τε καὶ δεκαδικούς.

Ἐν δὲ τοῖς ἑπομένοις κεφαλαίοις πρὸς πολλοὺς ἄλλους λέγει ὅτι ἡ διδασκαλία πρέπει νὰ ἔρχεται ἀπὸ τῆς προφορικῆς καὶ κατὰ δίκην ἀριθμῶν, μετ' ἧν νὰ ἐπέρχεται ἡ γραπτὴ καὶ ὅτι ἀνάγκη νὰ διεξάγεται διὰ πολλῶν πρακτικῶν προβλημάτων.

Μετὰ τὴν μακρὰν ἐν τῷ α' εἰσαγωγῇ ἐπεταὶ τὸ πρόγραμμα, κατ' ὃ ὁ μαθητὴς τῆς ἀριθμητικῆς γιγνομένη, τὸ μὲν γ' ἔτος τρεῖς, τὰ δὲ λοιπὰ τετράκις τῆς ἑβδομάδος· δέκα μὲν ἐπὶ τέσσαρα ἔτη.

Καὶ τὸ μὲν α' ἔτος διδάσκονται οἱ μαθηταὶ παιδείας τὴν ἐκμάθησιν τῶν ἀριθμῶν συγκεντρωτικῶς ἀπὸ τοῦ 1 μέχρι τοῦ 20 καὶ τῶν τεσσάρων στοιχειωδῶν πράξεων, ἐν τῷ ὅρῳ ταύτῃ, μετ' ἀσκήσεων πολλῶν καὶ λύσεως προβλημάτων ἐκ τῆς ἐν τῷ β' τόμῳ συλλογῆς.

Τὸ β' ἔτος τὴν ἐκμάθησιν τῶν ἀριθμῶν ἀπὸ 20—101, τὸν πέντακα τοῦ πολλαπλασιασμοῦ,

ταχείαν ἀριθμῶν ἐντός τοῦ ὅρου τούτου, ἀνέχουσιν συνθετῶν ἀριθμῶν εἰς δύο παρέχοντας, τοὺς διακρίτας συνθετῶν ἀριθμῶν μέχρις 100, καὶ ὅσους προβλημάτων ἐκ τῶν τῆς συλλογῆς μετὰ δὲ συγκριθεῖσιν τῶν διδασκαλῶν καὶ πρὸς ἐπὶ συμμεγῶν ἐντός τοῦ ὅρου τούτου μετὰ προβλημάτων ἐκ τῆς συλλογῆς.

Τὸ γ' ἔτος ἀπαγγέλλαν καὶ γραφῇ, πρῶτον μὲν τῶν ἀριθμῶν ἀπὸ τοῦ 1 μέχρι τοῦ 1000, εἰτα δὲ καὶ οὐδ' ἄρ' τε μεγέθους, ὁσίων προβλημάτων προσορῶν τε καὶ γραπτῶν, βάσανον τῶν τεσσάρων πλῶτων, τὰς τέσσαρας πράξεις ἐπὶ τῶν συμμεγῶν καὶ προβλημάτων καὶ παραδειγμάτων ἐκ τῆς συλλογῆς μετὰ δὲ ταῦτα τὰ κοινὰ κλάσματα στοιχειωδῶς καὶ τὴν εὐρίαν ἀγνοῶν ἐκ τῶν ἀριθμῶν αὐτοῦ μαρὸν μετὰ προβλημάτων ἐκ τῆς συλλογῆς.

Τὸ δ' ἔτος ἐπαυκλήθη ἀπαγγέλλας καὶ γραφῇ τῶν ἀριθμῶν καὶ τῶν τεσσάρων πλῶτων ἐπὶ ἀρρητῶν ἀκεραίων ἀριθμῶν καὶ συναγῶν, εἰτα τὰ κυριώτατα θεωρήματα, ἧτοι διακρίτῳτα ἀριθμῶν, εὐρίαν ἐλαχίστου κοινού πολλαπλασίου καὶ μεγίστου κοινού διακρίτου μετὰ τὸν ἀνελγῶν ἐκ τῆς συλλογῆς παραδειγμάτων, κοινὰ κλάσματα πληροτέρον καὶ ἀκαθὰ μετὰ τῶν εἰς αὐτὰ ἀναφερόμενων προβλημάτων καὶ παραδειγμάτων ἐκ τῆς συλλογῆς.

Μετὰ δὲ τὸ πρόγραμμα τελευταία ἐπέρχεται ἐν σελίδι 367 ἡ ὑπὸ τοῦ συγγραφέως διδασκαλικὴ ὁνομαζομένη, ἧτοι οὐδ' ἴσθι καὶ κανόνες διδακτικοὶ καὶ διδακτικὰ δοκίμια πλείστα, λεπτομερίστα καὶ ἀκριβεστάτα καὶ τέλος προβλήματα, διηρημένα εἰς 12 κεφάλαια.

Ταυτῶν ὅστι, κύριαι, τὸ ὁγκοδὲς τοῦτο σύγγραμμα, εἰς οὗ τὴν σύνταξιν μεγάλοι καὶ πολυεῖς βιβλίοις κατεβλήθησαν μόχοι. Ἐχρηθ' ἄρετὰς μὲν κυρίως δύο, καλὴν τὸ πλείστον καὶ συμπεριλαμβανὴν ἐκλογὴν διδακτικῆς ὕλης καὶ ἐπιτυχρὴ διεισργίην αὐτῆς· πλείονας ὅμως ἐκλήθησαν τὰς καλὰς, τὰς δὲ γλώσσαν ἀνάμικτον, ἀκροπολιτικὴν, καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ σόλοικον, βιβλῶσαν βαρβαρικῶν καὶ γυναικῶν μάλιστα ἐν τοῖς προβλήμασι, λίαν πολλοῦ ἀσπαρῆ καὶ κατακαλλήπτον καὶ Καλλιμαίω διομήνῳ, ἀπεραντολόγητον διδασκασάμενον, παλιολογίας δὲ πλείστα καὶ σύγχρονον ἰδῶν οὐ σμάρξιν ἐν τῇ φιλοσοφικῇ εἰσαγωγῇ.

Παραδείγματα τῶν εἰρημένων κακῶν ἐκ μωρίων ὀλίγα φέρονται ταῦτα· γλωσσικῶν μὲν ἀκατομήτων· Τὸ ῥήματα, αἰώμαι, ἐπιλανθάνομαι, οἰκοποιούμαι, ἐπεξεργάζομαι, ἀναμνησκόμαι καὶ ἄλλα λαμβάνει ἐπὶ παθητικῇ σημασίᾳ,

τὸ κατέγω συντάσσει γενεῇ, τὸ συμμεγέω ἐμπροσθε δοτικῇ (συμμεγέω ἐν τινι), προθέσεις δὲ τινὰς ὀνομαστικῇ (ἀπὸ δύο φωνητογράφων, ἀνὰ δύο ἄνθρωποι κλπ.)· πολλοῦ γράφει, οὐδεὶς δὲν δύναται (ἀντιοδὲς δύναται ἢ κἀνὲς δὲν δύναται), καὶ τῶν μὲν καὶ τῶν δὲ ἀσκήσεων, καὶ τὴν μὲν καὶ τὴν δὲ, ἀπροσεκτικώτερος, ἀσπρόουχα (ἀντι ἀσπρόρουχα), ἦτον 22 μαθηταί, ἐνοικίσειεν ὑπὲρ τριαν (ἀντι ἐνοικίσουσιν), πηγαίνω περίπατον, αἰσίως (ἀντι αἰσίως)· ἡ πῆχη· τὰς σφαιρικές λέξεις (τῆς συγγενείας καὶ ἄλλας) συχνὰ φέρει καὶ αὐτὰς ἐνικῶς γράφον, εἰς ἀδελφός, εἰς ἀδελφὴ, εἰς πάππος, εἰς συμμαθητὴς κλπ. γυναικῶν δὲ καὶ βαρβαρικῶν λέξεων γέμει τὸ βιβλίον μάλιστα ἐν τοῖς προβλήμασι, οἷον γιλιάρικαις, ματσού-καις, ἀγγουράκιας ζυδάτα, (πρὸς ἐ' ἰδιάζουσιν ἀ συγγραφεὺς τριῖσι συμπέδικαι καὶ ἀγρίππιν, διότι εἰς σχηματισμὸν πολλῶν προβλημάτων δεκάδην ἀπορρῆν δίδουσιν· ἀλλὰ de gustibus non est disputandum), πύττα, ταμῆζανες, κεντῶ-χα, παλὰ, σουρτοῦκα, σιβάλλετα, σκαρπινια, καναπιδίς καὶ τὰ ὅμοια· τὸ δὲ σημεῖον τοῦ τελευτῶναισμου γράφει διὰ τοῦ ῥ. Λογικῶν δὲ ἀκατομήτων καὶ ἀσφαρίας ἔστωσαν τεκμήρια τὰ ἑσώμενα· τὸ ἐν τῷ προβλήματι 174 ἔχοντι οὕτως· ἠ' ἔδωσκον 3 κομμάτια σχοινίου διὰ καὶ ἀπλῶσαν νερόν ἀπὸ τοῦ πηγῆδιον· τὸ α' κομμάτιον ἦτο 8 πήγες, τὸ β' 7 πήγες καὶ τὸ γ' 6 καὶ ἡμίση. Ἐδῶσκον τὸν κῆδον, ἀλλὰ δὲν ἔλθῃ καὶ γυνόινον. Πόσον σχοινίον δὲν προσθῆναι, ἐκ τῶν τοῦ κομβίου ἐξωδύσαντες ἡμίσησαν πῆγην, τὰ δὲ πηγῆδιον εἶχε βάθος 23 πήγες. Προβλημα 298· Μαθητὴς ἐλαβὲν ἄδιαν ἀπουναίς 5 ἰσοδωμάς καὶ 4 ἡμέρας· 6 ἡμέρας ἔμενον εἰς τοῦ θείου του, 27 ἡμέρας εἰς τοῦ γονεῖς του καὶ τὰς ἄλλας ἡμέρας ἐξίσου εἰς τὸν πηγαίνον καὶ ἐρχομέν. Πόσας ἡμέρας ἐξώδυσεν εἰς τὸν ἐρχομένον του; Προβλημα 300· Ἐμπορὸς τις ἀνιχώρησεν ἐξ Ἀθηνῶν διὰ Λαμίας εἰς Πάτρας, ἐξ Ἀθηνῶν δὲ ἔως εἰς τὴν Λαμίαν ἔλαβεν 15 ἡμέρας, εἰς Λαμίας μέχρι Πατρῶν ἔλαβεν 17 ἡμέρας, εἰς τὰς Πάτρας ἔμενε 3 ἡμέρας καὶ τὸν ἐπίλοιπον καιρὸν ἐξώδυσεν εἰς τὴν ἱστορομένην του εἰς Πατρῶν εἰς Ἀθήνας. Πόσας ἡμέρας ἔλαβεν εἰς τὴν ἱστορομένην, ἐν ἧται περὶ τοῦ Ισίου καὶ 4 ἡμέρας; Προβλημα 357. Εἰς 2 ταξίς εἶναι 53 μαθηταί. Εἰς τὴν α' ταξίς εἶναι μόνον μαθηταί, εἰς δὲ τὴν β' μόνον μαθητῆται. Πόσοι μαθηταί καὶ πόσοι μαθητῆται εἶναι εἰς ἑκάστην ταξίς; Προβλημα 763. Πας τις παιζῶν

МЕЧНИКОВА

ἐκτύπησε διὰ βιβλίου τὴν ἑλαστικὴν τοῦ σπαιραν. Πόσον μακρὴν εἰνέκεν τὴν σπαιραν, ἐν τῇ α' φρονι ἐκτύπησεν εἰς τὴν γῆν εἰς ἀπόστασιν 120 ὀργυίας, εἰς δὲ τὴ β' κτύπημα τετράκις ὀλιγώτερον, τὴ γ' ἑξέκκις ὀλιγώτερον καὶ τὴ τελευταίαν δεκάκις ὀλιγώτερον τοῦ α'.

Ἐν ἄλλοις προβλήμασι ζητεῖται ἡ εἰς μέλια ἀπόστασις 2 πόλεων γνωστοῦ ὄντος τοῦ μήκους τοῦ τηλεγραφικοῦ σύρματος τοῦ συνειδέντος αὐτάς, ὁ δρόμος τοῦ ἀτμοπλοίου μετρεῖται κατὰ στάδια, πήγες, παλάμεις, δακτύλους καὶ γραμμὰς, ἐν τῇ ἀγορᾷ γαιανθράκων ὑπολογίζεται καὶ τὸ εἰς κόκκους βέρος, ὡς ἐν τῷ τῆς κινήσεως, τὰ δὲ μέλια καὶ τὰ σῦκα ποῦ μὴν καὶ τὸ κοιλόν, ποῦ δὲ κατὰ δεκάδας, ποῦ δὲ μετὰ σῦκον τοῦ δ' ἵππου τρεῖς ὁ συγγραφεὺς μετρήσκει. Τοιαῦτα προβλήματα δυστυχῶς εἰσι πολλὰ, ὥστε δεκάκις πολλὰς σελίδων ἡδυνάμεθα νὰ πληρώσωμεν.

Ἄλλα καὶ ἄλλ' ἔχ' νὰ μεταδώμεν εἰς τὴν τελευταίαν ἐν ποσὶν ἔργον, τὸ ὑπὸ τοῦ ἐν Ἀθῆναις καθηγητοῦ Α. Γ. Γερᾶκου ἀποσταλέν.

Ἡ συγγραφή αὐτῆς ποῦσα τὴν ἐπιγραφὴν Πρακτικὴ Ἀριθμητικὴ εἰς χρῆσιν τῶν εἰς τὰ δημοτικὰ σχολεῖα φοιτῶντων, πολλὰ τῆς προσηρμηνείας ὑπερτίτρα, στερεῖται μὲν πασῶν μὲν κακῶν εἰρήνης, διακρίνεται δὲ ἐπὶ καθαρότητι γλώσσης, συντομίᾳ καὶ σαφηνείᾳ ἀποδείξεως, θεματικῆς ἐκλογῆς καὶ διαθέσεως τῆς ὕλης, καὶ εὐρυμείας καὶ συμμετρίας τῶν μερῶν, αὐστηρᾷ ἐνότητι καὶ ὑγιεινῇ λογικῇ συναρτᾷ καὶ ἀκολουθεῖ τῶν ἐνοίων, καὶ καθόλου εἰς τὴν κατὰ πάντα ἀμειψιότητι ὅτι καὶ εὐαρμοστοῦσα τοῖς καμίνους τοῦ διαγινώσκοντος ἑαυτοῦ. Ἐν τοῖς πλείστοις δὲ ἀκολουθεῖ ὁ συγγραφεὺς πιστῶς τῇ δοκιμασίᾳ παρὰ Γερμανοῖς διὰ τὴν ἀριθμητικὴν σοφίαν Λούζεμ, διαιρετὰ τὸ βιβλίον εἰς 4 κεφάλαια περιεχόμενα ἐν 5 φυλλάδιοις, ὧν ἕκαστον ἀποτελεῖ ὡς εἰπεῖν τομίδιον αὐτοτελές. Ἐν τῷ πρώτῳ τῶν φυλλαδίων ὁ συγγραφεὺς, ἐν εἰδεί προλόγου πρὸς τοὺς διδασκάλους, ὑπομνηστικῶς αὐτοῖς ἐπὶ πᾶσι στοιχειώδους διδασκαλίας καὶ μέθοδοις τῆς ἀριθμητικῆς ἀφαιεῖ νὰ ἔχῃ βραδὴν κυρίως τὴν ἱστορίαν, καὶ ἐπομένως ἐπὶ κατὰ τὴν ἀρχὴν ταύτην συντάξας τὴν πρακτικὴν αὐτοῦ ἀριθμητικὴν ἀποβλέπει ἀδελφείτως εἰς τὸ ἵνα καὶ πᾶσι ἐν γένει καὶ ὅσοις τῶν παιδῶν δυνάμεις, προκαλῶν οὕτω δι' ἱστορικῶν παραδειγμάτων τὴν αὐτενέργειαν αὐτῶν. Πρὸς τῷ γενικῇ δὲ τούτῳ προλόγῳ, ἐν ἑκάστῳ φυλλάδιῳ, προτάσσονται βήθη καὶ τινὲς τοῦ τρόπου τῆς διδασκαλίας ἐνός

ἐκάστου κεφαλαίου καὶ ἄλλα ὠφελιμώτατα ὑποβήκη καὶ παραγρήματα.

Τὸ πρῶτον φυλλάδιον ἐπιμελεσμένον ἐστὶν ἐν εἰδεί ἀλφαριθμητικῶν, ἵνα ἀποδοῖται ἡ καὶ εἰς μαθητὰς μῆτω δυναμένους ἀναγινώσκων καὶ οὐχὶ εὐχερῶς ἀναγινώσκοντες. Οὕτω δὲ προήκει ἡ διδασκαλία τῶν ἀριθμῶν καὶ ἡ τῶν στοιχειωδῶν πράξεων μέχρι τοῦ 100 ἐν δυτὶ κεφαλαίοις πρώτων μὲν διὰ κεραίων, στιγμῶν, ἀστερίσκων καὶ τοιούτων ἄλλων ἱστορικῶν μέσων, εἰτα δὲ καὶ διὰ χαρακτῆρων.

Ἐν δὲ τῷ β' φυλλάδιῳ, περιέχοντι τὸ γ' κεφάλαιον, γίνεται ἡ διδασκαλία τῶν αὐτῶν πράξεων ἐπὶ κύκλῳ ἀριθμῶν εὐρύτερου ποσοφίας τε καὶ ἑγχερῶς μετὰ τῶν ἀναλόγων πινάκων καὶ ἀριθμῶν πράξεων κατεστρωμένων καὶ προβλημάτων ἐν τέλει.

Ἐν δὲ τῷ γ'. φυλλάδιῳ, τὸ δ' ἀποτελοῦντι κεφάλαιον, πραγματεύεται ὁ συγγραφεὺς τὰ περὶ νομισμάτων, μέτρων καὶ σταθμῶν καὶ ἐν γένει τὰ περὶ συμμικτῶν ἀριθμῶν μετ' ἀναλόγων πινάκων καὶ προβλημάτων.

Ἐν δὲ τῷ δ'. φυλλάδιῳ, περιέχοντι τὰ ἐπόμενα 3 κεφάλαια, ἐκτιθεμένη πρῶτον μὲν τὰ περὶ τοῦ δεκαδικοῦ συστήματος, ἐν ἐκτάσει μετὰ προβλημάτων ἀναλόγων, δεύτερον δὲ τὰ περὶ τῶν ἀπλῶν καὶ παραγῶγων ἀριθμῶν, περὶ διαιρετότητος καὶ εὐρείας τοῦ μεγίστου κοινοῦ διαιρέτου καὶ τοῦ ἐλάχιστου κοινοῦ πολλαπλασίου, καὶ τρίτον τὰ περὶ τῶν κοινῶν κλασμάτων, μετὰ μεγίστης σαφηνείας καὶ προβλημάτων ἑκατέρωθεν.

Τὸ δὲ ε'. καὶ τελευταῖον φυλλάδιον περιέχει ἐν τῷ δυτὶ τελευταίῳ κεφαλαίῳ τὰ περὶ μεθόδων ἐν τῷ ἐν ἀρχῇ τοῦ φυλλαδίου τούτου μερικῷ προλόγῳ εἰρηκεῖ ὁ συγγραφεὺς τὸν τρόπον τῆς λύσεως τῶν προβλημάτων τῆς μεθόδου τῶν τριῶν διὰ τῆς ἀναγωγῆς εἰς τὴν μονάδα, καὶ πρὸς ἀπορρογὴν μηχανικῆς ἐκείνης ἐκ τῶν παιδῶν, καὶ ἵνα γίνῃται εὐχερὴς ἡ εἰς τὴν συνέυλημένην μεθόδον, ἥτις τὴν ἄλλην, μετέχουσα, ἥτις μετρίστην εὐκολίαν παύει καὶ ἀγχοῦρος εἰς λύσιν πολλῶν προβλημάτων τοῦ τρακτιοῦ βίου. Τοιαῦτα δὲ προβλήματα καὶ παραδείγματα πολλὰ φέρει καὶ αὐτὸς ὁ συγγραφεὺς. Μετὰ τῆς αὐτῆς σαφηνείας καὶ ἀπλουστεύσεως τοῦ οὐκ ἐκτιθεμένη καὶ τὰ τῶν ἄλλων μεθόδων. Αἱ ἐν τῷ φυλλάδιῳ τούτῳ ἐπινευθίσαι τροποποιήσεις τῶν ὄρων τοῦ προγράμματος ἐλάχιστοι οὖσα καὶ ἐποικίως προσκόντως δικαιολογούνται ὑπὸ τοῦ συγγραφεύς.

Ταῦτα καὶ τοιαῦτα εἰσι, Κύριοι, τὰ εἰς τὸν

προκείμενον ἄγων ἐν τῷ ἔτι τούτῳ πεμ-
 ρθέντα ἔργα, ἅπασιν ἡ εκπαιδευτικὴ ἐπιτροπὴ
 ὡς ἐν τῷ ἐφ' αὐτῇ συντάγματι μελετήσασα καὶ
 ἀποφασίσαν μὲν πού ἄλλὰ δικαίως κρίναςα, ἐκ-
 ρέμει καὶ τὴν ἐκτὴς περὶ ἐκδόσεων τούτων
 ἀποφασίσαν. Καὶ δὴ τὸν κ. Σ. Μανασσιδὴν καὶ
 Ι. Σακελλαρίου ἐπαινεί τῆς φιλοπονίας καὶ φι-
 λοτιμίας καὶ πολλὰς ἀποδίδωσι τὰς χάριτας
 ἐπὶ τῇ προθυμίᾳ, μὲν ἧς ἔσπευσαν ὑπακούσαν-
 τες εἰς τὴν αἰνῶν τοῦ ἀγωνοθέτου καὶ τοῦ
 Συλλόγου, τῇ δὲ ἀνωτέρῳ συγγραφεὶ τῶν ἀγο-
 γρακίων ἱστοριῶν καὶ τῷ κ. Γ. Γερᾷ πρὸς
 τοὺς ἐπαινοὺς καὶ χάριτας καὶ τὸ χρηματικόν
 ἀπονέμει γέρας, διὰ τὴν ἐκ τῶν αὐτῶν εὐδοκίμησιν
 καὶ τὴν ἀκριβῆς ἐκπλήρωσιν τῶν ὅρων τοῦ ἀγῶ-
 νος, συγγράφου ἅμα ἀπὸ καρδίας στίχους καὶ
 εὐχόμεν ἡ ἰδὴ αὐτῆς τάξις ἐκδοθῆναι εἰς
 φῶς τὰ ἔργα αὐτῶν, πρὸς ὥφελον τῶν διδ-
 ασκωμένων καὶ διηγεῖται τῶν διδασκάλων. Τὸ
 δὲ περὶ τὴν Ἑλληνικὴν ἱστορίαν διαγνώσαντα
 ἀναβέβλυσσε εἰς τὸ ἐπὶν ἔτος εὐχεται καὶ ἐλ-
 πίζει νὰ ἴδῃ προσερχομένους εἰς τὸν ἄγωνα πολ-
 λὰ κρείττερον τῶν αὐτῶν τοῦ ἔτους τούτου προσελ-
 θόντων καὶ ἁμύνων παρεσκευασμένων καὶ ἡ-
 σχυμένων ἀνταγώνιστῶν.

Ἡμεῖς δὲ τὸ ἀναταξιθεῖνον ἔργον περὶ πάντας,
 αἰτούμεθα μὲν τὴν παρ' ἡμῶν συγγνώμην, εἰ
 τέ τι περὶ τὴν κρίσιν ἢ τι ἄλλο ἡμαρτήκαμεν
 καὶ ὅτι πέρα τοῦ δέοντος ἔως μακρολογήσαν-
 τες ὀχληροῦμεν πῶς ἡμῖν ἐγενόμεθα· εὐχαρι-
 στοῦντες δ' ἡμῖν ἐκ μέσης καρδίας ἐπὶ τῇ ὑπο-
 μονῇ καὶ τῇ ἡμετέρῃ ἀκρασίᾳ, ἀποχωροῦμεν ἐν
 τῇ συνειδήσει ὅτι ὅσον ἡ δύναμις καὶ ὁ χρόνος
 καὶ καθήκον ἕτερα ἐπέτρεπον ἡμῖν τὸ ἡμέ-
 ρον καθήκον ἐπιτελέσαμεν.

Ἡ εκπαιδευτικὴ ἐπιτροπὴ

ΠΡ. ΒΑΣΙΛΑΗΣ
 Κ. ΣΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ
 ΔΡ. ΧΑΤΖΗΧΡΗΣΤΟΥ
 Ν. ΠΑΠΑΝΙΚΑΣ
 ΑΘ. ΘΕΟΔΩΡΙΔΗΣ
 ΑΒΡ. ΜΑΛΙΝΙΑΚΑΣ
 Θ. ΣΑΛΤΕΛΗΣ, διοργανητής.

ΓΕΝΙΚΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΤΟΥ ΚΑΡΑΨΑΝΕΙΟΥ ΔΙΑΓΩΓΙΣΜΑΤΟΣ.

Ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἑλληνικὸς Φιλο-
 λογικὸς Σύλλογος διηνεκὶς αὐτοῦ μέλημα ἔχει
 τὴν διδασκίαν τῆς ὁροῦς μὲν παιδείας ἐν γένει,
 καὶ μελετὰς δὲ τῆς δημοτικῆς, καὶ θεωρῶν ὅτι
 ἡ ἐκδόσις μεθοδικῶν βιβλίων συντελεῖ πρὸς ἐ-

(ΕΛΛΑ, ΦΙΛΟΛΟΓ. ΣΥΛΛΟΓ. ΤΟΜ. ΙΕ'.)

πιτυχίαν τοῦ σκοποῦ αὐτοῦ καὶ τῆς κατὰ τὸ
 δυνατόν εἰσαγωγῆς ὁμοιομόρφου διδασκαλίας,
 ἀγωνοθετοῦντος τοῦ κ. Κ. Καραπάνου, ἀγγέλλει:

Α'. Ὅτι ἐπὶ ἐξαιτίαν ὀρίξει ἀνὰ τρία ἢ τέσ-
 σαρα βραβεῖα κατ' ἔτος εἰς τὰ συντάγματα
 κατὰ τὰ ἐν τῇ παρούσῃ ἐκδόσει εἰρημένα περὶ
 δημοτικῆς παιδείας δοκιμώτερα συγγράμ-
 ματα πρὸς χρῆσιν τῶν δημοτικῶν σχολείων.

Β'. Τὰ βραβεῖα ἀπονειμθήσονται κατὰ τὸν
 ἑξῆς τρόπον. — Πρῶτον ἔτος. (Ἐβραβεύθησαν
 ἤδη τὰ συγγράμματα τοῦ ἔτους τούτου). —
 Δεύτερον ἔτος. (Τοῦ ἔτους τούτου ἐβραβεύθησαν
 καὶ ἐδημοσιεύθησαν τὰ προγράμματα). — Τρί-
 ττον ἔτος, ῥάγκα 2,250. Πρὸς σύνταξιν Χρη-
 στομαθείας τῆς νέας ἑλληνικῆς γλώσσης εἰς
 δύο τόμους ῥάγκα 750, Γραμματικῆς 500
 ῥάγκα καὶ Νέου ὁδηγοῦ τῆς δημοτικῆς παι-
 δείας ἀμερότητων τῶν δόλων 1000 ῥάγκα.

Γ'. Πρὸς βραβεῖον ἀποστέλλονται χειρόγρα-
 φα καλῶς γεγραμμένα καὶ εὐανάγνωστα, καὶ
 ἐκδομένα συγγράμματα.

Δ'. Εἰς συγγραφεὶν καλοῦνται μέλιστα μὲν
 οἱ διωγματοῦ, ἀλλὰ καὶ πᾶς ἐν γένει λόγιος
 Ἕλλη, εἴτε ἐν τῇ ὁθωμανικῇ αυτοκρατορίᾳ εἴτε
 ἐν τῇ ἄλλᾳ ἀπὸ διαμείνων.

Ε'. Κατ' ἔτος ἐκδιδομένου τοῦ ἀνταγμάτου
 προγράμματος ὅπῃ τοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου
 ἐκλόνονται τῇ πρώτῃ τῆς εκπαιδευτικῆς αὐ-
 τοῦ ἐπιτροπῆς τριετίας, εἰδικὰς ἔχοντες σπουδὰς,
 πρὸς κρίσιν τῶν ἀποστέλλομένων βιβλίων, οἵ-
 τινες καὶ υποβάλλουσιν ἑαυτοὺς τῷ Συλλόγῳ.
 Τὰ δὲ βραβεῖα ἀπονέμονται τοῖς βραβευομένοις
 κατὰ τὴν ἐπίτευσιν τοῦ Συλλόγου κατ' ἑνὴν, τὸ δὲ
 χρηματικόν ἄθλον δοθῆσεται ὅταν ὁ Σύλλογος
 βεβαιώσῃ ὅτι τὸ βραβεῖον συγγραμμάτων τυπο-
 θίσεται πρὸς πραγματοποιήσιν τοῦ σκοποῦ τοῦ
 ἀγῶνος.

ς'. Ἐκ τῶν βραβευομένων τούτων βιβλίων
 ὁ Φιλολογικὸς Σύλλογος, ὁ Ἠπειρωτικὸς καὶ ὁ
 Θρηκτικὸς θέλουσι κατ' ἔτος ἀγοράζει ἀντίτυπα
 κατὰ τὰς ἀνάγκας αὐτῶν πρὸς διανομὴν εἰς
 τὰ ἄπορα σχολεῖα.

Γενικὰ ὁδηγία.

1. Κατὰ τὰς ἐν τῇ ἐκδόσει γενικάς ἀρχὰς
 περὶ τῶν διδασκωμένων μαθημάτων ἐκδο-
 ντα κατ' ἔτος πρόγραμμα ὅπῃ τοῦ Φιλολογικοῦ
 Συλλόγου περιλαμβανόν εἰδικὰς ὁδηγίας περὶ
 τῆς συντάξεως τῶν προκηρυττομένων βιβλίων.
 2. Ἄν ὅμως ὁ βουλούμενος καταβῇ εἰς
 τὸν ἄγωνα πρὸς σύνταξιν οἰουδήποτε βιβλίου
 νομίζῃ ἄλλῃν μέθοδον καὶ διχτάξῃ προπορευ-

τέραν ἢ τὴν ἐν τῇ ἐκθέσει, δύναται νὰ ποιῇσιν τοῦτο, ἀλλ' ὁραίη νὰ εἴπῃ τοὺς λόγους, δι' οὓς οὕτω συντάττει τὸ βιβλίον.

3. Ἡ γλῶσσα πρέπει νὰ ᾖ ὅσον τὸ δυνατόν ἀπλή, καθαρὰ καὶ σαφὴς, τὸ δὲ ὅρος τοῦ λόγου ἀνάλογον τῇ ηλικίᾳ, δι' ἣν τὸ βιβλίον γράσσεται.

4. Αἱ συγγραφαί, φέρονται ἐκαστὴ τὸ ὄνομα τοῦ συγγραφέως, ἀποστέλλονται κατ' ἔτος, μέχρι τέλους δεκεμβρίου, τῷ γενικῷ τοῦ Συλλόγου γραμματεῖ, ἄλλως δὲν γίνονται δεκταί, ὡς ἐκπρόθετοι.

4. Τὰ χειρόγραφα τηροῦνται ἐν τῷ τοῦ Συλλόγου γραφεῖ, ὅπου ἐν μόνον ὁ συγγραφεὺς δύναται καὶ νὰ λάβῃ ἀντίγραφον.

5. Ἄν κατὰ τὸ ἔτος μὴ ἀπονειμῇσιν τὰ βραβεῖα, ἢ ἐλλείψῃ τὸν ἀρμοδίον καὶ προσφύρων βιβλίον, ὁ Σύλλογος παρατείνει τὸν ἀγῶνα διὰ τὸ αἰσιότατον ἔτος, γνωστοποιῶν τοῦτο διὰ τῶν ἱερμηνείων.

ΕΙΔΙΚΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑΤΟΣ Γ' ΕΤΟΥΣ

Πρὸς συντάξιν Χρησιμοποιεῖας τῆς νέας ἑλληνικῆς γλώσσης

Βραβευθενομένη τῇ α' κυριακῇ Μαΐου 1882 κατὰ τὴν ἐπέτειον τοῦ συλλόγου ἑορτῇ, ἀναγνωσθὲν ἐν τῇ ΧΙΣ' συνεδρίᾳ ἐν τῷ ὁκτωβρίῳ 1880 ὑπὸ τοῦ εἰρηγοῦ τῆς παιδείας ἐπιτροπῆς κ. Α. Ξανθοπούλου.

Βραβεῖον πρᾶγμα 780.

1) Ἀφοῦ μετὰ μακρὸν αἰῶνων ἀμειβομένη καὶ ἐργασίαν ἐπικρατήσασα, ἡ καθωμολιμένη κατ' ἑστὸς ἡ γλῶσσα λογία, ἐπιμελῶς βυμβολομένη, μέλιστα ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ αἰῶνος τοῦτου καὶ πλουτιζομένη, βεβαίως ἀναγκαῖα ἀπείθῃ καὶ ἡ διδασκαλία αὐτῆς ἐν τοῖς δημοτικαῖς σχολαῖς ὡς πρώτη γλωσσικὴ μέλεια τοῦ παιδὸς κατὰ τὰς ἀπανταχοῦ τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου ἀντιγνωριμῆς παιδαγωγικῆς ἀρχῆς· οὕτω λαμβάνει ὁ παῖς αὐτοσυνειδητὸν τῆς τῶς ἀντιγνωριμῆς ἀνιγνωριμῆς καὶ τελουμένης αὐτοῦ μητρικῆς γλώσσης.

2) Ἀλλὰ τιθεμένης τῆς ἀρχῆς ταύτης εἰς πρᾶξιν, ἀνάγκη εὐθὺς Χρησιμοποιεῖας, ἥτις καί μιν ἀρμοδίον τῆς νεωτέρας ταύτης μορφῆς τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης, καὶ Γραμματικῆς. Ἀλλὰ τὴν μὲν Γραμματικὴν δύναται αὐτὸς ὁ διδασκαλὸς καὶ ἀνὴρ τοιαύτης ἐν ταῖς χερσὶ

τῶν παιδῶν νὰ διδάσκῃ ἱκανῶς, ὡς ὑπάρχει· σκὴν ἐν τῇ διδασκαλίᾳ καὶ αἱ ζώσαν καὶ ἱκαναυλαβανόμενῃ ἐν τῇ ἀντιγνωριμῇ καὶ τῇ προφορικῇ λόγῳ, τὸ δὲ προσήκον καί μιν ἀναγνώσεως, τὸ δὲ ὁ παῖς βαθυπλὸν οὐ μόνον τὴν γραμματικὴν τοῦ λόγου πλοκήν καὶ κατασκευὴν καὶ τὴν ὁρὴν ἀπαγγεῖλαι θὰ διδάσκηται καὶ τὰ διάφορα αὐτοῦ εἶδη θὰ γνωρίσῃ σταθερῶς, ἀλλὰ καὶ τὸ πνεῦμα σπουδαίως τρεφόμενον θ' αὐξάνῃ καὶ εἰς τὸ κάλλος τοῦ λόγου ἐποπτικῶς θὰ συνιῇσιν καὶ ὡφελῇ, τὸ τοιοῦτον καί μιν βεβαίως δὲν δύναται νὰ ὑπάρχῃ ἀνεῖ ἐπὶ τούτῳ συλλογῆς.

3) Τὴν τοιαύτην Χρησιμοποιεῖαν, τὴν ὡποῦν πλήρη καὶ προσήκουσαν εἰς τὴν διδασκαλίαν τῶν παιδῶν ἐν τοῖς δημοτικαῖς σχολαῖς, περιλαμβάνουσιν κατ' ἐκλογὴν πάντα τὰ εἶδη τοῦ τε πεζοῦ καὶ τοῦ ποιητικοῦ λόγου, ἐκ τῶν νῦν δοκιμωτέων ποιητῶν καὶ πεζογράφων, εἴτε καὶ ἄλλοθεν, ὅπου ἀνάγκη, σκοπίμως δὲ συντετακμένη, δὲν ἔχομεν ἕως σήμερον, καὶ διὰ τοῦτο μεταχειροῦμεθα διάφορα ἀναγνωστικά, τὰ μὲν ἐκ τῶν ξένων γλωσσῶν μεταφρασμένα, ὀλίγα δὲ καὶ πρωτότυπα ἀνεῖ μεθοδῶ καὶ ἀνεῖ μέτρου, ὡς ἐκαστὸς δοκίμ.

Τούτου ἕνεκα προεκλήθη ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου τὸ παρὸν διαγωνισμὸς, ἐπ' ᾧ προβῶνται νῦν αἱ ἐπόμεναι ὁδηγαί τῷ μύλλοντι νὰ ἀποδῇ εἰς τὴν σύνταξιν τῆς ζητουμένης ταύτης Χρησιμοποιεῖας.

Πρῶτον μὲν πρέπει ὁ ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ αἰῶνος τοῦτου δοκιμωτέον συγγραφέαντες καὶ ἀνίσταντες νὰ θεώσιν ὡς βάσις τῆς Χρησιμοποιεῖας ταύτης, ὁρίζεται δὲ ἡ ἐποχὴ αὕτη ὡς τὸ κλεινὸν χρονικὸν σημεῖον ὅπως ὑποβλήθῃ τὸ μέλλον συντετακμένον καὶ μεμορφωμένον τῆς νεωτέρας ἑλληνικῆς γλώσσης. Ἀλλ' ἐντεῦθεν δὲν ἀποκλείεται βεβαίως εἰ τι καὶ ἐξ ἀρχαιοτέρων ἐποχῶν τυγχῇ λόγου ἀξίου καὶ καλῶς γεγραμμένου.

Δεύτερον ἡ συνταχθῆσα αὕτη ὅλη διαίρεσις εἰς δύο τομῆς, ὡς ἐκάτερος ὁμῆς εἰς δύο βιβλία, κατὰ τὰ ἑξῆς βιβλία.

Τρίτον ἔτος τοῦ δημοτικοῦ σχολείου.

Α'. Διηγήματα βραχέα. Μῦθοι καὶ παραμύθια. Παραμύθια καὶ αἰνίγματα, προσηγορίαι, ὄνματα.

Β'. Περιγραφαὶ μικραὶ τῶν συνήθων τῆς φύσεως φαινομένων, καταιγίδος, βροντῆς, νεφελῶν, βροχῆς, ὥρων τοῦ ἔτους, τῶν ἡμερῶν τοῦ ἀνθρώπου, εἰκόνες φυσικῶν φαινομένων.

Γ'. Τὰ σπουδαιότερα τῆς ἰθακῆς γεωγραφίας.

ελας και χωρογραφίας. Τὰ σπουδαιότερα τοῦ ἔθνικου ἡμῶν βίου ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων, ἐν τοῖς βίοις ἀνδρῶν ἐξάρχον ἢ ἐν τῷ βίῳ τοῦ λαοῦ, π. χ. ἄσματα λυρικά διὰφορα τοῦ κάλλους τῆς φύσεως καὶ τοῦ κάλλους τῆς καρδίας, τῆς αἰσθανομένης εὐγενῆ αἰσθημάτων.

Δ'. Ἡθικά διηγήματα. Παρὰβολαὶ καὶ παραδείγματα.

Τέταρτος ἔτος τοῦ δημοτικοῦ σχολείου.

Ὁ αὐτὸς κύκλος εὐρύτερος, παρὰλειπομένων τῶν μύθων, παραμυθιῶν καὶ παροιμιῶν, προσλαμβανομένων δὲ περιγραφαῶν τοῦ βίου ζώων τινῶν καὶ φυτῶν τινῶν καὶ ἀνθέων καὶ μέλισσα ἐν ἐμμέτρῳ λόγῳ.

Πέμπτος ἔτος τοῦ δημοτικοῦ σχολείου.

Α'. «Προστογραφικά. Φυσικὴ ἱστορία, τὰ καλλιλογώτερον γεγραμμένα, Βοτανικὴ, Ζωολογία, Ὀρυκτολογία τινὰ, κρυσταλλοποιεῖσιν περιγραφὰι, σταλακτικῶν κτλ.

Β'. Ἱστορικὰ καὶ γεωγραφικὰ καὶ ὁδοπορικὰ καὶ ἐκ τῆς γενικῆς ἱστορίας τὰ σπουδαιότερα.

Γ'. Ἠθικὰ καὶ θρησκευτικὰ.

Δ'. Δημοτικὰ, προπαιδικὰ, ἀποτρεπτικὰ, συμβουλευτικὰ.

Ε'. Λυρικῆς ποιήσεως διὰφορα εἰδη ἀρεθῶδια.

ΣΤ'. Χαρακτῆρες ἡθικοὶ ἐκ τραγῳδιῶν εἰλημμένοι.

Ἐκτος ἔτος τοῦ δημοτικοῦ σχολείου.

Ὁ αὐτὸς κύκλος εὐρύτερος καὶ ποιήματα

εἰς δημοτικὴν γλῶσσαν, ὧν ποιητὴς αὐτὸς ὁ λαός.

Ἡ οὕτως ἐπιμελῶς συναρθῆσα ὕλη δέον, ὥς ὑπεδείχθη ἥδη, νὰ καταταχθῇ εἰς τέσσαρα βιβλία ἐν δυοὶ τόμοις, περιέχοντα πλεον τῶν ποιητικῶν λόγων ἢ τὸν πέζον, καθόσον ὁ ἐρρυθμὸς λόγος προσφορύτερος τῷ παιδί.

Ἐάν τι τῶν ἀνω δηλωθέντων κεραλαίων μὴ εὐρεθῇ παρὰ τοῖς ἡμετέροις ποιηταῖς καὶ λογογράφοις πρωτοτύπως, δέον νὰ ληθῇ κατὰ παράγραφον δόκιμον ἐκ τῶν ἀρχαίων ἐλλήνων συγγραφέων ἢ ἐκ τῶν ξένων ἱσπερίων γλωσσῶν, κατὰ μετέφρασιν ὁμοίως δόκιμην.

Τελευταῖον, τὸ περιεχόμενον τῶν ἐκλεχθσομένων τεμαχίων πλὴν τῆς καλλιπειίας καὶ ὁρθοπειίας νὰ ἦται ἀγνόν, εὐγενές, ἠθικόν, νὰ ἔχῃ φυσικότητα καὶ ὁρθότητα λογικὴν, νὰ ὁρῇ τὴν φαντασίαν εἰς τὸ ἰδεώδες καλόν, νὰ εὐρύνη τὴν νόησιν καὶ ἐξευγενίσῃ τὴν καρδίαν, ἔχον ἀντικείμενον τὸν Θεόν, τὴν φύσιν, τὸν ἀνθρώπον, τὴν πατρίδα.

Προσεγὼς κοινοποιηθίσονται τὰ προγράμματα περὶ συντάξεως Γραμματικῆς καὶ Νέου βιβλίου τῆς δημοτικῆς παιδείσεως ἀμφοτέρων τῶν φύλων.

Ἡ ἐκπαιδευτικὴ ἐπιτροπὴ

ΠΡ. ΒΑΣΙΛΑΗΣ

ΒΕΝΙ. ΣΑΛΑΤΕΛΗΣ

ΧΡ. ΚΑΡΑΝΙΚΑΣ

ΑΘΑΝ. ΘΡΟΔΩΡΙΔΗΣ

ΧΡ. ΧΑΤΣΗΚΗΣΤΟΥ

ΑΝΡ. ΜΑΛΙΑΚΑΣ

Κ. ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ, εἰσηγητής.

ΖΩΓΡΑΦΕΙΟΣ ΑΓΩΝ

ΠΕΡΙ

ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΖΩΝΤΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝ. ΓΛΩΣΣΗΣ

ΕΝ ΤΗ ΓΛΩΣΣΗ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΛΑΟΥ.

ΕΚΘΕΣΙΣ

ΤΗΣ

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Ἀναγνωσθεῖσα ὑπὸ τοῦ εἰσηγητοῦ αὐτῆς κυρίου Κ. Ξαροποῦλου

Ἐν τῇ κατὰ τὴν 10 Μαΐου 1881

ΕΠΕΤΕΙΔ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΕΟΡΤΗ.

Κύριοι,

Τῇ ἐντολῇ τῶν ἀνδράδων παρέχομαι καὶ γὰρ ἔνταυθα κατὰ τὴν ἰδέαν ταύτην ἡμέραν τοῦ Συλλόγου, ὅπως αὐτὴ φησὶ καὶ ὑμῖν διὰ βραχέων τὰ τῆς φιλολογικῆς ἐπιστοπῆς αὐτοῦ.

Ἀλλὰ πρὶν ἢ προῶν εἰς ἐκκλῆθ' ἔργον, πρέπον νομίζω καὶ δικαίον εἶναι ἀνενεμελοῦσθαι εἰλικρινῶς, ὅτι ἡ ἀφανὴς ἰσὺς αὐτῆς ὑπηρεσία, ἣν παρέχει ὁ Συλλογὸς διὰ τῆς ἀβελθεσίας περὶ τῶν ζώντων στοιχείων τῆς γλώσσης, εἶναι τελευτή, ὥστε καὶ εἰ μηδὲν ἄλλο τὸν πολλὸν καὶ σπουδαῖον αὐτοῦ ἔργον εἴεν ἔργον ὃ ἀναγέρῃ ἐν τῇ πνευματικῇ ἀγῶνι, ὅς τις ἦδη ἀπὸ δύο δεκαετηρίδων αἰσῶς κατήρξατο, αὐτὴ καὶ μόνη θέσκει νὰ ἐρευνῇ πληρῆ καὶ βαθεῖαν τὴν εὐνομοσύνην τοῦ ἔθνους καὶ ὅλου τοῦ φιλολογικοῦ κόσμου. Διότι τῆς γλώσσης τῆς πρὸ τρισχίλων σχεδὸν ἑτῶν πρώτης χειραγισίας τὴν ἀνθρωπότητα τὸν αἶδιον τοῦ ἀνθρωπομορφῆ χειρισμὸν, γινώσκοντες ἐν τοῖς ἀθανάτοις ἐκείνοις ἑσπεῖ, καὶ ἑπειτα εἰς ἅπαντα τὸν κόσμον εὐαγγελισαμένης τὸν νόμον τῆς χάριτος καὶ τῆς ἀγάπης, τῆς γλώσσης ταύτης, τῆς διὰ τοσοῦτον καὶ πολυτρόπων αἰῶνων ἰδίῳ ἔτι καὶ νῦν βίον ζωστος, περιαντλῇ καὶ ἀποθησαυρίζῃ τὰ ζῶντα στοιχεία, κατὰ τοῦτους λέξεις καὶ γλώσσας, παροιμίας, αἰνίγματα, μύθους, ἄσματα καὶ ἔπη.

Ταῦτα βεβαίως μετὰ καὶ τῶν ἀπὸ δουκαγίου καὶ Κορῆς ἐρεῖς ὑπὸ πολλῶν συλλεγόντων μελλοῦσι ποτε μετὰ τῆς δευτέρας μεθόδου κα-

ταρτισμένην νὰ παρασκευάσωσιν ὅλην δεδοκιμασμένην εἰς λεξικογραφίαν καὶ συνακρίτως τὴν ἱστορίαν τῆς αἰδίου ταύτης γλώσσης καὶ καθόλου εἶπεν ἀπασχολήσωσιν εἰς ἐπιστημονικὴν μελέτην τοὺς ἐπὶ τούτῳ κεκλημένους τῶν ἐπιτελούντων γενεῶν.

Τίς λοιπὸν ταύτης προφηγματιέρας καὶ λαμπροτέρας ἄλλῃ νῦν ὑπηρεσία εἰς τὸ ἔθνος; διότι τὸ ἔθνος εἶναι ἡ γλώσσα; ἡ δὲ ζωὴ τῆς γλώσσης εἶναι ἡ ζωὴ τοῦ ἔθνους, καὶ ἡ ἱστορία τῆς γλώσσης εἶναι ἱστορία τοῦ ἔθνους. Ἦνθις μὲν ποτε ἡ γλώσσα αὐτὴ ἀκαμάτα, ἀκραγίως καὶ μεγαλοπρεπῶς πλάσας διατυπώσασα τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος τὰς ἐν λόγῳ ἐκδηλώσεις αὐτῆς καλλοῦς ἀνερίτου, πνεῦμα δὲ ζῶν καὶ ζωοποιόν ἐν παιδείᾳ καὶ κοινωνίᾳ καὶ πολιτείᾳ σώφελι ἀθάνατα τῇ ἀνθρωπότητι εἰς πᾶν εἶδος κατ' ἕλπιον ἔργα. Ἀλλὰ καὶ νῦν ἡ αὐτὴ γλώσσα διαμένει τὰς ῥίζας, τὸν κορμὸν, τοὺς στελέχους, τοὺς κλάδους ἑτέρων περιβάλλεται φύλλωμα καὶ ἡ μάλα ἀκμήν καὶ ἀνθοβολὴν ἐπαγγέλλεται, ἀλλὰ ἀντελεσίσεις τῆς πνευματικῆς παλιγγενεσίας, καὶ ὅλα εἰς βίον ὑψηλότερος ἀνώτερον τοῦ ἔθνους ἡμῶν ἐν παιδείᾳ καὶ κοινωνίᾳ καὶ πολιτείᾳ.

Ὅθεν καθέκον θεωρεῖ ἡ φιλολογικὴ ἐπιτροπὴ νὰ συγκαίρῃ ἐν πρώτοις ἐγκαρδίῳ τὰς ἐργασίας καὶ μογθήσας πρὸς τῆς κοινῆς τοσοῦτον σπουδαῖον ἔργον πρὶν ἢ ἀναγκασθῇ καὶ χαρακτηρίσῃ ἐκείτην τῶν καὶ κατὰ τὸ σῶμα γινόν τοῦτο ἔτος ἐπισταλμαῖον συλλογῶν καὶ πραγματείων· διότι οὕτοι οὐ μόνον τὸ εὐγενές

διανόμη καὶ φρόνημα τοῦ τε ἀγωνιστοῦ καὶ τοῦ Συλλόγου τελεσφόρον καὶ ἔνδοξον κατίστησιν, ἀλλὰ καὶ ζωὴν τοῦ ἔθνους μαρτυροῦσι τὸ κατ' ἐκείνους, ὅπου λίαν παρήγορον καὶ ἐνθαρρυντικὸν καὶ μάλιστα ἐν τοῖς γρόνοις τοῖσις.

Τοῖς δὲ αὐτὰς οὕτως ἔχουσιν, εὐθὺς τὰ πράγματα αὐτὰ ἐκ καταδείξεω. Δώδεκα τοιαῦτα ἔργα ἐπιστάτην ἐν ἐρέτῳ τῷ Συλλόγῳ ἐπὶ τῷ Ζωγράφῳ διακρίνομεθα. Ἀριθμὸς καὶ δὴ ποσὶν οὐκ εὐκαταφρόνητον· ἀλλὰ καὶ τὸ ποῖον αὐτῶν ἐν γένει τ' ἑγγύῃ λίαν εὐχάριστον, ὡς εὐθὺς ὁ λόγος δι' ὅλην ἀκαίρως θὰ καταστήσῃ.

Καθ' ἣν φέρουσιν ἐν τῇ γῇ τὰ ἐπιστάλιντα εἶναι τάδε: 1) *Λεξιλόγιον* ἡμερῶν ὑπὸ τοῦ Παιρωτάτου κ. Ν. Γλουκ. 2) *Περὶ τῆς γλωσσικῆς τῆς βιβλίου Γ'* ὑπὸ τοῦ ἐν Αἰνῷ δημοδιδάκτου Κ. Μανασσεῖδου. 3) *Ἀντιστάλιντος τσακωνικῆς διαλέκτου*. 4) *Φωνητολογία τσακωνικῆς διαλέκτου*. 5) *μετὰ συμπληρωμάτων ἐν δυοὶ σύγγραμμάσι τοῦ Γραμματικοῦ Τραπεζοῦτος*, πότμα ὑπὸ τοῦ κ. Μιχ. Δέρβε. 6) *Μέθοδος καὶ δόξασι τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ περὶ τοῦ σιμπατισμοῦ* ὑπὸ τοῦ κ. Ν. Γ. Πολίτου. 7) *Συλλογὴ παραμυθιῶν ὑπὸ 'Ιουλίας Γ. Πολίτου*. 8) *Ἡπειρωτικά*, ἥτοι νεολογικὰ ἀνάλεκτα ὑπὸ Ζηκιδίου. 9) *Ἡπειρωτικά* ὑπὸ Γονίου. 10) *Γλωσσάριον τραπεζοντικῆς διαλέκτου* ὑπὸ τοῦ κ. Ι. Βαλαβάνη. 11) *Γραμματικὴ τῆς τραπεζοντικῆς διαλέκτου* ὑπὸ Γ. Α. Παρχαρίδου καὶ 12) *τελευταῖον συνοπτικὴν χωρογραφίαν Παρωναίας* ὑπὸ Χ. Σ. Δ.

Τούτων τὸ μὲν *Λεξιλόγιον* ἡμερῶν ἐπιγερφόμενον παρὰ τοῦ νῦν ἀγίου Μηθύμνου κ. Ν. Γλουκ. περιέχει 199 λέξεις καὶ φράσεις ἀρχαϊκωτέρας καὶ ἐπιχωριαζούσας τῇ νήσῳ, ἐξηγμένας ἐκ λεξιλογίου πολὺ πληρεστέρου, ὅπου ἔχει ἀπὸ τριακονταετίας καθηρησμένον, ὡς αὐτὸς λέγει ὁ φιλόσοφος καὶ φιλόλογος ἀρχιερεὺς.

Πάντα αἱ ἐν τῇ συλλογῇ ταύτῃ λέξεις καλῶς εἶναι ἐξηγούμεναι καὶ αἱ πολλὰ καλῶς ἡτυμολογούμεναι· ὅλγαι φέρονται ἀνετυμολόγητοι, οἳ καὶ *σφρηκταί*—σφρίχει, λεγόμενα περὶ ἀνίμου σφροδῶ ἑξαρινόντος τὴν πρὸ μικροῦ καθύρου γῆν. Ἡ λέξις αὕτη φαίνεται ἡ αὕτη τῷ σφροδῶ καὶ σφρηθῶ τοῦ 'Πουχίου, δηλοῦντος κενὸν ποῖον, ἱπομένους ἐνταῦθα ἑξαρινῶν. Ἡ ἀνάμνησις καλλιεργούμενος, ἵνα μὴ ἀμέσως σπαρῇ, ἀλλὰ προπαρασκευασθῇ διὰ τὸ ἐπὶ ἐνός· ἀρχαία ἡ λέξις τοῦ καὶ νεῶς· νεῶν δ' αὖρον· σπείρειν· 'Πουχ. παρὰ Ξινοφῶντι καὶ Θεοφράστῳ. Ἡ ἀργαία βεβαίως παρὰ τὸ νηπιῆς, ἀνεργαία καὶ ναργαία καὶ ἐπὶ τέλους

ἀργαία· ἡ Γαίῳ μυστηριώδης θεότης βλάπτουσα συνήθως τὰ μικρὰ παιδιά· ἡ Γαίῳ αὐτῇ τῆς ἡμέρας εἶναι ἡ Γαίῳ τῶν ἀρχαίων νόμῳ κακοποιῶς, οἳ τῷ μειδιῶντι ἀπαύσῳ καὶ προσελκύουσιν τὰ παιδιά πρὸς αὐτὴν καὶ οὕτω κακοποιούσιν.

Τινὲς ἄλλαι πᾶσι ὀλίγαι ἡμαρτημένους γράφονται ἡ ἀσπύριος ἐξηγούμεναι, οἳ τὰ *σπάρκοντες*—εἶδος σταφυλῆς πολλὰς ἀνθοῦσας· γραπτεία καὶ ἡμεῖς *σπάρκοντες* παρὰ τὸ *σπάρκοντες*—ἐπτάκαινον, δηλοῦν τὴν ἐπτάκις ἡ πολλὰκις τοῦ ἔτους καινούμενην ἡ καινὰ ἄνθη καὶ καρπὸν ἀναδιδούσαν. Ἡ *Πλάμμος*, ἀντὶ Πλαμμοῦ (ἰλῆς—ἄμμος, οὐχὶ Ὀλη—ἄμμος) ἡ ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ ἡ χαμῆρου ἐν τοῖς ἀγροῖς κατατιθεμένη γῆ. Ἡ δὲ *ῥήμας* ἦν ἐξηγούμενη ὡς ἀσπίς· νικῶν μυστηριώδης ἐν ταῖς πρώταις εἰς τοῦ Αὐγούστου ἡμέραις, βλάπτουσα τοὺς εἰσερχομένους εἰς τὰς ἀμπελοὺς καὶ τὰ ἐνδομῆκα φέρουσα τὰ πληνόμενα τότε· ἀλλὰ μέλλον ὅρμηαι νομίζονται αὐταὶ αἱ εἰς ἡμέρας ἡ μέλλον αἱ κακοποιῶς δαίμονες τῶν ἡμερῶν τούτων τοῦ Αὐγούστου. Καθόλου ἐξέτασται ἡ λιτὴ καὶ ἀσπύριος εἶναι ἱκανοῦ λόγου ἀξία καὶ ὁ συλλογὸς πολλῶν ἐπαίνων ἀξίος διὰ τὴν ἐπιμελίαν καὶ τὴν ἀξίαν, μὲν ἥς ἐξηγούμενη καὶ ἀναγρᾶται τὰς λέξεις. Πλείονας δ' ἐπαίνους καὶ χάριτας δι' ὃν ἡτυμολογῆται αὐτὸς ὁ Συλλογὸς καὶ ἔργῳ ταύτῃ, ὃ ἀποδείξῃ, ἐάν συντελεσθῇ καὶ ἐπιτελεσθῇ τὸ ὅλον *Λεξιλόγιον* πέμψῃ αὐτὸ ποτὶ τῷ Συλλόγῳ.

Τὸ δεύτερον ἐκ σελήων 308 εἰς ὅδου γραμμικῶν γράμτων, ἐπιγερφόμενον. Τρίτον *βιβλίον ποικίλης γλωσσικῆς τῆς* ὑπὸ τοῦ Παιρωτάτου ἡδὲ τῷ Συλλόγῳ ἐκ προγενεστέρων συλλογῶν ἐξ Αἰνῶν καὶ ἐν Αἰνῷ διδάσκοντος ἀντιδιδασκάλου κ. Συμ. Μανασσεῖδου. Εἶναι δὲ τὸ αὐτὸ, ὅπου ἐστὶν ἐκ τῶν ἀγῶνων τοῦ 1876, ὃ δὲ καὶ αὐτὸς ὁμολογεῖ. Καὶ τότε μὲν ἀπὸ τῆς τῆς δεκαλέτης ἀμοιβῆς, νῦν δὲ πλουτισθὲν διὰ πλείους νίκας ὤλης, σημειομένης διὰ σταυροῦ, ὑπεβάλλεται τὸ δεύτερον εἰς τὴν κρίσιν τῆς ἐπιτροπῆς. Ἡ πλουσιωτάτη καὶ ἱκανὴ σπουδία καὶ ποικιλία αὕτη συλλογὴ περιέχει 1) δημοτικὰ ἔπη 111, ὧν 24 ἀστεία, 13 σκωπτικὰ καὶ 24 βαρυκαλῆματα. Τούτων τὰ 99 εἶναι νέα, μὴ περιεχόμενα ἐν τῇ πρώτῃ συλλογῇ. Τινὰ δ' αὐτῶν συνοδεύονται καὶ ὑπὸ τοῦ μῆλους αὐτῶν σημείαις ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς· 2) παροιμίας 66, ὧν 39 νέαι· 3) φράσεις σημειώσας ὑπερβολὴν ἢ ἐξορρωσιν καὶ ἄλλας, ἐν ὧν 50, ὧν 16 νέαι· 4) αἰνίγ-

ματα 28, ἀπαντα νέα· 5) λεξιλόγιον περιέχον 832 λέξεις, τὰς 400 νέας· 6) εὐχὰς 5 νέας· 7) κατὰρξ 13 ὁμοίως· 8) ὅρκους 10 ὁμοίως· 9) ἔθιμα, διεισθημονίας κλπ. περί τὰ 70, ὧν 56 νέα· 10) μυθολογικά 5, τὰ ἐν τῇ πρώτῃ συλλογῇ· 11) περί ἐθνικισίας κλπ. τῶν πρὸ 3—4 δεκαετηρίδων Ἰμβρίων· 12) παιδικὰ, 5 νέας· Ἐν τέλει ἐπισυνάπτεται καὶ πῖναξ τῶν περὶεχομένων, οὐ μικρὸν διευκολύνων τὸν βουλούμενον νὰ μελετήσῃ τὴν συλλογὴν.

Ἡ ἐπιτροπὴ πλείστοις κοσμοῦσα ἐπαινούς τὸν ἀνάγκητος συλλογὰ διὰ τὴν ἀκριβείαν καὶ τῆς καὶ τὴν εὐστολίαν περὶ τὴν ἱερωνείαν καὶ ἐτυμολογίαν καὶ τοῦ ἀρθένων καὶ ποικίλων τῆς προσεφερομένης ὕλης, κρίνει ἄξιον τῆς δεκαλήρου ἀποδοῆς, παροτρύνουσα ἅμα, ὅπως μὴδὲ τοῦ λοιποῦ πεισθῇται παρεχόμενος τὴν χρῆσιν αὐτῆς συνδρομὴν περὶ τὴν συναγωγὴν τοῦ ὕλικου πρὸς τὴν κοινόχρηστον μεγαλοπρεπὺς γλωσσικὸν καὶ πνευματικὸν μέγερρον τοῦ νεωτέρου ἑλληνισμοῦ.

Τὸ τρίτον καὶ τέταρτον, ῥηματολόγιον καὶ Φωνηεντολογία τῆς Ἰοσκωνικῆς διαλέκτου ἐπιγραφόμενα, ἐπιστῆσαν ὑπὸ τοῦ ἀρίστου γνωστού τῆς διαφύσεως ταύτης διαλέκτου, τοῦ λαν δοκίμου καὶ μετ' ἐπιστημονικῆς ἀκριβείας ὑπὲρ πάντας τοὺς παρόντας ἐπὶ τοῦ ἰδιώματος τούτου γράψαντος, κυρίου Μιχαὴλ Δέρνερ· αὐτὴ πραγματεύεται περὶ τῆς ποικίλης μεταβολῆς τῶν φωνηέντων τῆς κοινῆς διαλέκτου ἐν τῇ τοσκωνικῇ, περὶ τῶν ἐν αὐτῇ παθόντων φωνηέντων, ἥτοι συναίρεσις, ἀσυναίρεσις, ἐκβλήσεις, προσθήκας, ἀραιρέσεις κλπ. καὶ ἐν τῷ ἑτέρῳ τείλει καταγράφονται ἐπιμελῶς καὶ πιστῶς ῥήματα τῆς τοσκωνικῆς πάντων τῶν θεμάτων, τῶν διαβίσεων, τῶν ρωνῶν κλπ. μετ' ἐπιστημονικῆς τάξεως καὶ ἀκριβείας ἐξ ἰδίας ἀντιλήψεως ἀπὸ τοῦ στόματος τοῦ λαοῦ τούτου. Διὰ ταῦτα κρίνεται τὸ ἔργον ἄξιον τῆς δεκαλήρου ἀμοιβῆς καὶ πλείστον ἐπαινῶν. Τὸ δ' ἔτερον αὐτοῦ ἔργον ἐπιγραφόμενον, Συμπλήρωμα τοῦ τραπεζουργιακοῦ γλωσσarioν, περιέχει ἐν δυαὶ τεύχεσι ὑπὸ τὰς 1700 λέξεις ἀπὸ τοῦ Α' μέχρι τοῦ Ε'. Τούτων τὸ πρῶτον τεῦχος ἐκ σελίδων 64 εἰς ὅλλον περιέχει μόνον τὸ γράμμα Α' πλὴν 6 σελίδων. Πλουσιωτάτη μὲν ἡ συλλογὴ καὶ πιστῶς ἀνεγγραμμένη· πλὴν οὐδαμῶς ἀσχελεῖται ὁ ἑμπειρὸς συλλογὴς περὶ ἐτυμολογίαν ἢ ἄλλην ἐπ' αὐτῆς γλωσσολογικὴν ἐπεξεργασίαν· φαίνεται δ' ἐξηγημένη ἐκ τοῦ ἐν τοῖς δελτίοις αὐτοῦ τεταμιευμένου ἡσκαρῶν τῶν γλωσσῶν δι' ἀντιγραφίαν ἀπλοῦ.

Τὸ ἐπιγραφόμενον Μῦθοι καὶ δοξαῖαι τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ περὶ τὸ σήμαρτος, ἐκ σελίδων 40 εἰς τέταρτον, ἐπιστῆλιν ὑπὸ τοῦ κ. Ν. Γ. Πολίτου, τοῦ πένυ γνωστοῦ τοῦ πανελληνίου. Περιέχει δὲ τὰς δοξαῖας τοῦ ἡμετέρου λαοῦ περὶ τοῦ οἰράου, περὶ τῆς γῆς, τῆς σελήνης, τῶν ἐκλείψεων, τῶν ἀστερῶν καὶ ἀστερισμῶν, τῆς Πλατῆδος καὶ τοῦ Ὀρίωνος, καλούμενου κοινῶς Ἀστεροπῶδῃ, ὡς ἐκ τοῦ σχήματος. Ἡ ἔργασία αὕτη εἶναι λίαν πολύτιμος, μὴ καὶ ἐπιμελετημένη, πλείστην μαρτυροῦσα πολυμάθειαν εἰδικὴν καὶ ἐπιστημονικὴν ἀκριβείαν, πλουσιωτήρη δὲ μετὰ πλείστον πεκατομῶν καὶ μαρτυρῶν ἀσφαλῶν εἰς ἡμετέρας τε, ἀρχαίους καὶ νεωτέρας καὶ εἰς ξένους πρὸ πάντων γεγραμμένης συγγραφῆς. Διὰ ταῦτα πλείστοις ἐκδόνουσα ἐπαινούς ἡ ἐπιτροπὴ τὸ ἔργον τοῦτο τοῦ εἰδ. κοῦ περὶ ταῦτα ἀνδρός κρίνει αὐτὸ ἄξιον τῆς δεκαλήρου ἀμοιβῆς.

Τὸ ἐβδόμον ἐπιγράφεται Συλλογὴ δημοτικῶν παραμυθῶν· ἐπιστῆλιν ὑπὸ τῆς κ. Γουλίας Γ. Πολίτου. Περιέχει 10 παραμύθια ἐκ σελίδων 100 εἰς τέταρτον, ἀνεγγραμμένα πιστῶς, σημειωμέναν ὀνομασίαν ἐν τέλει καὶ τῶν πηγῶν. Τὸ χρυσὸν μῆλον. Ὁ πεθαμένος ἀντρας. Ὁ ἀσχημότης. Ἡ ἀντοπία τῶν ἀνθρώπων. Τὸ βασιλεῦσιν καὶ ὁ Ἀράνης. Ὁ μάκαρας. Ἡ Χρυσμαλλοῦσα. Οἱ κλέπταις καὶ ἡ Χρυσμαλλοῦσα. Τινὲς τῶν παραμυθίων τούτων παραλλάσσουσι μικρὸν ἄλλων προδημοσιευμένων· ἡ ἐπιτροπὴ πλείστοις κοσμοῦσα ἐπαινούς τὴν ἐπιμελίαν καὶ εὐγενῆ φιλοτιμίαν τῆς ἀνεγγραφέως θεωρεῖ τὴν συλλογὴν ἀνεπαρκῆ καὶ παροτρύνει εἰς πληριστέραν καὶ ἀκαταμέστεραν συλλογὴν, πρὸς δὲ τούτους καὶ καθαρῶτερον γεγραμμένην. Τὸ ὄγδον Ἡετορρο γεωδ. ἑλληνικῶν ἀνδ. λεκτα. ὑπὸ Γ. Δ. Ζηλίδου, διδασκάλου τῶν ἑλληνικῶν ἐν τῇ ἱερτικῇ σχολῇ τῶν Ἰοσκωνίων, περιέχει ποικίλην γλωσσικὴν ὕλην πολυτίμην· 1) προμῆας δημοδίας 100· 2) ἦθη καὶ ἔθιμα· 3) ἀνέκδοτα περὶ κατοικηρίων 96 τοιαῦτα· 4) περὶ ἐθνικῶν ὡμῶν 70 τοιαῦτα· 5) φράσεις 72· 6) μυθολογία 9· 7) ἄσματα διαφόρου ὕλης καὶ 8) γλωσσάριον 424 λέξεων ἀπὸ τοῦ Ρ—Υ.

Τούτων τῶν προμῶν καὶ ἦσαν καὶ ἑβδόμων καὶ λοιπῶν πολλὰ παραλλήλῃζοντες· πρὸς τὰ τῶν ἀρχαίων, τῶν λατίνων καὶ Γαλιανῶν μετ' ἱκανῆς ἐπιτυχίας καὶ ἀκριβείας ἐξεργασίαν, οἷα ἡ παροιμία «ἀπὸ τὴν πόλιν ἐργου καὶ καὶ τὴν κορρὴν κανέλλαν» ταύτην λέγει παροιμίαν ἐπὶ τῶν δυσνοητῶν· μάλλον ὥφειλε

νά εἶπῃ ἐπὶ τῶν ἀσυναρτήτων καὶ ἀλόγων. Θάωμαι δὲ αὐτὴν ἀνέλογον πρὸς τὴν ἀρχαίαν ἀκρόν λαβεῖν καὶ μέσον ἔχειν, ἥτις καθ' ἡμᾶς δηλοῖ οὐχὶ δυσνόητα καὶ ἀσυνεπῆ, ἀλλ' ἀλλοθιαν ὅτι ἀπὸ τῆς τοῦ ἡμῶν τοῦ παντός. Ἐπίσης τὴν παροιμίαν οὐβῶναι ἀκούη γάλα καὶ τῆς τὴν ἐπίσης δημώδη παροιμίαν αὐτὴν στρωμὴν φρατζίην, λέγει δὲ κατὰλληλον ἐπὶ τῶν ἀπαιτιῶν βιούντων, ἀνέλογον δὲ πρὸς τὸ ἀρχαῖον καὶ λαογραφικὸν βίον ζῆναι, ἐνὸς καθ' ἡμᾶς τὸ ἔχειν ἀκόμη γάλα σημαίνει βεβαίως ἀπειρία, τὸν κοινωνικὸν. Ἀλλὰ τὴν παροιμίαν ταύτην φέροι καὶ ὡς φράση, ὅπερ ὁρθότερον καὶ ὁ θόρον εἰρηγεί διὰ τοῦ ρησιώδη μιν ἔχειν αὐτὴν ἐν γὰρ λατὶ ὅστις. Ἐν τοῖς ἐπομένους ἐθιμῶν καὶ ἥθει φάνηται ὁ συλλογὸς ἀγαθὸς ἀνυχνεῖς τῶν τοῦ λαοῦ ἀξιοσημειωμένων, ἐπιστήσης τὴν προσοχὴν καὶ ἐπ' αὐτὴν τοῦτο πράττει. Πάντα τὰ περιγραφόμενα ἦσαν καὶ ἔθιμα, καθ' ὅσον ἡ ἐπιτροπὴ γνωρίζει, εἶναι ἀνέκδοτα. Ἐπίσης τὰ περὶ γαλακτῶν καὶ ὀλῶν κεράλαι ἀπὸ λόγου τῶν ἰωνοῦν, ἐν οἷς περιγράφει καὶ ἀναγράφει αὐτὰς καθαρῶς καὶ πιστῶς καὶ πρὸς τὰς τῶν ἀρχαίων ὁρμῶν παραβλέπει ὡσαύτως καὶ ἐν ταῖς φράσεσι πολλὰ φάνηται καταβλήτων φροντίδα εἰς ἀνέκδοτον καὶ ἀκριβὴ ἐρμηνείαν καὶ παραλληλισμὸν. Τὰ μορφολογία εἶναι ἅπαντα σχεδὸν ἀνέκδοτα. Τῶν ἡμετέρων τινὲς ἐκδομένα. Τελευταῖον τὸ γλωσσάριον μετὰ πλείους ἐπιμελείας ἐξεργασμένον πλουτεῖ οὐκ ὀλίγον καὶ διορθοῖ τὸ ὑπάρχον λεξικὸν τῆς καθωλυμένης εὐστοχίης διὰ καὶ περὶ τὴν ἐτυμολογίαν πολλάκις. Διὰ ταῦτα κρίνει ἡ ἐπιτροπὴ τὸ ἔργον τοῦ Κ. Ζηκίδου ἄξιον τῆς δεκαλήρου ἀμοιβῆς καὶ ἄξιον πολλῶν ἐπαίνων.

Ἐννοκτον ἔρχεται ἡ ἐπιγραφόμενη Συλλογὴ λέξεων καὶ φράσεων ἀπὸ στόματος τοῦ ἐν Ἠπείρῳ ἑλληνικοῦ λαοῦ, ὑπὸ τοῦ Κ. Γονίου. Ἡ μικρὰ αὕτη Συλλογὴ περιέχει 146 λέξεις καὶ φράσεις ἀπλῶς ἀναγεγραμμένας μετὰ τῆς σημασίας ἐκάστης. Ἐν ὅλῳ τὸ ἔργον λιγνὸν καὶ ἐλαττον τοῦ δέοντος, εἰ καὶ προθυμία τοῦ συλλογῶν μαρτυρεῖται ἀξία ἐπαίνου.

Τὸ δέκτον ἐπιγραφόμενον Μημῶν τῆς ἀπὸ τὸν Πόντον ἰδιωτικῆς συνέχειας ὑπὸ τοῦ πᾶν γνωστοῦ τῶ ἡμετέρῳ Συλλογῶν κ. Ι. Βαλαδάκη περιέχει 1) Γραμματικῆς τὰ περὶ τομοῦ καὶ ἑρμηνειῶν καὶ προκλητικῶν τῆς Τραπεζούντας διαλέκτου, πᾶν καλῶς ἐξηκρινωμένα. 2) Λεξιλόγιον τῆς γλώσσας ὑπὲρ τὰς 600, τὰς πολλὰς νῦν τὸ πρῶτον προσοχη-

νας, τὰς δ' ἄλλας μετὰ δευτέρως φροντίδας ὁρθότερον ἡτυμολογημένας. Τὸ λεξιλόγιον τοῦτο διὰ τῆς εὐστοχίας πολλὰς ἐρμηνείας καὶ ἐτυμολογίας κατὰ τοὺς κανόνας τῆς γλωσσολογίας καὶ διὰ τὰς πολλὰς μαρτυρίας ἐκ τῶν ἀρχαίων λεξικογράφων καὶ συγγραφέων ἔχει ἐπιστημονικὴν ἀξίαν. π. γ. Ἀδῶρα καὶ εἰῶρα ἐν Τραπεζούντῃ λέγεται εὐσμός καὶ εὐκός θείος (καλῶς προσφασμένη)· παρὰ αὐτὴν ἐκ τοῦ ἀρχαίου ἀδωρῆ, ὃ εὐρίσκεται καὶ παρ' Ἀριστοτέλει· τοῦτο ἐκπεσόντος τοῦ α ἐγένετο δωρῆ, καὶ τῇ προφορᾷ τοῦ διχτύματος δωρῆ καὶ δωρῆ, καὶ ἐκλείπει τοῦ λ, τοισμῶ διὰ αἰολικῶν δωρῆ. 3) παροιμίας 54, ὅν ἐναι καὶ πρὸς ἀρχαίας ἐπιτυχῶς παραβάλλοντες, οἷα τὸ ἐν χερί κ' δοῦν—ἡ μία χεὶρ οὐ κροτεῖ, ἀντιστοιχοῦσα βεβαίως ὑπ' ἄλλων ὅν πρὸς τὴν αὐτὴν χεῖρα νίπτει. 4) αἰνίγματα 13, ἡμῶν φανόμενα τὴν ἀντίληψιν τοῦ λαοῦ ἐκείνου. 5) δεσποδαιμονίας καὶ πολιτικῆς ἐν συντομίᾳ ἀναγραφόμενης 14 καὶ 6) τελευταῖον διηγηματικὰ καὶ μύθοι 9 ἐν τῷ ἰδιώματι τοῦτο. Καὶ τὸ ἔργον τοῦτο διὰ ταῦτα κρίνει ἡ ἐπιτροπὴ ἄξιον ἐπαίνων ἐκ πολλῶν καὶ τῆς δεκαλήρου ἀμοιβῆς.

Ἐνδέκτον ἐπιγράφεται Γραμματικὴ τῆς διαλέκτου Τραπεζούντος εἰς δύο τόμους καλῶς καὶ καθαρῶς γεγραμμένα, ἐκαστὸς περικειμένον ὑπὸ Ι. Α. Παναγιώτου. Τούτων τὸ πρῶτον περιλαμβάνει πέντε, σελῆν κρίνεται νῦν μετὰ τοῦ δευτέρου.

Τὸ ὅλον συγκείμενον ἐκ 231 παραγράφων, πραγματεύεται πάντα τὰ κλιτὰ καὶ ἄκλιτα μέρη τοῦ λόγου, ἅπαν τὰ τυπικὰ καὶ φθογγολογικὰ καὶ μορφολογικὰ τῆς διαλέκτου ταύτης. Εἰ καὶ μηδὲν κείμενον ἔστι σύνταξιν Γραμματικῆς τοιαύτης, οὐχ ἦτον διὰ λόγους γλωσσολογικοῦς καὶ τῆς γενικῆς γραμματικῆς θεωρεῖ ἡ ἐπιτροπὴ σπουδαῖον τὸ ἔργον καὶ εἰς τὸ εἶδος τοῦ πρωτότυπον. Ἐπαινεῖ δὲ ὡς τὴν τάξιν, σαφηνεῖαν καὶ ἀκριβεῖαν, μετ' ἧς πιστῶς διακρίνει, ὁρίζει καὶ κατατάσσει προσκρίνοντα ἅπαντα τὴν γραμματικὴν ὕλην τῆς σπουδαίας ταύτης διαλέκτου, ἧς τυγχάνει ἐντελὸς κατόχος. Δι' αὐτὴν καὶ κρίνεται ἄξιον τῆς δεκαλήρου ἀμοιβῆς.

Τελευταῖον ἡ Συνοπτικὴ χωρογραφία Παναγιώτης ὑπὸ Χ. Ε. Δ., εἰ καὶ ἔργον οὐχὶ πολλοῦ λόγου ἄξιον, ὡς μέλλον ἐπιστημονικὸν καὶ οὐχὶ ἐκπληροῦν τὸν σκοπὸν τοῦ προκειμένου ἀγώνος, οὐδὲν ἐνέχον γλωσσικῶν, συμπεριληφθῆ ὅμως, ὅπως ἐκφρασθῇ δημοσίᾳ πρὸς τὸν συγγραφεὰ χάρεις καὶ ἐπαῖνον καὶ ἡ παρὰ

HAY

МЕЧНИКОВА

λειτουργίας, ὅπως μὴ παύσεται ἀποστῆλιν τῷ Συλλόγῳ καὶ ἄλλας ἄλλων τόπων ὁμοίας περιγραφάς, συμπιριχθεῖσαν ἐν αὐταῖς καὶ πᾶν ὅτι ὁ Συλλογὸς διὰ τοῦ προγράμματος αὐτοῦ περὶ συλλογῆς ζώντων μνημίων ἐν τῇ γλῶσσῃ τοῦ λαοῦ ἀπαιτεῖ παρὰ τῶν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις λογίων.

Ταῦτα, κύριοι, ἐν μικρῇ σκιαγραφίᾳ τὰ τῆς φιλολογικῆς ἐπιτροπῆς κατὰ τὸ λῆξαν συλλογικὸν τοῦτο ἔτος.

Περαιόντες ἤδη τὸν λόγον τοῦτον, τοὺς μὲν ἐργασαμένους μέχρι τοῦδε καὶ πείραν τῆς ἰκανότητος αὐτῶν παρασχόντας, παρακαλοῦμεν οὐ μόνον νὰ ἐξακολουθῶσι παρέχοντες τὴν πολυτιμὴν αὐτῶν ὑπηρεσίαν τῷ ἔθνει, ἀλλὰ καὶ νὰ συμπληρώσωσι τὰς συλλογὰς αὐτῶν ἐν τῷ μέλλοντι μὲ ὀνόματα σκευῶν καὶ ἐργαλείων, ἰχθύων καὶ ὀστρειδωνικῶν μὲ ὀνόματα φυτῶν μετὰ τινος περιγραφῆς αὐτῶν κατὰ τὴν ὑπό τοῦ δεινοῦ περὶ τὰ τὰ Σ. Κρίνου ὑποδειχθεῖσαν ἀξιόλογον μέθοδον. ἐν τῇ περὶ ἐπιστημονικοῦ προσδιορισμοῦ τῶν ἑλληνικῶν φυτῶν κτλ. διὰ τῶν ὀνομάτων τοῦ λαοῦ ἐπιστημονικῇ αὐτοῦ πραγματείᾳ ἐκφωνηθεῖσα ἐν τῷ ἐν Ἀθῆναις Συλλόγῳ Παιδείᾳ, καὶ ἐκδοθεῖσα καὶ ἰδίᾳ καὶ ἐν τῷ ὁμωνύμῳ περιοδικῷ τοῦ ἔτους τούτου.

Τῶν δὲ ἀπανταχοῦ Συλλόγων καὶ διδασκάλων ἐπικαλεῖται θερμῶς ὁ ἡμέτερος Σὺλ. τὴν κοινὴν συνδρομὴν καὶ συνεργασίαν ὑπὲρ τοῦ πανελληνικοῦ τούτου ἔργου. Τελευταίον, εἰς τοῖς πλουσίαις τῶν ὁμογενῶν καὶ ἰδίᾳ τῷ κληνῷ ἀγωνοθέτῃ δημοσίᾳ ἀπονέμεται καὶ σήμερον

κατὰ καθῆκον ἐκ μέρους τοῦ Συλλόγου ἱερόν, καὶ ἡ βαθύτα ἐθνικὴ εὐγνωμοσύνη μετὰ πολλῶν ἐπαίνων, ὅτι ἔργῳ ὑποστηρίξουσιν καὶ ἐνθαρρύνουσιν ἱκανῶς τοιαῦτα ἔργα.

Διότι ὅταν τῷ ὄντι ἀπὸ τῆς ὑψηλῆς τῶν ὀλίγων περιωπῆς στραφῇ ἡ προσοχὴ τῶν ἀρμονίων εἰς τὴν γλῶσσαν καὶ τὸν βίον τοῦ λαοῦ, εὐφρταί, νομιζόμεν, ὁ κεραιμμένος ἠσχαυρὸς ἐν τῷ ἄγρῳ, κατὰ τὸ εὐαγγελικὸν λόγιον, καὶ ἐν τῷ ἠσχαυρῷ τούτῳ ἡ ζωὴ καὶ ἡ παλιγγενεσία τοῦ ἔθνους ἡμῶν, ἣν θεὸς προκαλέσῃ τὸ πνεῦμα ὅπερ καὶ τοὺς λίθους ζωογονεῖ.

Ὁ Βυζαντινὸς κόσμος περιεφρόνησε τὸν λαὸν καὶ τὴν γλῶσσαν αὐτοῦ· ἀλλ' οὐδὲ τὸ πνεῦμα τῆς κλασικῆς Ἑλλάδος κατενόησεν· ὁ νωότερος ἑλληνοσπὴς βυθίζων τὴν ἐκάντιαν, προοριζέται βεβαίως κατὰ τὰς βουλὰς τῆς θείας Προνοίας νὰ ἐπιφανῇ καὶ αὐθις ἐν τῷ γλυνεῖ τούτῳ ἔρποντι καταχέων φῶς καὶ θερμότητα, παιδεύων καὶ πολιτισμὸν ἐν τῷ ὑπερτάτῳ νόμῳ τῆς χριστιανικῆς εὐσεβείας.

(Ἡ φιλολογικὴ ἐπιτροπὴ)

Χρ. ΧΑΤΖΗΧΡΗΣΤΟΥ, πρόεδρος

Πρ. ΒΑΣΙΛΑΔΗΣ

ΒΡΑΝΟΣ ΒΥΖΑΝΤΗΣ

Θ. ΣΑΛΤΕΑΝΗΣ

Θ. ΤΑΓΗΣ

ΑΘ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ

Κ. ΝΤΟΥΛΑΣ

ΑΒΡ. ΜΑΛΙΑΚΑΣ

Κ. ΣΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ, εἰσηγητής.

ΒΟΥΤΣΙΝΑΙΟΣ ΑΓΩΝ.

ΕΚΘΕΣΙΣ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΚΑΙ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ.

Ἀναγνωσθέντα ἐν τῇ ΧΚΗ συνεδρίᾳ τῆς 20 Ἀπριλίου 1881 ἐπὶ τοῦ Προέδρου τοῦ Συλλόγου κυρίου Ἡρ. Βασιλάδου.

Ὁ φιλογενέστατος κ. Ἰωάννης Βουτινῆς ἐν Ὁδησσῷ δι' ἐπιστολῆς αὐτοῦ πρὸς τὸν Σύλλογον ἐξέφρασε τὴν ἐπιθυμίαν ἵνα ἐκδοθῇ καὶ δι' ἀγωνισμάτων σκοπὸν ἔχοντων νὰ μετρωθῇ ἡ ἀρετὴ περὶ τῆς ἀγωγῆς καὶ παιδείας, πρακτικὴ μέθοδος, συμφώνως πρὸς τὰς σημερινὰς παιδαγωγικὰς τῆς ἐπιστήμης ἀπαιτήσεις καὶ τὰς ἰδιαιτέρας τοῦ ἡμετέρου ἔθνους περιστάσεις, καὶ καθορισθῶσιν ἰδριαι καὶ ἀσφαλεῖς βάσεις τῆς πνευματικῆς καὶ ἠθικῆς αὐτοῦ μορφώσεως ἐν τῷ σταθμῷ τῆς πρώτης καὶ μέσης παιδείσεως.

Καὶ πρῶτον μὲν νὰ συνταχθῇ Ὁδηγὸς τῆς δημοτικῆς παιδείσεως ἀμφοτέρων τῶν φύλων, ἐν ᾧ νὰ περιέχωνται πρακτικαὶ ὁδηγίαι περὶ ἀγωγῆς καὶ διδασκαλίας πάντων τῶν μελημάτων τῆς πρώτης παιδείσεως, ἥτοι τῆς ἀναγνώσεως καὶ γραφῆς, τῆς ἱστορικῆς διδασκαλίας, τῆς διδασκαλίας τῆς μητρικῆς γλώσσης, θρησκευτικῶν μελημάτων, ἰχνογραφίας, γεωγραφίας, ἱστορίας, γεωμετρίας, ἀριθμητικῆς, φυσικῆς ἱστορίας, φυσικῆς μουσικῆς, γυμναστικῆς, χειροτεχνιμάτων κλπ. Ταυτοῦτος Ὁδηγὸς καλῶς συντεταγμένος δύνανται νὰ καταστήσῃ ὁ κώδικς τῆς δημοτικῆς ἡμῶν παιδείσεως.

Δευτέρον ἀγωνιστήριον καὶ οἰνεῖται συνέλκειν τοῦ πρώτου ἔσται ἡ σύνταξις ὁμοίου Ὁδηγοῦ ἀφορῶντος εἰς τὴν μέσην ἐκπαίδευσιν, ἥτοι εἰς τὰ ἑλληνικὰ σχολεῖα καὶ γυμνάσια.

Τρίτον ἀγωνιστήριον ἔσται ἡ ἱστορία, ἐν περιλήψει, τῆς συστάσεως, ἀναπτύξεως καὶ σημερινῆς καταστάσεως τῶν λεγομένων πρακτικῶν ἢ πραγματικῶν σχολῶν (ecoles réales) ἐν τε

τῇ Εὐρώπῃ (Γερμανίᾳ, Ἑλβετίᾳ, Γαλλίᾳ, Ἀγγλίᾳ, Ρωσίᾳ, Ἰταλίᾳ) καὶ ἐν ταῖς Ἰνδομείναις Πολιτείαις τῆς Ἀμερικῆς, καὶ κατ' ἑκαστὴν περὶ τοῦ προσφορετέρου τρόπου, καθ' ὃν εἶναι δυνατόν νὰ συσχεθῶσι τοιαῦται πραγματικὰ σχολεῖα καὶ παρ' ἡμῶν.

Ἐκαστοῦ ἀγωνιστήριου βραβεῖον ὀρίζεται δισχιλία καὶ πεντακῶσια (2,500) φράγκα.

Ὁ Σύλλογος ἀρμόνως ἀναδείκνυται τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ἐπιθυμίας τοῦ φιλογενέτου ἀγωνιστήριου, τῇ ἀνακαταθείᾳ αὐτοῦ, τὰς ἐξῆς ἐπιτηνεγας τροποποιήσεις εἰς τοὺς ὑπ' αὐτοῦ προταθέντας ὅρους, τῶν λοιπῶν ἰσχυρῶντων ὡς ἐξετέθησαν ἐν τῇ ἐπιστολῇ αὐτοῦ α') νὰ μὴ ἀπαιτηθῶσι διακρίσεις πεντήκοντα ἀντίτυπα παρὰ τοῦ συγγραφέως, οὗ τ' ἐβδελίον ἦεν βραβευθῇ, β') νὰ μὴ ὁρισθῇ ἡ ἐκδοτὴ τοῦ βιβλίου εἰς 20 τυπογραφικὰ φύλλα καὶ γ') νὰ ἀρθῇ πλεῖον χρόνος τοῖς ἀγωνιστομένοις πρὸς σύνταξιν τῶν ἔργων αὐτῶν ἐφ' ᾧ καὶ ὥρση ἡ μὲν βράβειος τοῦ Α' ἀγωνιστήριου τῇ 25 Μαρτίου 1885, ἡ δὲ τοῦ Β' τῇ 25 Μαρτίου 1887, ἡ δὲ τοῦ Γ' τῇ 25 Μαρτίου 1889.

Ἡ ἐκπαιδευτικὴ τοῦ Συλλόγου ἐπιτροπὴ κατ' ἐντολήν αὐτοῦ συνέταξε τὸ ἐξῆς πρόγραμμα τοῦ Α' Βουτυναίου ἀγωνιστήριου.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΠΡΩΤΟΣ ΒΟΥΤΣΙΝΑΙΟΥ ΑΓΩΝΙΣΤΗΡΙΟΥ

Περὶ συντάξεως Ὁδηγοῦ τῆς πρώτης παιδείσεως ἀμφοτέρων τῶν φύλων.

Προκηρύσσεται βραβεῖον δισχιλίων καὶ πεντακωσίων (ἀριθ. 2500) φρ. τοῦ Βουτυναίου

1) Ἰδὲ Πρακτικ. σελ. 52 καὶ 71.

(ΕΛΛ. ΦΙΛΟΛΟΓ. ΣΥΛΛΟΓ. ΤΟΜ. ΙΕ')

ἀγώνος, ἀπονεμηθῶμεν ὑπὸ τοῦ Συλλόγου τῇ 25 Μαρτίου 1885. Ἐπὶ τούτῳ ὑποβάλλονται τοῖς βουλευμένοις ν' ἀγωνισθῶσι αἱ ἐξῆς σκέψεις πρὸς ὁδὴν αὐτὼν ὡς πρὸς τὴν διαίρεσιν αὐτὴ κατὰ τάξιν τῆς ὕλης.

Τὸ ὅλον διακρίνεται εἰς πέντε βιβλία, ὧν ἕκαστον πραγματεύεται τὰ ἐξῆς κεφάλαια, ὡς ἑπείτα.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

Περὶ παιδείσεως καθόλου καὶ τῶν λειτουργῶν αὐτῆς.

Κερ. α'. Περὶ παιδείσεως ἥτοι περὶ ἀγωγῆς καὶ διδασκαλίας, τοῦ σκοποῦ αὐτῶν καὶ τῆς ἀραιοτάτης αὐτῶν σχέσεως καὶ ἀλληλεπιδράσεως.

Κερ. β'. Περὶ τῆς πρώτης παιδείσεως, τῶν βαθμῶν, τῶν ὁρίων, καὶ τῆς σπουδαιότητος αὐτῆς, ὡς καὶ τῆς παιδείσεως τοῦ ἔθνους.

Κερ. γ'. Περὶ νηπιαγωγῆς καὶ διδασκαλίου τῆς πρώτης παιδείσεως, τῆς ὕψους σπουδαιότητος αὐτῶν καὶ τῆς ἐλλογῆς καὶ μορφώσεως αὐτῶν.

Κερ. δ'. Περὶ μεθόδου ὡς ἐλευθέρου καὶ ἡθικῶς ὄντος καὶ αὐτενεργοῦ.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Περὶ ὁγωγῆς τῶν τε σωματικῶν καὶ θνητικῶν δυνάμεων τοῦ ἀνθρώπου μέχρι τοῦ 14 ἔτους τῆς ἡλικίας.

Κερ. α'. Περὶ τῶν σχέσεων τῆς ἀγωγῆς τῶν τὴν ἀνθρωπολογία, φυσιολογίαν καὶ ψυχολογίαν.

Κερ. β'. Περὶ σωματικῆς ἀγωγῆς ἐν τε τοῦ οἴκου καὶ τοῦ σχολείου περὶ ἀγωγῆς τῶν αἰσθητηρίων, περὶ τῶν σωματικῶν διαφορῶν τῶν δύο φύλων ἐν τῇ φυσικῇ ἀναπτύξει, ἐξ ὧν καὶ διάφορος ἐπιβέβηται ἀγωγή σωματικῆ.

Κερ. γ'. Περὶ πνευματικῆς ἀγωγῆς, ἥτοι περὶ ἀναπτύξεως καὶ μορφώσεως τῶν ψυχικῶν δυνάμεων, ἐν ᾗ περὶ βαθμιαίας πορείας τῆς ἀναπτύξεως, περὶ διαφορᾶς τῶν φύλων ἐν τῇ ἀναπτύξει ταύτῃ καὶ τοῦ σκοποῦ τῆς πνευματικῆς ἀναπτύξεως.

Κερ. δ'. Περὶ ἀναπτύξεως καὶ μορφώσεως τῶν γνωστικῶν δυνάμεων, ἀπὸ τῆς αἰσθητικῆς δυνάμεως καὶ ἀντίληψης ἀρχομένης καὶ προοδύσας εἰς τὴν ἀνάπτυξιν καὶ μόρφωσιν τῆς προσυχῆς καὶ παρατηρήσεως, τῆς μνήμης καὶ τῆς φαντασίας καὶ πῶς δέον νὰ γίνῃται, καὶ ἰδίᾳ τοῦ νοῦ, τοῦ λόγου.

Κερ. ε'. Περὶ ἀγωγῆς τοῦ θυμικοῦ, τῆς φύσεως αὐτοῦ, τῶν διαφορῶν αἰσθημάτων καὶ συναισθημάτων, κατωτέρων καὶ ἀνωτέρων, ἥτοι προσωπικῶν, κοινωνικῶν καὶ ὑψηλότερων, καὶ τοῦ συμμέτρου τῆς ἀναπτύξεως αὐτοῦ.

Κερ. ζ'. Περὶ ἠθικῆς ἀγωγῆς ἢ περὶ ἀναπτύξεως τῆς βουλήσεως καὶ μορφώσεως χαρακτῆρος, ἐν ᾗ περὶ βουλήσεως καὶ ἐλευθερίας καὶ τῶν ἠθικῶν ἀξιοματῶν καὶ τῆς πρώτης πηγῆς αὐτῶν, τοῦ Θεοῦ, τῆς πηγῆς τοῦ ἀγαθοῦ.

Κερ. ζ'. Περὶ θρησκευτικῆς ἀγωγῆς, τοῦ ὕψους καὶ ἀγνότητος τῆς χριστιανικῆς θρησκείας, τῶν θρησκευτικῶν καθηκόντων, τῆς προσυχῆς κτλ.

Κερ. η'. Περὶ τοῦ σκοποῦ, ὡς συμπέρασματος ἀπὸ τῶν ἐιρημένων, τῶν μέσων καὶ τῶν ἀληθινῶν μεθόδων τῆς ἀγωγῆς καὶ ἰδίᾳ τῆς δραστηρίου ἐπενεργείας τοῦ παραδιδόντος· ἐν τοῖς μέθοδοις λογιστέα ἡ ἐξῆς ἡ ἀγαθὴ, ἡ συναίσθησις τῆς προσωπικῆς ἀξίας ὡς ἀνθρώπου, ἡ ἀμιλλα ἡ εὐγένεια, ἐξ ἧς ἀποδοκιμασιὰ τὰ βραδύτα ὡς ἐπιβραδύει εἰς τὸ ἠθικὸν τῶν παιδῶν καὶ κορασίων.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

Περὶ διδασκαλίας καθόλου.

Κερ. α'. Περὶ σπουδαιότητος τῆς διδασκαλίας καὶ τῶν σχέσεων αὐτῆς πρὸς τὴν λογικὴν.

Κερ. β'. Περὶ τῶν ἀντικειμένων τῆς διδασκαλίας, γνώσεων καὶ δεξιότητων, τοῦ σκοποῦ καὶ τῶν ἀρχῶν τῆς διδασκαλίας.

Κερ. γ'. Περὶ μεθόδων, καὶ εἰ τινα καὶ ὅπου ἔστιν ἔχοντι δυνάμιν καὶ σημασίαν, καὶ τίνες αἱ ἐκπαιδευτικαὶ καὶ γενικώτεραι, ἡ ἀναλυτικὴ, συνθετικὴ, μεμνητικὴ κτλ.

Κερ. δ'. Περὶ γενικοῦ προγράμματος, ὡς ὑποτυπώσεως τῆς φυσικῆς τάξεως καὶ λογισμίνης ἀκολουθίας συμπάσης τῆς ἐν τῇ δημοτικῇ σχολῇ διδασκόμενης ἐνέργειας, περιλαμβανόντος δὲ τοῦ τριῶν μεθόδων τῆς πρώτης παιδείσεως.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

Περὶ τῆς εἰδικῆς διδασκαλίας τῶν διαφορῶν μαθημάτων τῆς πρώτης παιδείσεως.

Κερ. α'. Ἐποπτικὴ διδασκαλία, καὶ σημασία αὐτῆς ἐπὶ πάντων τῶν μαθημάτων.

Κερ. β'. Περὶ ἀναγνώσεως καὶ γραφῆς, καὶ περὶ προσφοριωτέρων μεθόδων τούτων ἐν πάσαις ταῖς τάξεσι καὶ ἐν αὐτῇ ἡβάζει τῆς μαθητικῆς.

Κερ. γ'. Περὶ διδασκαλίας τῆς μετρητικῆς γλώσσης, προσφορικῆς τε καὶ ἀπὸ ἀναγκαστικῆς.

κῶν βιβλίων (ἐν χρηστομαθίᾳ), καὶ τῆς σπουδαιότητος αὐτῆς, καὶ διδασκαλίας τῆς ἀρχαίας ἐν τοῖς τελευταίοις ἔτεσι, καὶ περὶ πρακτικῆς μεθόδου τῆς διδασκαλίας τῆς μητρικῆς γλώσσας, καθ' ἣν οἱ γραμματικοὶ κανόνες ἐπὶ ῥητορταῖς ὡς ποσειάματα διαφόρων παραδειγμάτων.

Κερ. δ'. Περὶ διδασκαλίας τῆς ἀριθμητικῆς καὶ τῆς μεθόδου αὐτῆς.

Κερ. ε'. Περὶ διδασκαλίας τῆς γεωγραφίας ἐν γένει καὶ τῆς σπουδαιότητος αὐτῆς καὶ μεθόδου, τῆς ἱστορικῆς, τῆς ἀπὸ τῆς ἰδίας γῆρας (πατριδος) ἀρχαίας καὶ κατόπιν τῆς διὰ σφαιρῶν καὶ χαρτῶν ἐμὲν ἱστορίας.

Κερ. ς'. Περὶ διδασκαλίας τῆς ἱστορίας καὶ τῆς ἀκριβοῦς μεθόδου αὐτῆς.

Κερ. ζ'. Περὶ διδασκαλίας τῆς γεωμετρίας ὅση χρῆσιμη καὶ ἀκριβοῦσα τῇ πρώτη παιδείᾳ ἐν τοῖς δύοσι τελευταίοις ἔτεσι.

Κερ. η'. Περὶ διδασκαλίας στοιχειωδῶν γνώσεων τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν, ἀνὲν ἐγγράμμου ἐν τῇ παραδόξῃ, καὶ περὶ καταλλήλων συλλογῶν.

Κερ. θ'. Περὶ διδασκαλίας τῆς ἱστορίας.

Κερ. ι'. Περὶ διδασκαλίας ὁδικῆς, ἡ ἔσματος, πρακτικῆς ἐν ἀπάσαις ταῖς τάξεσι, καὶ τῆς χρήσεως τῶν μουσικῶν σημείων κατόπιν ὡς ἐπιθεωρητικῆς μεθόδου.

Κερ. ια'. Περὶ διδασκαλίας τῶν θρησκευτικῶν μαθημάτων καὶ τῆς σπουδαιότητος αὐτῆς καὶ τῆς μεθόδου.

ΒΙΒΛΙΟΣ ΠΕΜΠΤΟΣ.

Περὶ διοργανώσεως τῶν σχολείων.

Κερ. α'. Περὶ ἐξωτερικῆς διοργανώσεως, ἥτοι κτιρίου, γυμναστηρίου καὶ προαυλίου, καὶ ἐν γένει περὶ σχεδίου οἰκοδομῆς, διαφόρου ἐν πόλει καὶ κώμῃς καὶ ἐπὶ πλείονων μαθητῶν, καὶ συμπεριλήψεως ἀφ' ἑνὸς τε καὶ θηλείων, καὶ θέσεως προσφύρου καὶ λυπῶν ἀναγκῶν, βιβλιοθήκης, μουσείου σχολικοῦ, σκευοθήκης κλπ.

β'. Περὶ σχολικῶν νόμων, κανονισμῶν, γυμνῶν καὶ ἐπιστημῶν καὶ ἐφόρων.

Κερ. γ'. Περὶ διοργανώσεως, ὅτι ἀπορρῆθ' ἡλόντι τὰ μαθητικά καὶ τὴν διδασκαλίαν, τὴν εἰς τάξεις τῶν μαθημάτων διαίρειν, τὴν στοιχειώδη τὴν μίσην καὶ τὴν ἀνωτέραν τάξιν, καὶ τὴν τούτων αὐτῆς ὑποδιαίρειν, καὶ τὴν κατὰ τὸν ὑπάρχοντα ἀριθμὸν τῶν διδασκόντων διευθίησιν τῆς διδασκαλίας, καὶ τὰ ἐπὶ τῆς ἑλῆς σαρρῆς κατὰ τὰ διαφόρων βαθμῶν σχολεῖα, ἐν συνόλῳ τὰ εἰδικὰ προγράμματα τῶν διαφόρων

σχολῶν, καὶ τὶ ἐν ἑκάστῳ προγράμματι ληπτέον ὑπ' ὅμῃ σταθερῶς πάντοτε, ὡς καὶ περὶ τῆς χρήσεως τοῦ χρόνου, ἡ περὶ ὁρολογίου, καὶ τῆς ἀκριβοῦς καὶ σκοπίμου ἀλληλουγίας ἐν τούτῳ τῶν διαφόρων μαθημάτων, καὶ ἀναπαύσεως.

Κερ. δ'. Περὶ τῶν μέσων τῆς διδασκαλίας οἷον μαυροπινάκων, χαρτῶν, σφαιρῶν, ἀναγνωστηρίου, ἀριθμητηρίου, θερμομέτρου, βαρομέτρου, διαβήτου, γνῶμονος βέβρου καὶ μέτρου τοῦ μετρικοῦ συστήματος, βιβλιοθήκης, συλλογῶν εἰς βιβλίου ἐγγράφων, καταλόγων τῶν μαθητῶν ἑκάστης τάξεως, ἐλλήγων.

Κερ. ε'. Περὶ διοργανώσεως τῆς πειθαρχικῆς ἀγωγῆς ἐν τῇ σχολῇ, ὡς μικρῆς πολιτείας, κυρίως περὶ καθαριότητος καὶ τάξεως, καὶ περὶ ἐνασχέσεως βιωτικῶν ἀρετῶν, φιλεργίας καὶ οικονομίας καὶ ἱπομῆνης περὶ ταμιευτηρίου σχολικοῦ.

Ὁδὴναι γενικά.

Α'). Κατὰ τὰ ἐκτεθέντα ἐν τῷ προηγουμένῳ προγράμματι καὶ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ φιλομουσοῦ ἀγωνοθέτου, οἱ ἀποδιδυνημένοι εἰς τὸν Βουτσίναλον ἀγῶνα ὀφείλουσι νὰ μὴ καταλείψωσι εἰς περὶ τῆς θεωρίας καὶ συζητήσεως.

Β'). Ἡ γλῶσσα αὐτῶν πρέπει νὰ ᾖ ὅσον τὸ δυνατὸν ἀπλή, καθαρὰ καὶ σαφὲς, τὸ δὲ ὅρος τοῦ λόγου ἀνέλογον σφ' πρακτικῇ σκοπῇ τῶν ἀγωνοθετημάτων.

Γ'). Αἱ συγγραφαὶ φέρουσιν ἑκάστη ῥῆσιν τινα ἐπίσημον, τὸ δὲ ὄνομα τοῦ συγγραφέως ἐπισυννημένον ἐν ἐσφραγισμῷ δακτύλῳ, ἀποστέλλονται κατὰ Δεκέμβριον τοῦ 1884 τῷ Συλλόγῳ, ἔλλως δὲν γίνονται δεκταί ὡς ἐκπρόθεσμοι.

Δ'). Ἐκδοθέντα συγγραμματα ἀποκλείονται τοῦ ἀγῶνος.

Ε'). Τὰ χειρόγραφα τηροῦνται ἐν τῷ τοῦ Συλλόγου γραφεῖο, ὅθεν οἱ συγγραφεῖς ἀντιγράφον μόνον δύναται νὰ λάβῃ.

ς'). Ἄν οἱ βουλομένοι καταλείβω νομῇ ἢ ἄλλην διαίρειν καὶ διατάξιν τῆς ὅλης προσφορτέραν τῆς ἐν τῷ παρόντι προγράμματι, ἐλευθερὸς ἐστὶν ἵνα ποιῇσθαι τοῦτο, ἐκφῶν τοὺς λόγους δὲ οὗς οὕτως ἐκρίνε νὰ συντάξῃ τὴν βιβλίον αὐτοῦ.

Ζ'). Ἄν κατὰ τὸ ὁρισμένον ἔτος μὴ ἀπονημῇ τὸ βραβεῖον, ὁ Συλλόγος παρκαίνει τὸν ἀγῶνα διὰ τὸ ἀμέσως ἐπὶ ἐτος, γνωστοποιῶν τοῦτο διὰ τῶν ἐφημερίδων.

Ἡ ἐκπαιδευτικὴ ἐπιτροπὴ

ΗΡ. ΒΑΣΙΛΑΝΗΣ, — ΚΩΝΣΤ. ΣΑΒΒΟΠΟΥΛΟΣ, — ΧΡ. ΚΑΤΣΙΚΗΠΟΥΤΟΣ, — Θ. ΣΑΛΤΕΛΗΣ, — ΑΒ. ΜΑΛΙΑΚΑΣ, — Ν. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΣ, — ΑΘ. ΘΕΩΔΩΡΙΔΗΣ.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΔΙΑΓΩΓΙΣΜΑ.

ΣΥΛΛΟΓΗ

ΖΩΝΤΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ

ΤΗΣ

ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ ΕΝ ΤΗ ΓΛΩΣΣΗ ΤΟΥ ΛΑΟΥ.

ΠΡΟΛΗΨΕΙΣ, ΔΕΙΣΙΔΑΙΜΟΝΙΑΙ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙΑΙ

ΤΩΝ ΝΕΩΤΕΡΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

μετὰ παραλληλισμοῦ

ΠΡΟΣ ΤΑΣ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ¹.

ΥΠΟ Ι. Κ. ΠΑΟΥΝΗ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α.

ΠΡΟΛΗΨΕΙΣ ΚΑΙ ΔΕΙΣΙΔΑΙΜΟΝΙΑΙ

Ἐν Ἠπειρῷ καὶ ἄλλαις ἑλληναῖς χώραις.

Οὐδὲν ἔθνος ὥς ὑπάρχει ἐν τῷ κόσμῳ ἀνὴρ προλήψεων καὶ δεισιδαιμονῶν· τοῦ γαινοῦ δὲ τούτου κανὼν δὴν ἐξαιρεῖται καὶ τὸ ἡμέτερον. Ἐὰ δὲ τῶν μαστιχοῦσων προλήψεων καὶ δεισιδαιμονῶν ἄλλαι μὲν εἰσι προγονικαί, καὶ διασωθῆσαι μέχρις ἡμῶν χρησιμεύουσι καὶ αὗται εἰς ἀποδείξιν τῆς καταγωγῆς ἡμῶν, εἰ ὄντως τὰ τέκνα γνωρίζονται οὐ μόνον ἐκ τῶν προτερημάτων ἄλλα καὶ ἐκ τῶν ἐλαττωμάτων, ἀπὸ παρὰ τῶν γονέων ἐκληρονόμησαν, ἄλλα καὶ δι' εἰσθήσαν εἰς τὸν κοινὸν λαὸν ἐν καιρῷ ἰσως ἀκαθάρτου καὶ σκότους, ὥς γνωμικὰ καὶ ἀπορήγματα. Διότι τὸν φύβον, φαίνεται, οἱ τότε ἐμπροσθέντες εὗρεσκον μέσον προσφωρότερον πρὸς διὰδοξιν ὠφέλιμων τινῶν συμβουλῶν.

Ἡ ἡμέτερα συλλογὴ περιέχει προλήψεις καὶ

δεισιδαιμονίας, τινὰς μὲν ἰδιαζούσας ἐν Ἠπειρῷ, τὰς δὲ πλείστας κοινὰς καὶ ἐν ἄλλαις χώραις.

1. Ἀπαραίτητον καθήκον θεωρεῖται, ἵνα φιλάτῃ τις τὴν λεγὼν μέχρι τῆς βαπτίσεως τοῦ νεογνοῦ, διότι ὑπάρχει προλήψις κοινή, ὅτι ὁ ἱερεὺς εὐρίσκων αὐτὴν μόνον καὶ ἀπαιτῶν τὸν πνίγει τὸ νεογνὸν ἢ καὶ αὐτὴν τὴν λεγὼν. Εἰς γόνους προγενεστέρους καὶ σήμερον εἰσὶ μετὰ τῶν χωρικῶν, ἐν οἷς λείπει ἡ ἀπαιτουμένη ἐπιλόγιος περιποίησης, βεβαίως δὴν εἶναι καλὸν καὶ μὲν μόνῃ ἡ λεγὼν· διότι κακῆς καὶ ἐκ τοῦ τῆς τοῦ γυναικὸς καὶ κοιμηθῆ ἰπὶ τοῦ θηλάζοντος νεογνοῦ, ἢ καὶ καὶ λαποθυμῆσι.

2. Δύσκατος τοῦ ἡλίου δὴν ἀτρέπεται τοῖς ἐκτός τοῦ οἴκου καὶ εἰσέλθουσιν εἰς τὸ δομάτιον τῆς λεγούσης· διότι πονηρὰ πνεύματα, πονηρὰ τέκνα ἱππεδίζουσιν αὐτὴν καὶ ἐν ἐν ἡμέτερῃ

1) Ἡ παρούσα συλλογὴ ἀποτελεῖ συνέχειαν τῆς διὰ τοῦ Π' Τεύχους τοῦ ἡμετέρου περιοδικοῦ συγγράμματος δημοσιεύσεως τοῦ αὐτοῦ συλλογῆς, (Συμ. Συντακτ. Ἐπιτ.).

1) Κοινή καὶ αὕτη ἡ προλήψις. Πιστεύεται ὅτι κοινὴς ἐστὶ τὰ πονηρὰ πνεύματα, οἱ Διάβολοι, οἱ Καλικάντζαροι, αἱ Νηρηίδες καὶ αἱ Σειδικαὶ τῆς Ἠπειροῦ ἔλασσοντες τὸ λαυτὸν κράτος μόνον μετὰ τὴν ὥσιν τοῦ ἡλίου (ἐν καιρῷ νυκτὸς ὅλη).

εἰσέλθῃ τις, ὀφείλει νὰ εἰσέλθῃ διὰ πλαγίου τινὸς θυμῆος καὶ νὰ καπινοθῇ διὰ λιθαρινοῦ.

3. Πᾶς τις ὀφείλει μὴ κατακλίνεσθαι ὑπὸ γυναικῶν οἰκίας, διότι ἐπισκιάζεται ὑπὸ πονηριῶ πνιγμάτων. καὶ ἡ πάσχι τι ἡ ἐξίσταται τῶν φρενῶν. Ἰδοὺ συμβουλὴ ὑπὸ δεισιδαίμονα ἢ προληπτικῶν μορφῶν· διότι ἐν Ζαγορίῳ τῆς ἡπείρου, ἐν ᾧ ἐπικρατεῖ ἡ δεισιδαιμονία αὐτή, αἱ οἰκίαι στενεύονται διὰ μεγάλων πλακῶν κατὰ δὲ τὴν κοινὴν παροικίαν, ὅσον τὸ ἔχει ἡ ὥρα δὴν τὸ 3 μὴ ὁ χρόνος, καὶ πολλὴ πιθανὸν ἐπὶ τοῦ ἐν τοιαύτῃ ἐπικινδύνῳ θέσθαι κοιμημένου ἐν πόσῃ πλῆθι τῆς καὶ τότε, κατὰ τὴν ἐν ἡπείρῳ κατάραν, νὰ εἴδῃ ἀπὸ τὰ κεραμίδια.

4. Ὅταν, μεταβαίνων τις εἰς ἐργασίαν ἢ εἰς ταξίδιον, ἐξέρχεται τῆς οἰκίας αὐτοῦ, καλὸν καὶ αἰσιον θεωρεῖται νὰ συναντήσῃ ἀνθρώπον ἔρχοντα ἐκ προηγουμένων περιστατικῶν αἰδῶν συνάντημα. Ἀπαισιον δὲ καὶ κακὴν ἐκδοσὶν τὴν ἐργασίαν ἢ τοῦ ταξιδίου προαινύον θεωρεῖται τὸ συνάντημα ἀνθρώπου ἀνεργοῦς ἢ βεβλαμμένου τινος ποδῶς, τὰς χεῖρας ἢ τοὺς ὀφθαλμοὺς. Ἐὰν δὲ κατὰ κακὴν τύχην συναντήσῃ τοιοῦτόν τινα, ὀφείλει νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν οἰκίαν του, καὶ ἀραιρέας ἐκ τῶν ποδῶν του τὰ πέδιλα ν' ἀνατρέψῃ αὐτὰ κατὰ γῆς καὶ νὰ κινήσῃ πάλιν ἐπιζητῶν εὐτυχὲς συνάντημα.

5. Πολὺ παρατηρεῖται ἡ πρώτη συνάντησις τὴν πρώτην ἐκείνου μηνός, πολλὴ δὲ μάλλον τὴν πρώτην τοῦ ἔτους· διότι ἂν μὲν συναντήσῃ τις καλὸν, οὐκ ἐλάττω εὐτυχίας καὶ γνῆς, ἐν μὲν τῇ πρώτῃ περιπτώσει ὅλον τὸν μῆνα, ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ ὅλον τὸ ἔτος· τοῦναντίον δὲ συμβῇ-σεται ἐπὶ τῇ συναντήσει δυσρηγομένου τινὸς εἰς κακὴν συνάντηματι ἢ βεβλαμμένῳ, ὡς προειπομένῳ (4).

Ἢ δὲ κυοφοροῦσα γυνὴ μετὰ πολλῆς προσοχῆς παρατηρεῖ τὴν πρώτην τοῦ τελευταίου συμπερινοῦντος ἐν τῇ ἐγκυμοσύνῃ αὐτῆς μηνός· διότι ἂν μὲν συναντήσῃ ἀνδρὰ ἢ παιδίον, ἐλπίζει νὰ γενήσῃ ἄρρεν· περιλυσὸς δὲ ἔστι μέχρι θανάτου, ἔαν συναντήσῃ γυναῖκα ἢ κύναν· διότι

διὰ λόγους οικονομικοὺς καὶ διὰ τὸ δόπολον τῆς ἀποκαταστάσεως, ἀποστρέφονται τὰς θυγατέρας.

6. Κακὸς οἰωνὸς θεωρεῖται ἐν ἡπείρῳ, ἔαν λαγῶς διακώλῃ τὸν ὄρμον τοῦ μεταβαίνοντος εἰς ταξίδιον ἢ ἐργασίαν.

7. Σημεῖον ζήλοτυπίας καὶ φθόνου θεωρεῖται ἐν πλείστοις μέρεσιν ἡ ἐπὶ τῶν ἐπίπλων ἡ ἐντὸς θυμῶν ἀποπάτησις τῆς γαλῆς.

8. Μεγὰλῃ προσοσίᾳ καταβάλλεται ἐν καρδίᾳ θανάτου, ὅπως μὴ γαλῇ εἰσέλθῃ εἰς τὸ θυμῶν, ἐν ᾧ ἐκτίθεται ὁ νεκρός, ἢ ὅπως μὴ πηδῇ ἐπ' αὐτοῦ· διότι πιστεύεται, ὅτι ὁ διάβολος εἰσερχόμενος ἐν τῇ γαλῇ ἢ εἰς τοιαύτην μεταμορφωμένος μεταποιεῖ τὸν νεκρὸν εἰς διάβολον ἢ βρυκόλακκα, ἢ δὲ βρυκόλακκος ἀπὸ τῶν οἰκίων ἀρχεται καταστρέφειν¹⁾.

Σημ. Καὶ παρὰ τοῖς προγόνους ἡ ἐμφάνισις γαλῆς ἐκκλησιάζοντων τῶν Ἀθηναίων κακὸς οἰωνὸς ἐνομίζετο. (Ἀριστοφ. Ἐκκλησι. 793).

9. Δὲν ἐπιτρέπεται νὰ δοθῇ ἐκ τῆς οἰκίας προσημαθὲν καὶ τὴν ἡμέραν ἀρχόνται τοῦ οἴκου τοῦν γαῖον, ἢ ἀπέρχεται τις εἰς τὴν ἀλλοδαπήν· διότι ὑπάρχει προλήψις, ὅτι δὲν προῖσιν τὰ γενήματα ἢ δὲν προκύπτει ὁ ξενιτεμένος.

10. Ἰσχυρὸς κακὸς οἰωνὸς θεωρεῖται ἡ ἐπὶ οἰκίας τινὸς ἐπιφάνισις γλαυκός· θεωρεῖται προάγγελος ἐρημύσεως, ἐπεὶδὴ συνήθως ἡ γλαῦς φρενὴ ἐπὶ τῶν οἰκίων. Διὸ καὶ κατέρχεται, ἐν ἡπείρῳ τοιαύτην, νὰ ἐρημύσῃ τὸ σπίτι σου, νὰ καθῶνται αἱ κοινουσίαι²⁾.

11. Ἐὰν ποντικοὶ ἐν οἴκῳ στήθῃ, ἡ οἰκία τινὶ κόψῃν ἐμπορεύματα ἢ εἰσάγειν ἢ ἐπιπλῶν, τεκμήριον διαπραγμάτευσεως καὶ μὴ ἐνοσηλείσεως κλοπῆς.

12. Ἐὰν ὄντις φραγῇ ὡς ἀλείψας λαγῶσα, προσηνέει θάνατον ἢ ἀτύχημα τῇ οἰκονομίᾳ εἰς τὴν ἀνῆκεν· διὸ ἡ τοιαύτη σφάζεται καὶ εἰς τῆς ἡμέρας τίεται.

Σημ. Ἐν Ζαγορίῳ εἶδον γυναῖκα ἀνακαλύψασαν καὶ θεραπεύσασαν τὸ πάθος τοῦτο. Ἢ περικαλύπτουσα τὴν γλῶσσαν τῶν πολυτετῶν ὀφθαλμῶν μεμυράνα ἢ ἐκ τοῦ χρόνου ἢ ἐξ ἀσθενείας τινὸς σκλη-

1) Διὸ καὶ εὐχῇ· «ὁ Θεὸς νὰ σὲ φυλάγῃ ἀπὸ παρασημασμένων ἀνθρώπων» καὶ ἄλλη ῥήτρα· «παρασημασμένον ἀνθρώπον ἀπήνηρας καὶ προκοπὴν περιμένεις».

2) «Νὰ τὴν ἰδῇς πρωτομηνίαν καὶ (σὺ μόνον τὸν μῆνα ἐκείνον ἀλλὰ καὶ) ἐξ μῆνας νὰ μὴ χέσῃς» περὶ κακοῦ ἀνθρώπου.

1) Καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ὑπῆρχον τὰ ἐν ὧδε αὐτὸ σύμβολον.

2) Κοινότητι δεισιδαιμονία.

3) Τοῦναντίον παρ' Ἀθηναίους ἡ πτῆσις γλαυκὸς ἦν ἐναισιμὸν σημεῖον, ὅθεν καὶ ἡ παροιμία «γλαῦς ἔπαται» ἐσημαίνει τὸ παρ' ἡμῶν «καλὸς οἰωνός».

ρύνεται, καὶ οὕτω προέρχεται τὸ λέλημα. Ἀραι-
ρομένης δὲ διὰ τὸν ὄνυχον τῆς μεμβράνης ταύτης,
παύεται πλὴν ἢ ὅπως τοῦ λαλεῖν. Οἱ ἱατροὶ τὸν
ζῶον καὶ τὸν πτηνὸν κρινάτωσαν, εἰ τοῦτο ἔχεται
ἀληθές.

13. Κόραξ ἱπτάμενος καὶ κράζων ἐπὶ τινος
οἰκίας, θεωρεῖται προάγγελος θανάτου.

14. Κῦων ὠρυόμενος, θεωρεῖται προάγγελος
θανάτου· ἐνταῦθα ἰσως ἀνκνέον καὶ τὸ τοῦ
βίανος.

Καὶτοι μὲν περὶ παῖδα φίλοι κύνες ὠρύσαντο,
(Εἰδ. α. 43).

15. Ὁ κνιστός ἐν μὲν τῇ δεξιᾷ πλάττει
προμνηθεὶ ἀποτίσιν ὀρεομένου χρέους ἢ ἐν
ἐκείνῃ ἀπάντην, ἐν δὲ τῇ ἀριστερᾷ παραλαβὴν
χρέωτός τινος ἢ ἐν γίνεσι κέρους.

16. Ἄσπερσιμῶδες κινήσεις τῶν ὀφθαλμῶν,
τοῖσι μὲν δὲ ζῶντι προμνηθεὶ ταχέαν ἐμφάνειν
φίλου ἢ φίλῃ, ἢ παραλαβὴν πιστολῆς ποῦ-
τος τινος ἐν τῇ ἑλλοδαπῇ διαμένοντος, τοῦ
δὲ ἀριστεροῦ ἀνίστην τὴν ὄψα καὶ ἀκουσθῆναι
μῆλλον δάκρυ ἐπὶ ὀφθαλμοῖς.

Τὴν ταχέαν ἐμφάνειν τῆς φίλης τοῦ ἐνοσι
καὶ ὁ παρὰ Θεοκρίτω ἀπόστολος λέγων·

Ἄλλετα· ὀφθαλμοὶ μου ὅδε ἴδον· ἰσὺ γ' ἰδοῦ
Αὐτόν. (θεοκρ. Εἰδ. Γ' 37).

17. Ὁ ἰσωτερός ἦχος τῶν ὀνύχων ὁ βόμ-
βῆς κώδωνος ἢ κώδωνος ὀμοειδῆς, θεωρεῖται
ὡς σημεῖον προδηλωτικὸν ἀγγελίας ἢ μηνύ-
ματός τινος, ἢ ὅτι φίλος ἢ φίλη μέμνηται, οὗ
τὰ ὅσα βομβοῦσι. Τὸ πάθος τοῦτο κατὰ κυ-
ραὴν συμβαίνει ἀπὸ σωματικῆν ἀσθένειαν ἢ
ἀπὸ σφοδρᾶς τῆς ψυχῆς κινήσεως, δι' ἃς οἱ χυ-
μοὶ ἀνακρύνονται εἰς τὴν κεφαλὴν.

Καὶ ἡ Σαπφὶ περιγράφουσα τοῦ σφοδροῦ
ἔρωτος τὰ ἀποτελέσματα, εἶπε·

Βομβοῦσιν δ' ἀκουαὶ μοι
παρὰ Λογγίν. περὶ ὕψ. τμ. 10).

Ὡς σημεῖον προδηλωτικὸν εὐρηται παρ' Αἰσχύλῳ
Βοῇ δ' ἐν ὧσι κελαδὸς οὐ παίονιος. (Πέρσ. 605).

Καὶ ἡ παρὰ Λουκιανῷ Δορκὰς πρὸς τὸν Παρμέ-
νωνα λέγει·

ἦ που, ὦ Παρμένων, ἐβόμβει τὰ ὅσα ὄντι· αἶψά γάρ
ἐμάνητο ἡ κεκατμένη μετὰ δακρύων καὶ μάλιστα,
εἰ τις ἐληλυθὲν εἰς τὴν μέγλην.
(Λουκ. Ἐταίρ. διάλογ. 9).

18. Ὁ πταρμός δηλοῖ, ὅτι ἄλλος τις μέ-
μνηται τοῦ πατρυνόμενου, διαγινόμενου δὲ τινος
ἢ ἐν γένει ὀμιλούντος, εἰν ἕτερος πταρῶν, ὁ
πταρμός θεωρεῖται ὡς ἐπιβεβαιώσις τῶν λεγο-
μένων· διὸ καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ ὀμιλῶν
λέγει πρὸς τὸν πατρυνόμενον· «ἡμεῖς σου καὶ ἀ-
λήθειαν λέγωμεν».

Καὶ παρ' Ὀμήρῳ ἡ Πηνελόπη ἀκούσασα τὸν
πατρυνὸν τοῦ Τηλέμαχου, ἐνὸς ἐκείνῃ ἤγχετο
περὶ τῆς ἱκανοῦς τοῦ Ὀδυσσεύς περιγὰρ
ἀναφανῆναι.

Ὅλῃ δ' ἄραξ ὅμοι υἱὲς ἐπέπταρε πᾶσιν ἔπασσιν·
(Ὀδυσσ. β. 545).

Καὶ παρὰ Θεοκρίτῳ ὁ πταρμός ποτὶ μὲν εὐρη-
ται ἐπὶ καλοῦ, ὡς

Ὅλῃ γὰρ ἄραξ ἀγαθὸς τις ἐπέπταρε ἐργαζώμῳ τοῖ
ἐς Σπάρταν, (θεοκρ. Εἰδ. III. 16).

ποτὶ δὲ ἐπ' ἀποτυχίας τῶν ἐρετῶν, ὡς

Σμυλῆς μὲν ἔρωτις ἐπέπταρε.
(θεοκρ. Εἰδ. Ζ. 96· πρὸς καὶ Πλουτ. θεμεσι. 13).

19. Ὁ τετραποδισμὸς παίδων πρὸ πολλοῦ
βουδισκάντων προμνηθεὶ ἔλκεσιν φίλου, ἐπὶ-
νοδὸν οἰκείου ἐκ τοῦ ταξιδίου ἢ παραλαβὴν
ἐπιστολῆς.

20. Ἡ μήτηρ νὰ μὴ γόνῃ ὕδωρ, ἵνα νίπτει-
ται ἡ πλύνεται ὁ υἱός, διότι τελεποροῦσιν αἱ
κατ' αὐτοῦ τυχόν κατάραι τῆς μητρός· καὶ
ἡ πρόληψις αὕτη διδακτικὴ· διότι, ἀπὸ σέβας
πρὸς τὴν αὐτοῦ μητέρα, πᾶς υἱὸς δὲν πρέπει
νὰ μεταχειρίζεται αὐτὴν δικῇ ὑπερηφάνειᾳ.

21. Μὴ δίδῃς τὸ σαπνίον ἀπ' εὐθείας εἰς
χεῖρας τοῦ νυφομένου, ἵνα μὴ ἔλθῃς εἰς ἐρίδας
(κοινῇ).

22. Ἄν αἶφνης καὶ ἀκουσίως δάκρῃ τις τὴν
γλῶσσάν ἢ τὸ χεῖλος αὐτοῦ προδῇται, ὅτι ἄλ-
λως δυσμενῶς διακείμενος κατακρίνει αὐτόν.

23. Ἐπίσης σημεῖον καταλαλιᾶς θεωρεῖται
καὶ ὁ τρώγων τις ἢ πίνων καταληρῶν ὑπὸ
πυγρῶν βροχῶν φαινόμενον λαν εὐεχέητον·
διότι ἐκ τρώγων τις ἢ πίνων ὀμιλῶν ἢ γε-
λάσῃ, συμβαίνει κινήσεις τοῦ λάρυγγος ἀν-
τίθετοι τῶν τοῦ φάρυγγος, καὶ εὐκόλως μέρους

1) Ἐβος ἐστὶ καὶ ἀπὸ τῆς θεωρεῖται ἐν Ἑλλείῳ
καὶ ἐν ἄλλαις χώραις, ἐν αὐτῇ ἀπὸ τῶν λέγωντι πρὸς
τὸν πατρυνόμενον, «ἡμεῖς σου καὶ ἀλήθειαν λέγωμεν»

2) Τὸ τετραποδισμὸς ἐν Ἑλλείῳ λέγεται κατὰ
συλλῆν (=βουσυλλῆν) καὶ φράσις ἐμποιεῖται πρὸς
παῖδι, κάποιος δὲ ἔλθῃ ἡ καὶ γράμμα δὲ λαβόμενος.

3) Φράσις ἐπὶ τοῦτον ἐν Λαγυρίῳ· «μὴ γόνῃς νύ
ψινον τοῦ παιδὸς σου, διότι τὸ πᾶν αἱ κατὰ
ραὶ σου».

τι τῆς διαθεσιμότητος τροφῆς ἢ τοῦ ποτοῦ πίπτει εἰς τὸν λάρυγγα, ὅπερ ὁμοῦ ἐξώθεται ἔξω διὰ τοῦ διειρημένου βήχους.

24. Μὴ ἐγκατέλειπε τὸν τελευταῖον βλωμὸν σου, ἵνα μὴ καὶ ἡ τύχη σ' ἐγκαταλίπῃ, ἢ ἵνα μὴ εἰς αὐτὸν μάθωσι τὰ μυστικά σου!

25. Μὴ τῶρθε ἀναγινώσκων ἢ γράφων, ἵνα μὴ φέγγῃς (→ πομπή) τὰ γράμματα (καὶρὸς παντὶ πράγματι).

26. Μὴ ἐγκαταλείπῃς ἀνεστραμμένα τὰ πέδιλά σου, ἵνα μὴ ἀποβῶν.

27. Ἐάν τὰ πέδιλά τοῦ ἐξυπολισμένου συμπίπτωσι τὸ ἐν ἐπὶ τοῦ ἄλλου, προμηνύουσι ταχέαν ἀναχώρησιν.

28. Ἐάν ἀφαιρήσῃς τὴν ἐπὶ τοῦ ἐμπυριδίου (τῆς πυριδοῦς) χύτραν, μὴ ἐγκατέλειπε μόνον τὴν ἐμπυριδίου, διότι βροῦναι καὶ ἐπανελεῖται ὁ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ οἰκίος.

29. Ἐάν ἀφελῇς δοχμὸν τι ἐκ τῆς ἀνθρώπου, γάλακτος εὐδὸς τὴν αὐτοῦ, ἵνα μὴ λησται καὶ ὁδὸν συλλάβωσι τὸν ἐκ τοῦ ταπεινοῦ ἐπαπεργόμενον οἰκίον σου.

30. Ἐάν τὸ ζῶον τοῦ ταπεινού σου ἀποπάσῃ καὶ ἦν σιτημὴν ἀναχωρεῖ ἐκ τῆς οἰκίας σου, σημειὸν ταχέας ἐπανάδου.

31. Ἀράχνη γίνῃ ἡ διέρχεται τοίχον παρκαίμενον· προμηνύει ἐπανάδον τοῦ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ οἰκίᾳ ἡ παραλαβὴν ἐπιστολῆς αὐτοῦ ἢ καὶ συγγενοῦ ἢ φίλου ἐπισκέψιν.

32. Μὴ πίπτου τὸ πρόσωπον εἰς πολλὰ παρελθούσων μετὰ μεσημέριαν ὥραν, μέλιστα μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου, διότι προκαλεῖται τὸν θάνατον τῶν γονέων σου (τρώγει· τοὺς γονεῖς σου, κοινῶς).

33. Ἐλθούσας τὰ βρακοπόδι σου· σημειὸν ἐστὶ ἡ σύζυγος σου ἢ ἡ ἐρωμένη σου· σ' ἐνθυμείται. (Κωνσταντῆς).

34. Μὴ πίνῃς ἐξ ὕδατος ἀσκεποῦς διατελέσας καὶ ἔλκῃ τὴν νύκτα, διότι εὖρον αὐτὸ ὁ διάβολος καὶ ἐπλυνε τοὺς πόδας σου.

35. Ἐν πλείστας χώρας τῆς Τουρκίας καὶ τῆς Ἑλλάδος ὑπάρχει πρόληψις, ὅτι κατὰ τὰς

πρώτας ἐξ ἡμέρας τοῦ Αὐγούστου (τὴ κυνικὰ καύματα) δὲν πρέπει νὰ πλύνῃ τις ἐνδύματα, διότι κόπτονται καὶ ἀρραβιζοῦνται ἀπὸ τὰς ἀφρίδας. Οὐδὲ οἱ ἐνθωποῖ νὰ λαμβάνουσι λουτρά, διότι σχηματίζονται ἐπὶ τοῦ σώματος τῶν ρυτίδες.

Ἀνέλογον ἄλλον διεισθεσμονίαν εἶχον οἱ ἀρχαῖοι τὴν περὶ τῆς Ἀστροβλησίας ἢ Ἀστροβουλίας, πάθους, ὅπερ κατὰ τὰ κυνικὰ λεγόμενα καύματα (μετὰ τὰς 20 Ἰουλίου) τοὺς μὲν ἀνθρώπους καὶ μέλιστα τὰ παῖδια ἐθανάτωνε, τὰ δὲ ρυτί ἐμάχαινε.

36. Κέθηται εἰς τὸ κατώφλιον τῆς θύρας, ἵνα τελεπορεύσιν αἱ περὶ ἀρραβῶνος θυγατρὸς ἢ συγγενοῦ διαπραγματεύσεις. (Κων/πολῆς).

37. Ἡμέραι τινὲς τῆς ἐβδομάδος, ὡς τὸ Σάββατον καὶ μέλιστα ἡ Τρίτη, ἐν πλείστοις μέρει θεωροῦνται ἀπορράδες· ἡ δ' ἐν τῇ τούτων ἐναρξὶ ἐπιμελήσεως ἢ ἡ εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν ἀναχώρησις δὲν ἔπρεπε εἶναι καλὴν ἐκβασιν.

Καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἦσαν ἀπορράδες ἡμέραι, καὶ δὲ ἐν ἐνηργούντῳ δημόσιαι ἢ ἰδιωτικαὶ σπουδαὶ ὑποθέσεις. Τοιαῦτα θεωροῦντο αἱ τῆς πρὸ τῆς τελευταίας ἡμέρας ἐκείτου μηνὸς καὶ μέλιστα ἡ ἡμέρα (25 Θεοφιλῶνος), καὶ ἦν ἰσχυρότερον τὰ Πλυντήρια. Ὁθεν ἐν ταῖς μέλιστα τῶν ἀπορράδων τὴν ἡμέραν ταύτην ἀπῆκτον ἡ ἀθηναῖοι νομίζουσιν (Πλουτάρχ. Ἀλικῆ). 34). Τοιαῦτα ἐν ἐνοσί καὶ ὁ ἀστέρας Λουκιανὸς λέγων ἐν τῇ ἐνυπνίῳ τοῦ ἀζμα τε οὐκ ἰδοῦναι ἐπιτήδειος ἡμέρας τέχνης ἐν ἀρχαῖσιν.

38. Καλὸν χειρὸν καὶ καλὸν ποδαρὸν γενικὴ διεισθεσμονία ἐπιφέρεται εἰς πλείστα μέρη, ὅτι ὁ πρῶτος καὶ ἔκαστος τῶν ἐμπορικῶν τι κατὰστημα ἀγορῶν τι πρέπει νὰ ἔχῃ καλὸν χειρὸν ἢ καλὸν ποδαρὸν, ἢ χεῖρ τοῦ ἡγού· ἢ ὁ πῶς τοῦ πλείου νὰ ἦναι τυχερός, ὥστε νὰ προσέλθωσι καὶ ἄλλοι πολλοὶ ἀγοράσται· ἡ διεισθεσμονία αὕτη ἐπεκτείνεται καὶ εἰς ἄλλα πλείστα, διότι καὶ ὁ ὑπερήτης, τὸν ὅποιον παραλαμβάνει τις ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ καὶ ἡ ὑπερήτης, πρέπει νὰ ἔχωσι καλὸν ποδαρὸν. Καὶ ἡ φύση αὕτη (ἐν Ἡπείρῳ τοὺς ἄρχιστον) ἡ νεωστὶ ἐλθούσας εἰς τὴν πενθηρικὴν οἰκίαν τρέμει ἀπὸ φόβου μὴ κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος τοῦ γάμου τῆς συμβῇ ἀπεικατοῖν τι, καὶ θεωρηθῇ παρὰ τῆς πενθηρᾶς ὡς κακὸν ποδαρὸν ἔχουσα· καὶ ἵππον ἀν ἀγορᾷ ὁ χωρικός καὶ ἡμίονον ἢ ὄνον, ἄξιον, ὅπως οἱ φίλοι τὸν εὐχρηθῶσι, ἵνα τὸ ζῶον ἔχῃ καλὸν ποδαρὸν εἰς τὴν οἰκίαν του.

Ἡ πλάτη αὐτῆς ἐκτρέφεται καὶ τοὺς προγόνους ἡμῶν, ὡς τοῦτο μαρτυρεῖ ὁ κομικὸς λόγιος.

1) Μὴ ἀφίγγῃς τὴν χεῖρά σου, καὶ μὴ σ' ἀφήσῃ ἡ τύχη σου, ἢ νὰ μὴ σ' ἀφήσῃ ὁ ἄνθρωπος σου, λέγουσιν ἐν Ἡπείρῳ. — Μὴ ἀφίγγῃς τὴν βουκίαν σου, νὰ μὴ μάθωσι ἄλλοι τὰ μυστικά σου, λέγουσιν ἐν Κωνσταντινουπόλει· ἡ δὲ φράσις ἐγὼ τὴν τελευταίαν βουκίαν σου, λέγει ἡ μήτηρ πρὸς τὴν θυγατέρα, νὰ μὴ τὴν φράγῃ ἄλλος καὶ μάθῃ τὰ μυστικά σου.

2) Διὸ ἀνὰ πρὸς σιτημὴν ἀφίγγῃ τὴν χύτραν, εὐθὺς θαυλὸν τινα τίθῃσιν ἐπὶ τοῦ ἐμπυριδίου.

'Επειδὴ δ' οὐκ ἄρουν, διὰ τοῦ, οὐδὲν, οὐδὲν Ἀπόλλων.
'Εὐθέως γὰρ πρῶτον ἐν ἑστί, αὐτὸ πρὸς ἅπαντα τρέφεται,
πρὸς τ' ἡμέραν, καὶ πρὸς βίον αὐτοῦ, καὶ πρὸς γένος
(ἀνθρώπων).

Ὅρως τοι νεφέλῃσι πᾶσι ἔσται περὶ πατρίδας διακρίνει.
Θέος γὰρ ὅστις ἔστι, πατρὸς γ' ἐστὶν αὐτῷ καλῶς,
Σωτὴρος, ἔστιν ὁμοῦ, ἔστιν ὁμοῦ καὶ ἔστιν ὁμοῦ.
'Αρ' οὐ φανερόν ἡμῖς ὅτις ἔστιν ὁμοῦ καὶ ἔστιν ὁμοῦ;
(Ἀριστοφ. Ὀρνίθ. 715—724).

Ἡ αὕτη διαισθησιμὴ ἐκτρέφει καὶ τοὺς Ἑ-
βραίους· πρὶν ἰμῶς εἰς τὸν οἶκόν σου, λίγει πρὸς
τὸν Ἀδάμ ὁ Ἰακώβ, τὰ ὑπάρχοντά σου ἵσταν
λίγει, καὶ τότε ἤλθον καὶ σ' εὐλόγησεν ὁ
Θεός· διὰ τοῦ ποταμίου μου. «Μικρὰ γὰρ ἦν
ἡσυχία τοι ἐναντίον ἡμοῦ· καὶ ἤλθον εἰς πλήθος
καὶ καὶ ἡγήσῃ σε κύριος ὁ Θεός ἐπὶ τῷ ποδί
ἡρώων» (Γεν. Α. 30).

Ὅτι δὲ καὶ οἱ Ῥωμαῖοι ἐπίστευον καλὸν καὶ
κακὸν ποιεῖν, γίνεται ἀπὸ τὸν Αἰσού-
λιον (Μεταφρ. γ' σελ. 127) «Pessimio pede
domum nostram accidit» — χαριστὰ ποδὶ εἰς
τὸν ἡμέτερον οἶκον ἐπέστη. Τούτων καὶ
τὸ Dextro pede — ἀπὸ τοῦ Περωνίου
(Σχολικ. κερ. Α').

Ἐνταῦθα ἀνακτῶν καὶ τὴν πατρίδα, καθ' ἣν
ἐν Ζαχωρίῳ τῆς Ἡπεύρου, τὸ πᾶν εἰσερχομένη
εἰς τὴν νῆαν κατοικίαν τῆς, ἡ νῆα, ὁραταὶ νὰ
πατήσῃ ἐπὶ τοῦ βουλοῦ τῆς θύρας, διὰ τοῦ δε-
ξιοῦ ποδὸς, ὅπως ὁ γάμος αὐτῆς ἔχῃ καλὴν
ἐξέβαν· ἐκ τούτου καὶ ἡ παρῳδία, μὴ μὲρ τὸ
δεξιὸν καὶ μὲρ τὸ ἄριστερον, μήπως θὰ κάμω τὸ πο-
λεμικὸν ἐπὶ τῶν προσκυρίων καὶ κατὰ τύπον
ποιούντων τι καὶ ἀδιαφοροῦντων περὶ τοῦ ἀπο-
τελέματός, καὶ προελθούσας ἐκ τούτου· νῆος τις
μύλων νὰ μεταβῇ εἰς τὴν πενθερικὴν οἶκον ὡς
ἐνοργάνος, γενόμενης ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῆς ἱερο-
πολιτείας τοῦ γένους, ἀπὸ μικροπολιτικῶν ἡδέ-
λῃσι νὰ παραλλήλῃ τὴν νύμφην εἰς τὴν πατρικὴν
τοῦ οἴκου ἐπὶ τινος ἡμέρας. Ἀρκαμένης δὲ τῆς
γαμικῆς συνοδίας πρὸ τῆς αὐτοῦ θύρας τῆς
τοῦ γαμβροῦ οἴκας, οἱ συγγενεῖς αὐτοῦ συνε-
βούλευσαν κατὰ τὴν συνήθειαν τὴν νύμφην ἐν
πρῶτον διὰ τοῦ δεξιοῦ ποδὸς· πατήσῃ ἐπὶ τοῦ
βουλοῦ τῆς θύρας¹, ἡ δὲ νύμφη γυνώσκουσα ἐκ
τῶν προτέρων, ὅτι δὲν θὰ μείνῃ διαρκῶς ἐν τῇ

πενθερικῇ οἰκίᾳ ἀνδρόσας, μὲρ τὸ δεξιὸν καὶ μὲρ τὸ
ἄριστερον, μήπως θὰ κάμω τὸ πολεμικόν.

39. Ὅταν συμβῇ θάνατος, ἐπὶ ἐν ἑτὸς δὲν
ἐπιτρέπεται, ἵνα ὅρις ἐπιφύσῃ, ἵνα μὴ καὶ ὁ
θάνατος ἐπιφύσῃ ἐπιφύσῃ καὶ ἄλλους εἰς τὴν
οἰκονομίαν.

40. Ὅρις ἐκτός τῆς οἰκίας κυλινδρῆται
καὶ πλήρης χόος καὶ κοινίας γενομένη, ἵαν ἔλθῃ
καὶ τινὰ καὶ ἐν τῇ αὐτῇ, ἐισθὸν προαγγέλλει
πλούτου, ἡ ἐπὶ πλούτου τοῦ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ οἰ-
κείου μετὰ πολλῶν χρημάτων καὶ πραγμάτων.

41. Ὅρις ἐν καιρῷ θέρους κατακεκλιμένη
ἐπὶ τοῦ ἰδρύματος, ἀπθίναται προαγγέλλει τῇ οἰ-
κονομίᾳ, εἰς τὴν ἀνάγκην.

42. Ἐάν δοκῇ τῆς στέγης τῆς οἰκίας τρίξῃ,
τὸν θάνατον τοῦ οἰκοδεσπότης προμηνύει.

43. Ἄθος ἡ κίρκος ἐκ τῆς στέγης τῆς
οἰκίας καταπέσῃ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῶν δοματίων,
προαγγέλλει παραλαβὴν ἐπιστολῆς τοῦ ἐν τῇ
ἀλλοδαπῇ οἰκείου. (Περὶ ἐνταῦθα 16, 19, 31).

44. Ἀπίσιος θεωρεῖται ἐν Κωμῶνι οἱ 13
ἀριθμοὶ τῶν δαιτυμόνων ἐν τῇ αὐτῇ τραπέζῃ·
διὰ τοῦτο πολλὰς πᾶσι τις ἰσθίει ἰδιαιτέρως.

Ἡ διαισθησιμὴ αὕτη προῆλθεν ἐκ Διόσκου, ἐν-
θα λῆαν παρατηρεῖται, καὶ μέλιστα μεταξὺ τῆς
ὀφλοτέρης κοινωσίας. Ἀνάγκη δὲ τὴν ἀρχὴν
αὐτῆς εἰς τὸν μυστικὸν δειπνον τοῦ Σωτῆρος
ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἐπειδὴ δὲ ἐν ἐκείνῳ ἐκ
τῶν δεκατριῶν δαιτυμόνων ἐς (ὁ Χριστός) ἀ-
πέθανε, προλήψας ἐπιμαρτυρεῖ, ὅτι, ἐν τῇ αὐτῇ
τραπέζῃ παρακαθίσταται δίκαια καὶ τρεῖς, εἰς αὐ-
τῶν (καὶ μέλιστα ὁ φοβούμενος) ἐντὸς ἐνὸς
ἔτους. Ὁ ἀπέθνη ἐκ τῆς ἑλλήνων ζωῆς.

45. Ἐν Ἡπεύρῳ βαπτίζουσι πολλὰς τὰς
μὲν θύρας τέσσαρς κατὰ ἀσέβητον, ἵνα τελειώ-
σῃ καὶ γὰρ νύμφην ἀρρεν, ἐπειδὴ καὶ τὸ
ἀσέβητον τελευταία τῆς ἰσοδομίας ἡμέρα ἐ-
στὶ· τὰ δὲ ἀρρεν, κατὰ δευτέρην, ἵνα δευτε-
ρώσῃ.

Ἐπίσης ὑπάρχει π' ἡμέρας ἐν Ἡπεύρῳ, ὅτι
τὸ δομα τῶν τέκνων ἐκ ἐκείνου τινὰ ἐπ' αὐ-
τῶν. Διὰ αἱ μητέρας αἱ γενόμεναι δύο, τρεῖς ἢ
καὶ περισσότερες κατὰ συγγένειαν θυγατέρας,
ὀνομαζοῦσι τὴν τελευταίαν Στάμην, ἵνα στα-
ματήσῃ αἱ θυγατέρες, ἡ δὲ Στάμη ἐν ἀπο-

1) Διὰ τὴν διαισθησιμὴν ταύτην παρὰ τοὺς Ἀρ-
χαίους, αἱ φέρουσαι εἰς ναὸν βασιλείας ἦσαν πε-
ριετοὶ ἀρῆμοι, ἵνα ὁ εἰσερχόμενος θέτων τὸν δεξιὸν
πόδα εἰς τὴν κατωτέρην βασιλείαν θέτῃ πάλιν ἀνα-
βάς νῦν δεξιὸν ἐπὶ τοῦ βουλοῦ τῆς θύρας τοῦ ναοῦ.
(Ἰδ. ἑλ. Ἀρχαιολ. W. Smith, μεταφρ. Δ. Παν-
ταζῆ, σελ. 417 α').

1) — Ἀδιαφοροῦν δὲν πατήσῃ διὰ τοῦ δεξιοῦ πο-
δοῦ ἀριστεροῦ ποδός· διότι ἐν ὁ ἀναμύνει τὴν κατὰ
τὴν κακὴν ἐξέβαν, ἀλλὰ ταχέως ἵνα αὐτὴ θὰ ἐκτε-
λέσῃ τὰς συνεπείας τῆς προλήψεως, φέρουσα ἐκ
τῆς οἰκίας ταύτης, οὐχὶ χρεῖα ἀλλὰ μετὰ τοῦ θυ-
γυροῦ μου.

διωξὴ τὰς μελλούσας καὶ γεννηθῶσιν ἄρρενα· καὶ πάλιν οἱ γονεῖς, τῶν ὑποίων δὲν ζῶσι τὰ τέκνα, καλοῦσιν ἐν τῶν τελευταίων ζωίσαν ἢ ὥσιν, Πολύχρονον, Ζήσον ἢ Στέριον. Διὸ καὶ τὰ πρὸς τοὺς τοιαῦτα ὄνμακα φέροντας ἡμεῖς πρώτῃς λογοπαίγνιον·

Διὸ μὲν αὖθις, τὸ παιδί, Ζήσον γὰρ καὶ Ζήση, καὶ (Σ) ἔρπον αὖ στερίωσι, μόνον αὖθις Μουχάλην καὶ μετὰ γέλασιν τὸ παιδί καὶ πάλιν.

Καὶ ἐν Κων/πόλει οἱ ἐγκυμονούσαι ἰορτάζουσι τὸν ἄγνον Ἐλευθέριον (15 Δεκεμβρ.), ἐν αὐτὰς ἐλευθερώσῃ νόσῳ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄.

ΠΑΙΔΙΑ ΤΩΝ ΝΕΩΤΕΡΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ.

Ἡ μελέτη τῶν παιδιῶν τῶν νυν Ἑλλήνων οὐ μόνον εἰς σπουδαία συμπέρασματα ἔρχεται περὶ τῆς ἰδυκῆς ἡμῶν ἐνότητος, τῶν ὑποίων τοσούτοι αἰῶνες καὶ τοσούτοι γὰρ πολιτικαὶ λαλῆταις δὲν διέπασαν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἑλληνικὴν εὐρίαν ἀνεύρισκοντα πλοῦσιον ἀμνητὸν συγκρίμει τοῖς πρὸς τὰ πάτρια ἀποβλέπουσιν.

Ἡ ἡμετέρα συλλογὴ περιέχει παιδιὰς τὰς μὲν κοινὰς, τὰς δ' ἐν ἡμεῖς ἢ ἐν Κων/πόλει ἰδιόχουσας, ὡς ἐν ἐκάστῃ αὐτῶν γίνεται ὁ λόγος. Ἡ κατὰ τὰς αὐτῶν ἐγένετο κατ' ἀφ' ἑαυτῶν. Ὑποδεικνύεται δὲ καὶ ἡ εἰς εἶδη ἢ γένη διαίρεσις (περὶ λ. σελ. 130 καὶ 131 καὶ ἄλλω). Δυστυχῶς καὶ μετὰ συστολῆς ὁμολογῶ, ὅτι ἐν μίση Κωνσταν/πόλει δὲν ἴδυνθην καὶ εἶρα τὸν περὶ παιδιῶν λόγον τοῦ ἡδὴ ἀτυχοῦς Κ. Γ. Παπασιωτῆ. Μὴ θέλων ὅμως, ὅπως ὅλος γυμνὸν περὶ τοῦτο τὸ ἄλλως πολλῆς ἐπιχειρηστικῆς χρῆσιν ταπεινῶν μου τοῦτο ἔργον, περιέβαλον αὐτὸ ἐνισχυρὸ πρὸς τὰρχαια εὐελπιστῶν, ὅτι εὐμενὲς ἔσονται οἱ ἑλληνοδίκαι.

Ι.

Ἀετίς.

Κωνσταντινούπολις.

Οἱ παιζόντες² καθήμενοι κύμαρ προβάλλουσιν ἀμφοτέρους τοὺς πόδας· ἀνιστάμενος δὲ τίς

1) Πλεῖον περὶ τούτων τοῦ προηγουμένου βιβλίου συλλογῆν ἐν τοῖς εἰς Ι κυρίως ὄνμασι καὶ ἐν τοῖς νεωτέροις λογοπαίγνιαις (λογον. 7), καὶ τὰς σημειώσεις.

2) Ἄνδρες, γυναῖκες, παῖδες, παρθένοι ἢ καὶ ἀναιμί.

αὐτῶν καὶ ἕκαστον τῶν ποδῶν τῶν παιζόντων ἐγγίζων κατὰ διαδοχὴν, λέγει ἀνὰ μίαν λαβὴν τοῦ ἔσχατος τούτου ἢ μέλλοντος ἀνὰ ἓνα τραχύν.

Ταίματι, ταίματι τὸν ἀετὶν (ν),
τὸν ἀετὶν τὸν (ν) σταυραετὶν (ν)
ἑαίρν' ἢ κἀπῆρα τὸ κοντάρι
καὶ κτυπῇ τὸν καβαλάρη (ν)
ἔβγα σύ, κοντοτὸ ποδῆρι,
νὰ ἔμω γὰρ τὸ παλληκῆρι.

Ὁ δὲ πούς, εἰς ὅντινα καταλήξῃ ὁ τελευταῖος τραχὺς ἀποσφύριται ἐκ τοῦ μέσου· τὸ ἔσχατον ἐπαυλαμύνεται, ἕως ὅτου ἅπαντες ἀποσφύρισι τοὺς πόδας, ἐπὶ δὲ τοῦ τελευταίου ποδὸς ῥέθεται μεταξὺ τούτου καὶ τῆς ἑνὸς καὶ οὗτου προκαλεῖται γέλω.

2.

Ἄλογον (= Ἴππος).

Κάλαμον ἐπιβαίνειν.

Καινοτάτη παιδιὰ τῶν μικρῶν παιδιῶν, οἱ τινὲς περιβαίνοντες ῥάβδον ἢ κάλαμον, ὡς ἔπουν, ῥέχοντι· ταύτην ἐπαίει καὶ Ἀγροπῆλος ὁ βασιλεὺς τῶν Αἰπειομαυριῶν, ὡς ἱστορεῖ ὁ Πλούταρχος ἄνω· περὶ τῆς φιλοτεχνίας αὐτοῦ καὶ τοῦδε· «ὅτι καὶ φιλοτεχνῶς ὁ Ἀγροπῆλος ὠδισφρόντως, καὶ περὶ ἐκείνου τὸ τῆς παιδιᾶς ὠλέουσιν, ὅτι μικροί, τοῖς παιδιῶσι οὗσι κάλαμον περιβέτηκός, ὡς τινὲς ἔπουν, οὗτοι συνέπαιζον. Ὅρθαι δὲ ὅπως τινὲς τῶν φίλων, παρκεῖλαι μηδὲν ῥέχοντι, τὸν ἐν αὐτῷ αὐτὸς πατήρ παιδιῶν γίνεσθαι». (Πλούτ. β. Ἀγροπ. 25).

3.

Ἄναψις.

Ἐγετόνδρα ἢ Φαινίνδρα.

Ἄναιρος.

Ἡ Ἄναψις παιζέται διὰ μίαν συνήθειαν ἢ καὶ πλείονων σφαιρῶν ὑπὸ πολλῶν παιδιῶν, ὧν ἕκαστος ῥίπτει τὴν σφαῖραν πρὸς τινά, ἐνθ' ἀποποιεῖται ὅτι μέλλει καὶ εἰς αὐτὴν πρὸς ἄλλον· ἐκ δὲ τῆς ταχύτητος, μεθ' ἧς παιζέται, ἐκλήθη ἀναψις, ἐπειδὴ, ὡς νεώτεροι, οἱ παιζόντες οἰοῦντο ἀνὰ πρῶτον ἰδρῶτι πολλὰν περιεργάζονται. Ἡ παιδιὰ αὕτη παρὰ τοῖς προγόνους ἡμῶν ἐκαλεῖτο Ἐρετινδῶ ἢ Φαινίνδρα καὶ ἐπαίετο, ὡς ἢ ἐν ἡμεῖς Ἄναψις. (Περὶ λ. Πολυδ. Θ. 105, Ἐτυμολ. μέγ. ἐν λείξ. ὁνείν, Ἀθην. Α. 15).

4.

Ἀνδρέλα¹.

Ἰππαιρος.

Στίλβος δένδρου ἔχον τρεῖς συνήθως ἢ καὶ τέσσαρες κλώνους κατασκευάζεται ὡς ἀνδρείκελον ἢ τρίπους καὶ καλεῖται Ἀνδρέλα, ὡς καὶ ἡ δι' αὐτοῦ παιδική· ἐκ δὲ τῶν παιζόντων παιδῶν ἡ ἀνδρῶν ἢ καὶ ἀνγκίξ, διὰ κλήρου προσδιορίζεται ὁ φύλας τῆς ἐν ὠρισμένῳ κώλῳ τιθεμένης Ἀνδρέλας ἀπὸ γρημυλῆς δι' ὠρισμένης, ἢ λίθων εἰς ἀπόστασιν βρυχάτων τινῶν ἀπὸ τοῦ Ἀνδρείκελου κειμένων καὶ σημαδιῶν καλουμένων, ἑκαστος τῶν παιζόντων, κατὰ διαδοχὴν, πάλιν κατ' αὐτοῦ βόταλον ὡσαύτη γρημυλῶν, ὅπως ὅσον μακρὴν ἐκπερνούντων τὴν τριπλῶν γρημυλῶν δι' ὅτι ἀνατρέψας τὴν Ἀνδρέλαν κατὰ πρὸ αὐτοῦ ἀποτύχηται (ἀν ὑπέρχῃσι τισίν τε) τρέχουσιν, ὅπως ἀναλάβῃσι τὰ βόταλα αὐτῶν καὶ ἐπανέλθουσιν εἰς τὸ σημάδιον. Ἐν τούτῳ ὁ φύλας τῆς Ἀνδρέλας κερτῶν σφαίραν ἢ ἐντεριῶν ἀραβοσίτου² περδεῖται, ὅπως ταχέως ἐν τῇ ὠρισμένῳ τῷ πρὸς τὸ ἀνδρείκελον βάλῃ τὰς τῶν ἀραμάντων, πρὶν ἢ ἐπανέλθωσιν εἰς τὸ σημάδιον· ὁ δὲ διὰ τῆς σφαίρας ἢ τῆς ἐντεριῶν τοῦ ἀραβοσίτου βληθείς ἀντικαθίστῃ τὴν φύλακα. Ἄν δὲ πάντες οἱ παιζόντες ἀποτύχῃσιν, ὅπως ἔπαυται διὰ τῶν βόταλων ἐκπερνούντων τὸ Ἀνδρείκελον, τότε ὁρμίζονται τινες τῶν πολυμπετέρων καὶ ἀναλαμβάνουσι τὰ βόταλα προσέχοντες, ὅπως ὁ φύλας ἀποτύχη.

5.

Ἰκουδίστα (—Ἰκουδίστα³).

Ἰππαιρος.

Ἐντὸς παραλληλογράμμου διὰ καθέτων πλακῶν ἐκ τῶν τριῶν πλευρῶν περιπεραγμένον

1) Προφέρεται κοινῶς ἐν Ζαγορίῃ Ἀντρέλα· ἔγραψα δὲ Ἀνδρέλα, διότι λέγεται κοινῶς, ἄντρας ἀντὶ ἀνδρός, ἀντρεπόμενος — ἀνδρεπόμενος, παντρεῖα — ἀπανδρεία, ἀντραῖον — ἀνδρεῖον, καὶ ἐν γένει ἐκ τὰ ἐκ τοῦ ἀντρεπόμενος ἢ ἀνδρεπόμενος διὰ τ καὶ οὐχὶ δ· οὗτοι δὲ καὶ δέντρον ἀντὶ δένδρου καὶ ἔντεκα ἀντὶ ἔντεκα κτλ.

2) Ὁ γρημυλόμενος ἀπὸ τῶν σφαιρῶν κοινωθεὶς στήλῃ τοῦ ἀραβοσίτου λέγεται ἐν Ἰππαιρίῳ σούχλων (—σούχλων).

3) Ἰκουδία ἐν Ἰππαιρίῳ λέγεται πᾶν κώλωμα καὶ ὁ τάφος αὐτοῦ· ἐν δὲ τῇ πρώτῃ ἡμῶν Συλλογῇ

ἀνορύττονται μικρὰ κώλωματα τοσαῦτα, ὅσοι οἱ εἰς τὴν παιδίαν ταύτην λαμβάνοντες μέρος· διὰ κλήρου δὲ προσδιορίζεται τὸ κώλωμα ἐκαστου· καὶ ἐξ ἀποστάσεως τριῶν ἢ τεσσάρων βρυχάτων ῥίπτει τις σφαῖραν πρὸς τὰ κώλωματα· ἐκείνους δὲ, εἰς οὗ τὸ κώλωμα ἀν μείνῃ ἡ σφαῖρα, τρέχει καὶ ἀρπάσας αὐτὴν βλάλει τὸν τυγχόντα· καὶ ἀν μὴν τύχῃ αὐτοῦ, τίθεται ἐντὸς τοῦ κώλωματος τοῦ βληθέντος λιθιδιον· ἀν δ' ἀποτύχη ἢ ἀν βάλῃ αὐτὴν κατὰ ἑξῆς, ὡς κοινῶς λέγεται, οἶον κεφαλὴν, γέρει κατω τοῦ ἀγῶνος ἢ πῦδας κατω τῶν γυνάκων, ἢ καὶ ἀν ὁ βληθείς δευθῇ καὶ κερτήσῃ τὴν σφαῖραν, τότε τίθεται λιθιδιον εἰς τοῦ βάλαντος τὸ κώλωμα. Οὕτως ἐξκολουθεῖ ἡ παιδικὴ μέχρῃς οὗ συναθροισθῇ δυσκαθίκεα λιθιδία ἐν τινι τῶν κωλωμάτων· καὶ ἀν μὴν ἀπ' ἀρχῆς οἱ παίζοντες συνενώνωνται μετ' ἑαυτοῦ¹, ὁ ἡττηθείς φέρει ἐπ' ὤμων ἑκαστον τῶν συμπαικτόρων εἰς ὠρισμένην ἀπόστασιν· ἀν δ' ἀπλῶς μετὰ στήματος², τότε τίθεται περὶ τὰ ὦτα τοῦ ἡττηθέντος μικρὸς κλάδος δένδρου, τὸν ὅποιον φέρει ἐπὶ τινα μόνον λατὰ τῆς ὥρας.

6.

Ἰννεάρα (—Ἰννεάρας).

Κοινὴ παιδική.

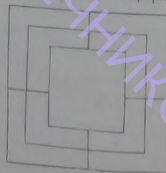
Ἐπὶ πλακῶς ἢ ἐπὶ σανίδος ἐγχαράσσονται τρία συγκεντρικὰ τετράγωνα¹. Ἐκ τοῦ μέσου δ' ἐκίστης πλευρᾶς ὤφεται κἀκστής τέμνουσα τὰς πλευρὰς τῶν τετραγώνων εἰς δύο ἰσὰ μέρη· ἡ κἀκστής τῶν παιζόντων φέρει ἐνείκα λιθιδία καὶ

ζώντων ἀνταγίων (ἀ. Ἰκουδία) εἴποιεν, εἰ εἶναι αὐτὴ (λέξις Κόδη=κώλωμα, ὅς καὶ Κωδία=κύπη μετὰ τῇ τραγείας προφέρει τοῦ Κ. γκουδίστα δὲ πᾶν μικρὸν κώλωμα, οἷα τὰ ἐν τῇ παιδίᾳ ταύτῃ ἀναφερόμενα· ἐπὶ τῇ βάσει ταύτῃ ἀπετολμήσμεν νὰ σχηματίσωμεν ὅσον ἡμῶν ἐκδὸν Ἰκουδία).

1) = Μετὰ καθέτω καὶ ὄρι.

2) = Μετὰ σφαιρῶν καὶ κερτῶν ἐπὶ τοῖσιν.

3) Ἰκουδία τὸ σχῆμα τῆς παιδικῆς.

τοὺ μὲν διαφέροντα κατὰ τὸ χρώμα πρὸς τὰ τῶν ἑτέρου. Ἀργροῦται δὲ οἱ παιζόντες ὡς ἐξ ἑξῆς: θήρουνται ἀνοήτως ἀνὰ μίαν ψῆρον ἑκάτερος, καὶ μετὰ τὴν διλογίαν κατὰ τὴν ἀπάσιν τῶν ψήφων, ἀνοήτως πάλιν ἀνοήτως τὰς ψήφους ἀπὸ τοῦ ἑνὸς σημείου πρὸς ἕτερον. Ὁ δὲ κατωθίως κατὰ τὴν κατὰ τὴν κίνησιν τῶν ψήφων καὶ ἀνοήτως συνεχῶς εὐθύνει ἐκ πρώην συνεχῶν ψήφων αὐτῶ ἀνοήτων ἀραιεῖ ἐν λιθίδιον τοῦ ἀντίπλου. ἔκ τινος δὲ σχηματίζονται (διπλοῦν) ὥστε ἀνοήτως τῆς μιᾶς σειράς καὶ σχηματίζονται ἑτέρω, τότε πάντως νικᾷ.

Σημ. Εἰς τὸ τέλος τοῦτο ἀνέκεινται καὶ αἱ παιδικαὶ ἑξῆς Τρίδι (ἢ ἡ Τρίδα ἢ Τρίδα) καὶ ἡ Ντάμπα (Ντάμπα): ταύταις ταῖς παιδικαῖς ἐν ὁμοιότητι τινὲς τῶν ἀρχαίων Γραμμικῶν ἢ Διωνυσιαῶν, ἀνὰ καὶ ἐπαίξεται δι' ὅθ' ἑκάστην, ἴσως δὲ καὶ οἱ Πέρσαι.

7.

Ζυγὴ ἡ μονή.

(= Ἀρτιζευ, ἀρτισμός).

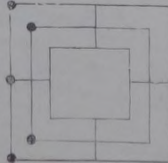
Ἡ παιδικὴ αὕτη εἶναι κοινοτάτη, καὶ παιζέται, ὅπως παρὰ τοὺς ἀρχαίους ἐπαίξεται ὁ Ἀρτισμός. Λαμβάνει τις λεπτοκέραι, ἐρεθίζοντας ἢ ἄλλα πρᾶγματα ἐν τινι τῶν χειρῶν, καὶ κλειὺν αὐτὴν ἐρεθίζῃ ἄλλον Ζυγὴ ἡ μονή (ἔχω ἢ τὸ χέρι μου) καὶ ἐν μὲν ἐπιτύχη ὁ ἐρωτώμενος, λαμβάνει αὐτὰ, ἐν δ' ἀποτύχη ἀποστεινέ ἑτέρα τούτα.

8.

Ζύγρος.

Ἐπὶ τινος λορίσκου ἢ ὑψώματος ἐκ πετρῶν ἢ ἐπὶ ἐμπιπνυμένου πασσάλου διγαλωτοῦ ἐπιτίθεται δοκὸς ὡσεὶ ζυγὸς ἐν πλάστιγγι. Δύο δὲ νεκίδες ἢ παιδὶς ἀναβαίνουντες ἑτέρας ἐφεκατέρως ἄκρας τῆς δοκοῦ καὶ μετεωρίζονται ζυγοστατοῦσι καὶ ἰσορροποῦσιν ὃ δὲ δυνατόν ὡς μέλλον καὶ ἐπὶ πολλὴν ὥραν μετεωρίζονται ἀντίπαλον νικᾷ: καὶ δύο δὲ καὶ πλεονεκτήσιν τῆς δοκοῦ πολλὰς ἀναβαίνουντες.

1) Τὸ διπλοῦν ἢ κοινοῦς διπλοῦν εἶναι οὕτως: αἱ δὲ μέλαινα σημεῖα σημαίνουν τὴν θέσιν τῶν λιθιδίων τῶν ἀποτοκούντων τὸ διπλοῦν.

Σημ. Ἡ παιδικὴ αὕτη ἐστὶ κοινοτάτη καὶ ἐν μὲν Ἱπείρῳ λέγεται Ζύγρος (ἀντὶ Ζύγρος = μέγας Ζυγὸς μὲν λατινικῶν προφορὰν τοῦ γ), ἐν δὲ τῇ Σερεῖ Ἑλλάδι καλεῖται Τράμπα καὶ Τραμπάδα. Ἡ παιδικὴ αὕτη ἦτο καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἐν μεγάλῃ χρήσει, ἀλλὰ πῶς ἐκαλεῖτο μὲν ἡμεῖς ἀγνοοῦμεν.

9.

Καθαλαρικὸν.

Δύο παιδικὰ φέρουσιν τὸ ὄνομα τοῦτο.

Α'. Καθαλαρικὸν μὲν λέγεται. (Ἱππᾶς δι' ἄλματος). Διὰ κλήρου προδιορίζεται ὁ ὀρεῖλιον, ἵνα κατακλύψας τὸ σῶμα καὶ ἐπὶ τῶν γυνάτων στρεφὼς τῆς χεὶρὸς ἐπὶ τινι τόπῳ ἐπιπίδω: τούτων ὑπερπλεῖς ἑκάστος κατὰ σφῶν στρεφῶν ἀφροτέρως τῆς χεὶρὸς ἐπὶ τοῦ σῶματος τοῦ καλῆμένου καὶ ἀνοήτων ἀφροτέρως τὰ πάλιν ἑπὶ τῆς, σημαίνεται δὲ ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος τοῦ ἄλματος ἑκάστου, ὃ δὲ μὴ δυναθεῖ, ἵνα φύσῃ τὸν προηγούμενον ἀντικεινιστὴ τὸν καλῆμενον.

Β'. Καθαλαρικὸν μὲν τὸ τόπι. (Ἱππᾶς διὰ σφαιρῆς): δύο ἀρχαῖοι λαβόντες ἀνὰ ἓνα ἡ δὴς συνεταίρους ἵτανται εἰς ἀπόστασιν 30—40 βηματικῶν. Ἀπὸ δὲ τοποθετήσων ἐν τῷ μέσῳ καὶ ἐλγόντων ἑαυτοὺς συνεταίρους των, ἀνερπίπτει τις τῶν ἀρχαίων πρὸς τὸν ἀντίπαλον τὴν σφαῖραν, καὶ ἐν αὐτῇ τὴν ἐλγὴν εἰς τῆς χεὶρὸς, ῥίπτει κατὰ τοῦ ἐν τῷ μέσῳ συνεταίρου τοῦ ἀντιπάλου: καὶ ἐν μὲν τὸν κυπηλὸν ἀναβαίνει ἐπὶ τοῦ κυπηλῶντος ὁ σύντροφος τοῦ κυπηλῶντος: ἐν δ' ἀποτύχη γίνεται τὸν ἀντικεινιστὴ ὁ δὲ ἐπιπλέον καταβαίνει ἐπὶ τοῦ ἀντικεινιστῆ τοῦ ὑπ' αὐτὸν δέχεται τὴν σφαῖραν, καὶ προσείκει ὅπως ἀποφύγῃ τὴν βολήν.

10.

Καρβυδία.

Τίσασπαι παιδικὰ γίνονται διὰ τῶν καρβυδίων, κοινὰ οὕτως ἀπαστα.

Α'. Καρβυδία σημεῖα. Ἐκαστος τῶν παιζόντων παίδων ἵσται κατὰ γραμμὴν ἀνὰ ἐν ἢ πλείονα καρβυδία εἰς ἀπόστασιν δι' 15—20 βηματικῶν ὀρέεται γραμμῇ, ἢ τίθεται λίθος καὶ ὡς σημεῖον, ἐξ οὗ ῥίπτουσι πρὸς τὰ κέραια, καὶ καλεῖται σημεῖον: δι' ἀνερποντικῶς δὲ ὀρίζει ἑκάστος τὴν σφῶν του, καὶ ἢ ὀρεῖται νὰ βῇ: ὁ δὲ τελευταῖος καταρμάσσας κοινὸς ἐν Ἱπείρῳ καλεῖται, ὡς καὶ εἰς πολλὰς ἄλλας.

1) Ἐν Ζαγορίῳ τὸ καρβυδία λέγεται Κάρτα, ὅταν μὲν ἀνευ πρασίνοιο φλοιοῦ.

παιδείας ἀρῶν δι' πάντας ἐκ τοῦ συμπαιδίου βίβωσι πρὸς τὴν τῶν καρυδίων γραμμῶν, καὶ λῶσθαι τὰ τυγνὺν ἀνατραπέντα, ἀν' αὐτοῦ προσμνησθῆναι, ὁ μᾶλλον τῶν ἄλλων παίδων ἀπαιτῶν τῶν ἱστανῶν καρυδίων ὢν πρῶτος κυττῶν αὐτὰ, καὶ λαμβάνει τ' ἀνατραπέντα. Τὸ δὲ καρυδίον, δι' οὗ βᾶλλονται λέγεται βόλος, καὶ πολλὰς προσπάθειάς καταβάλλουσιν οἱ παῖδες, ὥπως ἔχωσι μεγάλους βόλους· διό καὶ ἐκ τῶν καρυδίων ὑπερχείρισται πολλὰς ἐπισυμβαίνουσιν.

Β'. Καρῖδια Τσουτσούλιας (=κατὰ λογισμὸς). Ἡ διαφορὰ μεταξὺ τῆς παιδείας ταύτης καὶ τῆς ἀνωτέρω συνίσταται εἰς τοῦτο· ἀντὶ ἐνὸς καρυδίου ἱστανῶν ἑκάστος ἀνὰ τέσσαρα ἢ πέντε σχηματίζον μικρὸν λόρον ἢ πύργον διακόλλους τινὰς ἀπείροντα τοῦ ὁμοίου.

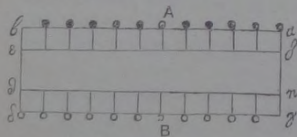
Γ'. Καρῖδια τὸν παρὰ Γ'. Σχηματίζει τις κίλιον ἔχοντα ἐνὸς περίου ποδὸς διμήτρον, καὶ ἐν τῷ κέντρῳ αὐτοῦ ἐμπήγνυσι μικρὸν ξυλόνιον, ἐπ' ᾧ τίθεται νόμισμα τι μικρὸν· ἑτέρος δὲ ἐκ τῶν ἀνωθεν βέλειος ἀποστάσεως σκοπεύει διὰ καρυδίων τὰ ἐκ τῆς βολῆς ἐκρούσθαι τὸ νόμισμα· ἐκτὸς τῆς διαγραφέντος κίλιου, λαμβάνει αὐτὸ καὶ τὸ καρυδίον, δι' οὗ ἐξέρχονται αὐτό.

Δ'. Καρῖδια τὴν γὰρ διαρ. Ἀνορθοῦται μικρὸν κίλιωμα εἰς τὴν γῆν, καὶ παρ' αὐτῷ ἱστανταί τις· ἑτέροι δὲ παῖδες ἐξ ὀριζήσεως ἀποστάσεως βίπτουσιν ἀνὰ ἐν ἢ πολλὰ καὶ τὰ καρῖδια, καὶ λαμβάνουσι τὴν παρὰ τοῦ φυλάττοντος τὸ κίλιωμα, ὅσα πέσωσιν ἐντὸς τούτου· ἀποβλήσκει δὲ τὰ ἐκτὸς αὐτοῦ πέσόντα· ὅμοια αὖτε διὰ τῶν ἀρχαίων ἱστίον ἢ λεγόμενὴ Τρόσκα.

11. Καὶ ζύσζα (τζ.).

Ἰππικος.

Ἐπὶ πλακῆς ἢ ἐπὶ σινδὸς γράσσεται τὸ σχῆμα τοῦτο·

2) Ἐλαβε τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τοῦ γνωστοῦ παρὰ τοῦ ἐλαγίστου τῶν νῦν ἐν γῆρας ὁμογενικῶν νομισμάτων· τίθεται δὲ καὶ ἄλλο νόμισμα π. γ. ἑκατέρα, γρόσιον κτλ.

Δύο δὲ βᾶδεια ἔστω 0,15 — 0,20 (γὰρ μέτρ.) τὸ μήκος σχίζονται εἰς τέσσαρα, καὶ λεπυνόμενα ἀπὸ τοῦ μέρους τοῦ σχίσματος κρηπνύονται ἀκρούστως· καὶ ἰσθμῶν μὲν τῆς καμπῆς πρὸς διὰ κρηπνύονται φυλάττονται τὸν φλοιὸν τοῦ ξύλου, ἐξωθεν δὲ περικληθέντα εἰσὶ λευκὰ τὰ ξυλάρια ταῦτα κρήσα λεγόμενα κρούονται διὰ τῶν χειρῶν ἀνὰ δύο ἢ τρία καὶ ἐν, καὶ χρησιμεύουσιν ὡς κύβοι· καὶ ἀν' αὐτῶν καὶ τὰ τέσσαρα πέσωσιν ἔχοντα τὸ μέρος τοῦ φλοιοῦ δηλοῦσιν εἰς (εἰς ἔσζα), ἀν' δι' τοῦ λευκοῦ τέσσαρα (τεσσάρων)· τρία δὲ λευκὰ δηλοῦσιν τρία, καὶ ἐν λευκὸν μόνον δηλοῖ ἐν ἢ κρήσι κοινῶς λεγόμενον ἢ ἄσσον. Ἐκαστὴ μερὶς ἔχει δώδεκα ψήρους ἢ λιθιδία ἐπερὶ ἑσζα, τιθέμενα ὡς διὰ τῶν ἐν τῷ σχήματι ἐπερὶ ἑσζα στήματα γίνονται ὅλῳ· μόνον διὰ τοῦ ἐνός (μὲν τὸ Κρήσι ἢ μὲν τὸν ἄσσον) μετακινεῖται ἑκάστα μερὶς ἀπαντα τὰ λιθιδία πρὸς τὴν κινήν θέσιν καὶ ἀντιστρέφως τῆς ἀντιπάλου· π. γ. ἀν' ὁ Α μετακινῆται πρὸς τὸ β, ὁ Β πρὸς τὸ γ ἀντιπάλου καὶ τὰ 12 λιθιδία, τότε ὁ μὲν Α δι' ἐνός λιθιδίου λαμβάνει τὴν διεσθύνει ε ζ ἢ θ, ὁ δὲ Β τὴν θ ε ζ, καὶ ἀμφοτέρω καταμετροῦσιν ἐπὶ τῶν γραμμῶν ἀπαντας τοὺς ἀριθμούς (καὶ δύο, καὶ τρία, καὶ τέσσαρα καὶ εἰς), ἐνὸς πρότερον μόνον τὸ ἐν ὑπελόγηζον· ἐρῶσιντες δὲ ὁ μὲν Α εἰς τὸ θ, ὁ δὲ Β εἰς τὸ ζ ἱστανται μέχρις οὗ φέρη τις τῶν παίζοντων ἐν· καὶ τότε ὁ μὲν Α διεσθύνει τὰ λιθιδία πρὸς τὸ δ, ὁ δὲ Β πρὸς τὸ α· καὶ πάλιν διὰ τοῦ ἐνός μόνον ἀραιεῖται τὰ λιθιδία τοῦ ἀντιπάλου· ὁ δὲ πρῶτος ἀραιεῖται τὰ τοῦ ἄλλου νική.

12.

Καὶ ζῶτα (=Ἀστράγαλος).

Ἐνταῦθα ἐλθέμενος ἀκριβῶς πληροφοροῦμαι περὶ τῶν διαφῶν διὰ τῶν ἀστραγάλων παιδιῶν, παραλείπω ἐπὶ τῶν παρόντων τὴν περιγραφὴν αὐτῶν.

Κοῦσκιος ἢ ζακινθίδιος.

Οἱ παίζοντες ἔχοντες ἐπὶ καθ' ἑαυτὸν ἀρχὴν κλίνονται κατὰ σειράν. Ὁ μὲν ἀρχαῖος δὲ τις συστρέφει μηχανῶν καὶ ὡς πρὸς τὴν κινήσιν αὐτὸ φέρει τὸν κοῦσκιον, κινῶν ἐντὸς δὲ τῆς ψῆρου ἢ καὶ διακτινίδιον, καὶ ὁ φερόμενος ἀπὸ τοῦ πρώτου πειράται ὅπως ἀρῶν τὸν κοῦσκιον ἐν ταῖς συγκρατούμεναις χερσὶ τῶν παίζοντων· ἀρῶν δὲ τὸν κρήρη ἢ καὶ ὁ

ιδίως τὸν κρατῆρα, ἔρχεται πρὸς τὸν καθή-
μενον καὶ διὰ τοῦ συνεστραμμένου μαχιδάλιου
τύπτων τὴν ἀντιπῆν αὐτοῦ παλῶμεν ἑρωτῇ,
πῶς τὸν κοῦκον ἐκρύψε· καὶ ἂν μὴν ὁ ἀρχηγὸς
μὴν αὐτῇ, τύπτεται καὶ ἐκ δευτέρου τὴν παλα-
μην, καὶ αὐτῇ μὲν γίνεται σκηπτύχος, ὁ δὲ
τέως τοῦτο γὰρ γίνεται ἀρχηγὸς ἢ κοινῶς μάνη·
ἂν ὅμως ὁ ἀρχηγὸς ἀποτύχῃ, τύπτεται ἐπίσης
καὶ ἑρωτᾶται ὑπὸ τῆς μίνας ὑποδυθείς· ὁ
δὲ μαντεύσας γίνεται σκηπτύχος, καὶ ἐπα-
ναλαμβάνεται ἡ περὶ αὐτῆς.

14.

Κουκουβάστα.

Παιερός.

Ἡ παιδικὴ αὕτη ἐστὶν αἰνιγματώδης καὶ παί-
ζεται κατὰ τὰς μακρὰς νύκτας τοῦ χειμῶνος,
ἵνα δι' αὐτῆς ἐξαρκῶσι τὸν νοῦν τῶν μικρῶν
πρὸς ἀνέμεριν τῶν συμβολικῶς περικταμένων
μελῶν οἰκηγενεῖας τινός· καὶ τοὺς μὲν ἑγγί-
στους καλοῦσι γενάρια, τοὺς δὲ ἀγχοῦς πε-
τεινάρια μὲν τοὺς ἄρρενας, ποιῶν δὲ τὰς παρ-
θίνας· τοὺς δ' ἐν χρεῖα κοικουβάστας ἢ κοι-
κουβάστας· π. χ. ἑρωτῇ τις τὸν μικρὸν· πού
εἶναι ἕνας κουκουβάστας (ἢ μία κουκουβάστα),
3 ζευγάρια, 6 πετεινάρια καὶ 4 πούλαις;—πού
εἶναι 1 ἐν χρεῖα (ἄνηρ ἢ γυνή), 3 ἀνδρόγυνα,
6 ἄρρενα καὶ 4 θήλεα; ὁ παῖς ἀνερυνήσας διὰ
τοῦ νοῦς ὅλας τὰς οἰκίας τοῦ χωρίου τοῦ ἀπο-
κρίνεται.

15.

Κοκορικός καθυστάς.

Κωνσταντινούπολις.

Διὰ κλήρον προσδιορίζεται ἡ Μίνα, καὶ, δο-
θέντος σημείου ἐνάρξεως τῆς παιδιᾶς, τρέχει
ὅπως κτυπήσῃ τινὰ τῶν παίζοντων· ἀλλὰ δὲν
δύναται νὰ πρᾶξῃ τοῦτο, ἂν ὁ καταδικωμένος
προλαβῶν κίψῃ τὸ σῶμα, καὶ διπλὴν ἀνα-
κρινόμενος ἀναρωτήσῃ κοκορικός καθυστάς; ὁ
μὲ πρᾶξας τοῦτο ἔαν κτυπηθῇ ὑπὸ τῆς Μί-
νας, ἀντακλιθεὶς αὐτῇ.

16.

Κούβζα (Αἰώρα).

Ἐπὶ σπυρίδι ἀπὸ τινος δένδρου ἡ δοκοῦ τῆς
οἰκίας ἀνερυνόμενος σηματοῖται βελβίς τις,
ἐφ' ἧς κλῆνται κοράνιον ἢ καὶ παῖς ἰχθυόμενος
τοῦ σπυρίδι διὰ τῶν χειρῶν· ἑπεροδὶ κοράνιον
ὀπισθεῖν ἐστῆμενον ὥσθι τὴν αἰώραν. Ἡ παι-

δικὴ αὕτη συνοδευομένη πολλῶν καὶ ὑπὸ ἡ-
σμῶν ἐστὶ τῶν κοινοτάτων, καὶ παίζεται καὶ
ὑπὸ ἐγγύμων νέων. Τὴν Αἰώραν (ἢ Ἑώραν) λέ-
γεται, ὅτι ἰσχυρὸν πολὺ αἰ ἀρχαίαι ἀνθρώποις
νέμεντες, καὶ ὅτι καὶ ἰσότη τὴν Αἰώραν καλου-
μένη πρὸς τιμὴν τῆς Ἥρας, ἥτις ἐκτεῖτα
τὸν πατέρα τῆς καὶ καὶ αὐτὸν ἐβούσα ἐκτε-
μασθῇ ὑπὸ λύπης. (Ἀπολ. 3. 14. 5. Ἑτυμολ.
μέγα λ. Αἰώρα καὶ Εὐδαίμων).

17.

Κουτολάνια (τά).

(Ἑποστρακισμός).

Ἡ παιδικὴ αὕτη ἐν χρήσει οὐσα εἰς χώρας
παρχαλούς ἢ παρχαλινούς ὀνομάζεται ἐν Σμύρ-
νῃ μὲν Κουτολάνια, ἐν Ἑλλάδι δὲ πεταλῶν καὶ
ῥωμῶν, καὶ παίζεται ὡς ὁ τῶν ἀρχαίων Ἑ-
ποστρακισμός. (Πολυδ. θ. 119). Οἱ παῖδες βί-
πτουσι πλῆγίως ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῶν θα-
λάσσιων ἢ λιμνῶν ὑστρακῶν ἢ μικρῶς πεπλατυ-
σμένων λίθους, ὥστε νὰ πηδήσῃ πολλῶν ὁ
ἄλλος, ἢ γὰρ οὐ βυθισθῇ. Ἐκείνος δὲ, τοῦ ὁ-
ποῦτος ὁ λίθος κληρὸς περισσῶτα πηδήματα,
νικᾷ ἡ τελευτῶμενος.

18.

Κροσπίν.

(Ἀποδιθακίνια ἢ Δραπετίδα).

Ἡ κοινοτάτη αὕτη παιδικὴ παίζεται ἀπα-
ρχαλλέως, ὡς ἡ τῶν ἀρχαίων Ἀποδιθα-
κίνια ἢ Δραπετίδα. Κλῖται τις ἔχων κε-
κλεισμένους τοὺς ὀφθαλμούς διὰ τῶν χειρῶν αὐ-
τοῦ ἢ καὶ ἄλλου τινός· οἱ δὲ ἄλλοι ἐπὶ τῶνται
πειρώμενοι ὥπως κρυφθῶσι εἰς μὲλιν ἀσφα-
λέτερον μέρος· ἐκείνος δὲ ἀνίσταται ῥαγῶν
ν' ἀνακαλύψῃ τινὰ τῶν κεκρυμμένων καὶ ἐγγίγῃ
αὐτόν· ἀλλ' ἑκαστος φροντίζει νὰ τὸν ἀπορῇ
καὶ νὰ ῥέσῃ εἰς τὸν τόπον ἐκείνου καὶ πύσῃ
ἐπ' αὐτοῦ, καὶ τότε ἡ παιδικὴ ἐπαναλαμβάνεται.

19.

Λιθάρ.

Δύο κοινοτάται παιδιὰ παίζονται διὰ τοῦ
λίθου.

Α'. Μεγάλορ λιθάρ (Δίσκος). Ἐκαστος
τῶν παίζοντων ἐξ ὀρεσμένου σημείου ἀναρρί-
πτει μέγαν σφαιροειδῆ λίθον, ὅσον οἷον τε μα-
κρὸν· διὰ γραμμῆς δὲ ἢ ἄλλου τινός πρᾶγμα-
τος σημειοῦται τὸ μέρος, ὅπου πίπτει ὁ δίσκος,
καὶ ὁ μὲν πάντας ὑπερβᾷς νικᾷ, τὸ δ' ἄλλον

ἐν Ἠπειρῷ ἐνίοτε συμπόσιον, καταβαλλομένης τῆς διαπάτης· παρὰ τοῦ ἐσχάτου ἐν τῇ παιδίᾳ ἀναδιδυμέντος.

Ὁ δίκος παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ἦν τῶν σπουδαιότερων γυμναστικῶν ἀσκήτων ἀποτελῶν μέρος τοῦ πεντάθλου· ἦν δ' ἐν συγχρότῳ χρόνῳ αὐτῶν τῶν ἡρώικων χρόνων, ὡς μαρτυρεῖ Ὁμήρος (Ἰλιάδ. Β. 274) λέγων·

— Αἰοὶ δὲ παρὰ βῆματι θαλάσσης
δίσκοισιν ἑρπύοντο καὶ αἰγανέηνσι ἰόντες κτλ.

καὶ ἀλλὰ χρὺς (Ὀδυσ. Θ. 129)

Ἰσοκρ δ' αὖ πάντων πολὺ φέρτατος ἦεν Ἑλατρεὺς, κτλ. καὶ Ὀδυσ. Θ. 186—188 καὶ Ρ. 168.

IV. Μικρὸν ἄθροισμα εἰς ὠρισμένον σημείου πρὸς τῆς ἀνδρὸς ῥίπτουσι ἑκαστος κατ' ἐκλογὴν ἑκάστην καὶ λαβὴν· ἑκάστος δέ, τοῦ ὁποῦο ὁ λίθος ῥέχῃ, πέραν τῶν ἄλλων, νικᾷ.

20.

Λοιμᾶδες.

Τρεῖς κοινὰ παιδιὰ ἔχουσι τὸ ὄνομα τοῦτο.

A'. Λοιμᾶδες τὸ μαρβ. Ἑκαστος τῶν παιζόντων φέρει στρογγύλον τεμάχιον πλακὺς λεῖας ἢ ποταμίας, ἥτις ἐν Ἠπειρῷ συλλεγιστοῦ καλεῖται λοιμᾶδα¹. Ἔτερον δὲ κοινὸν ἄρσενος λίθου τεμάχιον μοιδοῦς καλούμενον χρῆσταινίαι, ἕνα ἐκ αὐτοῦ θέτῃσι τὰ νομίσματα· ἐν ἑλλείψει δὲ νομισμάτων κατασκευάζουσιν οἱ παῖδες ταυτάτα ἐκ κροῦ· εἰς ἀπόστασιν δὲ 30—40 βρεχμάτων ἀναλύγως τῆς σωματικῆς δυνάμεως τῶν παιζόντων προσδιορίζεται σημείον τι ἐπὶ τοῦ ἐδάφους σημειῶν κοινῶς λεγόμενον Ἑκαστος, καλ' ἦν σὺρὸν ἐκλείψῃ, οὖρον ἐκ τοῦ μούστου τὴν λοιμᾶδα του πρὸς τὸ σημεῖον· ὁ δὲ προσεχέστερος εἰς αὐτὸ ῥίπτει πρῶτος πρὸς τὸν μούστου, καὶ ἔν μιν ἀνατρίψῃ αὐτὸν, καὶ ἡ λοιμᾶς του ἢ πλησιαιτέρα πρὸς τὰ ἐπὶ τοῦ

ἐδάφους πεσόντα νομίσματα, παρὰ ὁ μούστου, λαμβάνει αὐτὰ· ἐὰν δ' ἀποτύχῃ, καλ' ἐλοκληριαν ἢ κατ' μέρος, ῥίπτει τὴν λοιμᾶδα του ὁ δεύτερος καὶ οἱ λοιποὶ κατὰ σειράν· μέχρις οὐ κερδηθῶσιν ἅπαντα τὰ ἀπ' ἀρχῆς καταβληθέντα. Ἐὰν ὅμως εἴτε ἀπ' ἀρχῆς εἴτε ἐν τῷ μίτῳ τῆς παιδιᾶς συμβῇ, ὥστε ἡ λοιμᾶς τινος νὰ ἐπικυβήσῃ ἢ ἐπακουμῇσῃ ἐπὶ τοῦ μούστου¹, ὥστε νὰ μὴ διέρχῃται ὅριζ μεταξὺ τῶν δύο σωματίων, τότε ἅπαντα τὰ παρὰ τῶν προηγουμένων κερδηθέντα κατατίθενται ἐκ νέου, καὶ ἐπαναλαμβάνεται ἡ παιδιὰ· ἐὰν δὲ ὁ δεύτερος ἢ ὁ τρίτος ἢ ἄλλος τις βλῇ πως, ὅτι, τῆς λοιμᾶδος ἐπιπροσθούσης τῶν νομισμάτων, δὲν δύναται νὰ πλησιέσῃ καὶ κερδήσῃ αὐτά, διακρίνεται νὰ σπαιώσῃ αὐτά, καὶ ἡ αὐτὰ μόνον τὰ νομίσματα ἢ καὶ ἑτέρα καταβαλλόντες ἐπαναλαμβάνουσιν τὴν παιδιάν.

B'. Λοιμᾶδες τὸ κυνόν· ἡ παιδιὰ αὕτη παίζεται, ὡς ἡ προηγουμένη, μὴ τὴν διαφοράν, ὅτι τὸ μὲν ἀπόστημα εἶναι μόνον 4—5 βρεμάτων καὶ σημείον δὲν μετακινεῖται, ἀλλὰ κατὰ σειράν παίζουσιν δύο ἢ κατὰ ζεύγη συνηγορικά. Ἑκαστος δὲ φέρει δύο λοιμᾶδας, τὴν μὲν μεγαλειτέραν βολὰ καλούμενην, τὴν δὲ μικροτέραν σομακευιδί, καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἅπαντες ῥίπτουσι τὰς μικροτέρας, ἑπειτα δὲ ἕκαστος μεγαλειτέρας προσπαθόντες· οἱ δεύτεροι νὰ ἐκτοπίσωσι τὰς λοιμᾶδας τῶν πρώτων, καὶ γίνονται κύριοι τῶν νομισμάτων³.

Γ'. Μοιδοῦς· τίθεται ὡς καὶ ἐν τῇ A' παιδίᾳ ὁ μούστου³ μόνος καὶ τὸ σημείον· ὁ δὲ ἐκ τοῦτο πλησιαιτέρος ῥίπτει πρὸς τὸν μούστου, καὶ ἔν μετακινεῖται αὐτὸν, καταμετρεῖ δὲ τῶν πρῶτων τὸ διάστημα τῆς μετατοπίσεως τοῦ μούστου· ἐκτείνει δὲ ὅρειλον νὰ κυνηφῇ κατὰ σειράν ὅλους τὰς τῶν ἄλλων λοιμᾶδας προστιθεὶς ἕνα πᾶσα δὲ ἐκίστην· ἐκ τῆς τελευταίας δὲ ῥίπτει πάλιν πρὸς τὸν μούστου καταμετρῶν μέρη τῶν ἄλλων ποδῶν ἢ καὶ περισσοτέρους κατὰ τὴν ἀπ' ἀρχῆς συμφωνίαν· ἐν δ' ἐν τῷ μεταξὺ ἀποτύχῃ ἢ ἀνέτυχῃ τινὸς ἢ τοῦ μούστου, ῥίπτει ἄλλος κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, χωρὶς ὁ προηγουμένος ν' ἀποτύχῃ· τοὺς μὲχρι τοῦδε λογιζόμεντας πύδας.

1) Εἰς πλείστα ἐξ ἄλλων μέρη καλοῦνται Ἀμμάδες· ὥστε τοιάυδ μὲν εἶπω, ὅτι Λοιμᾶς καὶ Ἀμμάς ἔχουσι τὴν αὐτὴν σημασίαν· ἢ μὲν ἐκ τοῦ λόγου ὡς λαλούμενη πλάξ, οἱ αἱ ἐν τοῖς ποταμοῖς ἢ ταῖς παραλίσσι, ἢ ἐκ τοῦ ἄμμου, ὅτε ἐκ τῆς ἀμμου λαμβανόμενον τὸν τοιοῦτον· ὅτι δὲ ἐκ τῶν ποταμῶν καὶ τῶν παραλίων λαμβάνονται αἱ τοιαῦται Λοιμᾶδες ἢ Ἀμμάδες, γινώσκει πᾶς, ὅστις εἰς τὰς μικρὰς τοῦ ἡμέρας ἑπαίει τὰς παιδιὰς ταύτας. Ὁ ἀόλιμος Κοραῖς (Ὀμῆρ. Ἰλιάδ. Β. 774) παράγει τὴν λέξιν Ἀμμάς ἐκ τοῦ ἀποτομᾶδες κατὰ συγκοπὴν βάρβαρον, οὐκ ὀρθῶς, νομίζω.

1) Τοῦτο λέγεται τόκα· ἔχειν τόκα, βλ. τὸ αὐτὸ παραδὸς ἵππου ἐκ τοῦ μούστου.

2) Ἐνταῦθα τόκα ἐν ἀπάρχει.

3) Νομίζω, ὅτι ὁ μούστους ἀντιστοιχεῖ μὲν τῶν παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἐν τῇ Ἐφεσίωνῳ Διοφῶ.

21. Λύκος.

Κωνσταντινούπολις.

Εν τῶν παιζόντων παίδων ἡ παρθένον ἢ καὶ ἀναεῖς γίνεται τις Λύκος καὶ ἕτερος Μῆνα, ἔχων ὅμοιον τὸν ἐν τῇ ματρίδι συγκρατούμενος ὅλους τοὺς ἄλλους, ὡς ποῦμινον ἢ τέκνα θεωρουμένους· ὁ Λύκος ἐξερχόμενος ἐκ τινος κρύπτει ὁμοίαν, ὡς ὁρᾶται ἐν τῶν περὶ τὴν μητέρα συστρεφόμενων τέκνων· ἡ δὲ μήτηρ ἀνομιμένη ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τῶν τέκνων ἀποκρούει τὸν Λύκον· ἂν δ' αὖτις ἐγγίσῃ τι τῶν τέκνων λαμβάνει αὐτὸ καὶ τὴν μεταφέρει εἰς τὴν κρύπτην τοῦ, καὶ πάλιν ἐπαίχεται μέχρις οὗ ἀρπάσῃ ἅπαντα τὰ τέκνα, καὶ τότε διορίζεται ἄλλος Λύκος καὶ ἄλλη Μῆνα.

22. Λωρε (= Ίμμεντελιγμύς).

Ἡ κοινωτάτη ἄλλη καταστρεπτικὴ καὶ ἀποδοκιμαζομένη αὐτῇ παιδιὰ τῶν ἀνδρῶν παίζεται ἀπασφαλτικῶς ὡς ὁ Ίμμεντελιγμύς τῶν ἀρχαίων περιτρέφουσι λωρίον τι διπλοῦν κατὰ διαφόρους καὶ ἀντιστρώφους ἐλιγμούς· ὁ δὲ διὰ βελόνης ἐπιτυχὴν τὴν πρώτην διπλοὴν τοῦ λωρίου νικᾷ καὶ λαμβάνει τὸ χρηματικὸν ἄλлон.

23. Μέλισσα.

(Edl. *de leucostinda*).

Κωνσταντινούπολις.

Γενόμενοι δύο ἀρχαγοὶ καὶ συγκρατοῦντες τὰς χεῖρας σχηματίζουν ζυγὸν καὶ ἄδουσι τὸ ἔργον τοῦτο

Μέλι—μέλι—μέλισσα
μὲ τὰ μελισσόπουλα
καὶ μὲ τὰ κλισσόπουλα
μὲ τὸν κλέφτην,
δὴ τὸν κλέφτην,
πρὸς καὶ τὴν κακὴν τοῦ 'μέρα.

Οἱ δὲ ἄλλοι ὅσοιθεν συνεχόμενοι διέρχονται ὑπὸ τὸν ζυγόν· ὁ δὲ κατὰ τὸ τέλος τοῦ ἔργου διερχόμενος αὐτὸν συλλαμβάνεται, καὶ ἐγκαταλείπεται κατὰ μέρος. Τότε οἱ ἀποτελούντες τὸν ζυγὸν προσδιορίζουσι ἕκαστος λέγειν τινὰ τῶν σύνθεμα καὶ ἐπαυλίζοντες πρὸς τὸν συλλαβέντα προτείνουν αὐτῷ ἀμεινότερα τὰ συνθέματα· ὁ δὲ ἐν τῶν δύο ἐκλεξάμενος ὅποιον

οὖν τοῦ ἀρχηγού, οὗτος τὸ σύνθεμα ἐξελέξατο. Οὕτως ἐπαυλίζονται τὸ ἔργον καὶ ἡ πρότασις τοῦ συνθέματος μέγας οὗ συλλαβήσιν ἅπαντες καὶ τῶσδε ὁμοίαν τῶν ἀρχηγῶν, ὅτε συγκρατοῦμενοι ἐκτρέφουσι ἕκαστος ἀντιθέτως καὶ οἱ καταβόσκοντες νὰ σώσῃσι πρὸς τὸ μέρος των τοὺς ἀντιπάλους νικῶσι. (Πρβλ. τὸν τῶν ἀρχαίων *de leucostinda*).

24.

Μέσον.

*Παιρὶς.

Ἐν τῇ παιδίᾳ ταύτῃ ἐχούσῃ ὁμοιωτάτη τινα μὲ τὴν 10 B, λαμβάνουσι μέρος τρεῖς μόνον παῖδες, ὧν οἱ μὲν δύο ἵστανται εἰς ἀπόστασιν 20—40 βηματίων, ὁ δὲ τρίτος ἐν τῷ μέσῳ, εἰς οὗ καὶ ἡ παιδιὰ *Méson* καλεῖται. Ἀναρρίπτει δὲ τις τῶν δύο τὴν σφαιραν πρὸς τὸν ἄλλον, ὅστις δεχθεὶς αὐτὴν βάλλει τὸν ἐν τῷ μέσῳ ἵστανμενον, καὶ ἂν τὸν ἐπιτύχῃ ἐκπαυλίζονται ἡ παιδιὰ, ἂν δ' ἀποτύχῃ, ἀντικαθίσταται ἐν τῷ μέσῳ.

25.

Μετίσσο (bítzo).

*Παιρὶς.

Κατασκευάζεται ἐπὶ τοῦ ἰδίου κοιλώματι· οἱ δὲ παίζοντες πῶδες ἢ ἄνδρες φέρουσι βέβδον ἕκαστος καὶ εἰς ἀπόστασιν τινα ἀπὸ τοῦ κοιλώματος τίθεται τεμάχιον πυρῆνος ἀραβόσιτου¹, πρὸς ὃ ἕκαστος ἑλθὼν τὴν βέβδον τοῦ, ὁ δὲ τελευταῖος ἀποχωρῶν αὐτὸς καθίσταται βουκὸς τοῦ ποιμνίου τούτου (τῆς Μπίτσιου), καὶ λαβὼν τὸν πυρῆνα τοῦ ἀραβόσιτου τίθῃσιν αὐτὸν ἐντὸς τοῦ κοιλώματός· ἐν τούτῳ δὲ ἔρειδουσι τὰς βέβδους των καὶ οἱ πᾶσι τοῦ τῶν παιζόντων πειρώμενοι, ὅπως λάβῃ τὸ ποιμνίον ἀνατινάξουσι τὸν πυρῆνα τοῦ ἀραβόσιτου· τοῦτο δὲ πράττει πολλὰκις καὶ τις τῶν μὴ ἐν τῷ κοιλώματι ἔρειδόντων τὴν βέβδον, κρούων τὰς τῶν ἄλλων καὶ οὕτως ἀνατινάσσων τὸν πυρῆνα· τότε οἱ μὲν ρ' λαξ ὀφείλει ἵνα βύσῃ τὸ ποῦμινον, οἱ δὲ ἄλλοι κρούουσι καὶ ὅσων οἶόν τε ἀπομακρύνουσιν αὐτό, καὶ ἂν μὲν ὁ φύλαξ, κινουμένου εἰσὶν τοῦ πυρῆνος, ἐγγίσῃ διὰ τῆς βέβδου αὐτοῦ τὸν κρούσαντα, ἀντικαθίσταται ὑπ' αὐτό· ἂν δὲ πάλιν προλαβὼν πρὶν τὸ ποῦμινον τοῦ ἐντός τοῦ κοιλώματος νυκίμιας βέβδου τῶν παιζόντων ἐν

1) Τὸς ὁ μὲν βόσκον, ὁ δὲ μῆλεν.

1) Ἰδὲ ἀνωτ. παιδ. 4, *Ἀνδρέα σχη. 2.

αὐτῷ προερεθισμένης, τότε ἀρχεται ἐκ νέου ἡ παιδική, καὶ πρῶτος διευθύνει τὴν ῥάβδον τοῦ ἐπὶ τῆς φύλας· ἀν δὲ προὔπτεται ῥάβδος τις ἐν τῷ κοιλώματι, καὶ ἄλλοι ἰεῖδοντες τὰς ἐαυτῶν, καὶ γίνονται ὡς προεπόμεν.

26.

Παιστή¹.

Ἐκ πασσάλου ἐπὶ τοῦ ἰδάρους ἐμπιπνύμενου ἢ ἐκ στύλου οἰκίας, ἢ ἐκ δένδρου κήπου προσδέεται σχοινίον δύο ἢ τριῶν ὀργυῶν τὸ μήκος, ἀναλόγως τῆς ἐκτάσεως· μενδύλλια δὲ, ὅσοι οἱ παίζοντες, περιστρεφόμενοι καὶ στρόμβου ἐν Κωνσταντινουπόλει καλούμενα, τίθενται περὶ τὸν πασσάλον, τὸ δένδρον ἢ τὸν στύλον, ἐξ ὧν τὸ σχοινίον διὰ κλήρου διὰ προσδιορίζεται ἡ δύναμις αὐτῶν, ὅστις κρατῶν τὸ ἄκρον τοῦ σχοινίου περιέρχεται κύκλῳ προσπαθῶν, ὅπως αὐτὸ τῆς χειρὸς ἢ τοῦ ποδὸς ἐγγίσῃ τινὰ τῶν παιδῶν, αὐτοὶ δὲ μετὰ θορόβου περιερχόμενοι περιέρχονται, ὅπως λάβωσι τοὺς στρόμβους τῶν καὶ ἀν τούτῳ κατορθώσωσι, κτυποῦσι τὸν φύλακα μέγας οὐ ἐγγίσῃ τινὰ, καὶ τότε ἀπαλλάττεται αὐτὸ τοῦτο ἀντικαθίσταμενος.

27.

Πεζέλευμα (Πεζέλ.).

Ἐν τῇ κοινῇ ταύτῃ παιδικῇ ἔλθοντες εἰς τὸ μέσον οἱ ἀντίπαλοι συμπλέκονται ἑκάστης χειρονομίας, καὶ ἑκάστης αὐτῶν ποτὶ μὴν συσφίγγων τὸν ἀντίπαλον, ποτὶ δὲ ὡδὸν καὶ ἄλλοτε ἀνυψῶν ἢ υποκαλίζων περὶ αὐτὸν, ὅπως καταβάλλῃ αὐτόν· ὅπως ὅμως νικῶν ἀπακτεῖται, ἵνα τοῦ καταβληθέντος ἀντίπαλου στρέψῃ τὰ νῦτα πρὸς τὸ ἰδάρους καὶ οὕτως ὑπὸν κρατῇ αὐτόν, συγχωρεῖται δὲ πολλῶν, ὅπως καὶ ἐκ δευτέρου καὶ τρίτου ἐπακολουθῇ ἡ πᾶλη, καὶ τότε ὁ καταβληθεὶς ὁμολογῇ τὴν ἥτταν αὐτοῦ· περὶ τοῖς ἀρχαίοις ἡ πᾶλη διεκρίντο εἰς ὅριθον πᾶλην (ὁριστομένη πᾶλαιον) καὶ εἰς ἀλόνηπτον ἢ κύλινδρον. (Ἰδε πᾶλαιον περὶ τούτων Ἀρχαίολ. Λεξ. W. Smith μετὰρ. Δ. Πανταζῆ σ. 754-756).

28.

Πεντάβολον² (Πεντάβολου).

Ἐν τῷ ἐκ τοῦ ὀνόματος δῆλον πέντε βόλοι, ἢ

1) Ἐν Κωνσταντινουπόλει λέγεται Παιστή, ἐν δὲ Ζαγορίῳ τῆς Ἱπείρου κληθῆτος.

2) Ἐλόνται καὶ πεντόβολα, ποντόβολα, πατρώβολα, γονόβολα.

ποτάμα λιθιδία, συνήθως ἐν Ζαγορίῳ, ἢ διὰ σφύρας τετορνευμένοι, χρησιμεύοντες ἐπὶ τὴν κοινότητα ταύτην παιδικῶν μεταξὺ παρῆντων συνήθως παίζομένην οὕτως:

α'. Ἐν πρῶν ἐν ἔχουσα ἐντὸς τῆς παλάμης τῆς δεξιᾶς τὰ τέσσαρα πεντάβολα, κρατεῖ διὰ τοῦ ἀντιχειρὸς καὶ τοῦ ἱγναίου τὸ πέμπτον, βόλος ἰδίως καλούμενον ἀναρρίπτουσα διὰ τοῦτο ἱγκαταλείπει ἐπὶ τοῦ ἰδάρους τὰ τέσσαρα, καὶ συγχρόνως διὰ τῆς αὐτῆς χειρὸς δίδεται τὸν ἀναρρίφθιντα βόλον ἀνακαίκοισα διὰ πάλιν αὐτὸν λαμβάνει ἀνὰ ἐν καὶ τὰ τέσσαρα· β'. κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἀναλαμβάνει τὰ πεντάβολα ἀνὰ δύο· γ'. ἀνὰ τρία καὶ ἐν δ'. καὶ τὰ τέσσαρα ὁμοῦ· ε'. δύο καὶ ἀνὰ ἐν· ς'. παππῆς. διὰ τοῦ ἀντιχειρὸς καὶ τοῦ ἱγναίου τοῦ ἀριστεροῦ σχηματίζεται γέφυρα, δι' ἧς εἰσέρχεται ἕκαστον πεντάβολον ἰδιαίτως, καὶ οὕτω λέγει ἡ παιδικὴ ἐν Ἱπείρῳ. Ἡλίζεται δὲ διττῶς μετὰ ἢ ἀνεῖ ἐπαρτή· ἐν τῇ δευτέρῃ περιπτώσει ὁρᾶται ἡ παίζουσα, ὅταν λαμβάνῃ πεντάβολόν τι, νὰ μὴ ἐγγίσῃ ἕτερον· ἢ δὲ τελευταία μείναισα ἥττάται, καὶ τιμωρία αὐτῆς ἵσται ἡ τοῦ δερμάτος τῆς χειρὸς συστρεφθῇ γινόμενη οὕτω μεταξὺ τὸν δακτύλων τῆς χειρὸς αὐτῆς τίθεισιν ἕκαστον πεντάβολον, καὶ δι' ἀνακαίκοισα τοῦ βόλου θωπεύουσαι τὴν χεῖρα καὶ συστρέφουσαι τὸ δερμα λαμβάνουσαι ἕκαστον πεντάβολον.

Ἡ παιδικὴ αὕτη παίζεται καὶ μεταξὺ ἀρρέων, ἀλλὰ, μεταξὺ παρῆντων παίζομένη, ἐν Ζαγορίῳ τοῦλάχιστον, ἔχει τι τοῖς τριποῦν καὶ ἱγναίοις καὶ μέγιστα κατὰ τὸ ἔκρ, ὅτε, τῆς ὕψεως ἀπάσης μειδιῶσας, ἔξερχόμεναι τὰς κυρτάς ἢ ἐρετὰς αἱ παρῆναι πρὸς νομὴν τῶν ἀρρέων αὐτῶν κλῶνται ἐπὶ γλῶσσης καὶ ἐξ ἀνῆλθον σπινθάρους πλέκουσαι καὶ φοροῦσαι, πίζωσι τὰ πεντάβολα λιγυρῶς ἔδουσαι.

Πολύ ποικιλωτέρα παίζεται ἡ παιδικὴ αὕτη ἐν Θεσσαλίᾳ· ἀποτίλοισα 16 τροπῆς· καὶ αἱ μὲν τέσσαρες πρῶται πανταχόθεν εἰσιν ὅμοιαι, αἱ δὲ λοιπαὶ ἔχουσιν ἑκατέρωθεν κατὰ ἥτταν (=κατὰ γῆς) ὡς καὶ ἡ δ' ἐν Ἱπείρῳ ἀποκαλεῖται (=σπῆλον κλάσε)· τὰ πεντάβολα διαρῶνται εἰς δύο μερίδας, ὧν ἡ μία κλυποτομεῖται διὰ τῆς ἀριστερῆς χειρὸς ἀποκαίκεται ἐπὶ τῆς ἀνακαίκοισα τοῦ βόλου καὶ ἀναλαμβάνεται, ἀπομπομένης συγχρόνως τῆς ἑτέρας· διὸ καὶ διὰ τῆς ἀριστερῆς ταύτης λέξις ὠρίσαν τὴν τροπὴν ταύτην οἱ αἰδόμενοι Θεσσαλοὶ, ζ'. Ἐρρίττα σπῆλοντες τὴν ἀριστερὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ ἰδάρους οἱ

1) Χωρὶς βόλου.

παίζοντες συσπῶσι τοὺς τέσσαρας δακτύλους
μὴν τῆς δευτέρας φάλαγγος, ὥστε φυτιδῶσαι
τὴν ἑκάστην ὡς τὸ τοῦ προσώπου γράμμα· ἀναλκί-
κῶν δὲ διὰ τὴν δεξιὰν τὸν βόλον ἐγκατα-
λείπειν καὶ τέσσαρα πεντάβολα ἐπὶ τοῦ ὑπε-
σθηνάρου τῆς ἀριστερῆς, καὶ διὰ δευτέρας ἀνα-
λκίκῶν, ὅ,τι μὲν ἔχουσιν αὐτὰ. ἡ. Λύκος ἡ
Λυκάκι· διὰ τοῦ μεγάλου καὶ τοῦ μεσαίου δα-
κτύλου τῆς ἀριστερῆς σχηματίζεται διακρονίον,
ἐμπροσθεν τοῦ ὅπου οὐ βήνεται τὰ πεντάβολα,
ἐνὸς τούτων Λύκος καὶ μινύσκον· οἱ δὲ παῖζοντες
διὰ μιᾶς ἀναλκίκῆς, ἑσθλόν τιν ἐκαστον διὰ
τοῦ διακρονίου προσέχοντες, αὐτοὶ μὴ ἐγγίῃσι
τὸν λύκον, διότι γένουσι. Θ. Κράτος· σχη-
ματίζεται ὅλως καὶ παίζεται ὡς ὁ ἐν Ἡπειρῷ
παππᾶς. (Ἰδε ἀνωτέρω ζ'. πρώτην Ἡπειρῶν).
ι. Κορινθία· συνονοῦντες ἅπαντας τοὺς δα-
κτύλους τῆς ἀριστερῆς χερὸς ἐν σχήματι κρι-
νίου στεφάνου ἐκτὸν ἀνωμύμην ἐπὶ τοῦ
ἰδάρους, καὶ διὰ μιᾶς μὲν ἀναλκίκῆς ἐκ-
αστου περὶ αὐτὴν τὰ πεντάβολα, δι' ἑτέρας
δὲ ἀναλκίκῶν αὐτὰ. ια'. Σταυρός· σχη-
ματίζουσι σταυρὸν διὰ τὸν τεσσάρων τῆς ἀρι-
στερῆς δακτύλων, ἀντίχειρος, μέσου καὶ
μικροῦ, καὶ τινέτες ἐκαστον πεντάβολον
εἰς ἐκαστον δακτύλον ἀναλκίμῶν αὐτὰ
διὰ μιᾶς. ιβ'. Δίμυρον· τιθεῖσι τὰ πεντάβολα
ἀνὰ δύο ἐκατέρωθεν τῆς παλάμης τῆς ἀρι-
στερῆς, καὶ ἀναλκίμῶν αὐτὰ διὰ μιᾶς.
ιγ'. Παλάμη· τιθεῖσιν ἐκαστον πεντάβολον εἰς
ἀπόστασιν παλάμης, καὶ διὰ μιᾶς ἀναλκίκῆς
εἰς τοῦ βόλου ἀναλκίμῶν αὐτὰ ἅπαντα. ιδ'.
Ἀλλαζογύμνα· τὰ μὲν τρία τῶν πεντάβωλων
τιθεῖσιν ἐπὶ τοῦ ἰδάρους, τὸ δὲ τέταρτον καὶ
τὸν βόλον κρατοῦσι διὰ τῆς δεξιᾶς· διὰ μιᾶς
δὲ ἀναλκίκῆς τοῦ βόλου ἀλλὰ σπῶσιν ἐκ-
αστον τὸν ἐπὶ τοῦ ἰδάρους ἀντικαθιστάμενον
ἐπὶ ἐν τῇ δεξιᾷ· μετὰ δὲ τὴν συναλλαγὴν
ἅπαντων ἀναλκίμῶν αὐτὰ ἅπαντα διὰ μιᾶς.
ιε'. Σκαμνία· διὰ μιᾶς ἀναλκίκῆς τοῦ βό-
λου βάλλουσιν ἐπὶ τοῦ ἰδάρους τὰ τέσσαρα
πεντάβολα, καὶ διὰ δευτέρας τιθεῖσι τὸ τέ-
ταρτον ἐπὶ τὸν τρίον, καὶ διὰ τρίτης ἀνα-
λκίμῶν αὐτὰ τὰ τέσσαρα. ις'. Δακτυλίδι·
οἱ παῖζοντες ὀρεῖταισι νὰ διαβιβάζωσιν ἐκ-
αστον πεντάβολον διὰ δακτυλιδίου σχηματιζο-
μένου διὰ τοῦ ἀντίχειρος καὶ ἐκαστου τῶν
ἄλλων δακτύλων, καὶ τέλος διὰ τοῦ ἀντί-
χειρος καὶ τοῦ μικροῦ ἀνιστραμμένης οὐσῆς
τῆς ἀριστερῆς.

29.

Πήδημα (ἐλλ. "Άλμα").

Ἡ παιδικὴ αὕτη διακρίνεται εἰς δύο.

Α'. Πήδημα ὡς τὰς ἐρεῖς (= τρία ἄλματα).
Διὰ γραμμῆς ἡ ἄλλου τινὸς πρᾶγματος σημειοῦ-
ται ἐπὶ τοῦ ἰδάρους τὸ σημεῖον ἐξ ὅ, ὁ πρῶτος
πῆδξ (ὁ βκτήρ), καὶ τὸ σημεῖον ἔνθα μετὰ
τρία ἄλματα φθάνει (σκάκιμα). Ἐπειτα πη-
δῶσιν ἄλλοι προθυμώμενοι νὰ ὑπερβῶσι τοὺς
προηγούμενους· συνήθως δὲ σκάπτεται μικρὸς
βόλος εἰς τὸ σημεῖον, ἔνθα ὁ μακρότερος τῶν
ἄλλων ἐπὶ δῆσαι, καὶ τότε ἄλλοι μὲν φιλοτι-
μοῦνται νὰ ὑπερβῶσι τὸν βόλον, ἄλλοι δὲ νὰ
τὸν φθάσωσι. Τὰ ἄλμα ἦν ἐξ ἀρχαιοτάτων χρό-
νων γνωστὸν τοῖς Ἕλλησι, ὡς δηλοῖ τούτου ὁ
Ὅμηρος (Ὀδυσ. Θ. 128).

Ἄλμασι δ' Ἀμφιάλος ἀπακίαντο πάντας ἀρίστους.
καὶ ἀπέτλει μέρος τοῦ πεντάβωλου.

Β'. Πήδημα γύρτικον ἢ κουσαίνοντα· ἔχων
τὸν ἐνὰ πύδα αἰωρημένον ποῖα διὰ τοῦ ἐτέ-
ρου τρία ἄλματα, ὡς καὶ ἐν τῇ Α', ἐκλήθη δ' ἐν
Ἡπειρῷ γύρτικον ὡς ἀνάνδρον ἴσως καὶ ἀρρί-
νον εἰς γύρτους καὶ οὐχὶ εἰς ἀνδρείους· πολ-
λὰς δὲ καὶ ὁμοῦς τοιούτους παίζεται παρὰ
τῶν παλαιῶν ἐν Ζαγορίῳ.

Τοιαύτη παιδικὴ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἦν ὁ
Ἀσκωλιασμός, ὅστις εἶχε τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τῆν
ἐορτὴν τῶν Διονυσίων.

30.

Πιννακωτή.

Κουσαίνοντα ποῖα.

Οἱ παῖζοντες, παῖδες ἢ παλαιῶν ἢ καὶ ἀνα-
μῆς, κλῆνται κατὰ γῆς, ὅς εἰς ὀπίσθεν τοῦ ἄλ-
λου, ἐν σχήματι πιννακωτῆς πλήρου ἄρτων,
ἔθεν νομίζω καὶ τὸ ὄνομα ἐλήθη. Ὁ δὲ ὀπι-
σθεν πάντων ἀρχηγὸς πιννακωτῆς ἰδίως καλεῖ-
ται. Ἄλλοι δὲ τινες, ὡς διαγγελεύς βασιλέως
χρησιμεύων, προσέρχεται τοῖς καλῶμένοις καὶ
ἀνακρίνει.

ΔΙΑΓΓΕΛΕΥΣ. Ἐ, κυρὴ πιννακωτή!

ΠΙΝΝΑΚΩΤΗ. Ἀπὸ τ' ἄλλοι μου τ' αὐτὴ!

Ὁ Διαγγελεύς στροφόμενος ἀπὸ τὸ ἀντιθετον
μέρος λέγει, αὐτῇ — Μ' εἰπ' ὁ βασιλεὺς νὰ μοῦ
δώσῃς ἐν ἄρνι.

ΠΙΝΑΚ. Ἀπῶσσε καὶ πάρε.

Ὁ δὲ Διαγγελεύς κύπτων, καὶ ἀρχόμενος ἀπὸ
τοῦ πρὸ τῆς Πιννακωτῆς, ὁρραίνεται κατὰ σει-

1) Ἐννοεῖται, εἰδὲ ἀπὸ τ' ἄλλοι μου τ' αὐτῇ,
διότι ἀπ' αὐτὸ ἐν ἀκούσῃ.

ρὰν καὶ ποὺ μὲν ἀπεθανόντες ἢ πῶρ ἀνακρά-
ζων, ποὺ δὲ, βρωμῇ, λέγων καταλήγει εἰς τὸ
πρῶτον, ὅπου λίαν εὐδῶς καὶ παρὰ εὐρίσκων,
λαμβάνει καὶ ἀπέρχεται. Κατὰ τὸν αὐτὸν τρό-
πον ἐπανέρχεται ὁ Διαγυεὺς καὶ ἀπῆγει ὁ-
λους τοὺς πρὸ τῆς Πιννακωτῆς παιδᾶς· δούς
ἐπειτα εἰς ἑκαστον τῶν ἀπαχθέντων ὀνομά τι,
οἷον ἄμαξα, ἐνώτια, ψέλλιον καὶ τὰ τοιαῦτα
ἐπανέρχεται πρὸς τὴν Πιννακωτὴν ἀνακράζων

«Ἐ, κυρὰ γουρούνα (ἢ, Ἐ κυρὰ πιννακωτή),
γραπὴν σ' ἱστειλ' ἡ μάνα σου.

ΠΙΝΑΚ. Πί γραφεῖ μέσα ἡ γραφή;

ὁ Διαγυεὺς κρατῶν πλαστὴν ἐπιστολὴν

— σοὺ στέλλει, λέγει, σκουλαρίκια, βραχιόλια, φο-
ρετήρια, μίαν ἄμαξαν κτλ. ποῖον ἀπ' αὐτὰ θέλεις
καὶ σὺ γέγραφο;

Ἡ δὲ Πιννακωτὴ ἐκλέγει τι τούτων καὶ ὁ λα-
βὼν τὸ ἔκδομα τοῦτο παῖς ἔρχεται καὶ παραλαμ-
βάνει τὴν κυρὰν Πιννακωτὴν, καὶ λέγει ἡ παιδική.

31.

Ἡ Περίληψις.

Κωνσταντινούπολις.

Διὰ κλήρου προσδιορίζονται οἱ ἢ καὶ κατὰ
πραίρεσιν καὶ Περίληψιν καλοῦνται καθῆται ἐπὶ
ἑδρας ἐν τῷ μίῳ· ἕτερος δὲ τῶν λαμβανόντων
μέρος ἐν τῇ παιδιᾷ περιέρχεται καὶ ἐκτρέφει ἑκα-
στον τῶν παίζοντων ἀνδρῶν, γυναικῶν, παρ-
θενῶν ἢ παιδῶν, τί φρονεῖ περὶ τῆς Περίληψιν
συνθετοῦσας· δ' οὕτω τὰς γνώμας ἀπάντη καὶ
πανηγύεται πρὸς τὴν Περίληψιν καὶ λέγει αὐτῇ,
«Κεῖλ' ἰσπέρε σας, Κυρὰ Περίληψιν»· «Κεῖλ' ἰσπί-
ρε σας, ἀποκρίνεται ἐκείνη». «Χθίς π. γ. πα-
ρεμυθίσιν εἰς μίαν συναναστρεφὴν καὶ πολὺς
λόγος ἐγένετο περὶ ὧν· ὡς φίλος σας, βέ-
βαια ἔδωκα πολλὴν προσοχήν, καὶ ὁ μὲν
εἶλεγεν ὅτι εἶναι πολὺ ἀγαθὸς, ἀλλὰ καὶ ἡ
πολλὴ ἀγαθότης καταστρεφὴς ἐστὶν εἰς βλακίαν
καὶ δὲ ἔλεγεν, ὅτι πάσχηται ἀπὸ συλλογομαχίας»·
«Ἄλλος, ὅτι πολὺ υπερηφανεύθηκε κατ' αὐτὰς·
«ἄλλος, ὅτι ἀγαπᾷτε τὸ συμφέρον μᾶλλον πα-
ρὰ τὸ δίκαιον, καὶ ἄλλος, ὅτι πολὺ ἐνοχλεῖτε
ἐντὶς νεανίας. Ποῖον τούτων τέλος πάντων
προσπορεύετε;» Ἡ Περίληψις ἐκλέγει τινὰ τούτων,
ὅστις τὴν ἀντικαθεστᾶ· ὁ δὲ τῶς Περίληψιν συν-
τάγει παρὰ τῶν παίζοντων τὰ καλὰ καὶ τὰ κα-

κὰ (=προτερήματα καὶ ἑλαττώματα) τῆς νέας
Περίληψιν, καὶ οὕτως ἡ παιδικὴ ἐπαναλαμβάνει-
ται κατὰ βούλησιν.

Σημ. Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον παίζεται καὶ ἐν
Ἰωαννίνῳ· νομίζω δὲ ὅτι ἡ λέξις Περίληψις ἢ Περί-
ληψις ἐστὶ ξένη.

32.

Σαλλάτις.

Κωνσταντινούπολις.

Ἡ παιδικὴ αὕτη παίζεται παρ' ἀμφοτέρων
τῶν φύλων· ἑκαστος δὲ τῶν παίζοντων λαμ-
βάνει ὀνομά τι τῶν ἀντικαμμένων τῶν ἀπει-
τομένων εἰς τὴν σαλλάτιν, οἷον θρίδαξ, ἀνη-
θον, ἄλας, ἔλαιον, ὄξος, μῆλιμα, πειρούσιον,
περίδρομος κτλ., ἐπειτα λαμβάνει χώραν τοιού-
του μεταξὺ τῶν παίζοντων διαλόγου·

ΘΡΙΑΞ.—Μαρούλι ἔχω, λάδι ἐν ἔχω.

ΕΛΑΙΟΝ.—Λάδι ἔχω, ἀνηθον δὲν ἔχω.

ΑΝΗΘΟΝ.—Ἀνηθον ἔχω, ἄλας δὲν ἔχω κτλ.

Ἄν ὁ ὑπὸ τινος ἀναφερόμενος δὲν ἀπάντησθαι
εὐθὺς διδῇ σημεῖον καὶ ἐγκαλοῦνται ἡ παιδική.

33.

Σδοῦρος.

Ἔστιν κῶνον, σθοῦρον κοινὸς λεγόμενον,
πλήττουσιν ἐπιδείξως οἱ παῖδες διὰ μάστιγος,
ὥστε περιστρέφεται ἐπὶ πολλὴν ὥραν. Ὁμοίως
ἐπαίξεται καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἐπιφρονεῦσι
ἐν κατὰ σκετὸν ἔδα. Ἐλέγεται δὲ βέμβις, κῶ-
νος, ῥόμβος, στροβίλος, στρόμβος· ἀστροβέβον
ἠντίς νοοῦσι τὴν παίζομένην βέμβικα, ἣν καὶ
μετρεῖσθαι βούλονται λέγων οἱ ἰδιωτίζοντες».
(Παστάθ. Ὁμ. Ἰλ. Σ. 413).

34.

Σιδηροφᾶς.

Κωνσταντινούπολις.

Διὰ κλήρου προσδιορίζονται ἡ Μάνα, ἑκαστος
δὲ τῶν παίζοντων λαμβάνει κρατῆται ἀπὸ σι-
δηροῦ τινος ἐξαρτήματος, ἢ σιδήρου κειμένου
ἐντὸς τοῦ σωματίου, ἐν ᾧ παίζονται. Ἐν δὲ τῇ
ταχέει κινήσει τῶν παίζοντων ἐν ᾧ ἡ Μάνα
κτυπῇ τινὰ μὴ ψάλλοντα σιδηρὴν ἀντικαθι-
στατικὴν ὑπ' αὐτοῦ.

35.

Σιλαβήτικα ἢ κλέψτικα

(=πλάστιγ' μάχη).

Διακρίνονται οἱ παίζοντες εἰς δύο ἱσχυίμους
μερίδας, καὶ ἐπὶ κεφαλῆς ἐκάστης μερίδος διο-

1) Πολλίαις ἢ Περίληψιν διακρίνομεν τὸν λέγον-
τα, ἀποκρίνεται τι.

ρίζεται ἐπὶ τῶν μεγαλύτερων ἀρχηγός. Εἰς ἀπόστασιν δὲ 50—70 βημάτων τίθενται κατὰ γραμμὴν ἐκατέρωθεν λίθοι ὡς σημεῖα τῆς θέσεως ἐκαστῆς μερίδος· ἑπτατα εἰσέρχεται τις τῆς γραμμῆς αὐτοῦ μέριδος τοῦ μέσου τῆς ἀποστάσεως ἢ καὶ πλείον τι. Εὐθὺς καὶ ἐκ τῆς γραμμῆς τῶν ἀντιπάλων ὁρᾷ τις πρὸς καταδιώξιν καὶ τότε ἐκατέρωθεν ἔρχονται ἄλλοι πρὸς ἐπικουρίαν καὶ καταδιώκονται· ἄλλ' εἰς τὴν περιστασιν ταύτην ἡ κίνησις ἀπορεύει τὸν μετ' αὐτὸν ἐκ τῆς τῶν ἀντιπάλων γραμμῆς ἐξεληθόντα καὶ ἀπαθίωκει τὸ πρὸ αὐτοῦ, ὃν περ καὶ αἰχμαλωτίζει, ἐκ κτηνίσου ἢ ἀπλῶς ἐγγίσαι αὐτόν· ὁ δὲ αἰχμαλωτὸς ἀναγνίσις εἰς τὰς τάξεις τῶν πολεμίων ποιεῖ τρία ἔμμετα· ἐκ τοῦ τελευταίου σημείου τῆς γραμμῆς αὐτοῦ καὶ ἵσταται. Ἐνίοτε δὲ καθυποβάλλεται καὶ εἰς ἐμπαικτικὴν τινα ἔργασιν· οἱ δὲ σύντροφοί τοι ὀφείλουσιν, ὅπως διὰ νέων συμπλοκῶν καὶ καταδιώξεων ἐλευθερώσωσιν αὐτόν. Πολλοὶς δὲ καὶ ἀνταλλαγῇ αἰχμαλώτων λαμβάνει χώραν. Ὁταν τέλος οἱ πλείστοι τῶν ἀντιπάλων αἰχμαλωτισθῶσι καὶ οἱ μόνοντες ὁμολογήσωσι τὴν ἤτταν αὐτῶν, ἀνταλλάσσουσιν θέσιν, καὶ ἡ παιδικὴ ἐπαναλαμβάνεται.

36.

Σφενδύνη.

Ἐν Ἠπείρῳ πλῆθεται ἐνίοτε ἐπίπδες σφενδύνη ἔχουσα ἐν τῷ μέσῳ κοιλίαν καὶ τὴν πρὸς ἐκπύσεσιν τοῦ λίθου συνήθειαν· διὰ καὶ ἡ καλὸς ποδὶς καὶ πᾶσα ταῖνα χρησιμεύει ὡς σφενδύνη· οἱ παίζοντες κρατοῦσι τὰ δύο ἄκρα τῆς σφενδύνης ἔχουσιν ἐν τῷ μέσῳ τὸν λίθον· ἐκσφενδονίζοντες δὲ αὐτὸν ἀπολύουσι τὸ ἐν ἄκρῳ τῆς σφενδύνης, καὶ ὁ μακρότερον τῶν ἄλλων ἐκσφενδονίσας τὸν λίθον νικᾷ· οἱ ἀρχαῖοι μεταχειρίζοντο τὴν σφενδύνην ὡς ὅπλον (πρὸς Ἡρόδοτ. Ζ. 158, Αἰσχ. Ὀλ. 1010, Θουκ. Β. 81, καὶ Στράβ. Γ. 1681).

37.

Τάμπαι.

Ἐπὶ πλάκῃς ἢ σανίδῃς ἐν δημοσίῃς μέρεσι συνήθως κειμένη ἐν Ἠπείρῳ ἐγγράσσεται τοῖς γινωστούταισιν σῆμα τῆς Τάμπης (ἢ Ἀδάς), συνιστάμενον ἐξ 64 τετραγωνιδίων, ὅκτω ἐφ' ἑκάστης πλευρᾷς ὄντων· παίζεται δὲ ὑπὸ δύο ἀνδρῶν ἡ παιδίων, ὧν ἑκάτερός· ἔχει 16 ψή-

φους ἢ λιθίδια, ἑτερόχρωστα· τοποθετεῖ αὐτὰ εἰς τὴν β' καὶ γ' σειρὰν τῶν τετραγωνιδίων, ὥστε ὅσιν μὲν μένει μία σειρά κενή, ἐν τῷ μεταξὺ δὲ δύο ὡς σταθὸν διακρίνης χρησιμεύουσαι· ἑκάτερος κινεῖ λιθιδίον τι πρὸς τὰ πρόσω κατ' ἀρχάς, καὶ πρὸς τὰ δεξιὰ ἢ ἀριστερὰ μετὰ ταῦτα, οὐχὶ δὲ καὶ ὀπίσθεν, οὐδὲ διαγωνίως· ὁ δὲ εὐρίσκων τοῦ ἀντιπάλου λιθιδίον πρὸ τοῦ ἑαυτοῦ, κενὸν ἔχον ὀπίσθεν τετράγωνον, κόπτει αὐτὸ καὶ πολλὰ κατὰ σειράν, ἐκν κατὰ τὴν σειράν, ὥστε νὰ εὐρίθωσι θέσεις κεναὶ μεταξὺ τῶν λίθων τοῦ ἀντιπάλου· εἰς ταύτας περιστάσιν πηδῶν τρόπον τινὰ ἐκ τοῦ πρώτου εἰς τὸ τρίτον τετραγωνιδίον, καὶ ἐκ τούτου εἰς τὸ πέμπτον, ἔβδωτον καὶ καθεστὴς ἔρχεται εἰς τὴν ὀπίσθεν τῶν ἀπ' ἀρχῆς κατατρεθέντων λίθων τοῦ ἀντιπάλου κενὴν σειράν, καὶ τότε ὁ λίθος οὗτος καλεῖται ἰδίως Τάμπη (τάμπη, dama)· οὗτος δὲ πηδῶν καὶ δύο καὶ πλείονα κενὰ τετράγωνα περιέρχεται καθ' ὅλας τὰς διευθύνσεις, δεξιὰ, ἀριστερὰ, πρὸς τὰ πρόσω καὶ ὀπίσω (οὐχὶ δὲ καὶ διαγωνίως) καὶ ὥστε τὸν μεταξὺ δύο κενῶν τετραγώνων λίθον τοῦ ἀντιπάλου.

Παίζεται δὲ καὶ ἂν εἰς μὲν τῶν παίζοντων φέρῃ 16 λιθίδια, ὁ δ' ἕτερος ὅκτω, τοποθετῶν αὐτὰ εἰς τὴν ἑκάστην σειράν, καὶ οὕτω μία μόνη σειρά τετραγωνιδίων μένει κενή ἐν τῷ μεταξὺ· πρῶτος δὲ κινεῖ λιθιδίον ὃ ἔχων τὰ 16, ὥστε ὁ ἔχων τὰ 8 εὐθὺς ἔξέρχεται Ἀδάς.

(Πρὸς ἐνταῦθα πλ. 121, 7, ἐνέκρησ. σημ.)

38.

Τόπι (=σφαίρα).

Ἡ διὰ σφαίρας παιδικὴ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἑλλήσιν ἦν ἐκ τῶν προσφιλοτάτων ἀσχολῶν καὶ μνημονεύεται ἐν τῇ Ὀδυσσεΐᾳ (Ζ. 100—110 καὶ Θ. 370—381), ἐνθα μετὰ μουσικῆς παίζεται ὑπὸ τῶν παρθένων τῶν Φαιακῶν, καὶ προσέτι ὑπὸ δύο περιτρήμων σφαιριστῶν ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ Ἀλκινόου, συνδεδεμένη ὑπ' ὀρχήσεως· οἱ δὲ Ἀθηναῖοι τοσοῦτον ἐτίμων τὴν σφαιριστικὴν, ὥστε τὸν συσφαιριστὴν τοῦ βασιλέως Ἀλεξάνδρου Ἀριστόνικον τὸν Καρίστιον ἐπολιτογράφησαν Ἀθηναῖοι, καὶ ἀνδραμόντα αὐτοῦ ἔστησαν (Ἀθην. Α. 19). Οὕτω σκοπεῖς ἐπὶ τοῦ παρόντος οὕτε καίρις, ὅπως πλείω ἐπιμαίω περὶ τῆς παρὰ τοῖς προγόνους σφαιριστικῆς.

Καὶ παρ' ἡμῖν δὲ ἡ σφαιριστικὴ ἐστὶ τῶν προσφιλοτάτων παιδιῶν καὶ ταῖς παρθένους καὶ τοῖς παισὶ, εἰς οὐκ ὀλίγας παιδικὰς διαπαι-

1) Ἡ Ἀδάς ἐκ τοῦ ἰταλ. dama.

μένη. Αἱ δὲ σφαίραι συρράπτονται ἢ ἐκ κανονικῶν τριγώνων τοικιολογῶν διακρίνεται, ὡς κατὰ Πλάτωνα ἴσταν τῶν ἀρχαίων τοικίλους χρώμασι διατεταγμέναι (Φαιδ. σ. 110) ἢ ἐκ πανίων καὶ καλύπτονται πάλαι (βέλλαι) ἢ τουρκιστὶ τόποι· διὰ τούτων δὲ παίζονται αἱ ἐπομένη παιδαί.

Α'. Τὸ τόπι τὴν πλάκα· οἱ λαμβάνοντες μέρος εἰς τὴν κοινοτάτην ταύτην παιδὶν ἄνδρες ἢ παῖδες ἢ παρθένοι διακρίνονται διὰ κλήρου εἰς δύο στρατόπεδα ὑπὸ ἀρχηγὸν ἑκαστον. Λαβὼν δὲ τις τεμάχιον πλακὺς πῦνι ἐπὶ τοῦ ἐνός καὶ προτείνας πρὸς τοὺς ἀντιπάλους νὰ ἐκλήξωσιν ὅλην ἢ βρογχίνα, ἢ αὐτίγην ἢ βρέχινον ἀναρρίπτει αὐτό· ἡ δὲ λαχούσα μερὶς καταλαμβάνει τὸ μέρος τοῦ παιδίου τῆς διαμάχης, ὅσα ἰσχύει τεμάχιον πλακὺς καὶ κατὰ σκεῆν ἑκαστοῦ τῆς μερίδος ταύτης ἀναρρίπτει καὶ κτυπᾷ διὰ τῆς δεξιᾶς παλάμης τὴν σφαίραν πρὸς τοὺς ἀντιπάλους ἀριθμῶν ἑκαστον κτύπημα μερὶς τῶν δυσκαλίδεκα καὶ μέχρι μὴν τῶν δέκα μετὰ μιν γίνονται τὰ κοινὰ ὄνοματα τῶν ἀριθμῶν, τὰ δὲ ἐν ἑκάστῳ κτύπημα φακὴν ἢ γόκον ἐν Ζαφίρῳ ἐποκλύουσιν οἰνοὶ ἐμπαίζοντες τοὺς ἀντιπάλους καὶ εἰδοποιούντες αὐτοὺς, ὅπως βροχῶσι φακὴν καὶ φαγόντες κτήσονται δύναμις· τὸ δὲ τελευταῖον κτύπημα καθέκαστον καλοῦσι καὶ σημειοῦσι τὸ μέρος, ἐνθα τότε ῥθναι ἡ σφαίρα, διότι ἐκίθην ὡς πρὸς τῆς ἰσχυμένης πλακὺς ὀρεῖλουσιν οἱ ἡττηθέντες νὰ ῥέωσιν ἐπ' ὤμων τοὺς νικητάς· οἱ δὲ ἐν γόκῳ, παρατεταγμένοι εἰς διαφόρους ἀποστασεις ἀπὸ τῆς πλακὺς, προσπαθοῦσιν ὅπως δεγθῶσι ἢ ἀποκρούσωσι τὴν ῥιπτομένην σφαίραν· καὶ ἂν μὴν δεγθῶσιν ἢ ἀποκρούσωσιν αὐτήν, ὥστε νὰ πληρώσῃ ἢ ὑπερβῇ τὴν ὀρθὴν πλάκα, παίει ὁ παίζων καὶ ἀρχεται ἑτέρος· τούναντίον δὲ ἐξακολουθεῖ παίζων, ἔκν αὐτὸς ἢ τις τῶν συντριψάνων του, δεγθῶν εἰς χεῖρας τὴν ὑπὸ τῶν ἀντιπάλων ἀποκρουσθεῖσαν σφαίραν· ἐκ δὲ μετὰ τούτων λίθῳ χῶραν, εἰς ἑκαστον κτύπημα τῆς σφαίρας λαμβάνει τις τῶν ἀντιπάλων τὴν ἐμπερισσαν σφαίραν καὶ δι' αὐτῆς σκοπεῖται κατὰ τῆς ὀρθῆς πλακὺς, καὶ ἂν ἡ σφαίρα ἀναρρίψῃ ἢ ἀπλῶς ψκῇ τὴν πλάκα, ἀπώλλυται τὴν σκεῆν τοῦ ὁ παίζων· οὕτω δ' ἐξακολουθεῖ ἡ παιδαί, μέχρις ὅς πάντα τὰ μέλη τῆς μερίδος ταύτης ῥέωσιν τὴν σφαίραν· μετὰ ταῦτα αἱ δύο

μερίδες ἀνταλλάσσουσι θέαν· ἀλλὰ πρὶν ἐπαυλῆσθαι ἡ παιδαί, λαμβάνει χῶραν ἡ ἱππασία· δηλαδὴ οἱ ἡττηθέντες φέρονται, ὡς προείπομεν τοὺς νικητάς ἐπ' ὤμων τοσούτοις, ὅσους συνειπληρώθη ὁ ἀριθμὸς δυσκαλίδεκα κτυπήματα τῆς σφαίρας, καὶ τότε κομικαὶ σκεῆναι λαμβάνουσι χῶραν· διότι ἄλλος μὲν τῶν ἱππυόντων ἀναρρίπτει, ὅτι ὁ ὄνος του ἐστὶ νῆστις καὶ δὲν δύναται νὰ βαδίσῃ, ἄλλοι δὲ τῶν ἀριπυόντων πρὸς τῶν πρὸς τινος τῶν εἰσὶ ἐπ' ὤμων φερόντων, καὶ ὡς εἰς ἱππους ἢ ὄνους προσφέρουσι αὐτοὺς φορὴν ἢ τὰ καλῶματα τῆς χειρὸς τῶν ὡς σκεῆναι πλήρη κνήφης. Εἰσὶ δὲ καὶ τῶν ἐπ' ὤμων φερόντων οἱ ὡς θυμολοεῖς ἱπποὶ ἀναρρίπτοντες τοὺς ἀναδύτας.

Β'. Τάκα — τάκα (= ἀπόρραξις)· κρούοντες τὴν σφαίραν πρὸς τὸν τοῖνον ἢ πρὸς τὸ ἑδαρὸς ὑποδέρχονται τ' ἀναπηδῶντα αὐτῆς καὶ ἀνταρᾶσσουσι πάλιν αὐτὴν πρὸς τὸν τοῖνον ἢ πρὸς τὸ ἑδαρὸς διὰ τῆς παλάμης, ἀριθμούντες συγγένους τ' ἀναπηδῶντα τῆς σφαίρας· ὁ δὲ πλεονέκως κρούσας καὶ ὑποδέρχων τὴν σφαίραν νικᾷ. Ἡ αὕτη παιδαί παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἐλέγγοτο ἀπόρραξις καὶ ἐπαίεται οὕτως· αὐτὴ δὲ ἀπόρραξις, ἔδει τὴν σφαίραν πρὸς τοὺς ὀνους νῆστις ῥέξαντα, ὑποδέρχοντα τὸ πῆδημα «τῆς σφαίρας τῇ χειρὶ πάλιν ἀντιπρὶμψαι, καὶ ὑπὸ πλήθος τῶν πηδῶντων ἡρμῆμα» (Πολυδεύκης Θ. 105).

Γ'. Τεγέρβας (= ἀρπακτόν). Ἰδε κατωτέρω.

Δ'. Ἀναφίς (= Ερετινὰ ἢ Φαινινδα). Ἰδε ἀνωτέρω σελ. 130, 3 παιδ.

Ε'. Γκοσιέταις. Ἰδε ἀνωτέρω σελ. 135, 5 παιδ.

ΣΤ'. Κρβαλαρικὸν μετὰ τόπι. Σελ. 135.

Β' παιδ

Ζ'. Μισορ. Ἰδε ἀνωτ. σελ. 140, 25^α παιδ.

29.

Τριπὶδ.

Τὸ Τριπὶδ ἢ ἡ Τριπὶς ἐστὶ κοινοτάτη παιδαί· ἐπὶ σανίδος ἢ πλακὺς ἢ ἡ τῶν γράσεται τετράγωνον διατεταγμένον ὑπὸ δύο ἀγωνιστῶν καὶ δύο καθέτων ἐκ τοῦ μέσου διὰ πρᾶξι-μένων πλευρῶν ἀγομένον¹. Παίζεται σὺν ὁπλοῦς, ἑκατέρω τρία ἐτερόγωνα λιθίδια φέρονται

1) Καὶ οἱ ὄρρατοι παίζοντες τὴν Ὑστρακινὴν ἀνέριπτον ὀστρακὸν πεποτισμένον κατὰ τὸ ἐν μέρος καὶ ἔλεγον «νὺξ ἢ ἡμέρα» (Πολύδ. Θ. 111).

1) Τὸ σχῆμα εἶναι τοῦτο.

ὁ δὲ πρῶτος σχηματίζεισας σφῆν τριῶν λιθιδίων νικᾷ.

40.

Τοσόρδως (=ἀρπαστόν).

*Ήπειρος.

Οἱ λαμβάνοντες μέρος εἰς τὴν παιδιάν ταύτην ἱστῶμενοι ὁρῶσι σχηματίζουσι κύκλον· εἰς δὲ τὸν αὐτὸν ἀδιαφόρως ἀράσσει τὴν σφαῖραν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους· ὁ δὲ ἀναλαβὼν αὐτὴν ἀναπηδῶσαν ἀναβίνει ἐπὶ τῶν νῶτων τοῦ ἀρχέξαντος τὴν σφαῖραν ἢ τοῦ πλησιαιτέρου τῶν προσπαθούντων· ὁ δὲ ἀναπᾶσιν αὐτήν, ἂν αὐτός ὁ ἀρχὴς ἀναλάβῃ αὐτὴν ἀναπηδῶσαν· ὁ δ' ἐπὶ τῶν νῶτων τοῦ ἄλλου εὐρισκόμενος ἀράσσει πάλιν τὴν σφαῖραν καὶ ὁ ἀναρπάσας αὐτὴν ἀναπηδῶσαν ἀναβίνει ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ καὶ πράττει τὰ αὐτὰ· τοῦτον δὲ συμβαίνει, ἂν ὁ ὑπὸ τὸν ἀρχέξαντα ἀναλάβῃ τὴν σφαῖραν· ἂν δὲ τέλος οὐδεὶς ἀναλάβῃ αὐτὴν ἀναπηδῶσαν, πάντες οἱ ἄλλοι διασκορπίζονται· καὶ προσωληντίζονται· ὁ δὲ ὑπὸ τὸν ἀρχέξαντα ἀπαλλαγείς αὐτοῦ λαμβάνει τὴν σφαῖραν καὶ σφίρει αὐτὴν πρὸς τινα· καὶ ἂν ἀποτύχῃ αὐτοῦ, ἀρπάζει τις τὴν σφαῖραν καὶ κτυπεῖ ἐν τινα θεῶν· ἂν ὅμως δὲν κτυπήσῃ αὐτὸν κατὰ ζῆρόν, ἢ ὁ βληθείς δὲν δεχθῇ τὴν σφαῖραν (ὡς προειπομένον ἐν τῇ πέμπτῃ παιδιᾷ), σχηματίζεται παρ' ἀπάντων κύκλος, καὶ ὁ βελὼν ἀναβίνει ἐπὶ τοῦ βληθέντος καὶ πράττει ὡς ἀπ' ἀρχῆς τῆς παιδιᾶς.

Σμ. Τοιαύτη τις παρὰ τοῖς ἀρχαίοις διὰ σφαίρας παιδιὰ ἐκαλεῖτο Ἀρπαστόν, ἀλλὰ τὰ καθέκαστα ἀγνοοῦνται· ἴσως ἐστὶν ἡ αὕτη ἢ ἔχει πολλήν τινα ὁμοιότητα. Τὸ δὲ ὄνομα Τοσόρδως φαίνεται ξενικόν.

41.

Τυρλομουῖα (=Μούδα ἢ μύια χα.λεῖ)¹.

Ἐν τῇ κοινοτάτῃ ταύτῃ παιδιᾷ προσδιορίζεται ἡ τυρλομουῖα ἢ κίετος, τοῦ ὁποῖου ἐπιδέονται τοῖς ὀφθαλμοῖς διὰ μανθλήλου· οὕτω δ' ἔχουν περιέργειαν προσπαθῶν ὅπως συλλάβῃ τινὰ τῶν ἄλλων, οἵτινες διὰ πυγμῶν ἢ χειρῶν ἀνοικτῶν κτυποῦσιν αὐτόν, ἀπαλλάττεται καὶ ὁ συλλαβθείς γίνεται τυρλομουῖα, καὶ ἐπαναλαμβάνεται ἡ παιδιὰ. Ἡ αὕτη παιδιὰ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἐκαλεῖτο μύια χα.λεῖ ἢ μούδα (=μούδα παιζέιν). (Πολύδ. Θ. 122).

1) Ἐν Ζαγορίῳ καλεῖται στρουμπανάκι.

42.

Φωτίξ.

*Ήπειρος.

Ἐπὶ σκιδὸς ἢ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῆς γῆς ἀνορύττεται μικρὸς βόθρος ὁσθα λεγόμενος, ὡς καὶ ἡ δι' αὐτῆς παιζομένη παιδιὰ· οἱ δὲ παίζοντες ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ σημείου ἂνω τῆς φύσης κρατοῦνται ἰσομεγέθη ἐκ κηροῦ σφαιρίδια ἀπολύουσιν αὐτὰ συγχρόνως· οὗτοις δὲ τὰ σφαιρίδιον ἐστὶν ἐγγυτέρω τῆς φύσης, ἄρχειται κινῶν τὰ σφαιρίδια διὰ τοῦ ὄγκου τοῦ ἀντίχειρος· καὶ ἂν ἐν τρισὶ δι' ἑκάστον σφαιρίδιον εἰσαγάγῃ ἅπαντα ἐντὸς τῆς φύσης, εὐσὴ ἀπαξ ὅλας δυνάμεις καὶ λαμβάνει τὰ ἐκ τῆς φύσης ἐξελθόντα· ἂν δὲ τοῦναντίον, πράττει τὰ αὐτὰ ὁ μετὰ τὸν πρῶτον ἐγγυτέρω τῆς φύσης, καὶ οὕτω καθεὶς μὲχρι τῆς ἐν τῇ φύσῃ συσωρεύσεως καὶ ἐξαγωγῆς ἀπάντων τῶν σφαιρίδιων· ἡ παιδιὰ αὕτη ἀπαρχήλκτα παίζεται καὶ ἐν Θισσαλίᾳ, ἀλλ' ἀντὶ ἐκ κηροῦ σφαιρίδιων μεταχειρίζεται κορμύληα, δαμάσκηνα καὶ τὰ τοιαῦτα.

43.

Φωτίξ¹.

Προσδιορίζονται γωνίαι ἡ μέρη δωματίου τινὸς πᾶσι ἔσοι οἱ παίζοντες μίαν ἐνός· λέγοντος δὲ τινος τῆς λέξεως, ἐρ, θῆο, τρία, τρέχουσιν ἅπαντες, ὅπως ἑκάστος καταλάβῃ γωνίαν τινὴ ἢ μέρος ἐκ τῶν ὁρισθέντων· ὁ δ' ἄνευ θέσεως ἐγκαταλειφθεὶς καλεῖται Μάνα· αὕτη δὲ περιεχομένη καὶ τὸν κύκλον τοῦ ἐνομήματος πρὸς ἑκάστον ἐκτείνουσα· ἔχει πῦρ, ἀλλ' ἑκάστος πρὸς ἄλλον παραπέμπει αὐτήν, α'Σ τὴν παραπάνω γειτονίαν· λέγων· ἐν τῷ μεταξὺ ὅμως οἱ ἄλλοι ὀρεῖλousι νὰ συναλλάσσῃ τὰς θέσεις, καὶ ἐν τῇ ταρχαδίᾳ ταύτῃ συναλλαγῇ ἡ Μάνα προσπαθεῖ νὰ καταλάβῃ θέσιν ἑνὸς καὶ ἂν κατορθώσῃ τοῦτο, ἀντικαθίσταται ὑπὸ τοῦ ἄνευ θέσεως ἐγκαταλειφθέντος. Ἄν δὲ, διαρκούσης τῆς παιδιᾶς, θέλῃ τις τῶν παίζοντων νὰ μεταβῇ πρὸς ἐκπλήρωσιν φυσικῆς ἀνάγκης ἢ ἄλλου τινὸς τοιοῦτου, κλείει τὴν θέσιν του πύον ἐπ' αὐτῆς, καὶ ὅσαι ἀλλαγαὶ καὶ ἂν γέωσιν χώρῳ ἐν τῇ ἀπουσίᾳ του, οὐδεὶς δύναται νὰ καταλάβῃ τὴν θέσιν του. Ἐπανελθὼν δὲ ἀνοίγει αὐτὴν σπογγίζων τὸ πύσμα.

1) Οὕτω καλεῖται ἐν Κωνσταντινουπόλει, διότι ἡ Μάνα ἔχει πῦρ (=φωτίξ)· ἐν Ἠπείρῳ δὲ καλεῖται γωνίαι ἢ ἀγκωναί.

МЕЧНИКОВА

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΕΝ ΤΗ ΟΡΓΑΝΟΘΗΚΗ

ΤΟΥ ΕΝ ΚΤ. ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΟΡΓΑΝΩΝ¹.

1	Ἡλεκτρικὴ μηχανὴ Van Marum.	24	Ἡλεκτρομαγνητικὴ μηχανὴ τοῦ Ruhmkorff μικρά.
2	Ἡλεκτρικὸν ὕδν.	25	Ἡλεκτρομαγνητικὴ ἀμαξά.
3	Βολτάμετρον τοῦ Faraday ἥτοι δργάνον πρὸς ἀποσύνθεσιν τοῦ ὕδατος.	26	Ἡλεκτρομαγνητικὴ κινητήριος μηχανή.
4 α'	Ραβδός ἐκ ὕλου μελανοῦ.	27	Ἡλεκτρομαγνητικὴς πεταλοειδὸς μετὰ ὀπλισμοῦ.
5 β'	» ἐξ ἱερυβοῦ ἰσπανικοῦ κηροῦ.	28 α, β'	Σύστημα διὰ τὸν ἀνω ἡλεκτρομαγνητικῆν.
6 γ'	» ἐκ ῥητίνης.	29	Λύχνος ἡλεκτρικὸς ἐξ ἀνθοράκων.
7 δ'	» ἐξ ὕλου.	30	Τηλεγραφικὸς χειριστὴς Breguet.
5 α καὶ 6	Ἡλεκτροφόρον.	31	» δεικτικὸς τοῦ Breguet.
6 α'	Ἐκκινωτής.	32	Θερμόμετρον τοῦ Breguet.
6 καὶ γ'	Λαβὰ ἰσκιανοῦ.	33	Ἐπὶ τὴν σωλῆνα τοῦ Geissler.
δ'	Σταθὲρ μεταλλικὴ.	34	Λύχνος τοῦ Geissler διὰ μεταλλουργείας.
ε'	Διάφανος (κρυσταλλικός).	35	Τεσσαράκοντα στοιχεῖα τοῦ Bunsen, τὸ ἐν ἑλλειπέρ.
7	Ἡλεκτρικὴ στοιχεῖα λαγῶνων ἐξ.	36	Αὐτὸ στοιχεῖα διχρωμικῆς ποτάσεως μετὰ 26 τεμαχίων ψευδαργύρου.
8	Τραπέζια μεταλλικῆ.	37	Ἀεραντλία ἐπὶ τραπέζης.
9	Λύχνος μετὰ κινητοῦ ὀπλισμοῦ. (ἑλλειπτός).	38	Συσκευὴ πρὸς παρασκευὴν αἰρίου.
10 α'	Λουγδομικὴ λαγῶν.	39	Σωλὴν διὰ τὸ αἶμα τῆς ἀνω συσκευῆς.
β'	» »	40	Βαρομέτρον τοῦ Fortin.
γ'	» »	41	Φανὸς δι' ὀπτικὰς προβολάς.
δ'	» » σπινθηροσκόπος	42	Ἡλεκτρίτιον ἐκ πλατίνης.
11	Μαγικὴ πλάξ.	43	Σωλὴν μετ' ἱερυβοῦ οἰνοπνεύματος.
12	Ἡλεκτρικὴ χέλαξ.		Ἐπὶ ὀπλίσμων στοιχεῖα χέλινα μεμονωμένα καὶ μὴ, 3 χέλινα ὕδωρον, ἀργία, ριζαίαι κτλ.
13	Συμπνευστικὸν ἡλεκτροσκόπιον τοῦ Βολτα μετὰ τοῦ δίσκου αὐτοῦ.		
14	Ἡλεκτρικὸν τύμπανον.		
15	Υδροτροπική.		
16	Ἀλύσεις δύο.		
17	Ἡλεκτρικὸς ὄλμος.		
18	Ἡλεκτρικὴ λαγῶνα οἰνοπνεύματος.		
19	Γενικὸς ἐκκινωτής τοῦ Henley.		
20	Σταθὲρ μεμονωμένους ῥέων δίσκων.		
21	Βάσις ὀργάνου κυλινδρική.		
22	Σταθὲρ μετὰ ὀρμίων.		
23	Ἡλεκτρομαγνητικὴ μηχανὴ τοῦ Ruhmkorff.		

1) Ἴδε ἐν τοῖς πρακτικαῖς, σελ. 30.

ΣΗΜ. Ἐνικα ἀποσπῶντων κυλιόμενων ἀναβάλλεται ἡ δημοσίευσίς τοῦ ΚΑΤΑΛΟΓΟΥ τῶν κατ' ἔτος 1880-81 τῷ Συλλόγῳ προσεγεγνηθέντων βιβλίων. Ὁ κατάλογος οὗτος κατὰ χωρὴν θέσταιται τῷ ὁσονούμῳ ἐκτυπωθεσμένῳ 15^{τῳ} τόμῳ τοῦ Περιοδικοῦ.

ΠΡΑΚΤΕΣ ΦΥΣΙΚΩΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ.

Βοτανικῆς	1—20
Γεωλογίας	1—10 μετὰ 6 ^{της} , 7 ^{της} , 8 ^{της} .
Ζωολογίας	1—54.

Ἐν Κωνσταντίνῳ, τῇ 10/22 ᾠγουστίνῳ 1880.

Τ. ΚΑΡΑΘΕΩΔΩΡΑΚΗΣ.
Γ. Α. ΔΗΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΣ.

ΠΙΝΑΞ

ΤΑΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ.

ΜΕΛΗ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ.

Ίδρυται (1861).....	Σελ. γ'—δ'
Τακτικὰ Μῦθι.....	» ε'—ιε'
Επίτιμα Μῦθι.....	» ις'—ιθ'
Ἀνταποστέλλοντα Μῦθι.....	» κ'—κβ'
Μεγάλοι Εὐεργέται.....	» κγ'
Εὐεργέται.....	» »
Μεγάλοι Δωρηταί.....	» »
Δωρηταί.....	» »
Πρόεδροι τοῦ Συλλόγου.....	» »
Κοσμητορες (1880—81).....	» »

ΜΕΛΗ ΔΙΑΡΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ.

Α'. Ἐκπαιδευτικῆς.....	Σελ. κδ'
Β'. Οἰκονομικῆς.....	» »
Γ'. Ἀρχαιολογικῆς.....	» »
Δ'. Συντακτικῆς.....	» »
Ε'. Φιλολογικῆς.....	» »
ς'. Ἐπιστημονικῆς.....	» »
— Ἐπιμελητὴς τῆς ὀργανοθῆκης.....	» »
— Ἐπιμελητὴς τῶν ἀρχαιολογικῶν συλλογῶν.....	» »

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ.

Μ. ΠΑΡΑΝΙΚΑ.....	Μελέτη τῶν ὀνύχων τοῦ Ἀριστοφάνους.....	Σελ. 1—9
Κ. ΚΟΝΤΟΠΟΥΛΟΥ.....	Ἀθανασία τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης ἢ ἀνέσεις τῆς ὁμηρικῆς γλώσσης ἐν ταῖς δημώδεσι διαλέξεσι τῆς συγχρόνου ἑλληνικῆς.....	» 9—16
Δ. ΣΤΑΜΑΤΙΑΔΟΥ.....	Ἐπιστῆμη καὶ θρησκεία ὡς σύμμετροι.....	» 16—23

ΠΡΑΚΤΙΚΑ.

Ἀπὸ φηζ' συνεδριάσεως μέχρι τῆς γλδ'..... Σελ. 24— 99

Περιεχόμενα ἐν τοῖς πρακτικοῖς ἐκθέσεις καὶ προσλαλῶσι.

ΠΡ. ΒΑΣΙΛΑΔΟΥ... Προέδρου, ἐναρκτήριος προσλαλῶσις.....	Σελ. 24 — 28
ΠΡ. ΒΑΣΙΛΑΔΟΥ προέδρου, ἐπίτετος γενική ἐκθεσις	» 82 — 99
ΕΚΠ. ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ... Ἐκθέσις τῶν πεπραγμένων	» 57 — 58
ΦΙΛΟΔ. ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ » »	» 58 — 59
ΕΠΙΣΤ. » » » »	» 63 — 70
ΑΡΧ. » » » »	» 72 — 81
Δ. ΚΥΜΟΥΡΙΤΗ Γεν. γραμματέως. Ἐκθέσις περὶ ἀλληλογραφίας	» 59 — 60
Θ. ΣΑΚΤΕΑΡ βιβλιοφύλακος » τῆς Βιβλιοθήκης.....	» 60 — 61
ΑΘ. ΑΡΣΤΟΥ, Εἰδ. γραμματέως. » τῶν ἔργων τοῦ Συλλόγου.....	» 61 — 63
Ν. ΒΑΜΒΑΚΗ Ταμίου » τοῦ Ταμείου.....	» 81 — 82

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑΤΑ.

ΕΚΘΕΣΙΣ τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς περὶ τοῦ Καρχαπνείου ἀγῶνος.....	Σελ. 100 — 113
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ Καρχαπνείου ἀγῶνος διὰ τὸ τρίτον ἔτος.....	» 112 — 115
ΕΚΘΕΣΙΣ Φιλολογικῆς Ἐπιτροπῆς περὶ τοῦ Ζωγράφου ἀγῶνος.....	» 116 — 120
ΕΚΘΕΣΙΣ Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς περὶ τοῦ Βουτταναίου ἀγῶνος.....	» 121 — 123

ΣΥΛΛΟΓΗ ΣΟΝΤΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ

τῆς Ἑλλήν. γλώσσας ἐν τῇ γλώσσῃ τοῦ λαοῦ.

Ι. Κ. ΠΑΓΟΥΝΗ. Προλήψεις, δεισιδαιμονία καὶ περὶ τῶν νωτέρων Ἑλλήνων μετὰ παραλληλισμοῦ πρὸς τὰς τῶν ἀρχαίων.....	Σελ. 124 — 141
---	----------------

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ τῶν ἐν τῇ ὀργανοθήκῃ τοῦ Συλλόγου ὑπαρχόντων ὀργάνων φυσικῆς.....	» 142
ΠΙΝΑΣ τῶν περιεχομένων.....	» 143 — 144

Ο ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ
Ι. ΑΡΤΕΜΙΑΔΗΣ.

Наукова бібліотека
ОДЕСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ
Імени І. Мечнікова

575884

1948

ΛΗΘ 9Η

904133

26/09/25

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

Τιμήται φράγκων 8.